N:r 1. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 5 Januari 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor;
för Landsorten på
posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

SÖNDAGS-NISSE anmäler sig härmed för nästa år, hvilket är hans *sjunde*.

Hans valspråk är och blir alltid ett och detsamma: *Alla sätt äro bra, utom det tråkiga.*

Utan att »puffa» — en industri, som han gerna lemnar åt »de behöfvande» — vill Nisse blott af sitt förråd för 1868 omnämna: **Carl XII:s historia,** hvilken, med anledning af hjeltekonungens blifvande staty nästa år, kommer att tecknas af samma penna, som förut skrifvit offentliga föreläsningar ur Sveriges historia — hvarjemte han inbjuder en och hvar, som har lust, att medfölja på **Patron Trögelins vandringar genom Nationalmuseum.**

Dessutom skall den instundande Riksdagen alltid gifva **Nisse** anledning att mönstra och — såsnart de »titta hit», — »rita af» Riksdagsgubbarne.

NISSES prenumerationspris är fortfarande lika billigt:

I Stockholm:

helt år	R:mt	4: 75,
3 qvartal	»	3: 75,
halft år	»	2: 50,
1 qvartal	»	1: 25;

I Landsorten:

helt år	R:mt	5: 25,
3 qvartal	»	4: 13,
halft år	»	2: 75,
1 qvartal	»	1: 38.

I Stockholm utkommer Nisse, som vanligt, hvarje helgfri lördagseftermiddag.

Stockholm i December 1867.

Redaktionen.

Scen och Kupletter

ur

"Herr Larssons Pariserfärd."

Skämt öfver gamla årets händelser, i 3 akter, af F. Hodell.

Larsson . . . . Hr Bergström.
Macaroni . . . . » Lindström.

Larsson.

Nej, nej, det är minsann inte så lätt att underhålla »kånversaschången» med en som varit utrikes . . . i Paris . . . Ah, Paris! . . Nå, hur mår lilla Malin? . . . Bien, kan jag tro! . . . Nå, det var bon! . . . Och du sjelf? . . . Ja, du ser förvånad ut — det är klart, det . . . Hvad tycker du om den här halsduken? Den är från Lübeck. den! . . . Och de här stöflorna se'n? . . . De ä' fysiologiska stöflor . . . gjorda i Malmö — allting utrikes! . . . Och den här pomadan . . . lukta! *(Sticker sitt hufvud under Macaronis näsa.)* Lukta! . . . Nå, hur känns det?

Macaroni.

Åh, ypperligt! . . . Liten smula härsket . . . men det är naturligtvis så varmt dernere i de sydliga länderna . . .

Larsson.

Jojomen . . . Ibland är det så hett, så det fräser om skinnet, ifall man får en droppa vatten på sej . . . fast jag ska' säja: det finns då egentligen inget vatten utrikes . . . Bara portvin och bäjerskt öl! . . . Nå, hvad säger du om min verldsbildning? Är det inte så som du ville ha din blifvande måg? . . . Är det inte bon? — Hva' falls? . . .

Macaroni.

Åh, det är förträffligt! . . . det är som jag alltid har sagt: det ligger en viss gentilitet i det der sydländska.

Larsson.

Ja visst, ja! . . . Ah Paris! och Italien se'n! Och, och, och . . . ja, är det inte bon? . . . Nå, nu blir det naturligtvis bröllop af i rykande fläng . . . usch, hvad det går! . . . *(Omfamnar och klappar Macaroni på ryggen.)* Gamla hedersknyffel! . . . Mossjö bror Macaroni! . . .

Macaroni (för sig.

Jo, nu står jag här vackert i klistret! Hvad fan hade karln utrikes att göra?

Larsson.

Sa' du något?

Macaroni.

Jag? Jaha, visst sa' jag något! . . . Det är mycket vackert väder i dag . . . ja, det vill säga — det går an! . . . Nå, hurdant var vädret i Italien? Såg du Påfven? Hur mådde han?

Larsson.

Illa, det var klart det! . . . Han tog mej för en röfvare och ville välsigna mej . . . nej, tack! Larsson är inte på det viset,

sa' jag! . . . Mycket trefligt för resten öfverallt, hvar jag har varit! . . . Man hinner knappt nysa medan man åker från den ena sta'n till den andra . . . Usch, hvad det går! . . .

Sång.

(Bekant melodi.)

1.

Det första ställe, der jag tog herberge,
se'n väl jag hade ryggen vändt åt Sverige,
det var uti den goda staden Lübeck —
men der fann jag ingenting märkvärdigt, annat än de bekanta skinkorna — och så en svensk flicka, som satt på ett schweizeri och sjöng visor
utaf Richard Dybeck.

2.

Med första bantåg bar det af igen se'n,
och vis'tation det blef vid franska gränsen;
men när man kommer ifrån nordens ismark —
så är man naturligtvis mycket lugn i bloden; men si, då kom der en preussare, som ville att jag skulle röra på mej . . . "Nej", sa' jag . . . "jo", sa han . . . "buh!" sa jag . . . "sitter du och gör "gubbar" — sa' han — "så tar jag tvärt och
skickar dej till Bismarck!"

3.

Då drog jag åt mej örona — och sedan
jag satt så tyst och hygglig uppå brädan;
men ett-tu-tri, så stannade waggon'en —
och jag var framme i Paris! . . . Vipps träffa' jag på en hop svenska studenter. "Herr Larsson ska' vara med!" sa' de . . . "Bon!" sa' jag — och det försäkrar jag: hade de inte fått tag i mej, så skulle det ha barkat åt Helsingland
med Upsalasången!

4.

När det var gjordt, jag såg expositionen
och lärde mej i hast parisertonen; —
men hvad som gör Parisarn ondt i magen —
det är bestämdt våra berömda svenska folkdrägter, för han dricker aldrig annat än *malörts-droppar* hela dagen.

5.

Snart lemna' jag den stora hufvudstaden
och åkte öfver platser hela raden;
men inga utaf särdeles intressen —
förrän jag kom på ett ställe i Schweiz, der de knöla' på hvarandra dugtiga tag med knytnäfvar och hasselkäppar, och det var just vid den
stora *fredskongressen*.

6.

Det der var tråkigt, tyckte jag, bland bröder —
och styrde kosan längre ner mot söder,
och midt ibland kaptener och majorer —
så fick jag tag i Garibaldi och frågte honom, hur han mådde; men det måtte inte ha varit riktigt bra, för han bara ruska' på hufv'et, och så bjöd han mej på en stenborgare — och bad mej helsa
Borgens "professorer".

7.

Derpå beslöt jag att mej hem begifva,
för att för min beskickning lönad blifva;
och efter mycket bråk och mycket vakor —
satte jag ändtligen foten på södra bangårdens mark; men det enda emottagande jag rönte, var af en liten trasvarg, som frågte, om jag ville ha Wasaorden . . . i
form af — *pepparkakor*.

Macaroni.

Lyckliga själ, som fått se och bekika så mycket!

Larsson.

Javisst, ja! men Paris isynnerhet! Ah, Paris! . . . Bon, mycket bon!

Macaroni.

Och Italien sedan — min stamfars fädernesland . . .

Larsson.

Och Victor Emanuel . . . han satt och läste Söndags-Nisse och påstod, att det var oanständigt att kalla en kung för dumsnut. — Usch, hvad det går, sa' jag, och så skratta' jag på det här viset — *(skrattar)* hähähä!

Macaroni (på samma sätt.)

Hähähä! *(Båda skratta.)* Men sesså, stig nu in till fruntimmerna och berätta lite nyheter för dem!

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Första Föreläsningen

Mitt herrskap!

»Efter sju sorger och åtta bekymmer» — ett uttryck lika gammalt som Bibelkommissionen — kunna vi ändtligen hoppas att före årets slut få se hjeltekonungens staty på den plats — artilleriplanen — hvilken Stockholm *nu* lugnt (d. v. s.: utan Wrede) bör kunna upplåta åt honom.

Jag har derföre inbillat mig, att en kort framställning af hans historia ej skall upptagas af eder lika illa, som d:r Liljas skriftställeri upptages inom de riktigt lärdas läger. I hvarje händelse torde jag få hoppas på något mera öfverseende än vår vittra (att ej säga: förvittrade) censur, representerad af polisen, brukar visa de stackars teaterpjeser, som råka ut för dess stora sax.

När en prins täckes låta föda sig hit till verlden, hör det till ceremonielet, att stjernor lysa vid hans vagga. Så äfven vid Carl XII:s. Men der var det likväl icke Seraphimer-, eller S:t Olafs, och ännu mindre Carl XIII:s stjerna, som spridde glans. Denna var af lite bättre slag — det var ett himmelstecken: *Lejonhjertat*, som just i den natten (den 27 Juni 1682) visade sig öfver Stockholm.

Nå, detta var naturligtvis en tillfällighet — liksom att Stockholms Gasbolag härom dagen fick ett anfall af ärlighet och nedsatte sina priser — men emedan just en prins var född i samma natt, så var det naturligt, att man ansåg fenomenet lika utomordentligt märkvärdigt, som man skulle anse *det* fenomenet (ifall det kunde tänkas inträffa) att de »stora tjufvarne» i Baggböle *icke* finge gå fria.

Man vände sig derföre till stjerntydare för att få förklaring öfver det nämnda tecknets betydelse. (I parenthes sagdt, så menas med »stjerntydare» en, som läser i stjernorna, hvad som skall hända, och ingalunda en, som uttyder, hvarföre t. ex. Per fick en stjerna och Pål blef utan — ty att tyda sådant, det går öfver en vanlig menniskas »horisont».)

Stjerntydare hade på den tiden ett stort anseende, ty Vetenskaps-akademien hade ännu icke börjat utgifva sin almanacka och ännu mindre att, narrad af tryckfel i tyska astronomier, räkna ut solförmörkelser galet, såsom den gjorde för ett par år sedan.

De stjernkunnige förklarade, att det himmelstecken, som visat sig, betydde helt enkelt, att den nyfödde prinsen skulle bli ett lejon — en hjelte.

»Nå, det var väl inte svårt att veta!» — utropar ni, Herr Stockholm.

Visserligeu kan man så tycka, att äran af denna uttydning icke var mycket större än den ära, som hr A. O. Wallenberg vinner på sina siltverexporter; men efteråt vet man alltid så mycket. Er polis, t. ex., Herr Stockholm, har sitt hufvudnäste i qvarteret *Mars*. Det är också ett tecken, om icke just på himmelen, och det betyder ju klart, att samma polis är mycket krigisk, isynnerhet i mars månad — men ändå har ni ej kunnat begripa detta förr än ni härom året fick på ett praktiskt sätt lära er det.

Carl XII:s vagga — ni har förmodligen sett denna simpla, slätmålade möbel nere i Nationalmuseum och vet väl, att man ännu i dag låter små prinsar sofva i den, på det att de må få ärfva något af den tolftes lejonmod — ehuru hvar förnuftig menniska inser, att hans anda bor i vaggan jemnt upp lika mycket som Gustaf III:s och hans snillens anda finnes i Svenska Akademien. Senast för ett par år se'n gjorde man nyssnämnda experiment med den unge furste, hvilken nådigt tagit det stackars Nerike i sitt hägn (afundsvärda provins!) — och hvarom någon rabulist skref en hädisk visa, af hvilken en bit lyder:

"Der kommer hela hofvet,
en tallös brokig hop;
då finns ej gräns för lofvet,
och glädjens gälla rop.
Men prinsen är så pigger
och väsnas der han ligger
i Carl den Tolftes vagga —
en högst märkvärdig prins!

En fin och barnkär fröken,
en af de tusende,
tar upp den unge göken
i högvälboret knä.
Der sitter han så pigger
och gör som när han ligger
i Carl den Tolftes vagga —
"Fy baj, min söta prins!"

Men jag återgår till mitt ämne.

Om Carls ungdom äro åtskilliga anekdoter bekanta. Man kunde redan då se hans blifvande karakter, lika säkert som man, när t. ex. en Talis Qvalis emottager en orden, kan sluta till att han för framtiden ger alla frihetsidéer på båten.

Hvad Carls uppfostran särskildt angår, så lärde han sig språk med samma lätthet som en ung prins nu för tiden lär sig att dua gamla gråhåriga excellenser. Endast för franskan hade han en motvilja, jemförlig med den, som Lunds Weckoblad hade för de tidningar, hvilka vågade angripa det Beckmanska sändebrefvet. Han resonerade nämligen som så: kom-

mer det några utländska sändebud hit, så kunna de lika gerna lära sig svenska för min skull, som jag franska för deras — eller ungefär som en viss publicist-elev (Barnum n:r 0) tänker: lika gerna kan allmänheten lära sig mesopotamiska för min skull, som jag lär mig skrifva svenska för allmänhetens!

Men mer än sina böcker älskade den unge hjelten alla slags kroppsöfningar. I rida t. ex. var han långt säkrare än en viss baron och öfverståthållare, hvilken, när han medföljer sin konungs stab, som oftast brukar ramla af hästen.

Särskildt berömda ha Carl XII:s björnjagter blifvit, och då jag med dem slutar denna föreläsning, tillåter jag mig att, med exempel af hr W. B:s föreläsningar i Musikaliska Akademien, låta bifoga ett par »illustrationer.»

Carl XII brukade gerna fånga björnarne med trägafflar — så här:

I senare tider finner man det lämpligare att taga björnarne med — t. ex. vasaorden — så här:

(Forts.)

Wiby *)-Kamrerns kupletter

ur farcen: »Moderna Vinglare, eller: Såkallade Hedersmän».

(Gifven i Brackebro.)

Vid en riktig Banko-revision — san,
skall det gå på Brackebro-fason — san!
Ej med siffror bråkas,
men vid bålen språkas
hos Kamrern, en man af goda ton — san!
Hej sa san, det går bra — san,
så'na revisorer ska' man ha — san!

Annat allt är dumt pedanteri — san,
all ruljans bör vara rund och fri — san!
Är ej allt försvarligt,
inte är det farligt,
lite fusk och mycket vingleri — san!
Hej sa san, det går bra — san,
så'na revisorer ska' man ha — san.

Bankoreglementet är för sej — san,
revision, si den går ein-zwei-drei — san
Allting rätt befunnet,
om också försvunnit
postremisser och blanketter — hej san!
Sa sa san, det går bra — san,
så'na revisorer ska' man ha — san!

Så skall revisionen drillas ... godt! — san,
permission det har kamrerarn fått — san!
Upp till Stockholm far jag,
och på Banken drar jag
resmynt till Amerika så brådt — san!
Hej sa san, det går bra — san,
så'na revisorer ska' man ha — san!

Vänder sedan näsan söder ut — san,
må väl förr, än permission tar slut — san,
hinna öfver gränsen,
det är "qvintessensen",
ta' mej se'n — ni ser mej just så ut — san.
Hej sa san, det går bra — san,
så'na revisorer ska' man ha — san!

I Norddeutsche Bank i Hamburg se'n — san,
känd, jag stärker kassan min igen — san!
Sedan med paketen
far jag, lugnt medveten,
att ni brackor ge mig den och den — san!
Hej sa san, det går bra — san,
så'na revisorer ska' man ha — san!

Jonathan.

*) Uttalas med en lång surrning på *i*, liknande getingens eller bromsens surrande.

Teater-censuren

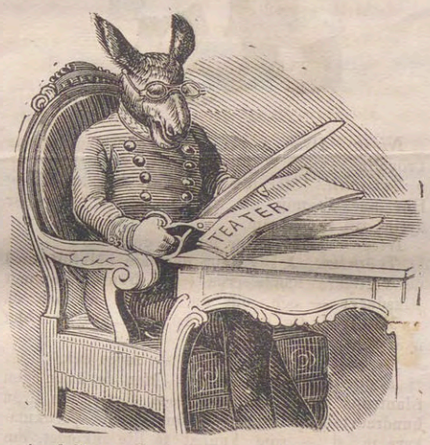

i full verksamhet att bortrensa allt »samhällsomstörtande» i teaterpjeser.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse. *)

I.

1. »Alla barn i början!» — sa' kärringen, satte sig i väfstoln.
2. »Den kan väl bli nyttig till något!» — sa' flickan, tog vaggan med sig.
3. »Det rör mej inte!» — sa' tiggarn, när hund' bet'en i träbenet.
4. »Det är bra som det är!» — sa' han, som hade eld i håret.
5. »Det är ingen ordning i det här huset!» — sa' katten, blef utkörd på julafton.
6. »Godt!» — sa' Uddman.
7. »Hjo!» — sa' bond', fick se Grenna.
8. »Ingen rädder här!» — sa' bond', sprang för haren.
9. »In medio consistit virtus» *) — sa' f-n, satt emellan två prester.
10. »Jag vill aldrig ha det nämndt!» — sa' han, som stal galoscherna.
11. »Lite ska' jag ha med!» — sa' han, som tugga' åt katten.
12. »Nu börja vi på ny räkning!» — sa' tjufven, stal på nyårsdagen.
13. »Slutad bal!» — sa' Fristedt, tog in skylten.
14. »Spill inte på dej!» — sa' f-n, tog målarn.
15. »Snyggt, men inte präligt!» — sa' f-n, färga' svansen ärtgrön.
16. »Variatio delectat!» — sa' f-n, dansa' i glasbyxor.
17. »Vexla mej den!» — sa' Pihlman om byxknappen.
18. »Välkommen i det gröna!» — sa' f-n, satte mor sin i nässelhögen.
19. »Ändan kröner verket!» — sa' bagarn, satte sig i degtråget.
20. »Ändå något!» — sa' f-n, fick se Åmål.

*) *Ordstäf* ega — visserligen i mindre grad än *Ordspråk* — ett stort intresse för den oftast pikanta och träffande, karakteristiska, "tanke", som de uttrycka. Af de senare finnas flera samlingar; af de förra, så vidt vi känna, ingen. Nisse börjar nu en sådan, hvilken han ämnar fortsätta med 20 nummer för hvarje gång. För att kunna göra den så fullständig som möjligt, anhåller han hos en och hvar, som känner några mindre bekanta ordstäf, att meddela honom dem.

*) Dygden sitter i midten. (Öfvers. för D. N.)

På Nyårsqvisten.

"Uti tidens djupa graf
ändtligen det gamla år
har nått sitt mål —
och, vid minnet derutaf,
fäller jag en blodröd tår —
och ropar: skål!"

Men skålen gäller efterträdaren, ynglingen med hoppets emblemer i sin hand; ty det är han, som göra't skall, och det är han, som har i uppdrag att med gångbart mynt infria sterbhusets förfallna skuldsedlar. Välkommen således — skål!

Ja, tusen äro de lyckönskningar, som jag i denna stund skulle vilja utbasuna för Nisses kärälskliga läsare! ... Men, mitt herrskap, midt i juloset —

»Ty ännu ha vi långt till tjugonda'n igen —
Hej hopp falleralla!" —

är det ju en kolossal omöjlighet för en stackars causeur, som måste vara med öfverallt, att ha hela sitt tankeförråd samladt, och ännu mindre låter detta göra sig, då man haft en sådan jul som undertecknad. För en gång skulle ni måhända kunna le på min bekostnad, om jag satte er i tillfälle att erfara hvad en stackars inaccorderad ungkarl under en julhelg kan ha att utstå allt för vidrigheter.

Julaftonen var jag bjuden på lutfisk och gröt i en familj; men att vara bortbjuden i en familj på julaftonen och icke kunna skicka återbud, är för en ungkarl ungefär detsamma som att bli inviterad på en »stenborgare», men slutligen tvingas att sjelf bjuda på champagne.

Så ock med mig. Den omnämnda familjen består sig nämligen med icke mindre än åtta barn, förutom alla brorsbarn och barnbarn, att icke tala om ett helt kompani fastrar, mostrar och tanter, af hvilka jag naturligtvis, för att fortfarande kunna vara en välkommen gäst i huset, måste ihågkomma hvarenda en med julklappar. Sjelf erhöll jag som presenter en tobakspipa, ett par skridskor och en prenumerationssedel på "Wäktaren"; men som jag

aldrig röker pipa, ej heller åker skridsko, och allraminst läser några sömngifvande skrifter, var min 'julklappsfröjd" icke särdeles stor — och till råga på allt gick jag äfven miste om den utlofvade lutfisken och fick *gädda* i stället; "ty lutfisken är så dyr i år", påstod familjens öfverhufvud.

Juldagen blef jag väckt klockan fem på morgonen af min värdinna, som å sina från landet anlända systrars vägnar önskade få njuta af mitt angenäma sällskap i julottan. Jag klädde på mig och följde med som artig kavaljer, det är klart, det — och, åter hemkomna, mötte oss värden med en ångande glögg, gjord på bränvin — ty si, karlen är protektionist och en mycket stark fiende till all utländsk nektar! — men redan efter andra glaset kände jag mig betydligt "lurig" och var på väg att retirera till mitt enskilda sofkabinett, hvarifrån jag dock hindrades af en kusin till värdens moster, som anhöll om min arm, för att gå till högmessan i katholska kyrkan och se på enkedrottningen. —

Att neka var naturligtvis omöjligt. Ifrån katholska kyrkan bar det af hem igen. Middagen serverades och den sedvanliga "surkålen" saknades naturligtvis inte. Men vid första "skedbladet" blef min sista kyrkoföljeslagarinna alldeles -katholsk i mössan", som man säger. Jag blef således åter tvingad att ge mig ut i verldshvimlet efter en läkare.

Och jag sprang från Söder till Norr, från Norr till Ladugårdslandet, från Ladugårdslandet till Staden, från Staden till Söder igen; men ingen läkare träffades hemma. Alla voro borta och firade jul. Slutligen fick jag tag i en barnmorska, och med henne under armen kom jag ändtligen tillbaka till patienten hvilken dock hade kryat till sig igen, ehuru alla gästerna voro försvunna, samt både min och mitt värdfolks juldagsglädje tillintetgjord.

Randades så Annandagen. "Nu skall man taga igen sin skada", tänkte jag, och så larfvade jag i väg till en gammal god vän, som haft för sed att hvarje annandag jul hålla öppet bord för alla sina bekanta. Jag ringde på dörrklockan; en piga kom och öppnade. Efter gammal vana ämnade jag genast stiga på; men dörrvakterskan hindrade mig med de orden:

"Herrskapet träffas inte!"

"Inte?" frågade jag förvånad.

"Nehej, herrn ligger och sofver, och frun är på missionssällskapets årshögtid i Storkyrkan!" — och så slog hon igen dörrn midt för näsan på mig.

Nyårsdagen fann jag, att min svarta frack hade blifvit sönderrifven, så att jag måste inställa mina nyårsvisiter; men aftonen beslöt jag att fördrifva under åskådandet af "Herr Larssons Pariserfärd". Den första anblick, som mötte mig, då jag inträdde i teaterförstugan, var likvisst en lapp på luckan med påskrift: "Utsåldt!" . . . Alltid otur!

Begaf jag mig så ner i Nyårsbazaren i Berns' salong. Allt i "mohrisk stil", såsom det står på affischen . . . Jag trampades på tårna af skäggiga barbarer, jag rycktes i rocken af beslöjade odalisker, och jag hörde hundar skälla — alldeles som i Konstantinopel. Efter att desslikes ha hört den lilla amiralen Weis sjunga, kände jag ett visst behof att nedskölja alla förtretligheter med ett glas punsch, och begaf mig för den skull till en af serveringslokalerna, för att erhålla valuta för den biljetten åtföljande coupongen. Jag kände efter i mina fickor — men coupongen var försvunnen. Nå ja, 25 öre är väl inte hela verlden . . . Fram med portemonnän i stället! — Huru? . . . Också den är försvunnen . . . "Englar och Beckmanska makter!" utropade jag i högsta förtviflan och rusade hem till mitt logis.

Bestulen, snopen, förargad, tillintetgjord, låste jag dörren i dubbla slag, kröp till kojs, tittade ett ögonblick på min julklapp: "Wäktaren", somnade, drömde om alla julens mångbesjungna fröjder och — vaknade nyss för att skrifva en af de der vanliga "små hufvudstadsepistlarne" till Nisse. Men i denna sinnesstämning . . . omöjligt! — ja, rent, rakt, platt, alldeles, stört omöjligt!

Fredman.

Nisse. Hvad tusan, ser jag rätt! Farbror Trögelin!

Trögelin. Slår in! Godt nytt år, kära Nisse! Här har du mig nu till din tjenst. Jag har flyttat till Stockholm.

Nisse Hvad ärnar farbror göra här?

Trögelin. Jag vill på närmare håll följa med de vigtigare händelserna — i främsta rummet Riksdagen — och, om du tillåter, då och då språka med dig derom. Apropos: hvarföre blef nyårsbalen inställd?

Nisse. För nödens skull — sades det.

Trögelin. Sades det, ja! Men det är en egen filantropi att på det viset taga förtjensten ifrån hundradetals personer — sömmerskor, perukmakare m. fl. — som kunnat få lite inkomst, om balen blifvit af. De, som haft råd att gå dit, hade gerna kunnat få det.

Nisse. Måhända har farbror rätt. Men si, när man skall göra något bra i den här sta'n, så gör man det alltid bakvändt.

Trögelin. Nå, en annan sak: är det sannt, att Carlén skänkt Barthelemy till sin frus "bazar för Stockholms fattige"?

Nisse. Han lär ha gjort det, först han fick höra, att hela ön var förstörd; men nu har han kanske tagit tillbaka sitt löfte, se'n historien om den förfärliga ödeläggelsen befanns vara en s. k. "Wallare".

Trögelin. Apropos — hur mår min vän Lilla Wall, och hvarför skall du jemt vara så elak emot honom?

Nisse. Vet inte farbror, att den man älskar, den agar man? Jag älskar honom obeskrifligt; ty i dessa bistra tider har man sannerligen inte råd att försaka en så outtömlig källa af rolighet, som han är. Han är personifikationen af det upp- och nervändas princip.

Trögelin. Du är ohjelplig! Men — vi få språkas mer en annan gång. Adjö nu!

Ett signalement.

Vare det långt ifrån Nisse att önska, det kamrer Widestrand hade blifvit gripen, men nog förefaller det litet besynnerligt, att Konungens Höga Befallningshafvande i Örebro hade så svårt att meddela hans signalement, att polisen i Helsingborg behöfde misstaga sig om person. Till nämnde höga myndighets upplysning vill Nisse derför meddela ett signalement, på hvilket han tror att polisen, skumögd som den är, dock icke gerna kunde hafva misstagit sig.

Kamrer W. var vid afvikandet antagligen klädd i lifpels med krage och uppslag af bäfver; längd: något under medelmåttan; hull: ordinärt; ansigtet: starkt markeradt; ögonen: grå och genomträngande; håret: krulligt, gråsprängdt och kortklippt; skägg: kortklippta, gråsprängda pollisonger; näsan: starkt böjd samt med vårta på högra sidan försedd.

Den der lilla förargliga vårtan har Kon. Befhde i Örebro troligen råkat att glömma bort. Försmädligt tocke'der! Emellertid ser man att det är godt att hafva vänner bland de högre uppsatta — isynnerhet vid kritiska tillfällen!

Nisse!

Den delen af Kongl. Vetenskaps-akademiens almanacka, som handlar om vårt *dyra* konungahus, intresserar föga en sådan ultra-demokrat som undertecknad; men då jag händelsevis en gång under förlidet år kom att kasta ögonen derpå, harmades jag högeligen deröfver, att Kongl. Vetenskaps-akademien icke kunnat motstå frestelsen att för allmänheten uppduka något pikant-skandalöst, och detta så mycket mera som det skett på bekostnad af den utaf konung Oscars söner, hvilken tillfölje af sitt anspråkslösa väsen alltid mest intresserat mig. Efter prins August och hans gemål, förmälda 1864 läste jag nämligen: prinsessan Lovisa, 16 år gammal. Då almanackan icke lemnade någon upplysning, huruvida någondera af de båda förstnämnda Högheterna haft denna dotter i något föregående gifte, tog jag utan särdeles hufvudbry för afgjordt, att den höge fadren begått den, såsom jag civila menniska tyckte, om hederskänsla vittnande handlingen, att — om också sent — erkänna sitt barn och gifta sig med dess moder. Huru förvånad blef jag derföre icke, när jag vid öppnandet af detta årets almanacka, vid upprepandet af mitt tadel mot Vetenskaps-akademien, af en händelsevis närvarande hofman erhöll den upplysning, att omförmälda prinsessa Lovisa vore dotter till konungen. Något sådant kan naturligtvis ingen menniska med vanligt sundt förnuft sluta sig till af almanackans slägtregister, då nämnda prinsessa icke fått sin plats närmast efter sina föräldrar, såsom prins Oscars barn. Akademien har således företagit sig att degradera prinsessan under prins Oscars småttingar, hvilket visserligen icke är konseqvent, men så mycket mera hofmannamessigt. Hon kommer nämligen icke att bestiga någon thron, åtminstone icke den svenska, hvaremot man icke vet huruvida ej detta blir fallet med någon af de senare. En artighet mot dem kan derföre måhända bringa akademien gagn, och detta så mycket mera som äfven deras höge pappa under sin blifvande regering af tacksamhet å sina barns vägnar icke lärer underlåta att med nådig välvilja omfatta akademien. *Edmund.*

Sundsvalls rådhusrätt har förelagt f. d. tillf. postmästaren Hallenberg att inställa sig derstädes d. 10 nästk. Februari. — Jo, det gjorde han — sa' murarn.

Hr revisor J. P. Cronhamn har begärt och erhållit ytterligare ett halft års tjenstledighet — *icke* ifrån sin befattning som sekreterare vid Musikaliska akademin. Hr C. lär ämna använda tiden till en kurs i danskan, särskildt för att lära sig, det »Tegneböger» betyder: »Anteckningsböcker» och ej: »Tennbägare.»

Nisse har, med anledning af ett litet skämt i föreg. n:r, emottagit följande genmäle, som det vore synd att icke meddela:

"Qvicka Söndags Nisse!?

Nästa gång Ni behagar begagna min dumhet för att fylla Edra spalter med, så skrif Gustaf; Imanuel; Garibaldi; Pius; Napoleon; Bismark; då Ni utan anmodan notificerar min Sons Födelse.

Stockholm d. 3/1 68

Victor Emanuel Wenster."

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom *Förläggare:* G Wahlbom.

U.S JANSON GÖTEBORG
NYA HAGA

N:r 2. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 12 Januari 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Scen och Kupletter
ur
Kloka Gubben.

Fantasispel i 1 akt, med kupletter, melodramer, balletter och tablåer.

(Af Richard Gustafsson.)

Kloka Gubben . . . . . Hr Berndt.
Herrn . . . . . Hr Norberg.
Frun . . . . . Fru Norberg.

Fjerde scenen.

KLOKA GUBBEN. HERRN *(en fryntlig man, nyrakad och skinande, klädd som en välmående borgare, men med Stockholms vapen på hatten och på rocken).* FRUN *(ett äldre fruntimmer med grå lockar och gammalmodig drägt, blå klädning och gul schal; rask och rörlig.)*

Herrn (komplimenterar). Ödmjukaste tjenare!

Frun (niger). Tjenarinna!

Kl. G. Tjenare! tjenare! *(För sig.)* Två lustiga figurer!

Herrn (bugar sig.) Ödmjukaste tjenare!

Frun (niger.) Tjenarinna!

Kl. G. Tjenare! tjenare! *(För sig.)* Utmärkt artiga, och se ut som sjelfva helsan. Men något måste väl ändå felas dem. Jag vill börja med att fråga frun. *(Vänder sig till frun.)* Ni är sjuk, min nådiga?

Frun. Jag? Nej, visst inte. Man har visserligen påstått, att samhället är sjukt — se, samhället, det är jag, det, *(niger)* gamla Svea, med förlof! *(Kloka Gubben bugar sig artigt.)* Men jag är, Gud vare lof, rask och kry. Hvem som är sjuk, det är min man, det. Han är rysligt dålig, stackars karl! Jag har bara följt med för att säga doktorn, hur det står till.

Kl. G. (går till herrn.) Jaså, det är herrn, som är krasslig i kroppen?

Herrn. Ödmjukaste tjenare! Oss emellan sagdt, herr doktor, så har jag kommit hit bara för att följa med gumman, som är klen och svag, stackars menniskan. Jag är hennes man, jag, hufvudet, gubevars! Far min hette Birger Jarl, och det var hans vilja, att jag skulle gifta mig med gumman. Det kosta' på, för jag är en vacker karl, som man säger. Har ni inte hört talas om vackra Stockholm?

Kl. G. Fägnar mig att göra herrns bekantskap. *(Känner honom på pulsen.)* Men nu lär ni ändå vara på decadence.

Herrn. Doktorn skämtar! Det är hustru min, som mår illa, fastän hon inte vill låtsas om'et.

Kl. G. Jaså, det är frun. *(Går till frun och känner henne på pulsen.)* Tillåt mig . . .

Frun. Hvad skall det der tjena till?

Kl. G. Jo, jag skall känna på fruns puls . . . om herrn är sjuk.

Frun. Det var besynnerligt.

Kl. G. Man och hustru äro ett.

Frun. Ni ska' inte låta bedra er af hans fagra yta, ty det är invärtes han lider.

Herrn (drar upp en stor näsduk ur fickan och snyter sig. I orkestern höres en stark, uthållande ton af en basun.)

Frun. Så der ja, nu har han fått snufva till på köpet!

Herrn (tittar på näsduken, skakar på hufvudet och snyter sig om igen. En ännu starkare ton höres i orkestern.)

Kl. G. En elakartad snufva! *(Går till herrn.)* Det der låter inte bra, det.

Herrn. Tycker inte doktorn det? Jag ska' säga, att jag är så musikalisk, att det till och med finns toner i min näsduk.

Kl. G. Åh fan!

Herrn. Jag höll just på att öfva in Afrikanskan.

Kl. G. Det var då inte snufva?

Herrn (skrattar.) Doktorn kan ju sjelf försöka!

Kl. G. (tar näsduken och snyter sig. En skärande klarinett-ton hörs i orkestern.)

Herrn. Herre, stå inte och förstör mitt instrument! *(Rycker af honom näsduken och stoppar den i fickan.)* Och säg nu, hur det är med gumman!

Kl. G. Hur det är med henne?

Herrn. Ja visst. *(Frun hostar.)* Hör ni inte, hur hon hostar? Stackars gumma, hon har fått sågvärk i bröstet!

Kl. G. (ser än på den ena, än på den andra; för sig.) Det måtte inte stå rätt till. *(Pekar på pannan.)* Det enda jag kan göra, är: att låta hvar och en för sig beskrifva den andras sjuka. *(Går till frun.)* Om frun ville göra sig besvär och litet nogare säga hvad som felas den kära hälften?

Frun. Han är själssjuk.

Kl. G. Stackars karl!

Frun. Och gränslöst lättsinnig.

Kl. G. Aj, aj! . . . och mera?

Frun. Ni ska' få höra!

Kuplett.

(Melodi: "Jägarlifvet är så herrligt.")
(Valdthorn i orkestern.)

Jemt han lefva vill och "stassa" —
Tatterata! tattata! —
fast han städs är utan kassa —
Tatterata! tatata! —
följden är, att han blir pank
och af kassafeber krank —
Tattera o. s. v.

Ena qvälln om punsch han yrar
bland ett sällskap glada fyrar;
se'n han svärmar nästa qväll
för en afrikansk mamsell

Ack, min gubbe grufligt lider,
sammanbindningsbanan svider;
när den börjat sin trafik,
gubben min skall snart stå lik.

Nervsvag är han, stackars grisen,
skälfver gör han för polisen . . .
Jag hans afsmak ej förstår
för en sådan hygglig corps.

Det som värst jag har emot'en,
är att han är lätt på foten;
för att riktigt trefligt få,
har han flickor i hvar vrå.

En bekant, herr Statistiken,
sagt, att uti verldens riken
icke finns en enda karl,
som ett sämre rykte har.

Doktor, kan ni hjelp mig skänka?
Annars gör jag mig till enka,
gifter mig se'n rent af sorg
med hans bror, herr Göteborg!

Kl. G. Det der låter betänkligt, kära frun!

Frun. Ja, är det inte rysligt? Och hvad råder doktorn till?

Kl. G. Till att börja med, måste han dricka vatten — morgon, middag och qväll.

Frun. Vattenledningsvatten?

Kl. G. Ja, vattenledningsvatten är mycket helsosamt . . . Och så måste han hålla diet. Inga feta middagar och supéer!

Frun. Det är bra!

Kl. G. Och så kan frun lägga honom några debetsedlar på ryggen.

Frun (förvånad.) Ska' han ha debetsedlar på ryggen?

Kl. G. Ja, det är så godt som spanska flugor.

(Sedan vidare Herrn i en kuplett beskrifvit Fruns sjukdomar — svartsjuka, "tutning", missväxt, Baggböle-ormar m. m.) — fortfar Kloka Gubben:)*

Kl. G. Det är ett mycket kinkigt fall, det här, min herre! Först och främst måste vi börja med att sätta henne några frisinnade publicister på halsen. För det andra ska' hon ta in en dosis jemnlikhet i timman.

Herrn. Kanske vore det så godt att ta två?

Kl. G. Får gå för två då . . . Några otrosdroppar af Renan och Parker skada heller icke.

Herrn. Men då kommer biskopen?

Kl. G. Han är inte farlig!

Herrn. Jo, han består gratis på svafvelbad.

Kl. G. Det är bara munväder — ty hvaraf hjertat är fullt, deraf talar munnen. *(Får se frun, som under tiden gått för att beundra thronen och satt sig i stolen och somnat.)* Hvad ser jag? Hon sofver på thronen!

Herrn. Det der smakade henne, ska' jag säga. Hon är svag, stackare, för royauténs imposanta emblemer.

Kl. G. Men har hon då också sömnsjukan?

Herrn. Det är inte så utan att hon tar sig en tupplur emellanåt och sofver bort sina fördelar. Då måste man riktigt känna henne, för att få henne vaken. Vänta, ska' ni sjelf få höra! *(Går till frun och ruskar henne sakta.)* Vakna upp! det är fråga om nya gevär åt dina försvarare . . . Hon rör sig inte för gevärsfrågan. *(Ruskar henne åter.)* En af dina söner har väckt proposition om lika rätt för alla dina barn . . . Omöjlig att väckas! Men gif nu noga akt! *(Ställer sig ett stycke ifrån stolen och ropar.)* Kungen kommer!

Frun (hoppar upp som en pil.) Hurraaaa! hurraaaa! *(Niger.)* Tillåt mig att underdånigst föreslå en skål för Hans Majestät! . . .

Kl. G. (skrattar.) Ha ha ha! Bravo!
Herrn. Der ser ni nu!
Frun (gnuggar sig i ögonen.) Hvad behagas? Jag tror, man gör narr af mig! *(Fattar herrn i armen.)* Kom genast härifrån!

*) — allt detta är här struket af *Nisses* censur, för utrymmets skull —

Söndags-Nisses
offentliga föreläsningar.

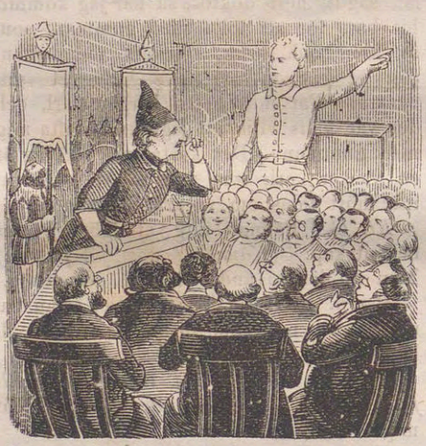

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Andra Föreläsningen.

För öfrigt sammanfattas Carls karakter i de få ord, som han uttalade redan då han var *så* ung, att han, om han lefvat i våra dar, knappt hunnit genom en barnbal för sina jemnåriga förskaffa Posttidningen en välbehöflig spaltfyllnad. Han yttrade nämligen, sju år gammal, dessa ord: Man bör vara liflig, hafva mod i bröstet, och mot sina fiender visa sig som ett rytande lejon — men annars from som ett lam! . . . Nu för tiden skulle han, för att göra sig rätt »popnlär», ha fått säga så: Man bör vara liflig som »fyren» Hedlund, ha mod i bröstet, som R. v. K., när han gaf ut sina »dikter», mot sina fiender visa sig som ett . . . Norrbro-lejon emot sin skräddare — men annars vara from som en justitieombudsman!

Ehuru Carls ungdomstidsfördrif äro så väl bekanta, känner man dock icke, att han sysselsatte sig med att skrifva och (ännu värre!) utgifva några »smärre dikter». Måhända kan man förklara denna omständighet dermed, att hvarken Stagnelius och Dahlgren ännu voro födda — ej heller någon sekreterare i Svenska Akademien fanns, som kunde »öfverse» hans »Blad ur min dagbok».

Vid sin faders, Carl XI:s, död var Carl XII endast 15 år gammal, d. v. s. af samma ålder, som en ung grefve eller baron behöfver hafva för att bli kammarjunkare i Carl XV:s hof. Det rike, som han emottog, var blomstrande och erkändes äfven vara det, ty man hade ännu inga protektionister, som sågo allting i svart. Som ett bevis nämnes, att Carl vid sin kröning icke behöfde pålägga några nya skatter — (jag undrar, om MAN *nu* för tiden skulle ha uraktlåtit detta, om det kunnat ske!)

Men äfven denna glädje skulle icke vara oblandad — liksom Tyskbagare-bolagets (kapten Franckens m. fl:s) snillrika påhitt med »Carl XV:s port» icke fick gå fredadt från hån och åtlöje. Samtidigt med Carl hade nämligen tre andra regenter tillträdt sina troner: Peter den Store i Ryssland, August den Starke i Polen, och Fredrik IV i Danmark. (Att denne sistnämnde efterträdt en Christian, faller af sig sjelft lika säkert som att en postmästare i våra dagar efterträdes af en gammal knekt.) Desse tre furstar hade alla sina planer emot Carl, i hvilka de ansågo sig gynnade af dennes »beskedlighet», hvarom ryktet redan berättat dem så mycket. Han sades nämligen — så hade de hört, naturligtvis på omvägar, liksom Drottningen först genom Hertiginnan af Östergötland (och ej genom tidnin-

garne . . . fidonc!) fick nys om »Bazaren för Stockholms fattige» — han sades vara en ung, oerfaren furste, som endast tänkte på lekar och nöjen, om ock ej precis så dyra som senare tiders lustläger. Att derföre låta ett sådant tillfälle gå förloradt var i deras tanke lika oförsvarligt, som det varit af en viss generaldirektör och en dito konsul att ej arbeta för engelsk material till svenska jernvägarne, så länge de sågo att det gick an att förtjena derpå. . .

Som sagdt: de nämnde potentaterna hade alla tre sina snygga funderingar och ville passa på. Dröjde de nämligen, så var det icke säkert, att de kunde vinna sina önskningar för lika godt pris — ty icke var det troligt, att lyckan skulle gynna *dem* på samma sätt som Stockholms stadsfullmäktige, hvilka, ju längre de dröja med att köpa hr Sundstedts vidtberyktade tomter, tyckas kunna få dem allt billigare och billigare.

Nya upptäckter rörande Sveriges fysiska geografi.

Columbus sökte det gamla Indien och fann en ny verld. En alkemist sökte guld och fann en ny metall. En svensk sökte petroleum och fann ej, men fann i stället, att de svenska bergen bestå af bara — *bränvin!* En professor sökte nödbröd och fann ej, men fann i stället, att de svenska skogarnas och gärdsgårdsstörarnas mossor och lafvar bestå af bara — bränvin!

Vårt land är lyckligare än Schlauraffenland, hvars gärdsgårdsstörar bestodo af idel grynkorfvar. *Våra* gärdesgårdar gifva oss i stället det, som bättre är — eller bränvin. Vårt älskade fosterlands jord och växter innehålla *bränvin i fast form.* Värmen åstadkommer afdunstning, och vår atmosferiska luft innehåller alltså *bränvin i gasform.* Kondenseras luften, så får man bränvin i *flytande form.*

Men detta är onödigt besvär. Vårt älskade fosterlands lyckliga temperatur hjelper oss dervidlag, så att vi blott behöfva gapa för att få munnen full af — bränvin. Sveriges tjocka luft härleder sig tydligen af bränvinsånga. Våra artister och skalder, de känsliga själarne, lida deraf; men *folket* vinner.

När det blir kallt, förtätas luften. Bränvinsångan faller ned i flytande form, såsom hagel, snö eller regn — af bränvin. Bäckar, floder, sjöar och haf flöda af — bränvin. Visserligen är det, tyvärr, blandadt med några få procent vatten, och är ej sexgradigt, alltså ej giltigt inför polisen — men för att bringa det derhän, fordras blott en liten bränvinspanna.

För alla dessa lysande upptäckter ha vi att tacka — hvém skulle tro det? — hungersnöden i Norrland. Sökandet efter nödbröd åt de hungrande norrlänningarne visade oss de outtömliga rikedomar, som naturen skänkt vårt fattiga Sverige — för att tydligen lära oss, att svenska folkets bestämmelse är . . . att supa ihjel sig.

Allmän efterlysning.

Slutnumret (52) af gamla *Illustrerad Tidning,* med titelblad och register, har på okändt sätt förkommit för alla dess prenumeranter och efterlyses härmed.

Nu komma de!

Gif akt! Der ha vi dem igen, som landets väl bestyra!
Nu skynden, ta'n dem väl emot — förstås, mot lämplig hyra!

Och bullen upp hvad godt som finns för stora riksdagsmagar!
Är maten god, blir själen glad — och vi få goda lagar!

Kanslister och notarier, fram — och snabbt, I stenografer!
Och visen, att er konst så flink, som någon telegraf, är!

I Embetsmän — af alla slag — nu dristigt mynt begären!
Om *II:an* smått och grumsar — bah, I *I:ans* vänner ären!

Riksdags-Nisse.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

II.

21. »Bättre sent än aldrig!» — sa' kärringen, kasta' jästen efter i ugnen.
22. »Det både värmer och klär!» — sa' gumman om löständerna.
23. »Det smakar fogel!» — sa' bond', slicka' stæken, der skatan suttit.
24. »Det var bot för loppor!» — sa' drängen, när dejan drunkna'.
25. »Du är rolig du, bror!» — sa' Fastborg till grisen.
26. »Hygglig ungdom!» — sa' f-n om kattungarna.
27. »Här går kärngar åt!» — sa' pojken, kasta' mor sin i brunn.
28. »I dag spelte vi bra!» — sa' orgtramparn.
29. »Jag märker, det dryper!» — sa' bond' om pisksmällarna.
30. »Jemnt!» — sa' Klingberg.
31. »Lite nog kan göra omak!» — sa f-n, fick igelkotten i ögat.
32. »Man ska' vara om sig!» — sa' han, som stal galoscherna. *)
33. »Nu komma de!» — sa' Per Olsson om vargarna.
34. »Nummer ett!» — sa' f-n, kasta' länsman öfver gärdsgår'n.
35. »Slut med hvissla!» — sa' bond', tappa' läppen.
36. »Stark är jag inte, men springa kan jag!» — sa' skräddarn.
37. »Så är det!» — sa' bond', gjorde ett ämbar.
38. »Du är min vän!» — sa' snickarn till katten, dängde hyfveln efter'en.
39. »Tvärtom!» — sa' han, som ramla' utför trappan.
40. »Vi presterskap!» — sa' klockarn.

*) Jfr n:r 10.

Små Hufvudstadsepistlar.

I.

Solen blänker som en jättedukat i himlens dyrkfria, om ock dyrkansvärda, hvalf; snömattan knarrar under våra fysiologiska stöfvelbottnar; Mälarens och Nybrovikens genomskinliga silfvertak gunga under tyngden af tusentals skridsko-

prinsar och prinsessor, hvilka med stål på foten fåfängt söka att tillkämpa sig en med första vårsol bortdunstande suveränitet; hyrkuskarnes bjellror gifva concert med allehanda potpourrier, hvilka dock alla sammansmälta till en klingande finale i Djurgårdens lunder, sedan de liksom af öfverenskommelse gjort en betydelsefull paus utanför Hasselbackens grindar; poliskonstaplarne stryka sig om näsan med sina hvita vantar och sparka tårna mot trottoirkanterna; källarkunderna stampa snön af galoscherna och kila in på "Opris" för att värma sig med hr Brandströms "stenborgare"; vaktparadens ståtliga bussar se generade ut, derföre att rimfrosten har den egenskapen att färga mustachsvärtan hvit; ministrarne gifva danssoiréer och servera sina gäster, såväl som den öfriga verlden, med snömos; jernvägspassagerarne, med undantag af tit. Widestrand, fastna i snödrifvorna; och alla banktjenstemän, som tillika äro fastighetsegare, skaffa sig "is i magen", för att kunna smälta de misstankar, som Aftonbladets "ekonomiske" författare utkastat mot dem.

Med få ord sagdt: allt bär en utpräglad nordisk karakter!... Solstrålar och skuggspel... förgyllda drängar och försilfrade trädstammar... förbrända fastigheter och förfrusna trasvargar.. rosor på nästibbarne och liljor på fönsterna... istappar och glödgadt portvin... snödrifvor och vargskinnspelsar... kylande pulver och vedhuggningsmaskiner... charmant! sublimt! "bon, mycket bon!" som den vidtbereste herr Larsson säger.

Och så kommer operamaskeraden om måndag! Ha vi råd att kosta på oss det der nöjet?... Åhja, sex riksdaler biljetten är ju en småsak i dessa tider, då t. ex. en affärsman den ena dagen begär 225,000 riksdaler för några mycket omtalade tomter och den andra dagen prutar af 100,000! — "Pengar äro blott chimèrer!"... Det vet nog hr Wallenberg, som förstod att pungslå den rike "herr Stockholm" så bra för det forna Geijerska huset. Och blir nu guldet myntfot äfven i Sverige, så får man naturligtvis bums en mycket "ädlare" affär att göra i, än att pumpa riksbanken läns på silfver... och, och, och... Nej, för tusan, jag hade så när hoppat in på fantasiens område i stället för att besöka operamaskeraden! — Nåja, hela den der tillställningen är ju också en fantasi, upprunnen i kongl. teaterdirektionens hjerna, och förverkligad kommer den säkert att medföra beundransvärda resultater, i synnerhet som den högst förnuftiga åtgärden blifvit vidtagen äfven i år, att ingen får köpa biljett till logeraderna, som icke förut kostat på sig sex riksdaler till sjelfva salongen.

Hejsan! hvad der måtte komma att bli trefligt!... Åtminstone fordrar "billigheten" det.

Men dyrbarare intressen kräfva också min uppmärksamhet i denna stund. Skarpskytteföreningen har nyligen afslutat sina val till befäl, och det märkliga har dervid inträffat, att personer, hvilka ända sedan skarpskytterörelsens början innehaft chefsplatser, undanbedt sig att blifva omvalda.

Skulle måhända äfven "de lifvade" ha börjat tröttna? Åhnej, det får och det kan icke vara så!... Ännu lefver folkbeväpningens herrliga idé lika ungdomsfrisk i edra sinnen... ännu eldar fosterlandskärleken lika mäktigt edra bröst, som för några år sedan — eller hur, herrar skarpskyttar?... "Till vapen upp, I nordanmän!"... Kommen ihåg, att förtryckets örn kan spänna ut sin klo hvilket ögonblick som helst, och om I just icke, liksom parisarne i närvarande stund, nödgens bombardera kaserngårdarne för att hämnas lidna oförrätter, så är det alltid väl att vara på sin vakt

"mot purpurmantladt nidingsdåd
och krönta bajonetter."

Ja, jag tycker, hvilket lif det skall bli i skjutbanorna, när de beställda Remingtongevären hinna anlända, och inte lär väl f. d. generalfältmästaren Wrede bli ond för det! Tvärtom kommer han säkert att fröjda sig deråt lika innerligt, som när han kommer underfund med att han just genom sitt afskedstagande bidragit till att Carl den tolfte måhända kommer att pryda artilleriplanen och att Humlegården tillfaller staden — för att på så sätt blifva förskonad från vidare vanskötsel.

Jaja, jag ber tusen gånger om förlåtelse, hr Wrede! Låt nu bli att rynka ögonbrynen för att jag råkade säga min hjertans mening! När man har bedt om förlåtelse, är man ju för öfrigt en mycket gentil karl — och har anspråk på att blifva ansedd för lika omutlig, som t. ex. Dagbladets krönikeskrifvare. Bland annat brukar den karlen i sina recensioner alltid be kongl. teatrarnes artister om ursäkt, ifall han någon gång vågar sig åstad att klandra deras spel. Det låter otroligt, men är sannt. Och hvad en sådan kritiker är sjelfständig sedan — åh, mycket sjelfständig!

På "Storan" repeteras dugtiga tag på "Wasaarfvet" och på "Dramatiskan" mottager publiken med bifall "En liten lexa", som förut varit serverad å Ladugårdslandsteatern under namn af "Lam och lejoninna."

På Södra teatern lockar "herr Larsson" med sig ett ovanligt stort sällskap på sin "Pariserfärd", och Nya teatern visar fortfarande att "Kloka gubben" spår, fastän teatercensuren ännu rår.

Fredman.

Söndags-Nisse. I nästa vecka således —

Riksdags-Nisse. Ha vi »landets fäder» här. Jag har haft ett fasligt ansvar, må du tro, för att få allting i ordning åt dem. Jag har gjort om gaslysningen, och förbättrat värmeledningen, och just nu varit nere och öppnat klubbrummen.

S. N. Nå en sak: ska' talmännen fortfarande nedsätta Riksdagens värdighet och sitt eget menniskovärde, genom att kyssa s. k. »Första statsmakten» på hand?

R. N. Jo, det kan du vara säker på. När det inte rensades bort i fjor med den andra surdegen, så sitter det nog qvar!

S. N. Fy tusan!

R. N. Ja, det säger du och jag och allt klokt folk; men riksmarskalken och hr Lagerbjelke och hr Sundberg?... Men för att du ska' få någon motvigt mot slik ömklighet, så rekommenderar jag dig 15 bref till Riksdagen, hvilka just nu utkommit i bokhandeln under titel: »Hvad Folket väntar af den nya representationen». Läs dem!

S. N. Jag ska' genast gå och skaffa mig boken! Men säg mig: känner du något om den blifvande budgeten?

R. N. Jo, det är en snygg historia! Finansministern, som har att uppsätta den kongl. »propositionen om Statsverkets tillstånd och behof», har icke ansett sin egen expeditionssekreterare lämplig att få vara med om arbetet, utan har tillkallat ett extra »konsultativt statsråd» — kan du gissa hvem?

S. N. Det måtte väl aldrig vara den »ekonomiske»?

R. N. Precis! Hr André Oscar Wallenberg sjelf! Hvad sägs om det?

S. N. Ska' Riksdagen alltså få emottaga en budget af *Hr Wallenberg & kompani!!* Gratulerar! O tider! Oseder!

Hvarföre klingar man, när man dricker?

Huru mången af alla dem, som begagna denna sed — att "klinga med glasen" — har väl gjort sig reda för orsaken dertill! Se här:

Vid de offer, som vi bringa åt Bacchus, måste *alla fem* sinnena njuta. Man fattar glaset — det är *känseln;* man ser på innehållet — det är *synen;* man luktar derpå — det är *lukten;* man smakar — det är *smaken.*

Ett sinne — *hörseln* — njuter ännu icke. Derföre klingar man.

Yrkes-afund.

I Upsalaposten läses följande allvarliga tillkännagifvande:

"Anhålles det Göteborgs Nations Vaktmästare ej tager bort mina kunder, ty en Vaktmästare kan väl reda sig utan att borsta skor.

Carl Er. Film.

P. S. Carl Erik Film har borstat i 26 års tid; har borstat åt Doctor Westness i 12 års tid, sitter med hustru och 2 barn, och derföre tycker jag att Vaktmästaren kan reda sig ändå."

En af Tullstyrelsens många maturitetskanlister hr Å. var härom dagen på tjensterummet sysselsatt med renskrifning af en mindre expedition. Conceptet var på något ställe litet otydligt, och hr Å. var synbarligen alldeles rådvill. Hans förlägenhet märktes af kamraterna, och en ibland dem — en *verklig* kongl. sekreterare, hr ... man, känd för sin hjelpsamhet — frågade om orsaken.

»Jo, jag sitter och funderar, om jag skall stafva ett ord med *d* eller med *dt.*»

»Hvarföre det då?» sporde ... man.

»Derföre att jag, ta' mig tusan, inte kommer ihåg, hvad *qvittens* är för genus,« svarade Å. med en tröstlös min.

»I så fall får jag tillstyrka att skrifva med *dt,* ty *qvittens* är verkligen neutrum», upplyste ... man välvilligt.

Chinesisk Rebus.

I China bo chineserna. Det är folk, som se allt med sneda ögon och ha en hårpiska hängande bak i nacken. De ha pengar af bleck och högst kuriösa bokstäfver. För hvarje enkelt ting begagna de ett särskildt tecken. Vilja de skriftligen uttrycka något sammansatt, så förbinda de tecknen med hvarandra på det sättet, som de tänka sig det sammansatta bildadt af det enkla. "Qvinna" t. ex. beteckna de sålunda:

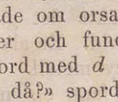

Hvad månde då efterföljande teckning betyda på deras språk?

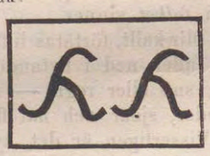

(Uttydning i nästa nummer.)

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Eskilstuna, Göteborg, Upsala och Åmål.

SÖNDAGS-NISSES prenumerationspris är:

I Stockholm:

helt år	R:mt	4: 75,
3 qvartal	»	3: 75,
halft år	»	2: 50,
1 qvartal	»	1: 25;

I Landsorten:

helt år	R:mt	5: 25,
3 qvartal	»	4: 13,
halft år	»	2: 75,
1 qvartal	»	1: 38.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

Andra Upplagan.

N:r 3. Söndagen — SJUNDE ÅRGÅNGEN. — den 19 Januari 1868.

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Riksdags-Nisse. Hvad var det jag sa'? Den skulle ju ändå repeteras, den der »äckliga och osmakliga» handkyssningen?

Söndags-Nisse. Det föll mig också aldrig ett ögonblick in att tvifla derpå. Ännu är det ovederlagt, det gamla franska ordspråket: »Un sot trouve toujours un plus sot, qui l'admire» . . .

R. N. Det är uttydt: En narr — jag menar: en Kung — finner alltid en talman, som kysser honom på hand.

S. N. Det syntes i alla fall, att vederbörande börja liksom smått dra' sig för hela den der löjligheten, åtminstone inte våga tillmäta den samma »högtidliga» betydelse som förr!

R. N. Hur så?

S. N. Jo, ceremonielet stod icke i år *förut* infördt i Posttidningen, utan allt var liksom anlagdt på öfverraskning.

R. N. Jojo, Man var kanske rädd för någon möjlig opposition — inte i Första Kammarn — det kunde naturligtvis aldrig komma i fråga — men i Andra. En motion t. ex. om pussningens afskaffande hade väl också varit värdigare att öppna riksdagen med, än den der voteringen om hur många suppleanter som skulle väljas till utskotten.

S. N. Ja, man hade blott behöft förklara, att *kammarn* alldeles icke godkände sin *talmans* förnedring, utan att denna vore en ensak emellan honom och majestätet. Jag tror, att man efter ett slikt beslut skulle — å ömse sidor — ha skämts en smula . . . om möjligt.

S. N. Alldeles ja! För mig må herrar Lagerbjelke och Sundberg mer än gerna kyssa Ham Selv så mycket de vilja — om det också vore i . . . »Carl XV:s port» . . .

S. N. Nå, nu vigileras det från alla håll för att komma in vid Riksda'n eller hur?

R. N. Jo säkert, sa' Masse. Om morgnarne möter man hoptals med kongl. sekreterare och notarier i hvita halsdukar.

S. N. Tror du, att en viss Riksgäldskommissarie — han, som hade den der konstiga affären med Östgöta-banken — kommer in i Statsutskottet den här gången också?

R. N. Det vore en riksskandal, men ingen vet . . .

S. N. Än Broomé, då?

R. N. Träffadt. Han har, som vanligt, förlupit Hedemora Domsaga och begifvit sig »a costy» för »vården om sin helsa». Lagutskottet lär väl icke bli af med honom, tänker jag.

S. N. Men det är ju riktigt oförskämdt att så der . . .

R. N. Sakta, sakta! Någon kunde höra oss. Ser du, min gubbe, Broomé tänker som så: Man muss um sich sein . . .

S. N. So hat man etwas. Ja, det är verkligen äkta tyskt.

Apropos handkyssning.

I ett gammalt märkvärdigt arbete: »Doctor Fausts Lefwerne, Gerningar och Hellwetesfärd» (öfversättning från tyskan, tryckt i Stockholm 1801) — heter det, sid. 32, efter beskrifning på en fest, som Satan gifvit för sitt hof:

*»Herpå blef den förnämste Adeln i mörkrets rike framsläppt til afläggande af sin underdåniga vördnad, til knäböjande och handkyssning; och jag *) har ännu icke kunnat uptäcka, antingen Satan antagit dessa hund-plägseder som en härmning efter jordiska Furstars Hof-etiquette, eller om de sednare fått den af honom».*

*) Författaren.

Oförskämda anspråk på våra beskickningar vid de utländska hofven.

Nya Dagligt Allehanda har i sammanhang med notisen om det Allmänna Landtbruksmöte, som nästa sommar skall hållas i Stockholm, framkastat den något närgångna tanken, att våra legationer i utlandet gerna kunde underrätta utlänningarna härom och lägga sina ord så, att vederbörande engelsmän och preussare, med flera, finge lust att göra en utflygt till Sverige. Detta låter icke så illa, men N. D. A. är tydligen okunnig om förhållandet med våra beskickningar vid de utländska hofven.

Tror man väl, att herrar ministrar och legationssekreterare hafva tid med dylikt skräp? För att börja med ministrarne, så äro de intet ögonblick säkra för en depesch från grefve Manderström, och den kan på köpet vara affattad i *chiffer*. Har man betänkt, hvilken tid det kostar att dechiffrera dessa vigtiga meddelanden

och vidare att framföra dem till Grefve Bismarck eller Baron Beust? Vidare: besinnar man väl, att ministern under den pågående »saisonen» är bortbjuden till middag minst en dag i veckan, och att han likaledes får offra kanske tre qvällar i veckan på soupéer? Men icke nog dermed. Han kan ej undgå att vara på operan en af de få qvällar, den stackars mannen har lediga, och han kan ej längre uppskjuta att svara grefve Manderström, hvilket svar, i anseende till ärendets ömtåliga natur, naturligtvis måste affattas i chiffer. Då nu Landtbruksmötet skall hållas redan i sommar, inser hvar och en, att ministern *omöjligen* kan hinna skrifva några notiser derom.

Men legationssekreterarne då, anmärker man! Ja, med dem är det nästan värre ändå. De ha kanske ännu mera att göra än ministrarne sjelfva; de ha minsann inga latmansposter. Legationssekreteraren är ännu mera bortbjuden än ministern sjelf. Utom de stora festiviteterna, der han ej får saknas, deltager han i ungkarlssocieteten. Än skall han vara med på en nervös »lansquenet» eller »baccarat» hos Cora Pearl eller någon annan af demimondens storheter, än har han lofvat sig bort till en middag tillsammans med några glada gardeslöjtnanter. När nu den hedersmannen kanske ej mer än en dag i veckan vaknar så tidigt, att han hinner skrifva hem till Sverige efter pengar, innan han måste kläda sig till middagen, så är det alldeles klart, att icke heller han har ledighet till författande af tidningsartiklar.

In summa: vi finna N. D. A:s pretentioner på våra legationer i utlandet temligen oförskämda.

Att heta fru.

Att vara fru — ej sägas kan,
hvad man af denna titel njuter!
O, tänken, flickor: att ha man —
hvad denna tanke innesluter!

Att vara fru — o, så gentilt
att denna hederstitel bära!
Är äktenskapet då *civilt*,
hur mycket större denna ära!

När man är fru, man ensam far
på op'ran likasom på balen;
och ett "går an" sin sköldborg drar,
så oåtkomligt, kring "skandalen".

När man är fru, man skrifven står
med ära uti rangens rulla;
hur mycket smuglargods man får,
för hvilket *flickan* dyrt får tulla!

Om man är fru, vid sjutton år,
man vördas — som orakel gäller,
och som ett säkert skyddsvärn står
för gamla fröknar och mamseller.

När man är fru, hos Berns och Pohl
man med sin äkta hälft dinerar.
Han är förtjust och gerna tål,
att man hans hustru kurtiserar.

När man är fru, ett skydd man har,
som bjuder på båd' ett och annat,
som artigt mannens kassa spar . .
Han ler förnöjd, han kan ej annat.

Att vara fru — o, flickor, tron,
det är det bästa, jorden eger!
I skriken: "emancipation!" —
men under det så klämmer skon . . .
för hvad? — Ett *"entre nous"* det säger!

Carola.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tredje Föreläsningen

Jag nämnde i min förra föreläsning något om de tre mäktiga grann-furstar, hvilka på samma gång som Carl XII tillträdde sina troner — ehuru min framställning blef, om möjligt, ännu mera knapphändig än Kongl. Maj:ts throntal. Men härtill hade jag samma skäl, som H. Exc. grefve Manderström, om han ville, skulle kunna förebära, för att slippa emottaga flera utländska ordnar — nämligen: brist på rum.

För att nu återgå till våra furstar — uttrycket »våra» låter oegentligt, men må ursäktas, då det ändå är *vi* (folket) som *betala* furstarne — så bör jag kanske nämna ett par ord om deras förut antydda planer, alldenstund dessa äro lika allmänt bekanta som hr A. O. Wallenbergs planer emot Riksbanken.

Grannen i Ryssland, Peter den Store, att börja med, umgicks med den planen att civilisera sitt barbariska rike, så att det skulle bli lika svårt att känna igen, som en frihetsskald, sedan han fått en kongl. orden. August i Polen tänkte att återvinna Lifland lika ledigt, som »landtmannapartiet» tror sig vinna inflytande vid denna riksdag. Fredrik i Danmark, slutligen, spekulerade på att »knuse» hertigen af Holstein och tvinga honom till »underdånighet», med samma lätthet som H. Exc. riksmarskalken grefve Sparre, när han uppsätter riksdags-ceremonielet, befaller *folkets* talmän att underdånigt kyssa konungen på hand.

Detta var i korthet de funderingar, som Carls grannar hade för sig. Men han var dock lika lugn för deras anspråk, som Kongl. Maj:t är för Riksdagens att sjelf få välja talmän. Han kände sin makt öfver dem.

Egentligen borde Carl, enligt sin faders testamente, ännu en tid ha stått under förmynderskap af farmor och fem riksråd. Men det fanns de, som på den tiden icke voro stort mer belåtna med en kjortelregering, än man i senare tider — mot slutet af 1850-talet — ansåg sig ega skäl att vara det.

Bland desse var Carl XI:s gunstling Piper, hvilken också föresatte sig att vid riksdagen 1697 genomdrifva, att Carl blef myndig förklarad. Riksdagen var nämligen samlad af flera vigtiga anledningar, af hvilka den förnämsta var: att begrafva Carl XI, hvars högstsaliga stoft var nära att — af våda, förstås — bli behandladt efter den Soldinska methoden, genom den brand, hvilken förhärjade Folkets — förlåt: *Kongl.* slottet.

Som sagdt, Piper utverkade hos riksdagen den unge konungens myndighetsförklarande. Hos Adeln bifölls detta temligen lätt — en artighet ungefär lika oegennyttig, som den öfverste Stål visade emot »Ham Selv» vid slöjdskolans invigning. Adeln ville nämligen få någon belöning för sitt välförhållande. Den hade ännu i friskt minne Carl XI:s reduktion, hvilken för den var lika känbar och syntes lika onödig, som t. ex. Första Hufvudtiteln för den stackars Svensson. De ofrälse ståndens deremot hade sina betänkligheter, isynnerhet presterna. Det är sannolikt, att nu, liksom vid 1865 års riksdag, någon »sjelfständig» ledamot hittade på att föreslå de högvördige, det man borde afvakta adelns beslut, innan man sjelf fattade något — en fint, hvilken, som man vet, framställde »de svarte» i ett mycket fördelaktigt ljus.

Emellertid gick Pipers förslag igenom, och den unge konungen förklarades mogen att sjelf styra landet.

Piper sjelf vann, till belöning för hvad han gjort, en befordran lika hastig som baron Bildts eller generalfälttygmästare Hägerflychts, ja, i visst afseende t. o. m. hastigare än den förres; ty han blef *med ens* både friherre och grefve. *Om* häri skall anses ligga någon utmärkelse, så hade han åtminstone gjort sig värd denna lön genom förtjenster, hvilka ej voro fullt lika mikroskopiska som de, hvarför hr Oscar Wijkander uppbär *sin* lön vid K. Dramatiska Teatern.

Emellertid såg det i början ut som Carl ej ville begagna sin myndighet stort bättre än åtskilliga banker och andra bolag nu för tiden begagna sin röst-o-rätt. Böcker brydde han sig ej mer om; han ansåg förmodligen sin undervisning redan fulländad, alldeles såsom hr Carlson anser den undervisning, hvilken under hans »öfverinseende» bestås i våra skolor, för fulländad — såsnart ungdomen blott får i sig mycket s. k. »kristendom». Halsbrytande öfningar af alla slag hörde vid Carls hof till »ordningen för dagen», liksom på senare tider balanser och rymningar bland embetsmän. För soldatmönstringar och slika lekar hade han en verkligt kunglig passion.

Under tiden sofvo dock icke hans fiender, liksom »Dagens Nyheter» (mot kontant erkänsla!) gör i Baggböle-frågan — om hvars tillvaro den menlösa tidningen ännu ej fått en aning. De rustade af alla krafter, och dessa rustningars sättande i verket lät icke vänta på sig lika länge som våra kamrars hederskänsla i fråga om att — genom ombud — pussa »Majestätet» på hand.

Hur mycket »kungsord» nu för tiden gälla.

Kongl. Maj:t förklarade i en »Nådig» resolution af den 11 Juli 1720, att »presterskapet kunna vara försäkrade, att de

. . . *allt framgent* sin Vederlags . . . spannemål oförryckt skola få behålla» —

men

Kongl. Maj:t förklarade den 29 Oktober 1867: att den åt kyrkoherden i Romeleds pastorat (af Göteborgs stift) anvisade »ständiga» vederlag *icke vidare skall till honom utgå;* beroende på »vederbörandes» anmälan, i enlighet med § 9 af K. F. d. 11 juli 1862, »huru den indragna spanmålen skall användas».

Kongl. Maj:t har således anno 1867 brutit Sitt eget anno 1720 gifna »kungsord» — något bestämdt exempellöst.

Skall man här kunna göra en glädjande tillämpning af Skriftens ord:

Om Belzebub söndrar sig emot sig sjelf, huru varder då hans rike beståndande?

Från Operamaskeraden.

Sörensen: Man maate have det meget godt i Sverrig, eftersom man kan more og förnöie sig saa meget!

Svensson: Åh, man ska' väl på något sätt skyla öfver skröpligheten!

Nisse: Hvar får man köpa en så'n präktig näsa?

Masken: Hi hi hi, Nisse, kä . . . änner du inte ige . . . en mej?

Nisse: Jo visst, jo visst gör jag det . . . kan vi inte lägga bort titlarna?

— Jag tror, de' ä' du!
— Ja visst ä' de' jag, men hvem ä' du?
— Åh, de' ä' ju jag, de'!

— Hvad kan ni vara för en komisk figur, som spionerar på mej hela natten?
— Jaså, du låtsar inte känna igen svärfar din!

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

III.

41. »Bättre lycka nästa gång!» — sa' Jakob Ärlig.

42. »Det gick an, det var ingen ko!» — sa' bond', miste hustrun.

43. »Det går till en tid!» — sa' bond', körde sjön midsommardagen.

44. »Det här ger inte bröd!» — sa' tiggarn, stod på logen och tröska'.

45. »Det rakar ingen hast!» — sa' skomakarn, åt välling med syl.

46. »Det var ett spratt för vägglössen!» — sa' bond', när stugan brann.

47. »Djeflar i den!» — sa' bagarn, drogs med döden.

48. »Dä änder!» — sa' bond', sköt kråkor.

49. »Geschwindt meister!» — sa' f-n, dansa' med skräddarn.

50. »Har ni sett mej flyga?» — sa' Massman, ramla' ner från kyrktornet.

51. »Jössus hjelp!» — sa' Fru Hammarlund, fick en svart pojke med handtag i ryggen och randiga ben.

52. »Nu kan jag se!» — sa' käringen, skar af sig ögonlocken.

53. »Sjön suger!» — sa' bagarn, gick öfver slussen.

54. »Ska' han ha stöflar också?» — sa' pojken åt far sin.

55. »Smakar ändå karl!» — sa' pigan, kysste tuppen.

56. »Så ska' de tas!» — sa' bond', tog kräftor med tårna.

57. »Tiden är inne!» — sa' trädgårdsmästarn, satte plantorna i snön.

58. »Träffadt!» — sa' Knaggen, sköt ögat ur mor sin.

59. »Vid glasens klang!» — sa' skomakarn, drack ur blötbaljan.

60. »Väl, vi vart de' varse!» — sa' mjölnarn, när qvarnhjulet följde med strömmen.

Anmärkning.

Såsom i n:r 1 nämndes, är Nisses mening den att göra en, såvidt som möjligt, *fullständig samling af i bruk varande ordstäf — såväl gamla som nya;* och derföre anhöll han om benägna bidrag — en önskan, hvars välvilliga efterkommande från flera håll han härmed tacksamt erkänner. Han vill blott tillägga, att, då de flesta ordstäf lyda olika i olika trakter, och äfven dessa skilda "läsarter" ega sitt intresse, han med tacksamhet emottager hithörande upplysningar, hvilka efter samlingens afslutande skola på en gång, såsom ett "supplement", meddelas.

Välkomst-helsning.

I Halmstadsbladet läser man följande äkta amerikanska bit:

»Pastor Karlén har nu ledsnat vid Amerika, eller rättare, amerikanarne hafva ledsnat vid honom, och är han väl nu som bäst på väg till fäderneslandet igen. Lyckliga Veingeboar, som lyckas återfå en så värdig *själasörjare!* Ni komma säkert att emottaga honom med pukor och trumpeter, med cymbaler och strängaspel, med offer och rökelse — såframt ni icke anse det lämpligare och tillbörligare att välkomna *»gudsmannen»*, för allt hans mångåriga skoj och trassel, med mjuka spön af björk och hassel.»

Om "den unionella likställigheten."

Följande klagomål fanns nyligen anfördt af en norrman i dagboken på Westanå gästgifvaregärd i . . . län.

(Afskriften är fullkomligt trogen.)

»Jag föler mig forpligtet til at fremföre Klagemaal over Bonden Johan Johnsen Valstad*), der paa Veien fra Gaarden Wisland (Old Olsen) sögte at hindre min Kjöring, idet han lad sin Hest gjentagne Gange stande, og naar jeg var ved hans side kjörte han i fuld Galop ind paa mig saa min Arm meget nær var bliven knust, ligesaa spærrede han mig Veien med sin Slæde slog min Hest idet han haanende sagde at en Svenske ikke var forpligted til at kjöre tilside for nogen Norrmand.

Till Witnelighed

Georg Frolich.	Tho:s B. Chalmer.
Addusse Banckchef og	Agent
Riddar Frolich	N:o 34 Kirkegaden.
Christiania Bank	Christiania.
Christiania	

Westanå den 28 Dec. 1867.»

*) Namn på byn, derifrån bonden är.

En bitande följetong.

I »Dagens Nyheters» rysliga följetong läser man för onsdagen den 8 dennes följande god-bit:

— — — — — — — — — — — —

"— Det är besynnerligt, mumlade hon, men ni synes mig ha förlorat i poesi, hvad ni vunnit i börd, min stackars vän.

Guiseppe bet sig i läppen.

— Ni är tokig, sade han; skulle ni då tycka mera om att jag åter toge bössan på axeln och uppträdde i skogarne?

— Hvarför icke? Då skulle ert lif åter blifva uppfyldt af faror, äfventyr och stormar.

Grefven gjorde en axelryckning.

— Hvarför, utbrast han i en ton af förakt, hvarför föreslår ni mig icke att ånyo samla ihop mitt upplösta röfvareband och att för andra gången göra Pulcinella, som under många sekler varit en boning åt hederligt folk, till ett röfvarenäste.

— Det vore mera pittoreskt och poetiskt.

— Fy, min vän! I stråtröfvarens lif finnes verkligen ingenting pittoreskt eller poetiskt.

Leona bet sig nu i sin tur i läppen.

— Tror ni då, fortfor Guiseppe, att jag fört detta oroliga lif endast af kärlek till poesien, och att jag hade en bössa på axeln, en dolk och pistoler i gördeln, blott för att se riktigt pittoresk ut?

Leona bet sig ännu hårdare i läppen, men svarade intet.

o. s. v.

Det fattades bara, att de båda parterna till slut bitit *hvarandra* i läppen.

Genom en synnerlig omtanke hos herrar Berwald och Byström hade Dagbladet för d. 10 och 15 dennes satts i »tillfälle att

meddela» något om »choralfrågans närvarande ståndpunkt», hvaraf man finner denna fråga icke hafva gått ett tuppfjät framåt under år 1867, enär precis samma berättelse står att läsa i Kongl. Musikaliska Akademiens handlingar för år 1866 såsom — äfven då — »en redogörelse för choralfrågans närvarande ståndpunkt.»

Låter eder räddhoga fara, I »organister från landet»! Ej ens edra barnabarn skola behöfva lära bönderna »rhythmisera»!

Choral-Nisse.

Små Hufvudstadsepistlar.

2.

Julen är slut — tjugondag Knut har gått — och de många helgdagarna äro lyckligt och väl öfverståndna. Inom affärsverlden har man börjat återgå till "det gamla vanliga", och inom familjerna tändas ljuskronorna mera sparsamt, under det att de anspråkslösa förmakslamporna kommit till heders igen och sjelfva julgranarne, med allt deras papperslullull, blifvit offrade under buljonggrytornas välfödda volymer. Åtskilliga mer och mindre lysande ordenssällskaper ha icke låtit smitta sig af hrr stadsfullmäktiges genom den vanliga nyårsbalens inställande ådagalagda stora "sparsamhet", utan ha på öfligt sätt firat sin resp. "julgillen", och dessa ha ingalunda saknat sina "välgörande verkningar" — i mera än ett afseende. Men på det att likvisst slutet af all vår julfröjd skulle blifva som mest storartadt, arrangerade den hyggliga teaterdirektionen en operamaskerad, och att jag var der — det är klart som dagen, och lika litet att förundra sig öfver, som att man ånyo fått exempel på att en embetsman begått allehanda tjufknep och sedan — försvunnit!

Exemplet smittar, heter det, och detta ofta med rätta. Kamreraren Edman har under sin anställning på Långholmen haft mycket god tid att göra sina observationer. Högst sällan såg han någon bedragare i *större* skala göra sitt inträde genom de fästningsmurar, han beständigt hade för ögonen. — Hvarföre skulle då *han* behöfva vara hederlig karl, när det ginge så ofantligt lätt för sig att med tillhjelp af t. ex. några hundra famnar ved blifva en "angenäm sällskapskarl" och en "synnerligen artig och gästfri värd"?

Tänk, hvad böra icke då hrr Dicksöner proportionsvis vara för ena utomordentliga värdar!

Men för knäfveln — operamaskeraden! ... Som sagdt, jag var der — icke på fribiljett, det försäkrar jag, fastän nära hälften af gästerna voro inbjudna — och jag njöt i fulla drag af all den herrlighet, som log emot mig, hvarthän jag än vände mina blickar; men något egentligt nöje ... och de der angenäma "öfverraskningarne", som Dagbladet hade varit så artigt och utlofvat — ingalunda!

Tror ni, mitt herrskap, att Dagblads-redaktionen är besoldad af våra kungliga teatrars direktion, för att den skall i tid och otid puffa för alla dess göranden och låtanden? Nej, ni tror det icke! — Nåja, så är det med mig också. Men jag tror, att den tidningsskrifvare, som med berådt mod diktar ihop osanningar, för att sålunda medelst narra pengar ur lättroget folks fickor, är värd en allvarsam upptuktelse. Och vare detta nog sagdt för den här gången om Dagbladets "öfverraskningar"! ...

Andra öfverraskningar vänta oss nu i dagarne, och dessa äro ofantligt mycket vigtigare. Riksdagen är öppnad och talmännen hafva ånyo pussat kungen på hand, såsom det anstår små snälla barn, hvilka vänta på något godt. Få se, hvad den första öfverraskningen blir!

Jag tycker emellertid hvad våra representanter efter åhörandet af riksdagspredikan i Storkyrkan skola känna sig stärkte och synnerligen upplyste om ett och annat! Skada blott, att de icke voro mangrannt samlade redan i denna veckas början, så kunde de ha fått tillfälle att åhöra hr Beskows uppbyggliga tal vid invigningen af sin "*Beska*" (alltså ej: *siraps*-)kyrka, och det hade varit något att fundera på, när det blir tal om vår statskyrkas oomkullrunklighet!

Samme hr Beskow har, som det påstås, blifvit hugnad af drottningen med ett par silfverljusstakar, hvilka åtföljts af följande skrifvelse: "Det sken, som utgår en gång från dessa stakar, måste jemförelsevis blifva svagt och matt, mot *det ljus*, predikanten sprider genom det ord, som han förkunnar". Men måntro icke denna jemförelse är mera träffande: "Lika omöjligt, som det är att *något* sken kan utgå från ett par ljusstakar utan ljus, lika omärkbart är det ljus, som predikanten Beskow sprider genom det ord, som han förkunnar."

Såsom ett exempel på hrr läsarepresters sätt att gå tillväga, då de, såväl som andra syndiga menniskor äro slafvar under begären, kan jag anföra en historia, hvilken är mycket gängse i Stockholm och dessutom fullt sanningsenlig. En viss prestman, E*****d, gjorde i somras en resa till landsorten. I en bondgård, ej långt från W***a kloster, passades han upp af en rödblommig och ovanligt vacker piga; men det hände sig, att denna en morgon hördes med full hals skrika på hjelp. Gårdens egare skyndade genast till prestens kammare, hvarifrån skriket kom, och hvad fann han? — Jo, herr pastorn, som lade sina händer på pigans hjessa och utropade med en, såsom efter stora ansträngningar, flåsande stämma: "Gack i frid, mitt barn! Jag ville blott pröfva din oskuld — och du har bestått profvet!" ..

Och slika "Guds män" sprida ljus omkring sig ... tvy Beckman!

Från kyrkan till teatern är blott ett tuppfjät. Alltså — kungliga teatrarna göra goda affärer på "Min ros i skogen" och det nya sättet, att söka upp pjeser, hvilka stå i ordning att med snaraste gifvas för — hundrade gången.

Södra Teatern har under inöfning en folkkomedi från franskan, i 4 akter med prolog, kallad: "Marmorqvinnorna", och ett litet enaktsskämt vid namn: "Hon är så lätthändt."

Ladugårdslandsteatern har till omvexling med den befängdt roliga pjesen: "Hvem sköt skräddarn?" gifvit: "Herr Dardanell och hans upptåg på landet." Sällskapet — hvars föreståndare *icke*, såsom några tidningar uppgifvit, ämna åtfölja hr Hessler till Bergen — kommer att under Henriksmessan besöka Örebro.

Fredman.

"Ett underverk".

(Scen från "Beska" kyrkans invigning.)

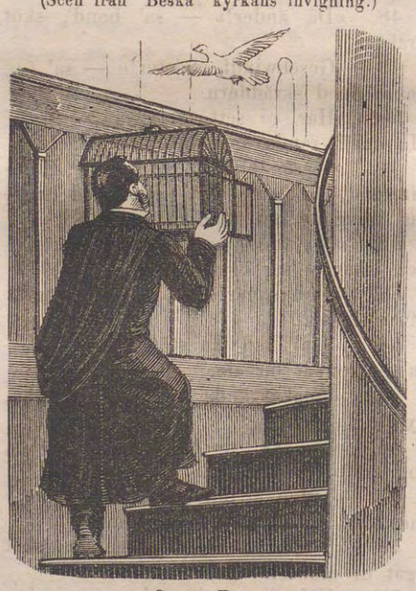

Sanct B—w:

»Den här hvita dufvan skall göra effekt! När mina troende, de enfaldiga själarne, få se henne flyga omkring i kyrkan, skola de naturligtvis tro, att det är den helige ande, som visar sig. Det blir en god puff för min kyrka! ... Så der skall man lura bönder!»

Frågas:

Då allt söndagsarbete, under gudstjenst, är i lag förbjudet — utom då, såsom det händt, Prins Oscar låter gardister hugga ved, eller polisen sjelf har arbete i sin lokal, m. m. dyl. af personer, hvilka stå utom lagen — så frågas: hvarföre *Kongl. teaterdirektionen* kallar sina »stater» — aktörs-, ballett- och orchester — till repetition midt under allmän gudstjenst? Om ock hr regissören Josephson är jude och alltså har sin sabbath på lördagen, kunna icke derföre andra, som äro kristne, få hafva sin i fred på söndagen?

Teater-Nisse.

På Munkbron.

— Kors i all versens dar, har frun sett hvad som står i Dagbladet?

Nej . . . hvad då?

Jo — åh, herre min evige! — jo, att *frimurarne ska' spisa hundra barn om da'n i fyra månars tid!*

— Hvad i herrans namn säjer frun?

— Jo, så står det!

— Åh, herre Gud, så'na hundturkar! Dä ska' väl bli derborta på Riddarholmen kantänka?

— Jaa, hos källarmästarn der det måtte också vara en hundturk?

— Ja, dä ä säkert — ä dä inte rysligt! — och så'nt låter våran beskedlige kung hända!

Hvad ska' han göra? Han ä ju frimurare han med?

— A' han? Kors en så'n hun . . . — hygglig kung!

Upsala-posten vet berätta, att H. H. »Hr Erkebiskopen här och inom stiftet med hvarje år stigit allt högre i anseende.» — H. H. bör känna sig förbåldt smickrad af detta betyg, hvars afgifvande tycks vilja antyda dess behöflighet.

Rebus.

Uttydning af den chinesiska rebusen i föreg. n:r:

Sqvaller.

Chineserna kunna näml. icke tänka sig två qvinnor i samma rum utan denna sysselsättning.

(Rebusen berättas, som anekdot, af den berömde *Hyrtl* i hans topografiska anatomi och är icke, såsom mången säkert tror, ett påhitt, utan verkligen äkta chinesisk. Egentligen anför dock Hyrtl såsom uttydning: *twist och träta*, hvilket emellertid synes mindre riktigt.)

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Westervik, Upsala (1,2), Göteborg (1), Carlskrona, Malmö, Åmål, Sundsvall, Wexiö, Motala, Westerås, Jönköping, Hessleholm och Örebro.

De ärade kommissionärer, hvilka ännu icke redovisat, behagade ofördröjligen denna skyldighet fullgöra.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 4. Söndagen **SJUNDE ÅRGANGEN.** **den 26 Januari 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Officielt.

Tisdagen den 28 Januari 1868 blifver *Konung Carl XV:s port* öppnad.

Hans Maj:t Konungen har i nåder befallt, att procession från Kongl. Slottet till Komötet och, efter slutad Invigning, derifrån tillbaka till Kongl. Slottet, ej skall ega rum; dock böra de, som enligt Ceremonielet deltaga i Högtidligheten, infinna sig vid Komötet och före Hans Maj:ts ankomst dit hafva intagit de för dem der utsedda platser; och få, med nådigt tillstånd, de, som det åstunda, bibehålla sina öfverplagg.

Sedan Hans Maj:t, efter slutad Invigningspredikan, hvilken förrättas af Ordföranden i Komöte-bolaget, Kapitenen m. m. G. W. von Francken, lemnat nådigt företräde åt Herrar Ordensfjeskar, böra samtliga här nedan omförmälda personer, Stater och Corpser, för att, med nådigt tillstånd, taga den Kongl. Porten i betraktande, intaga de för hvardera utsatta samlingsrum, nämligen:

i nedra ändan:

uti *högra Backen:* Deras Förträfflighet Stockholms Etthundrade Herrar, Komötebolagets Styrelse, samt öfrige Herrar Ordensfjeskar;

uti *venstra Backen:* de Stadsbud, som företräda förenämnda Corpser;

i öfra ändan:

hvar som helst: Herrar Stockholmare, Herrar Poliskonstaplar m. fl., äfvensom de Gaminer, som företräda nämnda Corpser.

Vid denna Ceremoni nyttjas stor Uniform med Narrkåpa och Bjellra af dem, som dertill äro berättigade.

Allt gyckel undanbedes för dagen.

En liten Riksdags-visa
om
Sparsamheten.

»Den största sparsamhet bör iakttagas,»
ty »Statens refvor» måste noga lagas! —
så sade nyligen en »folklig» Kung.
Som denna sats nu fått en Kunglig stämpel,
bör folket af Regenten ta exempel,
och bättre knyta handen om sin pung.

»Den största sparsamhet bör iakttagas,» —
ty öfver nöd och missväxt hör man klagas,
och »folket mumlar» med en högljudd ton.
Än sedan? — Åh jo, mera mat i kitteln
man kunde få, om »Första Hufvudtiteln»
bestods en väl behöflig . . . reduktion.

»Den största sparsamhet bör iakttagas»
och derför må från »biskopsstiften» jagas
de »fromma herdar», som ur »fårens» hud
af gammal vana »breda remmar» skära
och, som liqvid, »den trogna hjorden» lära
att dyrka Satan — men förglömma Gud.

»Den största sparsamhet bör iakttagas»,
och derför bör »Landshöfdingen» indragas,
ty säg: hvad nytta gör en sådan man?
Och sedan denna mängd af »latmanstjenster»,
som Statens chef till höger och till venster
med gifmild Hand utdelar, när Han kan.

»Den största sparsamhet bör iakttagas»,
ty folket låter sig ej längre agas
med anslagshungerns »faderliga» ris.
Inför den Konungsliga »ärfda» Thronen
står folkets ombud: Representationen,
från förra året något mera vis.

NASUS.

Fördelar af att hålla öfverläggningar i mörker.

Ett förslag till Riksdagen, framställdt af en »ljusets vän».

1.

Talarnes ansigtsspel, hvarigenom svagare ledamöter så lätt kunna bli bevekta och bestämda för den ena eller andra åsigten, blir omöjligt.

2.

Man kan rodna ogeneradt, om man skulle finna anledning dertill.

3.

Referenterna måste inställa sitt arbete, och följaktligen undvikas äfven alla obehagliga tidningsreferater.

M—gnell,
Riksdalers-karl.

Bref från Riksdags-läktaren.

I.

Hela verlden skrifver bref *till* eller *från* riksdagen, sig sjelf eller androm till uppbyggelse. Hvi skulle då jag tveka att förfriska Söndags-Nisses läsare med mina intryck? Om jag just icke, såsom landtmannapartiets skrifkunnige vän, kan utlofva att leverera några »belysningar och fakta, hvilka i allmänhet icke äro tillgängliga», och icke heller, såsom »en demokrat», vågar utbedja mig att herrar ledamöter af första och andra kammaren skola taga mina bref i benäget öfvervägande, så får jag väl lefva ändå.

Behöfver jag säga, att jag ej ämnar skrifva riksdagens historia? Åh nej, det är ändå ingen, som misstänker mig för den förmätenheten. Clio har såsom sina officiela representanter beskickat herrar Brakel och Husberg med alla deras många adjutanter, samt på den icke officiela vägen lemnat sina ordres åt alla dessa hyggliga och väluppdragna unge män, som pryda referentbänkarne. Mig har hon glömt utaf. Det är således icke med anspråk på sträng historiskhet, som jag ämnar teckna mina »grupper och personager».

Det är roligt att återfinna alla sina gamla vänner vid samma goda vigör som i fjor och på det hela taget oförändrade. Vår Lagerbjelke skådar lika landtmarskalksaktigt omkring sig som förr; Henning Hamilton har kanske blifvit ännu tunnare än förut, men han är dock inte mera genomskinlig för det; (är det, månn'tro, med flit som han låter sin kroppsliga hydda alltmer och mer magra utaf, i beräkning på att ett gynnsamt vindkast så mycket lättare skall lyfta honom på konseljpresidentsplatsen?) Mörner, Carl Göran, har väl ännu icke fällt några tårar, men det dröjer väl ej länge; Erik Sparres pathos är lika stor — han är *så* lifvad, *så* lifvad! — Tornérhjelm är ständigt lika beskäftig; Almqvist ser så belåten ut att inte ha någonting alls att göra; Bildt är nu som alltid färdig att bjuda upp gumman Svea till dans; Carl Ekman går lika tyst omkring och jemkar och jemkar; Jofur-Wallenberg smider oaflåtligt på sina vapen.

Och i andra kammarn sedan! Sitter inte Sundberg så gemytlig som om han aldrig behöft underkasta sig förödmjukelsen att kyssa kungen hvarken här eller der? Se på Hierta, som fått tag i något förlegadt Iduns-äpple, som evigt håller honom qvar vid de femtio årens liflighet och kraft; se på Key och De Mare der borta i hörnet, som repetera lexor med hvarandra; se på Posse, som går omkring och nedkallar alla öfverjordiska makter till vittne på sin uppriktighet — som korfmånglaren hos Aristophanes:

»älskar jag ej af innersta själ dig, dämos,
så må man mig stycka
och hacka till korf och förvälla!» —

Hedlund dansar vig och ledig på den öfver de ministeriella bockarne uppspända linan; Ribbing ser lika metafysisk och Grenander lika »söt» ut; Uhr är lika fornnordisk och Ridderstad lika yfverboren. Med ett ord, allting är sig likt — kanske dock Jöns Pärssons röda lugg är litet mindre obstinat.

Som jag inte haft den äran att få vara med på någon af de olika partiernas enskilda sammankomster, så kan jag inte heller stå till tjenst med att berätta hvad som der tilldragit sig. Får jag reda på någonting, så är det inte jag som skall sticka under stol dermed. Jag har emellertid likasom en half aning om, att hvad man *ser* och hvad man *icke ser* af de uthängda partifanorna, är temligen olika. Så är jag t. ex. färdig att slå mig i backen på, att Wallenberg, när han uppmuntrat sina härskaror till mandom under riksdagsstriderna, talat till dem om allt möjligt annat än om privatbanksintresset. Inte tror jag just heller, att hvarken Henning Hamilton eller Arvid Posse vändt ut och in på sina politiska gömmor och blottat sin själs innersta. Emil Key, »den fyndiga frasens fladdrande luftböjare», som salig Crusenstolpe en gång skref om en annan politisk partichef, föreställer jag mig ha talat ungefär så här:

»Landtmän! Fyrahundratusen kommittenter skåda upp till er! Hållning och sammanhållning! Kommen ihåg, att hvarje svensk bonde bär ministerportföljen i sin kappsäck!»

Jag skulle kanske tala om diskussionerna, men jag är ännu alldeles förbryllad efter att ha hört rektor Magnells tal om den kommunala rösträtten i thorsdags. »Penningen är mätaren på den medborgerliga förmågan och nitet», det var hans valspråk. Vi veta inte bättre än att vis-à-vis honom ge representationen samma råd, som Orvar Odd en gång gaf sin publicistiske kollega i Helsingborg, Jöns Torell:

»Tro skolfuxibus ej, qui persiljam pratere brukant!»

Resten af versen hör just inte hit, men kan för roskull gerna anföras:

»Påsas tuas ej ställ in expeditione pastoris!
non in circulis his den söke sig någon honorem,
qui' i sig sjelf jam est Jönsissimus pyramidalis.»

Det är med synnerlig tillfredsställelse som jag erfarit, att en af »landtmannapartiets» mera framstående ledamöter vunnit inträde i riksdagens bankoutskott; ty i dessa bekymmersamma penningetider är det af stort värde att på dylika platser veta sig ha personer, som äro grundligt hemma i bankfrågor och som icke rygga tillbaka för medlen att fylla våra öfver höfvan tomma plånböcker.

Vid 1867 års riksdag väckte riksdagsmannen från Göteborgs och Bohus län, *Folkskolläraren* Jöns Rundbäck, blott *en* motion, men — en jätte. Såsom alternativ, ifall ett förslag till förstärkande af allmänna diskontfonden (märk benämningen!) icke gillades eller lämpligt obligationssystem icke kunde genomföras, »så» — säger motionären — »får jag, *till förekommande af den allt ruinerande penningebristens afhjelpande*, i stället föreslå upptagande af ett ut- eller inländskt lån . . .»

Med sådana män till skollärare och — bankkarlar skall otvifvelaktigt vårt kära fosterland gå framåt på upplysningens och . . . »välmågans» bana!

Riksdags-Nisse d. y.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Fjerde Föreläsningen.

Den förste af Carls grannar, som började leken, var August i Polen, hvilken (febr. 1700) inföll i Liffland. Han började dock sina fiendtligheter på fullkomligt diplomatiskt sätt, d. v. s.: han gjorde det under de högtidligaste försäkringar om den »uppriktigaste vänskap» — alldeles som Erik Sparre härom dagen, när han förklarade nordvestra stambanan (hvilken skall närma oss till norrmännen) vara mindre behöflig — gjorde detta under den försäkran att en varmare vän till Norge, än han, icke finns i representationen.

På samma sätt handlade Fredrik i Danmark. Äfven denne talade så vackert om sin vänskap för Carl, i samma ögonblick som han inföll i svågerns land. Detta skedde i mars nämnda år, och var det således icke lika lång tid emellan båda fredsbrotten, som det nu för tiden brukar vara emellan ett regeringsbesluts fattande och dess kungörande i officiella tidningen.*)

Carl var just ute på Kungsör och jagade, när han fick underrättelse om hvad hans kusiner företagit sig. (När jag säger: »kusiner», så har jag mera mening dermed än när en monark nu kallar en af sina samtida . . . jag höll, ta mig Beckman, på att säga: medbrottslingar — med detta kärliga namn; de båda nyssnämnde voro näml. Carls verkliga kusiner och slägtskapen emellan de tre furstarne således lika viss som emellan »landtmannapartiet» och f. d. Bondeståndet.)

Nu förändrade Carl lefnadssätt lika hastigt — och oförmodadt, som Gunnar Wennerberg hoppade in i Svenska Akademien. Att han således till en början genast skyndade in till Stockholm, faller af sig sjelft, som A. O. Wallenbergs »anseende». Rådet der kom honom till mötes, förtvifladt och modfäldt, som den »unge fyren», när han med tårar i ögo-

*) T. ex.: den 16 dennes (*januari 1868*) meddelade Posttidningen ett regeringsbeslut af d. *22 november 1867*.

nen bannade upp Göteborgarne derföre att de icke genast valde *honom* till riksdagsman.

Figurer ur "Herr Larssons Pariserfärd".

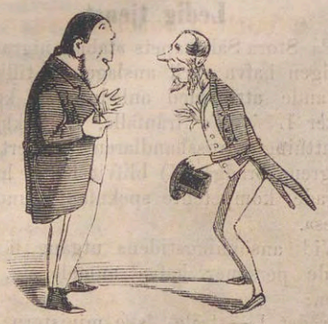

Macaroni (hr Lindström); Larsson (hr Bergström).

LARSSON.

Alla slags spekulationer
har jag pröfvat uti grund;
uppå hus- och stadsauktioner
är jag jemt en trogen kund;
och jag springer fram och åter
med så'n fart och sådant lif,
att det uti luften låter
liksom från ett lok'motiv:
(Härmar lokomotivet.)
Tatt, tatt, tatt!

MACARONI.

Tatt, tatt, tatt!

BÅDA.

Tatt, tatt, tatt!

Petter, dräng (spelas af herr Hodell) sjunger:

Först tänkte jag kila hem till Skåne,
men samma dag som det skulle bli,
jag tappte plånboken med Guds låne:
hvarenda vitten, som fanns uti.

Det var när priser på Lagårdsgälet
man gaf åt skarpskyttarne om da'n;
jag stod och titta' på hela spelet,
men fick för "titta", jag fattig fan!

Se'n, för att sorgen åt fanders stjelpa,
jag gick och tog mig en tår på tand;
men när som det inte ville hjelpa,
så blef jag stadsbud på egen hand.

På La'gårdslandet jag mig postera'
och bar från torgena mången korg;
men snart så bar det sig inte mera,
när handeln sluta' på Roslagstorg.

Då blef jag rasande öfvermåttan
och ångra, att jag ej hyra tog
uppå den amerikanska flottan,
som sina slag här i somras slog.

Dock hur jag måste på gatan blifva,
så fick jag lust att på tocke vis
få jemt och ständigt gå kring och drifva . . .
och blef — konstapel vid vår polis.

Men snart man likväl mig suspendera',
att åter kryssa på lifvets elf;
ty i min ifver att arrestera,
en dag jag knep — kommissarien sjelf.

Då börja' jag, för att hålla färgen,
fast det just inte sig löna' stort,
att hugga sten i Tyskbagarbergen,
i Carl den femtondes nya port.

Men den är putsad och fin och klar nu,
och, till att sköta diverse stök,
min förra husbondes farbror har nu
i tjensten tagit mig på — försök.

Men när *han* inte mig mer behöfver,
den trösten är likväl mig beskärd:
det går väl öfver, det går väl öfver,
om inte förr — i en annan verld!

"Kalospintherochromatokrene".

Presthistorier.

Rektor S., en af »de fem» från 1865 års riksdag, reste i Frankrike. Under en jernvägsfärd råkade han att tappa hufvudet, eller rättare: hatten flög af. Den i franskan föga bevandrade rektorn utropar med sin kattjammerlika stämma: »mon château, mon château,» men huru hans medpassagerare kikade och bligade ut genom kupéfönstren, så funno de ändå ej hans »château.»

En prost i Skåne, P***, predikade i en aftonsång. Det började snart att skymma, så att den vördade gudsmannen snart ej såg mera hvad han skrifvit i sitt concept. Men liksom salig Dumbom fann han sig lätt och lemnade predikstolen med utropet: »Går bort ifrån mig, I förbannade, i evig pino och evinnerlig eld, den innerst i h—iet djeflomen och hans englar tillredd är i Jesu namn. Amen!

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

IV.

61. »Det kan man kalla för sy!» — sa' skräddarn, damp af bordet och tog tre styng, innan han kom till golfvet.

62. »Det var hemskt!» — sa' Rydingen, när hönsen sprang omkull'en.

63. »Det var läskande!» — sa' presten, åt opp krämet för bönderna.

64. »Frisches Wetter in Schweden!» — sa' tysken, frös näsan af sig midsommarda'n.

65. »Heder och vördnad!» — sa' Möller, stal skinnpelsen.

66. »Hård sjö!» — sa' sekter Pripp, satt under bordet och åt talgljus.

67. »Jag vet väl af'et!» — sa' han, som gick galet.

68. »Jo, jag menar det!» — sa' Jagare.

69. »Kors i Christinehamn!» *) — sa' kärringen, fick se Carlstad.

70. »Lite, men välment!» — sa' åkarn, gaf hästen bakelser.

71. »Mitt lif är en våg!» — sa' hökarn **).

72. »Nu finns här inte mer att ta!» — sa' tjufven, tog dörren.

73. »Ruter ut!» — sa' glasmästarn (spelte kort).

74. »Skönt!» — sa' Gustafva om kyssen (som hon inte fick).

75. »Slägten är värst!» — sa' räfven om de röda hundarna.

76. »Snyggt ska' det vara!» — sa' Djursholms Lena, sydde hålsöm på kökshanddukarna.

77. »Stå, ben!» — sa' gubben, dref getterna på isen.

78. »Tiderna förändras!» — sa' borgmästarn, gick brandvakt.

79. »Ungdomen rasar!» — sa' kärringen, hoppa' öfver halmstrå.

80. »Vi träffas hos bundtmakarn!» — sa' räfven till vargen.

*) Meningen skall egentligen vara: "Kors i Christi namn". Det öfriga af ordstäfvet har blifvit en följd af förändringen.

**) En "förbättrad och tillökad" upplaga är:
"Som röres en tid' — sa' urmakarn.
"I svallande tåg" — sa' repslagarn.
"Vid vindarnas strid" — sa' sjömannen.
(eller äfven: tornväktarn.)

Små Hufvudstadsepistlar.

3.

Det är friskt om näsan — såvida man nämligen vågar sticka den utom dörren, för att inhemta nyheter; och vill man inte det, så sitter man framför kakelugnsbrasan och somnar under genomläsandet af de till riksdagen afgifna kungliga propositionerna.

Hvad finns det för resten för nytt? Intet *under* solen — och *derofvan* tittar man icke så lätt i detta lifvet! Ja, evangeliska fosterlandsstiftelsens kolportörer till och med kunna knappast tränga längre än på sin höjd till spetsen af Kinnekulle; men der råka de ut för polisen, som förstår att sätta p för deras vanliga käpphäst: "saligheten", och på det viset bär det käpprätt åt Helsingland med deras profeterade himmelsfärder.

Också jag hade en gång funderat på att fara till himlen —

"Men Lauras blick, så innerlig,
bort till en annan vände sig,—
och jag pladask föll ned till jorden!

Och hellre än att ruinera mig för ett par vackra ögon, har jag från den stunden börjat

använda mina pengar på ett mera förståndigt sätt. Om jag just icke kan berömma mig af att vara frimurare och hjelpa dem att "spisa hundra barn om da'n", och icke heller har råd att i likhet med hr Åkerlind — ni känner ju den glade hedersknyffeln? — hvarje dag *be*spisa fyrtio kakelugnsmakarättlingar, så har jag tagit mig för att, i stället för ett sidentyg hvar fjortonde dag från Thunborg vid Mynttorget, uppköpa minst hundra vedpolletter en gång i månaden på apotheket "Korpen" vid Stortorget. Visst kan hända, att hr T. förlorar på affären och att Laura blir, om möjligt, ännu mera kall. Men hvad gör det? De små trasvargarne, som belägra min dörr, bli i stället så mycket varmare, och den der glädjeblixten, som alltid skjuter fram ur en tacksam blick, ger på samma gång värma åt mig sjelf. Vore jag kung — ja, då skulle herrar sidenkramhandlare förlora ännu mera på mig, och "Lauror i dussintal" skulle måhända visa litet mindre eld; men jag skulle aldrig behöfva vara utan pengar . . . och min civillista skulle ändå kunna reduceras, och . . men det der angår ju inte mig! . . . Som trogen undersåte är det min skyldighet att tiga och pussa den hand, som är så nådig och tager emot hvad jag i min anletes svett förtjenar.

Och så skall man ropa: "vive la royautée!" — se, *då* är man en karl, som är värd samhällets aktning! . . . Besynnerligt ändå, att den der rabulisten Carlén kan ha en så aktningsvärd fru! . . . Och ännu besynnerligare, att hon i sin bazar för Stockholms fattiga djerfts att, samtidigt med vederbörligt utpuffade presenter från hofvet, emottaga ett så tvetydigt dokument, som den af hr Demontowicz skänkta "Anklageschrift in dem Hochverrathsprocesse gegen die Polen" . . . Men en verkligt ädel qvinna känner ingen gräns för sin barmhertighet. Royalisten och republikanen, aristokraten och demokraten, millionären och tiggaren — alla innefattas inom hennes verksamhetsperiferi, och hon är medelpunkten, kring hvilken allt rör sig, när nöden står för dörren. Alltså — lefve den sannt välgörande qvinnan! lefve Emelie Carlén! . . . Och på den saken gå vi i afton, lördag, efter att på herr Dahls kontor i huset n:r 55 Drottninggatan efter råd och lägenhet ha antecknat oss för en välvillig öfverbetalning, att bevista den concert, som herr Otto Sauermann ger i "Walhalla" till förmån för bazaren i la Croix's salong!

Men här pratar jag om nöd och välgörenhet, alldeles som om vårt kära Sverige skulle vara på vippen att blifva en enda stor fattigstuga! Det är likvisst inte så förskräckligt farligt ändå. Vänta bara, tills riksdagen kommer riktigt i gång och herr Jöns Pärsson börjar skaka på kungadömets och statskyrkans grundpelare! . . . Hvem vet, till hvilken makt han har lust att försälja ön "*S:t Bartolomäus*", nu sedan Förenta Staterna förklarat att de inte vilja ha den, och hvem vet, huru många millioner han genom alla tänkbara motioner kommer att förvärfva åt oss!?

Tagen er således i akt, I som hafven det ena eller andra anslaget af staten!

Kungliga teatrarne veta också hvad klockan är slagen, och att Liss Larsson eller Olsson kunna vara lika olycksbringande namn begge två. De utveckla derföre en feberaktig verksamhet, förvissade om att, ifall anslaget slår slint, gå de ingen dag fria för "utslag".

I dag lördag gör ändtligen å Dramatiska teatern "Post-Johnny" sin första resa efter mycket bråk och besvär; och det är att hoppas, att han sköter sin post med heder och vinner mera sympatier hos allmänheten än postiljonen Carlsson, hvilken under någon tid grasserat i Westra stambanans postkupéer.

På Södra teatern har återupptagits den lilla täcka operetten "Rosen i Saint-Flour", i hvilken fru de Wahl under förra vintersejouren gjorde så mycken lycka. Till efterpjes gifves fortfarande: "Herr Larssons Pariserfärd". Apropos denna, så har jag på begäran skaffat mig del af Petters kupletter, hvilka, sjungna af författaren (hr Hodell) alltid väcka sådant bifall, och meddelar dem åt min vän Nisse, om han vill ha dem*).

Nya teatern, som också håller i med sin nyårspjes: "Kloka gubben", har under inöfning den gamla bekanta komedien: "Don Ranudo di Colibrados" samt ett par dansdivertissementer med sång, hvaraf det ena är förlagdt till Wingåker och det andra kommer att uppvisa en hel mängd Bellmansfigurer.

*) De finnas på annat ställe.

Ombrytare-Nisse.

På Ladugårdslandsteatern börjar i afton hr Åbjörnsons "nya elevteater", hvilken hittills uppträdt i Berns' salong. Programmet upptager: "Pariserpojken" (spelad af Hilma Schagerlund), dans m. m.

Fredman.

Söndags-Nisse. Nu är väl riksdagsvigilansen slutad?

Riksdags-Nisse. Ja, och Broomé som inte fick några fikon! Men Freding, som blef Lag-Utskottets sekreterare, hvad är det för en passagerare?

S. N. Kors, har du inte reda på det? Han är ju länsnotarie i Wenersborg, d. v. s. åt Sparre sjelf, vet jag! Sparre hade honom med sig hit i rockfickan.

R. N. Men nog var det bra hårdt för en så'n som häradshöfding Åbergson att nödgas stryka flagg för en tocken okänd storhet.

S. N. Ja, visserligen. Åbergson fick likväl 7 röster. Det bör trösta honom något, och tro du mig, att Sparres guldgosse lär inte få det särdeles trefligt efter att hafva gjort sin entrée så der »på sladden».

R. N. Jo jo, det kan väl hända! — Men kan du säga mig, hvarföre hr Vult von Steijern fick äran att bli sekreterare i Konstitutions-Utskottet?

S. N. Jo, ser du, *den* hade professor Rydin med sig i *sin* kappsäck.

R. N. Nå, nu har »unga fyren» varit framme igen!

S. N. Ja, jag har nog märkt det. Hvitbetesockret kan Hedlund inte tåla. Hans mage måtte vara dålig.

R. N. Nej, tvärtom. Handelstidningens redacteur en chef tycker mycket om sötsaker.

S. N. Ja, men det förstår jag inte . . .

R. N. Du har då aldrig varit annat än trinder i skallen. Carnegie . . .

S. N. Har sockerbruk i Göteborg! Ah, nu begriper jag!

R. N. Nå, det var då ändtligen väl.

R. N. Hvad sägs om vår vän Jöns Pärsson, som vill pruta af de der 417,000 på första hufvudtiteln?

S. N. Jag önskar, att Andra Kammarn (Första talar jag inte om) *nu* hade många sådana »Jönsar»!

Ledig tjenst.

På Stora Sällskapets »tabula nigra» lärer nyligen hafva varit anslaget ett tillkännagifvande att, »med anledning af komminister L*****s frånfälle, en bokhållarebefattning i grosshandlaren Strickert Klandergrens trädgård *) blifvit ledig, hvarom hugade, kompetente spekulanter underrättades».

Vid ansökningstidens utgång lära följande personer hafva anmält sig, nämligen:

*rådet L—ståle; *ske ministern, grefve . . essen; *rådet . . . . ér; Förste Hof-Jägmästaren —hjelm; rådmannen —ser; frih. Jules Schw—; grefven af samma namn, (gemenligen »Figge» kallad); kongl. sekreteraren B . . . . . n; samt, efter ansökningstidens utgång: Juden Nathan.

Pr posto hade dessutom inkommit skriftlig ansökan — åtföljd af behörigen vidimerade afskrifter af rekommendationsbetyg, utfärdade af »Ham Selv» och Presidenten Å. — daterad »Paris och Les Horreurs» samt undertecknad: »Baker, f. d. Kapiten, numera industri- och Wasariddare.»

*) Den ser ut så här:

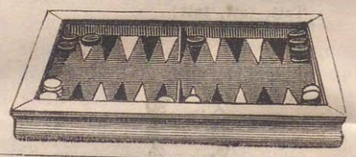

Carl-Johans-Förbundet

firar sin högtidsdag nästa Tisdag den 28 dennes kl. 1 e. m. å *Operakällaren.*

På tal om den nyligen hållna festen för Posttidningens »utgifvare», hr C. W. A. Strandberg, infaller Jönköpingsbladet: »Tänk, om *Talis Qualis* då lefvat ännu, hvilken glans han kunnat gifva åt festen!»

Jag för min del tycker, att det var öfverflödigt af kungen att börja sitt throntal med:

Högt skattar jag —

ty *det* syns ju ändå på första hufvudtiteln. *Trögetin.*

Rebus.

EKEKEKEK EKEKEKEK
EK EK EK EK
EK EK EK EK
EK EK EK EK
EK EK EK EK
EKEKEKEK EKEKEKEK

Uttydning af rebus i föreg. nummer:
Kapten Puff.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Göteborg (2), Södertelje, Kalmar, Hedemora, Skara, Norrköping, Mariestad och Falun.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 5. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 2 Februari 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

II.

När man snart sagdt aldrig hör talas om annat än missväxt, fattigdom och elände, om »landets bekymmersamma ställning» och annat otyg, samt man således riktigt »får hålla sig för att skratta», som ett temligen vulgärt ordspråk säger, så är det en Guds välsignad lycka, att det ändå gifs en och annan person, som är rolig i alla väder. Ni skulle bara ha sett grefve Eric Sparre i Tisdags! Första kammaren sysselsatte sig med frågan om förhållandena emellan Sverige och Norge; ämnet hör inte till de muntraste och stämningen var också rätt dufven. Men Sparre tog ordet. Med snillets blixtsnabba blick uppfattade han genast, att här måste göras någonting för att pigga upp församlingen — han sökte en ingifvelse, och riktande blicken uppåt mötte han lilla Walls fysionomi på tidningsbänken. Det behöfdes inte mera! Nu gick det som en snurra.

Med en flik af nattkappan skälmskt framtittande — den ädle grefven älskar detta ekonomiska plagg — och med, för höfviska öron sagdt, saliven som ett arlaregn duggande omkring sig, flödade från hans mun diverse mustiga diatriber mot tidningspressen, som ni allesammans läst på andra ställen om, och som jag således slipper att berätta. Kammarens ledamöter äro icke sådana lustigkurrar som ni kanske tror — man skrattade visst, det är sannt; men det var ändå alldeles för litet mot hvad som borde ha skett. Hör bara på hela Sverige, huru nu som bäst det upphäfves ett homeriskt (hvarför heter det just »homeriskt»?) skratt från Ystad till Haparanda. Sparre är hädanefter för alltid créerad till Första kammarens clown!

Och ändå finns det folk, som tagit illa vid sig, och sjelfva Wall har skrikit på *skandal* — och det fastän han just genom Sparres uppträdande fått tillfälle att underrätta verlden, att han i sina dagar också varit *brukspatron*. Det var den ena öfverraskande upptäckten, som föranleddes af grefve Sparres »komiska» intermezzo»; den andra var: att denne sjelf varit boktryckeri-egare. Att han utöfvat annan industriell verksamhet, har deremot nogsamt varit bekant, så väl han än sökt att bibehålla anonymiteten, t. ex. den vackra uppmuntran för landets modernäring, som han i sin mån sökte åstadkomma genom bränneriet på Brogård.

Jag har väntat att få se hr Wallenberg komma fram med sin bebådade motion om en sådan förändring i kap. x och xx, §§ x^1 och x^2 samt x^3 och x^4 i Missgernings- och Utsöknings-Balkarne, att eho, som tecknar borgen för annor man utan att kunna styrka sig vid detta tillfälle vara i besittning af motsvarande belopp kontant valuta, måtte straffas såsom bedräglig gäldenär. Det vore för ledsamt, om vår store ekonom skulle finna sig föranlåten att inhibera detta näpna förslag, som var egnadt att mer än återförvärfva honom det anseende hos »firtiprocents»-karlarne, hvilket han genom förslaget om bysättningens afskaffande stod på vippen att förlora. Hans goda mening är i allt fall otvetydig, och tager någon annan upp hans förslag, så blifver det ändå åt honom som ärestoden derför en gång kommer att resas — modellen till denna kan ju tagas efter det numera bortflyttade sköldbehängda monumentet på Träsktorget.

Jag skref i mitt förra bref, att hr Jöns Pehrssons röda lugg i år synes vara litet mindre obstinat än i fjor, och jag har med ledsnad förnummit, att denna oskyldiga anmärkning, som af några den värde representantens beundrare tagits i metaforisk mening, hos dem väckt oro och bekymmer. Man har derunder trott sig finna en förstucken insinuation, att radikalismen möjligen snart nog hade en kämpe mindre i andra kammaren (friherre Liljencrantz skulle då blifva så godt som ensam!) — man började till och med hviska om en jernväg midt igenom Kråkeryd såsom priset för »öfvergången», och herren vete allt hvad! Jag beredde mig också på en energisk protest mot denna uppfattning samt en bestämd förklaring, att mitt omdöme för ingen del afsåg en politisk samvetsfråga, utan helt enkelt en *toilettsak* — då lyckligtvis hr Jöns Pehrsson sjelf drog försorg om att visa, att han var densamme som förr. Han gjorde det genom sin motion om indragningar på första hufvudtiteln, och han skall ha tack derför. Jag undrar bara, om han efter den betan kände sig i stånd till att smälta de kongl. läckerheterna på Carlsbalen, eller om han, likasom hrr Ola Bosson Olsson och Liss Olof Larsson i afseende på de kongl. teatrarnes repertoire, vämjdes vid den lösa maten, som han nöjde sig

med att höra omtalas. Det finns annars demokrater, som inte förakta bordets nöjen, de må nu bestås hvar som helst. Också ha gastronomiska korruptionsmedel i alla tider räknats för de farligaste. Ni kommer väl ihåg, huru Béranger's »deputerade» sjunger:

Quels diners, quels diners
les ministres m'ont donnés!
Ah, que j'ai fait de bons diners!

Kanske det är för att alltför mycket ha försummat detta probata medel, som vår »bästa af ministèrer» så snart såg sin popularitet dunsta bort. Lyckligtvis står det ännu alltid öppet att försöka verkan deraf, och det kan vara stort skäl för pressen att hålla ögonen öppna. Kanske beror t. ex. de sväfvande kyrkliga frågornas utgång på en deliciös *potage à la carmelite* hos vår fromme ecklesiastikminister; Stats-Utskottet knusslar ej längre på anslagen efter en oöfverträfflig *vol-au-vent* serverad *à la financière* just hos finansministern; och regeringens månadslånga glömska af Regeringsformens 5:te § får sin absolution efter en lyckligt och väl instufvad plumpudding hos justitieministern. Faran blifver så mycket större, om hr Ridderstads motion om Riksdagsmanna-arvodets nedsättande går igenom och de stackars representanterna således icke få råd att sjelfva kosta på sig någonting godt. Se der ett skäl att ur patriotisk synpunkt bekämpa nämnde motion, hvilket jag remitterar till hr Falkman.

Söndags-Nisses
offentliga föreläsningar.

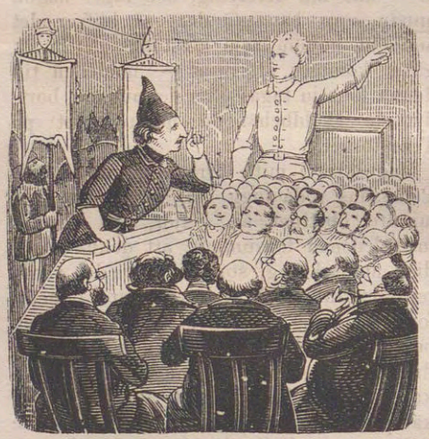

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Femte Föreläsningen

Som jag i förra föreläsningen nämnde, hade Rådet, när det såg Sverige hotadt med krig, blifvit mäkta förskräckt. När Carl kommit in till Stockholm ifrån Kungsör, framställde det också sina »betänkligheter» — och sådana hade det lika många som Eric Sparre 1865 hade emot den kammare, till hvars prydnader han sjelf nu hör. Ja, herrarne i rådet gingo så långt i rädsla, att de föreslogo konungen, det man borde underhandla om fred; och för att vinna denna ville de, liksom »landtmannapartiet» för att vinna Blanche, Hierta m. fl. — gå in på hvad förödmjukelser som helst.

Men att tala med Carl om fred, det var som att tala för döfva öron eller, t. ex., predika för första kammaren, att embetsmännens löner böra nedsättas. *Det* talet var för honom detsamma som sunda förnuftet är för presterna: — en galenskap.

Carl vände sig först mot grannen i Danmark, hvilken intagit Holstein, med undantag af fästningen Tönningen. Denna försvarades af Johan Banér lika oförfärad och manligt som dödsstraffet nyligen försvarades af författaren till vår gällande Strafflag.

Hertigen af Holstein hade också redan ifrån Hannover, Sveriges bundsförvandt, erhållit en hjelp, ej mindre god, än den, hvilken en bankkamrer nyligen fick af sina frimurarebröder, när han fann det lämpligt att företaga en längre utrikes resa. Derjemte hade Carl skaffat bistånd till sjös ifrån England och Holland — hvilka makters krigsskepp i förening med 48 svenska bildade en flotta så stor och fruktansvärd, att Öresund lika litet, vare sig förr eller senare, sett dess make, som Komötet någonsin varit vittne till något så kreaturligt — som i tisdags.

Danmark hotades sålunda af dessa förenade makter med en fara, som var mycket, om än ej *så* stor, som den, hvilken ifrån de förenade makterna: d:r Rundgren, kakelugnsmakare Pettersson och — Eric Sparre, hotar den stackars svenska pressen.

En solförmörkelse.

1.

2.

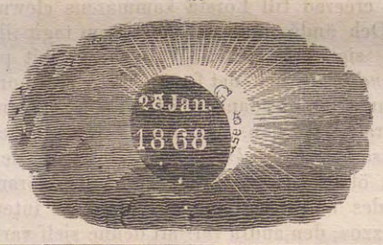

Sparris.

Hr Eric Sparre talar om »den usla pressen». Det finns också vissa individer, som icke kunna fördraga strafflagen.

Hr Sparre har, utom det riksbekanta förnamnet: Eric, ännu ett, nämligen: *Josias*. Detta senare är dock föga kändt — hr S. lär också inbespara åtskilligt bläck, och alltså äfven pengar, på att icke utskrifva det... Det kan också komma på ett ut. Hr Sparre kan säga som »N:r 15 Stolt» i »Fänrik Ståls sägner»:

»Hvad namn i verlden jag fått af prest,
har ingen sig fästat vid;
men Fähund har man mig kallat mest
i hela min lefnads tid.»

Den Extra.

Att vara extra, hvilken lott! —
Tro inte, det är ironi! —
Han "har så lite, mår så godt";
jag sjelf ju går som extra i...
och deraf kommer det bestämdt,
att jag tycks skämta jemt.

Att vara extra, hvilken lott!
Jag än en gång det säga må.
Man då den ljufva sysslan fått
att ständigt kunna fåfäng gå,
och deraf kommer det bestämdt,
de extra ökas jemt.

Att till sin gud ej ha sin buk,
det tillhör ju som pligt en vis;
och när hans chef sig äter sjuk,
är framtidshopp den extra's spis;
med denna himmelska natur
han ler åt Bantings kur.

Så lågt som blott en trappa upp,
hur kunde väl den extra bo?
Nej, stolt liksom en kyrktornstupp,
på tinnarne i allsköns ro,
han målar helst en framtid ljus
och ler åt jordens grus.

Der, som en kung uti sitt slott,
uppvaktningar han också får,
och enda skilnaden är blott,
att på hans dörr väl hårdt man slår,
och att, ifall emot han tar,
han inga — kungsord har.

När andra skrifva *smuts*, och det
på köpet både dumt och klent,
den extra dock jag tacka vet:
han skrifver endast, endast *rent*,
och för en verksamhet så skön
han får i himlen lön.

Fast — det är sannt, han redan här
sin gratifikation ju får:
den visst ej någon summa är,
den dock till snus per år förslår,
och när blott näsan har sin fröjd,
bör själen vara nöjd.

Ja, vara extra, hvilken lott!
Finns något djur på jordens ring,
som sådan magisk mage fått,
att lefva så af ingenting?
Och tänk: en verksamhet så skön,
som får i himlen lön!

Qvintilianus.

Norsk oförskämdhet.

En framstående norsk litteratör, som för närvarande vistas i hufvudstaden, kom för några dagar sedan till en af våra *Aderton* och begärde att bli presenterad för Björnstjerne Björnsons syster: »författarinnan till Agnes Tell». »Omöjligt», svarade denne, »emedan nämnde författarinna är en svensk fru, som icke har den ringaste slägtskap med hr Björnson».

»Om forladelse!» återtog norrmannen »Jeg ved meget godt, at denne forfatterinde er svensk til børden, men jeg ved så gu endnu bedre at hon er norsk til aand, ti hon har i sine tegninger ur folkelivet sa troget efterabet vores store Björnson, att Jeg derfor skulde vilde bringe hende min dybste højagtning og taknemlighed».

»Oförskämdt, men rättvist» — mumlade den »adertonde» och vände norrmannen ryggen.

Högtidligt öfverlemnande.

Scenen: *Carl XV:s port.*

1.

Ordföranden i bolaget öfverlemnar högtidligen åt en hög aktie-egare, hvilken för tillfället representerar en ännu Högre Person — gåfvobrefvet på »Carl XV:s port».

2.

Den nämnda Högheten öfverlemnar högtidligen gåfvobrefvet åt representanten för Herr Stockholm.

3.

Högheten öfverlemnar vidare åt ordföranden ett riddarekors med ädla stenar.

4.

Ordföranden öfverlemnar åt hvar och en af aktie-egarne en ädelsten, såsom ersättning för deras förluster under det sjuåriga kriget emot Tyskbagarebergen, och åtnöjer sig sjelf med vanliga glasbitar, hvilka, äfven de, uppfylla ändamålet: att lysa.

5.

Allmänheten uppe på berget öfverlemnar sig under hela tiden åt de mest högtidliga känslor.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

V.

81. »Akta hufvu't!» — sa' mästerman.

82. »Anfäkta det snuset!» — sa' f-n, när de sköt'en i näsan.

83. »Blif vid din brädd!» — sa' kärringen, åt ur samma fat med grisen.

84. »Bättre brödlös än rådlös!» — sa' kärringen, torka' bordet med katten.

85. »Det ante mej!» — sa' Reuter, blef utsparkad.

86. »Det faller i god jord!» — sa' klockarn, när presten föll i grafven.

87. »Det knallar och går!» — sa' rospiggen, stod på grund.

88. »Det är lite det tål!» — sa' pojken, slog far sin i hufvu't med yxan.

89. »Det är ett knåpgöra, det der med!» — sa' qvastbindarn till urmakarn.

90. »Gud bevare oss alla tretton!» — sa' pottmakarn, bar tolf krukor på hufvu't.

91. »Gud välsigne maten!» — sa' flickan om stadssoldaten.

92. »Hur många ä' de?» — sa' Carl Johan om svenskarne.

93. »Historiskt» — sa' Crusenstolpe.

94. »Här finns mycke smått och godt!» — sa' f-n, titta' i bibeln.

95. »Ingen skam att bjuda till!» — sa' bond', spände oxarne för kyrkan.

96. »Inte värdt att vara rädd för råttor!» — sa' han, som bar katten i fickan.

97. »Jemnt skägg!» — sa' barberarn, raka' katten.

98. »Låt mig sköta bägarn!» — sa' gardisten, gick till nattvarden.

99. »Sixt du på den mosis!» — sa' Nyström.

100. »Styggt, men starkt!» — sa' f-n, satte videhankar i örat på mor sin.

Små Hufvudstadsepistlar.

4.

Bor ni på Ladugårdslandet? Inte? Nå, ni var åtminstone der i tisdags? ... Ja, det kunde jag tro! ... Hur skulle det eljest ha gått med invigningen af "Carl XV:s port"? — Men kungen sjelf var inte närvarande! Mådde han inte bra? ... Känner't inte! ... Men prins Oscar skötte festligheten i stället som en hel karl. Sedan den qvällen, då den gamla rödmålade qvarnen, som förr stod på spetsen af Tyskbagarebergen, blef lågornas rof, ha dessa hällar icke på en gång varit trampade af en så stor menniskomassa som förliden tisdag. Man måste formligt *borra* sig fram för att kunna få ett litet hål att taga plats i, och vid åsynen af den eld, som flammade i hr von Franckens ögon, då han emottog "Wasaorden i briljanter", måste man verkligen ha ett hjerta af sten, för att det icke skulle sönderspräng as af lutter glädje och beundran.

Senare på eftermiddagen voro herrar aktie-egare samlade till en kollation på "Phœnix" för sin utomordentlige verkställande direktör, och att der ej saknades "sprängolja", stundom af nästan lika exploderande natur som nitroglycerinen, kan jag försäkra. Åtminstone var jag för min del färdig att springa i småbitar af förargelse, der jag, som det anstår en liten Nisse, satt osynlig i ett hörn och åhörde allt det "underdåniga" smicker som vankades.

Samtidigt med all denna herrlighet var å Operakällaren församladt till fest ett annat bolag, som visserligen icke har fått Kongl. Majestäts resolution på sina stadgar, men som likväl uppfyller sina förbindelser på ett ärligt och tillfredsställande sätt. Detta bolag kallas numera: "Carl Johans-förbundet" — en blodig parodi! — och har till uppgift att en gång om året sprida fröjd och oskrymtad gamman bland sina delegare. Hvarje aktie kostar "en stor portion vänskap", och man kan vara förvissad om att den icke faller i värde så länge "verkställande direktören" heter — *Carl Johan Uddman.* Dessutom går man aldrig miste om utdelning, och det en som duger ändå! ... Stenborgare, kryddskorpor och kringlor, svagdricka och ost, transparenter, musik, verser, tal, sånger — och glädjen högt i tak! ... Kan man väl under njutningen af allt detta känna sig annat än belåten och manad till att instämma i ett högt och jovialiskt: *Godt!*

Här funnos dock inga briljanterade stjernor, som stämde tonen till en viss "underdånighet", men Carl Johans porträtt prydde salen, och var någon lågmäld förut, så höjde han rösten vid åsynen deraf till ett skallande: hurra!

Jag kan just undra, om Carlsdagen aflopp lika obundet deruppe i den kungliga borgen. Månntro likväl icke ett sådant der "svettbad" i "Hvita hafvet" har sina farliga inflytanden på hjernan hos förut ganska förståndigt folk! ... Åtminstone har man berättat så för mig, och just derföre var jag nog klok att icke infinna mig.

I stället sparade jag mina krafter till dagen derpå, hvilket sannerligen också var af nöden, för att kunna bogsera mig fram genom den väldiga folkström, som böljade i fru Carléns nyss öppnade bazar. Herre Gud, hvad det smakar ändå att få sig ett glas punsch, serveradt af

riktiga frälse frökenfingrar! Af misstag höll jag på att slingra min arm kring lifvet på en af de smidiga Hebefigurerna — så hemmastadd kände jag mig i det trefliga schweizeriet — men vid en blick på fru Carlén, der hon thronar innanför sin disk, kom jag ihåg ändamålet med mitt besök och fortsatte min rond till de öfriga butikerna. Öfverlastad — icke af punsch, men af paketer med allehanda artiklar, kom jag slutligen ut på gatan, och under vandringen hem måste jag bekänna för mig sjelf, att jag sällan varit vittne till så oegennyttiga uppoffringar, som de, hvilka bazaren i hr la Croix's salong haft att uppvisa.

Heder åt en sådan välgörenhet!

Bland saker, som blifvit högt betalta, omtalas en solfjäder, inköpt af prins Oscar för 100 riksdaler. Jag tycker deremot, att detta var en ringa penning emot hvad fjädern är värd; ty, tänk er, mitt herrskap, på densamma voro framställda åtskilliga scener ur franska revolutionen! Revolutionära bilder i handen på en prins — det är värdt pengar i dessa tider! — och medgifven, att en sådan prins *måste* lyckas att göra sig populär!

Men min episte' börjar antaga allt för vidsträckta dimensioner. Jag måste derföre lägga band på mina känslor och liksom grefve Eric Sparre utropa: "Den som ser mig på närmare håll, måste medgifva att jag är en hygglig karl!" — Men på afstånd, bäste herr grefve, hur är det fatt? ...

Nå, apropos riksdagsmän: Svensén, som fick sin motion om teatercensurens upphäfvande afslagen! *Någon* diskussion tror jag likvisst att ämnet hade varit värdt, då många långt mindre vigtiga frågor hafva vunnit herrar representanters uppmärksamhet. Men så är det — den svenska teatern har i alla tider varit styfmoderligt behandlad!

Så mycket mera glädjande är det då, när vi förnimma att vår inhemska dramatik ändå kan framföda så sannt poetiska skapelser som hr Hedbergs "Wasa-arfvet", hvilket i tisdags för första gången gick öfver tiljan och beredde hr Dahlqvist, såsom Carl IX, en ny triumf.

På Södra teatern kommer i slutet af denna vecka "Herr Larssons Pariserfärd" att aflösas af de förut omnämnda pjeserna: "Hon är så lätthändt" och "Marmorqvinnorna", hvilka då uppföras första gången till förmån för den förtjenstfulle skådespelaren hr Thegerström, som i det sistnämnda styckets prolog framställer den bekante filosofen Diogenes, med sin lykta letande efter en menniska, och i sjelfva pjesen en tidningsskrifvare, med sin tidning, kallad "Lyktan", belysande samhällets ruttenhet.

Aj, nu blir bestämdt grefve Sparre rasande igen! Derföre stopp!

Fredman.

I den för öfrigt nätta kalendern *Bore* läser man (om man nämligen har lust dertill) ett »poem» af signaturen *Sdr*, benämndt: »Sångmön och Jag», i hvilket det, bland annat vackert, heter:

»Jag.
Ej klagar jag min lott,
Är gladare än fordom, har vishetständer fått.
I verlden går mig bättre än mången god kamrat,
Som aldrig mäktat krafla till rang och lön på stat."

Derpå beskrifver författarn, huruledes *han* »kraflat sig upp till rang»:

"Uti Rådkammaren
Hvar tredje vecka tager jag också plats, min vän.
Tro mig, jag har ett finger vid statens roder —

Sångmön.

Håll!
Du narras, gamla gosse, du för blott protokoll"

Hvilken afundsvärd lycka att kunna omtala, det man, såsom kopist i Ecklesiastik-departementet, får den äran att hvar tredje vecka sitta vid protokollet i Statsrådet! ! ! Och hvilken anspråkslöshet tillika, att erkänna, det man verkligen blott för protokoll, och ej sitter på en taburett! Men — till ersättning härför måtte man väl få omtala något annat — hur gentil man är klädd; hvadan det vidare heter:

Sångmön.

"Hvi gör du mig förskräckt?
Har äregirigheten din ungdoms låga släckt,
Då fryser du till döden. Månn ej ditt hjerta klack
Hvar gång du klädde på dig en guldbroderad frack?"

Och hvarföre skulle man inte kunna låta verlden äfven få veta, att man har lika granna byxor som frack? Jo visst:

Jag.

"O himmel, hvilket språk!
Det fattas blott, min sköna, att ni blir **ekivåk.**
Hvi talar ni om frack blott, och ej om byxor, säg?
Hvart syfta edra stickord? Den saken öfverväg."

Man märker, att förf. — af skäl, som åtminstone icke ha något förnuftigt sammanhang med »sångmöns» ord — blir stött på hennes »ekivåka» anspelningar. De försonas dock, och förf. får en kär anledning att berätta, det till hans »rang» *äfven* höra befattningar vid Riksdagen, i Riksgäldskontoret och vid Nationalmuseum:

"Och rikets råd och riksdag, och rikets gäld, min vän,
Och sjelfva riksmuseum, allt — ger jag den och den!"

Nisse upprepar: afundsvärdt lyckliga *Sdr*, som »kraflat» er upp till så hög rang — och vet att så poetiskt, utan snobberi, tala om det! Måtte ert rykte aldrig bli en *»fallande stjerna»*, utan alltjemt lysa lika klart som *»Carlavagnen»!*

"Mäster Erik."

(När han rasar mot "den usla pressen".)

»Men det er jo en meget resonnabel mand!»

Norrmännens omdöme om Eric Sparre, sedan de lärt känna honom.

"Min Ros i skogen!"

Dickson.

Att just generaldirektören och chefen för Kongl. Skogsstyrelsen varit den ende, hvilken, såväl vid detta som vid förra årets riksdag, envist satt sig emot alla nyttiga reformer rörande skogarnas handhafvande här i landet, är kändt. Då nu nyligen fråga uppstod om förbättrandet af skogshushållningen i Norrland, yttrade hr Ros, att den frågan kunde *enklare* behandlas af skogsstyrelsen. Derpå tviflar heller ingen; ty skogsstyrelsen har alltid visat sig vara en ibland de »enklaste» styrelser, som någonsin existerat i vårt land. Men som nu denna fråga är af en ganska *sammansatt* natur, så torde det vara skäl uti att vid den »enkla» styrelsens yttersta baggbölevilja icke fästades något afseende. Få hr Ros och Baggbölingarna ordna vårt skogsväsende efter sina »liberala» tendenser, så kan man högeligen befara, att vårt land inom några få århundraden blir en skoglös ödemark. Då skall man kanske resa på hr Ros' graf en minnesvård med denna betecknande inskrift: *här hvilar Rosen på tistelön.*

Anti-baggböling.

P. S. Det påstås, att generaldirektör Ros erhållit ett briljanteradt Baggbölemärke till nyårsgåfva, såsom vedermäle af hrr Dicksons tacksamhet för den »enkla» omsorg, han egnat åt skogshushållningen i Norrland.

Vi kommo härom dagen att erinra oss följande historia:

På den tiden grefve Eric S. ännu icke tagit sin »examen med höga betyg» utan var helt rätt och slätt student i Upsala, reste han öfver en julhelg hem till sina föräldrar och gjorde ressällskap med en ung medicine kandidat, hvilken var son till en torpare på det grefliga godset och nu också ämnade på några dagar besöka sina föräldrar. En af fröknarne S. insjuknade häftigt, och som familjens läkare bodde temligen långt bort, tillkallades i hans ställe den unge kandidaten, som genom sin vård lyckades häfva den för öfrigt icke farliga sjukdomen. Det uppstod nu fråga om, under hvilken form torparesonen-läkaren skulle honoreras för sitt besvär. Då den gamle grefven ansåg enklast att på vanligt sätt lemna läkarearvodet i kontanter, opponerade sig grefvinnan deremot såsom mindre grannlaga och föreslog i stället någon present. Denna mening understöddes så till vida af unga grefven Eric, som han ansåg det högst ogrannlaga att sticka penningar i handen på systerns räddare. Att förära honom en present ansåg han af andra, hufvudsakligen sparsamhets-, skäl för olämpligt. Deremot tillstyrkte han såsom den enklaste, billigaste och mest grannlaga utvägen att — *afskrifva några dagsverken för föräldrarna!*

Rådet följdes.

Kalendrarnes egentliga tid är visserligen förbi; men *vintern* — och nöden — räcka ännu, och *Bore* ber derföre om ett litet godt ord. *Bore* är en kalender, som ädla hjertan diktat till förmån för Stockholms fattige och hvaraf åtskilliga tusen exemplar blifvit sålda i Carlénska bazaren. Den lär, sedan nu denna är slut, komma att säljas i bokhandeln. — Bland författarenamnen finner man sådana som: *Lea, Blanche, Sehlstedt, Jolin, Thomasson, Edvard, C–én, Sohlman, Samuel Ödman* (hvilken, hittills föga känd såsom skald, bidragit med ett mycket vackert poem) *Dietrichson*, och en signatur *C. S.*, om hvilken vi ej behöfva nämna mer, än att den lär beteckna: *Carl Snoilsky* (Sven Tröst.)

Pris: 1 rdr rmt.

Uttydning af rebus i föreg. nummer:
Löften under eken.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Lund och Gefle.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 6. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 9 Februari 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor;
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

III.

Ni skulle ha sett, hvilken sensation hr Wærn härom dagen väckte i första kammaren, om inte just hos dess ledamöter, så likväl hos dem, som anse sig *minst* lika goda — hos det mer eller mindre välborna kansliet. Saken rörde ett af deputerade för arbetsordnings fastställande ingifvet memorial, hvari bland annat förekom, att protokollet skulle justeras på sjunde dagen efter hållet sammanträde, och denna tid menade hr Wærn var alltför rundligt tilltagen, och tyckte han att de korta sakprotokollen för hvarje gång gerna kunde göras färdiga till nästföljande plenum. Och hvad ännu värre var, han djerfdes citera salig lagman Runebergs plebejska namn och exempel, hvilken alltid brukade ha sitt protokollsutdrag färdigt till justering i borgareståndet innan ännu plenum, hvarunder det förts, upplöstes. Det var annat än att vänta på hr Brakels sju skapelsedagar!

Ni skulle, som jag nyss tog mig friheten säga, ni skulle ha sett på kansliet! Hr Brakel, som gör sitt bästa att imitera sin höge förmans och gynnares, »herr grefven och talmannens», sfinxaktiga lugn och orörlighet, förgät sin högtidlighet och slungade på den förvägne en blick, som borde ha totalt pulveriserat talaren, i fall denne haft den minsta känsla i sig; den ene af notarierna tappade pennan och den andre concepterna; likbleka utaf häpnad stirrade kanslisterna mot taket för att se om ej blixten skulle slå ned på den förvägne — hvem kan vid sådana tillfällen komma ihåg årstiden? — och en liten herre, som höll på att putsa sina långa naglar med en pennknif, syntes mig, lik en annan Sigurd Ormöga (eller om det nu var Hvitserk) vid underrättelsen om huru illa engelsmännen burit sig åt mot hans pappa Ragnar Lodbrok, skära sig ända intill benet utan att märka det. Med ett ord: det var en allmän häpnad, och jag skulle inte för mycket godt ha velat vara i hr Wærns kläder, om alla olyckor, som i tysthet nedkallades öfver hans brottsliga hufvud, i verkligheten skulle ha drabbat honom. — Jag behöfver inte säga, att kammaren också ogillade allt slags fjesk.

Våra riksdagsmän svettas i sina utskott och taga igen sig i plena, der allting går tyst och stilla. Ty jag räknar inte det der lilla vänskapsgnabbet i andra kammaren härom dagen, då hrr Nils Larsson och Gumælius visade sig så förfasligt angelägna att få dela klandret för kommunallagarnes felaktiga innehåll med hr von Troil, som, gubevars bara för detta *klanders* skull, ville tilldela sig hela författareäran. Jag räknar inte heller bråket med tillsättandet af de tillfälliga utskotten i andra kammaren i onsdags. Det var ingen konst för landtmannapartiet att segra, när »intelligensen» lade ner sina vapen. Men konsten låg uti att hålla reda på den månghöfdade mängden. Den konsten har varit svår i alla tider.

Den månghöfdade mängden . . . »det är icke första gången man kallar oss så», säger en af de röstberättigade borgarne i *Coriolanus*, »icke för det att våra hufvuden äro, några svarta, några bruna, några grå, några skalliga, utan för det att våra tankar ha så många kulörer, och jag tror fullt och fast, att om man skulle släppa alla våra tankar ut ur samma skalle, så skulle de flyga i öster, vester, norr och söder, och deras envishet i att sträfva alla efter samma mål skulle komma att bestå deruti att på en gång streta åt alla kompassens hörn».

Och det finns somligas tankar, som äro nästan ändå besvärligare att komma till rätta med. Det är sådana, om hvilka det på samma ställe heter, att »de komma inte lösa som annat folks; dertill sitta de för hårdt inkilade i en träskalle».

Men om det således har sina ganska stora vanskligheter att, som det tarfvas för en oppositionschef, komma till rätta med den månghöfdade mängden, så är det inte heller det lättaste eller behagligaste att vara regeringens ledare. I gamla dagar voro förhållandena här i verlden bra mycket enklare än nu, och skalderna jemförde staten med ett skepp och en minister med dess styrman. Men nu är allting vida mera kompliceradt och invecklad, det gamla vanliga statsskeppet har blifvit en jätteångbåt, och ministern har nu inte mera blott och bart att styra ett enkelt roder, utan såsom *chief-engineer* står han der nere midt i det oerhörda maskineriet, undersöker med ängslig noggrannhet hvarenda liten jernnagel, hvartenda litet hjul, som skulle kunna föranleda en stoppning, vakar dag och natt öfver den lågande elden under ångpannan och svettas af hettan och omtanken — genom en försummelse från hans

sida kan pannan springa och fartyg och menniskor gå förlorade. Undertiden svänga sig kaptenen och passagerarne helt lugnt på däck, lika glädtigt fladdrar flaggan från masten, och den, som ser fartyget så der jemnt och bra klyfva vågorna, han anar inte, hvilket farligt maskineri och hvilka svårigheter och tunga bekymmer gömmas inom dess plankor.

Ni finner bilden förträfflig, inte sannt? Genera er inte att säga ifrån, ty det är inte mig som ni smickrar — det är *Heinrich Heine*.

Riksdagsmannens mödosamma lif.

Riksdagen ger ingen ro! —
Jag det försäkrar på ära och tro . . .
Jemt skall man vaka,
hvilan försaka,
inte en blund
får man nå'n stund;
skrifva motioner,
reservationer,
papper och black
öda så käck;
se'n skall man prata,
gräla och gnata . . . —
Nej, jag försäkrar på ära och tro:
Riksdagen ger ingen ro!

Riksdagen ger ingen ro! —
Jag det försäkrar på ära och tro . . .
An skall man luffa
sta'n kring och puffa
för en motion . . .
skön kommission!)
krusa för pressen,
smickra "intressen;"
jemt passa på
röster att få;
bjudningsbref skicka,
brorskålar dricka . . . —
Nej, jag försäkrar på ära och tro . . .
Riksdagen ger ingen ro!

Riksdagen ger ingen ro! —
Jag det försäkrar på ära och tro . . .
Ty kommittenter
och referenter
noga ge akt
på hvad man sagt,
hur man voterat
och debatterat,
om man har gjort
såsom man bort,
eller de dumma
låtit sig "tumma" . . —
Nej, jag försäkrar på ära och tro:
Riksdagen ger ingen ro!

Riksdagen ger ingen ro! —
Jag det försäkrar på ära och tro . . .
Fina supéer,
stora dinéer,
glädtiga lag
mest hvarje dag . . .
Jemt skall man "svira",
priffe och wira
spela hvar natt —
(d'ä för besatt!) —
flickorna klappa,
se'n heta . . . pappa —
Nej, jag försäkrar på ära och tro:
Riksdagen ger ingen ro!

NASUS.

En klagande suck.

En del tidningars tilltag att undvika alla onödiga »titulaturer» — ett tilltag, som på sätt och vis vunnit ett stöd i Kongl. Maj:ts kungörelse om upphörandet af titeln: »En af Rikets Herrar» samt om åtskilliga andra, ytterst vigtiga, förändringar i rangväsendet — detta har hos de på rangens trappa högt stående framkallat en helig och mycket naturlig fasa, hvilken härom dagen gaf sig luft i en till Posttidningen »insänd», märklig protest af följande lydelse:

»(Insändt.) *En ny reform* är bebådad, hvilken skall utgöra ett stort steg till rättvisans och sanningens förverkligande i samhället. Ingen skall hädanefter få benämnas efter hvad han varit, utan när han slutar sin samhällsverksamhet och afträdt från den plats, der han med heder arbetat, skall han återgå till denna *profanum vulgus*, som icke har annat än ett måhända sjelftaget namn och ett »herr» derframför. Man skall hädanefter icke tala om t. ex. f. d. statsrådet Fåhræus, general Meijer, professor Fries; utan om man nödgas begagna något uttryck för att skilja dessa från andra med namnet Fåhræus, Meijer, Fries, så skall man säga: »den Fåhræus, som varit statsråd»; »den Meijer, som varit general»; »den Fries, som varit professor».

I häfderna får det icke heller heta: fältmarskalken Banér, erkebiskop Wallin, professor Geijer, utan en omskrifning måste begagnas. Eller kanske man efter döden återfår sin i lifstiden orättmätigt burna titel? Bort det!

Man skall i en och annan tidnings dödsannonser läsa följande: »*fröken* Stina Cajsa Olgren afled stilla»; »*herr* Eric Gustaf Geijer, som en gång var professor, afled stilla» etc.

Hittills har man ansett det såsom en rätt vördnad åt förtjensten eller ålderdomen, att i sitt tal om och till honom inlägga uttryck, som angifva ett erkännande af hvad han varit och verkat. Men detta är idel fåfänga.

Vi nalkas det tusenåriga riket, der samhällsmedlemmarna äro såsom grynen i en gröt, det ena allenast måhända något tjockare än det andra.» —

Hör man icke här liksom ett excellenshjerta snyfta emellan raderna?

Söndags-Nisse. Det var tusan, hvad Stats-utskottet raskar på! Sex hufvudtitlar ä' ju redan nästan färdiga på afdelningen. Och ändå har det väckts så många motioner om indragningar och besparingar. Jöns Pehrssons på civillistan t. ex. . . .

Riksdags-Nisse. Din toker! Hvem tror du väl bryr sig om den rabulisten?

S. N. Skulle första hufvudtiteln verkligen . . .

R. N. Förblifva alldeles oförändrad? Jo det kan du lita på, min gubbe. Hur kan du föreställa dig, att man inom fyrkanten skulle vilja draga in det allra minsta på staten!

S. N. Ja, men då *staten sjelf* är i skuld upp öfver öronen, så tycker jag att . . .

R. N. Det der begriper du inte. Ser du, staten *måste* föras, äfven om den skall dras på kälke.

S. N. Tycker du inte, det förefaller besynnerligt, att båda herrarne Dickson i första kammaren begärt 14 dagars ledighet från riksdagsgöromålen?

R. N. Jo visst, och jag är inte i stånd att inse . . .

S. N. Jo ser du, saken är den: efter senaste tinget i Lycksele börjar ställningen blifva alltmer och mer genant för Baggböle-patronerna, och om några dagar skall i Göteborg hållas ett geheime-råd, vid hvilket familjens *alla* medlemmar måste närvara.

R. N. Och derföre fingo herrarne Axel och Charles permission! Aha, sa' Casorti.

Fatala fatalier.

Sann händelse.

Herr Pettersson var en ung, skicklig musikus, som nyligen tagit organistexamen.

Under ferierna i somras lemnade han Stockholm och musikaliska akademien för att hvila ut hos sina föräldrar nere i Småland.

Men plötsligt blef det annat af, ty han fick händelsevis bland Dagens Nyheters

Legala nyheter läsa, att en organistbefattning var ledig i Dalarne. Till fatalietidens utgång var det ännu endast 8 dagar qvar.

Flux i väg till Stockholm, för att hos professor C—mn hemta vederbörliga betyg.

Af Professorns hushållerska fick han

veta, att denne bodde på sommarnöje vid Waxholm.

Herr Pettersson lade genast i väg dit, begärde och erhöll de nödvändiga betygen.

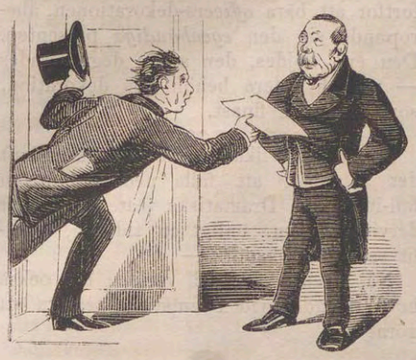

Sedan började färden till Dalarne! Men en liten krokväg till Lindesberg

måste han göra, för att hos ett par bekanta och betrodda hemmansegare erhålla behöflig borgen.

Detta lyckades också. Nästa dag måste han vara framme med sin ansökan.

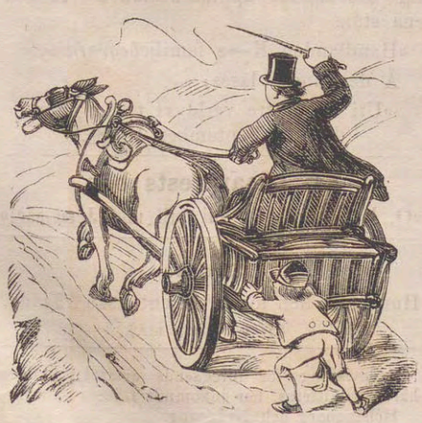

Husch, hvad det gick! Klockan fattades en half timme i tolf. Lyckligen anländ till pastorsexpeditionen, inlemnade han betygen. Prosten var utgången, men fru prostinnan bevittnade att papperen i rätt tid blifvit inlemnade.

»Men kära herre — tillade hon — det är ju alls ingen brådska; det är ju först efter den 15 i *nästa* månad som det är försent.» —

»Nej! var så god och se, här i Dagens Nyheter står tydligen att . . .

»Ja kors! och här står inte heller nämndt, att sysslan är förenad med *skollärarebefattning*. Har herrn sådana betyg?»

»För tusan! Nej! det kunde jag ej ana. Fördömda tidning! Hvad återstår mig att göra? Jo, jag skickar redaktören räkning på mina förgäfves bortkastade resekostnader!

Sens moral:

Sätt aldrig tro till »Dagens nyheter», icke ens de »legala»!

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

VI.

101. »Aldrig ett lif!» — sa' han, som sköt i myrstacken.

102. »Allting ska' ske med mått!» — sa' skräddarn, slog hustrun med aln.

103. »Det svider, men det svider godt!» — sa' pojken, drack bränvin.

104. »Det var f-n!» — sa' Filén, titta' i kikarn *).

105. »Det är knepet att bli salig!» — sa' gumman, tog nattvarden två gånger på samma dag.

106 »Det är rörande!» — sa' kärringen, sålde slefvar.

107. »En ann' gång går du hem!» — sa' kärringen, slog ryggen af grisen.

108. »Far är hemma här, han får ligga hvar han vill!» — sa' kärringen, när gubben låg i brunnen.

109. »Firabend!» — sa' tunnbindarn, högg hand af pojken.

110- »Gud ske lof för helsan!» — sa' madam Sundström, satt på sängen och söp.

111. »Har ni sett min sate?« — sa' kärringen, leta' efter man sin.

112. »Här finns mod och sinne!» — sa' bagarn, kasta' katten i bakugnen.

113. »Högtiden till ära, och far och mor till förtret!» — sa' pojken, tog tröjan afvigt.

114. »Hör inte hit!» — sa' Platin om rättvisan.

*) Tillägg: "Det var Filén!" — sa' f-n, titta' i andra ändan.

115. »Jag begriper inte chäsen!» — sa' f-n, åkte på välten.

116. »Långt hädan och dit!» — sa' kärringen, peka' på månen.

117. »Mitt!» — sa' finn om Stockholm.

118. »Nu begriper jag chäsen!» — sa' f-n, åkte i skottkärran.

119. »Styrka i arm!» — sa' skräddarn, bröt af talgljuset mellan dörren.

120. »Vi ska' se på väfven!» — sa' blinda Sara.

Små Hufvudstadsepistlar.

5.

Nå, få vi inte snart vara med om debatten i anledning af Jöns Pehrssons motion om inskränkning å första hufvudtiteln! . . . Jag riktigt längtar, och många med mig, att en gång få se hvad färg flera af våra riksdagsmän verkligen hafva, och huru de skola bära sig åt för att *hålla* den, utan att vara för mycket beroende af den "fördelaktiga dagern"! — De der bjudningarne till konungens bord litet emellanåt ge anledning till en hel mängd hviskningar bland "de misstrogne i landenom", och det finns till och med de, som påstå, att

"Ett "klang!" från konungsliga bägarn
långt rikare vildbråd plär fälla,
än när uti skogssnåret jägarn
sitt mördande "pang!" låter smälla." — — —

Men det är icke sagdt, att vildbrådet *dör* genast . . . det behöfver bara domna — hvilket kan vara ungefär detsamma som att blifva "loyalt". Och alla republikaners skrik, ja, till och med det skrän, som man förut uppstämt sjelf, betraktar man då blott såsom "högljudda afundssuckar", och framför sitt fulla stop, lik en annan Bacchi man, såsom Kexél säger:

"Förnöjd man sjunger: Lefven I,
Regenter och Regenters Ungar!
Jag mindre trifs bland er och Kungar,
än uppå krogen Numro Tri."

Och när man slutat sin sång, så tiger man, och den som tiger, är — oskadlig. Hvilket skulle bevisas!

Men ännu lefver undertecknad, ännu existera "Fredmans epistlar"; Darren således för mig, I jordens mäktige, ty här skolen I finna en liten Nisse, som icke färgar om sin röda mössa så lätt!

Likvisst är jag kanska hygglig ibland, och derföre kan jag inte underlåta att fråga Hans Majestät, om han hade trefligt på balen hos sin vän Gillis Bildt i onsdags? Jag förmodar, att der var mycket animeradt, och inte tror jag heller att någon tänkte på hvad den ståtliga våningen, och hela palatset föröfrigt, skulle kunna användas till allt för nyttiga ändamål, om icke Herr Stockholm vore så dum och bestode sig med en dyrbar öfverståthållare Vidare vill jag hoppas, att författaren till "Hjertklappningen på Dalvik" var bland de inbjudnes antal och således hade ett ypperligt tillfälle att försöka sig i den ädla halshuggningskonsten — på buteljer

Apropos, Margaretha Larsson har nu ändtligen fått sin dom, men hennes älskare, Friberg, gick fri från ansvar för mordet, sedan han, fast som ett berg, förnekat all delaktighet deri! Hvem skulle dock kunnat tro, att sonen af dessa varelser kanske en gång kommer att bli en ganska framstående artist, om hans stora anlag för ritning upparbetas, och välvilliga menniskor fortsätta att lika oegennyttigt, som på auktionen i "de fattiges bazar" i tisdags, taga vård om den stackars gossen!

Det var dock icke så stor liflighet på den der auktionen, som mången hade väntat, och herrar auktionisters infall voro, lika väl som de höga buden, temligen lätträknade. Att munterhet likväl icke saknades, får man tillskrifva slumpen; och den bekanta episoden med Leas skinnkrage kom riktigt som från höjden. De, som hade haft hand om nummeringen af bazarens artiklar, blefvo från olika håll tillvitade för misslyckade "kragtag", som gå ut på att "skinna folk"; och när Lea tog sin krage tillbaka, ropade en af publiken: "Det var mig ena "kragstöflar", som inte kunde hålla sig i skinnet!" . . . Men i samma stund den älskliga författarinnan, såsom en ersättning för misstaget, drog en vacker ring af

sitt finger, pustade en herre, som stod inklämd i ett hörn: "Ut med ringen!", hvarpå en annan helt oförmodadt svarade: "Förlåt mig, jag har betalt min biljett!" (Karlen hette nämligen Ring.)

Några artiklar betaltes emellertid ganska bra, och resultatet af bazarens verksamhet är så storartadt, att jag vågar tro att det till och med öfvergår hr och fru Carléns egna förhoppningar. Och om åtskilliga saker blefvo lågt betalta, så får orsaken sökas i de dåliga tiderna, hvarom bland annat de många tidningsannonserna om slutförsäljningar i bodar och butiker bära vittne. Man behöfver blott göra en promenad framåt Westerlånggatan (Vinst- och Förlust-gatan, som den ock kallas) — och man skall finna att nästan hvarannan krambod skyltar med en lapp, hvarpå är tryckt: "Stor realisation."

Att under sådana omständigheter icke heller teatrarne göra några synnerligen goda affärer, är helt naturligt.

Såsom nytt från teaterverlden kan jag emellertid omnämna, att ballettmästaren Martins resa till Wien i sommar nu är bestämd. Han kommer att derstädes uppföra åtskilliga nationaldivertissementer, förlagda till olika svenska provinser, och skall texten dertill författas af en bland våra yngre dramatiska författare samt sedermera öfverflyttas till tyska språket af en van och skicklig hand. De förnämsta af Wiens skådespelare komma att utföra rolerna och våra egna ballettartister danserna.

Kuriöst kommer det väl i alla fall att låta, då man får höra svenska folkmelodier återgifna af tyska strupar. Har icke *svensken* att vara stolt öfver något annat, kan han dock alltid qväda:

"Fattig, försupen,
i denna strupen
finns min rikedom!"

Och precist på det viset sjunger verkligen också

Fredman.

Bihang till Sveriges Rikes lag.

I.

Gästabuds-Balken.

1 Capitlet.

§ 1.

Hvar någor Gästabud hålla vill, bjude i rättan tid vänner sine; ej må någor sednare bjuda, än thå maten å bordet inburen är.

§ 2.

Then ther i mat eller dryck öfverflödar, plikte med sjuk mage och rusigt hufvud, utan vidare ransakning och dom.

§ 3.

En värd må godt glas vin gifva och godt öhl, och törste then gäst, som i glas eller kanno spottar.

§ 4.

Nu upkommer strid, huru mycket man drickja skall; dricke then thå mäst som mäst tål. Sinom värd må man tillvilljes göra, men ingen bjude mer, än theraf man väl mår. Gör någor häremot, blifve värd otackad och Gäst plickte som i 2 § detta capitlet stadgat är.

§ 5.

Värdinnan skall mat laga och stek skära; hon äger ock tillse, the ej låttlösa varda, som vid spelmansbordet sittja.

§ 6.

Then värdinna, som trumpen är, hafver gäster sine illa fägnat. Then litet gifver, men glader är, vare saklös.

2 Capitlet.

§ 1.

Then gäst, som obuden kommer, skall bland the obudne sittja.

Ej må någor sig i annars lag tränga eller obuden i högsätet klifva, eller mat med sig i ficko taga; gör någor thet, straffas som i snålabalken stadgas.

§ 2.

Eho, som uppå duk eller haklapp sine spiller, vare till et sänjelag med tvätterskan förfallen; orkar han ej botum, plickte efter omständigheterna. Är tvätterskan sådan, att hon för vänskap eller frändsämja theremot invändning gör, pröfve thet Domaren och ligge duken ogild.

§ 3.

Kaka skall för Värdinnans skull ätas; then ej gitter, låte thet blifva.

§ 4.

Nu är man sömnig och väl plägad, hafve då frihet att utprytning ur laget äska; nekar värd thet, tage gäst intet afsked, och må han ändock opåtalt gå; gifver värd lof thertill, hafve ingen gäst magt att klander göra.

§ 5.

Ingen gäst skall låta värdfolket otackat varda; hvar någor thet försummar, plickte med en dags vatten och bröd, som i allmän lag stadgat är, och varde ej mera gästbuden.

§ 6.

Hvar någor i sällskap ej dansa gitter, gifve sina förfall tillkänna; then en gång vägrat, bjude ingen upp, eller danse med någon eller klappe någon ur dansen, vid straff till görandes, som therom särskildt stadgat är.

Fruntimmers-mode.

Coiffure à la Nattfjäril.

Denna ytterst eleganta och sinnrika hårklädsel passar isynnerhet väl för baltoiletten. Till vingarne behöfs endast vanligt kortpapper, som också är billigt och lätt att få. Som örhängen bäras pupporna till den fjäril, som man vill framställa.

Vördsam motion.

Af skäl, som icke behöfva upprepas, får jag härmed vördsamt föreslå:

att Postverket omdöpes till: *Militärförsörjningen;*
» Jernvägen » » *Sparreska familjegrafven;*

Om remiss till Hr Eric Josias, eller något annat utskott, anhålles.

Nisse.

Under konungens resa i fjor somras fick kammarherren Sch—t egenhändigt af konungen i Belgien *Kommendörs*-tecknet af Ekekroneorden och lilla G—ram *officers*-dekorationen. Men när diplomerna kommo hit, hade S. fått *storkors* och G. blifvit endast *riddare*. S. köpte sig också genast hos Hammer storkorset af nämnde orden, hänvisande till diplomet, men G. fortfor att bära *officers*-dekorationen, åberopande sig den *egenhändiga* presenten. Den ena höjdes, den andre degraderades — men hvardera behöll den dekoration, som han fann finast.

Hr Oscar Wijkander har i dagarne haft det missödet att falla ned genom en fall-lucka på Dramatiska teatern och har dervid t. o. m., enligt en tidning, erhållit »svårare» skador. —

Nå, men hvad i all verlden har också hr Wijkander vid Dramatiska teatern att göra!

Tillkännagifvande.

Personer, som framför nattro föredraga orgelspelning från 6—7 på aftonen till bortåt kl. 3—4 på morgonen, kunna vinna sin önskan, om de hyra sig rum i närheten af undertecknads »Beska kyrka». Närmare underrättelse meddelas af

Sanct B—w,
Dufmånglare.

Om sångaren Ambrosi, hvilken f. n. uppträder på Kongl. teatern, ha tidningarne de mest romantiska saker att förtälja från hans fälttåg under Garibaldi. Hela Stockholms fruntimmersverld skall naturligtvis nu rusa för att *se* (mindre höra) signor Ambrosi, tack vare denna fiffiga — humbug.

Hurusom Göteborg, intelligensens och de praktiska uppfinningarnas samhälle, vet att med de obetydligaste arbetskrafter åstadkomma möjligast största effect, derpå lemnas ånyo ett slående bevis genom en i Stockholms Dagblad härom dagen återgifven förteckning öfver *Göteborgs fabriksinrättningar*, af hvilken förteckning man inhemtar, att denna stad eger, förutom 4 hattfabriker med inalles 6 arbetare, 3 kattunstryckerier med tillsammans 4 arbetare, m. fl. m. fl., äfven 2 korkfabriker med tillsammans *en* arbetare.

På kyrkogården i staden C—hamn finnas tvenne grafvårdar, hvilka, i anseende till deras besynnerliga inskrifter, ådraga sig besökandes uppmärksamhet. Å den ena står:

»Handlanden K—s familje*begrafning.*»

Å den andra läses:

»Uti en bättre verld vi träffas åter den 14 September 1838».

En Läsarprests bön.

»O, låte min mun bli full med Jesu sår!»

Fråga.

Hur lydde den första »orientaliska frågan»?

(Svar i nästa n:r.)

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Helsingborg och Nyköping.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 7. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 16 Februari 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor:
för Landsorten på
posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

IV.

Någonting, som under riksdagens lopp tilldragit sig, är det en *händelse* eller är det icke? . . . se der den fråga, som i Onsdagens plenum hos Andra kammaren sysselsatte hr Hierta och som han i ett längre föredrag sökte att utreda. Han sjelf var af den tanken, att hvad som tilldragit sig, *i allmänhet* (naturligtvis stred det mot hr Hiertas natur att alldeles obetingadt uttala sig i detta eller hvad ämne som helst!) måste betraktas såsom en händelse; och så till vida mötte han också ingen motsägelse. Men när hr Hierta ville påstå, att hr Abraham Gideon Ramstens den 24 sistlidne Januari inträffade bortgång ur tiden och landtmäterikontoret var en sådan händelse, som 55:te § i Riksdagsordningen omtalar, då steg hr Staaff upp såsom Kammarens logiska samvete och protesterade i förnuftets och grundlagens namn.

Saken var i korthet den, att öfveringeniörstjensten i kontoret genom nämnda dödsfall blifvit ledig, och att en påpasslig vestgöte genast, med anledning af denna »händelse», *efter* den i grundlagen föreskrifna tiden ville väcka motion om tjenstens indragning. Det höll hr Hierta med om och ville hafva motionen remitterad till Stats-utskottet, der han nog skulle hafva tagit den om hand; men herrar embetsmän, som anade faran af en indragning, skyndade att, så vidt möjligt, förekomma detta resultat genom att yrka motionens behandling af tillfälliga utskottet n:r 6, hvilket, i likhet med grefve Mörner, Carl Göran, icke torde komma att »bita många får.»

Kammaren lät locka sig med, och som man kan hålla tio mot ett, att hrr Arfvedson, Bergman och Wigardt, som jemte några redliga dannemän bilda det utskott, som fått på sin del »alla öfriga» motioner, hvarken kunna införskaffa nödiga upplysningar eller med den kläm som Statsutskottet skrifva sitt betänkande, så är det fara värdt, att statsverket ännu under några årtionden får bekosta 3—4,000 rdr om året till aflöning åt en obehöflig tjensteman.

Riksdagsbarometern pekar fortfarande på *klart*, men börjar visa någon tendens till fallande. Jag prevenerar er, att det icke torde dröja längre än till mitt nästa bref, innan jag skall ha att förtälja märkliga ting — I den nu ingående veckan skola utskottsbetänkandena börja dugga, och till att begynna med kommer konstitutionsutskottets décharge-betänkande. Huruvida detta i år har samma smak af hvitt plåster som i fjor, är jag rätt ledsen att inte på förhand kunna säga er, men jag har likasom en half aning att så *icke* blifver förhållandet. Någon jordbäfning lärer väl i alla fall icke åstadkommas, och ännu så länge få vi väl se våra gamla ministrar på sin bänk.

Men äfven när de efter naturens och parlamentarismens ordning lemnat rum för andra gestalter, skall man minnas de välbekanta figurerna till höger om talmansbordet, der de orörliga (lite för mycket orörliga kanhända) läto opinionsstormarne brusa omkring sig.

Man skall alltid minnas De Geer med det blida och värdiga utseendet, som till och med vunnit genom det drag af vemod, hvilket de sista åren inlagt i hans ansigte.

Man skall icke mindre lifligt komma ihåg Manderström, som ej heller han gått oberörd af tidens och regeringsbekymrens tunga hand, men som ändå bibehåller sitt sardoniska leende, der han sitter och emellanåt muntrar upp De Geer med några korn af sitt attiska salt, medan han samtidigt muntrar sig sjelf med några korn af sitt spanska snus (à-propos, beundra anspråkslösheten hos den, som eger dussintals briljanterade gulddosor, att sjelf begagna en gammal horndosa!)

Afven Platen och Lagerstråle skola bevara sin plats i minnet, ehuru ingendera på utseendets vägnar visar sig framstående. Utan elakhet kan man väl jemföra den förre med en hederlig ångbåtsskeppare och den senare med en hederlig kronofogde (detta species af slägtet lärer vara något mindre sällsynt nu än under Carl IX:s tid).

Ugglas sitter aldrig på ministerbänken, utan intager alltid sin representantplats; han tyckes vara *le ministre orateur* — och nog lärer väl denna talent under riksdagens lopp komma att sättas på prof. I minnet af ministèren De Geer kommer han dock aldrig att intaga samma plats som Gripenstedt, dess gamla svärd.

Ehrenheim och Bredberg, två kontraster till det yttre, gå lättare ned i glömskans graf och taga då med sig Carlson och Thulstrup, hvilka begge sistnämnde under

hela denna riksdag gjort sig fullkomligt osynliga för representationen.

Deröfver kan man väl trösta sig, ty man har sett tillräckligt af dem förut; men svårare skulle det vara att icke en enda gång få ansigte mot ansigte skåda hr Abelin, på hvilken i andanom landet har sina blickar fästade. Jag tror mig uttrycka en allmän önskan, då jag säger: bästa herr krigsminister, låt oss en gång, och så snart som möjligt, få se er!

Vinter-visa.

Diktad vid Stockholms Horisont,
belägen vid 59 grad. 20½ min. Polhöjd.

Mel.: "Mossbelupen hydda".

Hvem är den der gubben,
som så barsk ser ut,
han med björntulubben
ofvan sin syrtut?
Jo, jag svär det,
Bore är det . . .
något nyckfull, stackars karl;
men, gunås, så lär det
gå på gamla dar.

Ena timmen gifver
han oss köld och snö;
andra timmen klifver
han i dy och tö
Snö på kragen,
is i magen
har han stundom, stackars fan. —
Det var ena dagen,
men den andra da'n . . .

Då är han ej frusen;
nej, han svettas blott,
hänger upp karpusen
och sin skinnkalott.
Sodavatten,
ta' mig katten,
dricker gubben se'n — gutår! —
fuktar invid tratten
sina silfverhår.

Se'n i hyrkuskracken
stiger Bore. Kör!
Först till Hasselbacken,
se'n till herr Vasseur;
och Novilla
tycks han gilla,
hamnar se'n i Berns' salong;
ropar: "Inte illa!
bravo, mon garçon!"

Och på baler går han,
dansar cotillon,
och supéer får han
hela natten lång. —
Bra är Bore,
men det vore
ändå bättre, om han snart
flux åt fanders fore . . .
Är det inte klart?

NASUS.

Sakta i backarne!

Med djup grämelse måste hvarje fosterlandsvän märka, huru nutidens riksdagsmän söka att indraga embeten och tjenster, utan att besinna, hvilken oreda deraf uppstår och huru folkets väl och landets materiella och andliga framåtskridande lemnas vind för våg.

Betänk bara, hvilka vigtiga göromål Kongl. Maj:t har att uträtta!

Härom dagen lästes en lång beskrifning på en half spalt, huru *marin-ingeniörstatens* uniform skall i alla delar vara beskaffad. Så till exempel föreskrifves: »byxor mörkblå med guldgalon, enligt prof, af $1^3/_{10}$ decimaltums bredd för öfverdirektör och direktörer, samt $^3/_{10}$ dito för ingeniörer.» Tänk, huru vigtigt är det icke, till förekommande af vådor för fäderneslandet, att noga bestämma ett sådant siffertal och ej taga miste på en linie! Vidare föreskrifves: »halsduk svart, och ofvan hvilken *skjortkragarne böra synas*». En mariningeniör får alltså ej begagna löskragar. Detta vore tjenstefel och kunde medföra den olägenheten, att hela svenska flottan finge dela korvetten Orädds öde. Man måste vara försigtig och framför allt ha rena skjortkragar!

Men — huru skulle Kongl. Maj:t ensam kunna hinna med så många vigtiga och ansträngande göromål? Måste ej för landets och vattnets säkerhet ett ytterligare antal tjenstemän antagas? Landt- och sjöförsvaret få ej försummas, allra minst i så vigtiga delar som i fråga om skjortkragars eller löskragars användande.

Rojalist.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

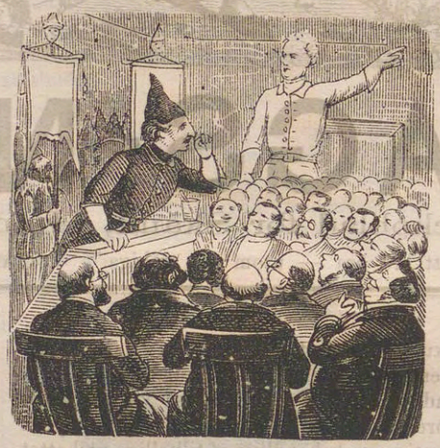

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Sjette Föreläsningen

Efter de förut nämnda förberedelserna styrde Carl sjelf, den 4 aug. 1700, emot Seland, för att lära sin danske granne mores. Hans landstigning var visserligen lika litet oväntad, som Sparreska lagutskottets förklaring, att hr Fröman fortfarande »med nit och skicklighet» »vakar» öfver våra lagars efterlefnad, men den kom i alla fall lika plötsligt som andra kammarens afslag af Svenséns motion om teatercensurens upphäfvande.

En major i Carls armé, berättas det, fick, när han varseblef danska trupper på stranden, samma lust som en Dickson vid åsynen af norrländska skogar, d. v. s.: han ville tvärt hugga ned dem. Han kastade sig derföre i vattnet, oförfärad som Eric Josias, när han kastade sig in i tidningarnes vargklyfta.

Carl sjelf höll sig icke för god att göra som hans major, och det ehuru vattnet gick honom upp under armarne och således lätt kunnat skada hans uniform med dess snören och band, såvida han varit en nog narraktig kung att lägga an på grannlåter i den vägen.

Hans här tvekade naturligtvis lika litet att följa hans föredöme, som Riksdagen borde tveka att indraga Kongl. teatrarnes anslag och gifva summan åt någon annan institution, som samvetsgrannare använde densamma. En dansk trupp, som sökte sätta sig till motvärn, blef slagen så lätt och lustigt, som det s. k. "intelligenspartiet" blifvit vid alla val slaget af landtmannapartiet.

När landstigningen väl var gjord, föll Carl — på den idén, menar ni, att låta stället få namnet: "Konung Carl den Tolftes plats" eller någonting dylikt? Visst icke. Dels fanns nämligen i hans armé ingen briljant-lysten kapten, som kunde kläcka fram en så undersåtlig idé; dels var Carl sjelf, såsom jag nyss nämnde, alltför flärdfri att ha kunnat ge sin tillåtelse dertill. Nej, han föll — på sina knän och tackade Gud för den framgång, han haft.

"En märkvärdig kung!" — utbrister ni — "det hade han väl kunnat låta sina soldater göra i hans ställe!" Ja, ni har rätt, mitt herrskap, Carl XII var verkligen i sådana fall bra märkvärdig för att vara kung med det namnet.

Det var äfven vid detta tillfälle, när kanonkulorna hveno kring honom, som han sade de historiska orden: "Detta skall hädanefter blifva min musik!" — ord, hvilka sannerligen icke voro en lika betydelselös fras som de från senare tider bekanta: "Den största sparsamhet bör iakttagas".

Fruntimmers-mode.

Solfjäders-handskar.

Mycket förträffligt mode. Handsken är hel emellan fingrarne och kan derföre äfven göra samma nytta som en solfjäder. Damen får visserligen härigenom tycke af en gås . . . men det är likväl blott hvad handen beträffar.

Skol- och universitets-snobbar.

Nisse!

Bland alla praktexemplar af den stora snobbfamiljen, du under förflutet år presenterat för dina läsare och hvilkas egenskaper och kännetecken du karakteristiskt skildrat, har du, förlåtligt nog, med tystnad förbigått den yngre generationen deraf, icke anande att t. o. m. i skolans lägsta afdelningar gror fröet till ett sig allt mer och mer utbildande snobberi. Du har afslöjat för oss de utmärkande egenskaperna hos en militär-, en tjenstemannasnobb m. fl.; du har ej heller tvekat att draga fram i dagen de små svagheter, hvilka vidlåda det täcka könets snobbinnor; men har du väl någonsin kunnat föreställa dig, att grunden till allt detta snobberi lägges redan i skolan, vidare utbildas vid universitetet och slutligen når

sin fulländning under de skilda lefnadsbanorna? Tjenstemannasnobben är således endast att betrakta såsom en högre grad af universitetssnohben och denne åter endast som ett högre utvecklingsstadium af skolsnobben. Och skolsnobben — frågar du — ja, det är en liten herre på 13 à 14 år, »un grandseigneur en miniature», utstyrd efter senaste mode, klädd i cigarr, käpp och binocle. Der har du hans porträtt, och jag hoppas, att du på detta hädanefter skall få lätt att igenkänna honom.

Med din tillåtelse vill jag nu, efter slutad presentation, söka framställa några af skolsnobbens mest framstående egenskaper och hans utvecklingshistoria.

En skolsnobb har, sedan han i hemmet blifvit vederbörligen bortskämd af en svag far och en klemande mor, inträdt vid något af statens läroverk och vid circa 14 år möjligen lyckats avancera upp till 4:de klassen. Af lärarne röner han, af giltiga skäl, föga uppmuntran, men desto mer af de talrika kamraterna, hvilka lifligt intagas af hans herrelika sätt och sjelfständiga uppträdande. Den unge herrns egenkärlek näres, han börjar få en hög föreställning om sig sjelf. Af sina ifrigaste beundrare bildar han ett litet kotteri, hvari han naturligtvis blir sjelfskrifvet öfverhufvud.

Detta kotteri afsöndrar sig helt och hållet från de öfrige kamraterna; dess medlemmar utmärka sig städse genom öfversitteri och lathet, samt hafva vid årsexamina alltid sämsta sedebetygen.

I de högre klasserna utbildas detta snobbkotteri ytterligare och rekryteras med värdiga medlemmar. De hålla sammankomster, uppträda på offentliga ställen, visa sturskhet mot lärare och förakt för skollagarne. De dricka, spela och vigilera, och se med förnämt förakt ned på sina flitiga kamrater, med hvilka all gemenskap är afbruten, undantagandes de öfversättningar och scripta, de mot betalning nedlåta sig att emottaga af dem.

Lyckas nu skolsnobben undgå att blifva relegerad, d. v. s. aktar han sig för att låta någon större förseelse komma i dagen, och han på ett eller annat sätt lyckas slå sig igenom studentexamen, så reser han upp till Upsala och blir — universitetssnobb, hvilket, som sagdt är, endast bör betraktas såsom ett högre utvecklingsstadium af skolsnobben.

Nu når snobberiet sin kulminationspunkt. Liksom skolsnobben fann det nödvändigt att i skolan afsöndra sig från de öfrige kamraterna, så söker äfven universitetssnobben att här afsöndra sig från studentcorpsen. För detta ändamål bannlyses för det första den hvita mössan. Nationstillställningarne anses snart otillfredsställande, hvarföre egen lokal hyres, der man åt Bacchus, Fortuna och Venus egnar en mera radikal dyrkan. Vid uppvaktningar, festtåg, »landskap» och öfriga tillfällen, då studentcorpsen eller nationsmedlemmarne allmänt sammanträda, saknas alltid en värdig medlem af den s. k. snobbligan. På källare och allmänna ställen (då han nämligen någon gång nedlåter sig att besöka ett sådant) uppträder universitetssnobben alltid med en viss »air». I likhet med militärsnobben tvättar han gerna händerna i champagne, tänder gerna cigarren med en femma, allt för att väcka uppseende, hvilket utgör hufvudprincipen i en snobbkarakter. Ofta lyckas han äfven häri, men riskerar då alltid att hastigt och lustigt känna sig gripen af några säkra armar och befordrad ginaste väg till gatan. Af detta skäl undviker också en belefvad snobb dylika allmänna ställen.

Huru en universitetssnobb sköter sina studier och huru det är möjligt för honom att slutligen taga någon examen, äro frågor, hvilka hafva sin svårighet att besvara. Visserligen bevistar han ett par föreläsningar i veckan för ordningens skull, men detta lär också vara allt.

Efter en 6—7-årig kurs befinnes han icke desto mindre hafva aflagt någon af de lättare examina och är då fullt värdig att inträda t. ex. vid något af statens verk, såsom löntagande embetsmannasnobb, och der gå sin vidare snobbutveckling till möte.

Detta är den kännedom, jag vunnit om snobberiets grasserande i skolan, på gymnasium och vid universitetet, och lemnar jag densamma härmedelst såsom ett nytt bidrag till snobbarnes historia.

S—f—d.

Stockholms prydnader.

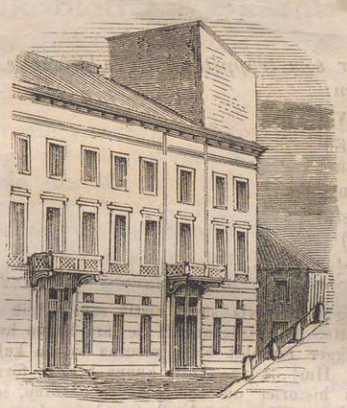

Stockholms förnämsta concert-lokal vid Brunkebergs torg, sådan den ser ut nu, sedan en smakfull fotografi-atelier blifvit bygd ofvanpå taket.

Den nätta och trefliga byggnaden lär eget nog, efter hvad man vill veta, *icke* vara alldeles gillad af vederbörande.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

VII.

121. »Det ger sig i ändan!» — sa' repslagarn.

122. »Det går väl öfver!» — sa' bond', körde i sjön.

123. »Det kommer igen!» — sa' kärringen, gaf sin so fläsk.

124. »Det var bra nära!» — sa' han, som gissa' fel på udda och jemnt.

125. »Det var dålig fisk!» — sa' bond', fjälla' grodan.

126. »Det är för mycke begärdt!» — sa' tjufven, när man bad honom vänta.

127. »Det är inte långt emellan hvarfvena!» — sa' kärringen, åkte på qvarnstenen.

128. »De ä' sura!» — sa' räfven om rönnbären.

129. »Hund på hund!» — sa' pojken, satte hundskinnsmössa på far sin.

130. »Hårdt mot hårdt!» — sa' kärringen, slog hufvu't i hälleberget.

131. »I h—te ska' min man ligga, och inte i fattigkyrkgårn!» — sa' kärringen.

132. »Inte ett dugg!» — sa' Settervall.

133. »Inte värdt att krusa för frun!» — sa' slagtarn, tog suggan i kalufsen.

134. »Jag känner till'et!» — sa' flickan om barnvärkarna.

135. »Jag åker!» — sa' gåsen, när räfven sprang till skogs med henne.

136. »Jag är väl ingen hund, för det jag kan sitta!» — sa' Åkerberg.

137. »Kör i vind!» — sa' Blomster.

138. »Lite till!» — sa' Schantzen.

139. »Nu är det gjordt!» — sa' han, som försvor sig.

140. »Stor i mun, men liten i ulln!» — sa' f-n, klippte grisen.

Små Hufvudstadsepistlar.

6.

Sedan "de fattigas bazar" upphörde, råder en viss enformighet i vår goda hufvudstad. Sjelfva riksdagen är tråkig, hvilket väl kommer sig af den något egendomliga parti-bildningen. Affärsställningen är dålig och kommersen både i parti och minut likaså, ehuru man dagligen ser stora slädpartier af "bondskrindor" (också ett slags "landtmannapartier") som glida in och ut genom tullarne. Till och med de sedvanliga priffe- och wirapartierna inom familjerna ha på många ställen i anseende till tarfliga konjunkturer blifvit inställda. Endast på mera officiella tillställningar kan man med hopp om någon egentlig difference få ta sig sitt lilla parti, och det var således med en viss uppmärksamhet som man på balen i norska ministerhotellet i tisdags följde de mer eller mindre politiska partiernas sätt att äfven vid spelbordet handskas med kungar och knektar. Utanför hotellet, bland hopen, som gapade på de många granna ekipagerna, såg man också ett litet parti, bestående af några norska skarpskyttar, som, betydligt lifvade, dagen till ära, försökte att uppstämma en sång. Vipps var en afundsjuk "tygstatsgubbe" framme och skrek med full hals: "Håll mun, era norrbaggbölingar!" — Under folkmassans skratt togo sångarne sitt parti — och försvunno.

Hvad skall man då taga sig till, om icke att göra ett parti ut till Djurgården och äta middag på Hasselbacken, under det man åhör hurueledes hr Vimercati utför sina partier på mandolin? Är det likväl omöjligt att få någon plats der, så qvistar man in i hr Vasseurs Pohlsro och lossar litet på hans stora Bordeaux-parti. Smörgåsbord, fyra rätter mat och en halfbutelj Bordeaux-vin för två riksdaler, det är ju ett riktigt "rampris", såsom det står att läsa på dörren till en butik vid Regeringsgatan, der det finns tafvelramar till salu!... Likvisst vet jag en hygglig resande particulier, som jemte två andra af mina bekanta en dag i veckan åt middag hos hr Vasseur, men som i utbyte för de *tre* flaskorna Bordeaux anhöll att få *en* halfbutelj Sherry. Detta kunde icke vaktmästaren bevilja utan några tjugufemörens mellangift, så att hr V. måtte troligen icke värdera sin Bordeaux högre än till partipris äfven vid utminutering.

Har man så en präktig trafvare, så kilar man på några minuter tillbaka till staden och dricker ett glas punsch i vinterträdgården i Berns' salong, der den skickliga Östgöta-sextetten undfägnar med bitar ur åtskilliga välkända musikpartiturer. Det är visserligen sannt, att den numera, sedan hr Berns gjort konkurs, blåser för "massans" räkning, men jag måste dock taga dess (sextettens) parti och försäkra, att äfven riktigt fin-fina musikkännare kunna finna njutning i hvad som presteras.

Har man deremot en dålig kamp för slädan, så stannar man ännu några timmar bland Djurgårdens förlustelseställen, hellre än att t. ex. en söndagseftermiddag utsätta sig för kappkörning med den mängd åkdon, som med blixtens snabbhet ila fram vägen utanför Blå porten. "Det

Landtmannapartiets eqvilibrister,

eller:

Så lurar man...

Två »landtmän», begagnande kamraternas ryggar som trappsteg till den blifvande »närings»-taburetten:

Still, gubbar, still, så få i vår
ni se, hur präktigt allting går!
Re'n vårt parti i spetsen står;
hvart val från *det* sin utgång får...
vi styra riksda'n — ni förstår!
(för sig sjelfve:)
Vi lura dem, så det förslår!

vore väl f-n, om jag ska' behöfva bli *efter*, när det är så godt *före!*" hörde jag en liten pustande herre, som ryckte och slet i tömmarne, utropa häromsistens, när jag kuskade förbi honom.

Och senare på aftonen går man på någon af våra teatrar för att höra hur de nya debutanterna sköta sina resp. sångpartier. Man är nöjd — ja, man till och med appläderar både fröken Wide- och fröken Söderberg'... Och så undrar man för sig sjelf, om inte snart alla menniskor bli aktörer och aktriser; ty aldrig har man väl haft så godt om mer och mindre lyckade debuter som i denna vinter.

Vore jag teaterdirektör, skulle jag dock anse som en af mina heligaste pligter att i det längsta afråda unga personer från att kasta sig in på en bana, hvarest de tro sig kunna dansa på rosor, blott derföre att de af naturen möjligen blifvit begåfvade med en grann figur, ett fagert ansigte eller en klangfull röst. Det finns någonting, som vi kalla: *själ*, och ner i dess djup bör den der gudagnistan, som benämnes: *kallelse*, ha fallit från himmelen. Man borde besinna, att den dramatiska konsten, såväl som hvarje annan branche af skön konst, icke kan idkas blott som födkrok.

"Konstnären är af Gud, den fabriceras icke!"

Fråga likväl första kunglig sekter, eller bodbetjent, eller symamsell, som någon gång försökt sig på ett sällskapsspektakel, om inte han eller hon ämnar debutera, och ni skall ej finna en enda, som inte tror sig mäktig att hvilken stund som helst kunna bli artist, gubevars! — Och skulle ni våga er in på ett djupare raisonnement om dramatisk konst i allmänhet, så skall ni upptäcka critici, hvilka rynka på näsan åt allt, som de icke sjelfva varit med om, och i deras småleende står tydligen att läsa: "Ni skulle ha sett *mig* i den och den rolen!"

Vare dock långt ifrån mig att med hvad jag nu sagt på något sätt vilja häntyda på de härofvan nämnda begge sångerskorna! Deras värde vet nog en rättvis såväl kritik som publik att uppskatta. Och tids nog få de lära känna hvad som ligger fördoldt bland rosorna bakom kulisserna. Hm!... jag skulle kunna berätta förunderliga historier om den och den aktören, som med alla möjliga medel söker nedgöra den som "går i samma genre", och om den och den aktrisen, som är färdig att springa i småbitar af förargelse, så snart hon inte får någon tillräckligt framstående rol; men jag är rädd att berättelsen blefve allt för vidlyftig för Nisses spalter.

Men för tusan, just nu rinner mig i hågen, att polisen i dessa dagar har stor "hundfröjd", om den å gata påträffar något ostämpladt exemplar af dessa ädla fyrfotadjur, och som jag sjelf har en dylik best i familjen, måste jag skynda mig till "stadens kassa-kontor", för att lösa en s. k. hundpollett. På samma gång skall jag öfvertyga mig, om det kan vara sannt, hvad malisen påstår, att den unge herrn, som säljer stämplarne, stundom tager sig friheten att vara snäsig mot allmänheten. Fast man sköter en "hundsyssla", kan man väl låta bli att "bitas" och hålla sig lugn på mattan, i synnerhet när man vet, att det just är *köparne* af polletter, som äro *husbönder* dervidlag. Au revoir! *Fredman.*

Anonymt.

"Göteborgs stadsfullmäktige hafva i dag en corps uppvaktat James J. Dickson i anledning af hans silfverbröllopsdag. Anonyma gåfvor skänktes i dag, nämligen 25,000 rdr rmt till ny småbarnsskola i Majorna, samt 5,000 rdr till sällskapet "De fattigas vänner" båda antagligen af brudparet).

Telegr. till Dagbladet den 10 Febr. 1868.

Hvad är sålunda att vara *anonym?*

Det är att vara *onämnd*, men derföre icke *okänd.*

Hvad fördel kan vara dermed förenad?

Att för en god gerning ej kunna *tackas*, och för dåliga gerningar undslippa *straff.*

Det är då derföre som Dickson alltid vill vara anonym, vare sig han ger 30,000 rdr eller tar 30,000 timmer?

Ja, det är klart. Man vet naturligtvis det *ena* lika väl som det *andra;* men så länge man begagnar sin anonymité, så talar ingen derom.

Ja, men nu har ju Dagbladets telegrafreferent talat ändå?

Nej, han har *skrifvit* om gåfvan, och det är något helt annat. Korrespondenterna från Ume *skrifva* om stölden också, men det betyder ingenting.

Men det der kan väl ändå aldrig gå i längden?

Nej, jag tror, det går som med Lasse-Maja: han blef också fast till slut, för att han tog af de rika och gaf de fattiga.

Anonymus.

Till österdal vill jag fara,
der bor allrakärasten min; —
bortom ström och liten hedlund, —
allt jemte så sköner en lind.

James D. & C:mi.

Nisse!

Du föreslår, att jernvägen omdöpes till »Sparreska familjegrafven», och det namnet kan nog ha skäl för sig, ty bland tjenstemännen lär det redan vara i bruk. Men jag tror, att ett ännu bättre vore: *Sparreska institutet för ekonomiskt vanlottade familjemedlemmar.* *Trögelin.*

Från "mottagningen" härom dagen hos öfverståthållaren berättas följande:

En hög person (den tredje uppifrån) hvilken ännu icke efter en genomgången sjukdom får dansa, sysselsatte sig under balen med att spela kort. Under spelet samtalades, bland annat, om dumma personer, och åtskilliga anekdoter om mer eller mindre bekanta sådana berättades. När tecken gafs till soupern och man bröt upp ifrån spelet, yttrade nämnde höga person, i det han (af naturlig försigtighet) stödde sig mot bordet: »Ja, mine herrar, man påstår också, att *jag* är dum, men — ni skulle höra Therese!»

Södra Teatern har icke haft riktig tur med sina »Marmor-qvinnor», så väl de än framställdes på scenen; de tyckas redan ha afträdt derifrån.

»Ni har väl snart något nytt igen?» frågade någon, på tal härom, nämnde teaters witzmakare par préférence. — »Jo, i Helsingland!» blef svaret. — »I Helsingland» är namnet på ett svenskt folkskådespel i 4 akter, hvilket är under inöfning på S. T.

Ladugårdslandsteaterns lilla trefliga sällskap har återkommit hit från sin utflygt till landsorten och börjar spela i afton.

Svar på frågan i föreg. n:r:

(Hur lydde den första "orientaliska frågan"?)

Adam, hvar äst du?

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 8. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 23 Februari 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

V.

Och ni säger, att vi lefva i egoismens tidehvarf! Hvilken orättvisa, när ni har för ögonen sådana intagande och storsinta drag af uppoffring för det allmänna bästa, som vår tid dock företer! Jag menar nu inte Garibaldi, som skänker bort konungariken utan att behålla så mycket som en enda plätt för egen räkning; jag tänker inte ens på Victor Emanuel, som, utan påstötning af någon signor Jönsio Personi i sitt parlament, frivilligt afstår en eller annan million af sin civillista; jag vill endast fästa eder uppmärksamhet på kongl. sekreteraren John Wilhelm Elis Walldén, hvars ädla erbjudande att *utan ersättning* tjenstgöra såsom extra kanslist i Lagutskottet, i afvaktan på att det erhåller sitt förtjenta hedersrum i verldshistorien, för närvarande under uttryck af den högsta beundran genomgår den svenska pressen. Lagutskottet har naturligtvis »med den största tacksamhet antagit detta anbud», som det så vackert heter, och ett lika tacksamt fosterland kan väl inte gerna göra mindre än egna detta ovanliga exemplar af kongl.-sekreterare-slägtet en medborgarekrona och i framtiden en förgyld portfölj. Det är visst sannt, att herr Walldén är en af vårt lands rikaste arftagare och att de par hundra riksdaler, hvartill arvodet kunde komma att besticka sig, göra honom just ingenting hvarken från eller till, men ändå . . .

Il est seul, il est un, il est juste, il est bon;
La terre voit son oeuvre, et le ciel sait son nom!

Det är minsann inte underligt, att hr Walldéns tjenstvillighet, hvaraf jag för öfrigt inte tror att han sjelf gör något väsen, väckt ett så allmänt bifall, när man hör hvad folk annars har för tankar om hvarandra. Ni skulle t. ex. ha hört, hvad hr John Ericson härom dagen behagade säga Andra kammarens ledamöter för sottiser! Det var fråga om den här resekostnadsersättningen, hvilken Statsutskottet tillstyrkt att utgå med 3 rdr pr mil för skjuts samt för ångbåt eller jernväg dubbel hyttplats och första klassens kupé (eller *kupa*, som den aktade representanten från Sunnerbo, der man ännu inga jernvägar har, prononcerade ordet).

Meningen härmed var, att den högre ersättningen för sjelfva fortkomstmedlet skulle räcka till äfven för lefnadskostnaderna under resan, hvilka väl också rättvisligen torde få anses höra under begreppet »resekostnad». Men detta ville hr Ericson ingalunda gilla, utan förklarade, att, om det också vore mindre att undra på, om enskilda talare ville inbegripa traktamentet under reseersättningen, ehuru Riksdagsordningen endast nämnde ersättning för *resan*, så vore det högst öfverraskande, att Statsutskottet, *som borde kunna skilja mellan rätt och orätt*, gjort sig skyldigt till samma fel.

Det är just vackert att säga hela kammaren midt i ansigtet, att dess medlemmar ej kunna skilja mellan rätt och orätt! Gode Gud, i hvilket sällskap hr Ericson måtte anse sig försatt! Jag är säker om att han aldrig vågar sig upp i kammaren utan en revolver i fickan — åtminstone vid aftonplena. Och ändå föll inte talmannens klubba!

Stort bättre tankar tycktes inte hr Carl Ifvarsson hysa om sina medbröder, då han yttrade, att man borde ställa så, att ingen frestades att uppgifva ett annat sätt att färdas än han verkligen begagnat. Jo jo men, köttet måtte vara svagt, om anden är än så villig att spara det allmännas medel!

Hr Åstrand hittade på det lilla skämtet, att talmannen borde visa ut alla ledamöterna af kammaren utom Stockholms-representanterna, emedan de förre skulle vara parter i saken och de senare ensamma vara kompetenta att afgöra frågan, hvilket dock biskop Sundberg, som är känd för att vara en artig karl, naturligtvis icke kunde förmå sig till.

Hr Bergström från Christianstad, som är en klippsker karl och dessutom tyckes ha ett horn i sidan till grefve Posse, försummar aldrig tillfället att slänga fram en pik mot denne, när det så kan bära till. Nu förekom i Statsutskottets s. k. inkomstbetänkande en punkt, som verkligen var ganska enfaldigt skrifven af sekreteraren (hvilken deremot, som det vill synas, inte är någon klippsker karl); och hr Bergström, som förklarade sig inte på något sätt med sitt »lilla förstånd» kunna begripa densamma, anhöll på det bevekligaste hos Utskottets »högt upplyste» ordförande eller någon bland dess ledamöter om förklaring. Han fick också icke blott en utan två, och dermed måtte han ha funnit sig belåten, eftersom han inte vidare brydde sig om att »klyfva näbb».

Hela verlden väntar på Konstitutionsutskottets dechargebetänkande, och jag allra mest, eftersom det hufvudsakligast var på detta, som jag stödde mitt åtagande att förtälja er märkliga ting. Det har likväl ännu ej inkommit till riksdagen och följaktligen kan jag inte heller säga någonting derom. Jag kan endast berätta er, att detta vigtiga aktstycke justerades i *tisdags* och att Konstitutionsutskottet in corpore i *måndags* var inbjudet till middag på slottet.

Man får ännu i dag stundom se »en händelse, som ser ut som en tanke».

Söndags-Nisses
offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Sjunde Föreläsningen

Carl var redan på god väg att belägra sjelfva Köpenhamn, då han fick en underrättelse, som gjorde slut på kriget lika hastigt, som Statsutskottet i dessa dagar, med sina utlåtanden om »titlarne», gjort slut på alla förhoppningar om den mycket omtalade »sparsamhetens» förverkligande.

Konung Fredrik hade nämligen insett, att det i längden skulle gå på tok för honom med detta krig, liksom det gör för Kongl. teaterdirektionen med dess maskerader, sålänge de arrangeras af dess »dumråd». Han tog derföre, som man säger, skeden i vackra hand och stämde ned den höga tonen, alldeles som en frihetsskald, när han får nordstjernan, samt slöt (i augusti 1700) fred med hertigen af Holstein.

Öfver denna fred kunde hertigen icke rimligen beklaga sig. Han fick, bland annat, tillåtelse att befästa sitt land och det utan att just behöfva bygga fästningar à la Carlsborg och Waxholm, hvilka vid ett möjligt nytt krig med danskarne kunnat blifva farliga — icke för desse, utan för hans eget folk.

Med denna utgång af striden fann sig också Carl tillfredsställd. Han hade börjat kriget blott för sin svågers skull, utan att — liksom Högste Vederbörande, när De vid kritiska tidpunkter bjuda riksdagsgubbarna till Sig — hafva några egennyttiga beräkningar i bakgrunden. Derföre återvände han äfven hem utan att fordra ersättning hvarken för resa eller »dagtraktamente».

Innan han lemnade Danmark, emottog han ett ryskt sändebud, hvilket försäkrade om sin höge herres, czar Peters »vänskapligaste tänkesätt» — och samtidigt emottog han underrättelse, att dessa tänkesätt icke hindrat den gode grannen att infalla som fiende i det svenska Ingermanland.

Detta allt var, såsom jag förut nämnt, fullkomligt diplomatiskt. Ja, jag tviflar, att sjelfvaste Hans Exc. grefve Manderström vill anse, att *han* år 1864 bättre spelade sin komedi med Danmark, när han högtidligt och med handen på hjertat — d. v. s.: på det ställe hos en diplomat, som motsvarar hjertats plats hos en hederlig man — bedyrade, att ett anfall mot Danmark skulle »beröra *våra* heligaste intressen».

Välgörenhet med urskiljning.

Fru X. tillhör *Allmänna Skyddsföreningen* — en mycket aktningsvärd förening, som består af många »kristligt sinnade» damer och som alltid med urskiljning utdelar sina gåfvor till *verkligt* behöfvande.

Fru X. var härom dagen på besök hos en sådan familj. Jämmer och elände. Familjefadren hade dött och intet fanns till begrafningen — inte ens till en kista.

— Min goda fru — säger fru X. till den högljudt snyftande enkan — jag ser nog, hur beklagansvärd ni är. Se, här har ni 7 riksdaler; det är allt hvad jag för tillfället har på mig. Men ni skall snart höra af mig igen!

Öfverhopad af tacksägelser lemnar fru X. den olyckliga enkan och går.

I trapporna erinrar hon sig, att hon glömt sin muff, och vänder om för att hemta den.

Men hon stannar i dörren, ty hon hör ett högljudt gräl och en röst som skriker:

»Det ska' f-n vara lik längre! Förb — kärringen, som skulle stå här och prata en hel evighet! Jag höll på att knappt kunna hålla mej från att nysa!» . . .

Sens moral:

Vill du gifva åt behöfvande, så gif icke genom en »Skyddsförening», som består af damer!

Rationell landtbruks-lärdom.

Vid ett landtbruks-institut här i landet finnes en »Förste lärare», som tillika är »Direktör» — en titel, så simpel, att man ej kan förtänka honom, att han, ledd af »den honette Ambition», önskat den utbytt mot »Öfver-Direktör». Beklagligtvis lära dock betänkligheter i detta afseende uppstått, men deremot lärer det nu på Kongl. Maj:ts afgörande bero, huruvida han skall erhålla Professors namn, heder och värdighet. Onekligen har han dertill synnerligen väl dokumenterat sig, och detta ej minst genom sina utmärkta föreläsningar och examina. Uppmärksamma »lärjungar»*) hafva derunder antecknat mycket, hvarpå följande må tjena såsom prof.

Vi börja med några frågor med af professorn in spe *sjelf* gifna svar:

Fr.: Hvad kallas benen i menniskans och djurens kroppar med annat namn? — Sv.: Phosphorsyrad kalk.

Fr.: Hvad brukar man såsom förfrukt till hvete? — Sv.: Träde.

Fr.: När säges gödseln vara brunnen? — Sv.: Då ströt är af den beskaffenhet, att det kan upptaga gödselns närande beståndsdelar.

Fr.: Hvad är vid linodling lika vigtigt som passande jordmån? — Sv.: Reusning.

Fr.: Huru skall man göra tufviga ängar jemna? — Sv.: Man ditför jord och nedpackar den mellan tufvorna.

Härtill lägga vi några få fragmenter från hans föreläsningar:

»Hirs växer på sandjord och jag har ätit hirsgröt i Tyskland, som var mycket god, men i Sverige har jag ej ätit någon hirsgröt».

»Arrhenii indelning af ängarne i naturliga och artificiella är alldeles oriktig. I stället bör man indela dem i beständiga och obeständiga. Med beständiga menar man sådana, som äro fulla af tufvor och buskar, och det är många, som äro på det viset».

»Ängsmasken är en larf, som icke bör förblandas med mullvadar och näbbmöss, hvilka endast ihjelslås af trädgårdsmästare och andra okunniga personer. För att utrota denna går man tillväga såsom vid skogsbrand, d. v. s. man gräfver diken såsom vid ängsvattning, men då dessa blifva fulla, gå de öfriga öfver, så att man måste ihjelslå dem för att fullständigt utrota dem». — — —

Behöfver man till Sverige importera guano?

*) Huruvida den "grundligt akademiskt bildade" mannen härleder detta ord från ljung, ljunga eller ljuga, kunna vi beklagligen ej upplysa.

Röster från gatan.

Nisse!

I tider af mycket bekymmer våga vi undertecknade i största ödmjukhet anhålla om din vällvilliga medverkan till rättelse i en sak, som ligger oss mycket om hjertat.

Det är dig nogsamt bekant, att för omkring tio år sedan vederbörande kommo på den galna idén att med 5 rdr pro anno beskatta oss arma varelser, utan hänsyn till kön och samhällsställning — lika mycket, antingen vi dväljdes i den fattigaste koja eller i slottets salar. Att detta var något om bakfoten, inses nog. Man skyllde visserligen på rabies canina och den lilla, men högst naturliga omständigheten, att vi firade våra bröllop vid bar himmel i Guds egen fria, herrliga natur. Men icke kunde detta vara något »periculum in mora». Vi frukta, att vederbörande sjelfva vid den tiden voro behäftade med rabies. För öfrigt äro icke Cholera morbus, Gula febern, Kopporna etc. en bit bättre, men nog vore det obilligt att beskatta folk särskildt derför. Hvad bröllloppen beträffar, så äro ju Tupparne med sina harem värre än de värsta muselmän, och Katten med sin käraste uppstämmer ju en bröllopsmusik, som kan gå en fattig f-n genom både märg och ben. Men detta bry hvarken statsmakterna eller stadsfullmäktige sig om.

Meningen med dessa rader är nu att vänligen fråga, om berörde Carl XV:s »rumpskatt» *) kommer att stå qvar för everldliga tider, eller om vi icke kunde bli helt och hållet befriade derifrån, eller åtminstone någon nedsättniug — t. ex. till ettan krisch — kunde vidtagas, synnerligast som väl något afseende bör göras på de dåliga tiderna, då mången stackare icke kan få sig så mycket som ett ärligt hundmål engång. Är det våra lagstiftares mening att låta femriksdalers-skatten bli ständig, så kommer en stor del af oss att emigrera till Hundturkens land, der vi hoppas få allting »meget godt og pent», och der civilisationen och lagarna äro bättre och mildare än i det råa Sverige. De öfriga, som komma att stanna qvar — och som ha det mycket bättre än den der engelske lordens stackars tjenare, hvilka i hvardagslag ej fingo annan förtäring till frukost än: kaffe, thé, smör, ost, kalfkött, limpor och rostadt bröd — ämna anhålla om förhöjning i skatten, åtminstone till 8 rdr, då de kunna bli valbara och sjelfva höja sin *röst* för rättvisa och billighet.

Tvåtusentrehundrafemtioen orepresenterade genom:

Wow—Wow.

*) För sina läsarinnor i Filipstad bör väl Nisse nämna, att detta ord förskrifver sig ända från Drottning Margarethas tid (se hvilken svensk historia som helst!) och alltså mindre bör kunna såra deras verldsbekanta "blygsamhet".

Smickrande. En »recensent» i Östgöta Correspondenten skrifver, på tal om en teaterpjes, som hr Elfforss nyligen gifvit derstädes, följande:

»Det skurkaktiga elementet representerades egentligen af hrr Forsberg och Österberg, som gjorde sin sak väl, *huru stridande än rolerna kunna sägas vara mot deras egna karakterer.*»

På Nybroviken.

Kavaljern: Ni slog er visst rysligt illa i hufvudet, min fröken?

Fröken (leende): Inte alls . . . jag har chignon!

Mannen: Hvarföre skulle jag låta hustru min lära sig åka skridsko? *Förr* var det mig svårt att hålla reda på henne, men *nu* är det rentaf omöjligt!

En förbättrad upplaga.

Som bekant, har den s. k. »nya folksången» *(Hymn till Kung Oscar* af f. d. Talis Qualis, med musik af Otto Lindblad) följande början:

»Ur svenska hjertans djup en gång
en samfäld och en enkel sång,
som går till Kungen fram!
Var honom trofast och Hans Ätt,
gör Kronan på Hans Hjessa lätt,
och all din tro till Honom sätt,
du folk af frejdad stam!»

Herr Abr. Mankell har emellertid förändrat en rad i f. d. frihetsskaldens underdåniga qväde, nämligen den fjerde i ofvanstående vers. I ett för någon tid sedan utgifvet arbete *) låter hr M. skolungdomen sjunga:

»Var trofast Kungens *Hjelteätt!*»

Nisse kan ej annat än på det högsta loforda denna förändring. Nämnde *Hjelteätts* bragder äro redan upptecknade af Historiens gudinna och skola alltid lefva i ett beundrande och tacksamt folks underdåniga minne.

Hvem känner ej H. M. Konungens bedrifter till lands? *Ladugårdsgärdet* och *Axevalla* äro namn, som blott behöfva uttalas för att komma hvarje redligt hjerta att klappa fortare.

Hvem vågar förneka, att H. K. H. Prins Oscar »höljt Sig med oförvansklig ära», både i Östersjön och Nordsjön!

Och till slut: har ej H. K. H. Prins August med högst egen hand skjutit (på) en krokodil i Egypten?

Sådana hjeltedater måste förstumma hvarje belackares tunga och tvinga det trogna folket att — anfördt af hr Abr. Mankell — »med känsla och öfvertygelse» sjunga:

»Var trofast Kungens *Hjelteätt!*»

*) *"Sveriges herrliga melodier"*, till begagnande vid lägre och högre läroverk satta i harmoni af Abr. Mankell.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

VIII.

141. »Behändiga don!» — sa' tjufven om handklofvarna.

142. »Dank!» — sa' tysken, fick ett ljus.

143. »Den som väl låge!» — sa' den late, satt i sängen.

144. »Det rör mej inte!» — sa' kyparn om märsseglet.

145. »Det är värst för honom sjelf!» — sa' kärringen, när de beklagade hennes mans död.

146. »Ditåt lutar det!» — sa' madam Grönlund, gick på sned.

147. »Du förstår väl gyckel, din stolle?» — sa' kärringen, vred nacken af tuppen.

148. »God morgon, min Gud!» — sa' skeppar Lärka, tog supen på sängen.

149. »Hon har inte så fult ansigte!» — sa' bond' om flundran.

150. »Här blir en strid på lif och död!» — sa' f-n, ramla' kull i myrstacken.

151. »Här ska' du finna trohet!» — sa' bagarn, piska' galten.

152. »Inte mej emot!» — sa' han, som fria' och fick korgen.

153. »Jag tror, gräset är förbannadt i år!» — sa' kärringen . . . satte sig i nässlorna.

154. »Kom i min famn!» — sa' parmmätarn.

155. »Kör!» — sa' Trasman, när han gick.

156. »Nu börjas det!» — sa' han, som viste björnen.

157. Rättvisan skapte Gud!» — sa' mjölnarn, tulla' med tråget.

158. »Tjensten går framför allt!» — sa' lifgardisten, red omkull mor sin.

159. »Torka dej om mun!» — sa' kärringen till katten, när han druckit ur grädden.

160. »Usch, hvad det går!» — sa' Spångberg, valsa' med prinsessan.

Små Hufvudstadsepistlar.

7.

Nu är det verkligen bekräftadt, att Edman — den hygglige Långholms-kamrern, ni vet! — sprungit och dränkt sig!... Åh f-n!... Men hvarföre just *sprungit?* Man brukar säga, att den och den *gått* och dränkt sig. — Har ni inte läst sista "Fäderneslandet"?... Åhjo, tillstå att ni läser den tidningen likaväl som hvarje annan, fast ni ibland är nog dum att inte vilja låtsa om det!... Nåväl, ni läste då i notisafdelningen, att "en bättre klädd mansperson, förföljd af två poliskonstaplar, kommit springande öfver Norrbro; men i ett "nu" kastade han sig öfver barriären, och, trots den hastigt utsatta räddningsbåten, försvann han under isen". Den bättre klädda karlen var Edman — det är klart det! — Han har hållit sig dold i Stockholm ända till i tisdags, då han, gripen af en oemotståndlig längtan att få läsa landsortstidningarne, smög sig ut

på gatan för att qvista in till La Croix, men blef tvärt uppspanad af den alltid vaksamma polisen och hade ingen annan reträtt, än att göra en lifsfarlig kullerbytta i Norrstr m.

Ungefär så der resonnerade det beställsamma ryktet, sedan Fäderneslandets notis blifvit spridd; men på det att icke hela Sverige redan i morgon med en mun skall upprepa detsamma skyndar jag mig att tillägga, det man kommit underfund med att det der, som hoppade i vattnet och försvann under isen, blott var en ingalunda ovanlig — anka. Hr Edman förstår nog att hålla sig på längre afstånd från Långholmen än så. Kanske dröjer det icke länge förrän hans vän, major Tellander, börjar få lika klart förstånd. —

En annan, som också just vid det här laget har den illa beryktade fästningen — några påstå, att den äfven är illa bestyckad, sedan man upptäckt förskingringen af åtskilliga klädesstycken m. m. — bland södra bergen i kikarn, är danske skräddaregesällen Hesse, som för sina svåra synder i egenskap af mormon blifvit dömd till sex månaders fängelse. Fåfängt har Hesse sökt försvara sitt handlingssätt att, genom doppning i en vak, till delaktighet af det nya Zion väcka en piga, som i stället befunnits ha deraf blifvit rubbad till sitt förnuft, — med de orden: vattnet verkar det visserligen icke, o. s. v.; fåfängt har han genom sitt talesätt inför domstolen bevisat, att sundt förnuft är någonting som alls inte tillhör mormonismen; och fåfängt har han åberopat sin värdighet som "president" — presidentsembetena börja få otur! — Ingen annan än kungen sjelf kan nu rädda honom; men, som vi veta, är läran om polygamien på det högsta ogillad på högre ort.

Föröfrigt har Man minsannn derstädes annat att tänka på för närvarande. Det är nätt och jemnt att Man hinner infinna sig på alla de *baler*, som ministrarne, statsråden, öfverståthållaren m. fl. arrangera. Och så skall Man anföra slädpartier, och deltaga i skridskoklubben, och så blir det "Innocensen" i nästa vecka, och så skall Man sjelf hålla middagar för alla utskotten . . . husch, det måtte sjelfva böfveln stå i spetsen för ett så ansträngande samhälle!

Skulle man likväl någon gång slå sig lös och roa sig med att åstadkomma ett litet ' stjernfall" eller utnämna en hofleverantör, såsom t. ex. den nye fournisseuren Charles Heidsieck i Reims, så — vipps äro belackarne framme och rycka på smilbandet i smyg, om de inte våga gapskratta.

Desslikes ha vi fettisdagsmaskraden i nästa vecka, och hur skulle den ta sig ut, om inte hofvet vore närvarande och beredde publiken några "angenäma öfverraskningar"? — "På hvilken dag i nästa vecka är fettisdagen?" hörde jag nyligen en kavaljer blifva tillfrågad af sin dam. "Jag har inte sett efter i almanachan, men jag tror att den är på lördagen" — blef svaret.

Och så mycket spektakler sedan på bestämda dagar!

I fredags gafs f. f. g. "La Traviata", som hvad texten beträffar just icke lär vara "trivial", men dess mera "tvetydig".

Småteatrarne fäster folk af ton sig sällan vid. Möjligen kan *Södra teatern* en och annan gång anses värdig ett besök; men de öfriga — uj då!

För min del kan jag dock icke underlåta att omnämna Ladugårdslands-teatersällskapets invigning i dag, söndag, af Berns' salong, eller, som den numera kallas: "Vaudevillteatern i Berzeliipark". Programmet upptages af en prolog, som under titeln: "Berns' salong" förut stått att läsa i kalendern Svea, samt lustspelen: "På vift!" och "Marinettes små skälmstycken", det sistnämnda icke uppfördt i Stockholm sedan Mindre teaterns tid.

Fredman.

Ödmjuka frågor

till den store Oscar Wijkander såsom utgifvare af teaterkalendern Thalia.

På hvad grund och *till hvad ändamål* blef hr Oscar Wijkander "inspektör vid Dramatiska teatern"? Och hvad menas med denna granna titel?

När blef hr R. Walin "biträdande kormästare" — en befattning, som Statskalendern icke vet utaf —?

Hvarföre har icke attributmålaren G. Hermansson fått vara med på personal-förteckningen?

Hvarföre har samma öde drabbat materialförvaltaren C. M. Stenqvist?

Hvarföre döpa om en person, som skrifver sig Bauck, till Bauch?

Hvarföre på samma sätt icke låta en Wincklerson behålla sitt ärliga namn, utan kalla henne: "Weichlersson"?

Hvarföre upptaga en person, som när kalendern började tryckas, icke längre var qvar — näml. hr G. Wolter?

Hvarföre upptaga "m:ll E. Ellmin", hvilken redan vid midsommartiden i fjor både blef fru Zedeler och lemnade teatern?

Hvarföre har utgifvaren låtit två "inventarieskrifvare", m:llerna Sjögren och Lundin (hvilka adresskalenderns "stat" upptager) spårlöst försvinna?

Hvarföre låta violinisten P. Elvers, hvilken dog redan d. 9 oktober, qvarstå? (I Adresskalenderns "stat" finnes han ej.)

Hvarföre ej unna m:ll Lindqvist (hvilken såsom "min ros i skogen" räddat hr Wijkanders egen, annars ohjelpliga pjes) något förnamn?

Teater-Nisse.

"Kreaturens suckan",

eller:

huruledes en känd storhet, med hjelp från "Anders Petter" i Westervik, "kittlar upp" en annan dito till ett förfärligt språng.

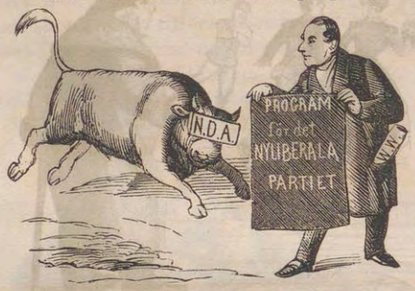

Det är en känd sak, att en viss sorts kreatur icke kunna tåla den *röda* färgen.

Förklaring.

Att jag någonstädes skrifvit:

"Min kära gosse: blif ett fån,
så går dig allting väl i händer!" —

det erkänner jag. Men att jag dermed icke velat förklara, huru hr S. A. Hedlund kunnat blifva t. o. m. riksdagsman — det vill jag hafva uttryckligen anmärkt.

J. H. Kellgren,
förf. till "Ljusets fiender."

Hr Hedlund har gjort ett rysligt attentat emot tryckfriheten. Han menar, att »den usla pressen» bör näpsas, bland annat derföre, att den tillåter sig »våldföra» personers »fria verksamhet». Stackars »unge fyr»! Hvad det måtte gå honom djupt till hjertat, att pressen blandat sig i den »fria verksamheten» — i Norrländska skogarne!

Jag vet inte, hvarföre man ska' bråka så fasligt med att få bort biskopar, presidenter, krigshofrätt, tulldistriktschefer m. fl., när man ser, huru snällt sjelfva Statsutskottet beskyddar dem. Låt hellre än gerna alla öfverflödiga embetsmän vara qvar — *tag bara bort lönerna!*

Trögelin.

Ungefär samtidigt med att Nisse i dag utgår i verlden, sammanträda de af riksdagen utsedde, för att välja Justitie-ombudsman. Man skall få se, att hr Fröman blir omvald!

En af hufvudstadens större industridkare, mindre känd för sitt goda hufvud än för sitt utmärkta sätt att af svenska oxar bereda hudar och sin stora förmögenhet, befann sig en afton för en tid sedan i sällskap med vår kände författare Måns Månsson. Vår fabrikör vände sig helt plötsligt till M. M. och sade: »Du skrifver bra, min kära Måns, men du bör låta bli att skrifva politik.» — »Politik?» sade Måns; »jag har aldrig i min dar skrifvit en rad politik.» — »Jag menar i Dagligt Allehanda», tillade fabrikören. — »Allra minst der», genmälde Måns. — Det befanns omsider, att fabrikören med »politik» menade Måns Månssons »Bilder från ett förgånget studentlif».

Följande tillkännagifvande finnes på flera ställen anslaget i resturationslokalen å Lunds jernvägs-hotell:

»Från och med den 1 Januari 1868 upphör all kredithandel på Jernvägs-hotellet.

Lund den 31 December 1867.

C. L. Zachau.

N.B. Nulla regula sine exceptione.»

I Dagbladet har man sett annonseradt:

"Prima och sekunda Ryskt och Danskt Hvetemjöl, landvägen inkommet, till billigt pris, hcs

David J. Hirsch.
Stora Nygatan № 45."

För en upplysning om hvar landvägen finnes emellan Sverige och Danmark, skulle man vara annonsören mycket förbunden.

Vid en nattvardsgång uti en landskyrka hände sig, att presten till sin förskräckelse upptäckte att oblaterna ej räckte till; men ihågkommande att han föregående natt varit på ett oskyldigt spelparti och ännu icke uppgjort debet och kredit med sina medspelare, upptog han ur fickan några runda marker och ökade så sitt förråd. Vid hemgåendet ur kyrkan kommo tvenne drängar att samtala, dervid den ene fromt frågade den andre hvad denne fick af presten, och hvarpå den senare helt uppriktigt svarade att han "erhöll Kristi lekamen". Förargad fortsatte den andre drängen: "Kors en så'n tusans prest, och mej gaf han bara bena!"

En annan prest af samma art, hade också vid spelbordet tillbragt hela natten före en söndag. Uppkommen på predikstolen, började han med en bön, i hvilken förekomma orden: »O Gud, du som hafver konungars hjertan i dina händer!» — men med hufvudet fullt af minnen från föregående natten, bad han i stället: »O Gud, du som hafver hjerter kung i din hand!»

Drottning Victoria har befallt, att ett sammandrag af hennes bekanta bok om sitt enskilda lif skall utgifvas i upphöjdt tryck för blinda — Det vore i allmänhet klokt af vissa kungliga författare, om de läte trycka sina arbeten för blinda. *De* skulle bestämdt icke göra några förargliga »paralleler».

Kejsarinnan Eugenie har utlöst alla sängkläder, som af fattige i Paris blifvit under vintern lemnade till pantlåneinrättningar.

Skulle inte Stockholms damer ha lust att följa äfven *detta* »mode»?

Lokalpost. *Olle*, Norrköping: Uppgif er adress.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 9. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 1 Mars 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

VI.

Under hela denna saken
döljes någon hemlighet! —

sjunger Don Bazil i Barberaren, och detsamma sade sig något hvar på läktaren i Onsdags, när man hörde Andra kammarens diskussion om »prickningen» åt hrr bankofullmäktige. Hemligheten var dock icke af den allra mest secreta beskaffenhet, ty der nämndes både den heliga Enskilda bankens namn och jag tror till och med hr Wallenbergs, dess profet, öfversteprest och konung. Ni vet, att hr Wallenberg i höstas vexlade till sig 900,000 rdr i silfver ur riksbanken. Lyckliga hr Wallenberg! Hela verlden undrade, hvad han skulle göra med så mycket silfver. Ifall ni ännu inte vet det, skall jag säga er det: han lägger sig i silfverbad, alldeles som en fotografi — det är för att förvandla sig från negativ till positiv och göra sin bild renare.

Nåväl, herrar bankofullmäktige ha, som ni vet, grosshandlar Schwan i spetsen, och han har försökt alla möjliga sorters bad, ända ifrån Puschkins ända till qvicksilfverbad (som är ändå ett strå hvassare än vanliga silfverbad). Hr Schwan sade: tro min erfarenhet, mina herrar; specierna äro för tunga att bada uti; låtom oss i stället hälla fjerdedels-specier i hr Wallenbergs kar! — Detta råd gafs i den största välmening, och aldrig kunde herrar bankofullmäktige tro, att det skulle upptagas så illa som det skedde, isynnerhet som hr Wallenberg tog sina penningpåsar på ryggen och gick, utan att säga ett ord. Om han knöt näfven, så gjorde han det i byxsäcken, och det bevisar hvilken stark man hr Wallenberg är, som kan bära så mycket silfver med en arm. Lyckligtvis för honom hade han inte kommit på samma luminösa idé, som den store räknemästaren friherre Liljencrantz, hvilken för kammaren förklarade, att *ett par hundratusen riksdaler i fjerdedels-specier äro mycket tyngre än samma summa i hela specier*. Hr Liljencrantz är chef för industribanken.

Roar det er verkligen att höra talas om fullmäktiges omsorg om riksbankens kredit och anseende, om vexelkursens uppjagande, om plantsar, Kölniska vigten och den Svenska, Hamburgermark, export och realisation? Om så är, så läs alla de stora tidningarne, så får ni under dessa dagar ert lystmäte. Jag skulle anse det för omenskligt att förfölja er dermed ända uti Söndags-Nisse. Jag vill icke ens för er återge hr Hedlunds föredrag i ämnet, som annars var det enda roliga under hela debatten och som bäst skulle passa här.

Ja, den Hedlund, han är då märkvärdig att förstå allting! På en och samma dag talade han i den högre finansen och om skogskulturen. Det senare är nu kanske mer än allting annat hans fält och der är han riktigt i sitt esse. Den »fria verksamheten» för den enskilde att rubb och stubb hugga ned hvarenda pinne, det är, som man vet, den trosartikel, som han och hans patroner hylla. Man torde på dem och deras fosterländska sträfvanden kunna tillämpa motsatsen af Carl XI:s bekanta uttryck om kronofogdarne, att nämligen dessa herrar torde bli *rika* på sin verksamhet, men *saliga*, det bli de deremot neppeligen!

Hörde ni diskussionen i Första kammaren om nödvändigheten af grekiska språkets studium eller icke för den högre bildningen? Inte det? Det var skada, ty det skulle säkert ha gjort er lika mycket nöje som mig att få höra biskop Beckman tala för Hellenismen med samma glöd som när han talar för sjelfva f-n. Och grefve Eric Sparre sedan, som i synnerhet framhöll det humaniserande inflytandet af grekiskans studium. Tänk, om den ädle grefven inte hade läst grekiska i sin ungdom och derigenom humaniserat sig, hurudan skulle han då inte ha varit — det kan, som det heter i gamla romaner, lättare tänkas än beskrifvas.

Justitie-ombudsmanna-valet, som försiggick i Lördags afton, skedde under högst egendomliga förhållanden. Det är med elektorerna vid denna förrättning, som med kardinalkonklaven vid påfveval: de få inte åtskiljas förr än valet är fullbordadt. Nu befanns det, att vid detta tillfälle antalet af elektorer inte var fullt, och man hade den glada utsigten att få tillbringa ett par nätter och en dag tillsammans, innan antalet kunde kompletteras och valet försiggå. Hungerns och törstens qval behöfde man väl ej frukta, eftersom man hade restauration i samma hus, men det kunde ändå bli obehagligt. Till råga på olyckan utbrast elden öfver de församlades hufvuden. Med döden och grundlagen för ögonen suto alla orubbliga på sina platser, medvetna om att »fäderneslandet

väntar af hvarje man, att han gör sin pligt». Då kom räddningens engel i frih. Åkerhjelms person, som, ehuru sjuk, lät bära sig upp i konklaven. Det är ett drag, som erinrar om den store Pitt.

Hvilka auspicier för hr Fröman, dessa märkvärdiga tilldragelser vid hans val! De lära också på honom ha gjort ett djupt intryck, och »nu vil det blive noget af!»

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

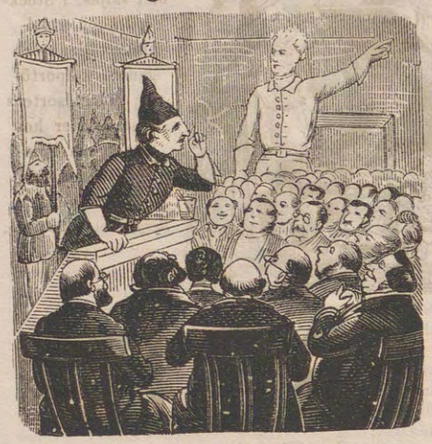

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Åttonde Föreläsningen

När Carl alltså fått underrättelse om ryssarnes beteende, skyndade han att kasta sig in ett nytt krig, utan mera tvekan än »unga fyrens», när denne, sedan han roat kammaren i en fråga, nästa ögonblick kastar sig in på och orerar vidt och bredt om en annan.

Carl begaf sig alltså åt Ryssland och landade d. 6 okt. 1700 vid Pirnau, samt framryckte utan uppehåll emot det af ryssarne starkt belägrade Narva. Han gjorde detta, trots alla afstyrkande råd, d. v. s. med ett mod, som skulle hedra en sjelfständig civilminister, hvilken kontrasignerar hvad alla hans kamrater afstyrkt. När ryssarne märkte detta svenskarnes anlopp, betogos de af en skräck, vida värre än bankofullmäktiges härom dagen, när det stora anloppet emot dem gjordes af vännerna till »den ekonomiskes» s. k. »singuliera bankrörelse».

En afdelning af ryssarne hade dock besatt tvänne i Carls väg liggande pass, hvilka voro lika svåra att intaga, som Posttidningens akademiska fattigsoppa. Det oaktadt vågade de lika litet försvara dem, som Eric Josias vågat försvara sin »glömska» att från Lagutskottet expediera ett visst lite förargligt beslut från förra riksdagen. De flydde till lägret vid Narva, der de genom sina berättelser om svenskarnes annalkande spridde en allmän bestörtning, som sannolikt var mindre låtsad än Örebro-bankens direktions, när den »fick veta», att Widestrand »tills vidare» förlängt den honom beviljade permissionen. Czar Peter till och med, så »sjelfherrskare» han var, kunde ej beherrska sig sjelf och vågade ej dröja tills svenskarne komme, utan schappade undan till Pleskow.

Hela Carls här uppgick till omkring 8,000 man, och ryssarnes var väl mångdubbelt så stor. När ryska härens öfverbefälhafvare, hertigen af Croy, såg den lilla hopen närma sig, var det för honom lika omöjligt att taga detta för annat än ett djerft skämt, som det är för Nisse att anse hr Frömans omväljande till justitie-ombudsman för annat än en händelse, som ser ut som en — tanklöshet. Ryssen hade således ungefär lika god reda på svenska armén, som Dagligt Allehanda har på det nyliberala partiet.

Emellertid vågade, å ena sidan, ryssarne, trots sin styrkas öfverlägsenhet, lika litet sticka näsan utom sina förskansningar, som Baggbölingarne, trots sin kända och erkända moraliska öfverlägsenhet, våga sig utom förskansningarne af sin oförsk—räckthet; men å andra sidan beslöt Carl, ehuru underlägsen, att anfalla dem just i deras egna läger — ett mannamod, hvartill »f. d. riksdagsmans» uppträdande i Dagbladet *för* dödsstraffet är ett storartadt motstycke.

XII eller XIII?

(Händelsen tilldrager sig på ett torg. I midten står en Hjelte, N:r XIII, som för säkerhetens skull bevakas af en soldat och fyra lejon. Midnatt. Elementerna äro i uppror. Svag månskensbelysning.)

Soldaten.

Ack, hvad för en usel koja
är ej denna skyllerkur!
Som en annan papegoja
står jag fängslad i min bur.
Här på torget har MAN ställt'EN;
men den saken är ej klar:
hvarför skall *jag* vakta »Hjelten»,
när Han *fyra lejon* har?

Lejonen.

Ej af någonting vi kunna skrämmas,
kändt »det gamla Göta lejon» är;
men MAN tvingar oss likväl att . . . skämmas
för den usla rol, vi spela här.
Stundom händer, när man ej kan se oss,
att vi ruska lite på vår man,
och med fröjd till *nästa torg* bege oss,
se'n vi först ha rytit ett: »fy f-n!»

N:r XIII.

Detta är ju rent förbannadt,
»folket mumlar» högt, minsann!
Men ännu Jag säga kan:
Här står Jag. — Jag kan ej annat!

En röst på afstånd.
Ur vägen, moskoviter,
friskt mod, I gossar blå!

Soldaten.

Gud, hvilken anblick! — Halt, werda? Ah!

N:r XIII.

Hvad vill du, djerfve? — Fort ditt är'nde säg!

N:r XII.

Jo, att du genast packar dig i väg!

N:r XIII.

Det går ej för sig. *En Monark* Mig reste!

N:r XII.

Men sjelfva *folket* se'n dig grundligt snäste!

N:r XIII.

Här vill ju *Hofvet* gerna ha Mig qvar!

N:r XII.

Men *folket* vill, att du åt fanders drar!

N:r XIII.

Mon cher cousin, du gör Mig högst förlägen . . .

N:r XII.

Kusin med *dig!* — Skäms, gubbe! — Nå, ur vägen!

Svensson.

Ursäkta, att jag faller Herrarne i talet . . . men si, det är gubevars *jag,* som har fullmakt att föra »allmänna opinionens» talan här i landet. Jag har visserligen på sista tiden lärt mig marseljäsen och på stadsauktion inropat en röd mössa, som lärer ha tillhört den numera saligen afsomnade Talis Qualis; — men nog tycker jag som så, att *XII* klingar f-n så mycke bättre än *XIII,* som alltid ansetts för ett olyckligt tal; och när nu en »Kongl. Person» ovilkorligen *ska'* finnas på det här torget, så får jag »i djupaste underdånighet» anhålla, att N:r XIII »allernådigst» behagade knalla Sig i väg och lemna Sin Höga Plats åt N:r XII. — Ja, det hjelper inte att streta emot, för det är jag, som för »allmänna opinionens» talan här i landet. — »Inte resonnera, bara marschera!», heter det. — Nå, hur går det? — *Försvinn!*

(N:r XIII försvinner. N:r XII intager den lediga platsen. De fyra lejonen ryta af glädje, och — folket mumlar ej längre.)

NASUS.

Karakterer.

(Teckningar i La Bruyères manér.)

1. **Anekdotjägaren.**

Paul är den mest sysselsatta menniska i hela vårt land. Han tillbringar tre fjerdedelar af sitt lif med att tillaga och hopsamla anekdoter, och återstoden med att berätta dem.

Ni har hundra gånger mött på gatan en tunn och mager medelålders man, som mera springer än går framåt. Han har så brådtom, för att ingen skall hinna före honom med dagens sqvaller. Hans näsa vädrar åt alla håll efter nyheter, och hans lifliga grå ögon löpa ifrigt omkring på spaning, antingen efter ämne till en ny anekdot, eller ock efter någon att berätta den för. Ser han ett par personer långt framför sig, för hvilka han gerna vill tala, så kan han likväl icke afhålla sig ifrån att i förbigående slänga åt den förstkommande förbipasserande likasom en smakbit, en liten anekdot. Har

han ingen att berätta för, ser man honom ändock mumlande röra läpparna . . . då berättar han anekdoter för sig sjelf.

Innan han lägger sig om qvällarna, eldar han sin fantasi med en portion opium. Om morgnarne söker han påminna sig, hvad han under inflytandet häraf drömt på natten, och vispar deraf till sitt förråd för dagen. Der icke opiifantasierna räcka till, diktar han på fri hand; men i hvilkendera händelsen som helst tillämpar han alltid sina anekdoter på verkliga personer. Han gör anspråk på att vara »historisk».

När han är i farten att tala, kan ingen hejda honom, såvida han icke måste nysa eller hosta. Han släpper icke ens då in någon i samtalet, utan slår, under det han nödgas för en dylik förrättning afbryta strömmen af sitt tal, med handen, för att dermed antyda, att det fortfarande är han, som har ordet. Är det någon annan, som bemäktigar sig detta och i sin ordning icke släpper in Paul, så blir han ledsen och går sin väg.

Paul hade i sin ungdom en gammal onkel, som han roade med sina historier, och hvilken till återtjenst bekostade hans uppfostran och skulle göra honom till sin arfvinge. Men likasom Paul för onkeln berättade historier från universitetet, så berättade han vid universitetet anekdoter om onkeln. Det kom för dennes öron, och som han icke tyckte om äfven det lustigaste skämt på sin egen bekostnad, så gjorde han ett nytt testamente, hvari han lemnade hela sin förmögenhet åt sin gamla hushållerska. Derefter lade han sig att dö. Paul kände sig ett ögonblick förbryllad, men i det nästa tog han sitt parti. Han friade till den mogna arftagerskan och fick ja. Han bosatte sig med henne på landet och berättade för henne anekdoter från morgon till qväll. Det var en stark och kraftfull natur; men icke dess mindre efter någon tid dukade hon under. När Paul blef enkling och icke hade någon att berätta historier för, ledsnade han vid idyllen. Hans ärelystnad vaknade och han lät välja sig till folkrepresentant.

Olyckligtvis kom han in i en församling, som icke förstod att sätta värde på en rolig historia. Han öfverbjöd sig sjelf i lustigheter, men de uddigaste vändningar och de qvickaste repartier voro som förspillda. Högst få skrattade, och de, som det gjorde, skrattade icke åt berättelserna, utan åt berättaren. De kallade honom på sitt simpla tungomål för en »halleck». Han lyckades icke vinna hvarken beundran eller inflytande.

Paul har intet dåligt hjerta, men han har sin lilla omtålighet, som häraf blef djupt sårad. Han svor alla sina forna kamrater ett dödligt hat. När han icke på annat sätt kan komma åt dem — han skulle annars med kallt blod steka dem vid sakta eld — söker hau mörda dem med sina sarkasmer. Dervidlag är han icke alltid qvick, ty hans gamla agg sticker för bjert fram för andra och förblindar honom sjelf.

Han kan göra många uppoffringar för sina vänner, men att hålla inne med en god historia — sann eller osann — äfven om derigenom den allvarsammaste skada kan uppkomma, det är honom omöjligt.

Hans ärelystnad som berättare är omättlig. Han vill hafva hela landet till åhörare, och derföre skrifver han i tidningarne. Ibland är han så uppriktig, att han antyder det vara endast egna fantasier, som han förevisar uti ett slags kaleidoskop. Ibland gräfver han i gamla arkiver för att leta upp anekdoter från forna tider. Dessa serveras med mera anspråk, såsom s. k. monografier, och äro tråkiga.

Han skall säkert söka prata sig ifrån sjelfva döden genom att trötta ut honom med sina anekdoter.

Maskerad-typer.

1.

»Den största sparsamhet bör iakttagas».
Riks-sparbössan.

2.

1867 års mode.

3.

1868 års mode.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

IX.

161. »Bekänn!» — sa' bond', piska' hönan.

162. »Bättre upp!» — sa' katten i luftballongen.

163. »Det ryser i mej!» — sa' gardisten, gick genom hasselskogen.

164. »Det var en sju h—tes mängd!» — sa' presten om nattvardsgästerna.

165. »Det var lika kärt som oförmodadt!» — sa' presten, kom in i himmelriket.

166. »Det var mums!» — sa' f-n, tugga' spiknubb.

167. Det var partikuliert!» — sa' Tempelman om örfilen.

168. »Det ä båd' ynkligt och löjligt!» — sa' han, som snöt sig och fick näsan i hand.

169. »Dyra anförvandter!» — sa' Carlgren, körde ut svägerskorna.

170. »Gud hjelpe den det fattas vett för!» — sa' kärringen, sprang kapp med kalfvarna.

171. »Här finns rum för fler!» — sa' bond', trilla' i sjön.

172. »Ingen orsak!» — sa' skräddarn, när de tacka'n för trefligt sällskap.

173. »Jag sitter så illa!» — sa' råttan, satt på fläskskinkan.

174. »Kupé!» — sa' bond', åkte i hövagn.

175. »Man ska' väl nånstans hålla till!» — sa' tjufven, hittades i visthusboden.

176. »Nu står du der!» — sa' han, som band hunden med korf.

177. »Ruttet är snart rifvet!» — sa' kärringen, ref örat af sig.

178. »Tack för i fjor!» — sa' tiggarn, kom igen andra da'n.

179. »Vi tu äro ett!» — sa' han, som åt för två.

180. »Välkommen, o måne, min åldriga vän!» — sa' Flodqvist, miste håret.

Små Hufvudstadsepistlar.

8.

"Våren slår ut sina vingar af gull . . .
Himmel!
hvad hvimmel,
i skog och i haf och i djupaste mull!
Luften af lärkor är full;
och hvart hjerta
det slår,
fullt af kärlek och tröst;
ty med våren
läkas såren,
och hvar sorg och hvart qval
smälter bort, liksom drifvan för solen i dal."

Så sjunger skalden, då vårsolens blida strålar första gången titta in genom rutan. Hafva vi skäl att instämma deri? . . . Javisst! Ingen sorg finnes så stor, att den icke, åtminstone för ett ögonblick, smälter bort vid anblicken af all vårens herrlighet; och just i denna stund, då knappast ett tusental gatsopare skulle förmå att hålla Stockholms gator rena, men då det på samma gång uppstår en obetvingelig längtan hos hvarjom och enom att komma ut och traska i ismörjan, för att få "kolka" i sig den bästa af alla läckerheter: en stor portion "ljumma vindar" — just nu känner jag mig manad att skämta!

Jag skulle vilja likna hufvudstadens fysionomi i närvarande stund vid en på en bal utvakad demimonde-dams. Vid gasskenet såg hon ganska treflig ut. Kinderna voro friska, barmen snöhvit, håret lockigt och toiletten alldeles utomordentligt grann blixtrande af diamanter och ädelstenar. Men efter vanligheten alltför myc-

ket lätt på foten, tänkte hon icke på refrängen, förrän morgonsolens strålar stucko henne i nacken. Och se, dessa gåfvo balens drottning en helt annan belysning: All hennes glans smälte till ett intet. Carmin och zinkhvitt bildade långa smutsstrimmor öfver kinder och barm; håret låg stripigt och oordnadt långt ner på axlarne; diamanterna voro vanligt Leja-kram; och toiletten föröfrigt — trasor, idel trasor! . . . Är det icke på samma sätt med vinterns glans och friskhet? — Betrakta blott dyhögarne och de upphuggna istrasorna, hvilka man nu som bäst söker att undanskaffa från våra allmänna platser!

Men tänk, hvad våren för resten har mycket fördelar att bjuda oss stackars nordbor på! — Vedbekymren minskas; talg- och stearinljus bli öfverflödiga; ömkylda fötter bli kurerade; bayerska ölet faller; en ny bränvinsbränningstermin börjas; vattenledningsvattnet fryser inte i rören; innanfönsterna flyttas på vinden; flugorna titta fram i väggspringorna; fruntimmerna ha inte tid att springa i kyrkan; ytterrocken kan placeras på assistansen; bantågen gå oförhindrade af bristen på snöplogar; lefvande blåsippor köpas för tre öre knippan; skepparne lemna landbacken; vagnmakarne få förtjenst; gasbolaget kan inte reta gallfeber på folk; skridskoklubben med dess snobberi upplöses; kägelbanorna öppnas i Djurgårdstivoli; polisen slipper slå sand i ungdomens kälkbackar; flickorna bli varma om hjertat — och rätt som det är finns det hus i hvar buske!

Dessutom har våren den stora fördelen med sig, att man med egna ögon kan öfvertyga sig, huruvida den rätta tiden då är inne "för allmänna vägars grusning och lagning", eller om det är skäl uti att, såsom ett af våra många riksdagsutskott nyligen föreslagit, uppskjuta dermed till hösten. Gud tröste likväl oss Stockholmare, om det senare beslutet skulle gå i verkställighet! Ty den, som då på vårqvisten vågade göra en promenad ut till Djurgården, den vore minsann

"Ej en stoftets son, nej — gyttjans!"

Jag vill dock hoppas, att vi slippa sjunka så djupt; fast, inte vill jag just påstå, att vi på senaste tiden förmått höja oss så särdeles mycket. Väl fingo de, som i tisdagens plenum uti första kammaren sökte förorda grekiska språkets fortfarande studium i skolorna, långa näsor, d. v. s. inte fullkomligt grekiska; men ännu ha vi mycket ogjordt i den vägen. Och dödsstraffet sedan! Ja, det riktigt svider i halsen vid blotta tanken på att det verkligen kan finnas upplysta personer, som äro nog "våghalsiga" att vilja försvara bödelsyxans verksamhet! Dock finns väl ingen, som icke i dag med ett visst intresse följt denna frågas afgörande. Icke en gång sjelfva skarprättarne, tror jag, skulle tveka att nedlägga sina embeten, fast de, om någon, hafva stora skäl att härvidlag vara — *lik*nöjda.

En annan fråga, hvars slut med spänd väntan efterlängtas, är den om anslaget till Kongl. teatrarne. Ett faktum är, att den enda tid, då Stora teatern gått med förtjenst, var de två månader, som Törner, J. P., var direktör. Men se, han hade teatern på entreprenad, skötte den följaktligen sjelf samt körde alla öfverflödiga embetsmän på porten. Tänk, om det skulle gå till på samma sätt i våra dagar!

Emellertid är arbetsamheten inom "verket" ganska stor. Tre nya pjeser ha nyligen gifvits på "Dramatiskan", af hvilka dock endast "Den hvita halsduken" fallit publiken i smaken genom sin finhet och elegans. I "Den vilseförda" bjuder direktionen, med känd smak, publiken på icke mindre än *två* artister, signora Sorandi och signor Ambrosi, hvilka sjunga sitt eget tungomål. Att höra *en* sjunga (och, som i "Barberarn", t. o. m. *tala!*) italienska med sina motspelare, utan att någondera begriper den andra — det är visserligen tokigt; men *två* . . . nej, bästa direktion, det är bestämdt för mycket*)

På Södra Teatern — der ett fullt hus i thorsdags visade publikens tacksamhet emot den utmärkta skådespelerskan fru Thegerström — väntar man under omvexlande *Löjen och tårar* på *Frun af stånd och frun i ståndet*, hvilka med första komma att bli synliga, för att sedan draga in *I Helsingland*, likvisst följda på färden af ett gladt *Förgät mig ej!*

På Vaudeville-teatern i Berzeliipark håller man sig — oaktadt *Ordern är att snarka I Berns' salong* — fortfarande vaken vid *Marinettes små skälmstycken. När doktorn är borta På vift.* Och på Nya Teatern bevisas, att *Som man är klädd, så blir man hädd*, derigenom att hr Selinder *För Petterssons skull* — en viss krönikeskrifvare vill ju ovilkorligen ha Stockholmaren döpt till Pettersson! — uppsatt en exposition af vackra folkdrägter vid *En bröllopsfest i Wingåker.*

Skarpskytteföreningens allmänna Sångförening ger i dag söndag kl. 8 e. m. concert i Ladugårdslands-kyrkan. *Fredman.*

*) . . . *En* replik af signoran (i Barberaren) begripa dock både publiken och de medspelande. Det är när hon vill låta höra, att hon lärt sig *något* svenska, och i st. för *no* säger — "nej"? visst icke, utan — "*na-j!*" . . . För den, som känner Stockholms-publiken, behöfver jag icke särskildt försäkra, att denna "frihet", som af en publik *med smak* skulle nedhyssjas, i stället under jubel applåderas!!! *Teater-Nisse.*

Från maskeraden.

En hög person vänder sig till en förbigående trädgårdsflicka med anhållan att blifva bjuden på ett äpple ur hennes korg.

»Hvartill skulle det tjena att bjuda den äpplet, som i hela sitt lif fikat efter spiran?» — blir det spetsiga svaret.

»Hm, jag tror man känner igen mig!» mumlar »den höge» och blandar sig i trängseln.

Hvarföre slocknade gasen, när hr Fröman omvaldes till justitie-ombudsman?

A. Derför att elektorerna icke skulle behöfva likna de romerske augurerna, hvilka ej kunde se på hvarandra utan att skratta.

B. Derför att valstunden skulle påminna dem om *sömnens* tid och derigenom äfven om Frömans verksamhet.

C. Derför att elektorerna ej skulle kunna finna sig af grundlagens bokstaf*) förhindrade att — omvälja Fröman.

D. Derför att elektorerna skulle få en »ögonskenlig» bild af hur det ser ut med rättvisans vårdande under hr Frömans öfverinseende.

Nisse. Ånej. Derföre att gasen skämdes att lysa öfver ett sådant val!

*) . . . "förordna en för lagskipning och utmärkt redlighet känd man" . . (§ 68)

Vid senaste justitie-ombudsmanna-valet, sorglustigt i åminnelse, hade man mycket besvär med att få nämnden fulltalig.

Icke underligt, då, efter hvad valets utgång visade, allesammans elektorerna voro bortkomna.

Allmänheten har så länge väntat att få lite mera ljus i Långholmsskandalerna, att man börjat undra, om det inte vore skäl för allmänna åklagaren att snart låta en Stråle komma in i målet.

Och hör se'n!

En gumma kom härom dagen till postkontoret i Gamleby och stannade framför den vid trappan hängande breflådan. Efter att ganska länge ha knackat på densamma, frågade hon: »Finns dä bref te R—torp?» — Detta förnyades ett par gånger; men då svar icke afhördes, förlorade hon tålamodet och skrek under hårda bultningar:

»Dä va' då besynnerligt att ja' inte kan få veta om dä *(ännu mer skrikande)* finns bref te R—torp!!»

Nisse!

Hur du kan tillåta Kellgren att — under ironisk form — på den »unge fyren» Hedlund, och hans visserligen annars oförklarliga stigande ända till riksdagsman, tillämpa orden:

»Min kära gosse, blif ett *fån*,
så går dig allting väl i händer!» —

det begriper jag inte. Deremot skulle jag ha kunnat någorlunda gilla, om du tillåtit Kellgren genom din tidning gifva tit. Hedlund sitt gamla bekanta råd:

»Att till Corinthus hinna,
gör ej begäret nog . . .
Nej kära barn, besinna,
hvad ände paddan tog!»

Det är visserligen sannt, att i förra fallet får »fyren» heta gosse, i senare åter är han bara barnet — men skilnaden betyder ju *här* så lite?

Trögelin.

Den s. k. Atelierbyggnaden vid Carl XIII:s torg har — med afseende på den fria grundlags-tolkning, hvarigenom den tillkom, och såsom en »pendant» till Fria Konsternas Akademi — erhållit namnet:

Konstiga Friheternas Akademi.

Vid de olika, mer eller mindre gynnsamma omdömena om den till Ladugårdslands-kyrkan skänkta nya altartaflan af hr Malmberg, lär nämnde artist, med sitt kända lugn, endast ha yttrat: »Hvad skall man göra vid det?»

En blind höna hittar ock ett korn. Vid emottagandet af hr ballettmästaren Martins protest mot uppförandet, utan hans närvaro, af hans ballett: »Robert et Bertrand», säges hr Edholm ha infallit: »Ja, men hr Martin dansar ju inte med!» — Och så gafs balletten.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 10. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 8 Mars 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor;
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

VII.

Jag vill inte vara nog indiscret att fråga er, om ni någonsin varit bysatt, men jag kan väl åtminstone få veta, om ni i denna egenskap gästat Malmö cellfängelse? Inte! Då har jag verkligen inte bättre råd att gifva er än att (så snart som möjligt, ifall händelsevis hela den vackra bysis-institutionen skulle blifva afskaffad om en eller annan månad) bege er dit och låta inspärra er. Ty efter landshöfding Troils utsago — och han stöder naturligtvis sitt omdöme hufvudsakligen på förhållandena i det honom i nåder anförtrodda län — lärer en bysättningsfånges lif vara ytterst komfortabelt. Han har sitt ljusa, glada och trefliga rum, sin goda mat (för 13 öre om dagen!), all den frihet, han billigtvis kan begära, tillfälle till riklig förtjenst o. s. v. Det är sannt, att denna teckning just inte stämmer öfverens med den klagan, som, om jag minnes rätt, i höstas utgick från just precist en bysättningsfånge i Malmö, hvilken blifvit behandlad som den gröfsta förbrytare. Men tiderna äro nu så upp- och nedvända. När allt kommer omkring, var detta kanske en pretentiös och bortskämd sälle till gäldenär, hvilken, likasom salig porträttritaren Pettersson i verlden (jag säger *salig*, trots mannens betänkliga heterodoxi) då han som landsförvist bodde på pråmen utanför Malmö hamn, icke nöjde sig med mindre än tre rätter mat och vin från landshöfdingens eget bord, under det att hr von Troil är nog anspråkslös till sin smak att finna fångkosten delikat.

Andra kammarens omsadling i fråga om dödsstraffet är inte något roligt ämne att tala om, och herrar gammalliberala, som inom sina leder räknade de flesta öfverlöparne, böra ännu mindre än någon annan tycka, som erkebiskopen brukar säga, att dagen var glad. Det är en förträfflig sak att, som hr Lindström helt frankt förklarade, känna sig blifva med hvar dag klokare; men ändå förträffligare måtte det vara att, som hr Hedlund, ha sin öfvertygelse till den grad disponibel, att man på morgonen är öfvertygad om riktigheten af dödsstraffets afskaffande, efter afhörandet af justitiestatsministerns tal är böjd att rösta för dess bibehållande, samt slutligen efter någon stunds besinnande återvänder till sin första tanke. Om nu friherre De Geer hade uppträdt ännu en gång, hur skulle det då ha gått med hr Hedlunds öfvertygelse?

Ni röker cigarr, det tager jag för afgjordt, ty hvem gör inte det, ända från spenabarnet till gubben vid grafvens brädd? — ja, som grefve Mörner, Carl Göran, sade: det ser verkligen ut som komme ungarne nu för tiden till verlden med cigarr i mun . . . Ni kan då gratulera er åt, att Bevillnings-utskottet inte tillstyrkte hr Ehrengranats stämplingar mot denna lilla källa till nöje för er. Det var också just en stämpling af cigarrerna, som motionären och många till honom åsyftade. Ifrigast var gamle Raab, som försett sig med några cigarrer, omlindade med pappersremsor, för att visa, huru stämpeln på dem skulle taga sig ut. Han tycktes i synnerhet vara rädd för, att första kammaren skulle afslå förslaget, emedan dessa fina kännare skulle finna papperssmaken af stämpeln obehaglig (det var också just det, som Tornérhjelm anmärkte). Men gubben Raab visste råd för allt. »Man indränker papperet i tobaksvatten; jag lägger herrarne denna omständighet på hjertat», sade han. Trots denna visdomsregel föll förslaget.

Observerade ni hr Muréns uppsägelse af all tro och lydnad åt ministèren och den suck, som banade sig väg ur hans protektionisthjerta i Onsdags? Finansministern hade genom sin adjutant hr Ehrenheim förklarat, att han inte ansåg skäl att nedsätta tullen på tågvirke. »Påtryckning ofvanifrån och påtryckning nedifrån — det är ju inte längre möjligt att stå emot för frihandlarne!»

Lyckligtvis är det inte så farligt.

"Öfverheten bär icke svärdet förgäfves".

Än få vi ha Dig qvar, Du gamla *Bila*,
fast mången trodde, att Du nått Din graf,
och att Du sent omsider tänkte hvila
på Dina »lagrar», blodbestänkta Glaf,
och se'n — hur är det »formuläret» staf-
vas? —
i tysthet, men dock ärliga begrafvas.

Men ännu är Du kry, och det mig gläder,
att Du hos oss »i nåder» stannar qvar,
ty om Du skulle gå till Dina fäder,
så blefve Mångens våda uppenbar.
Du väger mer än tusen bajonetter,
och derför mycken lit till Dig MAN sätter.

I »civilisationens» straffsystemer
Du står, och vinner mången statsmans pris;
Du är bland alla Royauténs Emblemer
just *le couronnement de l'édifice;*
ty fanns ej Du, MAN finge quantum satis
af . . . hm! . . . af *crimen læsæ Majestatis.*

Nu är Du åter, käre vän, på modet,
se'n våra »statsmän» skurat bort Din rost,
och dubbelt blank Du glimmar, Prins af »blodet»,
se'n Du fick *L. De G.* till Hederspost . . .
och se'n, i ditt försvar, »med lätt besinning»,
»de Vise» flätat lager kring sin tinning!

NASUS.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

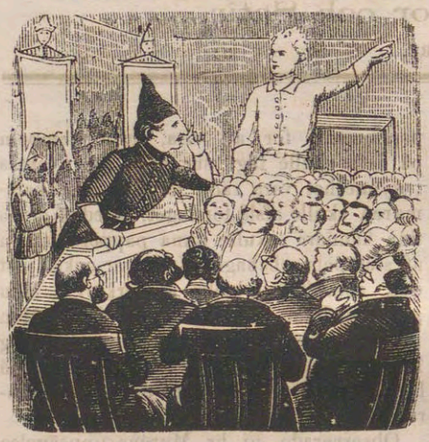

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Nionde Föreläsningen.

När Carl XII i slaget vid Narva började sitt angrepp mot ryssarnes förskansningar, skedde detta under fältropet: »Med Guds hjelp!» Att han skulle få riktigt handgripliga bevis på denna hjelp, var väl lika litet hans mening, som Man nu för tiden vill bli tagen på orden, när Man säger: »Den största sparsamhet bör iakttagas» . . . Det blef emellertid så; ty vid anfallets början inträdde ett omslag i väderleken, lika mycket i ögonen fallande, som omslaget i Andra Kammarns »öfvertygelse»(!) i afseende på dödsstraffet. Skilnaden var den, att då det förra omslaget vållades af snö, så föranleddes det senare af — »snömos».

Ett häftigt snöfall med hagel drefs af vinden — som kanske den dagen kom vester-ifrån — rakt i synen på ryssarne, och denna hjelp af naturmakterna var för svenskarne lika välkommen, som den hjelp, hr Eric Josias, i sitt krig mot pressen, fick af »naturbarnet» Liss Olof, var för den förre.

Svenskarnes djerfhet att, trots sitt ringare antal, anfalla bragte ryssarne helt och hållet ur fattningen, så att inom kort uppstod i deras leder en oreda, hvarom man kan göra sig en föreställning, om man betraktat, huru det under öfverinseende af »ordningens upprätthållare» tillgår vid våra ångslupars landning t. ex. vid Alkärret på Djurgården.

En mängd ryssar rusade bland annat i sin blinda ifver in på en bro öfver floden Narowa; men den bron måtte ha varit bygd af en lika skicklig byggmästare som den, hvilken för några år se'n bygde det rasande ridhuset vid Drottningholm; ty den kunde inte bära sin börda, utan brast. Ett par tusen ryssar gingo till botten — huru många mennisko-lif som spildes, vill jag låta vara osagdt — och återstoden fick göra som ett och annat statsråd i våra kamrar: kämpa både för sig sjelf och för sina kamrater. Striden blef nu förtviflad såsom emellan Wallenberg, A. O., och Riksbankens försvarare, i frågan om silfverspecierna, och upphörde först när natten kom på och gjorde valplatsen mörk som ett prestmöte.

Mot slutet af striden vände sig dessutom ryssarnes förbittring emot de främlingar, som kämpade i deras egna leder. Flera af dem måste göra som åtskilliga af »landtmannapartiet» eller dölja sig i det fiendtliga lägret — för att få vara i fred.

Carl sjelf var mer än en gång i lifsfara, ty han »deltog» icke i striden på samma sätt som nutidens konungar, hvilka göra det på vederbörligt afstånd. Så t. ex. kom han en gång ned i ett moras, der han ej befann sig stort bättre än »unga fyren», sedan han klifvit ned sig i Baggböle-dyn. Han förlorade dervid bland annat sin ena stöfvel; men detta missöde inverkade ej alls på hans mod, lika litet som en stöfvel mer eller mindre i Svenska Akademien gör något till eller från i afseende på dennas vidtberömda »snille och smak».

Ur ett bref från en Folkrepresentant.

Min hära hustru!

— — — — Ja, efter såsom jag i förra brefvet lofvade skrifva och tala om för dig, hur det går till med den häringa riksdagen, så fattar jag nu pennan för att göra detta. Men du får icke begära något långt bref, ty riksdagsgöromålen upptaga så mycken tid för mig. Klockan 3 skall jag vara ute på Hasselbacken.

Dessutom är det icke så lätt att i korthet beskrifva vår verksamhet för den, som icke har parlementariskt begrepp, som man säger. Det fordras mycken vana, skall du veta, innan man kan sätta sig in i våra former, om jag så får uttrycka mig. Derföre äro också fruntimmerna här i Stockholm flitiga att gå och höra på våra plenuma. När vi t. ex. afhandlade dödsstraffet, så var det mycket fler fruntimmer än karlar på åhörarläktarn.

För öfrigt minns jag icke en tiondedel af allt hvad vi redan ha uträttat här. Härom dagen talade vi mycket om salt; men annars förekommer sådant sällan i våra diskussioner.

Ämnena ombytas mycket ofta, och man måste vara vaken för att icke försumma sig vid voteringarna, som är det vigtigaste af allt. Det kan nog hända ibland, att man tar miste, men då får man alltid dagen efteråt i Dagens Nyheter se, hvad det var för fråga, som man röstade ja eller nej för.

Du må veta, att det fordras mycket mod till att stiga upp och hålla tal, isynnerhet om det är många tidningsreferenter uppe på läktarn eller någon af ministrarne ser på en. Jag för min del brukar vanligtvis repetera hvad någon sagt — fastän inte alldeles med hans ord — och sedan instämma med honom. På det viset kommer man alltid med i tidningarna och kommittenterna få se, att man bevakar deras intressen. Annars, om man inte riktigt satt sig in i en fråga, kan man med fördel yrka på återremiss, d. v. s. att man får lite mer betänketid.

Vårt åtgörande med dödsstraffet har, som du väl sett, blifvit mycke omskrifvet i bladen. Men det bry vi oss häruppe inte på långt när så mycket om, som ni der nere på bondlandet. För jag skall säga, som sanningen är, att vi var liksom förargade på att tidningarna alltid vilja föreskrifva oss, hur vi ska' rösta, och om vi inte göra dem i lag, så få vi ovett. Derför tyckte båd' jag och fler med mig, att vi borde visa oss sjelfständiga, som man säger, och derföre röstade vi nej, fastän tidningarna ville kommendera oss till att rösta ja. Det skulle naturligtvis förarga dem, det visste vi på förhand, och det kan väl hända, som justitieministern sade, att »ett och annat» hufvud får falla för vår voterings skull — men vi ha åtminstone, som sagdt, visat, att vi kunna vara sjelfständiga. — — — — —

Patentbref.

Söndags-Nisses Kommers-Kollegium gör veterligt: Hos Kollegium har Brukspatronen m. m. Anders Trögelin anhållit om patent å en af honom uppfunnen och sökanden veterligt icke förut känd eller begagnad *politisk väderflöjel*, som uppgifves vara mycket användbar på parlamentshus med »sjelfständiga» folkrepresentanter; i hvilket afseende bifogats ritning *) jemte följande beskrifning å ifrå-

*) Denna ritning förvaras i original i Andra Kammarens protokoller och är derstädes tillgänglig för dem, som önska deraf taga kännedom.

gavarande uppfinning och förklaring af ritningen:

Väderflöjeln är sålunda inrättad, att den vänder sig för minsta vind ifrån höjderna, äfven tvärt emot opinionens storm. Flöjeln är fästad vid en arm, hvilken uppbär såsom prydnad en bila; på sjelfva flöjeln synes tecknet *2K*') jemte tvenne olika tidpunkter, emellan hvilka den vrider sig omkring ett helt slag».

I anledning af denna ansökning, och utan stöd af Kongl. Maj:ts förnyade Nådiga Förordning af den 13 Augusti 1856, har Söndags-Nisses Kommerskollegium funnit skäligt härigenom tillägga Patron Trögelin patent å nämnde politiska väderflöjel, så länge den kan begagnas; så att sökanden under nämnde tid må ega att, med andras uteslutande, samma uppfinning utöfva; hvarvid han icke behöfver ställa sig till efterrättelse hvad i logiken klena naturer kunna hafva att deremot erinra.

Slutligen har Nissiska Kollegium skolat härigenom förklara, att detta patentbref icke må anses medföra visshet, att uppfinningen är ny eller att den kan med fördel användas.

Stockholm den 29 Februari 1868.

Söndags-Nisse.

Filosof-Nisse. *Jurist-Nisse.*

*) Skall detta antyda *dubbel karakter* – eller betyda något annat? *Sättar-Nisse.*

Ytterligare "rationell landtbruks-lärdom."

Nisse!

I n:r 8 af din tidning framställde du, som slut på en artikel med ofvannämnda rubrik, en så lydande fråga: »*Behöfver man till Sverige importera guano?*»

Tillåt mig att såsom svar på nämnda fråga få anföra följande godbitar, hemtade ur några af en annan landtbrukslärares, än den af dig påpekade, näml. professoren och riddaren Hjalmar Nathorsts uppsatser i en nyligen utkommen bok med titel: »Landtmanna-Bok för 1867 af Lärarne vid Alnarps Landtbruks-Institut»:

»Tillgång på rent vatten till dryck och saltsten till sleke bör gifvas fåren, och böra de då fodring gifves, helst utsläppas på en instängd gård *jemte* fårhuset, för att få frisk luft och ej få smolk i ullen». (Sid. 58.)

— »I högra örat blifva venstra örats nummer tiotal, alltså 30 och 10 och hundratalen dubbelt större, eller 200 och 800». (Sid. 61.)

— »En längd af 2—3 tum är lagom att qvarlemna på svansarne». (Sid. 62.)

— »Hvad vi tillråda är: först stor hvithufvad bagges och sedan Soutdownbagges begagnande, *hvarefter man sedan kan gå flera vägar.*» (Sid. 69.)

— »*Ålder.* Något gröfre ekonomiskt misstag *kan* ej en gödare af boskap begå än om han köper gamla oxar till gödning, derföre att priset på desamma är billigt.» (Sid. 72.)

— »*Kroppsformer.* . . . Lynnet lugnt.» (Sid. 73.)

Hvi göres oss mera vittnesbörd behof?

Din

Skånska Nisse.

Två . . . göra ett par.

(Visa, upphittad under en bänk i Andra kammarn d. 29 febr. 1868.)

Det var på sjelfva Carlsda'n der häfdes upp ett gny från *Josias*, den riksbekante grefven;
se'n pressen uti åratal gjort honom hufvudbry,
han höjde både rösten och näfven
emot the referenter och "den genomusla press,
som med sitt etter impregnera luften."

I Andra kammarn följdes exemplet inom kort,
då dödsstraffet der bragtes på tapeten.
Vår långe vän *Liss Olof*, som ej vill ha det bort,
for ut nu emot pressen i förtreten,
mot pressen, som "alls icke är folkets opinion",
det åtog sig Liss Olof att bevisa.

Och slutet — ty min visa, som andra, har ett slut,
fast man kan sjunga om den flere gånger —
det borde väl ha varit, att båda visats ut
och sålunda fått tid till bot och ånger;
men

Josias och Liss Olof, omfamnande hvarann, de svärja evigt hat mot svenska pressen.

Burit spiran — spirit buran.

»Elfkarleby sågverk . . . . . inropades af handelsbolaget *Möller & Hagert.*»

Dagens Nyheter n:r 963, måndagen d. 2 mars 1868.

»Elfkarleby sågverk . . . . . inropades ej af »handelsbolaget *Möller & Hogert*», såsom vi efter en annan tidning uppgifvit, utan af grosshandelsfirman *Mueller & Tagaart* härstädes.»

D. N. n:r 965, onsdagen d. 4 mars.

»*Rättelse.* På andra sidan i gårdagsbladet står . . . . . namnet *Hogert*, läs: *Hagert*, samt namnet *Tagaart*, läs: *Tagart.*»

D. N. n:r 966, thorsdagen d. 5. mars

Äfven med fara att synas vilja misstänka hr Eric Sparres genom de riksbekanta höga betygen ådagalagda lärdom, och oaktadt hr S—s försäkran, att han ännu med nöje studerar sina greker (på originalspråket) — nödgas Nisse i hans tal för dödsstraffet anmärka en liten oriktighet, som både sades i kammaren och sedermera af honom sjelf återgifvits i Aftonbladet. Det var icke Leonidas, som vann slaget vid Marathon, hr grefve! Det var *Miltiades.*

Från fullt tillförlitligt håll berättas, att förrymde bank-kamreraren i Örebro Widestrand, som tillika var regementsskrifvare vid Lifregementets hussar-corps, till dennes sekund-chefs-embete ingifvit ansökan om erhållande af den honom tillkommande pension. F. d. kamrer W. var nämligen pensionsmessig vid sitt afskedstagande, som skedde före hans rymning, är icke på balans i corpsens kassa, och är berättigad till pensions erhållande, *enär han icke blifvit för vanfrejdande brott tilltalad.*

Fru Michaeli har sistl. tisdag tagits i sträng upptuktelse af en ultra-esthetisk kritiker i Upsala-posten, hvilken »måste med ett afgjordt *nej* besvara frågan: är fru M. i rätt konstnärlig mening en *stor sångerska?*» — »Hon bländar, smeker och berusar örat, men lemnar förståndet otillfredsställdt och hjertat kallt eller på sin höjd ljumt. Hon *gör* sina saker mästerligt, men *sjunger* icke väl, så vida man med sång förstår annat än frambringandet af sinligt välljud» — o. s. v., o. s. v. Det svärd, som den förfärlige svänger, är 1½ spalt långt. Det fordras också Stål dertill!

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

X.

181. »Allting klär ett vackert ansigte!» — sa' flickan, profva' nya skorna.

182. »Det tar väl nå'ngång slut!» — sa' f-n om böndagarna.

183. »Det var dumt!» — sa' skräddarn, slapp in och fick stryk.

184. »Det är båd' ynkligt och löjligt!» — sa' pojken, såg far sin hänga.

185. »Det är detsamma, bara det går!» — sa' plåtslagarn, ramla' utför taket.

186. »Elände på elände!» — sa' tiggargubben, föll på tiggargumman.

187. »Hu du kalla Östersjö!» — sa' sjöman, satt i spiseln.

188. Inte ondt i det!» — sa' tiggarn, slogs med brödpåsen.

189. »I ra', i ra'!» — sa' bond', körde med *en* ko.

190. »Je suis votre!» — sa' fransosen, föll i sjön.

191. »Jo, det gjorde han!» — sa' murarn.

192. »Lite hat är också hat!» — sa' bond', spotta' på grannens gris.

193. »Man tager!» — sa' Cajsa Warg.

194. »Mod ger makt!» — sa' kärringen, stångades med tjuren.

195. »Sorgen före glädjen går!» — sa' bond', körde den svarta kon före den hvita.

196. »Tag saken kallt!» — sa' Jakob Ärlig.

197. »Tjenare!» — sa' Krusen.

198. »Tryckt i år!» — sa' Svedman, snöt sig i skjortan.

199. »Vackert så!» — sa' han, som fick en mört i hundra ryssjor.

200. »Ädlast är den dygd, som inte rosar sig sjelf!» — sa' pojken, stod i skamvrån.

Små Hufvudstadsepistlar.

9.

Vore det icke derföre, att Nisses prenumeranter nu en gång blifvit vana vid att få se en liten hufvudstadsepistel för hvarje vecka, så skulle jag sannerligen icke ha vågat att i dag fatta pennan Jag känner mig sjelf riktigt "genomlurad", då jag kommer ihåg, att jag i förra numret med den största säkerhet i verlden bedyrade, att ' vintern rasat ut bland våra fjellar", och hur jag ordade vidt och bredt om "vårsol", och "sippor", och "lärkor", och "flugor", och — Gud vet

Ett fastlagsskämt och hur det belönas — i Stockholm.

Kemitypi, utförd på Fotolitografiska Aktiebolagets institut.

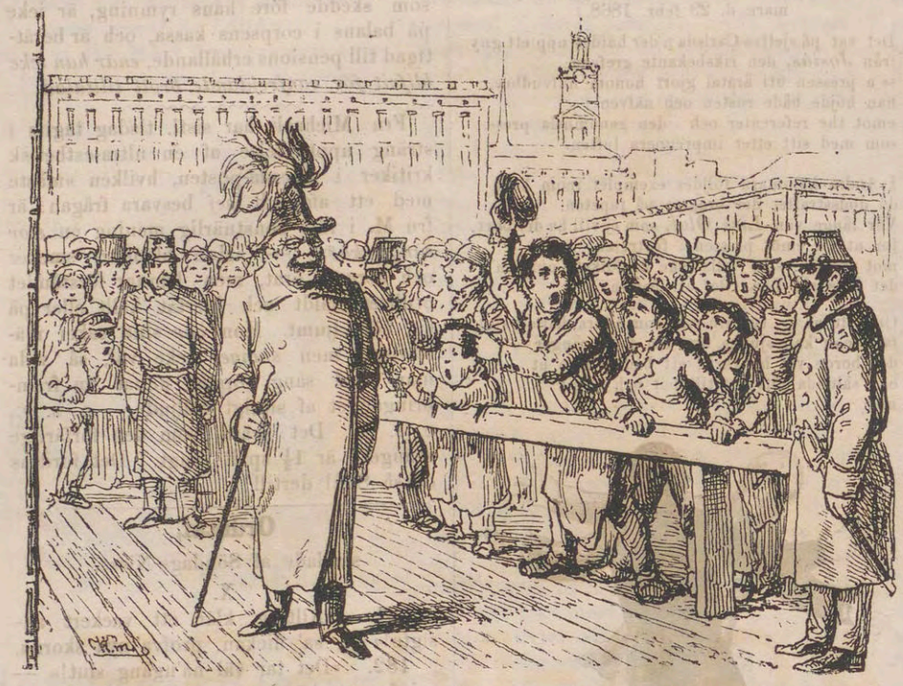

En kopparslagarlärling (vid åsynen af kommendanten): Hurra för gubben der med granna fastlagsrisen i hatten! *)

(För detta "förargelseväckande uppträde" får den unge mannen — *plikta* 15 rdr. Hr v. Troil skulle just vara med vid en carneval — i Paris!)

*) I hufvudstaden, der en större lyx i alla afseenden utvecklas, begagnas på fet-tisdagen s. k. fastlagsris med brokiga fjädervippor i ändarne.

allt! .. Jag drömde så vackert om att just vid det här laget få se gubben Bore "bita i gräset"; men i stället är det han, som arrangerar liksvepningen åt oss och som riktigt drifver med oss, med den ena snödrifvan efter den andra. Han måtte verkligen ha is i magen, den bistre herrn, då han kan vara nog kallsinnig att så här kullstörta en stackars pennfäktares ljufvaste förhoppningar. Men så är det: illusionerna förgå, och man skall aldrig — göra sig grön i förtid!

Men om jag nu litet för bittida velat ta lifvet af vintern, så är det i alla fall en småsak emot hvad dödsstraffets försvarare ibland våra respektive "kammarherrar" gjort sig skyldige till under sistförflutna veckan. Hvad desse herrar De Geer, Eric Josias Sparre, Sigurd Ribbing m. fl., ändå i denna stund måtte känna sina samveten ofantligt lättade, sedan de så vackert bidragit till civilisationens spridande kring vårt kära norden! . . . Man påstår, att de fleste af dem likvisst äro män "med hufvuden" Hvarföre då icke unna sina medmenniskor att vara detsamma? — Men oaktadt desse samme herrar, i egenskap af "halshuggnings-amatörer", varit otillbörligt hårdnackade, vill jag dock icke önska att deras beslut någonsin i framtiden eller inför efterverlden måtte komma att lända till deras egen — nackdel

Lustigt är likväl, att i en tid, då man med stor pluralitet försvarar icke blott *bödelns* bibehållande till namnet, utan äfven till "professionen", ordet "*Profoss*-gatan" låter så illa i samhällets öron, att det nödvändigt måste utstrykas från hörnskylten, för att ersättas af ett annat, som låter mindre barbariskt Denna storartade reform har verkligen också gått igenom, till mycken fröjd för dem, som bygga och bo på den numera så kallade "Majorsgatan" — ett namn, hvilket, efter hvad malisen påstår, blifvit påtänkt derföre att just vid denna gata lär bo ett stort antal vaktmästare; och, som mången vet, är denna sortens folk af en känd witzare nyligen omdöpta till: "tambur-majorer".

Ett bitande hån vore, om just i denna vefva husegarne vid "Bödelsbacken" — belägen mellan Regeringsgatan och Roslagstorg — också inlemnade en petition att få sin backe "omkristnad", och — lyckades.

Såsom ett litet exempel på det stora intresse, hvarmed alla klasser följt frågan om dödsstraffet, kan jag, innan jag lemnar detta ämne, omtala en anekdot På ett af schweizerierna i staden inkommo härom dagen ett par af lagutskottets ledamöter och reqvirerade kaffe. Sedan skänkmamsellen serverat det begärda, blef hon dock återkallad af en utaf herrarne, som missnöjd utropade: "Hör nu, mamsell, hvad är det här för sorts färg på kaffet?" — "Det är brun färg inte annat jag kan se; men kanske herrarne vill ha den blodröd?" — "Nej, jag menar. att kaffet inte är *klart*, och se på koppen sedan! den har också en smutsig färg." "Koppen? . Ja, si det kommer sig deraf, att det är — *utskotts*-porslin" — blef det näbbiga svaret.

Men apropos "utskott", kommer jag att tänka på alla de skott, som skjuta ut på de europeiska furstehusens stora stamträd För hvarje gång ett sådant der "utskott" vissnar bort, så kläda alla de andra sig i sorgflor Men inte nog dermed — alla de, som stå närmast i skuggan af det der stora trädet, d. v. s. hofven, måste göra på samma sätt .. Gu' signe den, som kom upp med ett så vackert och nödvändigt bruk!

Nu har emellertid inträffat, att två sådana der sorgeposter inträffat samtidigt — exkonung Ludvigs af Bayern och landtgrefven Carls af Hessen-Philippsthal själar ha nämligen begge två blifvit *högt*salige, fast det likväl om kropparne påstås:

bli de ej döpta i terpentin,
så ruttna de liksom alla andra! —

och vårt dyra konungahus med sitt hof, har i följd deraf funnit sig föranlåtet att anlägga *dubbel* sorg:

Det råder sorg i Sveriges dyra hof —
den gode Guden denna smärta lindre!
En furste gått från thronen, der han sof . . .
en mindre furste dock en furste mindre —

sjunger Braun

Huru det för öfrigt skall gå till att bära dubbel sorg. är lite kinkigt att utfundera — 'Tattale di två hoffjöknarna!" — sa' pojken, när mor hans dränkte kattungarne i slottsbrunnen

Men, för katten, tiden lider och Sättar-Nisse väntar!

Några teaternyheter har jag icke denna gång att förtälja; ty att den der "Najadernas dans vid den magiska fontänen", som bjudes på i Hammers salong, är någonting annat än den gamla välkända, aldrig utsinande "Kalospinten" — det må man inbilla någon annan än

Fredman.

Uppmärksamma åhörare

af det tal, hvilket Hr Doktorn m. m. J. G. Lundberg d. 28 sistl. februari höll vid professor Stäcks jordfästning — och hvilket af den akademiska Posttidningen och det opartiska Dagbladet förklarades för något utmärkt — anhålla härmed, att detsamma måtte af talaren till trycket befordras. De skulle icke framställa denna anhållan, om de egde tillgång till J. O. Wallins skrifter; ty de anse det öfverflödigt att ega ett tal, hur vackert det än är, — i två exemplar.

»*Illustrirte Zeitung*» för den 15 sistl. febr. vet berätta, under rubrik: »Schwedische Litteratur», att man med snaraste har att förvänta (»demnächst erscheint») ett arbete: »Gedanken über die taktischen Bewegungen der gegenwärtigen Zeit» — »von König Carl V von Schweden».

Med anledning af Stats-utskottets utlåtande om Kongl. Teatern, hvilket tillstyrker Riksdagen att anhålla om en räfst med nämnde »verks» förvaltning, särskildt beträffande öfverflödiga embetsmän derstädes, har teaterdirektionen redan gjort sig beredd på ledamöter i den för nämnda frågas utredning behöfliga komité, och lär man till detta förtroende ha utsett hrr Dumrath, Hwasser och Wijkander.

När man i »Fruntimmersskolan» ser hr Stjernström uppträda, såsom Arnolphe, under namn af hr de la Souche, kan man icke undgå att erinra sig början af hvad Dahlgren i sina »Anteckningar om Stockholms Teatrar» anför om nämnde skådespelare:

Edouard Stjernström (hette förut Calle Blomberg) o. s. v.

Ett annat citat, som för tillfället rinner oss i minnet, är följande rader, som för flera år se'n skrefvos i Finland till hr S. af en bekant:

»När Edouard Stjernström uppå scenen träder,
Då hålla inga simpla en-tums-bräder».

Nisse har fått emottaga n:r 1 af en i Köpenhamn utkommande ny illustrerad skämttidning, med namn: *Janus*, hvars utgifvare är den från Robert Watts "Figaro" bekante Waldemar Korfitzen, och tecknare: hrr Klæstrup m. fl. Gerna uppfyller Nisse sin danske medbroders begäran och rekommenderar honom härmed hos sina egna vänner och gynnare till gunstbenägen hågkomst. Janus (i 8 sidor) kostar 1 Rdr danskt i qvartalet.

Hr Conrad Behrens ger, med biträde af allt hvad vår lyriska scen har utmärkt, en concert i Adolf Fredriks kyrka nästa thorsdag, d. 12 d:s kl. half 8 e. m.

Rebus.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 11. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 15 Mars 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor: för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

VIII.

»Min Gud, tocket hof!» utropade en gång den ceremoniösaste af alla ceremonimästare, salig gubben Hauswolff, då han i sin Gustavianska hofdrägt stupade omkull på ett par kavallerisporrar vid en af Carl Johans fester. »Min Gud, tocken kammare!» var min tanke, när jag i tisdags hörde hrr Bergström, Key och Hedlund af hjertans lust breda på hvarandra i Andra kammaren. Hr Bergström har, som hvar och en vet, ett godt öga till grefve Posse, alltsedan denne sökte utestänga honom från Lagutskottet. Kommer han åt att ge honom en snärt, så försummar han sig aldrig. Nu är grefve Posse ordförande i Statsutskottet, *ergo* får också detta sitta emellan, när det så passar sig, och det var just hvad hr Bergström tyckte var händelsen, när de mest framstående ledamöterna af utskottet talade, »på grund af inhemtade upplysningar», för afslag å ett betänkande som de sjelfva uppsatt. Hr Key fann det då passande att kalla hr Bergström för en björn, hr Hedlund kallade hr Key för en dansmästare, och hr Key åter svarade med att gifva hr Hedlund rangen af solodansör. Det blef alldeles som i leken: katten på råttan, råttan på repet, repet på elden. Allvarsamt taladt, så nog är hr Bergström en björn, men björnar kunna också dansa, och på det sättet blifva ju herrarne dansmästare alla tre.

»Min Gud, tocken kammare!» upprepade jag i mitt stilla sinne i thorsdags, när jag såg huru de »sjelfständiga» representanterna gjorde knäfall för ministèren. Det var ett uppträde, som förtjenar sitt eget kapitel.

Ni vet kanske inte, att vi i nära två timmars tid lefvat under faran för en ministerkris. Så var verkligen förhållandet, då Hans Excellens justitiestatsministern fann för godt att förklara, att om riksdagen toge bort den lilla bagatellen af en half million från handels- och sjöfartsfonden, så skulle ministèren resignera. Man har varit så van att i Hans Excellens blott se den »resignerade» och lugne debattören, som icke begagnat sin ställning i kammaren till annat än att genom vigten af sina upplysningar och kraften af sin bevisning få regeringens vilja fram, att man just kände sig öfverraskad, och det, för att säga sanningen, inte riktigt angenämt af hans kraftspråk. Men Hans Excellens tänkte som så:

"Weil ich so ganz vorzüglich blitze,
glaubt Ihr, dass ich nicht donnern könnt'?
Ihr irrt euch sehr, denn ich besitze
gleichfalls fürs Donnern ein Talent" . .

Och dermed slungade han fram sitt hot om ministèrens afgång. Det gjorde en makalös effekt. Den ena statsmakten, som hållit på att ruska upp sig, skyndade att krypa till kojs med nattmössan och täcket öfver öronen, för att slippa höra mera åskdunder från den andra. Nu sofver Svea sött igen, och hr Ribbing sjunger för henne filosofiska vaggvisor.

Få se, hur länge sömnen varar! Nog finns det de, som icke vilja låta den räcka lång stund. Ni skulle bara vid samma tillfälle ha hört unga Liljencrantz! Det var, minsann, inga vaggvisor han sjöng.

Ni vill kanske, att jag skall tala om första hufvudtitelns behandling af riksdagen, men jag ber att få slippa. Hade jag varit representant, så kan det väl hända, att jag också hade begärt ordet för att säga någonting vackert. Det är så roligt att se sitt namn i tidningarne såsom en folkets man och idkare af den moderna och vackra sparsamhetsdygden. Man menar nu inte så allvarsamt — à la bonne heure — men det *låter!*

Apropos om sparsamhet, så kan jag berätta er, att blir ni någon gång bjuden till grefve Sparre, Eric Josias, så bered er på att inte få någon konjak på kaffet. Det var under diskussionen om Bevillningsutskottets förslag att vid minuthandel af spirituosa nedsätta minsta qvantiteten från ½ kanna, såsom nu är bestämdt, till ⅕, som hr grefven meddelade den märkliga upplysningen, att han, på grund af den betydliga qvantitet, som nu på en gång måste inköpas, inte haft konjak i sitt hus på två års tid. Möjligen var det för att inte komma i någon frestelse, som grefven förordade densamma qvantitetens bibehållande. Kammaren stannade vid samma åsigt i den vackra meningen att derigenom befrämja nykterheten. Sådant kan likväl ibland taga en rasande ända, som en gammal anekdot närmare upplyser, hvilken jag gerna kan berätta, antingen ni hört den förut eller inte. Den lyder som så:

När Georg Adlersparre var landshöfding i Skaraborgs län, utfärdade han en kungörelse, att bränvin i minut icke skulle få säljas i mindre post än 1 kanna. En

dag träffade han på landsvägen en full bonde, som låg och sof i sin vagn. Han lät väcka honom och frågade, hvar han fått sitt rus. Bonden uppgaf, att han köpt bränvinet hos en handlande i staden. »Men du får ju inte köpa mindre än en kanna efter min nya kungörelse», sade landshöfdingen. »Jag försökte nog att supa ur den», svarade bonden, »men Gu' jag orkade med mer än ett stop, innan det tog mig!»

"Första Hufvud-Titeln".

Underdånigt Riksdags-Qväde.

"Noli me tangere".

Preludium.

Jord, som mig fostrat har, och fädrens aska gömmer,
folk, som ärft hjeltars land ... hvad nu, jag tror jag drömmer!
För *er* är lyran stum, *er* egnas ej mitt lof;
nej, lite högre upp! ... jag sjunger om vårt *Hof*,
och KUNGAHUSET se'n, det kära, dyra, *dyra*. —
För slika föremål jag strängar glad min lyra,
ty med så ljuflig klang dess milda, blyga ton
"i underdånighet" går fram till KUNGENS Thron. —
Nu stämmer jag: pling-plang, rätt artigt gnisslar qvinten,
och basen "mumlar" just som folket: ja, jag tror,
att alten mumlar ock, och äfven din tenor,
min lyra! — Gå nu på, som sjelfva 'kalospinten"!

Qväde.

Högt upp i en galge
hvarenda karnalje
skall hängas, ifall han gör opposition
emot "Apanaget"
och nedsätter Gaget,
ty MAN kan ej lefva af ... *en million*.

Nej, *mer* måste "äskas",
ty Strupen bör läskas
af ädlaste drufva, så eldig och söt.
Champagne uti strömmar
ger leende drömmar,
när "salig" MAN dignar i sömngudens sköt.

Hvar Riks-Heders-Knyffel
bör lefva af tryffel,
med mera, med mera af läckraste art.
Man kan ej begära,
att MAN skall förtära
detsamma som "packet." — Är det inte klart?

Fram, gubbar, med pengar!
Vår KUNG och HANS Drängar
ska' gödas. (Att neka lär inte "gå an".)
HAN måste "regera"
och "representera". —
Om inte ni lyda, jag säger försann:

Högt upp i en galge
hvarenda karnalje
skall hängas, i fall han gör opposition
emot "Apanaget"
och nedsätter Gaget,
ty MAN kan ej lefva af ... *en million*.

NASUS.

Resultatet

af något "rysligt tillämnadt".

Första kammarn tillstyrkt all nedsättning i anslaget till K. T. (75.000). alltså resultat i det fallet ..... 0.

Andra kammaren nedsatt anslaget till 60,000; men den gemensamma voteringen i båda kamrarne bringar det upp igen till det gamla; alltså resultat af anslagets nedsättning utaf Riksdagen ..... 0.

Första kammarn tillstyrkt en "första varningsgrad" åt Teaterdirektionen, men Andra kammarn afstyrkt densamma; alltså resultat häraf ..... 0.

Summa Summarum 0.

Återstår nu blott den förda diskussionen; men om denna värderas, efter den betydelse, som *vederbörande* troligen tillägga den, så lär äfven den icke kunna anslås högre än — 0, och förändrar således icke heller resultatet.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tionde Föreläsningen

Slaget vid Narwa var vunnet af Carl, och denna seger utbredde hans och svenskarnes rykte öfver hela Europa lika hastigt, som hr Edholm — också en »seger» — om han får hålla på, skall utbreda vår svenska sång öfver verlden ... på det viset nämligen, att alla våra lyriska artister tvingas lemna vår »nationalteater».

De fångar, som svenskarne tagit i slaget — och de voro ojemförligt fler än de proselyter, som »unga fyren» lyckats göra för sina Baggböle-patroners oskuld — gjorde, just till följe af denna mängd, sina besegrare åtskilligt hufvudbry. Carl lät derföre gemenskapen bland dem fritt aftåga — dock till en del lika vapenlösa, som om hr Fabian Wrede (Fabius Cunctator) i några år hållit på att skaffa dem vapen.

Äfven det fångna befälet — hvilket förmodligen darrade för sitt öde lika mycket som en och annan af Kongl. teatrarnes »befäl» i dessa dagar gjort för sitt — behandlades af Carl mycket humant.

Olyckligtvis hade denna seger precis samma verkan på Carl, som vederbörandes (t. ex. taxeringskomiténs och polisens) lätta segrar öfver herr Stockholm ha på desse: han fick nämligen den tron, att han aldrig skulle ha något farligt motstånd att befara från *det* hållet. *Han* misstog sig likväl — men det tyckas de andre nämnde ingalunda göra.

Om man nämligen tror, att czar Peter förlorade modet för detta nederlag, så bedrager man sig ej mindre än om man menar, att en prutning, för en gång — om en sådan ens vore tänkbar — på första hufvudtiteln skulle genera Högste Vederbörande att en annan gång komma tillbaka med ny »äskning». Det såg visserligen illa ut för Peter efter denna erfarenhet af »hur svenska stålet biter»; men han var dock icke förlorad för det, lika litet som fru Michaëli lär vara det efter den bekantskap, hon nyligen gjorde med Upsala-kritikens skarpa Stål.

Oförmodad lösning af skogsfrågan.

Tidningarna ha lemnat den hugnande underrättelsen, att en hr Gadd uti Arvika nyligen skall hafva påfunnit ett fiffigt sätt att med betydande vinst förvandla skogsstubbar till lysolja och till många andra nyttiga ting. För att sätta medborgarkronan på Baggbölianismen, fordras nu endast, att hr Gadds nya fabrik förflyttas till Norrlands outtömliga stubbfält och hrr Dickson & Wærn associera sig i rörelsen. Äfven den »liberala» skogsstyrelsen, med sin bekanta förmåga att praktiskt uppfatta tiden och situationen, borde icke heller släppa sig tillfället ur händerna att göra sig uppfinningen till godo, hvilket lätt låter realisera sig, om hr Gadd adjungerades i styrelsen såsom »forstlig Kunstversteher». På detta sätt kunde man ändtligen komma till roten af skogsfrågan och få skåda »Rosen på tistelön» i en ny och skönare upplaga. Vidare återstår det blott att af skogskomiténs betänkande och Almqvistska riksdagsmotionerna destillera pappersolja, för att derefter kunna i fulla andedrag insupa rosendoftet af våra skogars högsta flor.

Efter genomläsandet af Hr Magister S. A. Hedlunds broschyr, innehållande »militära betraktelser» m. m.

Melodi: O Ægtestand, o kjære Ægtestand.

Så har det kungjordt blifvit nu till slut,
hur vår armé, den nya, skall se ut
allt efter Herr Magisterns Schweizer-plan,
som är *Amerikansk* af sjelfva f-n.

Allt hvad om hären män af facket talt
och skrifvit, finner Herr Magistern skralt ...
och dock, fast något klen i sin taktik,
han uppträdt med en *tvärsäker* kritik.

I första rummet *"elasticitet"*
armén skall ges, så att ej någon vet,
hur stor den är, ej heller hvar den finns,
ifall för framtiden man den ens minns.

Ej mer får finnas någon disciplin —
"militärismen" väcker bara grin. —
Fast *god*, vi ej en "stående" armé
få ha — den är en styggelse att se.

Ej svensk, blott schweizisk ifrån topp till tå
blir hären, vi från Göteborg ska' få —
hur'dan, gör ingenting, Magistern tror,
blott hopen väpnad är och — "mycket stor".

I den skall gjutas in ett helt nytt lif,
se'n den härefter blott blir *"defensiv"*:
till anfall ej, nej endast till reträtt
armén skall danas — "det går mycket lätt!"

Att äldre manskap, icke pojkar blott
i ledet ha, fann kungen ganska godt;
men det Magistern, med sin snilleblixt,
förkastar, likt *Dufour*, som *"système mixte"*.

Allt "ridderligt" han finner *un peu drôle*,
derför "cavalleri't spelt ut sin *rôle;"*
i stället *telegrafer* ska' bestås,
fast visst ett *"système mixte"* då också fås.

Ty *qvinnor* tel'grafister kunna bli —
då får armén ett nytt slags cavall'ri,
hur *ridderligt* — det hör nu icke hit —
och så vi öfvergå till *infant'ri't*.

Det *fyrkanter* ej mer formera må,
skall ock mot cavall'ri *"på linie"* stå,
får ej ens tiraljörer längre ha,
skall bara hurra, så går kriget bra.

"Vigg-formig", bataljonen, "tunn och vig",
med *"ving-slag"* öppna skall och sluta sig
omkring ett "gångjern", sedan allt befäl
gjort rot-vis bakåt — ni förstår mig väl!

En middag i Paris.

En hederlig och beskedlig garfvare från Y. besökte under verldsexpositionen förliden sommar med sin hustru Paris, och oaktadt ingendera af de båda makarne kunde ett ord af något annat språk än det kära modersmålet, hamnade de dock välbehållna och utan synnerliga äfventyr i den stora verldsstaden.

Middag skulle intagas å en af de större restaurationerna, der genast vid inträdet en elegant herre i frack och hvit halsduk presenterade en alnslång matsedel, som för garfvarens skull lika väl kunde varit skrifven på arabiska som på franska. För att emellertid ej förråda sin totala brist på insigt i språket, hvilket det var, studerades matsedeln särdeles noga, och efter någon öfverläggning med gumman pekade garfvaren på en rätt, tecknande att deraf önskades två portioner. Händelsen fogade, att det begärda var soppa, efter hvars intagande samma operation ånyo försöktes, ehuru denna gång ej med särdeles framgång, ty herrskapet erhöll ytterligare hvar sin portion — af ett annat slags soppa. Garfvaren pekade derföre tredje gången på ett ställe å matsedeln ett godt stycke längre ned, men äfven då — soppa.

Man må ej undra öfver att herrskapet började ledsna vid den lösa maten, och för att om möjligt få något bastantare till lifs, hvad helst det än månde blifva, begärdes det allra nedersta å den långa matsedeln, hvilket befanns vara — tandpetare.

Förtretade och hungriga lemnade våra resande restaurationen och hela Paris, menande att »borta är bra, men hemma är bäst», samt vände så åter till sitt land igen.

Sändebref till Herrar Redaktörer af Posttidningen och N. Dagligt Allehanda.

Högädle Herrar Redaktörer!

Vi kunna ej underlåta att till Eder hembära vår erkänsla för den noggrannhet, Ni vid referaterna af recipienterna och danserna uti Amaranten och Innocensen iakttagit i afseende på skilda stånd och klasser af vårt kön. Då det är en horreur att t. ex. uti Ny Illustrerad Tidning, hvilken olyckligtvis banat sig väg till de flesta divansbord, läsa om en »fröken» Brändström, en »fröken» Servais m. fl. dylika, ehuru det var *mamsell* Brändström, *mamsell* Servais o. s. v., som hade nåden dansa med de kungliga personerna, så är det deremot en verklig délice att läsa och omläsa edra referater. Vi äro eder, m. h., så mycket mer tack skyldiga, som Ni, fastän sjelfva ingendera af ädel börd, dock förblifvit obesmittade af tidens ande och klart insen, att en sammanblandning af unga damer utaf adels- och ofrälseklasserna, och dessas olika dignité, vore, såsom Pappa säger, att »confundere connubia» *).

Ja, mine herrar, låtom oss i samdrägt motarbeta detta »commencement de la fin», denna äfven till Finland utbredda nivelleringsmani, som ej vill veta af högt och lågt och som till slut skulle göra sjelfva börden oviss och *vårt* berättigade företräde omärkbart!

Vi hafva för vårt ändamål äfven lyckats associera många förståndiga ofrälse frun-timmer, som härigenom visat sig förstå sitt eget bästa. Denna samdrägt har ock blifvit så mycket nödvändigare, som med detta års början äfven den lilla bagatelltidningen D. N. och Fäderneslandet, hvilka olyckligtvis i vårt land, skam till sägandes, läsas mest, lära tagit sig före att benämna simpla aktriser, artister, lärarinnor och dylikt folk för *fröknar!!* Men allt hafver sin tid; någongång skall man väl taga sitt förnuft till fånga och erkänna, att endast *den* kan vara fröken, som är skapt till fröken. På mångas vägnar:

S. v. O.

*) Särskildt, hr Redaktör af P. T., förtjenar Ni en kompliment för det Ni frångått Edra ungdomsgriller och så väl förstått att undvika den fara, som Ert yttrande i poemet "I Paris" innebär: "All fortgång ligger i att börja".

Pris-täflingen hos Akademien för de fria konsterna.

Af Nisse inlemnade arbeten.

I skulptur:

Herkules' strid med hydran.

I historiemålning:

»Johannes predikar i öknen».

(*Anm.* Motivet är: »den största sparsamhet» predikas, men — »det är en ropandes röst i öknen»; ty predikanten nödgas, mot sin tydligen uttalade vilja, att lefva i öfverflöd.)

I landskapsmålning:

Skog vid annalkande oväder.
(Motiv från trakten af Baggböle.)

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XI.

201. »Alltid träffar jag dej!» — sa' f-n till biskopen.

202. »Den spiken drog!» — sa' timmerman, stoppa'n i fickan.

203. »Det gick på knep!» — sa' skräddarn, när hönan sprang ikull'en midt på torget.

204. »Det tar sig!» — sa' pojken om skrikandet.

205. »Det var lögn!» — sa' Olle, hviska' vid mor sin.

206. »Drick ur tårn!» — sa' bond', vattna' hästen i sjön.

207. »Försöket gör'et!» — sa' bagarn, sålde snuten för mandelbröd.

208 *a).* »Hugg'en!» — sa' Grubben.

209 *b).* »Låt bli'n!» — sa' Westin.

210 *c).* »Ta'n!» — sa' f-n.

211 *d).* »Kast'en i tunnan!» — sa' bagarbodgumman.

212. »Hvar och en har sin idé!» — sa' kärringen, ref sig med rifjernet.

213. »Här bor jag!» — sa' Solna klockare . . . låg i rännsten.

214. »Jag följer!» — sa' Jon.

215. »Jag har ingen brådska!» — sa' han, som åt löskokta ägg med pennknif.

216. »Kuggad!» — sa' Höökenberg.

217. »Man får vara nöjd!» — sa' Mothander, när manégen brann.

218. »Slit'en med helsan!» — sa' sadelmakarn om karbasen.

219. »Vis-à-vis, i alla fall!» — sa' prosten . . . föll i rännstenen.

220. »Är det någon död, så kom fram!» — sa' murarn, när ställningen ramla'.

Små Hufvudstadsepistlar.

10.

Fredagen den 13 mars.

Ingenting nytt, annat än att andra kammaren ibland friskar upp sig med ett och annat litet "gurgel", som det så betecknande heter på Stockholmsdialekten! . . . ingenting anmärkningsvärdt, annat än att det i dag är 59:de årsdagen af en händelse, som förvisso bär vittne om att svenska folket icke *alltid* tillåtit sin regering att begagna hotelser och maktspråk både i tid och otid! . . . ingenting spännande, annat än att val till stadsfullmägtige nu äro i görningen! . . . ingenting skabröst, annat än att ett af våra lejon för dagen echapperat med en större balans i sin hus-

bondes kassa — och ingenting glädjande, annat än att det i morgon lördag är Hennes Majestät Enkedrottningens höga födelsedag samt i följd deraf stor "fröjd" på Mosebacke!

På hvad sätt skall då en stackars epistelförfattare kunna fylla den honom anförtrodda spalten?

Icke kan han gerna börja orera om "österns falska politik vis-à-vis vestern"; icke heller om den påtänkta jernvägsförbindelsen under atlantiska oceanen mellan England och Amerika; icke om "Abyssinska frågan"; icke om anklagelseakten mot presidenten Johnson, som just i dag tagit sin början; icke om franska kejsarns blifvande besök i Berlin; icke om herrar kurhessares utfall mot "röfvar- och tändnålspolitiken", icke om danska kungens gentillesse mot vår skicklige dekorationsmålare Ahlgrensson; icke om något af de storverk, fru Bertha Straube, till stor båtnad för svenska litteraturen, håller på att uträtta i Paris; icke om Signe Hebbes triumfer i Preussen; icke om Ole Bulls äfventyr i Amerika; icke om bröderna Forsmans verksamhet i Cap; icke om Christina Nilssons ryktesvis profeterade förlofning med danske tenorsångaren Nyrop; icke om fru Neruda-Normans ("Norman-Neruda" skrifva några tidningar) lysande succès på "stråkvägen" i Frankrike; icke om den öfverallt rådande hofsorgen; icke om svenska konungens stora sparsamhet; och allraminst om de i landsortstidningarnes korrespondensartiklar under intressanta omständigheter förutspådda förbönerna för drottning Lovisa!

Sannerligen har jag icke god lust att, i brist på annat ämne, genom Nisse uttrycka min förargelse öfver den mängd lotterisedlar, som i alla möjliga brancher tillsändas mig pr lokalpost. Det är icke nog med att jag oupphörligen störes af postvaktmästarens ryckningar i klockströngen på min dörr, utan till på köpet blir jag tvingad att betala postporto flera gånger om dagen för bref, som jag önskar vara der pepparn växer. Om nu lotterikollektörer omöjligt kunna afhålla sig ifrån att korrespondera med mig, så ber jag dem likvisst i de dåliga tidernas namn, att de åtminstone frankera sina utgjutelser . . . Det är en skyldighet, som bör falla på deras egen lott. Isynnerhet gäller detta firman Carl Möller i Malmö, som nu i dagarne med sitt "Evaslund" förespeglar hvarenda en i adresskalendern upptagen Stockholmare, att "det förlorade paradiset" icke är omöjligt att återvinna. Om den der märkvärdiga "lunden" ovilkorligen skall uppkallas med ett fruntimmersnamn, tycker jag likväl att den lämpligaste titeln vore — *Lotten*lund.

Namnet gör emellertid ingenting till saken — det har nyligen en stor tysk tidning bevisat, genom att kalla vår nu regerande konung för Carl den *femte* — och på samma sätt tänkte också jag, då jag i förgår från läktaren åhörde första kammarens diskussion öfver anslaget till kongl. teatern. En talare invände nämligen, att riksdagen icke borde gå så djupt i granskningen af teatrarnes affärer, då de äro "Kongl. Majestäts teatrar". Undras just, hvem det är som egentligen får betala både "fiolerna" och allt det andra — Kongl. Majestät eller folket!?

I morgon uppträder signora Sorandi för sista gången, som "den vilseförda" i Stockholm; men ifall hon sedan tänker lemna oss, så är det väl icke derför sagdt, att hon kommer — på rätta vägen.

På Södra Teatern gafs i går för fullt hus Hedbergs alltid med nöje sedda "Frun af stånd och frun i ståndet", samt "Drilléns operett" — allt under den mest uppsluppna och lifvade sinnesstämning såväl i salongen som på scenen.

Till repetition har hr Zetterholm upptagit en komedi i två akter, benämnd: "En herre utan frack", samt förbereder dessutom bland annat: "En midsommarnatt i Dalarne", ämnad att gifvas till afskedsrecett åt fru v. Lühmann, som i början af nästa månad afträder från tiljan, för att slå ned sina bopålar i Norge, dit hennes man, hr W. v. L., redan öfverrest. Fru v. L. har tillhört södra teatern ända sedan dess första begynnelse.

På Vaudeville-teatern i Berzeliipark är under inöfning en större pjes, benämnd "Stockholm nattetid", hufvudstadsscener i fem taflor, af anonym författare.

Fredman.

P. S. Af våra kringresande teatersällskaper, hvilka en och annan bedt mig allt emellanåt taga reda på — befinner sig för närvarande: *Dahlgrens* i Göteborg (Nya Teatern); *Elfforss'* i Norrköping (väntas i april till Jönköping); *Rohdes* i Jönköping (till 1 april); *Roos'* i Malmö. — *Lindmarks* är fortfarande i Finland.

Fruntimmers-mode.

Chignon à la chat.

Episoder

från debatten i Andra kammarn om anslaget till Kongl. Teatern.

Blanche: — Vi ha här fått en förteckning på de stora mästerverk som blifvit uppförda; det skulle således vara ett par små farcer, som förorsakat det der tillägget i utskottets skrifvelse. Jag skulle ha mycket emot dessa pjeser, om jag vore öfverceremonimästare, eftersom hofceremonielet förlöjligades i dem; men då jag icke är det, så är jag tvärtom tillfredsställd deraf att kongl. teatern upptager sådana saker, hvilka vittna om en fördomsfrihet, som ej torde finnas på många ställen, och som jag önskar måtte fortgå. *(Bifall.)* . . Men ännu skadligare är denna anständighetston, som skalder och tänkare gisslat och som gör all humor omöjlig. Hur långt denna kan gå, derpå vill jag anföra ett exempel. Det var icke så länge sedan påfven utgaf ett påbud att hvarje dansös i kyrkostaten endast skulle få uppträda på scenen i gröna kalsonger *(Skratt)* — kanske begår jag ett brott mot anständigheten, då jag talar om sådant, och i en samling af bättre flickor skulle jag visst icke våga det; det påminner mig om en historia om en spansk drottning, som af innevånarne i en fabriksstad fick emottaga ett dussin strumpor — hon blef ond, ty det förutsatte att hon skulle ha ben som andra menniskor, och en sådan förutsättning kunde hon i nåder inte gilla . . . *(Skratt.)* Men för att återkomma till den förra historien, så höll hela kyrkostaten på att råka i uppror, det var för mycket för Romas konstälskande folk; sjelfva kardinalerna ledsnade vid den gröna färgen, så lämplig för Floras, men ej för gratiernas lätta trupper, och det skära silket kom åter till heders. — — —

— — — Med kännedom om den nöd, som finnes i landet, samt med bibehållande af grundsatsen om sparsamhet, skulle jag vara färdig offra hela anslaget, om jag ej fruktade att återfå denna utgift på ett annat håll; det finns familjer, som åt operan egnat sitt lif, men skulle komma på bar backe genom teaterns stängning och dem man skulle återfå på 9:de hufvudtiteln. Det blefve då ett sorgespel der. Om teatern upphörde, skulle ingen undra på, om konungen indrog sitt bidrag dertill, och då blefve det ett lustspel på 1:a hufvudtiteln i stället. *(Bifall.)*

Hr Ridderstad (på tal om publikens ombytliga smak): Jag minns den tid, mine herrar, då Rochus Pumpernickel på just samma kongl. teater gafs för fulla hus den ena qvällen efter den andra; men, mine herrar, Pumpernicklarnes tid är förbi. *(Skratt.)* Jag minns också, eftersom man här i qväll talat så mycket om den sköna Helena — »den sköna synderskan», som dock inbringat teaterkassan omkring 72,000 rdr — jag minns, mine herrar, när man lika flitigt rusade för att se »oskulden från landet»; men mine herrar, nu för tiden bryr man sig icke om några oskulder från landet! — *(Skratt.)*

Hr Key (ordande mycket om de öfverflödiga tjenstemännen vid K. T.): . . . Dessa tre sistnämnda befattningar skötas på det sättet, att kontrollören gör hvad kamrern borde göra, och kamrern hvad sekreterarn; och sekreterarn — ja, hvad han gör, det vet jag alls inte.» *(Skratt).*

Liss Olof Larsson: Jag har hört sägas, att det kommit hit utländska ak . . . *(talaren stammar för det svåra ordet)* ak . . .-triser, som ha varit rätt medelmåttiga både i ena och andra afseendet. — *(Ohejdad munterhet i kammaren, dock ej af alldeles samma anledning som vid de föregående talen.)*

Nisse!

Följande samtal hördes härom dagen på Stora teatern:

— *a* —: Jag vill be herr Intendenten att få bli hemma i dag, fast jag skulle spela.

J—n (med vanlig myndig ton): Hvad spelar ni, och hvem är ni?

—*a*—: Jo, jag tror, jag spelar hofmarskalk, eller nå' tocke der.

J—n: Jaså, är ni hofmarskalk? Ja, då kan ni dra åt h—te! . . .

Smickrande. I en teaterrecension uti Norrköpings Tidningar för d. 10 dennes läser man, bland annat, följande:

»De (fransyska komedierna) äro dessutom vanligen svårspelta stycken, eftersom de fordra en ledighet och en afrundning i sättet att föra sig, en salongsvana med ett ord hos de spelande, som antingen måste vara medfödd eller ock genom lämpligt umgänge förvärfvas. *Att detta icke alltid står våra landsortsartister till buds, är naturligt».*

I Trelleborgs tidning läses:

Den som kan bevisligen angifva och till laglig näpst befordra, den niding som sistlidne Fredags morgon "nedsmittade" eller nedfläckade undertecknads hund med bläck, erhåller en belöning af 25 rdr rmt.

Skulle upphofsmannen till bofstrecket — ett foster af "arglistighet" och uselt hämndbegär — förblifva oupptäckt, skall dock det djupaste förakt följa den säkert spårade sannskyldige "besmittaren" hvilken, förtjenstenligt, härmed tillerkännes titeln: "hundmärkare".

Treleborg den 3 Mars 1868. *Ekeberg.*

Uttydning af rebus i föreg. nummer:
Partistrider.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 12. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 22 Mars 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

IX.

Det var på Fredagsförmiddagen. Jag hade just gjort i ordning mitt nionde bref från Riksdagsläktaren, hvari jag hade talat om barbariets triumf i Andra kammaren och vigten af hela landets anslag till offentliga föreläsningar i hufvudstaden, samt om intelligensens triumf i Första kammarn och bankovinstens användande i statens och — privatbankernas välförstådda intresse. Jag hade talat om Gripenstedt och Liljencrantz, om Murén och Schulzenheim, om Eric Sparre och Hedlund, jag hade till och med talat om Abelin och Adlersparre samt om en hel hop andra saker, som det nu kan vara onödigt att närmare omorda, eftersom ni ändå inte får läsa dem i tryck. Jag bar brefvet i min ficka för att lägga det på lokalposten, men gick i förbifarten in till De la Croix för att dricka en kopp chokolad. Medan jag intog min frukost och ögnade i Dagens Nyheter — jag håller mig alltid till oskyldig lektyr, när jag äter, för att ej störa matsmältningen — kom en bekant och satte sig vid närmaste bord. Vi helsade på hvarandra, och samtalet kom snart i gång. Det var han som började.

»Stunden är högtidlig», sade han. »Nationens hjerta slår med dubbla slag. Nu skall det visa sig, om representationen vet sig ega någon annan uppgift än att åka i prestlunk i de gamla hjulspåren. *Fäderneslandet väntar, att hvar man gör sin pligt.*»

»Min bror menar . . .?» yttrade jag frågande.

»Du har väl märkt den dofva jäsningen hos folket, missnöjda, otåliga blickar, grupper som redan samla sig i gathörnen?»

Sanningen att säga, hade jag inte märkt hvarken det ena eller det andra, utom att en del af »folket» på Fredsgatan samlat sig omkring en död katt, men denna omständighet ansåg jag ej nödigt att meddela. Jag teg derföre.

»I morgon torde det bryta löst», fortfor min vän. »Morgondagen blir bestämmande för omdömet om såväl den nuvarande riksdagens karakter i det hela, som de enskilda representanternas sätt att fatta och fylla sitt kall. Uppriktigt sagdt, hoppas jag ej mycket», fortfor han efter en paus; »Första kammaren är ett eko af regeringen och den Andra kammaren böjer sig slafviskt för ministrarnes hot. Ministèren tror sig kunna behandla representanterna som vanartiga barn, som skola läras att ödmjukt kyssa det faderliga riset . . . rolerna måste snart komma i värdigare personers händer.»

Min vän ryckte i sina egna polissonger. Jag började finna honom en smula komisk.

»Och sedan», fortfor han ytterligare, »låt oss gå raskt till vårt mål! Medgifvom, att denna s. k. konstitutionela monarki är intet annat än en fiktion eller en absurditet. *La monarchie, c'est une affaire de la liste civile!* Republiken måste införas, endast den kan rädda oss. Samhället måste opereras för att bli friskt, och må f-n taga alla blödsinta kirurger och deras halfmesyrer! Marat hade alldeles rätt — man måste åderlåta menniskoslägtet!»

»Nej pass, Tinnerholm», inföll jag, »stilla ditt blodiga svärd! Jag hoppas, vi dröjer i det längsta med den saken. Tillåt mig, käre vän, att säga, att jag tycker du skenar nästan väl fort åstad! Hvarken jag eller svenska folket gitter följa med dig. Om en eller ett par af ministrarne få sig en minnesbeta af representationen — välan, det kan de ha förtjent, och jag för min del vill gerna vara med derpå. Men uppriktigt sagdt, tror jag att landet temligen trankilt skall åse, om representationen för den här gången låter nåd gå för rätt. Att för den sakens skull vilja kasta oss ur vår »lugna och fredliga utvecklingsbana» in på republiken, är just detsamma som Blanche sade om teateranslagets indragning för Sköna Helenas och Riddar Blåskäggs synder — att för ett par tistlars skull vilja rycka upp en hel hveteåker.»

Min vän — som icke märkte mitt ironiska leende, under det jag talade — blängde argt på mig, men Blanches namn gjorde sin effekt. Det tämjer våra vildaste demokrater alldeles på samma sätt som pentagrammet på Fausts tröskel eller korset på Valentins svärd tämjde Mefistofeles.

Effekten blef dock icke långvarig. Vreden svallade öfver, och min vän, röd som Carlo sjelf, laddade ur sig en ny massa kraftord, slag på slag öfver, till att börja med, min ringa person, vidare och allraværst öfver den «fördömdt eländiga De Geerska ministèren», samt slutligen öfver »det Kongl. huset och dess anförvandter,

alla trogna embetsmän, krigsmakten till lands och vatten samt alla rikets öfriga innebyggare» — utom naturligtvis de rätttrogna republikanerna. Han slutade med att förklara, att om en konung räckte honom sin hand att trycka, skulle han sedan hålla den i elden för att renas.

Jag beundrade hans energi och vältalighet samt den enthusiastiska slutmetaforen, ty något annat än en *bild* var det väl ändå inte. Det finnes olika reningsmedel, tänkte jag, och det finnes olika handtag. Det finnes bland annat till och med sådana demokratiska handtryckningar, efter hvilka jag gerna tvättar mig.

I detsamma hördes en vänlig och frisk stämma:

»Nej se god dag, gubbar! Det var roligt att råka er genast som jag kommer till Stockholm. Nu måste ni dricka ett glas portvin med mig!»

Den talande var en gammal Upsalakamrat, numera bosatt i landsorten.

Portvinet kom. Vi klingade.

»Minns ni», frågade vår Amphitryon, »när vi sist råkades? Det var för två år och fyra månader sedan, när vi tre, arm i arm, gingo och hurrade för De Geer efter representationsreformen. Det var ett lif, det!»

Som stungen af en orm, sprang min vän upp från stolen och rusade direkte på dörren, utan att ens dricka ur portvinet.

Han gick bestämdt i den fulla tron, att jag — en Nisse! — blifvit affälling.

— — — — — — — — — —

Jag gjorde en fidibus af mitt förra bref och upptecknade i stället vårt samtal.

Gamle Hans.

Om gamle Hans och hans refräng
en liten visa här ni ser.
Hans kunde födts af äkta säng,
men mor hans sad': "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker."

Han växte upp och blef ett får;
han kunde blifvit "lit' förmer",
men tog för gladt sin ungdomsvår,
sjöng mammas trall: "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker".

"En hvar är ju sin lyckas smed."
Hans kunde smidt som — en kamrer...
Han smidde dock allting på sned,
sjöng, när det brast: "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker."

Hans fick ett arf och, hjertans god,
han bjöd och "sköljde titlar ner."
När borup gått, han ensam stod,
blef flat, men sjöng: "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker."

Hans kunde fått en hygglig fru,
men fick ett troll med stolt manér.
En annan skulle ropat: hu!
Hans sjöng sin trall: "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker."

Hans med sitt troll nu fick ett hus —
vips! kom der åskan och slog ner;
men sans culottes på hyddans grus,
sjöng Hans ändå: "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker."

Hans slog sig på en stor affär,
men dålig konjunktur med mer...
Hans bysatt blef, men ännu här
han sjöng sin trall: "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker."

Hans kunde lyst som riksdagsman:
motioner väckte han, jag ber;
men ingen enda bifall vann —
Hans sjöng ändå: "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker."

Hans kunde lefvat än i dag,
till sjutti år, om inte fler;
men döden kom med nappatag.
Hans sade lugnt: "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker."

Min vän! Om verlden blir dig tung,
om idel funder blott du ser,
i brist på glace, ät is och sjung
som gamle Hans: "hvad är det mer?
Det är det bästa, det som sker!"

Zéro.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

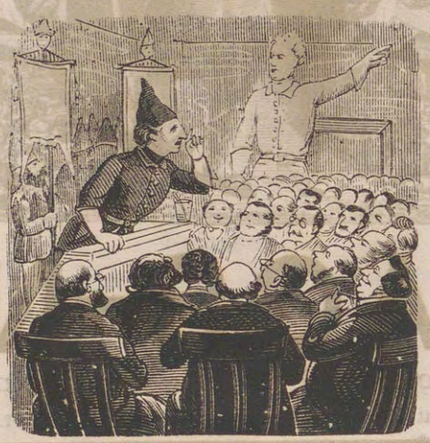

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Elfte Föreläsningen.

Sedan Carl sålunda slutat sitt första krig mot Ryssland, och det med en framgång, hvilken blott en minister, som lyckligt och väl utstått en dust med en svårt omedgörlig riksdag, kan uppskatta, fick han genast vända sig emot den tredje af sina fiender, August i Polen.

Medan hans soldater, förlagda i vinterqvarter nära Dorpt, emotsågo detta väntade nya krig med samma spänning som Osmundsbolaget motser hvar endaste en liten droppa petroleum, roade sig svenskar och ryssar med ömsesidiga härjningar på hvarandras områden — alldeles såsom Kongl. teaterns direktion och andra »muffarrangörer» nu för tiden söka genom intrång på hvarandras områden skada hvarandra.

Konung August i Polen hade slutit förbund med czar Peter, utan att likväl derföre vederlägga ordspråket: »en bra karl hjelper sig sjelf» — såsom en viss Herr Stockholm gör, när han tigger hela landet om ett bidrag, stort 10,000 rdr, till offentliga föreläsningar åt hans gamla strumpstickande mamseller.

Detta förbund gjorde dock Carl mindre förlägen, än en minister nu för tiden gör en hel kammare, hvars ledamöter han, genom ett mer eller mindre allvarligt hot om afgång, kommer att rentaf »tappa concepterna».

Emellertid ansåg sig Carl behöfva förstärkning — liksom Riddarhuset anno 1865 reqvirerade understöd af så många sjelfskrifna, man kunde få tag i. Derjemte ville han, innan han gaf sig in i ett nytt krig, först ha sina Östersjöprovinser skyddade — en omtanka, lika naturlig, som när en civilminister, för ett möjligt framtida »fall», vill ha sin domsaga som reträtt.

I juli 1701 stod Carl, på väg till Polen, framför floden Düna. Denna erbjöd dock icke en lika lätt öfvergång som förtjusningen öfver »den bästa af ministèrer» haft. Ryssar och Sachsare hade nämligen sina förskansningar längs med stränderna. Men Carl lät tända eld på våt halm, för att vara dold af röken — emedan naturligtvis halmen icke kunde flamma upp lika lätt som vår vän Eric Josias — *hertigen af Marathon* — esomoftast brukar göra.

Samma dag, frågan om dödsstraffet skulle behandlas i Andra kammaren, och kort före sammanträdet, sutto några ledamöter af densamma vid ett glas och talade derom, utvecklande sina skäl för och emot. »Ja», sade slutligen en af dem, »mig kan det göra detsamma, hur det går, för jag bryr mig inte om andra frågor än sådana, som beröra mitt *eget intresse.*»

I samma fråga hade en väl känd bonde uppträdt, men notarierna, som för tillfället sutto vid protokollet, hade ej så noga hört på hans anförande. En af dem, som har mångårig vana vid riksdagsmannagöromål och kan det gamla »hedervärda» ståndet på sina fem fingrar, satte emellertid upp anförandet på rak arm. När talaren fick se sitt anförande i kansliet, frågade han hvem som satt upp det, och sedan han fått veta att det var N. N., sade han: »Sällan eller aldrig har jag sett mina ord så väl återgifna.»

De tre Sinecuriatierna

(Hw—ss—r, Dumr—, Wi—k—der)

vid underrättelsen, att de fortfarande få göra »nytta» vid »Nationalteatern».

"Vive la bascule!"

I hr *Hedlunds* tidning, Göteborgs Handelstidning, lästes d. 4 sistl. Februari *) en ledande artikel, riktad mot Kongl. teaterns direktion, hvilken säges »afskummat dräggen af det uslaste Frankrikes teaterlitteratur eger, för att räcka den åt hufvudstadens allmänhet».

Med anledning häraf yttras i artikeln bl. a.:

»En offentlig skandal bör offentligt bestraffas, och det gifves ingen säkerhet mot ett återupprepande af hvad som skett och föga förhoppning, att den svenska scenens

*) Således *längt innan* tit. H. funnit lämpligt protestera mot sin vice-redaktörs åsigter i frågan!!

ära skall varaktigt återupprättas, om våra representanter utan vidare omständigheter till en institution, hvars ledare ockrat på sedeslösheten, bevilja ett anslag af de summor, som en tungt beskattad nation vill och måste se använda uteslutande för sådana ändamål, som befrämja dess materiella och andliga bästa». I artikeln aftryckes hr Ola Bosson Olssons motion om indragning af anslaget till Kongl. teatern.

Nämnde H.-T:s artikel slutar med följande krafttirad: »*Sparsamhet är dagens lösen, och bättre, skall man finna, kan sparsamheten icke tillämpas än på en inrättning, som gjort sig till verktyg åt prostitutionen.*»

Någon vecka sedan denna artikel stått att läsa i hr Hedlunds tidning, arrangerades en s. k. »uppvisning» af Kongl. teaterns qvinliga elever. Till denna »uppvisning» inbjöds af hofmarskalken af Edholm, förutom hertigen af Östergötland och hrr gardesofficerare — hvilka senare under hr af Edholms direktörsskap alltid inbjudas för att taga kännedom om elevernas *utveckling* — äfven hr *Hedlund*.

Under diskussionen i Andra kammaren vid teaterfrågans behandling kämpade hr Hedlund — såsom bekant är — af alla krafter — *för* det större anslagets bevilj*a*nde till teatern och *mot* det misstroendevotum, Första kammaren beslutat mot teaterdirektionen! *Lefve sjelfständigheten!*

Också en Riksdagsfråga.

Nisse har nyligen erhållit del af följande bref:

Söta bästa So Olman.

Ja kan inte låta bli klaga hur fattit folk kan bli behandlade af di förnäma men eftersom ja hört att han skrifver i tidningar och dom som regera så ska ha reda på all ting så vill ja bara låta honom veta hur lite bättre folk bryr sej om hva rätt ska vara. Min systerson Isedår som gått fyra år i folkskola der dom läser bå skrifvet och tryckt ha läst för mej i Dagbladet som ska väl vara sjelfva sanningen att nu på Riksdan dom gjort om alla hufvetitlarna men ändå när ja härom sistens tog ut mitt beske för att flytta te Clara så hade den rike presten sjelf skrifvet *madam* på betyget. Ja tycker ändå att när mi doter Allaid nu vurti *) fröken ja lika väl kunde få kallas fru som Pettersonskan som ändå gått i hjelphus förr och hennes doter ändå aldrig blir fröken eftersom ho inte kan bli så hånätt som ja ha hört att dom ska vara för te bli fröknar utan får gå med schalett som e piga. Ja ha allti ärligen försöjrt mej det kommer inte i fråga utan te ligga nån te last och hva jag fick förr af schanktila herrar te börja min rörelse med måtte inte angå någon. Si nu ha ja hört att Pettersonska som också ska flytta och bo för sej sjelf va dan före mej te presten och fick sitt beske och ho kan nog vara afundsjuk på mej att inte hennes doter ä lika väl fröken som mi doter som Gu bevars kungen tar af sej

hatten vackert för när han går på drottninggatan men dä lyckas inte sa bagarn gjorde bullar i solvärmen. Ho ville inte visa betyget men ho ska nu heta fru ha ho sagt åt andra och ska inte tvätta mer säger ho bara gå i hus och stryka som ä finare kan tänka men nog ä dä orättvist att en inte får vara fru så väl som en ann. Di säjer att hvar eviga bonde ska numera bli härre men inte kan ja förstå att inte hederliga fruntimmer också ska få nån förmån om dä inte ä nån som hjälper dom.

Söta bästa herre som ja inte känner hjälp fattit folk te sin rätt för han kan inte veta hva dä ä hårt att inte få vara fru så väl som andra utan di ska gå å titta snett när dom får höra dä gamla madam, beder

alraimjukast
Christina Lundström.

*) Stockholmska; betyder: *vardt*, blef.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XII.

221. »Bekänn kort, tjufgubbe!» — sa' pojken, spelte med far sin.

222. »Bättre ondt ha, än ondt mista!» — sa' kärringen, miste gubben.

223. »Det låter!» — sa' bond', trampa' i klaveret.

224. »Det är gifvet!» — sa' tjufven om tjufgodset.

225. »Det är inte värdt att spara katten i slagtmån'!» — sa' kärringen.

226. »Gud ske lof för aptiten!» — sa' han, som åt opp skräddarn.

227. »Herre! sa' kungen till mej» — sa' gardisten.

228. »Herrliga land!» — sa' Roffler, stod i potatislandet.

229. »Hvar och en sin gåfva lik!» — sa' gumman, gaf bort kalkonhönan.

230. »Ingen säkerhet i sta'n!» — sa' bond', fick en örfil vid tulln.

231. »Jag säger ingenting, jag!» — sa' han, som aldrig teg.

232. »Jag tror, jag tror!» — sa' kärringen, gick på svag is.

233. »Ja det var det, jag trodde!» — sa' hon, när isen brast.

234. »Morgens medikamenter!» — sa' bond', mötte apothekarn.

235. »Nu rider vi lika!» — sa' rackarn till presten.

236. »När jag var liten!» — sa' han, som aldrig blef stor.

237. »Skutan är ny, men berget är gammalt!» — sa' skepparn, satte på grund.

238. »Sällan!» — sa' Lasse till Masse.

239. »Ut med ringen!» — sa' Höökenberg.

240. »Utsupet!» — sa' Wadman.

Små Hufvudstadsepistlar.

11.

Fredagen d. 20 Mars.

"Gud i himmelens thron! hvad de menniskorna göra sig mycket bråk för ingenting!" — hörde jag en hederlig prestman utropa härom dagen, på tal om Konstitutionsutskottets gjorda anmärkningar mot konungens rådgifvare. "Nu går skammen på torra landet!" — resonnerade en mycket anlitad hofleverantör, när riksdagsminoriteten ville nedpruta första hufvudtiteln. "Hvad f-n angår det der mig!" — skrek en aktningsvärd kapitalist, då årets taxeringsnämnd skulle utses; och "inte har jag tid med tockna der dumheter" — försäkrade en godmodig handtverkare, vid åsynen af de många förberedande vallistorna till stadsfullmäktige... Så litet intresserar sig flertalet af hufvudstadens innevånare för till och med de mest vigtiga allmänna frågor, och jag undrar just om detta är till heder eller till skam för samhället?

Skulle dock hända, att samme prestman personligen råkar ut för någon godtycklighet från "de allerhögstes" sida, eller att samme hofleverantör blir degraderad, eller att samme kapitalist får en för högt tilltagen kontribution, eller att samme handtverkare blir på något sätt lidande på kommunen — då först gnuggas sömnen ur ögonen, och högljudt skrikes det om begångna orättvisor. Men en ny allmän vigtig fråga kommer på tapeten igen. Hvad händer då? Jo, den forna slummern har, om möjligt, blifvit ännu starkare.

Till alla dessa reflexioner kommer jag vid tanken på det i afton uti la Croix's salong blifvande religionsmötet. Jag känner hundratals personer, som tycka det är en skam, att Sverige fortfarande skall stå så långt efter andra länder, hvad det beträffar att tolerera främmande trosbekännare; men jag skulle vilja våga min egen samvetsfrid på att icke fjerdedelen af dem gör sig mödan att infinna sig på ofvannämnda ställe. Ja, jag vet till och med en *baptist* — en bra och dugtig karl för resten — som, då han läste den i tidningarne införda inbjudningen, högt yttrade: "Om jag kunde begripa, hvad det ska' tjena till att bråka på det der viset!"

Finns väl ett mera betecknande uttryck för den svenska trögsintheten i allmänna frågors behandling?

Men det är bäst att öfverlemna åt hvar och en att, hur han sjelf gitter, afgifva sin såväl andliga som politiska trosbekännelse. — Hvad tror ni i stället om Andra kammaren och dess öfverläggning om teateranslaget?... Ni sväfvar i edra omdömen, d. v. s.: ni vet inte hvad ni skall tro!... Jojo, så går det, när folkets *representanter* börja slå in på den banan att vid första vindfläkt byta om öfvertygelse. Hvad kan man då fordra af de "djupa lederna"?

Vore jag krönikeskrifvare i Dagbladet, så skulle jag — naturligtvis utan minsta "påtryckning" från Kongl. teaterdirektionen! — tillvita herrar riksdagsmän brist på bildning, i stället för brist på hållning; vore jag en Aug. Blanche, så skulle jag börja tala om italienska dansösernas gröna kalsonger, i stället för att ens vidröra de begge teatrarnes "byxlösa" förvaltning eller åtskilliga sujetters "permissioner" midt under brinnande sejour; vore jag en Lars Hierta, skulle jag roa mig med att inspektera parketten på Dramatiska teatern och den publik, som tar plats derstädes, i stället för att just söka afskaffa en sådan der en onyttig "inspektör"; vore jag en dum-

snut, skulle jag förvåna mig öfver att flera klassiska pjeser fått stryka på foten för nyare tidens alster, och ge mitt missnöje tillkänna öfver de senaste operornas öfverflödiga dekorationer, i stället för att beklaga mig öfver en mängd "klassiska" *embetsmän* och *deras* öfverflödiga dekorationer; och vore jag kortsynt, skulle jag rida upp på valet af sådana pjeser som "Sköna Helena" och "Blåskägg", i stället för att antyda, med hvilken urskiljning det går till att välja en "förste direktör"!

Men ingen af dessa roler har blifvit mig tilldelad. Jag har blott varit en uppmärksam åskådare. Efter ridåns fall har jag dock sällan känt mig så litet böjd att applådera, hvarken den ena eller andra — representationen.

Emellertid har hr af Edholm på senare tiden visat så stora medborgerliga förtjenster, att han till och med inom fjerde valkretsen var på förslag till stadsfullmäktig. Skulle så inträffat, att hr E. blifvit vald och följaktligen måst egna sin kända förmåga åt det vigtiga "hundramannakallet", kunde måhända den der sekreteraren, som hr Key talade om i andra kammaren, sent omsider få någonting att göra.

För öfrigt är verksamheten på sjelfva scenen högst aktningsvärd. Åter ha två nya stycken gått af stapeln och mottagits hvart för sig med välvilja. Isynnerhet vinner det första: "Onkelns testamente", skrattarne på sin sida, genom herr K. Almlöfs ypperliga spel.

Från Kongl. teatern afgå med innevarande spelårs slut hrr Almlöf, Jolin och Svenson. Hr J. har till afskedsrecett valt: "En komedi", i hvilken han för 23 år sedan debuterade på samma scen, samt en ny liten "proverbe" i en akt (äfvenledes af honom sjelf) benämnd: "Skådespelarens döttrar".

På Södra teatern är det fortfarande "Storhertiginnan af Gerolstein", som roar. Den går också "på alla händer" med ett lif, att det är glädje åt det. Fru de Wahl har återtagit och ger med vanligt kändt behag sin gamla rol: Wandas, hvilken för några gånger spelades af m:ll Paul.

Nya teatern i Hammers salong har den förtjensten att upptaga gamla goda stycken. Så ger den f. n. "Bröstkaramellerna". På hr Selinders divertissement: "En bröllopsfest i Wingåker" firas i afton "silfverbröllop". Det lär ock vara fråga om att återupptaga "Kloka gubben", för att få fira dennes "guldbröllop".

Om Tisdag, den 24 dennes gifves i Hammers salong den länge förberedda soiréen till förmån för "Dramatiska och musikaliska *artisternas* pensionskassa", och märkvärdigt nog har man för ett sådant ändamål trott sig, såsom af programmet kan synas, behöfva anlita *dilettanter*. Dessa äro dock, enligt hvad Dagbladet påstår, "af våra förnämsta".

De andra ordinarie teatrarne fortsätta tills vidare med sin gamla repertoire, och på Ladugårdslandsteatern samt i Davidsons paviljong uppdyka nu i dagarne ett par landsorts-skådespelare, herrar Holmqvist och Gille, om hvilkas härvaro man intet anat, såsom recettagare.

Våra sommarteatrar komma för i år att upptagas: Djurgårdsteatern af hr Zetterholm, Manége-d:o af hr Lindmark, samt Humlegårdsteatern af hr Rohde. *Fredman.*

Svensk Författnings-Samling, n:r 74 för år 1868, innehållande Kongl. Maj:s Nådiga Stadgar angående Skärgårds-Artilleri-Kadetters undervisning vid Krigsskolan å Carlberg, stadgar bland undervisningsämnen: »gemensamt med Land-Kadetter», äfven: »Sång, Ridning, Simning, Dans, om undervisning deri åstundas.»

Nu förstår man, hvarföre Skärgårdsartilleriets uniform liknar hussarers! Huru skulle de eljest kunna lära sig *rida!* Att de lära sig *dans* i sällskap med landkadetter, det visar att de ej äro solodansörer, såsom hr Hedlund är enligt hr Keys påstående.

Men — hvad skall väl min vän hr Jöns Pehrsson säga om en sådan misshushållning med statens medel? Då vore det bättre, att herrar kadetter lärde sig dansa på egen hand, såsom björnar eller jönsar, i stället för att dansa *fint* och låta »kojornas fattiga uthungrade innevånare» betala det — och »ej ens få se på det!»

Trögelin.

Ministerkrisen, den rysligt tillämnade,

och hvad det blir af den.

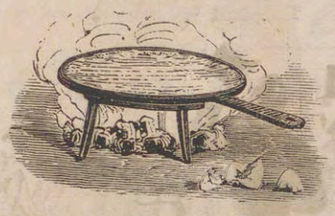

Posttidningen meddelade i thorsdags hufvudinnehållet af Konstitutionsutskottets décharge-betänkande — och gjorde det med följande lilla inledning:

»För detta memorial, som vi förut i största korthet omnämnt, få vi nu något utförligare redogöra.»

Ack, hvad det låter naivt, detta Posttidningens erkännande, att den i sista stund »får» meddela sina läsare en sådan handling!

Signora Sorandi lär efter sitt sista uppträdande på Kongl. teatern hafva af en bekant fransman och revue-författare, på hvilken hon totalt förvridit hufvudet (det var då inte just mycket svårt) fått emottaga ett fransyskt poem med den sinnrika rubriken: »*Le soleil tombe*» — solen »faller», näml. för Kongl. teatern *).

*) Som bevis på hvad signoran gjort med sin nämnde beundrare, torde följande utdrag ur hans revue för den 22 febr. d. å. vara tillfyllest:

— — — "Men hvad som står öfver allt beröm, det är hennes skapelse af hela 4:de akten (i "Traviata"), det är denna oändliga konstnärlighet, denna dramatiska styrka, beherrskad af den utsöktaste smak, denna smärtsamma dödskamp, som aldrig upphör att vara poetisk, denna det dödliga omhöljets sista strid, hvarunder man förnimmer liksom susningen af den flyende engelens vingar". . . . ("cette dernière lutte de l'enveloppe mortelle, où l'on sent comme le frémissement des ailes de l'ange qui va s'envoler".) — — — o. s. v., o. s. v.

O trohet (mot sanningen) *du är stor* — i Aftonbladet!

Adjunkten W—m vid —å elementarläroverk hade ytterst klena kunskaper, hvilket likväl ej hindrade, att han sjelf ansåg sig för en stor förmåga och en person af ej ringa betydenhet. Ehuru han ej kunnat avancera längre än till lärare i den lägsta fasta klassen, blef han dock, då bristen på lärare vid detta läroverk tidtals var ganska kännbar och W—m åtog sig att undervisa i, snart sagdt, hvilket ämne som helst, stundom tillförordnad till vikarie äfven i de högre klasserna. Med en beundransvärd skicklighet förstod han att spela rolen af en riktigt grundlärd man, ehuru han ibland stod sig mycket slätt.

En termin, då han läste svenska i 5:te klassen, höll han en gång på att förhöra sina lärjungar en lexa i Bjurstens litteraturhistoria. I denna lärobok äro namnen på författarnes arbeten tryckta med kursiv stil, och Wallins bekanta binamn: »Davidsharpan i Norden», stod också på samma sätt kursiveradt. Då ingen af lärjungarne kunde besvara frågan: hvilket Wallins förnämsta arbete var, yttrade W—m sjelf, som troligen förut blott tagit en flyktig kännedom af dagens lexa och sannolikt blifvit narrad af den kursiva stilen: »Vet ni inte det? Det är ju Davidsharpan i Norden!»

I »Kung Pudel», andra häftet, sid. 67, läses: »Lefve filosofien! Med tre (!) ihåliga ord» . . . o. s. v.

(Originalet har förmodligen: »*Vive la philosophie!* Avec trois mots». . . . etc.

Försöket gör'et!

— Kors, Clara, att du vill gå ut i sådant här blåsväder!

— Ja, hvad skall man göra? När man inte med ett vackert ansigte kan skaffa sig en fästman, måste man väl försöka på annat sätt!

Rebus.

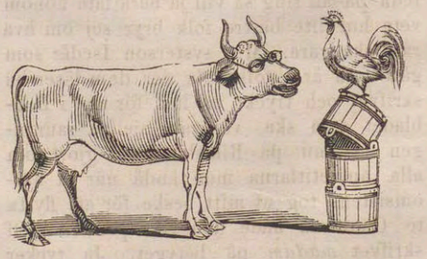

Anmälan.

På **Söndags-Nisse** prenumereras för instundande qvartal (April-Juni), i Stockholm med Rmt 1: 25, i Landsorten med 1: 38. — För halfår (April—September) är priset: 2: 50 och 2: 75; samt för 3 qvartal, eller till årets slut: 3: 75 och 4: 13.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 13. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 29 Mars 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor;
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

X.

Konstitutionsutskottet lider hvarken af *förtjusnings-* eller *tacksamhetsfeber*, förklarade hr Hedlund under debatten om décharge-betänkandet i Lördags, och för min del finner jag detta förhållande ganska trösterikt, ty, säga hvad man vill, lärer väl aldrig något slags febertillstånd vara rätt tjenligt för lagstiftare. I stället fann den utmärkte representanten för Göteborg uti utskottets utlåtande spår till en annan, lyckligtvis mindre farlig, sjukdom, som han kallade för *ambition rentrée* eller »inslagen ärelystnad» — ett uttryck, som för första gången, alltsedan den skandinaviska frågan var på tapeten, förskaffade hr Hedlund beröm i Dagligt Allehanda. Han hade haft ett »blixtrande qvickt» anförande, skref nämligen denna aktade tidning, hvilken sålunda tyckes sätta ett ofantligt värde på de egenskaper hos andra, som hon sjelf tydligen vida sätter sig öfver för egen del.

Men vore det bara så väl, att med denna »ambition rentrée» det vore slut med representationens åkommor! Så är dock, Gudi klagadt, långtifrån fallet, hvilket den allra enklaste diagnos visar, och friherre Liljencrantz, som väl var den som åsyftades, står visst inte ensam på sjuklistan.

Till att börja med ha vi en hel mängd representanter, mest inom Första kammaren, hvilka lida af både *blindhet* och *döfhet* rörande tillståndet i landet; det synes åtminstone behandlingen af hufvudtitlarne, enkannerligen den första, utvisa. Dertill kommer en minst lika stor mängd af *haltande*, en stygg åkomma, som hufvudligast hemsöker medlemmar af landtmannapartiet. Se vi till enskilda individer, så kunna vi icke undgå att t. ex. hos grefve Henning Hamilton ertappa oupphörliga recidiver af *håll och stygn*, hos grefve Eric Sparre *hettblåsor* och hos grefve Carl Göran Mörner tydliga tecken till *gallfeber*, alltsammans sviter eller *eftervärkar* efter representationsreformens smärtfulla tillkomst. Grefve Lagerbjelke mister bestämdt aldrig sin *mara* att se kamrarnes stolar intagas af hurrabasarne på Riddarhustorget från samma tillfälle. Hr Hazelius, som inte fick vara med på den första nya riksdagen, lider under denna uppenbarligen af *halsbränna*, och presidenten Almqvist samt general Björnstjerna bli väl aldrig af med sin inrotade *mask* i ryggen. Lika litet kan man hoppas, att den gamla envisa *finnen* hos hr Nordström någonsin går bort. Hr Wallenberg har *gyllenåder* och är till och med nu, när det lider emot löfsprickningen på linden, rädd för *utslag*.

Bland de i Andra kammaren mera allmänt gängse sjukdomarne framstår *munläsa*, hvarmed, besynnerligt nog, flertalet af landtdomarne äro behäftade. Det kan man deremot omöjligen misstänka hr Hedlund för; hans tillstånd är, tyvärr, så mycket betänkligare, som han sjelf tror sig vara fullkomligt frisk — hela verlden ser dock, att han plågas af *väderspänning* (politisk för all del!) och *danssjuka*. Hos vissa andra Göteborgs-representanter åter håller *engelska sjukan* på att taga öfverhand. Några af kammarens medlemmar (inga namn!) saknar man icke anledning att misstänka för *vattenskräck*, och ett svårt fall af *podager* efter en fin middag höll ju på att göra hela justitieombudsmanna-valet om intet. Friherre Gripenstedt har af sina beundrare varit utsatt för så mycke *ros*, att den nu synes ha slagit honom uppåt hufvudet och bringat honom ur hans vanliga jemnvigt. Med ledsnad har man hos några af kammarens ledamöter anmärkt *stamning*, hos andra sådana barnsjukdomar som *ondt för tänder*. Att hr Tranchell lider af *sockersjuka*, är, höll jag på att säga, helt naturligt, så länge ännu inte frågan om accisen å hvitbetsodlingen är afgjord. Huru snart hr Jöns Pehrssons *brand* skall försvinna, tilltror jag mig inte att säga. Förmodligen är den, likasom hr Bergströms *klumpfot*, omöjlig att operera.

Så der ungefär står det till med vår representation — den behöfver bli mera *frisk*, det är afgjordt.

För att nu tala om décharge-betänkandet, så var det åtskilliga förhållanden vid dess behandling, som säkert förefallit er lika anmärkningsvärda som mig. Det måtte ha varit ena krångelmakare, herrarne i 1809 års konstitutionsutskott, som lyckades så inveckla § 107 i Regeringsformen, att efter nio och femtio års tid en så allmän osäkerhet råder om dess rätta betydelse, som nu visade sig vara fallet. Om det är konstitutionsutskottets rätt och pligt att göra anmälan till riksdagen öfver vissa *bestämda* regeringsåtgärder, eller om utskottet enligt denna § blott har att fälla ett *generelt* omdöme

om någon regeringsledamots oväld, nit, skicklighet och drift; om utskottets betänkande, så vidt det innefattar någon anmärkning, ovilkorligen *bör* innehålla ett positivt yrkande, eller om det *icke* så bör göra — dessa principfrågor hade ingen menniska klart för sig. Knappt nog tycktes heller någon representant, och bestämdt ingen af konstitutionsutskottets medlemmar, ha läst igenom § 107 till slut, der det står, att under décharge-debatten »konungens beslut uti mål, som röra enskilda personers eller korporationers angelägenheter icke ens kunna nämnas», ty just derom rörde sig diskussionen oförtrutet.

När Sieyès, uppträttad af de många och långa talen vid öfverläggningen om Ludvig XVI:s dom, yttrade de ryktbara orden: *La mort sans phrases*, så sade han icke mer än detta. När den ene före och den andre efter af våra representanter yrkade, att décharge-betänkandet skulle läggas till handlingarne »sans phrases», så höllo de på samma gång orationer på en halftimma!

Det bästa af alltsammans var grefve Hamiltons paradox i Första kammaren, att: *»alla lagar i Sverige böra tolkas med urskiljning och förstånd — utom grundlagen.»*

Något, som på afstånd liknar en Vårvisa.

(Poetisk-prosaisk dialog mellan undertecknad och hans "fattiga sångmö".)

Hon.

Långt upp till polen
sig vintern beger;
varmare solen
mot isarna ler.
Vivat, gutår! —
nordbon nu får
vår, gubevars.

Jag.

Fars!
Du bör besinna, att nu ha vi *Mars!*

Hon.

Bäckarna brusa
med yrande fröjd;
vindarna susa
i dal och på höjd.
Nu är det vår;
lärkan hon slår
muntert sin drill.

Jag.

Still!
Kära, hon narrar dig bara *April!*

Hon.

Men efter sippor
man redan har löpt,
och trenne knippor
åt dig har jag köpt.
Se dessa två
sötungar små!
Vackra i topp . . .

Jag

Stopp!
Här finns ju ingenting annat än *knopp!*

Hon.

Tranorna ställa
mot norden sitt tåg;
hundarna skälla
så glada i håg,
och hvarje katt
jamar besatt. —
Snart ha vi *Maj!*

Jag.

Aj!
Då tar jag på mig min vinterkavaj.

Hon.

Hvad du är frusen,
min kära poet!
Har du ej krusen . . .
de der, som du vet?
Gif din pegas
straxt några glas,
att han blir kry . . .

Jag.

Fy!
Vill du, att kraken skall traska i dy?

Hon.

Nå ja! *Skomakare,*
blif vid din läst.
(Kanske du spakare
träffas härnäst.)
Lyran jag tar
från dig och drar
bort, ackurat . . .

Jag.

Prat!
Inte ur fläcken, du skälmska krabat!

Hon.

Knäpp då på strängen,
i trefjerndels takt,
och på refrängen,
för all del, gif akt!
Hör, hvilken klang!
Plingeli-plang! —
"Usch, hvad det går!"

Jag.

Vår,
tag mitt "välkommen"! — Hej, vivat, gutår!

NASUS.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

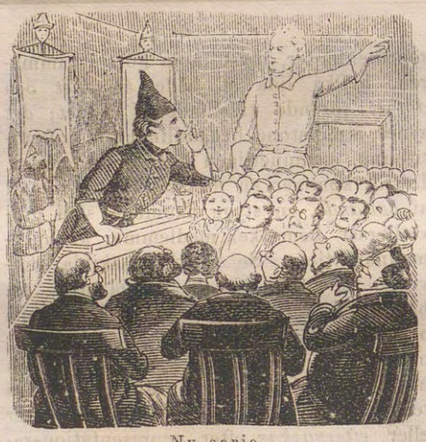

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tolfte Föreläsningen

Jag nämnde i min senaste föreläsning några få ord om Carls öfvergång af floden Düna, ehuru min framställning blef lika knapphändig som hr Lagerstråles försvar för sitt åtgörande med de beryktade tomterna i qvarteret Lagerbärsträdet (hvilka åtminstone för *honom* ej burit några lagrar).

Såsom jag sade, lät Carl tända eld på halm, sedan denna blifvit, i bokstaflig mening, gjord lika vattenhaltig, som Wäktaren är det i figurlig (att ej säga: andlig). — I skydd af röken öfverfördes nu svenska hären på båtar och jakter — de senare naturligtvis af det slag, som skrifves med k äfven af dem, som *icke* kunna stafva rätt, t. ex. Posttidningen, för att ej tala om Wetenskapsakademiens zoolog ex professo *). — Carl sjelf var bland de förste, som satte foten i land, ty han var lika otålig att få slåss med fienden, som Alcibiades-Liljencrantz (äfven: »den nye Crusenstolpe» kallad) längtar efter fejd med ministèren.

Carl gaf sig icke ens tid att vänta tills hela hans här kommit i land, utan såsnart han hade hälften af fotfolket kring sig — en lifvakt, säkrare än den, som landtmannapartiets s. k. chefer ha omkring sig — så marscherade han mot fienden. Ryssarne flydde snart, slagna af häpnad, liksom allmänheten nyss blef vid utgången i Baggbölemålet, och sannolikt äfven ihågkommande Narva lika väl som (jag hoppas) »den bästa af ministèrer» skall minnas diskussionen om décharge-betänkandet. Med ett ord: de drogo visliga sig sjelfve undan all fara, men lemnade deremot sachsarne i sticket — ett beteende lika nobelt som herrar tjenstemäns vid Kongl. Teatern, hvilka, uppskrämda af den lexa, Riksdagen gaf de »gunstige» herrarne, börjat indraga — icke sig sjelfva, men de stackars chör- och ballettstaterna. — Sachsarne å sin sida höllo i sig lika envist som Osmundsbolaget gör, fast det icke får stort mer än »femton droppar» petroleum hvarannan dag.

*) I Wetenskaps-akademiens katalog öfver sina zoologiska samlingar (utgifven af C. J. Sundevall?) får man bland annat veta, att "jakttigern (felis jubata), med små runda, tätt stående fläckar, i Indien tämjes och begagnas som jakthund".

En som icke är oantastlig.

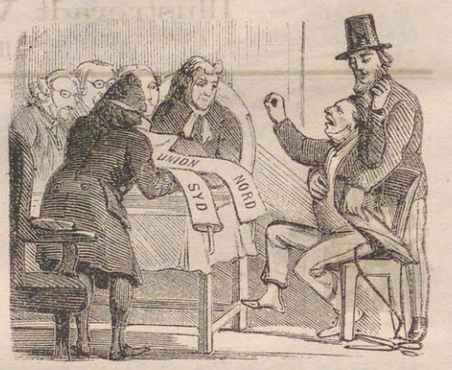

I Amerika har en Skräddare blifvit anklagad för dåligt arbete.

Dialog på en redaktionsbyrå.

Scenen: Stockholm, vid Lilla Nygatan.
Tiden: Den 20 Mars 1868.

Redaktionssekreteraren (med ett korrektur i handen): Det var för väl, att jag upptäckte det här förskräckliga misstaget! Ledande artikeln för i dag är i ministeriell anda, och vi ha ju under ett par år varit antiministeriella.

Redaktören: Ouff, ouff! Inte är det något misstag! Aftonbladet, som förut var ministeriellt, har ju nu slagit sig på opposition. Då ska' naturligtvis vi göra tvärt emot.

Red.-Sekret. (förbluffad): Ja, men konseqvensen . . ,

Red.: Konseqvensen? Pouff! . . . när ha vi någonsin brytt oss om konseqvensen?

Svensk Författnings-Samling n:r 11 för år 1868 är ett »Postfördrag emellan Hans Maj:t Konungen af Sverige och Norge å ena samt Hans Maj:t Konungen af Nederländerna å andra sidan, afslutadt i Haag den 11 Januari 1868.»

Det är ganska aktningsvärdt, att H. M. Konungen (märk: ej *Kongl. Maj:t*) vill

ordna sin enskilda brefvexling med sin »Kärälskelige Broder och Frände»; men hvad i all verlden har svenska allmänheten, hvad har svensk författningssamling dermed att göra?

Trögelin.

Samma märkliga tidskrifts n:r 13 för är 1868 innehåller en kungörelse angående de förmåner, som i Sveriges hamnar äro främmande länders fartyg beviljade. Deraf erfar man i särskilda paragrafer, att republiken Liberias och Sandwichsöarnes fartyg åtnjuta särskilda förmåner. Här torde man dock mer än någonsin kunna tillämpa det kända uttrycket: »kommer aldrig i fråga.»

I samma kungörelse får man i kursiv stil se: finska *landtmanna*-fartyg. Dervid kommer man att tänka på versen:

"Sjöman blifve på sjön, och landtman plöje sin åker",

hvilken vers med fördel användes af Min son på galejan.

I samma kungörelse förekommer ofta det hemska namnet *bilbref*. Författaren till broschyren »om den juridiska stilen», hvilken der mycket svänger sig med ordlekar och bland annat vill öfversätta lösdrifvare med laxativ, torde i ifrågavarande kungörelse finna ett stöd för dödsstraffets bibehållande. Ordet bilbref torde kunna öfversättas med halshuggningsdom.

Trögelin.

Vid en viss ordens högtidsdag den 25 dennes höllos, såsom vanligt å alla ordenssammankomster, en mängd tal och druckos en massa mer eller mindre »officiella» och »underdåniga» skålar. Efter kaffet, vid det s. k. nachspielet, utbragte ordföranden (Amiral L—k) en toast för Sveriges handel, industri och näringar, såsom varande vilkoren för och befordrarne af sjömannens existens och förkofran. För denna skål tackade Bank-direktören Wallenberg på ett särdeles briljant sätt, och ur hans tal tager Nisse sig friheten meddela nedanstående strofer:

»En beryktad Statsman, Metternich, säges hafva yttrat, att menniskan börjar först med Adelsmannen och Kaptener'). *Jag* skulle vilja påstå, att menniskan börjar först med *sjömannen.*» — — — — —

»Hvad är lifvet? En blink från evighetens fyrbåk.» — — — — — — —

»Hvad är resultatet af mannens verksamhet? En solavexel, betalbar å vista i evighetens bank.» — — — — — —

*) Talaren riktade härvid med ett sardoniskt småleende sin blick mot en i hans grannskap stående nobilis och gardeskapten von . . ancken, hvars briljanterade Wasastjerna torde hafva på sätt och vis verkat inspirerande.

Den vunna önskan.

Herr Martin sökte jemt cachera
de gråa hår, hans hjessa bar:
herr Martin ville visst passera
för yngre än han verkligt var.
Herr Martin — trots de 70 åren —
med unga Minna, skön som våren,
i brudbädd steg . . . Hvad skedde mer?
Se'n Martin så vardt äkta man,
sin önskan han impromtu vann:
de gråa håren
man nu för horn vid horn ej ser.

C. én.

Sedesamhet vid Carl XV:s hof.

Några hoffröknar sutto härom qvällen på Dramatiska Teatern, åskådande »Fruntimmersskolan». När Arnolphe (hr Stjernström) omtalar, såsom bevis på sin älskade Agnes' naiveté, att hon en gång frågat honom, om »barn födas genom örat», sågos våra hoffröknar få ett fasligt arbete med sina solfjädrar:

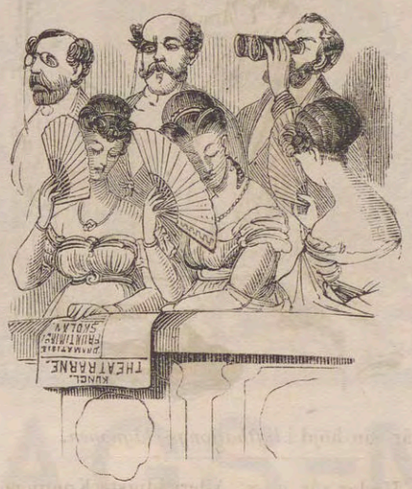

När sedermera Agnes sjelf beklagar sig öfver hur »lopporna stickas» — då kunde oskulderna från Carl XV:s hof ej uthärda längre. De — gingo sin väg.

»Tattale di två hoffjöknarna!»

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XIII.

241. »De många herrarna!» — sa' grodan, när harfven gick öfver henne.

242. »Det lyckas inte!» — sa' bagarn, gjorde bullar i solvärmen.

243. »Det var mej en god lättnad!» — sa' bond', när hustrun kom in på vatten och bröd.

244. »Det är inte borta för det!» — sa' kärringen, kasta' mjölet under bordet.

245. »Har du sett sill dansa i galoscher?» — sa' Jeppe.

246. »Hvar och en är herre öfver sin stackare!» — sa' pojken, piska' katten *).

*) En längre lydelse (något lång för ett ordstäf) är:

"Hvar och en är herre öfver sin stackare, far öfver mor, mor öfver mej, och jag öfver dej, din rackare!" — sa' pojken, piska' katten.

247. »Hvem vet, hvad det är godt för?» — sa' han, som bröt benet af sig.

248. »Håll ord, min far!» — sa' Rudbecken.

249. »Inte ska' du gråta för det!» — sa' pojken, slog ögat ur mor sin.

250. »Jag råkar väl den gamla vägen!» — sa' kärringen, körde skeden i örat.

251. »Jag tror, f-n rider märren!» — sa' bond', red'na sjelf.

252. »Kan inte!» — sa' Packalin om utskylderna.

253. »Lika barn leka bäst!» — sa' klockarn, bytte bort blaren till kommunistern.

254. »Mer ler!» — sa' krukmakarn.

255. »Nordanvädret är kallt, komma från hvad håll det vill!» — sa' kärringen, gick i motvind.

256. »Nyttigt att ha!» — sa' bond' om ögonbrynen.

257. »Si so!» — sa' finn, red på galten.

258. »Skadar inte!» — sa' han, som blef luggad i peruken.

259. »Tarflig kollekt!» — sa' klockarn, fick en byxknapp i håfven.

260. »Åkta ljusblått!» — sa' färgarn, färga' grönt.

Små Hufvudstadsepistlar.

12.

Nå, nu ändtligen tycks våren vara i annalkande, "om inte f-n rider märket", som man, vulgärt nog, men betecknande, brukar uttrycka sig! . . . I trakten af Strömstad har man plockat blåsippor; i Wenersborg har man hört lärkan; i Westervik har man fått öppet vatten; i Jönköping har man haft besök af en skock tranor; i Warberg, Marstrand, Södertelje, m. fl. städer börjar man redan täfla om den badande och brunnsdrickande allmänhetens bevågenhet; och i Stockholm äro gatorna rena, der solen, oberoende af vederbörande, förmått verka.

Föröfrigt sysselsättas sinnena mest af den snart förestående flyttningen, och en och annan "öfverlastad" rustvagn, för att icke tala om kuskarne, har redan börjat visa sig på våra allmänna platser. Det är för märkvärdigt, hvad jag tycker att en sådan der en kusk på en rustvagn liknar en konung på sin thron! Båda äro placerade ganska högt och blicka föraktligt ned, ja, till och med trampa på lasset. De begge hästarna, som kusken efter behag håller i tygeln, äro ett par representantkamrar, och sällan skrida de framåt annat än i sakta lunk. Skulle det likväl hända, att den ena eller andra "dragaren" blir istadig, eller att den allra ringaste lilla artikel i vagnen börjar röra på sig, så darrar bestämdt körsvennen ju högre han sitter på tinnarne. Kommer dertill den stora likheten mellan kuskar och konungar, att begge parterna förstå att taga bra betalt och merendels pocka på drickspengar, så är ju jemförelsen icke så oäfven, om den än haltar i ett och annat.

På tal om "de högt uppsatte" kan jag icke underlåta att framdraga ett bevis på huru demokratiskt sinnadt svenska folket verkligen är i själ och botten, oaktadt det finnes personer, som våga påstå, att Norden ännu icke på flera hundra år kan bli mogen för republiken. Härom dagen vandrade en af dessa gipsgjutare, som hufvudstaden har så godt om, med sin belamrade låda på hufvudet, Drottninggatan framåt. Vid ett hörn snafvade han emot trottoirkanten, och der lågo nu alla Europas monarker nedstörtade i smutsen och utan hufvuden. "Hurra!" jublade en rundt omkring den olycklige "konungamakaren" hopkommen folkmassa. En enda figur lyckades komma undan förstörelsen med blott ena armen stympad, men med hufvudet i behåll, och besynnerligt nog var denne just — Garibaldi. Men se, nu ville hurraropen aldrig taga slut, om icke en poliskonstapel funnit sig föranlåten att nedtysta rabulisterna!

Men för tusan, om jag fortsätter min epistel i samma anda som jag nu hållit på en stund,

kunde mången tro att jag ville göra en tillämpning af ordspråket: "medan katten är borta, dansa råttorna på bordet"! — Tro likväl inte så illa om mig!... Frid vare med vår dyre monark på hans riksvigtiga resa, och måtte han vid sin framkomst till andra sidan Kölen, genom den tillämnade illuminationen i Kristiania, bli fullkomligt *upplyst* och öfvertygad om den osvikliga troheten hos våra norska bröder, huru vanskligt det än må vara att "döma efter skenet"!

Emellertid roa vi oss här hemma på bästa sätt, utan att dock öfverskrida de tillbörliga gränserna, förvissade om att prins Oscar, med sina tre statsråd, styr allting till det bästa.

I lördags hade nionde skarpskyttekompaniet en talrikt besökt soirée med dans i La Croix' salong. Programmet upptog först en afdelning, kallad "mixtum compositum", innehållande musiknummer, komiska föredrag, qvartettsång, kasperleteater af lefvande figurer m. m., och sedan följde en danslista ifrån "generalmarsch", "öfverstevals", "majorspolka" o. s. v. ända till "militär-försörjningsgalopp", som afslutade det hela. Tillställningen var högst lifvad, och detta sätt att befrämja sammanhållning och kamratskap inom corpsen är att rekommendera för samtliga kompanierna.

På söndagen dansade "typograferna" i samma lokal, och att det var "stil" i den balen, det kan man taga för lika säkert, "som om det vore tryckt."

Sjunde kompaniet af skarpskyttecorpsen hade i tisdags en större kollation på Hasselbacken, hvarvid vice-chefen hr Cederblad fick som tacksamhetsgärd mottaga en hederssabel under skålar och sånger — om på den kända melodien ur "Storhertiginnan": "Tag denna sabel, tag sabeln, tag sabeln!" känner jag icke; i onsdags "festade" både "Neptunerne" och "Östgöta gilles ledamöter"; i fredags höll en fru Ingerö från Norge föredrag öfver "mormonismens djupa mysterier"; och i afton, lördag, är det så mycket festligheter, att jag omöjligt kan uppräkna alla.

Lägger jag dertill den stora "vårfloden" af concerter och de ordinarie teaterrepresentationerna, så lida vi ingalunda brist på förströelser. Återstår dock att kunna freqventera alla dessa tillställningar, och *kan* man det, så inte är det värdt att komma och tala om "dåliga tider" sedan!

Apropos teater, så omnämnde jag i min förra epistel hrr N. W. Almlöfs, Jolins och Svensons förestående afgång från Kongl. teatern, äfvensom hr Jolins afskedsprogram. Jag kan i dag tilllägga, att hr Svensons dito är bestämdt att blifva: "Engelbrecht och hans dalkarlar", i hvilket skådespel hr S. allt ifrån dess första representation, den 20 April 1846, spelat den redlige dalmasen Sven Ulfsons rol.

Huruvida det tidehvarf vi lefva i, annars är så utomordentligt *godt*, torde mången ha skäl att betvifla. Men det är bäst att vara "stum som en aborre", ty då ger man hvarken hugg åt andra eller åt sig sjelf; och detta åstadkommes lättast genom att "låta maten tysta mun", hvilket jag hoppas skall gå för sig så snart hr Blag låter de gamla välkända aborrarne lefva upp igen på Blå porten. *Fredman*

I dagens statyfråga.

Då åtskilliga förslag framkastats rörande tjenlig plats för Carl XII:s staty och verklig svårighet förefinnes för utfinnande af en sådan, tar undertecknad sig friheten föresiå tvenne alternativer i detta fall: antingen att statyn reses inne på artillerigården, då fond vinnes åt densamma och omgifningarne blifva värdiga, eller ock att den uppställes på Carl XIII:s piedestal, der de 4 lejonen skulle blifva en passande omgifning åt »lejonkungen». Lämpligaste platsen för Carl XIII:s bildstod blefve i sådant fall planen utanför frimurarelogen, mellan dess begge utskjutande flyglar. Här vore han såsom i sitt rätta hem och kunde nästan dagligen under brödernas »arbetstid» få emottaga deras *varma hyllning*, hvarjemte den fördel vunnes, att han uti detta skymundan blefve så litet som möjligt till en förargelseväckande syn för oinvigde. *Linus.*

Chignonen

når sin höjd i *luftballongs-chignonen.*

Under vår u. v. Allernådigste Konungs resa, såsom Kronprins-regent, i Norrland 1858, kom en bonde fram till hans vagn och frågade, hur han skulle få se kronprinsen. »Det ska' jag säga dig», svarade denne, visande på landshöfding M., hvilken var med i sviten, »det är den der granna herrn med trekantiga hatten och guldgranna hörn med trekantiga hatten och guldgranna hörn med trekantiga hatten och guldgranna hörn med trekantiga hatten och guldgranna herrn med trekantiga hatten och guldgranna herrn med trekantiga hatten och guldgranna herr

N:r 14. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 5 April 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

Ny serie.

1.

»Den långsamt mognande öfvertygelsen», hvilken förskräcks för allt, som stöter det minsta på hvad den kallar för »brådstörtadt», har, när den icke *kan* slippa att taga ett steg framåt, en viss förkärlek för s. k. öfvergångsåtgärder. Jag vill icke just neka till att jag anser hr De Geer för att vara liksom en representant af denna lugna besinning, och det var väl den, som gjorde hans tvekan att ett eller annat år förr, hellre än senare, låta skarprättarns bila förflyttas ifrån Lagens (för att ej säga: Rättvisans) bord till antiqvitetssamlingarna i riksmuseum; densamma yttrade sig visst äfven i hans förklaring i onsdags, att regeringen mer än gerna vill, att den historiska »74:an» — eller numera »47:an» — blott må lefva i sina minnen, men att »tiden ännu icke är inne att taga steget fullt ut», hvadan man tills vidare får nöja sig med den »öfvergångsåtgärd», hvilken nu snart, om Högsta Domstolen vill, är gällande lag.

Nyssnämnde dag — den 1 April — gjorde sig för öfrigt märkvärdig genom den »uppståndelse» i Andra kammarn, om hvilken ni läst i de stora tidningarne (Dagens Nyheter räknade ibland dem). Hr Siljeström höll just på som bäst med skatten på hvitbetsodling, då — pang! pang! . . . glasen i taklyktorna sprungo för blåsten och gasen samt lågorna började flämta »på ett sätt, som ingaf oro». Han, som förstår allt — ni vet! — och som säges ha ett visst intresse af att hvitbetsodlingen blir så försvårad som möjligt, tittade förskräckt åt taket, der han tyckte sig se, hurusom lågorna frassade på en kolossal sockertopp af Carnegies bästa raffinerade och bildade ett fyrverkeri, nästan lika rysligt skönt som ett af hans egna. I fyrsprång rusade han, med utropet: »elden är lös!», på dörren, följd i hälarne af sin kamrat hr Lindström, hvilken alldeles »tappat concepterna», precis som om han hört en minister tala. Väl fyrtio i kammarn följde exemplet; villervallan var svår.

Lyckligtvis var den fara, som sväfvade öfver lagstiftarnes hufvuden, icke så stor. Vår vän M. blef deras räddande engel. Med en fart, som om det gällt att först hinna berätta en ny anekdot, var han ifrån referentläktaren, der han satt, uppe på vinden och nere igen. Lutande sig öfver skranket, sågs och hördes han för första gången (den så ifrigt efterlängtade!) tala inom den nya representationen. Detta skedde också under vederbörliga former. »*Herr Talman! Mine Herrar!*» — så sade han — »Ni kan vara trankila! Det är inte farligt!»

Med dubbel tillfredsställelse — främst öfver att ha fått »uppträda» i Andra kammarn, och dernäst öfver att ha kunnat lugna densamma i dess stora ängslan — satte sig talaren.

Jag har trott mig, i sanningens intresse, böra närmare beskrifva denna scen, alldenstund de andra tidningarne helt knapphändigt yttrat, att de lugnande, orden kommo »från en person på referentläktarn».

Det var för resten det mest pikanta som jag under veckans lopp bevittnat på min plats. *Riksdags-Nisse.*

Aprilnarri.

A. Nå, bysättningsstraffet, som i dag blifvit helt och hållet afskaffadt vid riksdagen!

B. Jaså? Det var väl. Ändå en liten heder för vårt lands civilisation!

A. April! April!

C. Hvad säger du om Dicksönerna, som blifvit dömda, vid hemtnings äfventyr, att sjelfve, *personligen*, stå till svars för baggbölerierna!

D. Nå, det var då alls inte för bittida — men roligt i alla fall!

C. April! April!

E. Har du sett, hur nyktra och förståndiga norrmännen visat sig vid Hans Maj:ts ankomst till Christiania? Inga processioner eller andra sådana dumheter!

F. Gud ske lof för det! Måtte vi här i Stockholm snart bli lika förnuftiga! Ja . . . norrmännen ä' ändå bra folk!

E. April! April!

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Trettonde Föreläsningen

Oaktadt Sachsarnes tappra motstånd vid Düna — hvarom jag förra gången nämnde några ord — blef det i längden lika omöjligt för dem att hålla ut, som det blifvit för Kongl. teaterdirektionen att motstå allmänna opinionens påtryckning i fråga om dess s. k. förvaltning af »verket». Efter tre anfall och förlust af ett par tusen man gåfvo de sig hals öfver hufvud i väg, lemnande sitt läger, med allt hvad der fanns, i sticket. Bland deras förråder lefde nu svenskarne om lika muntert som herrarne på gamla »sjuttifyran» numera, sedan hr Bildt förskaffat dem 47 öre, i st. f. 27, i »dagtraktamente».

Carls öfvergång af Düna anses som det utmärktaste i hela hans fältlif och skulle möjligen kunna vinna erkännande af sjelfve den store generalen Fabian Wrede, ehuru han icke uppgjort planen dertill. Det var dock, sanningen att säga, samma förhållande med denna bedrift, som det oftast är med konungars storverk — äfven om dessa heta t. ex. representationsreformer. Majestätet skördar äran, men andra ha mödan. Denna senare tillkom här hufvudsakligen den gamle Erik Dahlberg och den unge Magnus Stenbock.

Efter den bekantskap, som czar Peter och konung August sålunda fått göra med det svenska lejonet, tycktes de ha blifvit lika spaka, som Ultuna-styrelsen snart nog torde komma att blifva. De önskade fred, och efter hvad August åtminstone högtidligt försäkrade, hyste han ej mera fiendskap emot Carl, än vår »erkändt rödaste» republikan i verkligheten hyser emot kungar och kunglighet.

Men erfarenheten hade lärt Carl att ej lita på slik uppriktighet mer, än Nisse litar på hr L. J. H—s försäkringar att han ej har med D. N. att beställa. Tvärtom beslöt han, efter någon tvekan, att fortfarande rikta sitt anfall mot Polen. Han ansåg det, innan August blifvit afsatt, vara lika otänkbart att få lugn från det hållet, som vår tids embetsmän anse det omöjligt att vara lugn, så länge Fröman, rättvisans skarpögde och vaksamme Heimdall, är justitieombudsman. Visserligen blef Carl både af sin förtrogne vän Piper och af den gamle Bengt Oxenstierna varnad för att gifva sig längre in i Polen; men det var lika fåfängt, som att *nu* söka hindra samme hjeltekonung att begifva sig till — den XIII:s plats.

Olika offer.

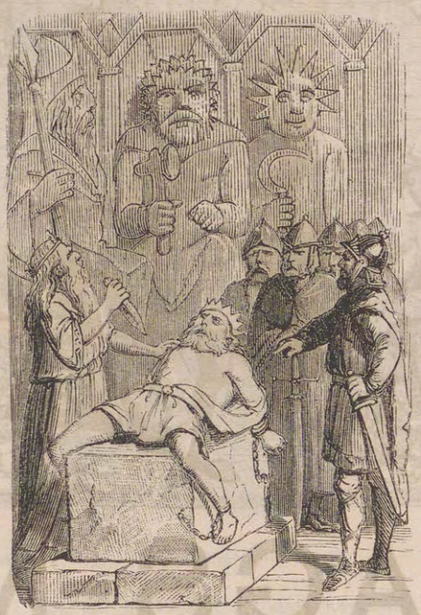

Förr offrade man — sin konung (Domalder), *derföre att* nöd var i landet.

Nu offrar man *åt* sin konung, million på million, *oaktadt* nöd är i landet.

Frimurare-Ordens hemligheter afslöjade.

Måndagen den 23 Martii anno Ett Tusen Åttahundra och Sextioåtta efter Christi börd var en i verldshistorien epokgörande dag, ty på den dagen, klockan 2 e. m. på slaget, afslöjades i Stockholms stad å frimurarelogen nämnde ordens hemligheter. Då fick gemene man skåda hvad som påstås ha varit en hemlighet allt ifrån den vise Salomos tid.

Hvad under då, att en stor menniskomassa skulle trängas i trapporna till logen? Nyfikenheten lästes i allas blickar, eget nog ej mindre i herrarnas än i fruntimmernas. Inseende omöjligheten att i sådan trängsel komma fram, tog jag med lugn mitt parti att vänta och först tillfredsställa hungerns öfvervägande kraf. Detta var stort, och det drog ut på tiden. Derefter förfogade jag mig upp till logen och mötte i trappan en nedströmmande menniskomassa, som sett frimurarordens afslöjade hemligheter. Någon större salomonisk vishet kunde jag e märka i deras fysionomier, hvilka voro alldeles likadana som förut, med undantag af att näsorna påtagligen blifvit åtskilliga tum längre, fastän hvar och en sökte hålla god min.

Såsom laxen eller kärringen emot strömmen, stretade jag uppför trapporna, och mina förhoppningar sjönko direkt i samma proportion, som jag såg de nedtågandes näsor allt längre.

Beredd på det värsta steg jag in i ett rum, liknande en kyrka. En orgel hördes, ljus brunno i kronor, teatersköldar af papp hängde på väggarna i stället för altar- och nummertaflor. I midten af rummet stod på en katafalk — en . . . likkista. Skrämd af de fula ryktena om herrar frimurares lusta efter menniskokött, frågade jag en herre i frack med blodrödt band — tydligen en »tjenande broder» i orden — hvad meningen var med kistan. Med en vigtig min, som påminde mig om: »vi presterskap», och med dof stämma gaf han mig svaret: »Det är en påminnelse om att vi skola dö». Vanliga menniskor veta, att de skola dö, men frimurare ha aldrig gjort sig kända såsom några ljusa hufvuden och behöfva nödvändigt se en likkista för att förstå, att äfven de en gång skola fara all verldenes väg, och för att få ett rätt begrepp om hvad detta vill säga.

»Nå, hvad såg ni mer? Berätta, berätta!» Jo, jag såg — ingenting mer. I en sal blott några illa målade porträtter i granna ramar af svenska kungar.

Men hvarföre då en sådan menniskomassa? Jo se, nyfikenheten narrade dem.

Men hur kunde profana ögon få skåda en slik herrlighet?

Det fick jag förklaring på sedan. Man hade dubbat ett par nya riddare af Carl XIII:s orden, och vid sådana tillfällen — *efter* ceremonien, förstås! — är det af gammalt allmänheten medgifvet att kasta en liten, liten blick bakom det förlåt, som döljer frimureriets mysterier.

Malle.

En afton i Baptist-kyrkan,

skildrad af en »sofvande» och »oomvänd» Nisse.

Som jag hade hört, att en extra aftonunderhållning, *hvartill endast det täcka könet hade tillträde*, skulle ega rum i Baptistkyrkan en dag i förra veckan, beslöt öfvertecknad att, oaktadt jag tillhör det »otäcka» könet, »hedra tillställningen med min närvaro», och styrde derföre, kl. 7 på aftonen, min kosa till Oxtorgsgatan, der, som man vet, »templet» är beläget.

Framkommen till ort och ställe, vederfors mig genast den stora nåden att bli körd på porten.

— »Härut, härut, du blodhund, du Belials man!» — utropade »dörravårdaren»; — »här få endast fruntimmer komma in. *Inga herrar! inga herrar!* — Det har syster H(ammar) strängeligen tillsagt.»

Men en rättskaffens Nisse låter sig ej

förbluffa. Jag gjorde mig genast osynlig, och kilade in.

Den högtidliga akten inleddes med en salvelsefull bön, som hölls af »högsta hönset i korgen», syster H. Sedan bönen var slut, tog syster H. församlingen i närmare skärskådande, hvarefter hon upplät sin mun, talade och sade:

— Är syster E(riksson) här?

— Nej! — mumlade församlingen.

— Älskade systrar! — återtog syster H. — låtom oss bedja en bön för syster E.!

En längre bön hölls derefter till syster E:s fromma. Sedan denna (bönen näml.) var absolverad, upprepade syster H. sin fråga. Samma svar följde, hvadan hon fann sig föranlåten att anhålla om ännu en bön för syster E.

En ny bön hölls genast för »det borttappade fåret», som slutligen instack sin spetsiga näsa genom dörröppningen och tog plats i församlingen.

Med anledning af denna glädjande tilldragelse hölls ytterligare en bön, hvarefter syster H. ånyo upplät sin mun, talade och sade:

— Är syster N(ilsson) här?

Församlingen hade knappast hunnit nekande besvara denna fråga, förrän syster N. infann sig. Någon bön för henne ansågs derföre ej af nöden, utan började syster H. genast ett dråpligt föredrag om *tro, väckelse, nådagåfvor*, etc. etc.

Sedan den andliga slarfsyltan vederbörligen blifvit utportionerad, sporde syster H., om någon af de »nya systrarna» blifvit »väckt» sedan föregående sammankomst.

En bastant piga reste sig genast, ruskade på sig och utropade, under tjut och snyftningar:

— Jo, jag . . . jag . . . *jag* har blifvit »väckt».

— Huru tillgick detta? — frågade syster H.

— Jo — svarade pigan — jag kom hit *hungrig*, men gick *mätt* härifrån.

Vid dessa ord bestrålades syster H:s anlete af ett saligt leende, och hon utropade med en triumferande ton:

— Hör bara, hör bara! Här ha vi ett vackert exempel på »nådainflytelse» och »väckelse»! Tänk bara, mina systrar: hon kom hit *hungrig* . . . hungrig efter »ordet» . . . men gick *mätt* härifrån!

— Underbart! — mumlade församlingen — hon *kom* hungrig och *gick* mätt!

Syster H. hemställde derefter, om inte syster E. ville läsa en bön för den »väckta» pigan.

— Ack nej! — utropade syster E. — jag kan inte . . . jag kan inte! Jag känner mig i afton så fattig . . . så fattig. Jag finner, att jag hvarken har »mat» eller »dryck» i min själ — jag behöfver sjelf en förbön.

— »Inte knussel!» — tänkte de andra systrarna . . . och höllo genast en bön för syster E.

Sedan bönen var slut, reste sig föremålet för densamma och utropade:

— Nu känner jag mig både »mätt» och »otörstig»! Nu skall jag hålla en bön för vår »nyväckta» syster!

Skedde.

Till sist hölls en allmän »slutbön», men just som »systrarna» voro i begrepp att aflägsna sig, ropade syster H.:

— Mina systrar, mina systrar! Är det ingen af er, som har aflägsna anförvandter, och önskar några förböner för dem?

— Jo — sade en gammal gumma — jag har en son, som är sjöman . . . och han har benikemask!

— Är han »troende»? — frågade syster H.

— Det vet jag inte — svarade gumman — ty jag har inte sett honom på fyra år.

— A la bonne heure! — tänkte syster H. — vi få inte försumma en enda »böneanledning»!

Vipps hölls en bön för sjömannen . . . och så stor var lusten att »bedja», att bestämdt ingen skulle ha vägrat *sjelfva Nisse* en förbön, ifall jag väckt proposition derom.

Kl. 8,45 slutade »aftonunderhållningen», och systrarna troppade af, under utbyte af en mängd *andliga* karesser. För min del var jag alldeles yr i hufvudet af de många bönerna . . . och lunkade hemåt, gnolande på Mazettos aria i »Sylvia»: »*De qvinnorna, de qvinnorna!*»

Generaler förr och nu.

— Hvad gjorde generalerna hos de gamle romarne — t. ex. en Varus och andra — när de förlorat ett slag och ansågo sig ha lefvat nog?

— De kastade sig på sina svärd.

— Hvad göra våra generaler nu för tiden, när de anse sig böra afsluta sin »hjeltebana»?

— De kasta sig på — något annat.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XIV.

261. »Ach Gott!» — sa' tysken, fick spö.

262. »Bien!» — sa' Pelle, bet i osten.

263. »Det blir väl fler stämmor!» — sa' bond', söp opp mantalspengarna.

264. »Det blir väl någon rå!» — sa' gumman, grädda' pannkakor.

265. »Det var besynnerligt!» — sa' han, som ville låna pengar och inga fick.

266. »Det är bråte, som brinner!» — sa' kärringen, tände eld i håret.

267. »Det är ett nytt mode!» — sa' han, som knöt halsduken i nacken.

268. »En ann kan vara så god som en ann!» — sa' pigan, satte på sig fruns hatt.

269. »Får jag lof?» — sa' bonden, stal en stut.

270. »Godt att få någon klo!» — sa' bond', meta' upp en »tossa».

271. »Hvad gör inte tysken för pengar!» — sa' bond', fick se markattan.

272. »Jag ska' något roa mig med!» — sa' kärringen, satt i spiseln och svor.

273. »Jag tror, det passar!» — sa' Rösjögubben, satte sju ärmar i en pels.

274. »Jag umgås inte i det huset!» — sa' bromsen om kyrkan.

275. »Kantänka herrn!» — sa' pojken till far sin.

276. »Nu blir jag båd' full och mätt!» — sa' kärringen, doppa' gröten i bränvin.

277. »Nu ska' vi komma öfverens att inte trampa hvarandra på tårna!» — sa' tuppen, stod i spiltan hos hästen.

278. »Slikt händer på sjön!» — sa' skälen, blef skjuten i ögat.

279. »Smör skadar ingen mat!» — sa' kärringen, lade det i kallskåln.

280. »Väl möjligt!» — sa' bonden, blef kallad tjuf.

Kupletter
ur
"Stockholm nattetid."

FLINK, stadsbud (hr Sjöberg) sjunger:

(Mel.: "Det sägs, att på jorden allt vinns genom ordning och flit.")

När som man är stadsbud och lunkar på gatorna kring,
så får man i uppdrag så månget förunderligt ting;
och fast man bär nummer och skylt uppå pannan,
studerar man lifvet långt mer än en annan
från morgonens rand
intill qvälln -- och ibland
nattetid.

När solen går ned, ändras skepnaden hos lite hvar —
och, som ett exempel, en ungdomlig tärna jag tar:
om dagen hon blygs visa formen på armen,
men, utan att rodna, den fylliga *barmen*
hon blottar så sval,
när hon är på en bal
nattetid.

En yngling så trägen arbetar om da'n på kontor,
han synes så hygglig och man såsom guld honom tror;
men dårskaper gör han om natten i massa,
och stundom det händer, att husbondens kassa,
i fickan förtöjd,
får betala hans "fröjd"
nattetid.

I hemmet är mannen en snålvarg, en hjertlös tyrann,
och hela Guds-dagen så puttrar och smågrälar han
med hustrun, att ej hon kan hushålla riktigt — men sjelf på champagne och mätresser — försigtigt —
utan knussel och prut,
strör han sedlarna ut
nattetid.

Ett fruntimmer, något till åren, om dagarna jemt svär ve öfver kärlek och ungdomens lekar och skämt;
likväl kan det hända, att lätt såsom anden
med eld uti ögat och ljuset i handen,
för en maskulin kropp
hon slår lönndörren opp
nattetid.

För att kunna forska med allvar i skrifternas djup, herr pastorn till maten knappt vågar att ta sig en sup;
men fast han om dagen så soltorkar anden —
med halfrusig hjerna och kortlek i handen
förstör han likväl
båd' sin kropp och sin själ
nattetid.

Ett "lejon" om dagen kan knappast sin jemnlike se,
och endast på "Rydberg" han får, som han vill, sin soupé;
men när der är stängdt och serveringen brister,
då dricker han brorskål med tross och gardister
i vänskaplig rund
på en krog i Trångsund
nattetid.

Ja, så går det till ibland dem, som gör natten till dag,
och afundas någon dem detta — så ej är det jag!
Nej, lycklig man är, om till simplaste läger
man går, men sitt samvete orubbadt eger
af passionernas strid —
och kan somna i frid
nattetid!

Små Hufvudstadsepistlar.

13.

"Pepita är död!" — så ljuder ett snyftande echo från Andalusiens dalar till Nordamerikas bergstoppar; från Patagoniens jättar till Lappmarkens dvergfigurer ("*Långa* lappskan" är för längesedan död och begrafven!); från storsultanens seralj till villorna vid Ulriksdal utanför Stockholm. Kläden er i flor, dock icke för mycket genomskinligt, I parkettens sörjande beundratörer! Fällen tårar, I tidningarnes berusade konstkritiker! Upphäfven saknadens suckar, I teaterföreståndare med dåliga affärer! Och plantera en blomma på kullen, du store Eric Bögh, som för den svartögda sennorans skull fick tillfälle att skapa en särskild dramatisk litteratur!

Vi svenskar kunna dock i allmänhet trösta oss, ty fastän Pepita är död, lefver ännu — dansören Carl Edström. Åtskilliga landsortsstäder, och till och med äfven Stockholm, ha under de senare åren varit hugnade med besök af honom, och när han då såsom "den falska Pepita" sväfvat fram öfver tiljorna, har troligen många fruntimmershjerta vid åsynen af det der "formsköna" dunkat litet hastigare, ehuru jag för min del nödgas instämma i en Jönköpingstidnings yttrande, att "man må hafva den mest djerfva fantasi — herr Edström saknar i alla fall just det pikanta, som Pepita är i besittning af".

Men måhända slippa vi sakna äfven *det*, när vi i sommar få se fru Lanners smidiga sylfider uppenbara sig i hr Mothanders tempel på Djurgården. Vi taga för gifvet, att fru L. icke medför något "tungt kavalleri", oaktadt hon förhyrt en "manége" till fält för sin verksamhet. Huruvida det står fast, att hr Lindmarks sällskap skall uppträda tillsammans med henne, lemnar jag derhän; åtminstone har jag hört berättas af artisterna sjelfva, att det sällskap, som nu tillhör "Vaudeville-teatern", skall under Maj månad vara engageradt för fru L:s räkning. Men det har händt, att jag blifvit lurad på dylika berättelser en gång förr, och jag vill inte vidare utsätta Nisses publik för att dela mitt missöde.

För resten har man svårt att veta, hvad man skall tro äfven i andra afseenden, antingen det nu må vara fråga om de "demokratiska" norrmännens procession för Carl XV eller om Dagens nyheters uppgift, att tidningen fallit på posten, men *stigit* ändå; antingen det må gälla bysättningstvångets upphäfvande i Wien eller detsammas bibehållande hos oss; antingen det påstås att hufvudstadens hyresvärdar nedsatt sina pretentioner efter första April, eller att "Carl XIII:s träsk" inom kort skall förvandlas till "Carl XII:s lustgård"; antingen det ser ut som om stadsfullmäktigevalen den här gången skulle ha utfallit temligen skapligt, eller som om hr Hedlund skulle lida af "sockersjuka"; antingen det gifves oss en gnista af hopp att "dagen gryr" till sist i Baggbölemålen, eller att "våren är kommen" för vårt kära Norden.

Men så är det, när man lefver i en tid, då "rabulister" kunna uppstå med sjelfva den "wallenbergande" (d. ä.: vattensprutande) Trollhättan för ögonen; då Stockholm bjuder på *fyra* skorstenseldar på en dag; då vitterhets-, historie- och antiqvitets-akademien icke får emottaga någon tåflingsskrift under hela året; då en förrymd bankkamrer från Sverige blir kryddkrämarbetjent i Amerika; då bränvinet faller och bäyerska ölet stiger; och då de, som gästa "sjuttifyran", från och med 1 april, eller den dag, då bysis-straffet till en viss grad upphäfdes, få sitt s. k. "underhåll" förhöjdt från 27 till 47 öre om dagen — i then tiden är det svårt att veta, om man är lurad eller ej!

Jag tycker emellertid, hvad det festats deruppe på Hornsgatan, när underrättelsen om den beslutade "traktamentsförhöjningen" hann dit. Jag förmodar, att man redan druckit hr Bildts skål i en extra tuting à 20 öre pr man.

En annan festlighet har i dagarne varit hållen uti hr Hammers salong vid Blasieholmen, och de stora tidningarne ha redan haft åtskilligt att derom berätta. Allt hvad hufvudstaden eger artistiskt och litterärt, var der inbjudet, och af dem, som bidragit till den s. k. Nya teaterns uppkomst och fortgång, såg man närvarande hvar och en, ifrån hr direktören till den minste af hr Selinders barn, ifrån författaren af invigningspjesen till renskrifvaren af affischer och programmer.

Att nu, på tal om Nya teatern, der för resten de gamla "svenska nationalsångarne" för närvarande uppträda, hoppa upp till Södra teatern, är ett ganska djerft språng; men jag kan likvisst icke underlåta att omförmäla fru v. Lühmanns afskedsrecett om tisdag. Utom det förut omnämnda stycket: "En midsommarnatt i Dalarne", hvari fru L. haft en af sina bästa roler, gifves till förpjes den omtyckta komedien: "Herre, var så god och tag bort er dotter!"

Och gör jag nu återigen ett lika vådligt skutt tillbaka till "Vaudeville-teatern i Berzelii-park", så är det derföre att det derstädes uppträdande sällskapet är värdt en större uppmuntran än det under föregående månader rönt af hufvudstadspubliken; och hvad särskildt den pjes, som derstädes nu uppföres, angår, har allmänheten verkligen, genom sin talrika närvaro, bevisat att hr "Jovial" måtte ha försakat mången ljuf dröm i sin varma säng, för att rätt kunna sätta sig in i sitt ämne.

Att äfven jag gillar den åsigten, kan förklaras deraf att jag ej studerat "Stockholm nattetid" endast på min kammare; och att många mindre intressant studium finnes, det vet af egen erfarenhet

Fredman.

På balen.

— Söta Emilie, hur du ser ut i håret!

— Och du sjelf då Elise, hur ser *du* ut!

— Hvad vill det säga! Ah, frisösen, den förfärliga varelsen, har förvexlat våra chignoner och gifvit mig *din* blonda och dig *min* mörka!! Gud, ett så'nt spektakel!

Edholmiader.

Efter en repetition på operan »Vattendragaren», som för närvarande gifves å Stora teatern, hade förste direktören, hofmarskalken af Edholm — »en öfverste i forna dagar» — vändt sig till hr L—t med följande ord: »Hör nu, hr L—t, sitter herrn sjelf i tunnan?» — »Ja, hvem skulle annars göra det?» blef svaret. — »Jo, jag hade föreställt mig, att en annan . . . men hvad sitter herrn på då?» — »På en pall.» — »Jaså, på en pall; men det måtte vara obeqvämt?» — »Åhja, men man får finna sig i allt.» — »Det är sannt; men herrn skulle ta ett hjertligare afsked af honom der . . . Vattendragarn.» — »Det hinner jag inte med, ty jag skall skynda mig bort så fort som möjligt.» — »Jaså, ja si . . . jag trodde, det var en annan, som låg i tunnan!»

Efter första representationen af »Barberaren» tillfrågades hr förste direktörn af kapellmästarn, hur han tyckte att operan gått. — »Inte riktigt bra», gafs till svar. — »Hvarför det?» fortfor hr N—n. — »Jag tycker inte om kostymerna», förklarade den »fint» bildade teaterchefen.

Chefen för statistiska byrån, medicinalrådet B., kallas numera för *decimalråd*.

En ny sorts goda egenskaper hos rum.

Följande svar erhölls härom dagen af en person, hvilken annonserat i Dagbladet efter ett rum:

Svar Till ung man
Hos undertecknad finnes ett Rum me egen ingån och Två fönster ått gata På nedra Botten Samt vacker utsigt ått Katrina Pastors Expedetjon, och der man kan sitta och se På Brudvigsell och när De tar utt Lysning, och om Söndagar när folkett går Både ur och i kyrkan och som rummet är Både ljust och stort
Catri na Högbergsgatan 26
A; T; Anderson
Till höger inpå gården der
Gula farstu Dörrarna syns

Observera Rummet är innom Tambur, och Der man kan få fritt intrade till mose-Backe Trägard:

Uttydning af Charaden i föreg. n:r:
Bly-hatt.

Lokalpost. *Peter Simpel:* Kanske längre fram. — *D. S. (W.):* Af för enskildt intresse. — *Valdemar:* Slutet af ert poem skall användas särskildt för sig.

Anmälan.

På **Söndags-Nisse** prenumereras för instundande qvartal (April-Juni), i Stockholm med Rmt 1: 25, i Landsorten med 1: 38. — För halfår (April—September) är priset: 2: 50 och 2: 75; samt för 3 qvartal, eller till årets slut: 3: 75 och 4: 13.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 15. Påskdagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 12 April 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor:
för Landsorten på
posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

Ny serie.

2.

Hr Gripenstedt är en så framstående parlamentarisk talare, att han verkligen kan ha rättighet att säga Andra kammaren midt opp i synen, att den ännu går, om ej precis i kolt, åtminstone i målbrottet — i parlamentariskt afseende, förstås. Han sade det ock i onsdags förmiddag, när han gaf kammaren, genom hr Erik Olsson, en liten »prickning» (som det nu för tiden heter) för dess ovana att kasta fram de vigtigaste frågor »utan tillstymmelse till en föregående utredning». Hr Erik Olsson är en renhårig »landtmannapartist», d. v. s. bland annat en afsvuren fiende till alla privatbankssedlar — möjligtvis icke, såvida han får dem till skänks — och har derföre väckt motion om att alla privatbanker, som vilja ge ut sedlar, skola utrotas af jordene. En svåra sträng herre, som ni hör. Men han hade visst i sin motion förgätit en småsak, nämligen riktiga skäl, och det var denna lilla glömska, som gaf hr Gripenstedt anledning att bedja honom isynnerhet och kammaren i allmänhet akta sig för slika tilltag att fabricera frågor »på fri hand.»

Men »hvar och en är herre öfver sin stackare», och det fick äfven hr Gripenstedt erfara. Var *han* herre öfver Erik Olsson, så råkade han också sjelf ut för *sin* herre — och denne var hr Jöns Pehrsson, den oförskräckte. Jöns Pehrsson har allt hufvud till att sätta sig in i hvarjehanda, och derföre, när hr Gripenstedt utredde den financiela lagstiftningens historik, så var detta något, som Jöns Pehrsson fann vara öfverflödsgöra, ty han kände till den förut. Då han om en stund fick ordet, så gaf han också hr Gripenstedt en fin pik derför, idet han kallade honom en talare, som »så lyckligt uppehöll tiden.» — Så besannades det nyssnämnda ordspråket.

På qvällen samma dag gjorde sig kammaren fasligt brådtom för att komma in på undervisningsfrågan. Man gnodde igenom den långa föredragningslistan med en sådan fart, att man stupade omkull på ett utlåtande af Lagutskottet med anledning deraf, att första kammarn velat och den andra icke velat ha prester till ordförande i skolråd. Jag tror knappt, att kammaren sjelf märkte, att den sålunda i brådskan lät vördiga presterskapet fortfarande få hålla en hägnande hand öfver folkskolan.

Väl inne på kapitlet om undervisningsväsendet, tyckte åtskilliga f. d. »hedervärde» (förstå mig rätt!) att utskottet varit alldeles för strängt, när det fordrat, att barn, som skola intagas i folkskolorna, böra kunna läsa hjelpligt innantill. Det var isynnerhet hrr Åke Andersson och Per Nilsson i Espö, som mente det var alldeles för mycket begärdt, att föräldrarne skulle sjelfve lära sina barn sådant; men hr Jonas Andersson (östgöten) hoppades, att det icke ens i Skåne skulle finnas föräldrar, som saknade tillräcklig bildning derför. Att hr Per Nilsson fann sig stucken häraf, må ingen förtänka honom. Han gratulerade östgötarne, som stodo på en så hög bildningsgrad (att de kunde läsa innantill, eller att de kunde lära sina barn detsamma?) men kunde likväl icke låta bli att omtala, hurusom han sjelf haft bref från åtskilliga s. k. skrifkunniga östgötar, och de brefven voro minsann så illa stafvade, att det var både synd och skam åt'et.

Kammaren ställde sig på skåningarnes sida.

Och ministerkrisen, den länge rysligt tillämnade, som sent i onsdags afton verkligen inträffade — hvad säger ni om den? Att hr Manderström ville lemna de diplomatiska funderna, kan ha sina skäl, om icke annat, så derför att han lär vara pensionsmessig; hr Lagerstråle var förmodligen ledsen för både ett och annat, exempelvis de bittra frukter, som det der olycksaliga »Lagerbärsträdet» burit för honom; hr Abelin hade just börjat sätta sig in i vårt försvarsväsen, men måtte redan ha ledsnat vid allt försvars-oväsen, eller hade han månne börjat ana, att throntalet, som lät oss hoppas att slippa vapenskatten, lofvat mer än han sedermera funnit sig kunna hålla? Hr Ugglas — ja, har han på något sätt »missräknat sig»?

Tyvärr lär man icke kunna säga om ministrar detsamma som om qvinnor, att, mister man en, står det tusen (kandidater) åter. Hvilka tycker ni derför att vi skola taga i stället för de här fyra? Om jag får lof, så har jag redan min lilla lista färdig, och den som är fin ändå. Se här:

Utrikesminister: Hr Liljencrantz.

(Det blir alltid billigare, ty han kommer naturligtvis fortfarande att yrka ned-

sättning på tredje hufvudtiteln, och börja med departementschefen.)

Finansminister: Herr A. O. Wallenberg.

(Härigenom blir hr W. det äfven till namnet. Som lön bör han få en viss procent af statsinkomsterna, då dessa nog komma att växa bra. Skatterna skola minskas otroligt, till det allra oundgängligaste, ty hr W—s grundsats är, som man vet: »Ärlighet varar längst». Dessutom slippa förmodligen Aftonbladets läsare de der »ekonomiska» måndagsspalterna . . . Skulle emellertid hr W. icke vilja lemna sin kära Enskilda Bank, så har man alltid goda finansminister-ämnen inom Kongl. Teaterns »förvaltning», t. ex. hr Dumrath, han som »gör skäl för namnet».)

Civilminister: Hr von Schultzenheim,
eller *Hr Key.*

(Hvilkendera af dessa båda som är lämpligast, tilltror jag mig ej att afgöra. Det bör öfverlemnas åt landtmannapartiet.)

Krigsminister: Hr Hedlund.

(Jag skulle lika gerna ha kunnat sätta honom på någon af de andra taburetterna; ty som ni vet, så förstår han allt. Han torde dock vara ypperligast här.)

På det viset blir ju allting godt och väl igen, och vi ha åter »den bästa af ministèrer.»

Men — men — en sak: hvarför gjorde icke hr Carlson sina kamrater sällskap? Kan han verkligen sägas genom sitt qvarstannande ha »iakttagit rikets sannskyldiga fördel»? Frågan är fri, när den är ärlig och höflig.

Riksdags-Nisse.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

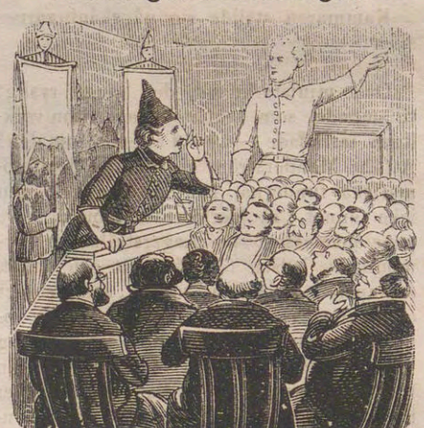

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Fjortonde Föreläsningen.

Det var nu, under Carls tåg i Polen (början af år 1702) som den episoden inträffade:

"Högbarmad, smärt, gullhårig,
en ny Aurora kom;
från hjelten, tjugoårig,
hon — vände ohörd om!"

Det låter underligt, men är sannt, att jag, när jag tänker på detta Carl XII:s märkvärdiga möte med Aurora Königsmark, ofrivilligt kommer att göra mina jemförelser med vår i dagarne inträffade — *ministerkris.* Se här, hvilka likheter!

Aurora, »den skönaste af qvinnor», skulle imponera på Augusts fiende. »Den bästa af ministèrer» har också velat imponera på *sin* fiende: oppositionen.

Carl bevärdigade icke Aurora med någon artighet. Riksdagen lär skänka en liknande uppmärksamhet åt de fyra afgående ministrarne.

Carl insåg nämligen, att »det låg något under» hennes mission. Man torde snart finna detsamma om ministerkrisen.

Aurora återvände utan att ha lagt fienden för sina fötter. Herrar ministrar komma måhända att återvända med lika oförrättadt ärende.

Hvad som mycket fasthöll Carl i hans beslut att framtränga i Polen, var den tvedrägt, som rådde emellan August och hans undersåter: de drogo åt hvar sitt håll, liksom Aftonbladet och Allehanda, hvilket senare ej har sin opinion klar för sig, innan det fått höra Aftonbladets — då är den gifvet tvärtom.

Ehuru Augusts första beskickning till Carl haft så ringa lycka, tvekade han dock lika litet att afsända en ny sådan, som en ljusskygg prest, hvilken roar sig med att plocka bort »otros»-böcker ur sockenbibliotheket, lär tveka att göra om det, hur illa försöket än skulle slå ut för honom. Men nu svarade Carl, att han ej ville emottaga något sändebud ifrån August, utan endast ifrån polska riket, alldeles som MAN nyligen höll sig för förnäm att emottaga en arbetareförenings deputation. Det begärda vilkoret uppfylldes verkligen; en deputation kom ifrån polska riket och bönföll hos Carl, att han ej måtte vara för sträng emot den stackars August, utan anse Polen för ett neutralt område, liksom Kongl. teaterdirektionen vill att riksdagen skall anse dess förvaltning som ett område, dit den ej har rätt att sticka näsan — utom då den får äran att släppa till pengar.

O tider! O seder!*)

Sjelfva B—n bör gemytligt mysa,
Erkepappa finna "dagen glad"
nu, då helgonglorior ömsom lysa,
än från Kalmar, än från Filipstad . . .
när hvarann kalmarit
redan blifvit stylit . . .
O, du Pius, kom hit,
för att systrarna kanonisera!

*) Söndagen d. 5 april skulle ett sällskapsspektakel gifvas i Kalmar till förmån för dervarande barnhem. Direktionen för en s. k. missionsförening derstädes lät emellertid i en af stadens tidningar införa ett tillkännagifvande, att den ansåg sig "förhindrad emottaga medel, som *på dylikt sätt* insamlas." — Stadens tjenstgörande prester, hvilka allesammans äro ledamöter i nämnda direktion, bidrogo verksamt till dess beslut

Nu förgäfves traditionen klagar,
att i Kalmar stad ej finns en qvast:
ty all renhet fås i våra dagar
med en andlig sopmaskin i hast,
se'n den "inre mission"
kränglat upp sig i ton,
och man gör uti tron
lika lätt, som man förr gjort i synden.

Upp, styliter, då på edra tinnar . . .
nej, kom ned, I synens der för små!
Hvarför kasta edra torra pinnar
mot Thalias barn? Förfelt ändå,
när man vet, huru ni
sjelfve spelt komedi,
och med stort féeri*)
illustrerat hvart blad uti häfden.

Falkblick spejat vid er offerurna
ej på *hvad*, hur *mycket* blott flöt in;
syndapengar, af banditer burna,
tog ni mot med rätt förnöjsamt sinn'.
Blott man ej gaf för klent,
var dem renom allt rent . . .
Aj, här hvisslas gement!
har ni mot att man fäller ridåen?

Zéro.

*) fäeri? *Sättar-Nisse.*

Recensenten.

Sedemålning i tre taflor.

Personerna:

En sångerska.
En recensent.
Sångerskans kammarjungfru.

Händelsen föregår i Paris. Tiden: mars 1868.

FÖRSTA TAFLAN.

Sångerskans kabinett.

SÅNGERSKAN *(till sin kammarjungfru).* Om herr W., du vet, kommer hit, så tar jag icke emot! *(Kammarjungfrun går.)* Han tröttar verkligen ut mig med sina suppliker! Jag älskar visserligen mina landsmän, och vill gerna stå dem till tjenst, men man kan väl icke begära, att det skall kunna räcka i evighet heller!

ANDRA TAFLAN.

I tambouren.

RECENSENTEN. Är fröken N. hemma?

KAMMARJUNGFRUN. Nej, hon har nyss farit ut . . .

RECENSENTEN. Jaså . . . Au revoir! — *(för sig, i det han går.)* Den der kammarsnärtan ljög bestämdt, naturligtvis på befallning af sin matmor. Hon *vill* icke ta emot mig! . . . Nå, vänta bara!

TREDJE TAFLAN.

Recensentens rum.

RECENSENTEN *(skrifvande).* Jaså, min lilla fröken! Ni vägrar att taga mot mig! Ni tycker kanske, att jag är för efterhängsen — men ni glömmer, hvilken makt jag har att hämnas en sådan förolämpning! . . . Se, här skall ni få något att tänka på emellan de eviga applå-

Ur Militär-lifvet.

(Illustrationer till hr Öfverstelöjtnant Keysers föredrag: »Om frivillig nationalbeväpning», i Börssalen den 6 dennes.)

Motto: »Det fornemste, I har i Agt at tage, er Eders Tempo, som bestaaer udi ein, zwey, drey, og att I slaaer lige med Hænderne paa Patrontasken; thi, naar det ikke tages i Agt, vil jeg ikke give fire S killing for Resten.»

HOLBERG.
("Ulysses von Ithacia", akt 2, sc. 3.)

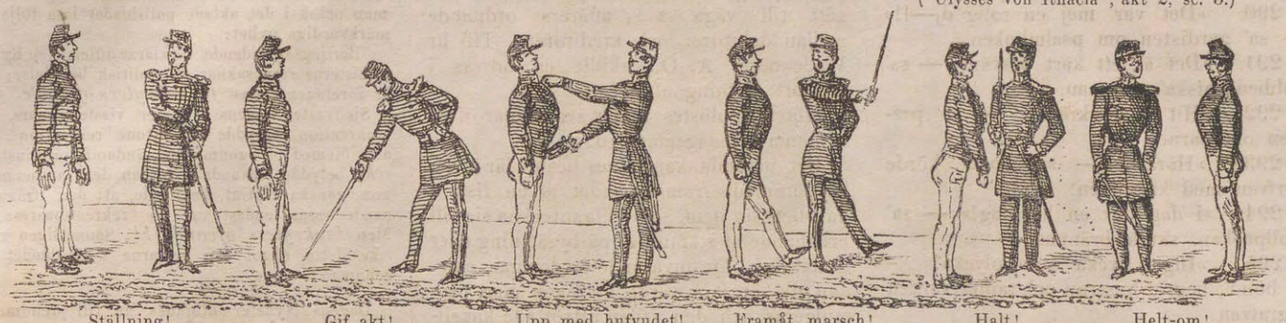

Ställning! Gif akt! Upp med hufvudet! Framåt marsch! Halt! Helt-om!
Fötterna bilda 45 gr. vinkel. Magen in och bröstet ut!

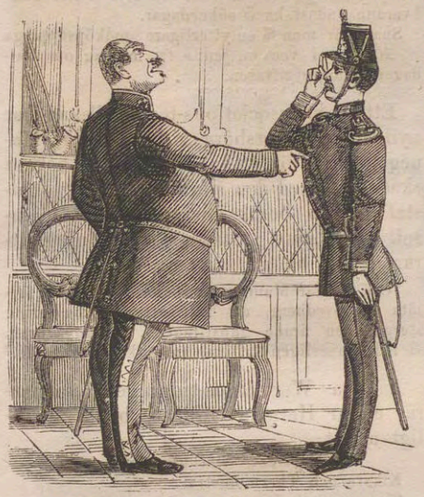

I garnison.

Löjtnanten: Herr öfverste, jag . . .

Öfversten: Ut — ut! Duger inte!

Löjtnanten (om en stund): Herr öfverste, jag får rap . . .

Öfversten: Ut! Duger ännu inte!

Löjtnanten (inkommer för tredje gången): Herr öfverste, jag har den äran rapportera, att . . .

Öfversten: Tig! Se på sig, hur han ser ut! Ser inte löjtnanten, att han glömt knäppa igen en knapp! Hur kan han afge en ordentlig rapport till sin förman, när han har en knapp, som inte är knäppt?

I fält.

Löjtnanten: Herr öfverste! Jag får rapportera, att fienden infallit i byn och redan hunnit nära fram mot ert tält!

Öfversten: Och det kommer löjtnanten nu som först och rapporterar?

Löjtnanten: Jag ber om ursäkt, men innan jag hann att knäppa ihop alla knapparna, så gick alltid någon tid förlorad!

derna! *(läser hvad han skrifvit.)* »Sångerskans föredrag står också i full harmoni med dessa röstens egenskaper. Hon står der framför publiken och leker med sina toner, som en jonglör med glaskulor och som en kines med skarpa knifvar, eller ock sjunger hon en idyllisk melodi med denna trolldomsaktiga klarhet, som man stundom hör hos våra vallflickor i skogen. Hon forcerar icke, hon vibrerar icke. Allt detta har något egendomligt kyligt och kyskt, som, i förening med hennes blonda uppenbarelse, oemotståndligt retar de på samma gång blaserade och lätt förnöjda fransmännen. Men den konstnärliga illusionen spelar härvid endast en högst underordnad rol. Ingen känsla eller intelligens i den musikaliska frasens rent dramatiska uttryck. Ingen fantasi, som qvarhåller sångerskan inom rolen. Hon står ständigt och korresponderar med publiken. Hennes mimiska ansträngningar blifva stundom pinsamma genom brist på begripligt uttryck, och hennes rörelser äro ofta lika skarpa och omotiverade som hennes minspel.» . . . Hvad tycker ni om det här? Det är visserligen sannt, att det svär lite emot hvad jag för tre år se'n skref om er, när jag gaf ert porträtt i N. I. T. . . . jag vill minnas, att jag då bland annat sade:

"Ridån går upp; hon träder
i *blygt* och *ädelt* skick
på dessa falska bräder,
som fästa hennes blick.
— — — — — — — — —
Nu slår hon opp sitt öga,
det nordiska, det blå . . .
en sådan färg man föga
sig väntade ändå!
Igenom salen klingar
en ton så *klar*, så *varm*,
en ton på lätta vingar,
en ton *ur eldad barm!*

Man tystnar och man undrar,
man lyssnar och man hör;
applåden än ej dundrar —
man kommer sig ej för.
Man lyssnar till behaget
af hvad man förr ej mött:
det ljufva sångardraget
af sorg i rosenrödt."

Men det var *då* det! Då gällde det att göra min tidning populär och vinna publik. . . . För resten gör en sådan liten inkonseqvens föga; det är så få, som veta, att den kommer ifrån mig . . . Vidare alltså i texten! *(läser)* »Hennes blonda, något tärda gestalt, den osäkra blickens skarpa hektiska glans, de omotiverade rörelsernas något tvära vändningar, den glasaktigt genomskinliga röstens klarhet i vokalisernas vansinniga språng, denna egendomliga frånvaro af uttryck, som här får bilda ett så rörande uttryck af frånvaro, allt samverkar inom denna poetiska situation, som så oemotståndligt bemäktigar sig åskådarens fantasi, att han icke lätt märker, huru föga skådespelerskans egen fantasi synes berörd och huru hon under ett lyckligt spel af *tillfälligheter* här som vanligt icke är i sann, konstnärlig mening inne i sin rol.» . . . Och så en liten vacker fras igen, på slutet — för effektens skull! *(läser)* »Hvad jag haft djerfheten att vilja påstå, är, att man kan hafva en mycket stor och vacker talent och en ändå större ryktbarhet.» . . . Så der vinner man namn som en skicklig, skarp och framför allt opartisk kritiker!

(Förseglar recensionen och adresserar den till en tidning — t. ex. Dagligt Allehanda i Stockholm.)

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XV.

281. »Botten opp!» — sa' skepparn, när skutan sjönk.

282. »Da capo!» — sa' bond' om örfilen.

283. »De brukas olika!» — sa' Reutermark om näsorna.

284. »Den går långt!» — sa' Tempelman, när peruken blåste af'en på isen.

285. »Den var båd' stark och god!» — sa' flickan om kalaspussen.

286. »Det går ledigt!» — sa' pojken, när han ljög.

287. »Det går väl an att blanda ibland!» — sa' han, som tralla' i kyrkan.

288. »Det ser så bra ut, när slägten följs åt!» — sa' gubben, drog gumman i håret.

289. »Det ska' bli till gröt!» — sa' pigan, hemta' vatten i lergropen.

290. »Det var mej en rolig dj—l!» — sa' gardisten om psalmboken.

291. »Det är ett kärt besvär!» — sa' gubben, piska' gumman.

292. »Hit med skräpet!» — sa' presten om barnet *).

293. »Häråt!» — sa' bond', körde harfven med kärringen.

294. »I dag blir en het dag!» — sa' trollpackan, skulle brännas.

295. »Ingen lycka utan olycka!» — sa' bond', begrof hustrun och tappa' vanten i grafven.

296. »Nu skäms båd' jag och grålle!» — sa' bond', när presten helsa' på'n.

297. »Renlighet framför allt!» — sa' pigan, hacka' kålen i sopvrån.

298. »Skål, syster!» — sa' skräddarn till geten.

299. »Staten måste föras!» — sa' tiggarn, band på sig skorna med bast.

300. »Så många hufvu'n, så många sinnen!» — sa' trädgårdsmästarn, när kålhufvena trilla' ifrån honom.

*) Tillägg: "så ska' jag döpa't, så f-n ska' ta't!"

Nisse!

Du omnämnde i ett föregående nummer en adjunkt W—m i —å. Se här åter några drag af en annan lärare vid samma läroverk, adjunkten L—é!

L—é skulle en dag hålla bibelförklaring med 2:dra klassens lärjungar. Han började sin lektion med frågan: »Hvarföre säger Skriften, att man icke skall sätta sitt ljus under ena skäppo?» Som ingen tycktes ha detta klart för sig, förklarade L—é sjelfbelåtet, att: »ljuset kunde ju antända skäppan och åstadkomma eldsvåda och andra olyckor».

Samme man frågade, under det en af lärjungarna högt uppläste ett stycke ur Svedboms läsebok, der ordet bössa förekom, hvad man menar med en bössa. Äfven här intet svar. Helt naivt yttrade han sjelf: »Jo det är en jernstock, som är ihålig och för resten mycket farlig att handtera.»

Till sist ännu ett prof på samme mans sätt att gå tillväga vid de s. k. bibelförklaringarna: Kan du säga mig, om Lazarus var död eller lefvande, då han låg i grafven?» — »Lefvande», blef nu som vanligt svaret på denna hvarje termin återkommande fråga. — »Ja rätt! Inte kan en *död* menniska *lukta*, ty dertill behöfs ju respiration, och den upphör ju alltid i och med döden. Ergo var Lazarus bara lefvande begrafven.»

Med anledning af det sätt, hvarpå kamrarne behandlat Kongl. Maj:ts proposition om bysättningsstraffets inskränkning, hade stadens hrr s. k. kommissionärer, mellanhänder, ockrare, »kissar» m. fl., i går ett sammanträde för att öfverlägga om hvad för framtiden borde göras. Efter en liflig diskussion, hvari flera lära deltagit, beslöt mötet: att hos riksdagen afgifva ett misstroendevotum mot hr De Geer för hans uppträdande; att förklara kamrarnes samtliga medlemmar ovärdiga att någonsin få ingå i Sancta Hermandads gille; att uttrycka sitt förakt för »den *uslaste* af ministèrer»; och att till aktuarien Gregorii öfverlemna en tacksägelseadress för det oegennyttiga sätt, hvarpå han alltid gått till väga vid affärers ordnande mellan debitorer och kreditorer. Till hr Wallenberg, A. O.. skulle en adress i motsatt syftning afgifvas.

Mötet upplöstes under svordomar öfver »dumma riksdagsmän», o. s. v.

Det nämnda kamrarnes beslut lär äfven ha föranledt framläggandet af en lista i kansliet» för dem, som vilja anteckna sig till erhållande af stämning, på bysättning eller utmätning, för nuvarande fordringar, emedan det är fara värdt, att lagen snart promulgeras och den redan uttröttade kanslipersonalen ej kan hinna med att mottaga alla ansökningar, innan det blir för sent. En sådan omtänksamhet kan allmänheten icke nog prisa. En större afdelning af polisen lär redan vara beordrad att öfvervaka ordningen vid de queuer, som komma att under en tid bildas i huset n:r 6 vid Myntgatan. Sådana queuer har man troligen ej sett sedan den tid, då man slogs efter biljetter för att få se och höra Jenny Lind . . . Nå, konsterna äro mångahanda!

En bättre kund.

Lasse. Se gu da, du gamla hederspascha! Dä va en schangtil hatt du lagt dej till! Hvar har du fått dej den?

Masse. Hos hattmakarn här breve'!

Lasse. Hva kostar den?

Masse. Dä vet ja inte, för dä va ingen inne i boden . . .

Hr Georg Dahlqvist har, som man vet, spelat många maktpåliggande roler, men aldrig har Nisse förr än nu fått veta, att han spelat ej allenast Posa, Romeo, Erik XIV, Engelbrekt, Hakon Jarl, Herman von Unna, Hamlet, Axel, Sverre, m. m. m. m., utan äfven — Johanna af Montfaucon, Preciosa och Kung Renés dotter! Vår store Georg i kjortlar, dansande fandango med tamburin i handen och sjungande: »Ensamheten mig ej döljer» — det är någonting, som endast kan hägra för en Oscar Wijkanders själ; ty det är i hans oförlikneliga teaterkalender, som ofvanstående uppgifter (sid. 29 och 30) framstå för en skrattande samtid och häpnande efterverld.

Dagbladet täflar — som Nisses läsare af gammalt veta — med Posttidningen i befängda öfversättningar af sina telegrammer. I tisdags t. ex. fick det (liksom andra tidningar) ett telegram ifrån Köpenhamn af följande lydelse:

"Berlingske erklärer officiöst: Krigsministerreise uden politisk Mission, kun Rekreationsöiemed".

Det sista ordet var för krångligt för herrarna i D. B. att öfversätta. På onsdags-morgonen fick man också i det aktade polisbladet läsa följande märkvärdiga nyhet:

"Berlingske Tidende" förklarar officielt(?): Krigsministerns resa saknar all politisk betydelse; den är företagen endast *för rekryters öfvande." (!!)*

Sjelfvaste Dagens Nyheter visste annars, att "rekreation" betydde åtminstone "rekreation", och att "öiemed" ("ögonmärke", ändamål) åtminstone *icke* betydde "öfvande", hvadan den samma morgon, ganska riktigt, berättade, att den ifrågavarande resan endast var en "rekreationsresa . . . Men *"rekryters öfvande"!!* Sannerligen vore icke detta något för herrarne i Dagbladet att genomgå!

Dagens Nyheter utbjudes nu till prenumeration *på vecka* för 25 öre. Denna idé börjar, lämpligt nog, vid en tid, då två veckor efter hvarann endast ha 5 söknedagar.

Snart lär man få en ytterligare godköpsupplaga à *10 öre* i veckan, jemte fri middag om söndagarne hos utgifvaren.

Ett s. k. associations-teatersällskap har nyligen i Wenersborg gifvit ett från Manégeteatern för ett par somrar se'n bekant skådespel med den storartade titeln: »Gustaf III på besök hos spåqvinnan mamsell Arvedson». Stadens ena tidning yttrar derom bl. a.:

"Om Gustaf Mauritz Armfelts skugga vill förlåta hr Svedberg, att han utan all maskering återgaf den firade gunstlingens bildsköna drag, så må sannerligen kritiken vara lika öfverseende."

I Nya Wermlands-tidningen annonserar en hr Herman Gillblad, bland åtskilligt annat:

Optiska instrumenter:
Kikare och Thermometrar,
Glasögon och Lorgnetter,
Klysopomper
m. m.

Frågas, om hr Gillblads optiska klysopomper äro för enögda?

Då "af outredda naturkrafter" min sedvanliga epistel för i dag "frusit inne" (jag skall bli så mycket roligare härnäst) så vill jag åtminstone erinra om skådespelare-veteranen *Wilhelm Svensons* recett nästa thorsdag, till hvilken biljetter börja säljas om tisdag — ehuru det kan tyckas öfverflödigt att till publikens åtanka rekommendera den, som sedan 1821 varit anställd i de svenska sånggudinnornas tjenst och derunder verkat både som sufflör, aktör, bibliothekarie, lärare i deklamation och öfversättare af — enligt Dahlgren — icke mindre än 47 olika teaterstycken. Slika förtjenster tala för sig sjelfva.

Fredman.

En dramatisk och musikalisk soirée gifves i dag (Påskdagen) uti Nya teatern. Dervid kommer att uppföras, förutom sång af de svenske Nationalsångarne: "Skarpskytten, eller Hans tredje hustru", samt: "En bröllopsfest i Vingåker". Biljettpriserna äro de vanliga. Soiréen börjas kl. half 8 e. m.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Göteborg (1), Eskilstuna, Upsala (1, 2), Jönköping, Malmö, Hedemora, Åmål och Linköping.

Anmälan.

På **Söndags-Nisse** prenumereras för instundande qvartal (April-Juni), i Stockholm med Rmt 1: 25, i Landsorten med 1: 38. — För halfår (April—September) är priset: 2: 50 och 2: 75; samt för 3 qvartal, eller till årets slut: 3: 75 och 4: 13.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 16. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 19 April 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor;
för Landsorten på
posten; för Utlandet genom Svenska
Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och
genom kolportörer; i Landsortens
flesta städer hos
tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

Ny serie.

3.

I får förlåta, mitt herrskap, om jag fortfarande återkommer till *ministerkrisen,* ehuru ni förmodligen (jag antager, att ni läser tidningarne) redan hunnit få nog deraf.

Men felet är icke mitt. Riksdagsgubbarna ha, liksom vanliga snälla skolbarn, fått påsklof, och det ehuru Aftonbladet härom dagen bannade dem för det de tagit sig denna frihet utan något »formligt fattadt beslut.» (Kära Aftonblad! — detta vare sagdt i parenthes oss emellan! — får inte talmanskonferensen numera ensam bestämma kamrarnes sammanträden, äfven om du skulle gå miste om lite spaltfyllnad . . . hvad skall då jag säga, som måste lefva på efterskörd från eder andra! ?)

Ministerkrisen var det, ja, som jag måste lefva på för den här veckan. Vet ni, hvad den egentligen reducerat sig till? (Som ni kanske vet, är jag mycket svensk i mitt språk, och skulle alltså gerna velat i st. f.: »reducerat» begagna ordet: »inskränkt», men jag var rädd att någon af *de fyra* möjligen kunnat deri se ett . . . misstroende-votum emot sig — hvad vet jag?)

Ministerkrisen är och blir för *de fyra* ett **epigram** — enligt Kants definition på detta.

Ni önskar en förklaring öfver detta mystiska uttryck. Här har ni den.

Att börja med, nog kunna vi komma öfverens om att hela den der tillställningen varit, om icke precis en »komedi» — det ordet är numera så mångtydigt — åtminstone en fars, som ju också är något att skratta åt.

Hvad ville då herrar statsråd egentligen?

De ville alla fyra spela den sårade oskulden och repeterade derföre sinsemellan hvad jag skulle vilja kalla:

Scen

ur:

"Mycket väsen för ingenting."

Tragikomisk Opera, med diplomatiska "noter", förstörda "fonder", ramlade fästningar och prickade lagerbärsträd.

Så här voro solo-partierna fördelade:

M—nd—ström.

Jag är den gräsliga busen,
gräsliga busen :,:
Bismark n:r 2,
ja, Bismarck n:r 2;
ty det är *jag,* som gör susen,
jag, som gör susen :,:
i . . . "min lilla vrå",
ja, i min lilla vrå.
Men, för de der 70,000
tänker bort jag gå. —
Jag är den gräsliga busen,
gräsliga busen :,:
Bismarck n:r 2,
ja, Bismarck n:r 2!

af Ug—l—s.

Nyss blef jag nämnd till minister
för *finanserna;*
men se, det finns bara brister
uti kassorna.
En portfölj, som är så bister,
vill jag inte ha. —
Nyss blef jag nämnd till minister
för *finanserna.*

Ab—l—n.

Jag tar min trasa ur tvätten
(ännu är den ren),
ty den der krigstaburetten
har så skrala ben.
Jag tar genast till reträtten,
fast jag ej är — *kléen* . . .
Jag tar min trasa ur tvätten
ännu är den ren).

L—g—str—le.

Jag är den "prickade" stackarn,
som i skamvrån står.
Hvarför? — Vår *grundlag,* den rackarn,
blef mig alltför svår.
Blott för *Pundstedts* skull (den prackarn!)
tvärt min väg jag går. —
Jag är den "prickade" stackarn,
som i skamvrån står.

Han Selv.

Halt, gubbar! — Opinionen
bör ni strunta i.
Så gör JAG Sjelf ifrån Thronen —
gör detsamma, ni!
ty det hör till goda tonen, . . .
nog kan qvar ni bli. —
Halt, gubbar! Opinionen
bör ni strunta i!

Finalen till pjesen stämde olyckligtvis icke alldeles in med ouvertyren. Man hade synbarligen beredt sig, icke just på en dundrande *bifalls*-applåd, men på något helt *annat* uttryck ifrån parketten, eller den (utanför) »stående parterren» (jag sjelf sitter, som ni vet, på första raden) hvilket kunnat tydas såsom ett: »I himlens namn, stanna qvar!»

Utan att just närmare inlåta mig på det ömtåliga kapitlet om bifallet, torde jag få glädja er med den upplysningen, att den andra opinions-yttringen verkligen — icke uteblifvit. Tro icke, att jag

fäster mig vid Dagbladets beställsamma (jag höll nästan på att säga: beställda) tårar öfver de olyckor, hvilka genom »krisen» hotade det stackars Sverige. Men hvad tänker ni om en del af våra beskedliga *landsorts-tidningar*, af hvilka några menlöst instämt i Dagbladets jemmerrop; andra, med den snälla Snällposten i spetsen, icke kunnat underlåta att beklaga Hans Majestät, som man icke ens unnade nattro, när han sent på onsdagsqvällen kom hem från Norge; andra åter, t. ex. Smålands-posten, »lofvat att följa riksdagsmännen lika troget, som någon af dem förföljt regeringen» (!); och slutligen, är det icke sublimt att se, huru — en telegrafkorrespondent till bortåt ett dussin landsortstidningar och tillika en »officiell» penna, om också blott *»för dagen»*, lyckats i »Kalmar» — der åtminstone ingen kritisk qvast måtte finnas — få in ett telegram af följande förskräckliga lydelse:

»Stor sensation i hufvudstaden! Genast efter konungens återkomst i onsdags afton anmälde utrikesministern — — — — Förvirringen är stor. Det är omöjligt att bilda en ny, lika högaktad minister som den afgående. Systemförändring befaras» — ett telegram, som tidningens redaktion fann sig uppmanad att beledsaga med det tillägg, att »i landsorten kommer säkerligen den högt uppburna ministèrens oväntade afgång att väcka lika stor uppståndelse som i hufvudstaden»! — — — Hvad tänker ni om detta, ni som på nära håll varit vittne till hufvudstadens »stora sensation», och »lika stora uppståndelse». . . . att ej tala om den stora »förvirringen»?

Erkänn, att ni har roligt häråt!

Den beräknade effekten af aktörernas »fausse sortie» har ju icke *alldeles* uteblifvit.

Men i jemförelse med hvad herrar ministrar väntat sig — att Sverige skulle, genom sina ombud, krypa för dem —

torde eller borde effekten förefalla dem något snöplig. De kunna dock hvar och en, bortgående i molnen af sin odödlighet, trösta sig med Virgilii ord:

»Flectere si nequeo superos, Acheronta movebo» —

det är:

»Kan jag icke få bugt på riksdagen, så skall jag åtminstone sätta Dagbladet,

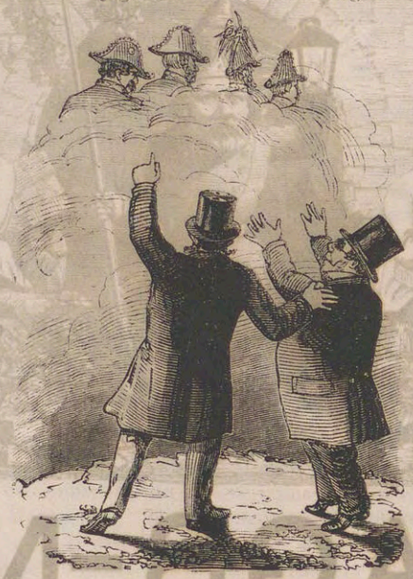

Hedlund, och diverse landsortsblad i rörelse». Ändå något!

Der ser ni, hvad jag menade med att ministerkrisen är ett *epigram* efter Kants definition.

Riksdags-Nisse.

P. S. Ni vet förmodligen, att Kant definierar epigrammet sålunda:

En spänd väntans upplösning till intet.

Söndags-Nisses
offentliga föreläsningar.

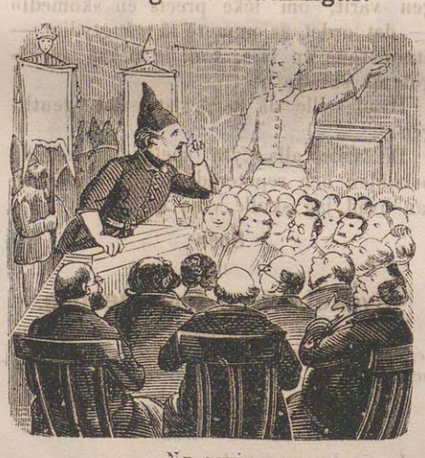

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Femtonde Föreläsningen

Den deputation till Carl ifrån polackarne, hvilken jag förra gången omnämnde — ehuru lika flygtigt som landsortspressens begrepp om ministerkrisen — fick af Carl det svar, att han först i polackarnes egen hufvudstad, Warschau, ville taga emot dem.

Om de trodde, att detta endast var en stor fras af Carl, utan någon allvarlig mening — liksom ett Kongl. valspråk nu för tiden — så misstogo de sig lika illa, som man nu gör, ifall man inbillar sig, att det icke ligger något under Göteborgspostens och Handelstidningens tappra försvar för Baggbölingarne.

Carl höll ord. Warschau intog han (maj 1702) under förklaring, att han kom dit, icke såsom Polens ovän, utan som dess konungs — en skilnad, hvilken är mera väsentlig än den Posttidningen, för att försvara en sjuk sak, gjort emellan ministrarnes »afskedande» och »afskedstagande».

Här i sjelfva Warschau träffade Carl emellertid en sådan tvekan att taga steget fullt ut till förbättrande af landets ställning, att jag endast kan jemföra den med Kongl. teaterdirektionens, hvilken också tvekat att till förbättrande af teaterns ställning taga steget fullt ut och afskeda i *främsta* rummet »de tre sinecuriatierna»: Hvasser, Dumrath, Wijkander.

Polackarne ville nog, till större delen, bli af med sin konung eller åtminstone inskränka hans makt, men de hade sina betänkligheter, liksom missionsföreningen i Kalmar, hvilken nog gerna skulle taga emot hur mycket »syndapengar» som helst, men ändå gjorde sig till och vägrade — allt för att rädda skenet, d. v. s.: skenheligheten.

En bekant skämtare berättade härom dagen för en tysk, att man ämnade föreslå brukspatron Wijkander till Finansminister. »Wie kan *der* Finanzminister werden?» sporde tysken.

"Förr och Nu."

För kuriositetens skull meddelar Nisse här ett qväde, som för jemnt 13 år sedan diktades

TILL

Grosshandlaren

A. O. WALLENBERG,

(vid en för honom den 12 April 1855 i Hudiksvall gifven middag af hans riksdagskommittenter derstädes).

Med tanken djup som Urdas våg
och ren och klar som den,
med manligt mod och frisinnt håg
till botten af hvar sak du såg
och talte fritt bland frie män,
blott mån om sanningen.

Och alla lyddes till det ord,
från dina läppar sprang.
Med hjertat varmt för fosterjord
och med en klarhet sällan spord
du talte med den rätta klang
och hvarje hjerta tvang.

Hell dig, du frie medborgsman,
helt dig, du kämpe god!
Då skefhet, svek och lögn du fann,
af ädel harm ditt hjerta brann:
orubblig på din post du stod,
du stred med kraft och mod.

Hos oss ditt minne blifver gömdt,
du är vår framtids hopp.
En gång, då häfden dig har dömt,
ditt namn, bland våra barn berömdt,
dem sporrar under tidens lopp
till ädel täflan opp.

Ty ej det skall förntan glans
i tidens vågor dö.
Din viljas kraft, ditt vett, din sans,
hvad högt, hvad ädelt hos dig fanns,
förblifva skall, och minnets mö
på grafven rosor strö.

(Var det någon som skrattade?)

Öfversigt af polisransakningen i s. k. Långholms-målet.

(Ur tidningarna.)

Den 12 Febr. *Försnillningen vid Långholmen.* Häktade sergeanten Wiberg inkallades. Ingenting egentligen upplysande framgick af dagens ransakning. Wiberg afträdde.

Den 18 Febr. *Försnillningen vid Långholmen.* Tilltalade Wiberg förekallades. Ingenting upplysande förekom. Wiberg afträdde.

Den 21 Febr. *Försnillningen vid Långholmen.* Häktade sergeanten Wiberg framfördes. Några lumpor saknades. I häkte inmanades vederbörande lumpansvarige personer. Wiberg afträdde.

Den 25 Febr. *Försnillningen vid Långholmen.* Tilltalade Wiberg förekallades. Lumporna tillrättakomna. Vederbörande oskyldiga. Wiberg afträdde.

Den 3 Mars. *Försnillningen vid Långholmen.* Häktade förre sergeanten Wiberg infördes. Ett par slopade byxor totalt försvunna. Anses nu begagnas såsom några okända intrigers täckmantel. Den, som sist sett dem, inmanad i häkte. Wiberg afträdde.

Den 10 Mars. *Försnillningen vid Långholmen.* Tilltalade Wiberg inkallades. Ingenting egentligen upplysande framgick ur byxorna, ehuru ransakningen fortsattes. Målet uppsköts. Wiberg afträdde.

Den 14 Mars. *Försnillningen vid Långholmen.* Häktade sergeanten Wiberg framfördes. En mängd skurvisk-stumpar saknades. Försnillningen synes hafva fortgått en längre tid. Målet uppsköts. Wiberg afträdde.

Den 21 Mars. *Försnillningen vid Långholmen.* Tilltalade Wiberg inkallades. Skurvisk-stumparne troddes hafva farit till Blåkulla med kärringen-leverantrisen. Telegram till Konungens befallningshafvande derstädes, att inmana henne i häkte. Wiberg afträdde.

Den 6 April. *Försnillningen vid Långholmen.* Häktade Wiberg infördes. Alldeles ingenting upplysande framgick af dagens ransakning. Herrar Kreti & Pleti skulle inkallas. Wiberg afträdde.

Man har funnit skäligt tilldela Wiberg något starkare skodon, med afseende på hans eviga upp- och afträdande.

Det förljudes, att hr professor Selander skall vara villig att öfvertaga de lediga finans- och civil-portföljerna, allenast med vilkor att han finge förena dessa befattningar med de öfriga, han redan innehar eller tillförene innehaft, såsom: bankofullmäktig och verkställande direktör i riksbanken, direktör i Skandia och allmänna enkekassan, lärare vid navigationsskolan och högre militärläroverket, Vetenskapsakademiens astronomiske intendent, m. m., m. m.

Riksdagen bör icke underlåta att begagna detta tillfälle till förberedande af en reorganisation af embetsverken och till qväfvande af den byråkratiska hydran; ty den nye ministern skulle genom sin person kunna åstadkomma en betydlig minskning i embetsmännens antal och skulle visst icke gifva anledning till klander för byråkratiska öfvergrepp. Vi äro tvärtom förvissade, att han icke skulle göra en mask för när, långt mindre Svea Rikes Riksdag.

Poeten i bur.

(Fantasi på "Bysis".)

O, Jupiter, hvad fröjd på "Bysis" råder!
Hvarenda "gäst" har åter *bon courage*,
se'n det blef kändt, att Bildt & Huldt i nåder
med 20 öre höjt vårt knappa gage.
Nu kan man lefva ganska komfortabelt,
och låta magen stolt ta ut sin rätt. —
Ack, hvad det måtte vara agreabelt
att efter "dagens kif" sig äta mätt!

Just ingenting man nu behöfver vägra
den hemska snyltgäst, som benämns *aptit*...
ah, uti andanom jag re'n ser hägra
en saftig biffstek jemte "aquavit";
och kung Gambrinus Sjelf mig öl syns bringa
(ur bästa tunnan) "gammal, snäll och van."
Tack, bryggare! — jag måste med dig klinga,
fast Du är Kung, och jag... republikan.

Men, det är sannt, om *Hofpoet* jag vore,
så satt jag, ta mig Beckman, inte här:
jag vore fri och finge af De Store
rätt många pluringar för mitt besvär,
och *Literis & artibus* på köpet,
ifall min sångmö vore riktigt snäll.
Hm!... hin må längre stanna här i stöpet! —
Kom hit med lyran, du, min sångmamsell!

"Bevare Gud vår Kung!" — rätt bra, min lilla! —
"Ur svenska hjertans djup"... charmant, ma chère!
"Det gamla Göta lejon"... inte illa!
"Vårt land, vårt land!" — hm, passar inte här!
"Den största sparsamhet bör iakttagas!" —
Det stöter ju på drift! — *"Land skall med lag"*...

Tig, stygga unge, om du ej vill agas!
(Du skall ju sjunga *Thronen* till behag.)

"Allons enfants de la patrie!" — tyst, jäntа!
Vill du mig skaffa fästning? — *"Ça ira!"* —
Hvar är min käpp? — Putzweg!... men vänta, vänta!

Ditt "Majestätsbrott" skall bestraffas bra!
En "underdånig" sång till "Landets Fader"
jag bad dig sjunga, men — du är dig lik:
du tänker hela da'n på barrikader,
och drömmer natten lång om republik.

NASUS.

En fråga till Kongl. Landtbruksakademien.

När — enligt 6:te häftet af Prof. Arrhenii *»Smärre samlade skrifter i Landthushållning»* — en gök kan på 16 timmar uppäta 19,200 fjärillarver (enligt Dagens Nyheter 30 kannor), huru mycket gröt bör då en dalkarl på samma tid kunna förtära?

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XVI.

301. »Allting annat, men inte det!» — sa' flickan om kyssen.

302. »Bäst vi gå, så lukta vi!» — sa' kärringen... gjorde sin dödsbetraktelse.

303. »De här sju åren gå snart!» — sa' pojken, fick stryk första da'n han kom i läran.

304. »Det magen har, så har han!» — sa' bond', åt opp åtta dars matsäck på en gång.

305. »Det var ett sätt att bli salig i hast!» — sa' gumman, åt opp psalmboken.

306. »Dj—r i min själ!» — sa' Preciosa.

307. »Duger hon inte till annat, så duger hon väl till ljusstake!» — sa' f-n, vände opp och ned på trollpackan.

308. »En mjölnarunge kan aldrig få för mycke vatten!» — sa' presten, döpte barnet två gånger.

309. »Ett oskyldigt nöje!» — sa' presten om kortspelet, när han vann.

310. »Guds barn ha ingen tur i kortspel!» — sa' han, när han tappa'.

311. »Här är släng i arm!» — sa' skräddarn, slog ihjel sju flugor i en smäll.

312. »Jag kan allt!» — sa' han, som åt välling med fingrarne.

313. »Lyckas inte!» — sa' Cedervall.

314. »Man stiger i graderna!» — sa' kyrkstöten, blef tornväktare.

315. »Muntert!» — sa' Petrus, när han grät.

316. »Mycket ändamålsenlig!» — sa' skolmästarn om karbasen.

317. »Noch ein mal!» — sa' bundtmakarn.

318. »Stopp, kapten, sjön är slut!» — sa' styrman, satte skutan på land.

319. »Tvi dig, så lik du är folk!» — sa' bond' till markattan.

320. »Ära den äras bör!» — sa' bond', lyfte på hatten för borgmästarns sugga.

Små Hufvudstadsepistlar.

14.

"O, du simlornas och mandelmassans oförgätliga tid!" — säger Ölander hos "ett resande teatersällskap" — du är förbi; kyrkorna — förnämligast "den beska" — ha gjort goda recetter, eller kollekter, som det ock kallas, och hrr själasörjare ha arbetat sig hesa i ordets tjenst; de gudlösa teatrarne ha hållits stängda under de förnämsta helgdagarna, och källarlokalerna ha i stället varit så mycket mera freqventerade; vinden har en hel vecka varit ostlig och solens skinande smörklimp har betraktats som en riktig läckerhet, då den någon gång tittat fram bakom de genomskinliga assietterna på den för alla gemensamma blå himladuken; riksdagens begge kamrar ha tagit sig påskferier; fyra ministrar ha, utan tillstånd från högre ort, farit till Blåkulla; kaffemostrarne ha slitit sina lösfläter, derföre att de en hel annandag fått nöja sig med *gamla* saffransfläter; herrarne ha vädrat sina svarta permissioner; damerna ha ätit ägg både morgon,

middag och qväll; och alla menniskor ha för resten under hela helgen haft det riktigt "pusslustigt."

Besinna bara, huru många gånger under föregående månader den gamla välkända bönen klingat: "Älskade, gif mig en kyss!" — och eftersom vi ännu lefva i ett anständigt tidehvarf, har naturligtvis för hvarje gång det sedesamma svaret blifvit: "Ja, i påsk!" — Ni känner till det der, icke sannt? Nåväl, är man nu en hederlig karl eller qvinna, så håller man hvad man lofvar, och hvem kan då förneka, att påsken är den "pusslustigaste" helg på hela året?

Jaja, rynken icke ögonbrynen allt för mycket, I högvördige prelater! . . . Han, som dog på korset, känner mina *innersta* tankar om firandet af påsk mycket bättre än I, och han ser bäst, hvar satans arga list döljer sig: antingen i det oskyldiga skämtet eller i det skenheliga allvaret.

Det är eljest rätt löjligt ibland att se och höra med hvilken genomgripande fasa en del personer betrakta den, som, enligt deras åsigt, icke med oinskränkt vördnad bugar sig för de kyrkliga ceremonierna. Jag hade en gång en gammal faster (det gör ju ingenting, om jag för en enda gång går in på familjelifvets fridlysta område!) som till och med hotade att göra mig arflös, derföre att jag vid ett tillfälle, då vi gemensamt begingo nattvarden — det är bra länge sedan! — vågade yttra, att vinet smakade vatten. — Gumman dog också kort derefter, och hennes hotelse gick äfven i fullbordan, ty — sterbhusets tillgångar räckte knappast till att betäcka begrafnings-kostnaderna.

Men — "om de döda ingenting annat än godt!" heter det.

Det är likväl ett tänkespråk, som tål vid en liten jemkning, och som troligen gifvit den historiska sanningen mången knuff. Hvad skulle ni t. ex. säga, om jag påstode, att 'krinolinen, salig i åminnelse, var ett mycket godt och ändamålsenligt plagg? Ni skulle le . . . ja visst! . . . och tacka himlen, som låter oss vederfaras den stora lyckan att se damerna klädda i deras nuvarande toiletter! April månad är en farlig månad och har alltid narrat oss till en mängd dårskaper; men akta er för all del, om ni är mansperson till könet och nu i dagarne på gatan blir varse ett fruntimmer klädt efter modejournalen för April! . . . Se, der trippar en huld varelse öfver gatstenarne! Hvilken åtsittande klädning! hvilka förtjusande former! hvilka små nätta fötter! hvilka smakfulla klackar! hvilka toffsar! hvilka vador! hvilka . . . ah! . . . Låtom oss skynda efter för att stjäla oss en enda blick af förtrollerskan! . . . Nu ä' vi framme . . Åh, fy tusan! en gammal kärring! — Ja ja, de korta kjortlarne ha lurat oss en gång förr, och April är verkligen en mycket farlig månad!

För fruntimmer, förnämligast gifta, kan den äfven ha sina små svårigheter, ty den bär nämligen "pigflyttningen" i sitt sköte, och det är minsann inte ett litet ansvar fruarna ha, då de skola välja sina nya "jungfrur", i synnerhet om männerna ha för vana att klappa det qvinnliga tjenstfolket under hakan. Det finns med all säkerhet mången fru, som blifvit narrad April på det viset — och det grundligt ändå!

Den, som likväl narrar oss allravärst, är almanachan; ty nog förkunnar den med fetstil, att vi nu skola vara ungefär midt uti en s. k. "Gräsmånad"; men oaktadt gatorna äro isfria, oaktadt bänkar äro utställda i "Torget", oaktadt Skeppsbron hvimlar af grosshandlare och beckiga matroser, oaktadt de små ångsluparne kila af och an mellan Djurgården och stadens alla kanter, och oaktadt hr Lagergren målar och putsar och krattar och lägger in nya trägolf i Strömparterren — oaktadt allt detta har man svårt att upptäcka ett enda grässtrå, och nog är det gräsligt alltid!

Men vi böra dock icke klaga . . .

Visst är det sannt, att vi ha åtskilliga hufvudtitlar, som suga en stor del af landets must, att de Widestrandska och Wijkanderska katastroferna undergräfva det allmänna välståndet, att Dicksonska affärerna förslappa moralen, och att Smålands enskilda bank icke lemnar sina delegare mera än åtta procent — men hvad gör det? Vi ha ju framtiden för oss.

Jag vill blott nämna hvad en stor tidning andrager som bevis för ett samhälles blomstrande tillstånd. Nya Dagligt Allehanda har nyligen fått underrättelse om att Gefleskeppet "Britannia" anländt till Nya Zeeland och der lossat sin last i Port Chalmers, som är en uthamn för Dunedin, och "att platsen — yttrar tidningen — har en större framtid för sig, är påtagligt, ty der finnas banker, och *cessioner bland de handlande inträffa äfven der likasom inom andra civiliserade samhällen*".

Det der påminner ju om hvad en verldsfarare omtalade: att, sedan han med sina skeppsbrutne kamrater drifvit vida omkring, kommo de ändtligen till en ö, der de varseblefvo en galge — "och då — fortfor han — "funno vi, att vi voro i ett civiliseradt land".

Skall likväl sådant utgöra bevis på ett lands civilisation, då tycker jag för min del, det är lugnast att afträda från skådeplatsen och i lyckligaste fall förskaffa sig en ärlig afskedsrecett.

Jag tar också för gifvet, att ni icke har försummat de två afskedsrecetterna för fru v. Lühman och hr Svenson, så att jag icke behöfver redogöra hvarken för "den lifliga sinnesstämningen" eller "de täta bifallsropen". Den förra artisten lemnade Stockholm två dagar efteråt; hvad den senare åter beträffar, så var det icke så allvarligt menadt med hans "afsked": han uppträder i afton igen, och flera gånger, ända till spelårets slut. Att en skådespelare så der tar "afsked" af publiken och denna af honom, för att båda det oaktadt ännu en tid se hvarandra — det är något, som endast kan tillåtas vid en scen med *Kongl. direktion*. Att hr S. velat ha recetten nu, innan de vackra vårqvällarne göra ett fullt hus omöjligt, derom kan jag ingenting säga. Men en smula folkvett tycks ha bort lära *hr gardistmajoren- förste direktören* att inse det taktlösa å *hans* sida i detta gyckel med publiken, hvilket så lätt kunnat undvikas genom rolens öfvertagande af någon annan.

Bland teaternyheter kan jag för resten omförmäla, att hr Fürstenhoff nyligen för Dramatiska teatern afslutat en öfversättning af den roliga franska pjesen: "Les grandes demoiselles", och att Södra teatern har under inöfning en folkkomedi i fyra akter, benämnd: "Stadsbor och Landtfolk".*)

Men för att nu riktigt fullständigt gifva ersättning för min försummelse i förra numret har jag lust att, med en krönikeskrifvares kända "förståsigpåeri", afsluta min epistel medelst en genomgående kritik öfver t. ex. Långfredagens concert, eller något annat tocke der — sak samma hvad! . . . Åhnej, jag vill hellre komma ihåg, hvad så många andra glömma: *Ne sutor ultra crepidam!*

Fredman.

*) En egen titel på en pjes, som rätteligen bort heta: "Fjerde budet".

Teater-Nisse.

Konversation.

Herrn: Jag hade den äran att möta fröken i går på Drottninggatan — fast jag inte kände igen fröken.

Minister-striken.

Dessa fyra ministrar, som kommo till konungen och allmänheten med sin erbarmliga jemmer öfver den rysliga *oppositionen*, som var så obeskedlig emot dem, erinra oss ovilkorligt om en gammal historia:

— Mor, katten sir på mej!

— Kära barn, vi ha ju ingen katt.

— Ja, så ser han väl på mig, när vi få en katt! Aj-aj-åj-åj!

Edholmiader.

Under signor Ambrosis profsjungning på Kongl. teatern vände sig kapellmästar N. till hr »förste direktörn» och frågade, hur han fann sångaren och hans föredrag. »Åhjo, om han bara kunde sjunga något ur Traviata!» blef svaret. — »Det har han ju redan gjort!» sade N. — »Jaså.» — (Han hade sjungit *tre* nummer ur Traviata, hvilken just då stod på repertoiren.)

Som bekant, förbjuder den nya franska presslagen tidningarna, bland annat, att beröra ämnen, som på det minsta sätt kunna anses tillhöra personers enskilda lif.

Trots detta vågade Figaro härom dagen berätta om madame Musard — väl bekant från Luxembourg-frågan — att hon lyckats förskaffa sig ett praktfullt diamantsmycke, hvilket förut tillhört drottningen af Spanien. Detta skulle alltid af en kejserlig domstol ha kunnat förklaras som brott mot tryckfriheten, och Figaro skyndade derför att tillägga, att han vågat säga hvad han sagt, trots den nya lagen, emedan madame Musard *mera tillhör allmänheten än privatlifvet.*

På en maskeradbal i J—ping hade en skomakare S., hvilken vid alla tillfällen vill uppträda såsom en stor kavaljer, uppbjudit fröken R—skjöld till första valsen. I villrådighet, såsom han naturligtvis var, huru han skulle inleda konversationen, tog han sig anledning af den stora trängseln och yttrade till sin såsom dalkulla kostymerade dam: »det är då alldeles rysligt hvad här är trångt!» Den lilla kullan, som igenkände sin kavaljer, svarade helt spetsigt på sin Mora-dialekt: »ja, det är sannerligen så trångt, att man inte kan få fram en *syl* en gång.»

En pikant broschyr om de k. teatrarne lärer snarast utkomma. Man har anmodat mig upplysa, det förf. *icke* är någon f. d. teaterdirektör, som *utom* scenen con amore spelar *Don Ranudo de Colibrados.*

Teater-Nisse.

Rebus.

(Af Bröderna Berg.)

OVIV

(Uttydning i nästa n:r.)

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Sundsvall, Carlskrona, Göteborg (2), Falun.

Anmälan.

På **Söndags-Nisse** prenumereras för instundande qvartal (April-Juni), i Stockholm med Rmt 1: 25, i Landsorten med 1: 38. — För halfår (April—September) är priset: 2: 50 och 2: 75; samt för 3 qvartal, eller till årets slut: 3: 75 och 4: 13.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 17. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 26 April 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor;
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

Ny serie.

4.

Ni läste naturligtvis, hvad »vederbörande» i Andra Kammarn härom dagen fingo påskrifvet i Dagens Nyheter för det de icke ordentligt i nämnda aktade tidning annonsera kammarens sammanträden. Denna uraktlåtenhet — hvilken är så mycket otacksammare, som D. N., enligt sin egen öppna bekännelse i tisdags, »håller mera allmänt af andra kammarens ledamöter, än en annan morgontidning» — hade nu i måndags den förskräckliga följd, att en hel del af gubbarne, som ej läsa någon annan tidning, voro till långt fram på eftermiddagen okunniga om det förestående aftonsammanträdet. Som mången annan, och förmodligen ni sjelf, tror äfven jag blindt på Dagens Nyheter, isynnerhet (såsom i förevarande fall) när den *icke* omtalar något, och hade derföre lätt kunnat gå miste om mycket roligt och lärorikt. Lyckligtvis gick det icke så illa.

Jag fick således af hr Petter Andersson, på tal om krono-bref-bärings-skyldigheten, höra någonting, som jag verkligen icke visste förut, nämligen att inom det härad af Blekinge, som har lyckan att ega honom till representant, *»utgöres brefvexlingen* emellan kronofogde och länsmän af *kronoskatteinnehafvare»* — en upplysning så märklig, att jag anser den böra förvaras, om icke annorstädes, åtminstone här i Nisses spalter.

Hr Liss Olof Larsson är också, ehuru den yngste af alla, en intressant personlighet, som alltid har något bra och isynnerhet qvickt att säga. Han förnekade sig icke heller nu, när det blef fråga om indragning af vissa öfverflödiga helgdagar, hvarom »han, som förstår allt», åter väckt motion. Bland andra, som talade för detta förslag (hvilket jag, i parenthes sagdt, anser allt för förnuftigt att kunna vinna bifall i nuvarande Andra kammarn) var äfven Blanche. Han vågade — förmodligen utan att förut ha rådfört sig med unga Liss — påstå, att äfven det redliga arbetet är en gudstjenst, lika god som, ja väl bättre än presternas sammelsurium. Men det fick han igen, må ni tro! Straxt efter honom stod nämligen Liss upp, vred att åse, och »tyckte visserligen, att det inte stort lönade mödan att säga någonting efter en sådan talare som den nästföregående (!), men han kunde likväl (för »kommittentera» förmodligen) icke underlåta att uttrycka sin förundran öfver huru den talaren kunde stå och utbreda sig öfver arbetets ära och arbetets välsignelse — *han, som egnat större delen af sitt lif åt onyttiga skrifters utspridande»!!*

Jag vet icke just, huru August Blanche tog denna dödsdom, hvilken nedgjorde icke blott honom sjelf, utan äfven hela kritikens och publikens gemensamma omdöme om hans författarskap — men det tror jag för visso, att han icke deraf lät afskräcka sig från att ännu fortfarande, liksom hittills, göra sig skyldig till »onyttiga skrifters utspridande».

Hr Liss Olof Larsson sitter dock ännu qvar på sin bänk såsom en af »svenska folkets representanter».

Den lika rösträtten är filosofomen en förargelse och böndomen en galenskap. Det hördes, det, i onsdags på hr Ribbing, Sigurd. Han höll ett tal, späckadt af s. k. spetsfundigheter, och producerade derunder, bland åtskilligt annat — af stort värde, om ej för andra, så för pekoraliesamlare (måtte hans »lärjungar» i Upsala ej anse detta såsom allt för stort majestätsbrott mot deras Plato!) — äfven följande tirad: »Af personlighetsprincipen följer alldeles icke, att hvarje person skall i hvarje fall ega samma rättighet, som hvarje annan».

Och han satte sig, ett föremål för häpnande beundran ifrån hrr Rosenberg, Lindström, Åstrand och ännu ett par andra, med hvilkas namn icke ens historien vill belasta sitt minne.

Apropos hr Lindström: han hade, som han sade, icke kunnat få riktigt klart för sig, hvad man egentligen haft för ondt af det s. k. »penning-intresset» i kommunalfrågor.

Ni torde ihågkomma, att hr Lindström är en af representanterna för — *Göteborg.*

Hr Ahlgren talade också i denna fråga. Jag vet icke precis, om han var med, när krutet uppfanns, men nog ville han låta påskina, att han visste hur det gick till vid — allshärjartingen. Då en föregående talare råkat att nämna ett ord om att vid dessa »alla haft lika rösträtt», så upplyste hr Ahlgren — från tillförlitlig källa — att »på allshärjartingen var det i alla fall blott den tidens aristokrati, som hade någon talan; hade någon annan »nopat» sig fram, så hade han nog blifvit på ett mindre artigt sätt — bortkörd».

Se, det är skäl som tala!

Sådana hade också hr v. Troil, en af dem, som utarbetat våra kommunallagar; för resten landshöfding i Malmö. Han förklarade tillika uttryckligen sin önskan vara att »komma i tidningarne». Han önskade så hjertinnerligt, att det beröm, han egnade Lag-utskottets förträffliga motivering för dess afslag, — eller att arbetaren är totalt oförmögen och inte heller har tid att tänka och känna som annat godt folk — måtte blifva spridt kring all Sveriges landamären, på det att »skränet» ändtligen måtte tystna. Nå, hr Troil går, som »kring all Sveriges landamären» bekant är, i »barntöfvorna» och »jollrar för tänder»; det är en gammal sats, att »lite roar barn» — och derför kan ju äfven Nisse få i sin mån uppfylla hans hjertas önskan: att »komma i tidningarne».

Att vår gamle vän Jöns Pehrsson icke skulle tiga i en sådan fråga som den om kommunalrösträtten, kan ni väl förstå. Han talade också; och med den förmåga, som är honom egen, att ur sitt vetandes rika förråd hemta bevis för sina satser, visste han äfven omtala, huruledes *våra* stridigheter om lika rösträtt påminna om »patricernas och plebiernas stridande på Caprifolium» . . .

Jag ser, att jag ej för i dag hinner med allt hvad jag har att berätta er i denna sak. Låt mig emellertid till slut få, som ett litet »apropos» — hvars andemening en och annan i Andra kammaren torde vara så god och uppsöka — citera en scen ur den på sin tid mycket omtyckta pjesen »Tidningsskrifvaren» — den scen, då snickaregesällen Lundin på verkstaden högt uppläser för de andre arbetarne ett stycke ur en folktidning:

— »Gesällen (läser han) står, i betraktande af sin ställning, lika högt som mästarn».

— Ja, det är rätt! det är rätt! — ropa alla med en mun.

Han läser vidare:

— »Pojken lika högt som gesälln».

— Nej, nej! — skrika de nu lika enstämmigt, och en af dem tillägger:

— Han gör så f-n heller!

Ungefär så der torde åtskilliga hedervärde resonnera om jemnlikhet i afseende på rösträtt — eller som Tegnér på något ställe låter England säga till Frankrike: »Frihet — för *mig*, det förstås, ej för de andra också!»

Riksdags-Nisse.

General Brumm.

(Känd melodi ur "Storhertiginnan af Gerolstein".)

Det vigtigaste för soldaten
är *exercis:*
hvarenda redlig man i staten
ger den sitt pris.
Ty om den bara rätt behandlas,
blir den *så »fin»*,
att ganska lätt hvar knekt förvandlas
till en maskin. —
»Och piff, paff, puff
och tara-papa-pum!
Jag är, just jag, general Brumm, Brumm!»

När fanan svurits, lyder lagen,
förutan prut:
Höj upp din haka, in med magen,
och bröstet ut!

Och se'n ska' fötterna formera
en vinkel rät,
på det att *stelt* du må marschera —
med tunga fjät! —
Och piff, paff, puff
och tara-papa-pum!
Inte ur »linien» en enda tum!

Soldaten måste ock ha prygel
emellanåt,
ty då går han så lätt i tygel
på »ärans» stråt.
Han får ej »mucka» — krypa bara
för sitt befäl,
och bör ej på »honnörer» spara . . .
märk detta väl! —
Och piff, paff, puff
och tara-papa-pum!
Han måste vara som fisken stum!

En vigtig sak är ock *geväret*
för krigaren,
ty om han inte *riktigt* bär'et
och »skyldrar» se'n,
som det beskrif's i »reglemente»
och »instruktion»,
så går åt fanders regemente
och folk och Thron. —
Och piff, paff, puff,
och tara-papa-pum!
Åh, »instruktionen» är inte dum!

Men vigtigast är toiletten:
vår *uniform;*
för den tar mången till reträtten,
och det med storm.
Visst bör gen'ralen ha kanoner
och krigare;
men så'nt är strunt mot *guldgaloner*
och *porte-épée.* —
»Och piff, paff, puff
och tara-papa-pum!
Jag är, just jag, general Brumm, Brumm!»

NASUS.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

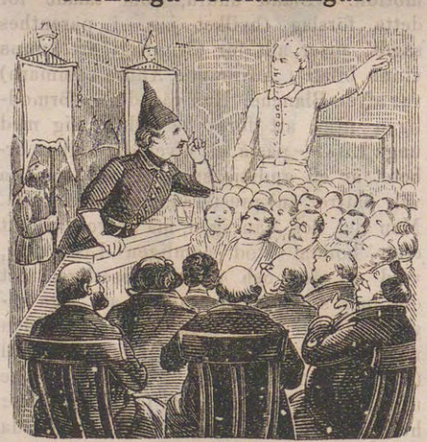

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Sextonde Föreläsningen

Polackarne i allmänhet tyckte, som sagdt, att det var synd om konung August, när Carl ryckte an emot honom, och han försummade icke heller att begagna sig af denna deras sinnesstämning — liksom MAN i nådens år 1863, sedan MAN framlagt representationsförslaget, ville »smida medan jernet var varmt», och derföre äfven samtidigt framkom med nådig proposition om lite — förhöjning på första hufvudtiteln.

Sålunda lyckades August öka sina sachsiska trupper med några tusen polackar, något som likväl Carl kunnat förhindra, om han i tid brytt sig derom och icke visat en liknöjdhet, lika oförlåtlig som hr L. Normans, när denne nyligen var för lat att låta scener ur Frithiofs saga utskrifvas och sjungas på svenska, i st. f. (skulle man kunna tro det?) på — *tyska!*

Man må dock icke tro, att Carl under tiden varit alldeles overksam, liksom man svårt skulle misstaga sig, om man menar, att en prest skulle af sitt riksdagskall låta afhålla sig från presterliga funder och f-nstyg. (Läs t. ex. hr Beckmans nya »herdabref» med anvisning till norrlänningarne, huru de böra välja ledamöter i det blifvande svartbrödra-mötet!) Men Carl upptog sin tid med obetydliga ströftåg fram och tillbaka i Polen — liksom man i Andra kammaren onödigt förspiller mycken tid med personliga skärmytslingar — och en hel månad gick åt för honom i underhandlingar med polackarne, underhandlingar, hvilka lika litet medförde önskadt resultat, som den senaste ministerkrisen.

Vådligt för allmänna säkerheten.

Trögelin (på Norrbro, framför »Hofkalligrafen» Henri Blocks skåp): De här stilprofven ä' ju allesammans lika (d. y. s. lika otäcka) och samma är det med de prof, som hr Blocks f. d. elev Gustaf Sundel uthängt af *sina* elever: de visa också samma stil. Får herrar Block och Sundel hållas och lära folk att skrifva lika — det blir en gyllene tid för allt hvad förfalskare heter!

Karakterer.

(Teckningar i La Bruyères maner.)

2. En liten klippare.

Rulle älskade från barnsben mer än allt annat att sysselsätta sig med att klippa och skära till. Saxen var hans käraste leksak. Alla, som sågo honom, sade: »den gossen är född till skräddare». Lilla Rulle sade sjelf: »skräddare eller inte, men en *stor man* skall jag bli!»

Rulle rann upp, ehuru icke högt, ty han knöt sig i växten; men hans ande (tyska: »Geist») blef så mycket större. Efter en inre strid förkastade han tanken på skräddaresaxen, och talade nu till och med — en småqvick ungdom, som han var — helt föraktligt om »bordstudsare.» Han spände ut ögonen för att finna vyer, och det gör han än i dag. Han fann ett tillfälle att använda sina anlag: likasom Benjamin Franklin blef han springgosse på ett tidningstryckeri och fick klippa korrektur-remsor.

(Det är från denna tid, som han räknar sin literära verksamhets begynnelse, när han, som han gerna gör, skryter lite smått af att minnas något längre tillbaka än andra publicister. Han misstar sig dock, ty det gifves inom tidningsverlden äldre veteraner än han, t. ex. fruarne på ett par af dagbladens utdelningskontor.)

Sedan han på detta sätt passerat sina läroår, blef han »sin egen» och uppsatte — med sjelfva Samiel till hjelp — en klipp- och skärareverkstad. Med andra ord: han gaf sjelf ut en tidning. Han har några gånger bytt om skylt, men hans arbete för egen del har alltid varit detsamma — att skära till i växten och klippa.

Begge delarne gör han af hjertans lust och har segrande stoppat munnen till på sina vedersakare, som påstå, att brist på vett och kunskaper icke fullkomligt kan ersättas endast genom tilltagsenhet och sjelfförtroende, och att manlig öppenhet är någonting annat än framfusighet. Han småler blott åt de enfaldiga, i det han »spänner blicken, som han är van», och pekar på det konstigt tillskurna talet 7,525. *Han* vet bäst, hur det bör vara. Att redigera med saxen är hans enkla method.

Men för att icke också prenumeranterna på detta sätt skola anse sig klippta, har han i reserv sin andra konst, den att skära till. Han skär till »nyheter», hvars make man aldrig hört, men sätter dervid en heder i att vara på sitt vis ärlig och opartisk. När han t. ex. den ena gången dränker några personer, som aldrig funnits till, botar han i stället en annan gång, trots Nélaton, en sjuk från en tumör, som nog sitter qvar.

Hans opartiskhet visar sig på många sätt. När han t. ex. genom att dagligen införa dussintals lotteriannonser befordrar sina fattiga landsmäns klippning och lockar dem att kasta sina fattiga styfrar i gapet på utländska skojare, så är han nog opartisk att å andra sidan för annonserna klippa kollektörerna efter noter. Detta är hans patriotism.

Hans politiska ledstjerna lyser med rödt sken, men ostadigt, så att den ofta förvillar honom. Han är ömtålig för hvarje allusion på detta förhållande och söker inbilla lättroget folk, att han är sjelfständig. I verkligheten spelar han den lilla fiskens rol, som följer hvalfisken åt för att lefva af dennes excrementer.

När han går på gatan och ser, huru de förbigående betrakta honom, rätar han på sig och tror att de tänka: »der går en stor man, det är *vår* Girardin!» . . . I stället tänker man: »der går den lilla slarfven Rulle».

Fruntimmers-mode.

Chignon-revy för Våren 1868.

Chignon à la knaster.
(Rekommenderas åt damer i cigarrbutiker.)

Chignon à la kutting.
(Särdeles lämplig för schweizeri-mamseller.)

Chignon à la stork.
(Får ännu icke betraktas som chignonens högsta fulländning.)

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XVII.

321. »Bättre lycka nästa gång!» — sa' Tullberg, sköt bom på länsman.

322. »Det drar!» — sa' bond', åkte i »pinnskrindan.»

323. »Det kan jag göra tryckt!» — sa' boktryckarn.

324. »Det var ett godt 'skjufvande'!» — sa' pojken, skjöt mor sin i sjön.

325. »Det var f-n till tag!» — sa' Munter, miste hustrun.

326. »Det var jemnt!» — sa' Betzen, åt opp kalfven till frukost.

327. »Det var knuten!» — sa' skomakarn, tog loppan på becktråden.

328. »Det var starkt!» — sa' bond', drack skedvatten.

329. »F-n så konstigt, men bra att ha!» — sa' kocken om ögonlocken.

330. »Färgen är god!» — sa' målarn, spelte kort.

331. »För mycket är för mycket!» — sa' nämndemannen, titulerades »välboren.»

332. »Går och gäller!» — sa' länsman om örfilen.

333. »Hut, pigor!» — sa' köksan.

334. »Jag har vänner i viken!» — sa' han, som föll i sjön.

335. »Nu är det undangjordt!» — sa' kärringen, gick halfvägs till kyrkan på lördagen.

336. »Pang!» — sa' Gravander . . .

337. »Ta mej!» — sa' räfven, när jägarn föll på näsan och fick skottet i mun.

337. »Var det vägen?» — sa' bond', körde i sjön.

339. »Verlden är vid!» — sa' kärringen, kom i nästa socken.

340. »Är du ledsen, lillan?» — sa' höken, dansa' med dufvan.

Små Hufvudstadsepistlar.

15.

Den tid är åter inne, då pigor och drängar äro som bäst i farten att söka sig nya husbönder och matmödrar; men sällan, om ens någonsin, har det varit så ondt om platser som i år, och, oaktadt min uppgift är att skämta med hela verlden, kan jag icke annat än beklaga de stackars satar(!), som, lockade af sitt begär efter "ombyten", nu blifva ställda på "bar backe", och det i detta ords bokstafliga betydelse; ty ännu äro de grässtrån lätt räknade, hvilka de sednaste dagarnes regn förmått framkalla ur jorden.

Emellertid tyckas åtminstone de qvinliga tjenstehjonen ha något besynnerliga fordringar på sina nya platser, och som ett exempel kan jag, med min värdinnas tillåtelse, andraga följande samtal mellan henne och en tjenstsökande piga:

"Ska' jag bära vatten?"

"Nej!"

"Nå än ved då?"

"Inte det heller!"

"Har frun några barn?"

"Ja, *ett*, men det är tre—fyra år gammalt."

"Ska' jag ligga å skura?"

"Nej, jag har hjelpmadam, som skurar."

"Ska' jag hemta mat från torget?"

"Nej; men *laga* maten ska' hon göra."

"Ska' jag tvätta?"

"Nej; men hon ska' städa rummen hvar dag naturligtvis!"

"Jaså . . . ja då får jag visst höra mig om på något annat håll."

"Det är troligen bäst, min kära vän, ty jag har dessutom en ungkarl inaccorderad, som ska' ha borstadt om morgnarne . . ."

"Kors, att inte frun sa' det strax! . . . Vill frun ha mej, så mycket gerna!"

"Ett resande Teatersällskap."

(Slutscenen.)

Sjövall. (Hr Stjernström) Ölander. (Hr Lagerqvist.) Gråström. (Hr Nyfors.) Källarmästarn. (Hr Sjöberg.)

Källarmästarn (skyndande till Gråström). Gråström, min gamle vän! . . . hvem kunde tro att . . .

Gråström (till Källarmästarn.) Hvad sa' de?

Sjövall. Att er make inte finnes!

Gråström. Jag blef ju framropad?

Sjövall. Och lagerkrönt!

Gråström. Obegripligt! . . . det är som en dröm!

Sjövall. Förblif i den ljufva drömmen . . . O! hvarföre har ni bortkastat era bästa år i garfverierna!

Gråström (till Theodor och Josephine, som smeka honom.) Mina barn! . . . jag känner mej så underlig . . . bloden stiger mej åt hufvudet . . .

Sjövall. Det är snillet, som stiger upp åt hufvudet.

Gråström. Det är för märkvärdigt . . . hvem kunde ana det? Stormande applåder för mej . . . Är det inte värre konst än så! *(tar sig på hufvudet och känner kransen)* Hvad är det här? Jag tror, jag har qvistar i hufvudet.

Sjövall. Det är snillet, som växer ur hufvudet. Redan så stor som elev . . . hur kolossal skall ni ej bli, när ni en gång blir utvecklad!

Ölander (inkommande i morgonrock och något drucken.) Plats! . . . jag tyckte, jag blef framropad.

Sjövall fattar Ölander i kragen.) Eländige!

Ölander Ja, jag är riktigt krasslig . . . jag var alldeles frisk, när jag lade mej . . . men när jag vakna', så var jag sängliggande.

Och så gjorde den näpna jungfrun en mycket söt nigning.

Besynnerligt ändå, att vårt tjenstfolk så der oupphörligt flyttar och inte visar mera stadighet, när vi i alla fall bestå oss med en s. k. — tjenstehjons-*stadga*.

Men, för att gå från den ena stadgan till den andra, tyckes den lag, som mäter menniskovärdet efter penningförmögenheten, trots nyare tidens myckna ordande om jemnlikhet, ha ganska många beundrare inom vårt kära Sverige, att döma efter veckans debatter i de begge kamrarne. Det är således temligen problematiskt, på hvad sätt vi framgent skola ega rättighet att afgifva våra tankar vid omröstningar i kommunala angelägenheter: antingen *per kapita* eller *per kapital*.

Samhället har följaktligen svårt att befria sig från en af sina värsta sjukdomar, och hvem kan då undra på att det finns enskilda individer, som till och med äro totalt obotliga. Doktor Nélaton, verldens förste kirurg, som nyligen efterskickades af hofmarskalken von Höpken von Lantingshausen, har nogsamt lagt ett sådant fall af obotlighet i dagen; men lyckligtvis behöfva vi icke frukta att på något sätt blifva komprometterade inför den öfriga verlden, ithy att sjukdomen härvidlag ingalunda var moralisk, utan endast kroppslig. Doktor Nélaton kom, såg och — reste med oförrättadt ärende. Ack nej, det var sannt! han fick verkligen en del af ärendet uträttad på en middag på Hasselbacken. Huruvida det var våra egna kirurgers mening att få se ett prof på, om den, som befriat Garibaldi från en fiendtlig kula och hjelpt honom på en stadig fot igen, kunde, trots alla anläggningar, befria sig sjelf från en äkta nordisk "vänskaps-kula" och, oaktadt han befann sig midt i elden från "ett gladt lag", hålla sig fortfarande på stadiga fötter — det känner jag icke.

Men det vet jag, att sällskapet N. N., som äfven hade middag på Hasselbacken, fick tillfälle att lägga en ny lager till sina gamla, derigenom att det uppvaktade den ärade gästen-vetenskapsmannen med sång, och förnämligast derigenom, att dess uppträdandeblef omtaladt i de allmänna tidningarne.

Men om enskilda sällskaper, som naturligtvis ogerna vilja ha sina göranden och låtanden publicerade, bör man afhålla sig ifrån att orda offentligt — eller hur?

Hellre må jag då vidröra — de nya förfalskningarne i Westergötland; ty dessa tillhöra det allmänna lifvet . . . Lyckligtvis skref jag icke: "Falckska förfalskningarne", hvarigenom jag hade kunnat komma i kollision med Dagligt Allehandas goda hjerta och måhända fått mig ett citat ur Runeberg slungadt i ansigtet . . . Åhnej, "tyst tala aldrig om'et!" —

Nå, än justitiestatsministern De Geer, som varit på vippen att bli vald till borgmästare i Örebro! . . Till all lycka har emellertid icke hr De Geer deltagit i "minister-striken", så vi kunna hoppas att fortfarande slippa se honom degraderad, åtminstone så lågt som till borgmästare. Måhända har man dock endast velat spektakla lite grand med borgmästarevalet i Örebro; ty Nerkingarne ha på senaste tiden gjort sig kända som ena stora "spektakelmakare", och lagens högste väktare skulle i den provinsen med all säkerhet ha ett mycket stort fält för sin verksamhet.

Kunglig majestät har också sina spektakler, det veta vi af gammalt. Jag menar nu icke dem, som uppföras gratis på gator, på torg och i de hala hoftrapporna, utan dem, som gifvas i de af Gustaf den tredje och af Anders Lindeberg åt fosterlandets sånggudinnor uppresta templen. Om dessa mycket välkända anstalter utkommer i nästa vecka en redan af Nisse bebådad broschyr, med titel: Till teaterfrågan", som lär innehålla en mängd ytterst pikanta saker och ting; och denna broschyr tager jag mig friheten att rekommendera till alla teatervänners synnerliga uppmärksamhet.

Fredman.

Nisse!

Nedanstående anekdot kan synas ganska enkel, men den är i alla fall karakteristisk för en tid och ett samhälle, der *penningen representerar intelligensen.*

En rik mjölhandlare inkom för ett par dagar sedan på ett härvarande brandförsäkringskontor, för att assurera sitt lager. På den förteckning, han inlemnade, fanns, bland annat, upptaget: *»konstalster»* för 250 rdr. Då man nu ville närmare veta, hvari dessa »konstalster» bestodo, svarade han helt naivt: »Åh, i bodinnanrede' och vigterna, vet jag!»

Fråga. Hvilken operation var det egentligen som den store kirurgen Nélaton från Paris utförde härstädes?

Svar. Egentligen en finans-operation.

På 1830-talet, då den qvicke, men satiriske Per Zelander var maskinist och dekoratör vid Kongl. Teatern, hände det, att chörens damer hade på något sätt förtretat honom; hvarföre han beslöt att hämnas på dem, och derföre författade följande satir öfver dem.

(Melodien är ur operetten »Vattendragaren», 3:dje akten).

Vi äro tunga,
lunsiga och tunga,
ja, tunga som bly.
Allt hvad vi kunna,
är skrika och sjunga
och sminka vår hy.
Hvar dag så få vi skriftas, *)
men aldrig få vi giftas . . .
det är en sak, som hvar man vet,
och ingen hemlighet.

*) Har afseende på dåvarande chormästaren J. F. Wikströms stränghet.

"Svafvelbad" i Visby.

Undertecknade, som i Gudi välbehaglig afsigt inköpt en badinrättning i Visby, rekommendera härmed densamma i alla *kristligt sinnades* hågkomst. Två dagar i veckan komma att för *icke kristligt sinnade* anordnas svafvelbad, hvilka tillredas efter känd method af hr »doktor» Elmblad från »det stora Sodom».

M. E. Lander. S. J. Öberg. N. Orman.

Vise män från det nya Jerusalem.

☛ Hr *Frans Hodell* har nästa måndag recett på Södra Teatern: pjesen, af honom sjelf heter: "Stadsbor och landtfolk". Är det någon, som vågar hålla vad med Nisse, när han påstår att hr Hodell får fullt hus — af både "stadsbor och landtfolk" och att det blir ett *tacksamt* hus tillika? . . . Biljetterna lära redan börjat säljas. Det torde vara skäl att passa på.

Våren är kommen. *Strömparterren* öppnades i dag. Hr Lagergren har åter några månaders full sysselsättning att "skära guld med täljknifvar".

Uttydning af rebus i föreg. n:r:

Ovett af Emma.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Kalmar, Mariestad och Skara.

De ärade kommissionärer, hvilka ännu icke redovisat, torde inom nästa veckas utgång detta fullgöra, såvida de önska att fortfara med försäljningen.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 18. Söndagen SJUNDE ÅRGÅNGEN. **den 3 Maj 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

Ny serie.

5.

Jag skämtade förra gången, som ni kanske minns, med ett par representanter, för deras egendomliga sätt att uttrycka sig. De voro dock hvad man kallar »män af folket» och kunna derföre ursäktas; men hvad skall man tänka, när man, såsom i lördags afton på tal om jagtstadga och skottpengar, hör hr v. Troil, som är landshöfding och mycket annat, tala om »råttor och andra insekter»!

Hr Julius Lindström är också en så'n der roliger en. Han har, som ni kanske minns ifrån gamla borgarståndets dagar, stor förkärlek för latinska ord, men han svänger sig med dem ungefär som Peer Degn i Holbergs »Erasmus Montanus»; han är bestämdt mindre säker i sin latin än i konsten att tillverka snus och tuggtobak åt vestra kustens innebyggare. Ett af hans älsklingsuttryck är t. ex.: en »gravamina» och nyligen citerade han med pathos: »tres faciunt collegiet». Jag tycker just, att »han, som förstår allt,» kunde meddela sin kamrat en smula af sitt allvetande.

Första kammaren har också — efter jag nu kommit in på detta kapitlet — en man, som nog har ordet i sin makt eller åtminstone kan pråla; men han kan likväl intet språk, ej ens den sköna välljudande skånskan. Hans franska är riksbekant och i afseende på rättstafning är han känd för att stå under sin ladugårdspiga; men han är så mycket större kännare af hästar, vän af fina middagar, en enkel »Farao», ordnar, o. s. v.; han skulle väl fylla sin plats vid ett tornér-spel och säkert, tack vare sin längd, i första dusten kasta hjelmen af sin motståndare . . . Han har emellertid en viss svaghet att blanda ihop ord af latinskt ursprung och i synnerhet har han svårt att skilja emellan: *moment, monument* och *emolument.* Han kan t. ex. tala om utskottets betänkande . . . punkten . . . *monumentet* det och det; anse, att man åt den eller den bör resa ett *moment;* att det vigtigaste i ändringen af någon viss förordning är att borttaga det och det *emolumentet* — o. s. v. Dock, hvad behöfver man kunna något, när man ger festliga middagar för nordens konungar och är »*nästan* bror» med dem begge?

För resten — »man lär så länge man lefver». Det gör åtminstone hr Lindström, efter hvad han sjelf försäkrar. Han, som så lätt »tappar concepterna», att han på en dag, ja på en halftimma kan förändra sina åsigter — alldeles à la Hedlund — äfven i en sak, hvarom han förut, efter »*mogen*» pröfning, haft en »*flerårig,* stadgad öfvertygelse» — han var dock sjelf i onsdags, i fråga om anslag till jernvägsbyggnaderna, en af de förste, som uttalade sin förvåning öfver den omkastning i åsigter, hvilken sedan förra riksdagen egt rum!

Men måhända är allt sådant endast en följd af *tankspriddhet* — en mycket betänklig åkomma, hvaraf, enligt hr Hiertas förmenande i onsdags, sjelfve chefen för statens jernvägsbyggnader måtte ha lidit, när han uppsatte den promemoria, som åtföljde Stats-utskottets betänkande.

Tankspriddhet var dock, enligt hr Muréns förklaring, inte så farlig som den tanklöshet, hvartill hr Hierta sjelf gjorde sig skyldig, när han i samma vefva sqvallrade om ett samtal, som han dagen förut haft med hr Murén, och dervid denne skulle bland annat ha yttrat, att »Statsutskottet inte haft förstånd, när det uppsatte sitt förslag». Häremot bad hr M. att få protestera, hvilket han också »så mycket bättre kunde göra, som han och Hierta varit *alldeles ensamma* för tillfället». Hr Murén var mycket förnärmad och tyckte, att hr Hierta handlat högst otillständigt.

Apropos otillständigt — höll jag nästan på att säga — så kom jag att tänka på hr Hedlunds intima förhållande till sina Baggböle-»patroner». Mera naivt har dock väl detta icke framträdt än när han i onsdags ansåg vårt land »vara i fråga om *naturliga* rikedomar det rikaste i Europa; ty här finnas guldgrufvor lite hvarstans, bara man förstår att tillgodogöra sig nyttan af dem». — Dagen förut hade han utgifvit sitt försvar för »skogshushållningen» i Norrland!

Riksdags-Nisse.

En dröm på Kongl. teatern.

Hofmarskalken af Edholm slumrade . . .

Det var i det der lilla i pompejansk stil ornerade rummet straxt vid uppgången till teatern — det enda orubbade minnet från tjusarekonungens glansdagar — som den länstol stod, hvari förste

direktören för Kongl. Maj:ts hofkapell och spektakler nedsänkt sin utmattade kroppshydda.

Och hofmarskalken af Edholm var verkligen utmattad efter alla sina ansträngningar och mödor under aftonen. Han hade snusat med hr Wijkander; han hade klappat lilla fröken X. under hakan och komplimenterat hennes nätta sång; han hade en hel qvarts timma stått utanför Dramatiska teatern och beskådat de damer, som passerade öfver torget — det var litet smutsigt på marken och s. k. upphållsväder.

Men den hårda pligten kallade honom upp på Stora teatern. Han hade behöft hvila . . . dock, »ingen, ingen hvila!» Han fann, att der var repetition på »Maria Stuart». Han kallade hr Josephson till sig.

— Hvad är det för förb. bråk med de der repetitionerna oupphörligt?

— Det var alldeles nödvändigt, herr hofmarskalk, att i afton ha en repetition med komparserna, för att riktigt inpregla hos dem grupperingarne, rörelserna . . .

— Det är då ett förb. onödigt göra, herrn alltid har med hur folk ska' *stå* och *gå* på scenen! Nå, den der »Maria Stuart», är det trefliga kostymer i den?

— Se här, hr hofmarskalk, kostymordonnatörens ritningar . . .

— Hvad fan nu då! Ska' menniskan ha *långa* kjortlar! Hva' är det för fasoner!

— Men hr hofmarskalk, den historiska troheten . . .

— Ah prat! Och en sådan halskrage sedan! Den får bort! Man ska' väl se *något* på Maria Stuart, vet jag! Jag hade först tänkt ge den rolen åt fru Almlöf, men fru Hvasser har vackrare hals och skuldror! Och hela den der tragedien, det är ju förb. smörja alltsammans!

— Men hr hofmarskalk, är inte det en alltför sträng dom? Nog har stycket sina pointer. T. ex. Marias monolog i 2:dra akten: »O, då jag såg Skotlands kust i dimma och frost, der jag stod på det våta däcket och frös, då kände jag något fara som eld igenom mitt bröst, och nu, nu känner jag det igen! O, låten mig få resa hem igen till Frankrike! Der är sol i Frankrike; der är» . . .

— A propos! Den der Björnson lärer ha skrifvit en förb. rolig pjes, som heter *Synnöve Solbakken*. Den ska' vi ta' opp: det kan bli nå'nting för Hebbe . . .

— »medlidande med qvinnan; der är stilla hofsamhet och aktning för lagarne; der är godhet mot den, som är öfvergifven, och der är min slägt och min barndoms dagar» . . .

En väldig snarkning afbröt monologen. Hr Josephson kastade en besynnerlig blick på sin direktör, smög på tå ur rummet och sköt sakta igen dörren efter sig.

Och hofmarskalken af Edholm slumrade . . .

Leende drömmars tropp svingade sig i fantastiska ringar kring den sofvande. Yra bacchanter krönte hofmarskalkens hjessa med rosor och murgrön, sprittande »tjing lala» smekte hans öra och hans hjerta vibrerade af en himmelsk sång:

"Om du är snäll och fredlig,
spelar lydig och beskedlig,
skall jag bli din direktör . . .

Men hvad är det för en figur, som står midt i ringen, som skymmer bort de rosenfärgade gestalterna och skingrar dem?

— Hvad är ni för en karl? frågar hofmarskalken förtretad.

— Jag heter *Wilhelm Kjellberg* — svarar gestalten; — i lifstiden hade jag här min verkningskrets, och ännu någon gång besöker jag de tiljor, som voro mig så kära; men nu, hvart jag kommer, stöter jag på »intendenter», »kontrollörer», »regissörer», »sekreterare», »kanslister», »kammrerare», och f-n och hans mor! I lifstiden var *jag* regissör, intendent och kontrollör i en person, och det för 800 banko — och kom inte och säg på gamle Kjellbergs mull, att han ensam inte skötte alla dessa tjenster lika bra som alla de drönare tillsammans, som nu gå här och släpa skånkorna efter sig!

— Karl, kom ihåg, att det är till en *hofmarskalk* ni talar!

— Åh ja; men jag sjöng alltid ut förr och gör så nu med. Det är med mig som med »Min son på Galejan»: »Jag kan inte kalla Per Perssons oxe för kammarherre!»

Skepnaden försvann, men omedelbart derefter framträdde en annan ur dunklet. Det var en ädel gubbgestalt med hög panna och hvita lockar.

— Jag vet ej, om mitt namn är bekant för er — började skepnaden. Annars kallades jag, då jag fordom stod på denna scen, för *Lars Hjortsberg*. Många teaterdirektörer såg jag, och många oduglingar bland dem. En minnes jag särskildt: baron Claes Rålamb. Men då han blef teaterdirektör, bjöd han hela personalen till sig på en hejdundrande frukost, och så sade han till oss: »Det här teaterväsendet förstår jag mig inte det ringaste på; men jag litar på, att herrskapet gör sitt bästa» — och det gjorde vi, och bra gick det, ty aldrig lade baron Rålamb sig i hvad han inte begrep. Det vore väl, om alla odugliga teaterdirektörer ville ha samma förstånd! — Om min store konung såge, hur man nu för tiden huserar med hans teater . . .

I detsamma vek skepnaden vördnadsfullt åt sidan, och en annan gestalt stod framför hofmarskalken af Edholm. Instinktmessigt for hofmarskalken upp och bugade sig ödmjukt: ett *sådant* majestät hade han ännu aldrig sett.

— Hur styr du den teater, du satts att hafva högsta ledningen öfver? Hvad gör du med min käraste skapelse, mitt älsklingsverk: de fosterländska sånggudinnornas tempel? Foi de gentilhomme, om jag gjorde rätt,
Du ömklige! min vredes blixt dig borde träfla!

De fina gustavianska näsborrarna svällde harmfullt, de skarpa blå ögonen sköto blixtar och vålnaden höjde hotfullt handen . . .

— Hjelp — ropade hofmarskalken af Edholm — hjelp, hjelp. Samiel!

Han vaknade. Framför honom stod bugande — hr *Dumrath!*

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Sjuttonde Föreläsningen

Vid en by, Clissow, emellan Warschau och Krakau möttes de båda konungarne den 19 Juli 1702 — just på årsdagen utaf öfvergången af Düna. August hade en betydande öfverlägsenhet i ställningens fördelaktighet, emedan han stod på en höjd — liksom Victor Rydberg har öfver biskop Beckman & komp., emedan den förre står på förnuftig grund, den senare deremot på — statskyrklig. Carl lät emellertid icke August vänta på anfall lika länge, som »vederbörande» på sitt beslut i fråga om plats för hjeltekonungens staty.

Genom en fintlig manöver och genom Augusts öfverraskande lyckades Carl genast i början afgöra striden till seger för sig, liksom landtmannapartiet vid innevarande riksdags början, understödt af motpartiets sömnighet, lyckades segra i utskottsvalen. Carl gjorde nämligen en rörelse åt venster, för att kringgå de höjder, dem August innehade. Denne, för hvilken nämnda manöver kom mera oväntadt än vår ministères (med De Geer i spetsen) uppträdande emot en *begränsning* af penningväldet, sökte möta Carl genom att draga sina bästa trupper åt höger, liksom de konservativa, för att mota anfall från »venstern», draga sina »kärntrupper» åt »höger». Härigenom mistade emellertid August sin förr innehafda (Svenska Akademiens tidning skulle skrifva: »innehafvande») goda ställning och kom i värre trångmål än biskop Beckman, när han »nödd och tvungen» skall försvara den »allena saliggörande» statskyrkoläran emot Victor Rydbergs och andras anfall.

Huruledes Patron Trögelin och unga herr Stockholm firade Första Maj.

På väg till Djurgården.

Duo.

(Unga Herr Stockholm sjunger första stämman. Patron Trögelin sekunderar.)

Så lunka vi så småningom
till Djurgår'n ut den Första Maj,
ty Flora sade: »Till mig kom
i okrympt vårkavaj!

Hos mig den alltid krympas bör
med sippor, vårluft, sång och vin,
ty då får egarn godt humör,
och rocken . . . den blir »fin»! —
Låt oss derför glädtigt *dricka märg*
uti benen och få vacker färg! —
Bara rödt, bara rödt, karmosin, karmosin
man får af punsch och vin!

På Hasselbacken.

Unga Herr Stockholm.
(Klingar med Patron Trögelin)
Gutår, båd' natt och dag!
Ny vällust, nytt behag!
Fuktom vår aska,
se denna flaska:
sorgens sarkophag!
Gutår, båd' natt och dag!
Farbror, i »kristall'n, den fina,»
idel gyllne perlor skina.
Drick i botten, farbror! :||: *Grina*
grina, svälj och drick som jag!

På Pohlsro.

Patron Trögelin.
När jag har en plåt att dricka
(notabene: Första Maj),
må man öppna sprund och svicka,
ty jag sväljer som en haj,
Mera punsch! — Nu är det vår!
Skål, bror Stockholm! Klang, gutår!

Vid Bellmans byst.

Unga Herr Stockholm.
Så ser han ut, midt bland de strålar,
solen sprider i sin nedergång! —
Sjungom en sång,
åtföljd af skålar,

för *hans* minne, mon garçon!
(Patron Trögelin börjar gnola.)
Bien! . . . det är bon!
Farbror, ni skrålar
präktigt, fast er hals är trång!

Äfventyr under hemfärden.

Unga Herr Stockholm.
Hjertat mig klämmer:
lurk, jag dig stämmer,
om du ej släpper mig! —
Polis!
Stukar du hatten,
så, ta' mig katten,
stukar jag också dig! —
Polis!! —

Patron Trögelin.
Vänta, lymlar, jag skall er karbasa,
om på sådant sätt ni vilja rasa! —
Kratsch! . . . för f-n, nu blef min rock en
trasa,
och nya hatten blef stukad — Polis!!!

På Carl XIII:s torg.

Patron Trögelin.
Gubben är gammal — urverket dras,
visaren visar, timman ilar.
Uff! . . . jo, det här var ett fanders ka-
las! —
Ah! . . . så skönt på . . . soffan . . . man
hvilar.
(Sommar.)

Unga Herr Stockholm.
Gubben har druckit för mycket i dag,
re'n tycks han sofva — men det gör
ej jag.
Derföre . . . hemåt . . . jag kilar . . .
(Sommar.)

Utanför "gardistkrogen" i Trångsund.

Unga Herr Stockholm.
Bröderna fara väl vilse ibland
om glasen, men inte om krogen.
Alla de hitta till drufvornas land —
bålens bekransade rand.
Ska' vi ha porter? — En half . . . lite
grand . . .
här finns Carnegie's . . . och den som är
mogen . . .
och en bit »salt» . . . samt en tår uppå
tand?
Fall inte . . . ta' mej i hand!

Patron Trögelin.
»Salta biten» . . . ja, den är bra . . .
och se'n lilla supen — redobogen
är jag genast. Hurra, hurra!
Morgens, du! — Tack skall du ha!

Hemma hos Unga Herr Stockholm.

Unga Herr Stockholm.
Supa klockan öfver tolf,
flitigt sköta tratten!

Patron Trögelin.
Allting dansar . . . tak och golf . . .
Pojke . . . hit med vatten!
Jo, jag måtte vara »fin»!

UNGA HERR STOCKHOLM.

Hör nu, farbror Trögelin,
Trögelin :||:
Trögelin : :
håll er inte vaken,
utan . . . sof på . . . saken!
(Båda somna.)

NASUS.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XVIII.

341. »Aber!» — sa' tysken, fick se en aborre.

342. »Allting på stort!» — sa' tiggarn, dansa' i förstun.

343. »Bjud mig en gång till!» — sa' presten, sträckte ut hand.

344. »Det blir ingenting af förr'n jag kommer!» — sa' han, som skulle hängas.

345. »Det var en annan femma!» — sa' bond', skref en sjua.

346. »Finemang!» — sa' Mobergskan . . .

347. »God morgon, herr bokhållare!» — sa' kärringen, satt i varggropen och titta'.

348. »Godt att ha!» — sa' snickarn om fingrarne, när han högg tummen af sig.

349. »Gud ske lof för billig sorg!» — sa' bond', miste hustrun. (Jfr 42.)

350. »Halt, skralt och kalt!» — sa' bond', tappa peruken i kälkbacken.

351. »Han föder sig med mun!» — sa' presten om hund'.

352. »Hederligt i skålen!» — sa' spelman, fick en palt.

353. »Hvar och en har sin sed!» — sa' bruden, förde vaggan med sig. (Jfr 2.)

354. »Här ska' bli andra bullar!» — sa' bagarn . . . stekte katten i ugnen.

355. »Jag skulle ändå ner!» — sa' han, som ramla utför trappan. (Jfr 39.)

356. »Jag tar det här lilla benet!» — sa' presten, tog fårbogen.

357. »Kom lång!» — sa' gumman, som hade en kort man.

358. »Lite af hvarje!» — sa' Behmen, sålde för två styfver konfekt.

359. »Nu är jag väl ute!» — sa' han, som var innestängd.

360. »Ska' de' vara en pik åt mig?» — sa' kadetten om örfilen.

Små Hufvudstadsepistlar.

16.

Fredagen den första Maj.

Vi lefva i ett politiskt tidehvarf! Än är det en kung i Abyssinien, som skjuter sig en kula för pannan; än är det en prins, som träffas af ett skott i ryggen; än är det en drottning, som ikläder sig helgonalintyg för att kunna befästa sin dynasti; än är det en prinsessa, som dansar på sitt eget bröllop och blir trampad på liktornarne af en drumlig undersåte; än är det en exkonung, som dyker upp och "pretenderar" på något; än är det en påfve, som förskaffar göromål åt hela den europeiska diplomatien; än är det en president, som står anklagad inför domstol; än är det en ministère, som gör s. k. "strike"; än är det en Jöns Pehrsson, som svingar sin Hercules-klubba mot den Lernæiska hydra, hvilken kallas "konungadöme med Guds nåde"; än är det en ny "här utkommande tidning", som knappt hinner se dagen, förrän den, enligt höga vederbörandes påstående, gör sig skyldig till upprorsmakeri; än är det en handlande, som slagits vid Helgoland och hvars uppträdande i en folkhop på Gustaf Adolfs torg just derföre tillägges en särskildt politisk betydelse; och till sist är det undertecknad, som i likhet med Kapten Puff utropar: "Och detta skulle utgöra balansen i Europa!?"

Ack nej, det finns mellan himmel och jord saker och ting, som herrar "politikussar" icke drömt om, men som tynga långt mera i vågskålen än alla deras kannstöperier!

Hvad säger ni t. ex. om det ovanligt rika norsfisket vid skeppsbrokajen och vid slussen? Jag såg en bonde härom dagen, som köpte fyra stora silltunnor fyllda med nors för — fyra riksdaler. Hvad tror ni väl att en sådan storartad frikostighet af fiskarnes herre har att betyda? Jo, enligt gamla märken, påstå våra mostrar och farbröder, betecknar detta ett godt år, och hvad kunna vi väl önska oss bättre? — Saken är för resten ganska lätt förklarlig; ty när norsen låter taga sig ungefär lika lätt som när man öser vatten ur sjön, då är det naturligt, att fisken inte vill simma längre; och när fisken inte vill simma, då förminskas bränvinssupandet, hvilket återigen har till följd, att brännerierna så småningom låta bli att lägga vantarne på vår säd och potatis, och si, "blir det godt om så'n traktering" — då är det med ens slut med den dåliga tiden — icke så?

Få vi nu verkligen på det viset, som man säger "ett godt år", kan det märkvärdiga måhända också inträffa, att den för svenskarne så egendomliga lusten att svärja i både tid och otid till en del försvinner. Åtminstone vill jag hoppas, att polisen nästa vår icke skall behöfva till domstolen uppkalla 143 personer, som tvingas att svärja på, huruvida de verkligen köpt åtskilliga lösören af en mängd godt folk, som urskuldande sig med "de onda tiderna", icke kunna förmås att honorera sina kronoutskylder.

Tänk, hvad Sverige skulle bli för ett lyckligt land, om vi sålunda upphörde både att supa och att svärja, och i stället ginge in på schweizerierna för att — läsa bönböcker och dricka ölsupa!!

Ett och annat undantag komme troligen att göras ändå, åtminstone på hvarje sådan dag som i dag; ty

"I dag är första Maj,
i dag är första mack, mack, mack —
i dag är första maj!"

Djurgården ikläder sig i dag sin nya vårdrägt för första gången, och som det numera icke händer så särdeles ofta, att den grönsminkade förtrollerskan slår sig på koketteri så här tidigt på året, skola hennes många beundrare troligen icke försumma att på vanligt sätt göra henne sin cour. Skulle likväl "stora promenaden" med sitt vagnsbuller, sin kungliga cavalcade, sina hesa hurrarop och jemrande positiver icke vara fullt tillfredsställande har hon dock så månget inbjudande visthus här och der i backarne, der man ingalunda behöfver gå miste hvarken om punschkupan eller tutingsglaset, voffeltallriken eller färskölsmuggen, sexbordet eller bränvinsflaskan, champagneperlorna eller värdshusflickornas blixtrande ögonkast; och med så mycket Guds gåfvor till buds, hvem kan väl underlåta att göra heder åt den, som skapat all denna herrlighet — åtminstone icke jag för min del!

"Med våren följa dess alla gracer:
en hop med lärkor och ölfastager,
och nyckelpigor och violister,
och blåa sippor och fosforister,
torndyflar, fjär'lar med granna fräs,
och lårar, fulla med tolftums gräs."

Välkommen! — skål! — gutår

Fredman.

Dumrathiader.

För ett par år sedan skulle på Kongl. teatern upptagas en ny ballett. I »reqvisitan» till detta storverk ingick, jemte mycket annat smått och godt, ett eller annat tusen cylindriska glas, hvilka sedermera skulle målas i olika färger och användas i stället för kinesiska lyktor. Ballettens kompositör rådför sig med kontrollören vid teatern och gör på bruten svenska denne embetsman begripligt, att de ifrågavarande glasen skulle se ut ungefär så här:

Kontrollören, som genast insåg att här var »etwas zu verdienen», åtog sig att sjelf anskaffa de behöfliga glasen, men — eftersom hr kontrollörn skulle på något sätt »göra skäl för namnet, befunnos vid leveransen glasen vara totalt oanvändbara för sitt ändamål. De sågo nämligen ut så här:

Hr kontrollören försålde sedermera glasen bland teaterpersonalen såsom — ölglas, och än i dag äro de inom »verket» kända under namnet: »*Dum*rathska glasen».

Under en af de vanliga audienserna hos konungen anmäldes nyligen en frih. M. — »Om det är excellensen, så låt honom genast komma in!» sade Hans Maj:t. — »Nej», upplyste kammarherrn, »det är inte han». — »Nå ståthållarn då, han är lika välkommen.» — »Nej, det är inte heller han; det är en ung baron M.» — »Låt honom komma in ändå!»

Den unge M. inträdde. »Hvad är det du vill?» sporde konungen. — »Jo», svarade det unga diplomatämnet, i det han ur sin ficka upptog ett fotografikort, »jag skulle be att få byta porträtt med Ers Maj:t, ty jag är samlare!» — »Det tror jag visst kan gå för sig med samma», sade konungen och tog upp — en 2-öresslant, som han lemnade unga baron; »och du kan säga till dina kamrater att också komma hit med sina porträtter, ty jag håller just nu på att ordna min zoologiska afdelning».

Vid afskedsfesten i thorsdags för österrikiske ministern grefve Karnicki föreslogs först af grefve Manderström en skål för gästen, hvilken skål af denne besvarades med ett längre tal, som (enligt P.-T.) »afslutades» med en skål för Carl XV . . . Hans Maj:ts skål var således icke nu, som alltid annars, den *första*, utan fick komma med liksom »på slurfven.» Medge, att vi lefva i förskräckliga tider!

Vapen- och befästnings-komitén hade, enligt Posttidningen, sitt *första* sammanträde den 8 dennes. Ej under då, att den mankerat Regeringen så, att denna efter hvad den nyligen tillkännagaf, ej kunnat vid innevarande riksdag framlägga sitt förslag i försvarsväsendet!

»Man vårdar endast det, som har värde!» — utbrister hr Hedlund i sin broschyr om skogshushållningen i Norrland. Det var förmodligen derför, som herrarne Dickson för en tid se'n offentligen förklarade, att de ej vårdade sig om hr Hedlunds advokatyr för dem.

Femte skarpskyttekompaniets musik- och sångkör gifver i morgon kl. 6 e. m. en "folk-concert" i *Manégen* å Djurgården. Programmet visar på sådana populära namn som: Bellman, Ole Bull, Meyerbeer, Kücken, Sandström m. fl. Hvad göres oss mera vittne behof! — Sjunde kompaniet gifver kl. half 2 samma dag en matinée i Nedra Börssalen. Dito, dito!

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Wexiö, Westerås, Lund.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 19. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 10 Maj 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

Ny serie.

6.

Ni må tro, att nu går det undan för gubbarne härnere! Plenum — eller »sammanträde», som det numera heter, emedan man vill vara så svensk som möjligt, ehuru man, trots »konseqventan» (som Witt härom da'n sade) fortfarande säger: »motion» m. m. — sammanträde således hvar dag, ja ett par gånger om dagen. Man hoppas kantänka att få slut i ordentlig tid, d. v. s. den 15:de dennes, men derpå tvifla de lärde. Och hvarföre, tror ni, är man så angelägen att få slut till den dagen? För att — som det hette i throntalet vid förra riksdagens slut — ingifva folket »förtroende för sakernas nya ordning»? Möjligt. Men hvad som är *säkert*, det är, att hur mycket »öfverarbete» utöfver de fyra månaderna man än gör, så betalas det inte ett öre i arfvode, ty detta är nu en gång, som ni vet, bestämdt till 300 rdr pr månad. Annat var det i de gamla goda tiderna; då hade man sin säkra betalning pr dag, om man också höll riksdag året om . . . Nå, ni behöfver alls inte anse detta som någon förklaring, hvarföre man nu börjat raska på så dugtigt . . .

Dock — ni må inte tro, att gubbarne, trots denna sin arbetsamhet, icke kunna taga sig tid att emellanåt »afäta» en »kärleksmåltid.» En finare sådan gaf Andra kammaren i fredags för sin talman, och då jag omtalar att kuvertet kostade 12 rdr pr man (bålarne särskildt 2), så kan ni finna, att den riksberyktade »största sparsamheten» var aflagd för dagen. — Man tog dock igen den på det sätt, att man ej brydde sig om att bjuda kansliet — första kammaren, som intet arfvode har, bjöd *sitt* på sin middag i måndags.

Tyvärr har jag ännu icke fått några pikanta historier från gårdagens tillställning, och vill derföre i stället berätta för er en annan »middags-historia» från i onsdags.

Hr Key är, som ni vet, ett af landtmannapartiets hufvuden (det har flera sådana, utan att det derföre just behöfver anses som någon *hydra)* och fick derföre sistnämnda dag i kammaren göra sitt bästa för att visa, det partiet ännu icke är, såsom elaka tungor påstå, stilla och fridfullt afsomnadt. Han tog till hjelp sin beryktade motion, som länge varit en skräck och fasa för alla jernvägstjenstemän, och med ytterligare hjelp af Jöns Pehrsson och andra kärngubbar lyckades han ådagalägga för verlden, att »än lefva de gamle gudar» inom landtmannapartiet.

Men hr Key får aldrig dansa, utan att en annan, »han, som förstår allt» — och som sjelf en gång, ni minns, af hr Key fick namnet »solodansör» — vill släppa till fiolerna. Så äfven nu. Denne andre var mycket elak och talade om »slitningar, splittringar, radotterier och sqvadronader, hvilka icke kunna ursäktas, om de också komma som följd af en nyss intagen fin middagsmåltid»; men representanten för Södra Tjust tappade dock ej concepterna, utan svarade, att det just var den ärade *»blygsamt vidtomfattande,* i alla möjliga ämnen hemmastadde talaren från Göteberg, som led af slitningar — emellan sitt bättre vetande och nöjet att få nagga en motståndare. Om jag — tillade han — ej minns orätt, så yrkade nyssnämnde talare sjelf på förmiddagen återremiss och har nu på eftermiddagen talat för afslag; men att hos *den* talaren finna olika åsigter före och efter middagen, det är ingenting ovanligt.»

Nu vände sig hr Hedlund till hela kammaren och bad den komma ihåg, att han icke på förmiddagen yrkat någonting alls. »För resten» — sade han — »hvad jag talte om radotterier och middag, m. m., gällde inte hr Key, utan en talare i Första kammaren, som den ärade representanten för Södra Tjust verkligen så väl sekunderat och som framkommit med saker, hvilka ej ens kunna ursäktas af en nyss förut intagen middag». (Det var hr Sparre, Erik Josias, som han mente.) »Hr Key kan således lugna sig, ty jag vill fritaga honom från all den ursäkt, som kan bero på en middag.»

Ni hör, att diskussionen i Andra kammaren fortfarande kan vara mycket sakrik. När så är fallet, kan ni hålla tio mot ett, att hrr Hedlund och Key, oftast båda, bestämdt den förre, äro ibland talarne. Att sådana sakkunnige män också böra leda diskussionen, det är klart för alla utom för hr Ståle, hvilken just med anledning af ett Hedlunds yttrande om »sakkunnige män», mente tro på, att »det skulle vara mycket illa, om diskussionerna inom kammaren endast fördes emellan de sakkunnige, isynnerhet som det vore mycket troligt, att embetsmännen derstädes,

i fråga om sina löner, ej skulle tillerkänna sakkunskap åt andra än sig sjelfva». Logiken i detta hr Stråles tal — jag tror visst, det var hans enda under riksdagen — är, som ni finner, oemotsäglig.

Hvad för resten kalaser — jag tycks komma att fastna på sådana i dag — kunna uträtta, det vet man nog, mente hr Hierta. »Den gamla jernvägsstyrelsen den visste det också», sade han; »när det, liksom nu, var fråga om anslag, då var den så påpasslig att ställa till goda frukostar för Rikets ständer; men den nuvarande styrelsen mätte inte vara lika klok, ty den står icke lika högt i gunst hos riksdagen, det märks tydligt.»

Medlet, att bjuda på kalas, är nog godt (probatum est), icke minst om man sjelf är »jernvägshungrig», som Carl Anders Larsson var härom dagen, när han icke kunde begripa Jöns Pehrssons sparsamhet i fråga om jernvägarne och påminte honom om »de stora kalas, Kronobergarne hade här uppe vid förriga riksdagar, då det gällde att få en jernväg genom deras egen ort.»

De fingo den också, som ni vet, men om dess förvaltning är den bästa — såsom hr Hedlund påstod vara fallet med alla svenska jernvägars mer än de utländskas — det trodde Jöns Pehrsson att det kunde vara tu tal om. »Jag känner till en jernvägsstation» — sade han — som ligger nere i Smauland och heter A.*) Der finns en banscheniör, som är högt aflönad. Men jag *tror* inte, han gör skäl för sin lön. Hans förnämsta sysselsättning, som skulle vara att ha tillsyn öfver banan, går till på så sätt, att han hvar dag åker på dressinen ifrån A. till ett temligen närbeläget ställe, som ligger alldeles invid banan, och der hans svärfar bor. Derifrån för han ofta nog hem åtskilliga matvaror till sig och sin familj, hvilket har gett folket i orten anledning att säga, när de se honom och hans dressin på banan: »Nu är *mathemtarn* ute och går». (Talaren får här en blick från talmannen för sin historia, och något mummel, blandadt med skratt, förspörjes på bänkarne; men han låter aldrig afskräcka sig:) »Ja, gode herrar — fortfar han — det kan visserligen förefalla lite besynnerligt att prata om sådant här; men jag kan inte tiga med, utan måste tala rent ut, hvad jag vet för sannt vara. Det skattdragande svenska folket», o. s. v.

Riksdags-Nisse.

*) Jag, Nisse, vill ej utsätta hela namnet, ehuru det fullständigt nämndes af talaren tvenne gånger.

"En händelse, som ser ut som en tanke."

På major Stjernsvärds porträttverk: »1865 års män», pl. I b., hvilken planscl endast innehåller *reservanter* emot representations-reformen, har af ren tillfällighet — såsom hr S. sjelf förklarat — inkommit . . . *Carl XV:s porträtt.*

Då ett par tidningar omtalat detta, men icke närmare förklarat, *huru* dermed egentligen tillgått, vill Nisse här visa detta. Det är hr kapten m. m. G. W. v. Francken, uppfinnaren af namnet »Carl XV:s port», som dragit Hans Maj:t med sig ibland reservanterna:

»Snyggt, men inte präligt!

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Adertonde Föreläsningen.

I striden vid Clissow, om hvilken jag förra gången nämnde ett par ord, deltog Carls svåger, hertigen af Holstein; dock blott i början, ty snart försvann han från stridsplatsen, alldeles såsom hr Magnell genast i riksdagens början försvann från den politiska scenen, sedan han blott hunnit uttala de ryktbarvordna orden, att det är penningen som representerar intelligensen.

Hertigen hade emellertid giltigare förhinder; han sårades nämligen i ryggen af en fiendtlig kula, hvilken var för honom lika dödlig, som Victor Rydbergs spetskulor äro det för de s. k. ortodoxes lärosatser.

Straxt sedan han blifvit förd undan ifrån valplatsen, afled han också af sina sår; men härom visste Carl på en lång stund lika litet, som Allehanda och vissa s. k. korrespondenter (»nyhetsmakare») veta om det nyliberala partiet, eller Stockholmstidningarne i allmänhet känna till Stockholms-förhållanden *).

Underrättelsen om svågerns död grep också Carl lika djupt, som notisen om minister-striken nyligen grep några blöda landsortstidningar.

Stridens utgång blef, såsom förut är antydt, en fullständig seger för svenskarne, ehuru sanningen fordrar det erkännande, att sachsarne stredo lika förtvifladt, som styrelsen för Ultuna, med landshöfding Hamilton i spetsen, strida till försvar för sina dumheter och sin direktörs riksberyktade »rationella landtbrukslärdom».

Efter segern intog Carl staden Krakau (juli 1702) och det på ett sätt, som vittnar om hans djerfhet, liksom Wäktarens ingående i Allehanda vittnar, huru läseriet fortfarande är om sig.

Den scenen, vid Krakau, är emellertid, liksom den »heliga» kyrkans af V. R. ådagalagda uppenbara och uppsåtliga förfalskningar af bibeln, värdt sitt eget kapitel. Jag skall återkomma till båda härnäst.

*) Så t. ex. berättade både Aftonbladet och Allehanda i thorsdags om fyndet på Carl XIII:s torg af en kruka med silfvermynt — en "nyhet", som båda hemtat ur en landsortstidning, hvilken återigen tagit den ur — Posttidningen!

I Olympen.

En liten vårfantasi.

Jupiter.

Se så der, ja! Nu tror Jag, att Man i nåder korkar igen Sina Högstegna skyar. Det är inte så förb. godt om vatten heller. *»Den största sparsamhet bör iakttagas.» (Afsides.)* Jag måste förvåna verlden med en ny syndaflod. »Fruntimmersveckan» . . . hm! . . . Jag säger inte mer!

Flora.

Farbrors vattenkastare ha alldeles förstört en af mina paradklädningar, och dessutom ha fyra af mina hvardagschignoner blifvit lurfviga af regnet.

Jupiter.

Du är alltid »lurfvig» på vårkanten, du. Hur såg du inte ut Första Maj!

Flora.

Det ska' inte farbror säga . . . farbror, som dricker så mycket! — Dessutom var det Bacchus' fel. Det var han, som narrade mig.

Jupiter.

Ja, skyll på Bacchus, du! Har du inte sett, att det står i katekesen: »Om skalkar locka dig, så följ icke!»

Flora.

Jag ger . . . Beckman och hans anhang både katekesen och »bibliskan»! — Hvem bryr sig, nu för tiden, om sådant skräp?

Jupiter.

Tyst, jänta! Folket får inte »mumla»! — Men det är minsann rätt kallt häruppe. — Brrr! — Helios-Apollo tycks knussla på cokes'en. Solen bör eldas upp lite bättre. — Brrr!! — Ganymedes! . . . Kypare! . . . ge mig en toddy . . . »stor, stark, söt och sjudande»!

Zephyrus.

(ftaxar med vingarna.)

Usch, hvad mina vingar ä' däfna! Jag kommer ju inte ur fläcken. *(ropar)* Farbror, jag är inte »lifvad». Jag kan inte flyga.

Jupiter.

Vill du värma upp din frusna lekamen med en liten vintuting, så bjuder jag. Här har du 15 öre.

Zephyrus.

Äh! . . . bjuda *mig* på *vin*tuting! — Nej, arrack vill jag ha i'n!

Jupiter.

Nej, hör ni på den!

Flora.

Tycker inte farbror, att rätta tiden är inne för Zephyrus och undertecknad, att på fullt allvar hedra stoftets söner med Vår Höga Närvaro?

Jupiter.

Åh jo, hvarför inte? — Jag vill i nåder inhemta konseljens tanke om saken, *(afsides)* för formalitetens skull, gubevars, ehuru det naturligtvis är Jag, som allena bjuder och befaller. *(högt)* Mercurius! Bed Olympens Öfvergudar och Öfvergudinnor komma hit! Jag ämnar hålla konselj.

Mercurius.

Alla äro sin kos, med undantag af Vulcanus.

Jupiter.

Bomber, granater och Wredeska gevär! — Hvar är Juno?

Mercurius.

På »kafferep».

Jupiter.

Än Neptunus då?

Mercurius.

Han har ett fanders göra med att frakta Bacchus mellan Strömparterrn och Hasselbacken. Dessutom håfvar han nors på lediga stunder.

Jupiter.

Hvar f-n håller Mars till då?

Mercurius.

Jo, honom såg jag nyss utanför »Rydbergs» i sällskap med några militärsnobbar.

Jupiter.

Sköna pojkar! — Nå, har du sett till Venus och Minerva?

Mercurius.

Venus gick nyss upp till »fyrkanten», och Minerva . . . jo, hon håller f. n. på att i samråd med firman Dumrath, Wijkander & Comp. lyckliggöra »verket» med ett nytt teaterreglemente.

Jupiter.

Hm! — Hvar är Ceres?

Mercurius.

Jo, hon gör »köttextrakt» af Apollos pegas . . . och dessutom odlar hon renlaf i Norrland . . . skall sedan göra *bränvin* af'et, förstås.

Jupiter.

Morgens! — Men hvar håller Apollo hus?

Mercurius.

På »bysis»; det är klart.

Jupiter.

Går ingen nöd på honom . . . 47 öre om dagen. — Nå, än Diana då?

Mercurius.

Hon är på jagt efter Apollos »björnar».

Jupiter.

Att fråga efter Bacchus var väl aldrig värdt?

Mercurius.

Nej, den odågan sitter på Hasselbacken . . . och i dag ser han »rödare» ut än sjelfva C—én.

Jupiter.

Och sjunger »marseljäsen», kanhända?

Mercurius.

Nej, han skrålar: »Har du något i flaskan qvar?»

Jupiter.

Följaktligen återstår endast Vulcanus . . . och du, min gosse. Men, det är sannt, jag kunde skicka bud på Pluto . . .

Mercurius.

Kära pappa, han har inte tid, ty han fick både kärt och långväga främmande . . . »den gode vännen» från Hernösand. Och hvad mig sjelf beträffar, så måste jag genast fortskaffa ett angeläget bref från Diana till en af den »Kongl. Jagtklubbens» ledamöter . . . Dickson, förstås . . . han tycks ha slagit löjtnant Endymion ur brädet. — Kors, för Beckman i våld! Klockan är ju 6. — Tjenare, farsgubben!

Flora.

Nå, farbror, hur ska' vi ha't?

Zephyrus.

Hur går det med den der arrackstutingen?

Jupiter.

Son Vulcanus! Är min nya vår-åska i ordning?

Vulcanus.

Åskan är klar, och blixtarne bli färdiga om en qvart.

Jupiter
(till Flora och Zephyrus)

Då kan ni gerna knalla er af till jorden, för att sätta nytt lif i det dåsiga menniskoslägtet. — Ganymedes . . . lite påfyllning! — Skål, mina barn! — Försvinn!

Flora och Zephyrus.
(Sänkande sig till jorden.)

O, berusande, tjusande nalkas vi er:
se hur lysande, mysande majsolen ler!
Mellan klipporna sipporna nigande stå,
och i lindarna vindarna susande gå.
Nu är det vår. Hurra! :|:

NASUS.

"Det går an."

Regenten HAN sitter så stolt på SIN Thron
och »äskar» af folket million på million
till Hoflyx och Statslyx; och detta gör HAN,
förty . . . »det går an»
i våra förträffliga tider.

I kyrkan man skådar så mången en Prest,
som pladdrar om Satan, hans käraste gäst,
och helvetet se'n! — hvad den taflan är grann!
All right! . . . »det går an»
i våra förträffliga tider.

En Embetsman sitter med »lön uppå stat»,
och får *utaf folket* båd' kläder och mat.
Dess »tjenare» är han — men ock dess *tyrann*,
förty . . . »det går an»
i våra förträffliga tider.

En Stortjuf beträffas med »baggböleri» —
och pliktar derföre? — Åh nej, han går fri;
och dagen derefter är han . . . likadan,
förty . . . »det går an»
i våra förträffliga tider.

Visst mumlas det mycket, men Svea är trött,
och vill inte bråka. Sof derföre sött,
du gamla matrona, så länge du kan,
förty . . . »det går an»
i våra förträffliga tider.

Under de pågående gräfningarne å Carl XIII:s torg hittades härom dagen en kruka. Jag för min del tycker, att man visst inte behöfver gräfva i jorden på Carl XIII:s torg, för att derstädes upptäcka en *kruka*. *Trögelin.*

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XIX. *)

361. »Alltid ska' det vara dj—t för mej!» — sa' bond', blef utan vin vid nattvardsgången.

362. »Beslut och handling är ett!» — sa' domarn, utskref utslaget.

363. »Bäst att tiga!» — sa' han, som sagt allt hvad han visste.

364. »Den der råd lyder, är vis!» — sa' pojken, stal på uppmaning af far sin.

365. »Det brukas så olika!» — sa' pojken, när presten helsa' på'n.

366. »Det går en 'oro' genom tiden!» — sa' urmakarn, blef bysatt.

367. »Det går så länge det går!» — sa' bond', laga' fickuret.

368. »Det härdar kroppen!» — sa' han, som åt »stâligt» bröd.

369. »Det lägger jag mej inte i!» — sa' bond', när kamraten föll i drankkaret.

370. »Det ska' vara *hof* me't!» — sa' Steg, sålde hästkött.

371. »Det är fåfängt att spjerna mot udden!» — sa' skomakarn, stack sig af sylen.

372. »Färdig är jag!» — sa' halt-Jan.

373. »Hellre hade jag varit gemen!» — sa' bond', blef vald till nämndeman.

374. »Man ska' inte lägga hyende under lasten!» — sa' pojken, lät far sin rida barbaka.

375. »Min gerning nådigt skåda! — sa' tjufven, greps på bar gerning.

376. »På drift!» — sa' skepparn, segla' bort rodret.

377. »Sak samma!» — sa' bond', satte framkälken bak.

378. »Själen är odödlig!» — sa' han, som sköt bom på gråskälen.

379. »Viljan är god, men köttet är svagt!» — sa' han, som försökte äta buljongskött.

380. »Ytan bedrager!» — sa' han, som kom på svag is.

*) För efterföljande 20 ordstäf, liksom för flera, står Nisse i förbindelse hos signaturen *Gubben Noach*.

Fruntimmers-mode.

Chignon à la vagga.

Små Hufvudstadsepistlar.

17.

Vore jag blomma, skulle jag undra,
hvarföre Maj "blomster-månad" benämns;
vore jag sol, skull' jag samtidigt undra:
"Snökorn, gå bort uti skamvrån och skäms!"

Vore jag skräddare, ruska' jag nacken,
satte på modejournaln: vinterkavaj;
vore jag Davidson på Hasselbacken,
svor jag: "Fy f—n! var det der första Maj!"

Få ekipager, tarfliga toiletter, blott ett par, tre orkestrar, ingen enda Uplandsdragon, civila lifgardets-till-häst-officerare, solsken förutan värma, hvardaglig punschconsumtion, inga Carl XII:s drabanter, knappast en half piprensare, och — det värsta af allt — inte så mycket som en skymt af Hans Majestät Konungen, det kungliga huset och dess kära anförvandter!... Fy katten! det var tarfligt på första Maj!

Hvad var följden? Jo, folket, det trogna, väntande folket, som i öfver tre timmars tid bildat haie ifrån Lejonbacken och ända till Bellmansro, blef förargadt och gick hem och lade sig mera nyktert än det någonsin varit på många Herrans år — och inte kan man gerna begära, att källarmästarne på Djurgården skola vara belåtna med sådant!

Också har jag hört berättas, att hvarenda öfverstepräst i de många Bacchi-templen derute, ifrån hr Davidson till dem som hålla lönkrogar i buskarne, ha för afsigt att äska ersättning af kung Carl, för det han, utan giltiga skäl, gifvit så många tusen nyfikna undersåter långa näsor, hvilka naturligtvis varit till hinder för intagandet af ett sedvanligt underdånigt sällhetsrus.

Till ersättning för första Maj kom jag härom dagen, under en promenad uppåt södra backarne, att göra en liten titt in på en gård på Tjärhofsgatan, hvarest jag märkte en större folkhop församlad; och jag blef dervid vittne till en barnafröjd, som icke går så lätt ur mitt minne, och som äfven förtjenar omnämnas i Nisses åt glädjen egnade spalter. Midt på gården såg jag nämligen ett större dukadt bord och kring detta icke mindre än hundra stycken mumsande barnamunnar, hvilka med synnerligt välbehag inbergade tre olika rätter mat, som af gifmilda händer räcktes dem. Rundt omkring på den rymliga gården stod en massa nyfikna åskådare, och i denna upptäckte jag en hel mängd små trasvargar, hvilka kastade sneglande blickar på sina för tillfället mera lyckligt lottade jemnåriga.

De hundra munnarne tillhörde södra afdelningen af de femhundra fattiga barn, som frimurareorden i vintras åtog sig att, enligt en Stockholmstidnings uppgift, *spisa* hvarje dag under femton veckors tid. Det var i dag sista dagen, som den der spisningen försiggick, och de små parvlarne sågo sannerligen, i förhållande till deras torftiga drägter, ganska "*uppätna*" ut, d. v. s. att de tycktes ha "ätit upp sig", hvilket på Stockholmsspråket är detsamma som att ha "lagt på hullet". "Hundturken" måtte således icke vara så farlig som mången tror, och när en af pysarne, efter slutad måltid, skulle högt upplåsa en af våra vanliga bordsböner, lät det som om gråten skulle ha suttit honom i halsen, och jag märkte tydligt, hurusom ett par stora klara perlor sipprade fram ur den lilla stackarns ögonvrår. Var det månne tacksamhet eller saknad, som afspeglades deri?

Sedan barnaskaran ordnats i led af en militär, i hvilken jag igenkände löjtnant Jurling vid stadsmilitären, aftågade den, och der jag befann mig bland åskådarne, observerade jag, att ett par äldre herrar, troligen frimurarebröder, tryckte en fin och vackert ciselerad silfversnusdosa i hr löjtnantens hand. Löjtnant Jurling har nämligen varit den, som under alla femton veckorna för hvarje dag med faderlig hand ordnat barnens måltider.

"Men, för tusan!" — utropar ni troligen, mitt herrskap — "det der är ju en notis, som anstår de stora, allvarsamma tidningarne!"... Mycket riktigt; men Nisse kan ju för en enda gång få roa sig med att förekomma dem.

Af dessa samma tidningar känner ni naturligtvis redan de nya företeelserna inom teaterverlden. Efter också jag ibland brukar afsluta mina epistlar med en och annan teaternotis, vill jag omnämna: att Kongl. stora teatern — som blir illa lurad sjelf, när hrr Josephson & Ahlgrenson den 1 September öppna sin teater i Hammers salong (hvarom mera härnäst) — tidt och ofta lurar publiken med falska affischer, ithy att man ingen enda dag kan vara säker på att det, som annonseras på morgonen, skall gifvas på qvällen; att Dramatiska teatern ofta nog ger oss prof på att åtskilligt "Ungt folk" bland dess elever, hellre än att uppammas liksom "Blommor i drifbänk", borde ge sig till "Ett resande teatersällskap"; att Södra teatern en helt kort tid kommer att omvexlande gifva folkkomedien "Stadsbor och Landtfolk" och sin gamla omtyckta hjelpgumma: "Storhertiginnan", emedan sejouren å Djurgården kanske redan i slutet af denna månad börjas med Offenbachs bekanta opera-buffa: "Pariserlif"; att Nya teatern upptagit Böghs-Säfströms från Davidsons paviljong bekante "Mumbo-Gumbo-Gongong den store"; att Vaudevilleteatern i Berns' salong packat in och far till Falun samt efterträdts af "professor" Weichts mer än tarfliga "Nutidens Fata morgana"; och att Mothanders manége-teater i dag söndag öppnas af Lannerska balletten, hvartill det välkända Beyerböckska kapellet, med dess vackra fru i spetsen, kommer att bestå fiolerna — naturligtvis i hopp att publiken betalar dem.

Fredman.

P. S. Det är icke sannt, att hr Edholm kommer att afgå. (Man talte om att frih. Bildt skulle bli minister i Paris; att landshöfdingen på Gotland, Gyllenram, skulle bli öfverståthållare här — samma carrière som hr Bildts — och att hr Edholm skulle flytta efter till Wisby Allt detta blir icke af; hr Edholm stannar qvar, ty han har på stora Sällskapet förklarat, att hans direktörsskap varit "den angenämaste tiden i hans lif."

Sanningens spegel.

A. F. Beckman:

Du lekman, som lyfter, förmäten, din hand,
att lossa de band,
som Kyrkan har fästat vid anden
vet, Ordet *i evighet* reser sin rund
på klippfastan grund,
förnuftet — det bygger på sanden!

Victor Rydberg:

Hvad af evighet är, ock evigt består,
om än det får
sin rening i forskningens degel —
Men *menniskofunder*, de rädas och fly,
de, ljusskygga, sky
för strålen från *sanningens spegel!*

Edholmiader.

För någon tid sedan var operan *Figaros bröllop* annonserad att uppföras på Stora teatern; mycket biljetter voro sålda, men aftonen före den dag, då operan skulle ges, låter fru S., som innehar Susannas parti, anmäla att hon är så hes, att hon ej kan sjunga. Kapellmästaren underrättade genast förste direktören om förhållandet, på det att order om operans inställande måtte utfärdas. — »Operan måste gå», förklarade hr hofmarskalken. — »Omöjligt, hr hofmarskalk», invänder kapellmästaren. — »Men jag säger, att den *skall* gå; *Susannas parti får spelas på fiol eller blåsas på klarinett!*»

Dumrathiader.

En viss kontrollör skickades en sommar för några år tillbaka — på teaterkassans bekostnad naturligtvis — för att inhemta någonting nytt. Återkommen skyndar han att genast utfärda befallning om anskaffande och anbringande af en ny sorts s. k. kulissreglar *) — det enda anmärkningsvärda, som hr kontrollören under sin resa lyckats uppsnappa. Första qvällen de nya och ganska dyrbara reglarne begagnades, ville det sig emellertid icke bättre, än att deras praktiskhet på det mest »slående» sätt blef ådagalagd; se här hvad som hände:

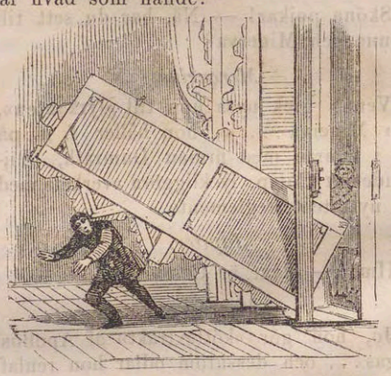

En nedfallande kuliss klöf hufvudet på en maskineriarbetare. Andra morgonen utfärdades order om de Dumrath'ska reglarnas borttagande och de gamlas anbringande — och de senare sitta der än i dag.

De Dumrathska reglarne åter ligga i en skräpvrå under teatergolfvet.

*) Jernreglar, förmedelst hvilka sidokulisserna fasthakas.

En etikett-fråga.

Hvad tycks om följande trogna kopia?

Nästkommande lördag den 16 dennes gifva några forna glada Upsalastudenter och andra konstens vänner i Nya teatern en soirée för att sätta en kamrat, som i höst ämnar beträda tiljan, i tillfälle att studera och utvidga sin herrliga stämma, en bland de vackraste man hört här. Programmet lofvar mycket: *Prolog*, en ny *en-akts-komedi*, skrifven af en känd förmåga i Upsala och som lär vara mycket rolig, *sångqvartetter* af hufvudstadens nec plus ultra sångare, *karaktersdans*, *stor aria*, sjungen af recett-tagaren, sång af en omtyckt solosångare, och slutligen den trefliga och vackra *Barnsinfonien* af Haydn, hvarvid man får återse flera af dem, som medverkade vid soiréerna på Södra teatern för 6 år sedan och hvilka vunno så stort bifall. Biljetterna köpas genom väns vänner, men ett fåtal lär i nästa vecka blifva att tillgå i operahuset.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Nyköping.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 20. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 17 Maj 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Bref från Riksdags-läktaren.

Ny serie.

7.

I riksdagens »elfte timmas femtiniounde minut» kom således religionsfrågan verkligen på tapeten.

Men bevara mig, sådan diskussion!

Hälften af bänkarne tomma, och på de andra sömniga figurer, uttröttade af fyra månaders bekymmer om landets väl. Sömnig diskussion och — sömniga åhörare! Det var som om alla tänkt — fastän ingen sade det — att hela tillställningen med en sådan frågas framtagande nu i sista stunden, sedan man redan fått ena armen i resrocken, bara var »för det skulle så vara.»

Vår vän Liss Olof, han vet också, hur det skall vara, och hvarje annan religion än hans är för honom en styggelse. Han ville inte komma hem till Dalom — sade han utan att ha protesterat emot ett så »vidunderligt» förslag, som utskottet tillåtit sig att framlägga. Men det var inte så godt, mente han, att yttra sig efter sådana talare som de föregående (Siljeström, Ribbing, m. fl.) hvilka egde en så stor förmåga att svänga sig med granna fraser. Det fordrades emellertid all den högaktning, som han hyste för dem, för att han skulle kunna tro, att de verkligen — menade allvar med hvad de sagt. Utskottets förslag skulle, om det antages, medföra hvarken mer eller mindre än samhällets totala upplösning. Man skall inte så der lättsinnigt kasta gamla goda föreskrifter öfver bord, derföre att »en och annan» individ finns, som är besvärad af dem. Baptister och »murmuner», eller hvad de allt heta för något, ha minsann alldeles tillräckligt svängrum ändå.» Liss vore »ättling af ett folk, som aldrig skrytit med sina kunskaper, men likväl vid flera tillfällen visat sig ega ett hjerta, som klappade varmt för fosterlandet.» Efter denna ansträngning i den högre stilen satte sig Liss och tycktes ej synnerligen bekymra sig om de slängar, som han fick från åtskilliga håll. Hr Hierta påminte honom om Petter Jönsson i Träslända, hvilken, då religionsfrågan behandlades vid ett allmänt sammanträde på riddarhuset, sade, att han »lärt sin religion af mor sin vid spinnrocka», och den religionen ville han behålla. Liss Olof var ingen bit bättre än Petter Jönsson. — Blanche kallade Liss »ofördragsamhetens förste Apostel», och Ahlgren påstod, att om Liss någonsin kunde skämta, så hade han bestämdt gjort det nu; hans tankegång vore för öfrigt så »vidunderlig», att han omöjligt kunnat följa den.

Och det var det enda roliga i åtminstone Andra kammarens diskussion. Frågans utgång känner ni: man ville icke bifalla, man vågade icke afslå den; derföre remitterade man den till ett utskott — som icke finnes till *). Om ni finner detta gyckel med svenska folket något otillbörligt — så förvånar det visserligen icke

Riksdags-Nisse.

*) Kanske fanns det en och annan, som mente att den skulle bli *hvilande* der till nästa riksdag!

Carl-XIII:s-Förbundets

ledamöter uppvaktade talrikt H. M:t Nissarnes konung förleden söndag, den 10 Maj, dervid i underdånighet öfverlemnades en medalj i bly till minne af Carl XIII:s utropande till Sveriges Konung för 59 år sedan. Ordföranden, friherre von Slarfsylta, yttrade dervid:

»Stormäktigste allernådigste Nisse!

Carl-XIII:s-Förbundets hufvudsakligaste bestämmelse är visserligen att om 24 år, eller den 16 Mars 1892, utgifva af sin historiska fonds räntevinst ett honorarium af 50 öre för den bäst författade afhandling om Hjeltekonungens förhållande på nyssnämnda dag för 100 år sedan — eller den dag, då Hans Broder Gustaf III sårades af en lönmördare-kula — samt att derefter, *i all framtid*, hvarje 29 Mars, eller Konung Gustaf III:s dödsdag, låta kring Hjeltekonungens bild på det torg, som i evighet skall bära hans namn, uppföra scener ur skådespelet *Broderkyssen*. Detta är Förbundets framtidsuppgift och utgör dess lif- och brandförsäkring. Men Förbundet har jemväl en annan kär pligt att uppfylla, den nämligen, att lifva hågkomsten af tilldragelser och dagar, hvilka egt ett mäktigt inflytande på den store hädangångne Konungens lefnadsöden.

En sådan dag är den 10 Maj 1809.

Få äro de, men de finnas dock, som numera kunna erinra sig denna herrliga dag, då Sveriges Rikes Ständer förklarade Gustaf IV Adolf ovärdig, men Carl XIII så mycket värdigare att leda sitt jublande folks öden.

Hvad stort och inflytelserikt Han, såväl före som efter denna dag, uträttat för sitt rikes lycka, välstånd och ära,

tillhör ej stunden att tälja; detta är häfdens ensak:

Och säkert är, att den skall sörja för,
att kring Hans namn städs sprids en ljuf odör.

Till Eder, Hans störste beundrare, får Förbundet i underdånighet öfverlemna en medalj i bly, slagen till minne af den dag, då för 59 år sedan Carl XIII emottog Sveriges urgamla krona — utbytt 9 år derefter mot odödlighetens.

Förbundet hyser den förhoppning, att i Eder städse få vörda sin höge Beskyddare, och gör det så mycket säkrare, som Förbundets rent fosterländska syfte, i nutid och framtid, icke kan vara annat än kärt för Edert hjerta och för familjen.

Slutligen ur svenska hjertans djup ett lefve för Carl XIII:s minne, oförsmädadt genom sekler!»

H. M. Nisse betygade i vackra ordalag Sin glädje öfver denna hyllning åt den af Honom så högt beundrades minne.

Medaljen, hvaraf aftryck blifvit öfverlemnade till den öfriga Nisseliga Familjen, är af en kulas storlek och har på *åtsidan* Konungens bildstod, sedd bakifrån till höger, med omskrift:

Carolus XIII, qvasi salvator.
(Carl XIII, s. k. räddare.)

På medaljens frånsida ses en afbildning af Operamaskeraden den 16 Mars 1792.

En krans af rosor, välluktens sinnebild, omgifver Konungens bild, och i omskriften läses:

In braccis fecit.
(Han förskräckte låga själar.)

Under piedestalen är ristadt:

Amor ejus in fratrem mortifer.
(Han älskade sin Broder in i döden.)

(Efter P. T.)

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Nittonde Föreläsningen.

Med Carls intagande af Krakau tillgick på följande sätt, som är lika öfverraskande som en postkarls utnämning till postmästare framför en gammal knekt — skulle vara, om den nånsin inträffade.

August hade under sin flykt berört nyssnämnda stad, men lyckligen hunnit lemna den före Carls ankomst dit, ehuru tiden deremellan ej var stort längre än den, som Erik Sparres Lagutskott unnade riksdagen för diskussionen i religionsfrågan.

Anländ till Krakau sände Carl sin hederlige Magnus Stenbock till stadens kommendant och lät fråga honom, om han icke ansåg det vara skäl att med godo uppgifva staden och slottet. Jag skall låta vara osagdt, hvad denne hade att svara på Stenbocks framställan; sannolikt hade han ej mindre betänkligheter än hr Ribbing brukar ha — om ock blott »formella» — i nära nog hvar fråga som helst. Säkert är, att de samtalade om saken straxt innanför stadsporten, icke längre derifrån än herrar riksdagsmän behöfva gå ifrån sin lokal för att få se ett med siffror talande exempel på hur »den största sparsamhet bör iakttagas.» (Jag säger icke ut, hvad jag här syftar på, ty det torde vara lika lätt att inse som Göborgs fördelar af Stockholms sammanbindnings-bana.)

Nåväl, Carl kom sjelf efter och ropade — »med klar och ljudelig röst», som Aftonbladet brukar säga att throntalet framsäges — de befallande orden: »öppna porten!» Han lär t. o. m. ha ropat detta på franska (»ouvrez la porte!»), hvilket jag särskildt nämner, emedan han — såsom jag redan i första föreläsningen nämnde — hatade franska språket så, att knappt Liss Olof kan hata Kongl. teatern värre.

Kommendanten, som hörde ropet, var lika nyfiken att få se, hvem som understod sig tala ur den ton, som lite hvar torde vara nyfiken att få veta, huru hr v. Kræmer vill förklara Carl-Johans-förbundets förhoppning att »städse» (»i all samtid», som han också sade) få räkna Carl XV såsom sin höge Beskyddare. Han gläntade derföre på porten, mycket litet, men ändå mycket mer än presterna — om de nämligen finge råda — skulle glänta på kyrkomötets port, för att släppa in dit lite frisk luft, d. v. s.: några »otrons» män, »irrläriga» lekmän. Men det var nog för Carl. Han slog till kommendanten i ansigtet med sin piska och ryckte med Stenbocks hjelp upp porten — en bild af huru Victor Rydberg snärtar biskop Beckman med satirens piska och — jag hoppas — med förnuftets hjelp rycker upp den nämnda kyrkomötets port. Carl rusade derpå in och upp på fästningen, der han ryckte luntan ur handen på en soldat, som ämnade emot honom aflossa sin kanon — liksom Victor Rydberg, om han kommer in i kyrkomötet, nog lär rycka vapnen ur den »befästade» s. k. »ortodoxiens» händer.

Genom denna oerhörda djerfhet, »genom sin blotta åsyn» tvang han stad och slott att ge sig. Men så långt vågar jag väl icke fortsätta den nyss började jemförelsen. Statskyrkan »ger sig» nog icke *så* lätt; ty mörkret och oförnuftet äro sega här i verlden.

En Stockholms-familj.

Till Hasselbacken, Stockholms paradis,
familjen A.... sig ämnade begifva.
"Men gör dig fin, jag säger dig, Lovise,
att ej fru Fräslund framför dig kan klifva!
Tag sidenklädning och din äkta schal
jag vill ej se *min* hustrus klädnad skral!"

"Nå, Gud ske lof, att äfven jag en gång
en middag äta får på Hasselbacken! —
Nu skall fru Fräslunds näsa blifva lång,
der stolt hon går med stor skinnjong i nacken ...
och så, att kunna säga till en hvar:
i går jag ut' på Hasselbacken var!

Vi ska' väl åka? — Calle lilla, säg!
Det vore så gentilt, min gubbe lilla!...
Med alla barnen traska af i väg,
det skulle aldrig pappa Fräslund gilla ..
Låt oss ta' hyrvagn, snälla Calle min,
på något ska' jag nog det draga in!"

Naturligtvis fick frun sin vilja fram,
och Karin skickades att vagn beställa
Af sin familj skall pappa ej ha skam;
i dag får toilette som gudstjenst gälla ...
Men det till Hasselbacken också bär —
den mer modern än Beskows kyrka är.

Sjelf sjunde patron A.... i vagnen satt;
på hvarje knä en kärlekspant fick gunga,
och bredvid honom satt hans äkta skatt,
som en kuplett ur Blåskägg hördes sjunga.
Hon log så nöjd mot trion midt emot,
men skrek, då Pontus trampa' hennes fot.

"Nej, Calle! ser du, hvem vi möter der?"
nu ropte frun, och det midt i kadansen;
"Jag tror, det duger, jag, att sitta här!...
Nej se, fru Fräslund tappar kontinansen! —
mitt herrskap, vi till Hasselbacken far!"
Och nacken höjdes — stämman var så klar.

Inunder bladlöst tält nu vagnen höll,
och pappa hjelpte mamma ner på backen;
det långa sidensläpet präktigt föll
kring blankskinskängan med den höga klacken;
och barnen sprungo hoppande omkring,
och frågte pekande på alla ting.

"Nej, Calle, Calle, du ska' leda mej —
ser du, hur Fräslund der han kångvåjerar! —
och ensamt rum ska' du beställa dej...
när man är ensam ingenting generar!" —
sad' frun, som nu vid äkta mannens arm
gick uppför trappan med en andfådd barm.

"Nå, så gentilt! ett *sådant* rum vi får!...
Man ej förgäfves Hasselbacken prisar —
mot den ej sjelfva Mon Bijou förslår —
nog är det skäl, att man *en gång* sig visar!...
Nej, se matsedeln! Nå, hvad ska' vi ta?
Säg, pappa lilla, säg, hvad vill du ha?"

"Jo, jag tar rostbiff!" — "Jag tar refbensbjell!"
Nu skreko gracerna med högljudd stämma.
"Jag tar kroketter och så vermiskäll
det är så fint: — Nej, akta glaset, Emma!" —
"Och bäjerskt öl!" skrek pappa; "hör, garçon!" —
"Nej, pappa, inte mer för denna gång!"

"Ät, mina barn, så dugtigt som ni kan,
ty pappa får betala lika mycke!" —
sad' mamma, när man sig vid bordet fann,
att göra hvar och en sitt mästerstycke.
I öl drack pappa nu familjens skål...
"Drick, barn! — i dag jag intet knussel tål!"

Kring pappas mun der dröp en läcker sås,
och mamma spillde smör på sidenbarmen;
när pappa sen tog en portion af gås,

då, med en suck, föll schalen ned från armen . . .
"Din näsduk akta, Ernst — serveten tag!
vi tvätten får betala här vid lag!"

Och mamma åt och svettades och log: —
"Ät! — pappa får betala lika mycke!" —
I sin pirat hon hvad *de* lemnat tog,
och sist af pappas gås ett dugtigt stycke . . .
"Men mamma, mamma, får man göra så?" —
"Hvad mamma gör, är alltid *comme il faut!*"

"Så delikat den soppan à la reine!"
sad' mamma, åter öppnande piraten;
"ät barn, ni ä' precist som dumma fän,
man inte gömma kan den *tunna* maten! . . .
ni orkar ej pastejerna, jag ser" —
och straxt de sjönko i piraten ner.

Nu dörren öppnas. Fräslunds träda in. —
("Vi ha' ju ensamt rum, min gubbe lilla?" . . .
"Nej, se Lovise! — du snälla vännen min! . . .
Förlåt! — men jag är viss, det tas ej illa!
Jag vet, ni eget rum beställt er här,
men goda vänner alltid trifvas plär."

Fru A . . . . ej contenansen riktigt höll —
i häpenheten glömde hon piraten;
han från sin varma plats helt plötsligt föll,
kring golfvet trillade den feta maten;
behändigt lilla Hugo Fräslund kröp
pastejerna, en efter annan, nöp.

"Lovise! på nya, dyra klädningen
en flottfläck! — och så ekivågt placerad!
Hur har den kommit dit, min söta vän?",
fru Fräslund utbrast, fasligt altererad.
"Den har jag genom barnens upptåg fått —
du känner modershjertat, min Charlotte!"

Nu reqvirerades en präktig bål.
dess skum champagnens ljufva nektar röjde.
"Mitt herrskap, drick! — jag intet knussel tål"",
skrek patron Fräslund, och sitt glas han höjde.
Fru Fräslund qvad: "en bottenskål, Lovise,
för Hasselbacken, Stockholms paradis!"

Waldemar.

Theodor H. är en ung man, som har bland många goda egenskaper äfven det lilla felet att gerna vilja vara qvick på andras bekostnad.

För någon tid sedan läste han i Dagens Nyheter om en herre, som under en promenad på Carl XIII:s torg händelsevis fått syn på en porte-monnaie. Denna hade han upptagit — visst icke för att behålla den — men deruti icke funnit ett öre, blott en lapp med de orden: »Hvarför hade du så brådtom att taga denna porte-monnaie? Derigenom visade du din tjufaktiga natur för den, som står på afstånd och betraktar dig.»

Detta skämt — som ni förmodligen finner något dumt — fann Theodor förträffligt.

— Det var bra! — sade han till sig sjelf — det der ska' man ha roligt med!

Han hade en gammal porte-monnaie, hvilken han beslöt offra för att sätta någons ärlighet på prof.

Härom dagen gick han in i en bod, för att köpa sig en ny. Sedan han betalt den, öfverflyttade han i den sina pengar, stack i den gamla, tomma en lapp, hvarpå han förut skrifvit: »*Nu blef du kuggad!*» — lät densamma, då han skulle stoppa ned båda, afsigtligt falla på golfvet och gick.

Han hade icke gått många steg från boden, då en gosse kom springande efter, ropande:

— Se här, herrn tappade sin porte-monnaie!

— Tack, min gosse — sade Theodor stolt, utan att knappt vända sig om — men du kan behålla den, som en belöning för din ärlighet!

Derifrån gick han ned i Strömparterren — dit alla menniskor gå nu för tiden, sedan hr Lagergren kom till spiran der — och träffade ett par bekanta, hvilka han frågade, om de ville dricka ett glas punsch.

De sade naturligtvis ja, och punschen kom. Theodor tog upp sin porte-monnaie för att betala . . .

»*Nu blef du kuggad!*» — det var allt, hvad han såg i den.

Han hade tappat oriktig porte-monnaie, sjelf behållit den gamla och gifvit den nya, hvari pengarna lågo, åt den, som han ville lura.

Sens moral:

Den som gräfver en grop för andra, — o. s. v.

Ingånget Bolag.

Undertecknade få härmed för den kristligt sinnade allmänheten tillkännagifva, att vi ingått bolag för gemensamt bedrifvande af politisk hyrkusk-rörelse. Två gånger i veckan kommer vår omnibus att afgå; och hoppas vi båda hvar för sig hafva tillräckligt namn för att kunna »köra och vända», hvadan vi oss i kristlig ödmjukhet till det bästa rekommendera.

ALLEHANDA. WÄKTAREN.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XX.

381. »Betalt som qvitt'ras!» — sa' skomakar Lärka.

382. »Den är lugn att ha!» — sa' pojken om beckhättan.

383. »Det duggar jemnt!» — sa' länsman om mutorna.

384. »Det har ingen art!» — sa' han, som kysste syster sin.

385. »Det kostar på kantänka!» — sa' kärringen till tuppen, vred nacken af'en.

386. »Det känns liksom lite gråkallt!» — sa' kärringen, satt naken på isen.

387. »Du är så sölig om mun, min lilla vän!» — sa' Lundahl till suggan.

388. »D'ä inte så noga med en näfve minuter!» — sa' skepparn, tog mått med fingrarna i sjökortet.

389. »Godt att få sätta sig!» — sa' skräddarn, när han stått och skurit till en ficka.

390. »Illa sitter du, men glömmer inte tala om'et!» — sa' f-n till grisen, som satt fast i gärdsgår'n.

391. »Jo jo men!» — sa' sme'n, och så smidde han igen.

392. »Man får lof att ta sig bak, för att ta sig fram!» — sa' bullgumman.

393. »Nu dagas det för syndarn!» — sa' kärringen, satte benet i halsen.

394. »Nu åka vi!» — sa' granrisgubben, när han gick.

395. »Rätt gentilt!» — sa' Pelle Sylvander om Trollhätte-fallet.

396. »Tack!» — sa' Fröberg, fick en gård.

397. »Tack, tack!» — sa' han, när han fick två.

398. »Tack och heder!» — sa' Flach till Sweder.

399. »Heder och tack!» — sa' Sweder till Flach.

400. »Vattnet är vått i år!» — sa' ekorren, segla' på näfverlappen.

Små Hufvudstadsepistlar.

18.

Nu ha vi full sommar, åtminstone hvad värmen beträffar; Strömparterren är full af gäster, hvilka göra heder åt hr Lagergrens goda arrangementer; Carl XIII:s torg är fullt af kolossala stenmassor, mellan hvilka en af förtjusning fylld publik hvimlar för att lyssna till gardesregements-middags-musiken; Nybroviken fylles allt hvad man hinner, och i förväntan på den blifvande beqväma quaie'n mellan Berzeliipark och Djurgårdsbron, äro de små ångsluparna öfverfyllda af till Djurgården lustvandrande passagerare; Hasselbacken uppfyller fullkomligt sitt ändamål, när blott orkestern, som blåser uti sjelfva parken, blir mera fulltaligt representerad; Blå porten tänker på fullt allvar återvinna sina under några föregående år förlorade kunder; Pohlsros disponent fullbordar sin lokal med en ny framsida; "Fyllan" är fullproppad af kaffedrinkare; Westerlings fullblodsfålar kråma sig i full gala uti "stora promenaden" alléer; fullfjädrade chorstater sjunga Skaparens lof i trädtopparne; och hvarenda menniska är för resten full — af bara glädje och gamman!

Riksdagsgubbarne äro det ej minst, sedan de väl fullbordat sitt vigtiga värf för i år.

Det enda, som är tomt, är teatersalongerna. Sjelfva Lannerska balletten, som, unter uns gesagt, icke på långt när uppfyller hvad det förutgångna ryktet lofvat, förmår ingalunda locka ett enda fullt hus. Fastän fröken *Kathi Lan-*

Skollofvet.

Hurra—a—a—a—a—a—a—a—a—a!

ner sjelf i koreografiskt hänseende är en så ovanlig talang, att vår kände "mästare i facket" yttrat, det han icke på trettio års tid, med undantag af Taglioni härstädes sett någon så skicklig dansös uppträda, kan hon dock omöjligen uppehålla hela sällskapet, och fröken Bertha Lindas vackra ansigte är icke nog fängslande för att kunna underhålla Stockholmspubliken en hel afton. Finge jag råda den värde "impressarion" för truppen, så skulle jag uppmana honom att med första skaffa sig ett litet nätt teatersällskap, som medelst några lätta talpjeser gjorde programmet mera omvexlande; ty en ballett må i och för sig sjelf vara huru behaglig som helst, dansöserna må hafva både "guirlander i händer och rosor på kinder" — såsom saken nu är arrangerad, blir det dock till sist "alldeles för mycket blommor."

Knappast en månad återstår till dess kongl. teatrarne stänga sina portar för denna saison. Lustigt nog skall blifva att få se, med hvilka förändringar de öppnas i höst igen; ty sällan, om ens någonsin, har väl en teaterdirektion varit så allmänt klandrad och dess åtgärder så enhälligt fördömda. Och såsom ett bevis på det stora intresse publiken hyser för dessa konstanstalter, kan omnämnas, att första upplagan af herrar Schöldströms och Atterlings broschyr: "Till teaterfrågan" (L. J. Hiertas förlag) redan är utsåld och en ny att i dagarne emotse.

Hvad som också ger denna skrift en ökad betydelse är, att dess författare äro personer, hvilka stå helt och hållet utom "verket", och hvilka således kunna anses såsom fullkomligt obesmittade af några vissa partistrider, hvarom man under senaste tiden haft åtskilligt att berätta.

I afton, lördag, uppföres för första gången Björnstjerne Björnsons "Maria Stuart" med en utvald rolbesättning — och det utan att hr B. B. sjelf fått öfvervaka repetitionerna. Vi äro bra ohöfliga mot norrmännen ändå!

Om jag icke missminner mig, hafva bland andra flera af hr Jolins större arbeten blifvit uppförda i Christiania; men jag tror mig veta, att hr J. icke en enda gång derstädes "öfvervakat" eller "öfverinsett" desamma, och han är dock en erkänd skådespelare, på samma gång som han är författare.

Men den glade svensken har troligtvis sjelf icke kommit att tänka på det der, och numera är hans ärelystnad icke stor. Efter 25 års trägen tjenst vid det konstinstitut, dit han drogs af en sann och brinnande kärlek till det sköna, önskar han nu (såsom jag förut nämnt) slå sig i ro och endast lefva i sina minnen, för att återigen låta *dem* lefva upp för en alltid tacksam publik, så snart "Jo. Jo." har någonting att bjuda på.

Sitt afsked från publiken (åtminstone kongl. teaterns) ämnar han taga om ett par veckor, i och med de af mig för länge sedan omnämnda styckena: "En komedi" och "På gamla dagar" (detta namn har fått efterträda det första: "Skådespelarens döttrar"). Se här innehållet af det senare.

Axel Wapensköld, den bekante hjelten i "En komedi", Jolins första dramatiska arbete och det, i hvilket han också debuterade på kongl. teatern — det är han, som "på gamla dagar" slagit sig ned i en aflägsen landsbygd, der han delar sin tid mellan odlingen af sin trädgårdstäppa och sina två älskliga döttrars uppfostran. Den gamle skådespelaren kan inte tänka sig en sorgligare lott för barnen än att de skulle egna sig åt teatern, hvars törnen han sjelf så många gånger pröfvat; men händelsen fogar så, att den ena vid en brunnsort kommer att biträda vid ett sällskapsspektakel och att den andra blir förtjust i en ung skådespelare; och hvad är då naturligare, än att begge två "bräs på söta pappa" och känna inom sig en oemotståndlig längtan till scenen! Fadren nekar i början, men efter många stridigheter bevekes han till sist vid åsynen af åtskilliga typer, hvilka brunnsgästerna på en kostymbal låta passera revue för den gamle. Han känner nämligen igen sina egna skapelser: Mäster Smith, Kolmodin, Berthel, Skalden Rolén, m. fl.

Stycket är i en akt, på rimmad vers, och (som ni kan finna) en fortsättning på "En komedi", tillsammans med hvilken den också kommer att uppföras. De spelande äro, utom hr Jolin sjelf, fröknarna Ringvall och Lindqvist.

Södra teatern har afslutat sin vintersejour, och om thorsdag öppnar hr Zetterholm Djurgårdstemplet med "Storhertiginnan", emedan den nya pjesen: "Pariserlif", icke till dess kan hinna bli färdig.

Innan jag för dagen afslutar min epistel, anhåller jag att få i publikens åtanka rekommendera en soirée, som i afton lördag gifves å Södra teatern till förmån för författarinne-pseudonymen: "Sylvia". Programmet är mycket omvexlande och innehåller, utom ett par småpjeser, hvaraf den ena är författad af henne sjelf och utrustad med kupletter af Lea, flera qvartetter af skickliga sångare samt ett par dansnummer af hr Selinders omtyckta elev, fröken Mina Pettersson. Som jag hört berättas, lära de öfverblifna biljetterna vara att tillgå på Södra teaterkällaren.

Fredman.

Edholmiader.

Helt nyligen var op. *Hugenotterna* annonserad att gifvas. Dagen innan den skulle gå, anmäler kormästaren, att icke mindre än 15 medlemmar af kören voro otjenstbara och att operan följaktligen måste inställas. — »Omöjligt! Det är för mycket såldt!» invände hofmarskalken. — »Men operan *kan* icke gå med så stora defekter i kören», vågade kormästaren i sin ordning invända. — »Men jag säger herrn, att den *skall* gå», snäste hofmarskalken; *»herrn får låna korister från Allmänna Sångföreningen!»*

Far och Son.

(Ord och melodi ur "Herrarna Dunanans resa".)

R. v. K. junior

(läsande sin pappas vackra tal vid Carl-Johans-Förbundets underdåniga uppvaktning den 11 dennes).

Hvad det är skönt att ha en sådan Pappa!

R. v. K. senior

(vid tanken på "Diamanter i Stenkol", m. m.)

Ack, hvilken fröjd att ha en sådan Son!

R. v. K. j:r.

Gud signe Gud, som gaf mig sådan Pappa!

R. v. K. s:r.

Ack, hvilken fröjd att ha en sådan Son!

"Det var två skälmar, som lade råd".

W-ll-nb-rg: Det var ju f-n, kära bror, att Femti äldste inte blygas att trotsa *mina* önskningar, och fast di vet, att jag är så intresserad af att få min svåger S. till hamnkapten, ändå inte ens ge honom förslagsrum!

B-dt: Jo, det skulle ha varit mina stadsfullmäktige i stället!

W-ll-nb-rg: Nu är jag tvungen att fara till Schweiz, men jag litar på dig, att du på något upptänkligt sätt *ändå* vigilerar svåger min platsen!

B-dt: Lita på mig! Om det finns någon möjlighet . . .

W-ll-nb-rg: Besinna, hvilken fördel för mig, som har stora andelar i så många skepp, att få . . . ja, du förstår!

B-dt: Fullkomligt!

Rebus.

(Af Bröderna Berg.)

(Uttydning i nästa n:r.)

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 21. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 24 Maj 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

I dagens staty-fråga.

Bästa Nisse!

Förgäfves har jag sökt att få in efterföljande artikel i Posttidningen, till hvilken jag först vände mig; hvarföre den vägrade, kan jag platt omöjligt förstå. Jag hoppas emellertid, att du är mera opartisk.

———

KONGL. MAJ:T har sålunda i Nåder »förordnat», att CARL XII »må» få sin plats på samma torg som Carl XIII.

Jag säger det så godt först som sist: Kongl. Maj:t har gjort en dumhet.

Det tjenar till intet att åberopa emot mig, att K. M. kallar torget: »den öppna platsen söder om Carl XIII:s torg, emellan Arsenalsgatan å ena och Strandgatan vid Norrström å andra sidan»; ty jag — d. v. s. allmänheten — har alltför länge kallat *hela* torget, ända uppifrån Hamngatan, för Carl XIII:s. Visserligen är det nog troligt — såsom ock K. M. tyckes ha antagit — att jag hädanefter skall säga: »Carl XIII:s torg» och »Carl XII:s torg» (ty icke lär någon föredraga den gemensamma benämningen: »Carlatorget», eller »Carlarnes torg», såsom det nyligen föreslogs i någon tidning); men *det* står dock i alla fall fast, att Carl XIII fått *den största och vackraste delen*, och deri ligger en del af K. M:ts dumhet.

Ännu mindre lär man trösta mig med det nådiga löftet, att Carl XII »framdeles» skall komma att få en »fördelaktigare» plats — på Helgeandsholmen, när den en gång blir ordnad. Jag vet mer än väl, i hvilka händer denna fråga ligger; det är i Öfverintendentsembetets och stadsfullmäktiges. Carl XII skall således, innan det blir något »ordnande» af, mycket väl hinna att hålla ut minst *ett* par mansåldrar på sin första plats.

Som jag sade: Kongl. Maj:t har begått en dumhet. Ty K. M. har förgätit följande omständigheter:

att en jemförelse emellan de båda konungarne skall påtvinga sig hvar och en, som ser deras bilder så der nära hvarandra, och just derföre, att man detta kan, blifva ännu mer träffande än förut; (»opposita, juxta se posita, magis elucescunt»: motsatser, ställda bredvid hvarann, framträda skarpare). Och till hvilkens fördel denna jemförelse skall utfalla, derom borde sannerligen icke K. M. vara okunnig. Jag minns, och förmodar, att äfven K. M. känner till den bekanta skilnaden dem emellan, hvilken folk-witzen träffande, om också ej just fint, uttrycker såsom bådas olika sätt att skrämma folk . . . Denna witz skall lefva upp på nytt och *aldrig* bli gammal, så länge man kan stå och på *en* gång se bådas bilder. Men K. M., som i sjelfva verket har Carl XIII, d. v. s. hans dålighet, att tacka för sin thron, borde icke, om också oafsigtligt, låta honom så nedsättas. Pieteten förbjuder det.

Eller kanske K. M. resonnerat som så: Vi låta Carl XIII stå qvar just för att — låt vara: genom kontrasten — förhöja bilden af Carl XII . . . Men att så der ge »Stamfadrens» fosterfar ett rent *negativt* värde, nog är det också bra oartigt. Pieteten förbjuder äfven det . . . Dessutom skall opinionen, den så djupt föraktade, endast säga, att Carl XII vänder ryggen åt Carl XIII.

K. M. har vidare förgätit, att när man ser Carl XIII bevakad af en gardist, men Carl XII icke — och hädanefter blir kanske gardisten behöfligare än förut — så skall man nödvändigt göra en annan jemförelse och säga till sig sjelf: Carl XIII har en gardist till skydd, på det att man ej skall »vanhelga» hans bild eller sticka dit något försmädligt epigram, sådant som det, man kort efter statyns aftäckning fann der och som just hade den ifrågavarande bevakningen till följd (om dess ordalydelse vill jag icke vara nog oartig att påminna K. M.); Carl XII deremot — skall man säga — har ingen gardist; han behöfver den således icke. En bild, som behöfver en sådan bevakning — och märk väl: *ännu, sedan man ansett sig kunna indraga den till och med vid Carl XIV:s staty!* — en sådan bild *måste* föreställa en person, hvilken i allmänna omdömet är antingen så hatad eller (hvilket är nästan värre) så föraktad, att MAN hvarje stund, om dagen och om natten, kan vara beredd på att nyssnämnda omdöme skall ge sig uttryck på ett eller annat sätt. — Men en jemförelse, som så utfaller till skam för Carl XIII, borde K. M. icke ha föranledt. Pieteten förbjuder det.

En tredje omständighet, som K. M. icke heller tyckes ha tagit i betraktande, är att Carl XII:s staty (åtminstone såvidt jag hittills vet) blir försedd med inskrift, om också blott med Hjeltekonungens namn. Carl XIII står således fortfarande ensam i det afseendet, att MAN på hans bild

liksom skytt att öppet gifva för främlingen tillkänna, *hvem* den skall föreställa. Denna tystnad röjer, om icke precis dåligt samvete, åtminstone en försigtighet, som ser misstänkt ut; och denna tro skall stadfästa sig hos mig — allmänheten — ännu mer, när båda statyerna blifva pendanter till hvarandra. Jag skall då lifligt erinra mig anekdoten om främlingen, som förvånad frågade, hvarför icke den statyn, liksom alla andra, var försedd med inskrift. Derföre — fick han till svar — att den, som icke förut vet, hvem statyn föreställer, skall kunna tro, att den är upprest för att hedra minnet af någon förtjent medborgare . . .

Emellertid — »saken har varit före», och K. M:ts förordnande lär väl blifva lag för komitén. Det tjenar då till föga, att jag framställer den gamla frågan, som jag nu en tid bortåt öfverlagt med mig sjelf: hvarföre icke flytta Carl XIII dit, der han vore mera på sin plats, der man *möjligen* skulle vid hans åsyn komma att tänka på Hogland och Svensksund — till Skeppsholmen? Jag tycker, att icke minst Hans Höga Anförvandter borde med nöje ha begagnat ett så gynnsamt tillfälle att slå två flugor i en smäll: rädda sin Kunglighets indirekta Upphof undan smädelsen och — icke det ovigtigaste! — göra sig sjelfve populära.

Men — jag upprepar det — Kongl. Maj:t har i Nåder gjort en dumhet.

Carl XIII står der han står. Men *jag* minns, huru han på den tiden, när han med *Jakobs skorsten*, salig i åminnelse — på hvars graf kyrkorådet reste ett kors, som står än i dag — delade äran af min och hela landets beundran. Då var det, som han yttrade en önskan, af en snillrik författare lagd i hans mun: »Och bort från piedestalen bums jag fore, om — posten ej och dessa lejon vore!»

Herr Stockholm.

P. S. Jag har hört sägas, att MAN, när torget blifvit väl »ordnadt» (med statyerna, Molins fontän och Bältespännare, m. m.) och planteradt, ämnar återgifva detsamma dess gamla namn: *Kungsträdgården.* Namnet är nog bra; men hvem är det, som skall gifva det, K. M. eller jag? Och om det, i afvaktan på den der planteringen, skulle falla mig in att — med totalt förbiseende af Carl XIII — kalla *hela* torget efter Carl XII — hvad skulle K. M. då säga? *D. S.*

Söndags-Nisses
offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tjugonde Föreläsningen.

Efter Krakaus intagande qvarstannade Carl der i staden en längre tid. Detta skedde dock lika litet frivilligt, som prästernas medgifvande af menskliga rättigheter åt andra, än statskyrkans rättrogne »får». Det var tvärtom för honom lika påkostande, som ett dröjsmål efter 15 Maj är för en riksdagsman, så länge han ej har särskildt betalt derför.

Carl hade nämligen den oturen att under en ridt falla och afbryta — — — ja, här måste jag afbryta sjelf, för att, innan jag utsäger det förskräckliga ordet, bedja mina ärade läsarinnor i Filipstad om förlåtelse för min oblyghet. Carl råkade att afbryta sitt ena — *lår* . . . hå! nu är det sagdt!

Detta missöde höll Carl fängslad »på sina rum» en längre tid och begagnades af hans fiender — men huru? Jo, de utspridde, att han dukat under för sitt lidande och dött deraf. Detta var en s. k. »tendenslögn», precis som när MAN nyligen inbillade folkets representanter, att vapen- och befästningskomitén icke »hunnit» afgifva sitt utlåtande i försvarsfrågan, och dermed äfven, att densamma länge arbetat derpå — ehuru Posttidningen emot riksdagens slut (oförsigtigt nog) tilläts berätta, att nämnde komité nyss haft sitt *första* sammanträde.

Carls fiender gjorde dock alltför stort väsen af hans sjukdom, alldeles som man gör, när man tar Sverige, Norge, Danmark, Finland och en del af Tyskland till hjelp, d. v. s. gör en riktig kraftansträngning, för att med en jubelfest uppehålla det sjunkande anseendet hos ett universitet, der 70 lärare sysselsättas med 330 (trehundradetrettio) studenter!

Må man icke här komma och säga, att jag underkänner hvad samma universitet *varit*, eller att jag »förfalskar historien». Jag håller icke mina föreläsningar för små prinsar. En lärare för sådana anbefalles, (har jag hört) af den höge fadren att noga tillse, det de unga furstarne få »riktiga» begrepp om historiska personligheter. Han måste t. ex. — hur motbjudande det än är för honom — framställa för dem *Engelbrecht* såsom en »landsförrädare», hvilken upphäfde sig emot sin laglige konung och emot den bestående ordningen . . . Så uppfostras blifvande svenska konungar!

Ni häpnar; ni anser det otroligt, omöjligt . . .

Det skulle jag också göra, om jag icke just i dag fått veta, att det är sannt.

Jubelfesten i Lund.

Man samlar ihop sina 333½ »unga gubbar», och utskickar inbjudningar och doktorsvärdigheter lasstals, för att göra »festen» så imposant som möjligt. Skall man dö, så skall man åtminstone i sista stunden förvåna verlden!

Bland hedersgästerna är äfven vår vän *Trögelin.* Erbjuden att välja sin doktorshatt inom hvilken fakultet som helst, har han — måhända icke alldeles utan tanke på framtida fördelar — bestämt sig för den *theologiska,* såsom i våra dagar ärofullast.

Herr Theologiae Doctor Trögelin kommer att personligen infinna sig vid jubelfesten och har lofvat att meddela Nisses läsare sina iakttagelser dervid. Vi skola således nästa gång hafva att bjuda på:

D:r Trögelins Minnen från Jubelfesten i Lund,

d. 27, 28 och 29 Maj 1868.

Vårfantasier.

Bär upp fönstren på vind,
tag bort mattan ur saln,
och tulubben af skinn
preservera mot maln!
Skura väggar och tak,
tvätta golf och panel,
låt på hyllan hvar sak
ifrån damm ta farväl!
Piska soffa och stol,
tvätta spegel och glas,
vädra byxor och kjol,
och sätt björklöf i vas!
Räkna tvätten och byk,
öppna bommar och bås,
se om brygden, och stryk
hvita västar och kräs!
Baka kringlor och rån,
slagta kyckling och gris —
framför allting var mån
om att punsch läggs på is!
Tag fram strumpor och skor,
bort med pels och "botfor" —
jag vill ut! ty jag tror,
det är vår!

Det är vår, det är vår!
Vi ä' vintern nu qvitt . . .
och man hör, hvart man går,
uti buskar och snår:
"qvirivitt! qvirivitt!"
Och små sippor i korg
fås på gator och torg,
och man gläds och förstår,
uti hydda och borg,
att vi nu ha fått vår!

Nu blir menniskan nöjd,
glömmer lögn och förtal,
och studerar med fröjd
sista vår-modejournal.
Nu har skräddarn ej brist
på förtjenst: Hvilka qval
för en sorglös kokett,
obestämd i sitt val,
då hon hamnar till sist
hos en skicklig modist,
väljer vårtoilette,
som är smakfull och nätt! . . .
Snart blir qvalmigt och hett,
och man har ingen ro;
man begifver sig glad
ut på vårpromenad
på Norrbro.

Snart dock ledsnar man på
promenad hela da'n.
Man ser ångslupar gå
mellan Djurgår'n och sta'n;
och man börjar förstå,
det kan ha sitt behag

fara ut, helsa på
Davidson och herr Blag.
Och dinera man bör
hos den snälle Vasseur.

Snart blir Djurgår'n ej nog
för vårt väckta begär
efter luft, efter skog,
efter klippor och skär.
Man blir sjuklig och matt,
tar sin kappa och hatt,
går till doktorn och ber
att bli botad i hast.
Han funderar och ser
snart, hur dermed är fatt,
ordinerar helt kallt:
"Res till Marstrand blott ner,
och låt gno er gestalt
med båd' gyttja och salt...
framför allt, låt förströ
er med dans och med ridt...
far på sjön, åk i hö –
ni blir sjukdomen qvitt!"
Och man gör nu så gladt
allt, hvad doktorn har sagt —
man blir frisk, man blir fet,
och man hastigt sig lär
passioneradt bli kär —
men ej rår man för det;
ty vid brunnar och bad
(det vet hvar och en bäst)
är gud Amor en gäst;
hvarje blomma och blad
har han lärt ju sitt språk,
och de hjelpa hvarann
väcka splitter och bråk.
Men det händer ibland,
att det uppgörs parti;
och så snart som man kan,
förr'n sejourn är förbi,
gå der — hustru och man.

NESS.

Nisse!

Stockholms stadsfullmäktige, hvilkas finansoperationer med rätta blifvit föremål för många visor, ha ånyo fått sig en liten minnesbeta, och det just på de der beryktade tomterna i Clara-trakten.

Den här gången tänkte de ställa till riktigt fin-fint och spara in lite penningar, i stället för de hundratusental, som offrats på »Porten» (C. XV:s) och Nybroviken, m. m. De tänkte nämligen förhala köpet af ofvannämnde tomter så länge, tills Pundstedt hunne bli cessionant, då de skulle få hans tomter för riktigt »röfvarpris». Den första uträkningen slog bra in, ty Pundstedt var ej den man, som lät vänta på sig, då det var fråga om att göra cession. (Men inte behöfde just stadsfullmäktige heller vara några snillen för att göra den uträkningen.)

Den andra uträkningen deremot, den — ja, den reducerade sig till en enkel pannkaka. Ty då auktionsdagen kom och stadsfullmäktiges ombud gjorde sitt sista anbud (affären var naturligtvis *gifven*, det hade stadsfullmäktige äfven uträknat!) då, då — hördes plötsligen, till allas häpnad, »en röst ur hopen» bjuda en vida högre summa, än den stadsfullmäktige ansett sig mäkta betala! Ögonblicket var kritiskt, ingen kom sig för att göra något — ett-tu-tre — den ominösa klubban höjde sig... och föll, och köparens namn var Röhss, grosshandlare från... *Göteborg*.

Stadsfullmäktige hade, då de uppgjorde sin utomordentligt fina plan, glömt det allrafinaste — nämligen *Göteborgs-intresset*. Sedan herrar Gotoburgenses förut lurat herrar Stockholmare att arbeta för sammanbindningsbanan, så är nu deras mening att på de tomter, som skulle apteras till *Stockholms* nya salutorg på norr, uppbygga stora varumagasiner, afsedda för *Göteborgarnes* affärer på Norrland!

Scener från Orcus.

Romerske fältherren Cincinnatus, som, efter genomläsandet af *H. Rb's* slående artikel i Aftonbladet, blifvit öfvertygad om att hela hans militära uppfostran blifvit försummad, och nu sysselsätter sig med att taga lektioner i handgrepp af en gardes-korporal.

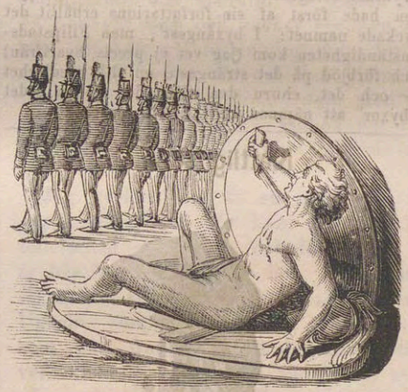

Den döende spartanen sörjande öfver, att han ej förr än genom H. Rb blifvit uppmärksammad på huru mycket vigtigare det är att noga hålla axlarne i ledet än att hugga in på fienden. Han skulle då mycket förr — fått offra sitt lif för Sparta.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXI.

401. »Det ska' finnas hut i hin håle också!» — sa' Hjelmérus om Norrköpingsborna.

402. »Det ska' vi bli två om!» — sa' räfven om fårklippningen.

403. »Detta ger inte bröd!» — sa' bond', tröska' på qvasten.

404. »Det tjocka kostar mest!» — sa' bond', åt kaffesump.

405. »Det var annat malt, det!» — sa' kärringen, brygde på »sådor».

406. »Det var f-n att svida!» — sa' pojken fick stryk för det han svor.

407. »Det var så godt, det!» — sa' torparn, fick en örfil och tre daler i pengar.

408. »Gud styrke våra vapen!» — sa' skräddarn, skyldra' med pressjernet.

409. »Här hjelper hvarken hvitlök eller Fadervår!» — sa' kärringen, »läste» öfver kalfven.

410. »Inte ett fnask!» — sa' Calle Bager.

411. »Inte står jag ensam och skäms!» — sa' gardisten till Carl XIII.

412. »Jag läser från venster!» — sa' gumman, hade boken upp och ned.

413. »Kostar det, så smakar det!» — sa' bond', drack soya.

414. »Måns och jag, vi åka!» — sa' papegojan, då katten tog henne.

415. »Ror i lä, och köl i vädret!» — sa' bond', välte med hölasset.

416. »Slå på'na vatten!» — sa' Trubben, när stugan brann.

417. »Snyggt ska' de vara!» — sa' kärringen, högg svansen af katten.

418. »Till exempel!» — sa' Petter Hämpel.

419. »Visitera mig!» — sa' han, som stulit kyssen.

420. »Vi träffas på Wernamo marknad!» — sa Smålänningen.

Fruntimmers-mode.

Chignon à la mandarin.

Små Djurgårds-epistlar.

I.

Stolta stad,
jag nu glad
förglömmer ditt prål,
ditt buller larm och skrål
dina slott och torn...

så der sjöng jag för omkring hundra år sedan, när min vän Mowitz for öfver till Djurgården en vacker sommardag, en sådan som vi nu redan haft en hel mängd i år... Så sjunger jag äfven nu, när jag flyttar ut på sommarnöje bland mina gamla Djurgårds-ekar, och dermed också ger mina "hufvudstads"-epistlar ett mera sommaraktigt namn.

Hvem bor för resten inte på sommarnöje nu för tiden?

Den, som i närvarande ögonblick gör en promenad öfver Stockholms gator, skall finna, att

man mångenstädes äfven i år är som bäst i farten med att öfverstryka sina resp. fönster med krita, hvilket antyder, att man håller på att flytta ut till landet, men dessförinnan vill gifva herrar inbrottstjufvar en temligen tydlig vink om hvarest de bäst, utan att bli störda, kunna få tillfälle att under sommarens lopp utöfva sitt ädla yrke. Inbillar man sig, att man genom den der besynnerliga "kritningen" af fönsterna ännu fastare tillsluter dörrarne, så lurar man sig bestämdt. Jag för min del vore frestad antaga, att alltsammans blott är ett tomt skryt, för att visa folk, det man har råd att bestå sig med sommarnöje, eller ett sätt att söka höja krediten medelst — "krita"!

Det skulle dock tyckas, som "kritan" vore tillräckligt anlitad ändå i dessa kritiska tider. Men farligt är det att röra vid den strängen; ty råkar man, händelsevis fattad af en öfverjordisk aning, komma och påstå, att det inte är så fasligt stort med den och den kapitalistens eller grosshandlarens solidité, alldenstund det enda han har, är *kritan*, så skola hundrade munnar genast säga, att den stackars hedersmannen i fråga blifvit — *nedsvärtad*, och det utan att man haft svart på hvitt derpå; och si, det är ju rent af att göra hvitt till svart!

Det är emellertid en gammal vana hos mig att aldrig gå så långt. Försigtighet är bäst!

Allraminst skulle jag vilja utsätta mig för ett sådant vågstycke, som det, den der hr Palmgren, varit med om — han, som hvarje afton i Djurgårdens tivoli förevisar sin "canot från Ostindien". Att i en öppen båt, som icke är mer än 16 fot lång och 2 fot, 4 tum bred, ge sig af till sjös ifrån Gefle och hit, det är i sanning ett *vägstycke*, värdigt den mest djerfve marinmålares pensel.

Nej, bättre då att resa såsom vårt konungahus för närvarande roar sig med! Kungen i sällskap med sin bror Oscar och sin svägerska, åtföljda af en lång svit, ha gifvit sig af ned till Bäckaskog, och prinsessan Eugenie är på väg till sitt kära Fridhem. Måtte vi nu bara kunna "hålla oss i styr" under det höga herrskapets frånvaro; ty eljest kommer justitieministern att anfäkta och regera oss, och det vore just fint, om den hyggliga stadsfiskalen och parisersångaren Gilljam skulle få i uppdrag att ställa mig i jemnbredd med den stackars f. sergeanten Holmqvist.

Som sagdt, hr Gilljam har varit i Paris, barrikadernas stad, och han vet således bäst, huru "upprorsmakare" skola se ut. Under denna sin resa lärde han sig också att "sjunga ut", och det är just derföre jag högaktar honom. Att han har haft *ton* för sig långt förut, det är kändt bland hans gamla Upsalakamrater, och att han äfven nu, sedan han blifvit en offentlig man, förmått bibehålla den, det kan jag icke heller bestrida, och vill derföre icke vara den förste, som försöker nedstämma densamma.

Hm!... hvem är för öfrigt inte sångare nu för tiden?... Från "krigsmaktens högste befälhafvare" ända till trumslagarpojkarne vid Andra gardet, hvilka i fredags, jemte hela musikcorpsens elever, hade slutöfning; från hr Arnoldson till småpysarne å Malmqvistska uppfostringsanstalten vid Skinnarviksgatan — sjunger hvarje fogel efter sitt näbb.

Jag nämnde förra gången något om hr Jolins afskedsrecett, som blir framemot midsommarstiden. Jag kan i dag icke underlåta att påpeka, hurusom teaterdirektionen nu söker draga all möjlig vinst af hr Jolin, medan man ännu eger honom qvar. Så har man på en veckas tid upptagit "Debutanten och hennes far" samt "Förtalet"; och om några dagar lär man komma att på en qväll ge både "Wermlänningarne" och "Nya garnison". — Man skall vara om sig, menar hr Edholm.

Bland den mängd olika musiktillställningar, som de senaste dagarne haft att bjuda på, bevistade ni naturligtvis lördagssoiréen i Hammers salong. Ett af nummerna utfördes, som ni såg på programmet, af L—kan. En åhörare bland publiken påstod dock, att "L—kan" måtte vara ett tryckfel; ty på alla musikstycken hade han sett det namnet stafvas: *Elkan*.

Att ni samma afton äfven kunde bevista "Sylvias" soirée på söder är naturligtvis omöjligt; men vi, små Nissar, äro aldrig generade af några hinder, och jag kan derföre omnämna, att den unga författarinnans pjes, kallad: "En brydsam belägenhet"*), emottogs med stort bifall, att hr Bergström blef inropad och måste sjunga några kupletter da capo, samt att hela tillställningen var utmärkt lyckad.

Det är eljest tyst deruppe "på samhällets höjder", sedan hr Zetterholm upphört att räkna sig till "stadsbor" och i stället flyttat ut bland "landtfolk", om det nota bene finns något sådant på Djurgården. Den driftige och omtyckte källarmästaren Johansson, som efterträdt hr Kahn, tänker dock lika som förut hålla det vackra Mosebacke uppe äfven under sommaren, och lärer fördenskull ha engagerat en musikcorps, som med snaraste börjar att för hvarje dag blåsa taffelmusik i parken för dem, som önska att på hufvudstadens herrligaste plats intaga en god sexa m. m. för billigt pris. Det är således att hoppas, det Mosebacke fortfarande skall ha vackra *utsigter* för sig.

I Hammers salong har man upptagit den gamla bekanta "Urdur eller Neckens dotter", nu omdöpt till "Capriciosa". Att stycket är af visst poetiskt värde, kan icke förnekas; men spelet, mitt herrskap, *spelet* — och detta på en hufvudstadsteater! Hr Nordberg, såsom Kackador, är dock rolig!

Skulle jag tillåta mig en anmärkning mot de sceniska arrangementerna, så vore det önskligt att mamsell Wiborg kunde försvinna genom golfvet vid någon annan signal, än den der obehagliga stampningen; ty den påminner allt för mycket om "Wiborgska smällen". Likaså bör väl hr Ring, när han uppträder på Hasselbacken som "fin herre" — så fin, att hans egen far och fästmö ej känna igen honom — något göra skäl för namnet. Han eger ju en outtömlig börs!

På denna teater har den på sin tid så omtyckte skådespelaren Happe en dramatisk soirée om måndag. Bland annat kommer en ny enakts-pjes, kallad: "En kammarjungfrus drömmar", att utföras af fru Hedin och hr Nyforss. Att huset blir fullt och att publiken blir tacksam, är redan en öfvertygelse hos

Fredman.

---

*) Handlingen är i korthet den, att en ung man, som icke kan betala sin hyra, en morgon ser sig utan sina byxor, hvilka värdinnan tagit i pant. Som det är hans enda par och han måste ut, befinner han sig, naturligt nog, i "en brydsam belägenhet"... Den ganska roliga pjesen hade först af sin författarinna erhållit det lyckade namnet: "I byxångest"; men Filipstadsanständigheten kom (jag vet ej precis, hvarifrån) och förbjöd på det strängaste en slik osedlighet — och det, ehuru den tillät det rysliga ordet "byxor" att nämnas inuti sjelfva pjesen!!

Nattlig scen.

En hjeltekonung,

(stående på hufvudet, i förtjusning.)

Jag slipper då
att här'från gå!
Det pack, som skrikit jemt derpå,
skall långa näsor få!
I opinionen göras må
hvad jag var stark i, så som få!
Jag slipper då
att här'från gå!
I evighet får här jag stå!

Lejonen.

Visst »mästarn» är tokig, som dansar så der!...
Nej, aldrig vi ännu sett maken!

Gardisten.

Hvad f-n vill det säga! är riktigt jag vaken?...
A—i—i a—i—i ge—vär!!!

Efterskörd från Riksdagen.

1.

Sparris.

Man minns, hur illa *Erik Josias* på sjelfvaste Carls-dagen tilltygade den stackars pressen, och sjelf i sin ordning fick mer än en tillrättavisning af densamma. Då han någon tid efteråt talade i Första kammaren för dödsstraffets bibehållande, förklarade Aftonbladet, att detta tal var »qvickt, intressant, stundom t. o. m. något lekande». — Då Erik Josias läst detta, yttrade han till någon bekant: »När f-n ha tidningarna förr sagt, att jag yttrat mig qvickt, intressant och lekande? *Det hjelper att klatscha upp de dj---na!*»

När Konstitutions-utskottets déchargebetänkande skulle företagas, tillfrågades Erik Josias af någon, om han ämnade försvara statsrådens af Utskottet ogillade åtgärder. »Ja, det gör jag visst!» — blef svaret. — »Man kan aldrig göra för mycket för de stackarne, som inom Kamrarne intagit de lifdömdas bänkar. *Hellre stupstocken än taburetten!*»

En af hans vänner beklagade sig för honom deröfver, att han (vännen) ej kunde i en viss fråga få på sin sida en person af låg härkomst, men förmögen och i åtskilliga fall inflytelserik, och frågade, huru han skulle kunna vinna honom. — »*Drick brorskål med den f-n!*» — lydde rådet; — »jag har sjelf försökt det experimentet och på sådant sätt lyckats vinna mannen för *mina* syften!»

Kongl. Maj:ts beslut om plats för Carl XII:s staty meddelades af Posttidningen för i onsdags under rubriken: *Landtförsvarsdepartementet*. Hade frågan i stället gällt flyttning af Carl XIII:s staty, så hade väl detta varit ett ärende, som närmast bort lyda under *Allmänna renhållningen*.

Upsala-witz. Vid universitetet i X. finnes en docent med namnet *Ulff* (känd för sin lärda afhandling om den Babyloniska förbistringen). När nyligen fru U. gaf honom tvenne söner, hittade ett »ljushufvud» på att kalla desse för — *Romulus* och *Remus*.

Rebus.

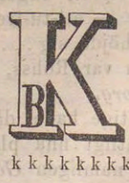

k k k k k k k k

(Uttydning i nästa n:r.)

Uttydning af rebus i föreg. n:r:
We baktalaren!

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 22. Pingstdagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 31 Maj 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Ur Trögelins Minnen
från
Jubelfesten i Lund.

I.

Historisk-topografisk-fysiologisk inledning.

Lund ligger, som man vet, i Skåne, den rara grötens förlofvade land, och kallas af skåningar i dagligt tal för Long.

Lund har många stora märkvärdigheter, och deribland ett jättestort exemplar af ett litet djur med 3 bokstäfver i namnet, af hvilka den första är l och den tredje s . . . (jag ber fruntimmerna i Filpesta om ursäkt för det jag sade så mycket som jag sade, men jag kan inte ändra om sanningen.) Djuret går likväl inte på två ben och reser:erar sig emot representationsreformer och tocket, utan det är utaf sten och sitter på en pelare nere i Kraftkyrkan.

Kraftkyrkan ligger under Domkyrkan och heter så, för det att jätten Finn och hans fru stå der nere och öfva sin kraft mot hvar sin pelare för att dra omkull kyrkan. Men de äro bara förstenade, och derföre går det inte för dem. Den andra kyrkan deremot, som står ofvan jord, den ha så många arkitekter lappat på, så att den ramlar nog mycket fortare.

Akademien i Lund kallas för *gamla Carolina* och har i dagarne fyllt sina 200 år. Hon har fått ett fruntimmersnamn för det hon är så lik en gammal matrona, som går på grafvens brädd, men ändå med pomp och ståt skall fira sin födelsedag, och bjuder till sig folk från när och fjerran, och sladdrar om gamla dar, då hon var ung och vacker — men alls icke märker, att förståndigt folk dra på munnen åt henne, för det hon glömmer, att hon nu är »på retour», som man säger, och *behöfver* göra sådana der tillställningar för att höja sina fallande aktier.

Jag tycker, det är en stor lycka för gamla Carolina, att hon fick fira sin födelsedag såsom i år och inte t. ex. 10 år härefter; ty då hade hon, om jag inte tar miste, kommit tätt efter akademien i Upsala, som 77 är 400 år gammal och som gått framåt, så att den inte behöfver skämmas. Men det hade varit synd på gamla Carolinas jubileum.

Min ankomst till Lund.

När jag på tisdagsaftonen kom fram, blef jag riktigt förvånad att i en småstad se en sådan rörlighet och ett sådant »lif», som man eljest anser vara utmärkande för en »storstad» *). Jag blef genast uppsökt af min värd, en gubbe närmare 20-talet, men med kropps- och själs-krafter ännu i behåll, som man säger. Jag kan naturligtvis icke så här offentligen beskrifva honom; men så mycket kan jag väl säga, att han föreföll mig hafva ett märkvärdigt hufvud för den högre politiken.

På qvällen »anställde» studenterna concert i Domkyrkan; det skulle vara en »helgemålsringning till de följande högtidsdagarne» *), men jag var mera lifvad för en aftonmålsringning med knif och gaffel, och eftersom jag dessutom hört Upsala-studenterna så många gånger och inte ville riskera, att min tro: att *deras* chör är den bästa i Sverige, nu skulle bli rubbad, så föredrog jag en sexa, och klef derpå till kojs, för att hvila mig till de kommande jubel-ansträngningarna.

Första Jubel-dagen.

Sedan man kl. 6 på morgonkulan blifvit väckt af jubel-kanonad och genom klockringning kl. 7 blifvit riktigt jubelstämd, skulle — enligt den utfärdade »ordningen» — gudstjenst *»anställas»* i Domkyrkan. Kungen gaf det nöjet tusan, men Prins Oscar, hvilken är, »som sarfven, i hvar lek», var med äfven nu. Hur Lunda-bispen predikade, talar jag inte om; men nog blef jag »väckt» — mot slutet, när vi skulle ut. Då var det minsann »trångt om saligheten»; besinna bara, att hela studentcorpsen, med »inbjudna gäster», »hedersgäster», »deputerade», »hedersdoctorer», »magisterat», skolstat, stadsfullmäktige, m. fl., till förstärkning, var väl nära lika stor som halfva Upsalas!

En timma kunde vi väl behöfva på oss, för att svettas ut, innan vi kl. 11 skulle ställa oss i (eller »anställa») jubel-procession, för att omigen gå till Domkyrkan. Det blef en förskräckligt lång räcka. Jag sjelf kom i 5:te afdelningen, bland Hedersdoctorerna, och i afdelningen framför mig hade jag biskopar, hoffolk och embetsmän »af generalmajors rang», som det stod i »ordningen». Allt på sin plats. Efter mig kom Lunds Magisterat (det är jubel-benämningen; i hvardagstal säger man »magistrat») och andra vederbörande.

I 3:dje afdelningen gingo cursorer med

*) Jag citerar här, liksom på ett par ställen längre fram, *Lunds Jubel-Veckoblad.*

spiror framföre universitetets privilegier och insignier, hvilka man lagt hyende inunder. De förra (d. v. s. privilegierna) föreföllo mig något illa åtgångna af tiden, och bland insignierna saknade jag rectors gamla hatt och kappa, som jag trodde skulle vara med. Jag har nämligen läst någonstädes, att när akademien instiftades, så skänkte Carl X:s enkedrottning, Hedvig Eleonora, ofvannämnde persedlar åt rector magnificus, för att begagnas vid högtidliga tillfällen. När gamla Carolina fyllde sina första hundra år 1768, så voro emellertid både hatt och kappa så malätna, att Adolf Fredrik ansåg sig böra vara gentil och skänka ett par nya. Huru dessa se ut nu, efter hundra år, kan jag inte säga; troligen äro de icke mycket moderna. Det skulle derföre roa mig att veta, om Carl XV kostat på hr Ljunggren den nya uppsättning, som han bar vid tillfället.

När vi hunnit fram igenom män och qvinnor, barn och tjenstefolk, fått våra platser i kyrkan, och gapat vårt första lystmäte på de kungliga, hölls ett tal på jubel-latin. Det var väl, att professorn vände sig emot kungen, när han talade till honom, ty annars hade denne visst inte vetat, hvarom tal var, så liten uppmärksamhet gaf han det. Ofvanpå det sjöngs ett stycke kantat, och så kom tal utaf rectorn, som vi kunde begripa, ty det var på svenska, och innehöll, att om inte kungen varit så nådig och rest ner till Lund, så hade hela tillställningen blifvit en jubel-pannkaka.

Efter talet tackade de främmande för bjudningen och gratulerade så mycket, och så tackade rectorn för tacken, och så sjöngs en bit kantat igen, och så visade rectorn de kungliga, hvar dörren var, och så fingo ändtligen vi andra komma ut i friska luften.

Kl. 4 var jag bjuden till bispen på jubel-middag. Han bor ganska trefligt, och om middagen är inte annat än godt att säga. Alla menniskor sade också, att han hade en utmärkt taffel, men jag fick inte höra en ton af den; ty jag var trött och gick tidigt hem, tog mig en lur och somnade ifrån både musiken på Lundagård och balen på qvällen. Jag visste, jag skulle få ersättning dagen efteråt. Dessutom var jag förargad för att man ännu inte fick sprätta med sin granna jubel-hatt.

Andra Jubel-dagen.

Kanonkomitén hade varit nog klok och insett, att man efter föregående dagens mödor väl kunde behöfva sofva en timma längre, och derföre väckte den oss inte förr än kl. 7. Jag skall säga, att det var med högtidliga känslor man drog på sig sina jubel-byxor (jag ber ännu en gång Filpesta-damerna så mycket om ursäkt). Det var i dag som de stora promotionerna skulle börja!

Procession till kyrkan skulle naturligtvis vara med. När vi väl kommit dit, steg Hans Högvördighet bispen upp och talade om theologi och samvete och dogmatiska problemer, och allt det der var så okristligt vackert. Derpå läste H. H. upp ett kungligt bref, som var så gammalt som se'n d. 23 Mars, på att *Konglig Majestät* hade utnämnt de theologie doctorer, som akademien sjelf velat utnämna, om det hört till hennes »privilegier» — och efter det så satte han hattarne på oss. Vi voro dock icke alla närvarande. Och särskildt beklagade H. H., att den värdige själasörjaren Söderberg uppe i Helsingland var af ett åtal för förfalskning hindrad att personligen emottaga den utmärkelse, som med rätta hade tillfallit en sådan »prest i sin prydno».

Jag vet inte, om H. H. sade något till de andre, men till mig hviskade han:

»Fägnar mig särskildt att ha gjort hr Doctorns bekantskap». — »Tackar så mycket!» sa' jag; »herr doctorn och biskopen har det bra här i Lund?» — »Åh, man får vara nöjd, sa' Mothander!» — sa' han.

Efter sjelfva promotionen kom en herre fram och ville examinera oss. Han började med våran primus, en professor från Upsala, som skrifvit Cornelius Nepos. Då blef jag liksom ängslig, för det hade jag inte beredt mig på. Men professorn måtte ha läst öfver så bra, att den andre inte brydde sig om att fortsätta examen. Ofvanpå det kom en utaf mina kamrater fram — de sade, att det var Åbers — och tackade kungen på latin, och så höll vi bön; men hvad vi bad om, det vet jag inte, för det var också på latin.

Jag vet inte, hur det kom sig, men när jag väl fått den der theologiska sidenhatten på mig, så fick jag en så underlig lust att sofva i sjelfva kyrkan. Det var som om f-n farit i kroppen på mig, med respekt till sägandes.

Emellertid steg en annan professor upp och sade, att Erkepappa skulle få en jubel-krans, fast inte förr än dagen derpå; det skulle vara för filosofi. Men nu hade Hans Helighet så brådtom, för han skulle till Stockholm och låta sessan gå fram, och derföre bad professorn riksmarskalken, som var närvarande — han måtte visst ha entreprenad på att arrangera alla sådana der granna muntrationer, både i Stockholm och annstans — om lof att få göra ifrån sig och ge erkepappa kransen redan i dag, eftersom gubben inte hade tid att vänta. Riksmarskalken gaf med sig, och det tyckte jag var mycket lyggligt af honom; ty nog hade det varit synd, om erkepappa skulle fått fara hem med oförrättadt ärende.

När han fått kransen på hufvudet, gratulerade vi honom lite hvar, och jag sade till honom: »Dagen är glad, kan jag tro, för . . .» Men gubben afbröt mig med en besynnerlig blick, som jag inte kunde begripa — alldeles som om jag på något sätt generat honom.

Nu fick man hemta andan en stund, och den pausen begagnade jag till att tränga mig ut i det fria.

Jag gick framåt Tegnérs staty, som står der bredvid Föreningen, och ställde

mig att titta på honom. Jag tyckte precis, att jag hörde honom mumla — det var förmodligen vinden, som susade genom träden på Lundagården, eller också hade hatten gifvit mig lite af den berömda »gudomliga inspirationen» — alltnog: det föll mig in att tilltala statyn:

— Hvad tänker *Du* om »gamla Carolina»? Tror du, att hon tar upp sig genom den här jubelfesten?

Då . . . ja, jag tyckte bestämdt, att bilden svarade:

Hvad förmultnadt är, skall ramla!

Kl. 3 var jag på Föreningen. Der var middag för de kungliga och hedersgästerna; men Kungen sjelf iakttog icke »ordningen», utan for ifrån hela nöjet. Middagen var dock lika rolig för det (jag skall beskrifva den närmare härnäst), och bland alla talen väckte Prins Oscars och mitt lifligast bifall. Han drack en skål för universitetets välgång, och jag talade

om: *Lunds universitets politiska betydelse, såsom en normal- och plantskola för ett ungt slägte med friska idéer, med hufvudsakligen fästadt afseende på fädernes-landets stora frågor.* Jag gjorde härvid en, som man sade mig, lycklig erinran

om detta unga slägtes deltagande i representations-reformen. — Ni får nog läsa talet i tidningarna.

Efter hemkomsten från denna middag har jag sammanskrifvit förestående och ämnade just hvila mig lite, då min värd, åtföljd af en hel skara, inträdde och drog mig ut igen.

— Farbror (jag är redan »allas farbror») — måste framför alla andra vara med på vår fest i afton. Kom bara! I procession! . . .

Hvad är att göra?

Jag följer.

Vidare härnäst. *T—l—n*, Th. D:r

"Den sköna Helena"

repeteras nu som bäst af våra permitterade »kammarherrar», för att nästa år uppföras på Riksdagsteatern. Visserligen hyste man i början stora betänkligheter om företagets lyckliga utgång, ty ingen ansågs fullt lämplig att utföra titelrolen; men »han, som förstör allt»,*) lofvade gunstbenäget att öfvertaga densamma och skingrade derigenom alla tvifvel. Helenas och Leonas representanter, kända som ypperliga »solodansörer», komma äfven att visa sin skicklighet i den högre balletten.

Så här äro rolerna fördelade:

Agamemnon	Lagerbjelke.
Menelaus	Fröman
Achilles (den morske)	Eric Josias.
Ajax I	Rulle Tornérhjelm.
Ajax II	Unga Liss.
Paris	Bildt.
Orestes	Liljencrantz.
Calchas	Sundberg.
Philocomes, anställd vid åskan.	Jöns Pehrsson.
Euthykles, (guld)smed	Wallenberg.
Helena	Hedlund.
Bacchis, Helenas förtrogna	Julius Lindström.
Leona, Parthænis, hetärer	Key. v. Schultzenheim.
Vakt	Kanslipersonalen.
Slafvar	Landtmannapartiet.
Adonisgråterskor	Manderström. af Ugglas. Abelin. Lagerstråle.
Furstar, Furstinnor	återstoden af 1:a Kammaren.
Folk	återstoden af 2:a Kammaren.

*) Är naturligtvis skriffel för: "han, som *förstår* allt"?

Sättar-Nisse.

"Rationell landtbruks-lärdom."

På en examen vid ett stort landtbruks-läroverk — det kan nu göra detsamma, hvad det heter och hvar det ligger *) — ställde den »nitiske och djupt lärde» direktören till en lärjunge följande fråga:

— Kan herrn säga mig, hvad man, för åstadkommande af god linskörd, behöfver mer än — jordmån?

— Fuktighet, föreslog den tillfrågade.

— Ånej, ånej, inte var det min mening.

— Ljus . . .

— Duger inte . . . något annat?

— Värme?

— Hå kors! Vet inte herrn hvad det är? *Rensning*, vet jag!

Samme direktör är också mycket stark i definitionen. Såsom bevis derpå kan anföras följande profstycke från hans s. k. föreläsningar:

»Kragstör» är en sådan stör, som är lika med samma stör i en gärdesgård, som är rund på midten och spetsig i båda ändar.

*) Man skulle kunna gissa på *Ultuna* Det gör åtminstone *Sättar-Nisse.*

Fruntimmers-mode.

Chignon à la bläckhorn.

(Rekommenderas åt medlemmar af sällskapet L. W.)

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXII.

421. »Den söta ungen!» — sa' pojken om mormor sin.

422. »Det hör till saken!» — sa' sotarn om skrika.

423. »Detsamma sa' jag!» — sa' han, som tacka' för maten.

424. »Det var susen!» — sa' Blomberg.

425. »Det är betänkligt!» — sa' Sundberg om saligheten.

426. »Det är så långt till skogen!» — sa' Törnberg, elda' med yxskaftet.

427. »Ditt lif hänger på en tråd!» — sa' skräddarn åt synålen.

428. »Ditåt lutar det, madam lilla!» — sa' tornväktarn.

429. »Du är mitt lif!» — sa' Svedborg åt palten.

430. »Förblindade verld!» — sa' Snus-Brita.

431. »Han är en dj—l i trä'!» — sa' bond' om hackspetten.

432. Hon är inte vacker, men stark!» — sa' snickarn om likkistan.

433. »Hvad potatisen smakar skönt, när den är lagad på det här viset!» — sa' bond', satte mun till bränvinspannan.

434. »Ingalunda, ingalunda!» — sa' lilla Schröder.

435. »Inte mej emot!» — sa' han, som såg hustru sin hänga.

436. »Jag släpar min tid!» — sa' bond', hängde i tömmarna, när hästen skena'.

437. »Ja vars, jag tiger!» — sa' prestens hund åt klockarkatten.

438. »Jo, jag tackar jag!» — sa' sotarn, fick en palt.

439. »Nu kommer det onda!» — sa' nämndemans pojke om vatt'gröten.

440. »Ruff!» — sa' skeppsgrisen, kom in i kajutan.

Små Djurgårds-epistlar.

II.

På morgonqvisten.

Måndagsmorgon är det. Min första "Djurgårdsepistel" är redan några timmar gammal, och jag måste således ge mig ut att samla nya ämnen till nya betraktelser.

Ack, hvilken herrlig morgon! . . . Solsken, fogelqvitter, grönska, daggperlor, och för öfrigt en stilla frid öfver hela nejden. Har ni någon gång haft snufva, och blifvit bjuden på en pris snus, som riktigt förmått rensa näsborrarne — då har ni haft ungefär samma känsla, som den jag nu erfar af det friska doftet omkring mig! Har ni varit nog lycklig och inbillat er i någon salig herdestund, att ni kysst ett par kyska qvinnoläppar — då har ni smakat ungefär samma "mumma" som jag, då jag i denna stund bryter ett blad från närmaste träd och suger daggdropparna derifrån! Har ni, i brist på jernväg, suttit en hel dag och skakat på "rapphöna", och sedan på en gästgifvaregård fått tillfälle att sträcka ut edra lemmar i en väl bäddad säng — då har ni njutit af hvilan ungefär med samma välbehag som jag, der jag nu rullar mig i grönsträset! Har ni, ögonblicket efter det ni betraktat en dam med pince-nez, skådat in i djupet af en sextonårig tärnas obeväpnade öga — då ha edra ådror genomströmmats af ungefär samma värma som den, hvilken nu bibringas mig af solstrålarne! Har ni hört en prest med långsläpig stämma från predikstolen sjunga fram sina usla svafveltheser, och sedan begifvit er till teatern samt lyckats få höra en väl sjungen opera — då har er själ hänryckts af ungefär samma salighet som den, hvaraf jag nu berusas, när jag hör den der lilla bofinken slå sina drillar straxt ofvanför mitt hufvud! Har ni i sällskap med en hygglig borgarfamilj gjort en liten tur till sjös och, när ni väl kommit i land och mutter sjelf dukat fram sitt medhafda munförråd, blifvit bjuden på "en stor sup med tilltugg" — då har ni sväljt den med ungefär samma aptit, som jag nu inandas den rena morgonluften! . . .

På de platser, som under gårdagens lopp varit tillhåll för svärjande åkardrängar och gräländе pepparkaksmadamer, trippa nu några gråsparfvar i allskönsro, och vifta så kokett med stjertarne, som om de för första gången skulle vara iklädda nya vårdrägter efter senaste modejournalen; och der i går hundratals luftiga kameliadamer gungade fram i eleganta equipager, der fladdra nu några brokiga fjärilar i lustiga ringar, och emellanåt fläkta de äfven ett slag omkring min värda person, men fly straxt bort igen, liksom skulle de göra narr af mig, sägande: "Dåre, der ligger du och sträcker dig och vill låtsa vara bättre än vi, i det du inbillar dig, att endast du förstår att rätt njuta af lifvet; men — *flyga* kan du ändå inte!"

Men tyst! . . der nalkas några grupper af menniskofigurer, förmodligen återvändande från Friesens park eller något annat förlustelseställe. Först kommer ett, som det tyckes på de ömsesidiga ögonkasten, älskande par, bärande hvar sin lilla löfruska.

"Hvad det är skönt ändå, här i naturens sköte!" gnolar han.

"Ack ja — bara det inte vore så vått i gräset!" svarar hon.

"Nå, då slå vi oss ner på det gröna sätet, så sitta vi ändå i det gröna!" infaller han.

Och så sätta de sig på bänken och smekas och pussas, utan att observera min närvaro.

Ett stycke längre bort kommer ett annat par. Han är litet osäker på benen; men hon stöder honom så godt hon förmår med ena armen, och med den handen, som hon har fri, lyfter hon upp klädning och kjortlar, för att skydda dem mot vägdammet, och blottar dervid ett par knubbiga ben ända upp till knävecket.

"Du får lof att gå ordentligt, Kalle, om jag ska' följa med dig", puttrar hon.

"Kom aldrig och tala om *gå* med mig, som tjent i sex år vid lifgardet till häst!" — snäser han; — "hopp Brunte!"

Och så skuttar han några steg framåt, dragande henne med sig.

"Usch, Kalle, du är riktigt på *kulan!*" utbrister hon.

"Ja, det är hvarenda menniska!" — svarar han; — "hela jorden är en rund kula, ja, en riktig röfvarkula, eftersom jag förlorade hela min kassa derborta vid "Singelbacken", och det på blanka morgonkulan, fast de påstå så vackert, att morgonstund har gull i mun."

"Nej, men bränvin tycks den ha i stället!"

"Hva'sa'? Tror du jag super det som andra haft i mun! . . . Men det är detsamma . . . du är *du* min enda skatt, som jag inte singla bort för aldrig det. Tjosan, Kristin lilla!"

Och hastigt och lustigt göra begge två en kullerbytta ner i gröngräset, och så grälar hon, och så klappar han henne, och så lugnar hon sig och klappar igen, och ingendera förmärker att jag tittar på.

Se, der kommer ett tredje par! . . . Han gnider "Björneborgsmarschen" på en fiol och hon följer med i takt, hållande sin kavaljer i rockskörtet.

"Nej, nu orkar jag inte mera!" pustar han, i det han stannar och torkar svetten ur pannan.

"Åhjo, tag det der "purperit" ur Storhertiginna , så är Jansson snäll!" beder hon med en ömblick.

"Får gå då, om jag först får lilla pussen, förstås!"

Och genast räcker hon fram sin lilla trut, som han naturligtvis möter med sin stora dito; och så stämmer han upp igen, och begge två marschera i väg, sjungande: "Tag denna sabel! tag sabeln! tag sabeln!" o. s. v.

Men sedan de hunnit några famnar, stan ar han på nytt och utbrister:

"Nej, nu måste jag hvila mig en stund! Behöfver inte jungfru Lovis göra detsamma?"

"Usch nej, jag kan aldrig bli trött, när jag hör musik! Jag är alldeles galen i musik! Vet Jansson, i går eftermiddags var jag inte mindre än sju gånger fram till slätten och hörde på "Laurellska mordet".

"Ja, men Lovis ska' veta, att jag har stått och spelat hela natten i Friesens park."

"Nå, än jag då! jag har dansat hvarenda dans, jag, och skull kunna hålla ut ännu ett par timmar. Inte ska' då Jansson, som är karl till på köpet, komma och tala om trötthet . . . Fy, skäm ut honom och Carl XIII med!"

"Hälle jettus, så söt hon var, när hon sa' de der orden! Kom hit och sätt sig här bredvid mig på dikeskanten, så ska' jag spela "Zandahls kanon" för henne!"

Och så slå de sig ned midt ibland maskrosorna på dikeskanten, och han spelar och hon hör på. Men snart tystnar fiolen, och i stället börja de att spela upp en smattrande "kyssduett för munharmonica", såsom ja hört någon skämtare uttrycka sig.

Nu är det omöjligt för mig att kunna se på längre. Jag börjar känna mig underlig till mods och vänder i stället mina blickar upp till ekens grenar ofvanför mitt hufvud. Men tänk, äfven den der lilla bofinken, som för en stund sedan qvittrade så gladeligt, har nu valt sig en maka, och för henne håller han just på att qväda en mycket vemodig kärleksförklaring. Ja, i hvart enda träd, hvarje snår, hvarje buske är det på samma sätt! Hvart jag än skådar, ser jag ingen annan skog än — *älskog!*

Håhå! det känns verkligen tungt att vara ungkarl ibland . . .

Vore min gode vän, Carl Michael Bellman, här, skulle det sannerligen icke dröja länge förrän han vid min sida framtrollade en liten odalisk, med "hvita ben och röda fötter"; men der han nu ligger och solar sig på de Elyseiska fälten, behåller han troligen sina nymper för sig sjelf.

Uff! det är för märkvärdigt, hvad vårsol och grönska med mera sådant förlora mycket af sina behag, när kärleken börjar blanda sig i spelet! — Men då Venus svikit mig, har Bacchus alltid varit min skyddspatron.

Nere i Djurgårdsstaden, straxt bredvid mitt gamla kära "Gröna Lund"; — nu, troligen derföre att Carlén tagit vård om Bellmans minne, ommåladt med rödfärg — ligger ett litet "krypin", der jag mången gång förut vid den här tiden på dygnet hemtat lifselixir, när kro pen varit färdig att sjunga likpsalm öfver själen. Dit skyndar jag.

En sakta knackning på fönsterluckan . . . schyt! . . . Nej, intet svar! . . . Jag är frestad tro, att jag numera blifvit alldeles förskjuten af de olympiska storheterna . . .

Men —

Krogdörren öppnas, luckorna skrufvas,
ingen i staden klädd;
stjernan af morgonrodna'n liksom kufvas
ner i molnens bädd;
solstrålar strimma,
kyrktornen glimma,
luften blir så ljum . . .
Hvar är nu kappan?
här ser jag trappan
ned till Bacchi rum.
Gif mig en sup! Min själ
törstar snart ihjel!

Och nu, mitt herrskap, har ni en svag föreställning om Djurgården vid fyratiden *på morgonqvisten.* Nästa gång träffas vi litet längre fram på dygnet.

Fredman.

Jubel-telegram.

Lund, Jubel-Fredagen den 29 Jubel-Maj 1868.

Just nu öfverlemnar Biskopen å universitetets vägnar, krans och doctorsgrad åt Prins Oscar. Stort jubel. Phil. Doctor Oscar tackar nådigt och lofvar donera till universitetet 50 exemplar af "Svenska Flottans Minnen". — H. K. H. Phil. D:r Oscar och jag äro således de två ende, som utom den egentliga "ordningen", extra, erhållit doctorsgrad.

Trögelin.

Efterskörd från Riksdagen.

2.

Under diskussionen om kommunala rösträtten yttrade hr Jöns Pehrsson om arbetaren bland annat: »Man säger, att en arbetare icke har någon bildning. Men vi behöfva icke gå längre än se på dessa här gaslyktorna i taket, som äro gjorda af arbetares händer, och ändå äro ganska sinnrika.» — Detta var på förmiddagen. På aftonen uppträdde hr Julius Lindström i samma fråga. »En talare på förmiddagen — sade han — har talat om gaslyktorna i Kammarn och berömt dem; men jag ber er, m. h., kasta en blick på dem, så ska' ni finna, att de äro ganska olämpliga för sitt ändamål: att sprida ljus.»

Han hade icke talat ut, innan gasen, som just för ögonblicket var nyss tänd och derföre verkligen brann svagt, flammade upp med ett mycket starkt sken. Hr L. tvärstannade förbluffad, medan Kammaren skrattade rätt dugtigt på hans bekostnad.

Den minnesvård, som Eriks-dagen, d. 18 dennes, restes på Vitalis' graf, bär *icke* inskriften:

ÅT
ERIK SJÖBERG
(VITALIS)
AF
SVENSKA AKADEMIEN.

Akademien har förmodligen varit alltför mycket upptagen af sitt trägna ordboks-arbete, för att under 40 år kunna egna en flygtig blick åt en så underordnad sak som Vitalis' minne.

Hr Strandberg telegraferade i fredags till Posttidningen: »Primus framförde promovendorum tack och helsning», o. s. v. — När man är philosophiæ doctor, — som hr S. då var (ty förr än *efter* promotionen talar icke primus, hvilket ock telegrammet säger) så bör man — om man skall svänga sig med latin — veta, att det heter: *promotorum* (de promoverades) ej: »promovendorum» (deras, som skulle promoveras.)

Hr Jolins förut omnämnda afskeds-recett är nu bestämd att blifva nästa Lördag, d. 6 Juni.

Till förmån för gubben Happe (som dock, trots sina 65 år är rätt ungdomlig), veteranen från den tiden, gamle Torsslow dirigerade Djurgårdsteatern, den gamle älskaren, som, efter hvad en tidningsnotis berättat, älskat icke mindre än tre generationer, gafs såsom Nisse ock förra gången omnämnde — i måndags afton å Nya Teatern en dramatisk-musikalisk soirée, hvartill fru Hedin, hr Nyforss, fröken Wickman och hr Selinder benäget bidrogo, alla ihågkommande det gamla bibelspråket: "them ther mycket hafva älskat, them skall ock mycket förlåtit varda." Glanspunkten för aftonen var ett tillfällighetsstycke: "En kammarjungfrus drömmar," ett litet skämt i en akt af Lea och Octavia Carlén. Det lilla stycket, anspråkslöst men nätt och ledigt, slutade med nedanstående i anledning af teateranslagets nedsättande Kamrarne tillegnade qvicka kupletter, sjungna af fru Hedin och af den talrika publiken mottagna med en bifallsstorm så mäktig, att Nisse i andanom ser alla biljetter till de fem första representationerna redan antecknade, i händelse den kungliga teaterdirektionen skulle falla på den förståndiga idén att låta pjesen uppföras på den k. dramatiska teatern.

I höga Kamrar, jag er vill be
Thalias tempel att skona!
Vi "Sköna Helena" afsked ge,
om blott vi kan er försona.
Ja, den der färden till Creta var fatal,
och vittnar dåligt om fruarnas moral,
och "Kamrarne"
äro gifta de —
den saken, den är naturlig!

Och den balletten är också svår
och tål nog vid att sig sansa;
skall den behållas, då den väl får
i gröna benkläder dansa;
ty det är vackert, när konsten hon är blyg,
skall hon ha ben — må hon hafva dem i smyg;
och sipp, sipp, sipp,
och tripp, tripp, tripp,
om skuggan dansar öfver ängen.

Men jag om Kamrarne tror allt godt
och om publiken desslikes;
vi få nog anslag ändå så smått,
om än på sparsamhet skrikes;
ty unga flickor med anlag och figur,
de öppna "alla kamrar" — eller hur,
applåden hörs —
aktrisen rörs,
och gör så här
(med en slängkyss åt publiken)
åt allesammans!

Uttydning af rebus *) i föreg. n:r:
Butik med många kunder.

*) af Bröderna Berg.

För redaktionen: J. G Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom

N:r 23. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 7 Juni 1868.**

Prenum.-pris: i Stockholm: för helt år 4: 75, för 3 qvartal 3: 75, för halft år 2: 50, för 1 qvartal 1: 25; i Landsorten: för helt år 5: 25, för 3 qvartal 4: 13, för halft år 2: 75, för 1 qvartal 1: 38. Lösn:r 10 öre. Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag. Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor: för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer. Stockholm, *Bergström & Lindroth.*

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

D:r Trögelins Minnen från Jubelfesten i Lund.

II.

Enligt löfte i mitt förra bref vill jag nu, till en början, skrifva något närmare, än jag då hann, om den stora middagen, som jag var bjuden på efter det jag erhållit min doctorshatt.

Det var på Föreningens stora sal, hvilken till de här dagarne fått en »jubelanstrykning», som det stod i Lunds Veckoblad. (I parenthes sagdt, har jag hört af många, att nämnda annars så förståndiga och »unggubbliga» tidning nu under ett par veckors tid varit riktigt jubel-galen.) Det märkligaste i dekoreringen var, att man satt Carl X:s och Carl XV:s namn bredvid hvarandra. Om inte svenska historien ljuger, hade dock Carl X varit död i 8 år, när »gamla Carolina» föddes.

Som jag förut nämnt, hade Kungen redan ledsnat vid hela jublet och farit sin väg, samt tagit Riksmarskalken och Erkepappa med sig. Till all lycka hade han dock lemnat Prinsen qvar.

Matsedeln vid nu ifrågavarande middag var (liksom vid andra) skrifven på *franska*. Svenskan är naturligtvis alldeles för simpel vid dylika jubel-tillställningar. Men då tycker jag, att det passat mycket bättre i stycke med allt det andra lärda, om man skrifvit på latin . . .

Då detta var den första jubel-middag som jag, såsom Theologiæ Doctor, var med på, och naturligtvis alla ville göra en så märkvärdig mans bekantskap, så blef jag snart upptagen till höger och venster. Jag tog derföre inte så noga reda på alla tal och skålar, mer än dem jag förra gången som hastigast vidrörde. Vid alla skålarne sköts med kanoner (undras just, hur mycket krut, som förspilldes i Lund de der dagarne) och verser vid de flesta sjöngos af särskildt inbjudne s. k. matsångare (d. v. s. sångare af lägre rang än hedersgubbarne, och som annars inte fått vara med.)

Det var efter hemkomsten från denna middag, som jag afsände mitt förra bref, glad att ofvanpå alltsammans få taga mig en lur.

Men såsom jag redan då antydde, var det icke förunnadt en trött stackare att gå och lägga sig. Kl. 9 hade nämligen studentcorpsen sin stora fest på samma sal. Denna hade nu på en liten stund fått en ny, och, om jag så får säga, *lärd* »jubel-anstrykning», bestående i talarestol m. m.

Såsnart Prins Oscar steg in, togs han emot med folksången. Det var klart, att man räknat på att få se kungen; men då han redan var sin kos, så hyllade man prinsen som kung, och längre kan man inte gerna gå i underdånighet. Men det galnaste var med verserna till kungen, som nu utdelades. I den första stod det:

"Dig, Sveriges Konung, dig vilja vi
en jublande helsning sjunga.
— — — — — — — — — — —
Dig vilja vi ur våra hjertans grund
välkomna och hylla i samma stund" —

hvilket allt naturligtvis prins Oscar, såsom den »välkomnade och hyllade», fick taga åt sig.

I nästa vers stod att läsa:

"Ty du är ädel och svensk och *ung*,
ja, du är ungdomens egen kung."

Det kan man då säga, är ett riktigt jubel-smicker, att kalla en menniska, som går på 50-talet, för *ung*. Men i Lund skiljer man, som bekant, icke så noga mellan unga och gubbar.

Slutet af det gudomliga jubel-qvädet lydde:

"Och sist från ynglingahjertan går
ett *tack*, att *ibland oss här du står*."

Till skam för gästerna, mig sjelf inberäknad, måste jag säga, att vi lite hvar drogo på munnen åt det befängda häri. Det var också många som tyckte, att, när författarn haft goda sex timmar på sig, sedan kungen for, så hade han väl kunnat hinna skrufva om sina verser lite, så att han nu sluppit stå der som ett spektakel med dem.

Nu steg en upp och höll ett grannt tal, som de tyckte om, och jag med. Men mot slutet hade han samma otur som nyss med verserna (de sade, att det var han, som skrifvit dem). Han skulle till att jemföra Carl XV med Carl X, och det hafver sig minsann icke så lätt. Och så hade han läst öfver talet så, som om han skulle haft kungen framför sig; men när denne nu redan var för f-n i våld (jaja, förstå mig rätt!) så blef det alldeles på tok igen. Jag tyckte, det var riktigt synd om den stackars talaren, der han stod och bråkade, för att få det att gå någorlunda ihop.

Ofvanpå det så sjöngs en kantat — för studenterna behöfde inte vara sämre

än sjelfva de gamle akademigubbarna hade varit dagen förut i kyrkan. Och se'n det väl var undangjordt, steg rectorn fram och räknade upp namnen på en mängd personer, som blifvit utnämnda till s. k. hedersledamöter af föreningen. Det sades, att detta skulle vara en ersättning åt några, för det man glömt att göra dem till hedersdoctorer.

Jag kan naturligtvis inte så noga veta, hvad det behöfs för meriter för att bli hedersledamot i den der föreningen; men nog saknade båd' jag och flera på förteckningen ett namn, som ganska väl förtjent plats der. Det var professor *Anders Petter Wy-Bromander*. Härom året gaf han ju Lunds studenter *gratis* undervisning i sitt dubbla italienska bokhålleri, och de höllo en stor fest för honom, der han hedrades med granna tal, bland annat, om jag inte minns orätt, just af densamme, som nu var rector. Jag tycker derföre, att man mycke väl kunnat göra Wy-Bromander till hedersledamot . . .

Nu fingo vi för en stund komma ut i det fria, för att se på ett fyrverkeri. »Det fria» var då just inte rätta ordet, för der var en förfärlig trängsel. Mitt paraply, som jag hade med mig och spände upp för att freda min nya hatt för de satans raketerna, det fick jag nu se för sista gången. Jag satte visserligen in en jubelannons efter det i tidningen, men det hjelpte inte. Hvem hade väl tid att läsa tidningar de dagarna?

Fyrverkeriet för resten var både grannt, som något i Stockholm, och lyckades äfven väl. Det senare kom sig deraf, att prins Oscar hade den nåden att med högtegen hand antända den första raketen.

Denna antändning skedde medelst en s. k. »dufva» — en fin, poetisk bild af den höge antändarens blyga väsende. — Bland pjeserna förekom ett nummer: »*Solens Op- og Nedgang*», (fyrverkarn var från Köpenhamn) — af hvilka förmodligen den förra skulle tänkas år 1668, den senare åter såsom vid innevarande jubelfest.

Ute i trängseln stötte jag på min vän Jöns Pehrsson, som också slagit sig lös för att se på herrligheten. Det lät på honom, som han kommit ned, för att se, hur mycket som tål att dras in på staten för »gamla Carolina».

Efter fyrverkeriet, d. v. s. kl. 12 på natten, skulle vi till att äta igen. Föreningen bjöd på sexa i nedra våningen, och när den väl var »inmundigad», bar det af upp i öfra våningen, för att höra på tal. Mat och tal, och tal och mat — aldrig var det annat!

Nu må man tro, det vexlades artigheter, fram och tillbaka, med de olika universiteterna i hela Skandinavien; och så mycke verser sedan! Det var en riktig syndaflod, med respekt till sägandes. Det enda, som jag hörde sägas var något värdt med, var verserna till Köpenhamnarne.

Tredje och sista Jubel-dagen.

Detta blef den märkligaste af allihop. Ni vet allaredan, hvarföre.

Innan vi anställde den vanliga processionen för att gå i kyrkan, såg jag bispen före, och några andra akademiska

gubbar efter, lägga i väg, allt hvad benen höllo, till telegrafen. Hvad som stod på, kunde hvarken jag eller någon annan utfundera; men förskräckligt hemlighetsfulla sågo de ut, när de kommo derifrån.

När vi väl kommit in i kyrkan, så gick först åt en god stund, medan det gjordes ett tjog medicinska doctorer. När det var klart, skulle de ta till med de filosofiska. Det var en professor, densamme som dagen förut satte kransen på Erkepappa — han var förskräckligt liten, knappt så stor som Lilla W. — och han skulle anställa den högtidligheten.

Men just som han skulle klifva upp i kathedern, för att kunna synas, kom det ett telegram till bispen. »Vänta lite!» sa' han till lilla professorn, »mens jag läser det här!» Och så läste han, och så sa' han en gång till: »vänta lite» — och så bad han att få låna en krans. Af en märkvärdig slump fanns det en krans till öfverlopps; någon måtte ha haft med sig en för mycket. Den tog bispen, och så gick han bort der prins Oscar satt, och bad om nåden att få sätta på honom kran-

sen, och kallade honom för hedersdoctor — men då, skall jag säga, blef det en uppståndelse! Prinsen sjelf blef så innerligen rörd, så han måtte tidt och ofta torka sig i ögonen med näsduken.

Det var med uträkning som bispen sjelf ombestyrde prinsens bekransning; ty skulle lilla professorn ha gjort det, så vete Gud, hur han skulle ha burit sig åt. Han hade väl fått stå på en stol och prinsen ligga på knä, om det skulle ha lyckats.

Inte heller vet jag, hur det gått med den beräknade effekten, om inte händelsen gjort, att det fanns en krans ledig. Den der händelsen var bestämdt en sådan en, som man brukar säga ser ut som en tanke.

Och tänk: om prinsen, med sin kända blygsamhet, afböjt utmärkelsen, som han naturligtvis icke *kunde* vara beredd på? Då hade man stått der med långa näsor!

Nog af: allt gick väl ihop — precis efter uträkning, skulle jag ha sagt, om det inte tydligen varit en s. k. *improviserad* öfverraskning,

Jag hörde en gråhårsman, som satt bredvid mig, säga att en sådan extrahögtidlighet icke inträffat mer än en gång förut i Lunds Domkyrka, och det var år 1829, när som Tegnér, också i universitetets namn, bekransade en dansk skald, som hette Öhlenschläger. Det var — sade min granne — om icke lika, så åtminstone *nära på* så högtidligt, som hvad *nu* skedde. Han tyckte sig också i andanom se Tegnér och Öhlenschläger titta på sina båda efterträdare: Flensburg och D:r Oscar. Han tyckte t. o. m., att de två första logo smått — det var naturligtvis af pur förtjusning *).

När vi gick ifrån kyrkan, intog prinsen—doctorn en plats, som vittnar lika mycket om blygsamhet som om fin takt. Han gick nämligen emellan de unga doctorerna och hedersdoctorerna, så att det var svårt att säga, antingen han räknade sig såsom den ringaste af de förre, eller som den främste af de senare.

Hvart vi tågade fram, sågo vi damer, som snyftade af rörelse, och viftade med näsdukarne och sade: »Gu signe den söta prinsen!» Åh, det var så vackert, så vackert!

När vi blifvit opplösta, hade vi lite tid på oss, innan vi skulle till att äta igen. Det var promotionsmiddagen, som skulle taga våra återstående krafter i anspråk.

Bland alla tal, som höllos vid denna, var H. K. H. Doctor Oscars det mest

*) Såsom tillägg till hvad vår högtärade korrespondent D:r Trögelin här ofvan nämnt, citera vi ur Lunds Veckoblad för d. 30 maj (kursivering af oss):

"Ett särdeles imposant ögonblick var det, då Universitetets procanceller Biskop Flensburg, innan han lemnade promotor venia promovendi, sjelf bekransade och till philosophiæ Hedersdoctor creerade H. K. H. Hertigen af Östergötland. *Det var en vacker syn att åse denna bekransning*, och Lunds Domkyrka kan nu i sina annaler inregistrera, att för *andra* gången en furste — och denna gång en *boren* furste — på parnassen inom dess murar emottagit den friska lagern af detta Universitet, som på samma sätt fordomdags hyllade en *främmande* skaldefurste".

Den gemensamma benämning: "skaldefurste", hvilken här tillägges Öhlenschläger och D:r Oscar, är, vid en jemförelse emellan båda skaldskap, fullkomligt befogad. *Red.-Nisse.*

rörande. Han sade, bland annat, att han var *alldeles ovärdig* den utmärkelse han fått, men att han ville *genom ödmjukhet* göra sig förtjent utaf den; vidare, att han visserligen tyckte mycke om Upsala — der han ju »studerat» — men att han nu var *lika fast*, och, *om möjligt, ännu hårdare* bunden vid Lund. Detta tal dref, efter hvad någon sade, enthusiasmen upp till 100 gr. Cels.; och sannerligen blef det icke så hett inne, att jag för min del måste ut och svalka mig lite.

Men ett-tu-tre blef jag anammad af ett halftjog nya doctorer, som drogo mig med sig ut i ett annat rum, der de nödvändigt ville dricka med mig, såsom en af de mera framstående hedersdoctorerna, och der de hurrade för mig så förskräckligt, att jag riktigt hissnade — så lärd jag också blifvit på de två dagarne.

Men — mitt andra bref hotar att växa till samma längd som det första, och det är derföre tid att tänka på att få slut på det.

Efter middagen hade sjelfva Lund — d. v. s. stadsborna — en tillställning för oss, som var trefligare än alla andra — derföre att vi fick vara ute i det gröna — och som skulle ha varit ännu trefligare, om vi fått se några fler af våra värdar. Det var märkvärdigt, hvad många höllo sig undan. Var det af blygsamhet, så var den då alldeles öfverdrifven.

Här hade jag den lyckan att under en lång stund fästa otaliga afundsjuka blickar på min person. H. K. H. D:rn var nämligen så innerligen nådig och nedlåtande att godhetsfullt göra sig så gemen och tala med mig.

— Goddag, Trögelin, hur mår du? — sa' han till mig.

— Tackar, som frågar, Ers Kongl. Höghet och Doctor! — svarte jag. — Har den äran gratulera!

— Tack du! Helsa din hustru!

Han till och med tog mig i hand, och på ett par dar efteråt hade jag inte hjerta att tvätta mig om den handen. Jag ville så länge som möjligt ha likasom lite qvar af kungligheten . . .

Efter detta tyckte jag mig ha jublat mer än nog. Promotionsbalen vände jag ryggen åt, och morgonen derpå åt hela Lund. Jag ville fara till Smålen och *sjelf* framföra den nådiga helsningen från H. K. H. Doctorn.

Men om några veckor, om helsan är med, kommer jag upp till Stockholm, och då skall jag, ifall jag får lof, bjuda allmänheten på:

En sommar i Stockholm,

af

Trögelin,

Th. D:r.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXIII.

441. »Den här veckan börjar trefligt!» — sa' han, som gick till döden på månda'n.

442. »Den något har, han något spiller!» — sa' gumman, hade tre gryn i vanten och tappa' de två.

443. »Den som had'en på en »tåt» och fick dra'n opp och ner i halsen!» — sa' åkarn om supen.

444. »Det drar i sathålet!» — sa' kärringen, satt i kyrkdörrn.

445. »Det som mankerar i ena ändan, fallerar i den andra!» — sa' bond' om stocken.

446. »Det var en god tjenst!» — sa' kärringen, fick åka med en half mil för långt.

447. »Halfvan går!» — sa' Spångberg, drack ur halfankaret.

448. »Här behöfver spacklas!» — sa' målarn, låg full bakom gärdsgår'n.

449. »Jag har kört mer vatten än du har sett!» — sa' åkarn till sjöman.

450. »Jag tar dem för ro skull!» — sa' bond', stal årorna.

451. »Jag ser inte land för bara alskog!» — sa' sjöman, stod på utkik.

452. »Klippt ska' de' vara!» — sa' presten om fåret.

453. »Kom nu, hunger och dyr tid!» — sa' gardisten, hade en ankarstock under ena armen och ett vedträ under den andra.

454. »Ni får ge efter!» — sa' han, som gräla' om gifningen.

455. »Nog förstod jag piken, fast han var fin!» — sa' stadssoldaten, blef kallad »korf».

456. »O Gud, hvad silfver!» — sa' bond', fick se tenngjutarståndet.

457. »På min ära!» — sa' biskop Benzelstjerna.

458. »Se sedlar!» — sa' löjtnanten.

459. »Skönt att få lite rent på sej!» — sa' sotarpojken, vände skjortan på julafton.

460. »Utrops-tecken!» — sa' auktionisten om klubban.

Små Djurgårds-epistlar.

II.

På förmiddagsqvisten.

Hvad tiden ändå har för en märkvärdig förmåga att omgestalta allting här i verlden! Djurgården för hundra år sedan och nu — hvilken ofantlig skilnad!

Om Bellman, den skalken, hvars glada sånger just äro de, som gjort undertecknad odödlig, så att jag fortfarande, som en annan liten Nisse, traskar omkring i Stockholm och dess omgifningar — om Bellman stege ned bland sina gamla kära ekar, skulle han förvisso ha svårt att känna sig hemmastadd, och jag för min del rodnade bestämdt högt upp öfver öronen, der jag svettig och flåsande, inklämd i den trånga och åtsittande bonjouren, stode bugande framför skaldekungen, och på hans fråga: "Hvarföre tar du inte af dig rocken, när du tycks svettas så fasligt i den?" — nödgades svara: "Ursäkta, bror hofsekter. men det är numera stridande mot goda tonen att midt på blanka förmiddagsqvisten gå i skjortärmarne!"

"Hvad nu!" — skulle han säkert utropa, i det han mot min ringa person slungade en blixt ur hvardera ögat; "äro vi icke i Guds fria natur? Går icke kung Gustafs ande fortfarande omkring i backarne och lossar etikettens bojor från det sanna folklifvet? Är icke detta den plats, der en gång blott Ulla Winblad var den befallande herrskarinnan? Icke sannt, mon frère —

"Om denna parken
rår kärleksmonarken
och en kung;
Djurgåln heter marken —
stöt waldhorn, sjung:
Sjung till exempel
om Fröjas tempel,
som här stå,
med uråldrig stämpel
och mossa på!
Sjung här om jungfrumord,
och hur en brud blir gjord,
hur under waldhorn hon kämpar och spritter på
ett bord!
Ulla Winblad, ingen skymf,
min nymf!"

Med en ännu djupare bugning än förra gången, skulle jag naturligtvis svara:

"Thet var then tiden! Och hade man då känt den der visan, som slutar med: "hvad gör det i alla fall om hundra år?" — så hade den bestämdt varit mycket mera populär än som nu är fallet. Men si, nu tillhör Djurgården staden; nu har den sin egen polis, med tillhörande vaktkontor; nu äro de Fröjas tempel, som här återstå, tillhåll endast för näsvisa "knämopsar" och okynniga "kattungar"; nu målar man öfver den "uråldriga stämpeln" med regnbågens alla färger, och synes det någon "mossa", så är den artificiell; nu har man annat att göra än blåsa waldhorn på förmiddagarne, och hör man något ljud så här dags på dygnet, så är det blott slamret af plankorna i brädgårdarna, eller af malmstängerna i jernvågen; och slutligen får jag upplysa att, om det också varit en tid, då du sjelf i skjortärmarne suttit just på detta ställe och qvädit dina herrliga sånger, så går man numera helt allvarsam sin väg framåt i dubbla rockar midt i brännheta sommaren, och till tjenst för det lilla fåtal, som möjligen tror sig kunna undvika att blifva förkyld vid första vindpust, har man för några dagar sedan derborta vid Alkärret, i den forna schweizerilokalen, gifvit rum för en ny (i parenthes sagdt, rätt god) idé, som det kan synas af skylten ofvanför dörren: "*Ytterplagg emottagas mot kontramärken*". Priset är för resten 5 öre, och dit skyndar jag, för att åtminstone lätta af mig den här kappan, som jag bär på armen. Au revoir, mon cousin!"

Och så måste jag hastigt och lustigt skynda i väg dit ner till sandöknen; ty ni skall veta, mitt herrskap, att det i dag är Annandag Pingst, och följaktligen någonting för mig att studera. Man måste följa med sin tid, heter det, och inte kan jag hjelpa, om min vän Carl Michael skulle kasta en sned blick efter mig, höja föraktligt på axlarne och säga:

"Tvi dig, du är icke längre *min* Fredman! . . .
Och du, som var hans mor sedan —
Tvi den paulunen, tvi ock det verke,
man till din brudsäng drog!
tvi dina ögon och ditt jungfrumärke,
som hans far bedrog!" — — — —

Sedan jag erhållit ett kontramärke af den artiga mamsellen i kontoret, drager jag mig framåt slätten. Allt är tyst och stilla. Endast i närheten af "Ekbacken" äro några schåare placerade på marken kring ett par mångelskebord, och roa sig med att nappa efter vadorna på tvenne passerade "skönheter i trasor", hvilka, med hvar sin tilll brädden fyllda ölmugg i handen, f rsöka att, utan att spilla öfver en droppe, hoppa jemnfota öfver ett närbeläget dike. Att hvarje "hopp" åtföljes af en skallande skrattsalfva, är naturligt.

Icke ett enda equipage är synligt, och dammet på vägen upprörres allenast af en stor bondskrinda, körd af en gammal kärring. Bakom hennes rygg ligger en solbränd flickjänta, makligt utsträckt på en hösäck och viftande med en trasig parasoll, som mera liknar ett såll än en vanlig solskärm. Troligen vill hon begagna sig af Djurgårdens kända förmiddagslugn, för att sedan kunna säga, att äfven hon en gång lekt herrskap i den mångbesjungna parken.

Det stora hoppet.

B-DT och A. O. W-LL-NB-RG (*till* A. R. F. v. S-D-W): Hopp! Seså bara, var inte rädd! När man har så ypperliga »ressurser» i trampolinen, måtte man lätt kunna hoppa öfver tre rivaler!

v. S-D-W: Men tunnbandet, som ni håller framför mig?

B-DT och W-LL-NB-RG: Bah, det spränger du lätt igenom; det är bara ett papper och finns här blott för att lugna »skrikhalsarne» — *de andra* nämligen . . . den störste af dem, han tiger som ett godt barn!

(S-D-W *följer uppmaningen, och lyckas med »väns och väns vänners» hjelp hoppa så, att han sjelf, ifrån att vara alldeles* **utestängd,** *kommer* **närmast** *Nådens thron, från hvilken en — hamnkaptens-fullmakt skall utdelas.)*

Några famnar efteråt kommer en bryggarkärra i skenande fart. Kratsch! . . . der ramlade en korg öfver ända, och vipps äro ett dussin pojkar, svarta om näsan och nakna om fötterna, framme för att i sina strupar ur buteljtrasorna rädda några ölsqvättar undan förgängelsen. — Ännu en gång: kratsch! . . . och breflådan derborta i hörnet faller krossad ner på marken. Folksamling, polis, hurrarop, med mera sådant! — Vill man arrangera ett folknöje i Stockholm, så behöfver man blott ge sig i ett högt samtal med en poliskonstapel.

Se, der springer ett fruntimmer i alléen! . . . Det var knäfveln, hvad hon har brådtom! Barmen går i höga vågor, och ett hvarf hvita kjolspetsar fladdra vildt kring de snabba fötterna . . . Ah, hon är bestämdt aktris och skall troligen vara på någon repetition på ett visst klockslag! Gud, hvad den punktligheten är vacker!

Genom porten, som leder till Tivoli, utträda ett par äldre herrar.

"Hur bekommer dig vattnet i dag?" frågar den ene.

"Åhjo, jag är lika frisk och kurant, som jag brukar vara. Jag gör bara hustru min sällskap." —

"Nå, hur är det med henne då?"

"Ingen fara alls, kära bror! Det är egentligen dotter min, som dricker brunn, och vi dricka för hennes skull, förstås."

"Jaså; hvad har hon för sjukdom då?"

"Ja, det har hvarken hustru min, jag, eller hon sjelf reda på!"

"Hahaha! det der var lustigt! . . . kom, så gå vi upp på Hasselbacken och ta en konjak!"

"Nej, inte passar det så här på förmiddagsqvisten!"

"Nå, inne hos Westerbergs på Manégen då! . . . der är man mera ogenerad."

"Kör till!"

Och så smyga de begge hedersmännen i väg, för att, dolda för verldens ögon, öfverlägga om hvad som är passande eller ej.

Men fåfängt spanar jag efter en skymt af det der vackra och friska folklifvet, som fordom gjorde Djurgården så brokig, och der jag sjelf så ofta var en gifven bild i den rörliga taflan. Fåfängt spärrar jag upp ögonlocken för att åtminstone upptäcka en enda af dessa anspråkslösa familjegrupper, som med sina fyllda krus och matkorgar aldrig försummade att, framför allt i Djurgårdens lunder, fira pingsten, hänryckningens fest. Kan det vara möjligt, att de gröna backarne utom stadens öfriga tullar så förmått eröfra hufvudstadens lustvandrande befolkning, att icke åtminstone ett halftjog förirrat sig hit? —

Men tyst! . . . jag hör ljudet af en klarinett. Hejsan! der nalkas verkligen en liten karavan. Bredvid klarinettblåsaren, en harmonist från gardet, går farsgubben sjelf, rökande en stor sjöskumspipa; sedan kommer söta mor, med en kaffepanna i den ena handen och ett paraply i den andra; dernäst följa ett par lärpojkar, knegande på en stor matkorg; pigan med en vattenflaska; så sönerna med hvar sin buteljkorg; så döttrarna med kappor, parasoller och schalar; och sist slägtingar och bekanta af alla kulörer, hvar och en med sin lilla börda.

Väl framkomna till en vacker och skuggrik backe, gnolar far med munter ton:

Hvila vid denna källa,
Vår lilla frukost vi framställa! — —

Mor förstår genast hvad gubben menar, och så kommenderar hon: "halt!"; hvarefter läger uppslås under närmaste träd. Mor bullar fram på marken af de medförda Guds-gåfvorna, far sköter bränvinsflaskan och stämmer sedan upp, accompagnerad af harmonisten:

"Himmel, hvad denna runden,
af friska löfträn sammanbunden,
vidgar en plan i lunden,
med strödda gångar och behag!
Ljufligt der löfven susa
i svarta hvirflar, grå och ljusa;
träden en skugga krusa
inunder skyars flägt och drag.
Tag, Ulla, tag,
vid denna måltidsstunden,
ditt glas, som jag!
Himmel, hvad denna runden
bepryds af blommor, tusen slag!"

Och foglarne, som rundt omkring gunga bland blommor och blad, qvittra i takt med de kända tonerna, och echot i Djurgårdsbergen har icke någon *"förmiddagsqvist"* på länge haft en så klangfull stämma.

Fredman.

Samma dag H. Exc. grefve Manderström afgick som utrikesminister, lär härvarande preussiska sändebud ha aflåtit ett lyckönskningstelegram till grefve Bismarck.

Sedan det nu i ministèren finnes minst fyra läsare (nämligen: Carlson, Adlercreutz, Ehrenheim (litet), Wachtmeister (d:o) — och möjligen en till), så kallas densamma för *Läse-kabinettet*, men troligen står det sig icke längre än det gamla på Nya Kungsholmsbrogatan.

Likhet och olikhet.

På tal om den beryktade extra-bekransningen i Lund gör Eskilstuna Tidning (hvars redaktör, som bekant, är en litterär person) följande jemförelse:

»För 39 år sedan, vid 1829 års filosofiedoktorspromotion i Lund, hände det, likasom nu nyligen, att tjenstförrättande prokanslern före promotionens början begärde en krans med de orden:

— »den är icke för mig, men i en vill jag adla dem alla.»

Det var den gången »skaldernas Adam», som lagerkröntes af Esaias Tegnér. I år fick förf. af »Svenska flottans minnen» en krans af — hr Wilhelm Flensburg.

Öhlenschläger var en furste bland skalderna (»thronarfvingen i diktningens verld, ty thronen är Göthes»); prins Oscar kan väl knappast kallas för en skald bland turstarne. Men så är väl också biskop Flensburg bra andligen undermålig, mätt med den store Esaias.

Fabeln lärer, att man icke skall genom underdånigt fjesk framkalla jemförelser, som måste utfalla både till ens egen och höga vederbörandes nachdel.»

Rebus.

(Uttydning i nästa n:r.)

För redaktionen: J. G Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom

N:r 24. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 14 Juni 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Kotteriernas makt.

Kabinetts-stycke i 1 akt.

Personerna:

Hofmarskalken.
Inspektören.
Kontrollören.
En lång Figur.
Teater-Nisse, tyst åhörare.

(Scenen föreställer ett luxuöst möbleradt kabinett i Hofmarskalkens ungkarlsvåning. I fonden en kåsös; till höger en hög toilettspegel; till venster en liten bokhylla, hvarå synas: Chevalier de Faublas' äfventyr, ett par trasiga delar af Casanovas memoirer (svenska öfversättningen), "Handbok i ridkonsten för herrar och damer", "Ingen ohyra mer!", "Sköna Helena" och "Riddar Blåskägg" i ett band, Exercisreglementet, samt Rangrullan. — Hofmarskalken ligger i en hvilstol, med cigarr i munnen och lekande med ett litet ridspö. Figuren ligger på magen i en annan hvilstol och bläddrar i Adelskalendern. Inspektören och Kontrollören inmarschera.)

Inspektören och **Kontrollören** *(bocka sig först och göra sedan ställningssteg).* Gud bevare herr hofmarskalken!

Hofmarskalken *(nickar nådigt. Till Kontrollören).* Högvise Dingdang, berätta du för oss hvad som passerat!

Kontrollören *(till Inspektören).* Snusförnuftige Wijkis, berätta du för oss hvad som passerat!

Inspektören. En ny skandalskrifvare har uppträdt! Herr hofmarskalken har måhända läst Allehanda för i Lördags?

Hofmarskalken. Läser aldrig de förbannade tidningarna!

Kontrollören. Inte jag heller; men jag har hört talas om den der skandalösa artikeln om vår teater. Hvad är det för en, som skrifvit det der?

Inspektören. Det lär vara den der Wetterhoff.

Hofmarskalken. Wetterhoff? Har aldrig hört talas om honom.

Inspektören. Åh, det är en finne . . .

Hofmarskalken. Är det en finne? Då ska' jag, förbanna mig, anmäla karlen hos ryska ministern!

Kontrollören. Ja, det blir det bästa. Bara vi lika lätt kunde bli af med de andra, som skrika och skrifva . . . De lära säga, att de skrifva af rent intresse för den dramatiska konsten.

Hofmarskalken. »Rent intresse för den dramatiska konsten», hvad vill det säga?

Kontrollören. Åh, jag vet nog, hvarför de göra väsen!

Hofmarskalken. Hvarföre då?

Kontrollören. Jo, den der Atterling vill bli teaterns regissör . . .

Inspektören. Och den der Schöldström?

Kontrollören. Litteratör . . .

Inspektören. Och den der Wetterhoff?

Kontrollören. Kontrollör . . .

Inspektören. Och den der Gustafsson, som skrifver krönikor i Aftonbladet?

Kontrollören. Inspektör . . .

Inspektören. Satans patrask! *(Grinar och tar sig en prise de contenance.)* Och den der gemena Söndags-Nisse?

Kontrollören. Är ilsken för det vi aldrig satt in våra annonser hos honom . . .

Inspektören. Och Göteborgstidningarna, och Lunds Weckoblad, och alla de andra skrikhalsarne i landsorten?

Kontrollören. De ä' rasande för det vi inte skickat dem några fribiljetter!

Hofmarskalken. Ja, det är klart! Men är förslaget färdigt ännu om vår nya »stat»?

Inspektören. Om herr hofmarskalken täcktes kasta en nådig blick på förslaget . . . *(Tar fram ett papper.)*

Figuren *(rycker det till sig).* Äh, låt mej få se! *(Ser i förslaget.)* Men, hva' ä' de'? Ska' Svante få *mer* än jag? Ska' han bli föreståndare för elevskolan?

Hofmarskalken. Svante behöfver förtjena! Han ska' bort och plaska sej i sommar. Stackarn, han har ju hela året haft sin stygga skarlakansfeber. Och lite uppmuntran behöfver han, förbanna mej! Korderojsbyxorna, som Hans Majestät alltid brukat skicka honom hvar jul, torkade in nu sist. Ni vet, »den största sparsamhet» . . . Och då Svante blir föreståndare för elevskolan, får han mindre besvär med . . .

Inspektören. Hm! *(Tar sig en pris och gnolar:)* »Yrket, Robin, är fint och nätt» . . .

Figuren. Skäms du inte, Wijkis, ska' du gnola i hofmarskalkens närvaro!

Inspektören *(rullar sig i stoftet).* Jag ber tusende gånger om förlåtelse! Jag kom bara att gnola en liten refräng af Béranger.

Hofmarskalken. Berangschär? Hva' är det för en? Är det en ny skandalskrifvare?

Inspektören. Nog har han skrifvit skandal, men nu är han död för flera år se'n.

Hofmarskalken. F-n i våld med honom då! — Men, förbanna mej, är jag inte riktigt sugande! *(Till kontrollören.)* Tag hit bläck och penna och förslaget, får jag teckna under det! Men geschwindt!

Kontrollören *(bockar sig ödmjukt, gör sedan ställningssteg och räcker fram det begärda).* Gud bevare herr hofmarskalken!

Hofmarskalken *(skrifver under förslaget och lemnar det till kontrollören).* Nu ska' en sup smaka skönt! — Lägg skräpet der på kåsösen! Adjö -- marsch!

Kontrollören *(afsides, i det han marscherar ut).* De ä' för sturska att äta middag i sällskap med mej! Gör ingenting! Det är ändå *jag,* som styr hela »verket»!

Hofmarskalken *(till de båda andra).* Nu far vi ut till Hasselbacken och äter middag! Res på dej, Frippe! *(Slår med ridspöt Figuren ett lätt slag a posteriori.)* Ställning! Räta er! Framåt marsch! *(Marscherar ut, följd af inspektören och Figuren, under det alla tre sjunga:)*

Ja, låt oss svära,
svära vid vår ära,
att oss försvara
mot hvarje fara;
ty se, vårt "vara eller icke vara"
beror dock mest uppå vårt eget öfvermod!
Låt oss derför, nu som förr,
med lust och fröjd ge f-n opinionen!
Sopa rent för egen dörr
ej brukas ens af Den, som finns på Thronen.
Och sina "gossar" skall *Han* nog försvara
och oss bevara
ibland sin skara! —
Till Hasselbacken låt oss derför fara,
att dricka *Calles* skål i ädelt drufvoblod!

Teater-Nisse *(skyndar fram till kåsösen och läser förslaget).* Låt se, hur de der herrarna gjort upp den nya »staten» för »verket»!

	Rmt Rdr.
Förste direktör: hofmarskalken af Edholm (fri våning, med ved och ljus)	12,000.
Sekreterare: hr Hvasser (d:o)	5,000.
Sekreterarebiträde: fru Hvasser (d:o)	1,000.
Kontrollör: hr Dumrath s:or (d:o)	5,000.
Kamrer: hr Dumrath j:or	3,000.
Förste regissör, Förste litteratör, Andre d:o, Inspektör, Läkare, Kostym-ordonnatör, Ballettmästare, Kormästare, Maskinmästare: hr Wijkander (fri våning, med mat, ved och ljus)	10,000*).
Adjutant åt den föregående: hr Fürstenhoff	4,000.
Recensent: hr Claes Lundin	3,000.
Dekorationsmålare: hr Hermansson	200.
Kapellmästare: hr Peipke	500.
Andre regissör: hr Booberg	1,000.
Inspektör öfver teaterskräddarn: hr Fredrikson	4,000.
D:o öfver teaterperukmakarn: hr Hartman	600.
D:o öfver falluckorna å Dram. T.: hr Dumrath j:r	600.
Föreståndare för Elevskolan: hr Svante Hedin (fri våning, med ved och ljus.)	5,000.
Lärare i sång: fru Almlöf (fri ved o. ljus)	2,000.
D:o i deklamation: hr Paul	100.
D:o i språk: fru Dumrath	2,000.
Förste inspektör öfver de manliga eleverna: Kabinetts-kammarherre Falkenberg	Åran (?).
Andre d:o: hr Fredrikson	500**).
Förste d:o öfver de qvinnliga d:o: f. d. ryttmästare Manderström	Åran (?).
Andre d:o: ordonnansen Thure Nilsson	500**).
Summa Rmt Rdr	**60,000.**

Statsanslaget!

Och detta skulle utgöra »balansen» i — Kongl. Teaterns »stat»! — Jojo, »staten» skall föras! »Embetsmännen» vid »verket» (de tärande) måste ha *sitt* i främsta rummet; de *närande* (sujetterna) — ja, om de få något — det står i Guds och Carl XV:s hand!

*) och en liten häst — att rida på mellan begge teatrarna.
**) samt sportler.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

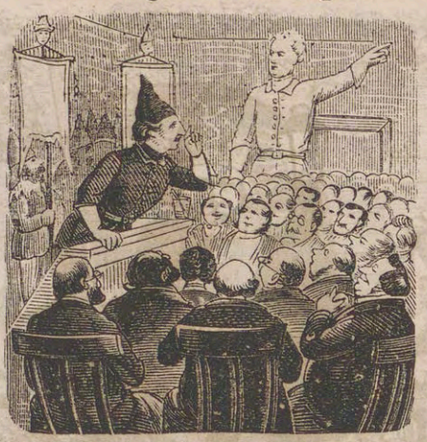

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tjugondeförsta Föreläsningen.

Under det Carl, såsom jag i min senaste föreläsning nämnde, låg sjuk i Krakau, var hans fiende, August, icke overksam. Han sammankallade sina polackar till en riksdag i Lublin (juni 1703), der de visade sig lika ädelmodiga emot honom, som Ultuna-styrelsen (med landshöfding Hamilton i spetsen) fortfar att visa sig emot tit. Amëen. (Apropos, hvarföre blef icke äfven *denne* hedersdoctor nu vid jubelfesten i Lund — t. ex. i juridiska fakulteten, till hvilken nationalekonomi ju hör?) . . . De svuro honom ånyo tro och lydnad, de beskedliga polackarne, ehuru de icke hade just stora skäl dertill.

Såsnart emellertid Carl blef frisk, vardt det annat af. Han lät se, att han fortfarande var densamme — alldeles som hr af Edholm gör. August slog han vid Pultusk och det grundligt ändå — sjelf förlorade han hela 11 man — och intog under årets lopp tre fästningar, deribland Thorn, hvilken dock icke föll genast som den började belägras (det dröjde fem månader). Allt har sin tid; fråga redaktören af Svensk Författningssamling, om han inte nyligen behöfde nära en månad för att låta trycka K. M:ts beslut om bysättningsstraffets upphäfvande!

Nu kröp August återigen till korset, som man säger. Han riktigt förödmjukade sig, förklarande att han ginge in på hvad vilkor som helst, bara Carl ville låta honom få fred; han betedde sig, med ett ord, lika ömkligt som en f. d. ordförande i den s. k. »Evangeliska Fosterlandsstiftelsen» gör, när han, blifven statsråd, håller gudsnådliga tal, som lukta af konventikel . . .

Men allt hjelpte August lika litet, som Lunds jubelfest förmår rädda universitetet från att så småningom gå sin död till mötes. Carl hade föresatt sig, att August skulle afsättas ifrån polska thronen, och detta hans beslut var lika orubbligt som hr Edholms att stanna qvar — och ruinera Kongl. teatern. Olyckligtvis för August, började man t. o. m. bland hans egna undersåter tro, att hans afsättning var enda sättet att rädda det af kriget illa tilltygade landet.

Ändtligen sammanträdde en ny polsk riksdag i Warschau (juni 1704). Erkebiskopen af Gnesen var Augusts fiende, och såsom prest väl förtrogen med djefvulstyg, ställde han genom ränker så till, att August blef afsatt. Polska kronan stod nu till Carls fria förfogande, liksom våra svenska postkontor stå till vårt »landtförsvars». Carl behöll emellertid icke kronan för sig sjelf — det hade han kanske gjort, om han varit lika egennyttig som en liten nyhetstidning, hvilken icke vill uppträda emot lotterier och utvandringar, blott för att icke mista vederbörande »agenters» annonser. Han gaf alltså bort herrligheten åt en polack, Stanislaus Leczinsky.

August var dock lika litet utan ressurser, som en riksdagsman, när han skall skrifva sin reseräkning och vill förtjena några riksdaler på en väg — som han aldrig farit. Han hade näml. några anhängare och vänner, hvilka bildade ett motförbund i Sendomir. Sålunda lyckades han att få ihop en liten här, med hvilken han körde bort den, som inkräktat hans thron. Men då kom Carl, och nu blef August sjelf i sin ordning bortkörd (»hvar och en är herre öfver sin stackare»). Carl erkände dock, att Augusts general Schulenburg gjorde sitt återtåg med utmärkt skicklighet — så, som Aftonbladet, om det vill rädda sitt »anseende», måste draga sig ur spelet nu, ifall allmänheten skulle vilja veta, hvarföre den stora tidningen icke haft ett ord om sin patron hr A. O. Wallenbergs svåger, hr v. Sydow, och de »outredda naturkrafter», hvilka skaffat honom ett rum, och det första, på förslaget till hamnkaptenstjensten i Stockholm.

Tacksamheten i Skeninge.

(Otroligt, men sannt.)

Vid Östgöta-slätten, der Sken-ån går fram,
när ej den förtorkats af sol och af dam,
der grisarna visa den resande vägen,
är Skeninge stad, som vi veta, belägen.

Den staden — jag rår ej — är långt ifrån stor . . .
(förlåten mig ordet, I Skeninge-bor!
Det står här för eder och kommande slägter:
ej blefven I skapade till arkitekter! —

Jag gick den reelaste "gatan" framåt,
der husen stå lutande som på försåt;
jag såg med förundran — och klandrade smaken —
hur gräset fick växa och frodas på taken.

Bland kåkarna fann jag *en* byggnad likväl,
som utgör för staden dess stolthet med skäl;
med tornur och spira och luftiga fönste
den står, ibland rådhus, förvisso ett mönster!

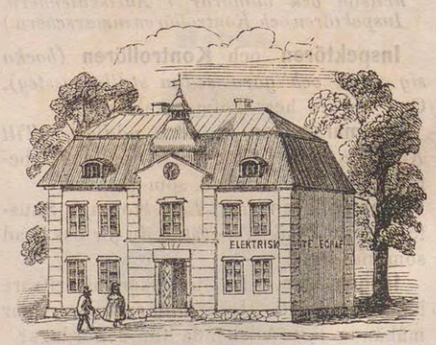

Rådhuset i Skeninge.*)

*) Stadens "allt i allom": det begagnas äfven till *Elementarläroverk, Telegrafstation, Drätselkammare, Exercisrum för Skarpskyttarne, Sessionsrum för Stadsfullmäktige,* hvarförutom en blifvande *Filialbank* är ämnad att inrymmas i samma hus.

Derinne en fråga blef framlagd en gång,
de välvise herrarnes ro till förfång —
de fingo ej snarka som vanligt kring bordet,
ty borgmästarn sjelf tog helt visligt till ordet:

"Att tacksamheten är en pligt,
bör allraminst af oss förnekas;
och derför män I nu utaf min bön bevekas
att lyssna till ett ord af största vigt.
Att staden har fått detta hus till skänks, I veten,
och uppenbar är också hemligheten,
att utan det vi intet rådhus haft . .
Nu gifvarn står med sexti år på nacken,
en husvill usling. Åldermannen Kraft,
som skänkt oss ett palats, skall han väl dö på backen?
I viljen nog — det kan jag väl förstå —
att han, som nu vår hjelp behöfver,
se'n af sitt forna allt han ingenting har öfver,
skall nödigt skydd af sta'n till dödda'r få.
Jag derför ett förslag vill lägga fram för eder:
att vi, kommunen för all tid till heder
och nämnde ålderman till hjelp och stöd,
och som en tacksamhetens gärd för huset,
det han oss skänkte af sitt öfverflöd,
må gifva honom rum och kost i — fattighuset."

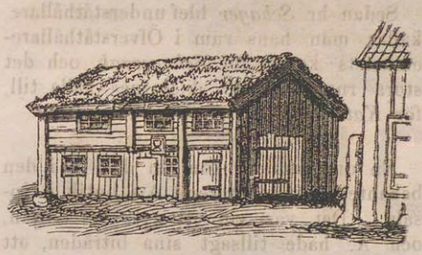

f. d. Fattighuset i Skeninge.

Det talet, det tycktes hvar rådman så godt;
och alla de fingo nu faseligt brådt
att ropa: Förslaget vi antaga villigt,
ty hedrande är det och rasande billigt!

Och gubben, den gifmilde, blef utan krus
inmotad i fattighuskyffet burdus . . .
Der dog han, se'n först han fått tid att besinna,
hur lätt man en medborgarkrona kan vinna.

Isidor K.

Fruntimmers-mode.

Chignon à la kastrull.
(Rekommenderas åt kastrull-kommendanter.)

Till bevis på att satsen: »den största sparsamhet bör iakttagas», åtminstone någon gång efterföljes, är Nisse i tillfälle att meddela sina Läsare den Matsedel från Hôtel Phoenix, efter hvilken

Evangeliska Fosterlandsstiftelsens middag i thorsdags serverades:

Dillströmming med stufvad potatis. Vatten.
Sylta och rötter . . . . . Bay. öl.
Ölsupa . . . . . Vatten.
Kalfkött, mycket ungt . . . . . Bay. öl.
Kaffe utan cognac.

Och detta allt för på förhand af värdarne: Statsrådet A. och Lector E., bestämdt pris af 60 öre kuvertet.

Hjelpgumman.

(Som »går till och från».)

(Melodi ur "Pariserlif.")

Jag för de höga flitigt sopar,
för embetsmän respekt jag bär;
när man mot mina "herrar" ropar,
straxt med min qvast till hands jag är!
Jag sopar rent, der smuts man kastar,
(och helst, om den från pressen kom) —
och när man någon af dem lastar,
jag — gör en *anekdot* derom!
Ja, jag skall sopa, sopa, sopa rent :,:
När som man mina "herrar" lastar,
jag — gör en anekdot derom! :,:

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXIV.

461. »Den i mig!» — sa' bagarn om galten.

462. »Deri ligger det!» — sa' presten, tappa' barnet i dopfunten.

463. »Det här var inte i min väg!» — sa' torsken, blef dragen på land.

464. »De äro inte af det slaget!» — sa' fransosen om åsnorna.

465. »F-n i fåtöljerna!» — sa' Smörholt, satte sig i degtråget.

466. »Frihet bor i Norden!» — sa' Grönvall, släppte ut grönsiskan.

467. »Gammal är äldst!» — sa' Karl i Torsäter.

468. »Har jag inte mat, så ska' jag åtminstone ha något att äta på!» — sa' tjufven, stal bordet.

469. »Hälften vore nog!» — sa' bond', när hustrun fick trillingar.

470. »Ingenting att tacka för!» — sa' tiggarn, fick en kaka bröd och ett fat välling.

471. »Jag hade inte der att göra!» — sa' flickan.

472. »Kliffs!» — sa' kattan, föll i brunn.

473. »Konstiga bref, far min skrifver!» — sa' studenten, när han inga pengar fick.

474. »Kronans kaka är dryg!» — sa' han, som fick 28 dygn.

475. »Misstag på person!» — sa' kärringen, föll i varggropen.

476. »Naturanlagen ä' olika!» — sa' Lundstedt, torka' sig om en näsborr i sender.

477. »Nock en Stock!» — sa' tysken, fick käppen.

478. »Ombyte förnöjer!» — sa' kärringen, vrängde skinnpelsen.

479. »Så slå uträkningarna fel!» — sa' kärringen, fick 2 gånger 18 till 32.

480. »Ynkelig färd!» — sa' tuppen, när Vaska-qvarn följde med strömmen.

Små Djurgårds-epistlar.

IV.

På middagsqvisten.

Pling, pling, plang! . . . nu ringer "Prinsessan Eugenie" för tredje gången. Ett par raska skutt — och jag är ombord. Der är fullt hus, och fin publik är det också. Ett par herrar puttra visserligen temligen högt om "usla och trånga landningsbryggor", med mera sådant; men det der är saker, som en städad Stockholmare aldrig lägger sig i, hvarföre jag vänder mig åt motsatt håll, och lyssnar i stället till strömmens oroliga brus under brohvalfven.

"Loss! framåt!" ropar kaptenen, och så klyfver "prinsessan" näbb med den "blåfotade" drottning Amphitrite . . .

Hvad skimrande vyer
i Solgudens ljus! —
hvad granna statyer!
hvad kyrktorn, hvad hus!
hvad vimplar, som flägta
från master och tåg!
hvad måsar, som jägta
från sky ner till våg!

Och Nationalmuseum sedan! . . . Nog är det bra vackert för det priset! Och Hammers salong, som, med hr Berndt till styresman, under nu förflutna vinter utvecklat så mycken sann konstnärlighet! . . . Och se norska ministerhotellet . . och se Skeppsholmsbron . . . och —

Se Beskow'ska kyrkan,
så putsad och fin!
Se "nordiska styrkan", *)
i bild af Molin! . . .
Den står i "skym-undan",
det medgifver jag;
derför till begrundan
jag har ett förslag:
Man *fram*-flytte gruppen
— det kallas för smak —
och dem, som ställt upp'en,
man ger lite — *bak!*

Men på några minuter har ångslupen kilat förbi alla dessa herrligheter, och jag hinner knappt egna ett ögonblicks beundran hvarken åt den nyputsade akterspegeln på den ståtliga amiralsjakten, som ligger förtöjd derborta i Skeppsholmsbugten, eller åt lilla "Sköldmöns" inbjudande fördäck straxt bredvid, förrän vi äro i land vid Djurgården. Jag stannar qvar till sista man i båten och låter passagerarne passera revy för mig.

De två nyss omnämnde herrarne, som puttrade öfver "landningsbryggorna", göra sig beredde att först bestiga landgången.

"Det är för märkvärdigt, hvad hrr vederbörande i alla möjliga brancher ha svårt för att låta bli att göra sig löjliga!" mumlar den ene.

"Instämmer! instämmer!" svarar den andre, i det han med en liten förgylld silfverspade praktiserar en dugtig pris ur snusdosan i näsborrarne.

"Se bara på grushögarne, som ä' utströdda öfver den öppna platsen här vid Alkärret! Nog kunde man väl kosta på oss en liten "rullstensperiod", som plattade ned herrligheten, så att en stackars fotgängare åtminstone sluppe få sina skodon sönderskurna!"

Åh, det här är ett intet emot i Allmänna

*) Herrskapet torde ursäkta uttrycket; ty det är så förbaskadt svårt att få in det rätta namnet: "Bältespännarne", i den här ofvan följda klassiska versformen.

Fredman.

gränd; der riskerar man att drunkna bland grus och småstenar!"

"Prosit!"

I detta ögonblick får den siste talaren en kännbar knuff i sidan af en kyparpojke, som, bärande en stor bricka, fullastad med konditorivaror, tränger sig up i land.

"Vet du inte "tojs", lymmel!" utropar herrn.

"Blef herrn "knuffad?" hånar pojken, med ett skutt öfver relingen.

"Kom hit, ska' jag ge dig, din näsvising!" återtager den förre.

"Kommer straxt!" svarar kyparen af gammal vana; men tar i stället till benen och schappar uppåt landsvägen.

"Nej, se lilla fru rådmanskan i Stockholm!" — gnäller en fruntimmersröst bredvid ångpannan; — "Hvad blåser det nu för vind?"

"Har den äran, fru fabrikörska!" — svarar ett annat fruntimmer i brandgula handskar och löslockar, hängande från hvardera sidan af chignonen långt ner på bröstet; — "vi ha kommit upp till hufvudstaden för att roa oss några veckor, sedan min man fick wasaorden härom dagen."

"Herre Gud, hvad frun måtte vara lycklig!... Min gubbe har visserligen också en tocken der stjerna, fast det bara är den tunesiska Nichan-Iftikhar-orden, som han fick för några år se'n för att han skänkte bejen ett dussin ullstrumpor... Håhå!... Nå, hvart ska' herrskapet nu ta vägen?"

"Vi ska' naturligtvis till Hasselbacken och äta middag och höra på Beyerböckska kapellet. Se, der vinkar min man framme i fören!... Tjenarinna!"

"Adjö, min sötaste fru rådmanska! smaklig måltid!"

Och efter fru rådmanskan passerar ett tjog andra passagerare, alla resande från landsorten, och alla hviska de halfhögt om att "det ska' bli gudomligt att få äta middag på Hasselbacken." Att resa till Stockholm sommartiden, utan att vid hemkomsten kunna tala om att man spisat middag på Hasselbacken, det är också ungefär detsamma som att vara bjuden på konjakstoddy — utan konjak.

Just som jag slutat ofvanstående reflexion, blir jag trampad på tårna af en ung man på modet. Då han dröjer med att bedja om ursäkt, utropar jag sjelf ironiskt: "Ursäkta!"

"Skadar inte!" svarar han helt obesväradt och vänder sig om till ett annat lejon, som står och grinar med en cirkelformad bit fönsterglas i ena ögonvrån. — "Ska' vi gå på Pohlsro och försöka den der tvåriksdalers-table-d hôte'n?... Eller kanske du tycker den är för tarflig, så gå vi upp till Davidson!"

"Jag föredrager Blå porten!" — hviskar den andre — "der kan man få halfportioner. — Sedan gå vi till Hasselbacken för att dricka kaffe och — peta oss i tänderna."

Till sist reser sig från bänken en grupp af tre glada själar i hvita studentmössor. De ha under hela färden skrattat och pratat temligen högt — nå, glädjen tillhör förnämligast ungdomen, och när man till på köpet för första gången varit i elden och gått helskinnad derifrån... när, såsom h. h. erkepappa så vackert uttrycker sig, "dagen är glad", hvarför skulle man då icke sjelf vara glad?... Hvem har för resten ej, vid första synliga fjun på ofvanläppen, försökt att så fort som möjligt dränka "skolpojken?"

"Hvar ska' vi äta middag?" frågar numro ett af de tre muntra gökarne.

"Vi gå till något ställe, der vi få enskildt rum!" svarar numro två.

"Det är jag med om; der det finns piano och trefliga flickor!" utropar numro tre.

Och så begifva de sig arm i arm i land, och undertecknad följer efter.

Detta påminner mig om den glada tiden, då *Mowitz* i verlden skulle bli student, men blef förargad till slut, samt slog både Pufendorf och Grotius i väggen —

"Och åt krögarn panta'
Lexicon, Colloquia,
och Zopfens Varianta";

hvarefter —

"Tre studenter, certim tre,
till Stockholm sig utstyra,
stanna på Tre Remmare,
i skrubben numro fyra:
Mowitz, stolt
i sin kolt,
satt' sig der som præses,
drack så bålt, så det var bålt,
och utgaf nya theses."

Första thesis afhandlade huruvida det vore enligt med moraliteten att ändra om dieten för Bacchi män, och den andra rörde sig kring skilnaden "mellan öl pluraliter och en person, som dricker." Slutligen —

"Tredje thesis skulle ges;
men præses damp af stolen,
och en opponent, så hes,
damp ned i kapriolen;
Fredman kom,
— filibom! —
med musik och flickor...
och de lärde vände om
som åsnor och borickor."

Men ack, blodet hoppar icke med samma liflighet som förr i ådrorna på mig, och jag lemnar derföre mina tre ångslupskamrater i fred, i hopp att de reda sig bäst på egen hand och att jag någon gång i framtiden får återse dem som vida större "ljushufvuden" än hvad Mowitz var.

I stället beger jag mig vidare framåt vägen. Nu tycks det vara den tiden på dygnet, då Djurgården egentligen vaknar. Från Hasselbacken och Pohlsro brusa toner från både sträng- och messingsinstrumenter; eleganta herrar och damer tillskynda från alla kanter; jernbärare och brädgårdskarlar stå i hörnen och öfverlägga om på hvilken krog de skola taga sig middagsrispen; en omnibus, fullproppad med herrar i frackar och hvita halsdukar, kör fram till Franska värdshuset; två droskor och tre hyrkuskvagnar rulla in genom Blå porten; några cigarrmånglare traska omkring med sina "vandrande butiker" och gnola redan med godt minne ur "Pariserlif": "Eder rock i ryggen spruckit opp, spruckit opp!" o. s. v.; en liten barfotad flickunge frågar, om jag vill ha "friskt vatten"; och en lika späd pojkbyting, med skjortan hängande ute genom de trasiga byxorna, ber att få "stå på näsan för en slant", eller att "få en slant ändå!" —

Jag känner mig dock ingalunda lifvad af allt detta. Det är någonting halft, som genomgår det hela Hellre "morgonqvistens" idylliska frid än "middagsqvistens" uppstyltade elegans och cacherade tråkighet! — Om det funnes någon hygglig restauratör, som ville servera mig en enkel diner med helan och halfvan här på den fria gräsmattan!... Kanske — om jag egde Portugals, Spaniens och Stora Brittanniens kronor, samt hade en liten prinsessa i min famn!... Men nej, jag vänder tillbaka till ångbåten...

Skål, kamerater,
generalstater,
helige fader i Rom och din ätt!
Slut på min messa!
Farväl, prinsessa!
kronan är borta, hon kom också lätt.
Ände på psalmen!
Jag går till "Malmen"
och på kredit tar en sup och kotlett.

Fredman.

"Det var två skälmar som..."

(Apropos Öfverståthållare-embetets visa åtgärd att låta utforska, huru långt dess myndighet gentemot Magistraten sträcker sig.)

Öfverståthållare-embetet: Det här brödstycket ska' vi dras om!

Magistraten: Mitt är det!

Ö.-S.-E.: »Det vare hvarken mitt eller ditt — låt det skiftas!»

Magistraten: Det var en Salomonisk dom! Men hvar finns då *gränsen* för din myndighet — och för min?

Ö.-S.-E.: Kära vän, det är med oss precis som med en skarp sax: vi båda ä' »skärorna»; vi klippa inte hvarandra, men Gud nåde den syndarn, som kommer emellan!

Tre dagar af en Fadermördares lif.

1. 2. 3.

Sedan hr *Schager* blef underståthållare, kallar man hans rum i Öfverståthållare-embetets kansli för *Schagerrak*, och det stora rummet, der »kissarne» hålla till, för *Kattegatt*.

En ung student kom en dag in i den bekante »hattstofferaren» A:s butik i Upsala. Det var vid ett nytt års början, och A. hade tillsagt sina biträden, att studenterna icke vidare finge taga något på »krita», eller, som det hette, »skrifva upp». Den unge X. var känd i butiken, hade handlat mycket der. Sedan han försett sig med hvad han behöfde, sade han: »skrif upp det här på mig!» — »Jag skulle säga herrn» — sade bodbetjenten — »att vi inte skrifver upp något mera.» — »Jaså» — svarade X. — »så kom ihåg det ändå», och gick lugnt sin väg.

Fru Stenhammar har af hr Edholm blifvit "tagen till nåder" vid Kongl. Teatern.

Djurgårdsteatern kommer bestämdt att lefva "Pariserlif" hela sommaren; ännu åtminstone har det inte gått af för mindre än fulla hus hvarenda qväll.

Det är också något till friskt, det der Pariserlifvet! — så friskt, att de "bättre" fruntimmerna i Filipstad, om de varit med om det, bestämdt genast skulle skicka hr Zetterholm en bannlysning. Men som Stockholm lyckligtvis icke är något Filipstad, så får Pariserlifvet gå i fred.

Och hvad skall jag säga om musiken? — Gå och hör den — och gnola den så sjelf — och hör den se'n i potpourrier hvart ni vänder er — så kan ni sjelf säga, hur bra den är!

Hvad som också är bra, det är spelet: fruarna Bergströms, De Wahls och Hodells, herrarne Bergströms (blott lite mer parisisk i kostymen!), Thegerströms och Warbergs.

Men hvad som inte är alldeles så riktigt bra, det är öfversättningen (af hr Gustafsson, sägs det). Hvarföre t. ex. göra hufvudfiguren till en ryss (Sparavinsky), när han i originalet är en *svensk* (Le Baron de Gondremarck)? Var man kanske rädd, att det skulle ha "stött" oss att se en landsman såder ute på vift? Bah! Eller mötte det några svårigheter vid baronens eller baronessans entrée, der de börja med att tala svenska ("Kanner ni Paris och kan alpaga mein nicht Krrrrr...") och sedan öfvergå till franska? Förhända; men svårigheterna dervidlag har öfversättaren ändå fastnat uti. I hvad fall som helst är ju den nämnda ändringen en förfalskning.

Teater-Nisse.

Uttydning af rebus i föreg. n:r:
Pristagare.

För redaktionen: J. G Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 25. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 21 Juni 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Anmälan.

Söndags-Nisses första hälft för i år slutar med nästa nummer, och derföre ber han att få, i förbigående, rekommendera den instundande andra i vänners och gynnares hågkomst.

Från och med n:r 27 kommer Nisses läsares gamle vän **Trögelin** — Theologiæ Doctor vid senaste (Posttidningen skulle skrifva: sista) jubelfesten i Lund — att i dessa spalter skildra sina nöjen och intryck under **En sommar i Stockholm,** bland hvilka särskildt må nämnas hans redan förut utlofvade Vandringar genom Nationalmuseum, samt, framför allt, hans besök vid **Landtbruksmötet** i Juli och **Kyrkomötet** i September, af hvilket senare han är sjelfskrifven ledamot.

Dessutom hoppas han att få sammanträffa med de vidtberyktade reseombuden för huset Kladderadatsch i Berlin, Herrar **Schultze** och **Müller,** hvilka nyligen — såsom allmänheten torde veta — offentligt tillkännagifvit sin afsigt att göra ett besök äfven i Sverige.

För den, som vill vara med om så mycket roligt och på förhand försäkra sig derom, är priset det vanliga, billiga:

I Stockholm:

för Juli—December . . . . Rmt 2: 50;
för Juli—September . . . » 1: 25.

I Landsorten:

för Juli—December . . . . » 2: 75;
för Juli—September . . . Rmt 1: 38.

Stockholm i Juni 1868.

Redaktionen.

Teater-Nisses sägner.

(Parodier på sånger ur "Fänrik Ståls sägner".)

I.

Hofmarskalken.

Och hofmarskalken *Edholm*
spatsera' i sin sal,
bröt af sin långa tystnad
och klämde fram ett "tal."
Uppvaktande för gången
han hade summa tre:
hr *Dumrath,* hr *Wijkander,*
samt *Frippe,* endast de.

Vår hofmarskalk tog ordet
och talte allvarsam:
"Teatern — fan anamme! —
går baklängs, icke fram.
Det hopp, jag byggt på "Romeo",
tycks ej fullbordadt bli,
"Maria Stuart" fallit,
det stödet är förbi.

Jag trott allt i det längsta
på *Calle;* men, ni vet,
han nödgas "iakttaga
den största sparsamhet." —
Emellertid så skrikes
i hvarje tidningsblad,
och hotande ses nalkas
de grymma *björnars* rad.

Och derför har jag fattat
ett högvist, stolt beslut,
en föresats allvarlig
jag ärnar föra ut:
I dag jag hänger på mig
de ordnar och de band
och andra vedermälen,
jag fått af Calles hand.

Min granna hofmarskalksfrack
jag ämnar lägga an;
Svärds-ordens-stjernan bär jag
som krigare och man;
min hatt med hvita plymen,
och se'n mitt blanka svärd,
nog ska' de slå med häpnad
och skräck "patraskets" verld.

Wijkander skall mig hjelpa
med wasens gröna band;
och Dumrath kan mig borsta
allt med sin vana hand;
för Frippes mjuka fingrar
det blir en vanlig sak
att kammarherre-nyckeln
helt sirligt fästa bak . . ."

Och hofmarskalken Edholm,
högtidlig, tyst och stum,
stod snart i all sin prydnad,
helt lik genral Brum-Brum.
Han var för stolt att tala,
han endast tog en pris
ur herr Wijkanders dosa
och snöt sig på *sitt* vis.

Men sedan med en stämma,
som gick "i Been og Marv,"
han ropte: "Framåt, gossar!"
och gick omkring ett hvarf —
Och Frippe och Wijkander
marschera' i hans spår,
och efterst luffa' Dumrath,
som höst går efter vår.

Om Kongliga teatern
ett annat skick han gaf

med denna stolta handling,
det vet ej tusan af! —
Men visst slog han med vördnad,
när han kom'dera': "halt!",
båd' Dumrath och Wijkander,
och *Frippe* framför allt.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tjugondeandra Föreläsningen.

Sedan Polen sålunda fått en ny konung i Stanislaus, slöt Carl fred med detta land (nov. 1705). August deremot ingick nytt förbund med czar Peter.

I jan. 1706 såg sig derföre Carl föranlåten att, jemte Stanislaus, bryta upp emot Grodno, der ryssarne funnos; ty till dessa hade han lika godt öga som Allehanda & komp. ha till »Göran» för det han blottat, att det mest var deras »Busenfreunde», det sparsamhetsyrkande »landtmannapartiet», som i sina reseräkningar passat på tillfälle att »sko sig» . . .

Nu sände August bud till Schulenburg, som låg nere i Schlesien, och befallde honom komma opp, så skulle de hjelpas åt att alldeles tillintetgöra svenskarne, att börja med Rehnsköld. Men denne var lika påpasslig, som pastor Flyborg, när han nere i Skåne fick se, att en fåraherdeplats (hos Jakob) blifvit ledig här i Stockholm, och tänkte som Beckman, när han genom ett »herdabref» uppmanade norrlänningarne att välja »kristligt sinnade» *elektorer* för kyrkomötet: »bättre att stämma i bäcken (elektorsvalet), än i ån» (kyrkomötet).

Derföre var Rehnsköld så fiffig att angripa Schulenburg, innan denne hunnit sammanträffa med August — och att han kunde göra så, var för honom lika stor lycka, som det var lycka för Lunds jubelfest att icke sammanträffa med Upsalas.

Schulenburgs sachsare voro visserligen i antal betydligt öfverlägsne Rehnsköld svenskar; men mängden gör inte alltid styrkan — det märks på Kongl. teaterns embetsmän.

Men om sachsarne blefvo slagna af svenskarne, så råkade ryssarne ut för andra fiender, som inte heller voro att leka med; det var hunger och sjukdomar. Dessa tvingade dem att lemna sitt läger och draga sig åt Wolhynien till. Men Carl satte efter dem, utan att låta afskräcka sig af vägen, hvilken mestadels såg ut som Carl XIII:s torg förr om höst och vår — jag säger: *förr*, såvida man skall våga antaga, att det blir mindre »träsktorg» hädanefter . . . något, hvarpå de lärde, som känna våra vederbörandes »praktiska förstånd», tvifla.

Carl ansåg nu intet annat duga för att störta August, än att angripa honom i sjelfva hans arfland Sachsen, liksom förnuftigt folk inser, att Kongl. teatern endast kan räddas just genom angrepp på sjelfva »sinecuriatierna».

Han uppbröt alltså från Wolhynien och tågade mot Sachsen. August var der, men renons på trupper, som en underlöjtnant eller en »Kongl. sekter» (denna titel i betydlig utsträckning) är på kredit nu, sedan bysättningsstraffet ej längre ger nöjaktig »säkerhet».

Under sådana förhållanden hade August inte just mycket skäl att betänka sig, och gjorde det icke heller, utan gick in på fred, hvilken slöts i Alt-Ranstadt (sept. 1706).

August lofvade deri att erkänna Stanislaus och sjelf ej ha mera anspråk på polska kronan än framåtskridandet kan ha på medverkan från presternas sida; konungatiteln fick han dock behålla, att roa sig med.

Till fredsvilkoren hörde äfven, att i Sachsen varande ryska soldater skulle utlemnas till Carl såsom krigsfångar, hvilket skedde, och icke blott med dem, utan äfven med ryske gesandten Patkull. Denne — hvilken uppviglat August till kriget, af hämnd öfver Carl XI:s reduktion, som träffat hans slägt i Lifland — blef året derpå af Carl dömd till samma olyckliga öde, som, sedan ett par år tillbaka, i Svenska akademiens egen tidning dagligen träffar svenska språket — nämligen att *rådbråkas*. En annan lifländare Paykull, hvilken troddes kunna göra guld (mineralogien måtte trifvas inom den slägten) förklarades af Carl vara värd döden, »om han också kunde göra hela Brunkeberg till guld».

Derjemte var bestämdt, att dessa vilkor skulle hållas hemliga tills vidare — en bestämmelse, som kom att stå en svensk general Marderfelt ganska dyrt. August blef nämligen af ryssarne tvingad att anfalla nämnde svensk och kunde icke vägra detta, enär han icke fick omtala den slutna freden. Han skulle nog ha *velat* det, liksom våra svenska theologer så gerna ville öppet hålla med den utmärkte tyske presten Knak, att jorden står och solen går, om de bara tordes för de förb. tidningarne. Men, som sagdt — han hade munlås, liksom Aftonbladet nu för tiden har i snart sagdt hvad som helst — derföre teg han som Dagbladet (C. L.) tegat och tiger om Jolins afsked från scenen, lydde ryssarnes uppmaningar — och Marderfelt blef sålunda både slagen och tagen till fånga.

Hvad skall man tro?

Och Svenska akademien skulle ha tilldelat anslag åt hrr Victor Rydberg och Ernst Wallmark? Erkepappa skulle ha på så sätt hedrat den snillrike författaren till »Bibelns lära om Kristus», och hr Carlson den qvicke kuplettförfattaren?

Vi ha visserligen sett så, men »genom ett dunkelt glas», genom ett »*lärer*» i Dagens Nyheter.

Måtte vi snart få se det »ansigte mot ansigte», d. v. s.: i Posttidningen!

Riksdagsmannens resa.

1.

"Den största sparsamhet bör iakttagas!" (Obs. nästa motto!)

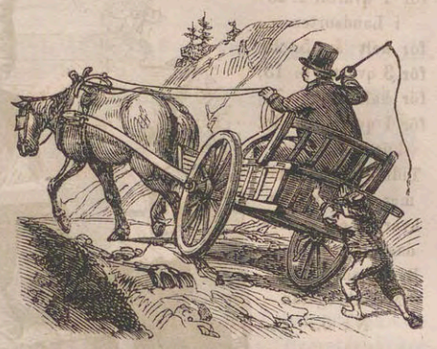

Huru han reser — enligt reseräkningen.

2.

"Gör som jag lär — men inte som jag lefver!"

Huru han reser — i verkligheten.

"Rationell Landtbrukslärdom."

Utdrag ur föreläsningar, hållna af en förste direktör vid ett beryktadt landtbruks-institut.

»När man har afräkning med en karl, som är mycket lång, så afslutar man den på två ställen».

»Rian är konstruerad på det viset, att den är delad i 2 lag, hvarpå ställes skylarne, men det undre laget är svårt att få torrt, för att ångan kondenserar sig och faller ned på det undre lagret, der den åter kondenseras och går upp igen; sedan faller den åter ner och kondenseras och går upp i ångform, då den letar sig ut genom sprickorna på rians väggar. De, som hafva rior, stå obegagnade i många år, och hvar gång den här vid Ultuna begagnas, är jag alltid beredd att se den uppgå i aska.»

»Jag varnar herrarne för försigtigt användande af kalk.»

»Di som man vill ha, di saker, d. v. s. de afvikelser, som hveten har, äro att den fordrar annan jordmån.»

»Det är alltid ett fel, om fältet ej är så afdikadt, att det inte rinner bort af sig sjelft.»

Lifförsäkrings-formulär.

En aktör vid en landsortsteater skulle söka sig lifassurans i ett bolag och bad en vän att besvara de frågor, som alltid af ett sådant framställas vid assuransers sökande:

Till .....

Tit. gör sig Styrelsen för Brand- och Lifförsäkrings-Aktiebolaget **SVEA** *särdeles förbunden genom besvarande af följande frågor, angående N. N., å hvars lif försäkring hos Bolaget sökes.*

Vännen afgaf följande svar:

1.	Huru länge har ni känt honom?	2 år.
2.	Träffar ni honom ofta?	Nästan hvarje dag.
3.	När såg ni honom sist?	I natt klockan 3.
4.	Var han då vid god helsa?	Vid *full* helsa.
5.	Hurudant är hans helsotillstånd i allmänhet?	Godt.
6.	Har ni er bekant, att han lidit af någon sjukdom; om så är, *när* och *af hvilken?*	*Perpetuel* Rullsjuka.
7.	Har han, såvidt ni vet eller hört, lidit af långvarig hufvudvärk, blodcongestion till hufvudet, (o. s. v., o. s. v.)	Hvarje morgon hufvudvärk.
8.	Känner ni hans vanliga lefnadssätt och vanor?	Mycket väl.
9.	Förer han ett rörligt eller stillasittande lif?	Om dagarne ett rörligt, om nätterna ett stillasittande.
10.	Äro hans lefnadsvanor ordentliga och måttliga, och hafva de alltid varit sådana?	Midt emellan i många år.
11.	Är hans yrke eller sysselsättning af beskaffenhet att kunna menligt inverka på helsan?	Han är aktör.
12.	Hafva hans föräldrar och syskon uppnått en hög ålder eller aflidit unga?	Han har aldrig haft några föräldrar.
13.	Har någon af hans närmaste slägtingar dött af lungsot, eller lider någon af dem för närvarande deraf?	Han har ingen slägt, han är barnhusbarn.
14.	Finnes någon ärftlig sjukdom inom slägten, såsom lungsot, kräfta, sinnessjukdom, fallandesjuka eller dylikt?	Dito.
15.	Är det, såvidt ni vet eller förmodar, någon annan omständighet i afseende på hans förra eller närvarande helsa och lefnadsvanor, hvarom Styrelsen bör erhålla kännedom?	Han spelar gerna kort och slår käglor.
16.	Vet ni något, som gör en försäkring på hans lif mer än vanligt äfventyrlig?	En förtidig död.
17.	Har ni någon direkt eller indirekt fördel af ifrågavarande försäkring å N. N:s lif?	Indirekt! En utlofvad sexa.

Ett småstadslejons monolog vid ett smörgåsbord.

(Af ett åhörar-vittne.)

»D—la drummel! Ja' säjer åt'en att laxen ä' ljum, och då svarte han: dä va' ledsamt!»

Sälle äro de, som — icke se och icke tro!

Aftonbladet på Nitroglycerin-fabrikens ruiner.

(Tänker, ty det får icke tala):

— De påstå, att det ska' ha varit en oförsvarlig vårdslöshet vid den här fabriken. De säga: att man t. ex. låtit nitroglycerinen rinna genom en kopparränna ned i en kruka, och att när den var full och skulle lyftas bort, så måste karlen hålla en skopa under rännan för att det inte skulle droppa nitroglycerin på golfvet, ty om han då händelsevis *droge* fram krukan i st. f. att *lyfta* den, så blefve det friktion och — explosion . . . Och så säga de, att golfvet var utaf *asfalt*, som är så tacksamt för friktion . . . Jag vill till och med minnas, att allt detta blef upplyst vid ransakningen . . . De säga också, att om lagret inne i berget exploderat (som lätt kunnat hända, och inte är omöjligt ännu) så skulle det bli en förskräcklig jordbäfning, så husen skulle falla i Stockholm lika lätt som mina aktier . . . Så der påstår man, och det är nog möjligt; men se, det der Bolaget har sina försänkningar i Aftonbladet och Wallenb . . . och »tala är silfver, men tiga är guld» — och *guld* är hvad jag behöfver! Derföre, tyst min mun!

(Går hem och *omtalar* explosionen, men — tiger för resten . . .)

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXV.

481. »Den gången slog det bra till!» — sa' han, som stämde 4 och fick genstämning af 5.

482. »Det var hin håle!» — sa' fru Stråle.

483. »Godt gör han!» — sa' läsarpresten om supen.

484. »Helsan är efterhängsen!» — sa' Pelle Lindbohm.

485. »Herre Jess, här ä' folk förut!» — sa' bond', hörde svinen grymta.

486. »Här var inte roligt!» — sa' knekten, kom in i kyrkan.

487. »Ingenting nytt under solen!» — sa' flickan, steg i brudsäng.

488. »Inte ett fnask!» — sa' Calle Bager.

489. »Jag kommer snart igen!» — sa' kärringen, följde med qvarnvingen.

490. »Jag skulle vara med!» — sa' han, som låg i sjön, när folket gick åt kyrkan.

491. »Jag är för gammal att dricka vatten!» — sa' Köbel.

492. »Kry som ett vinterny!» — sa' bond', gäspa' munnen ur led.

493. »Lång är han inte, men smal är han!» — sa' Elsa om ljusbiten.

494. »Man ska' söka väl!» — sa' bond', sökte hästen i golfspringan.

495. »Nix madam!» — sa' Broddén, parlera' franska.

496. »Nu stenhögg du!» — sa' Smör-Per.

497. »O, hvad lifvet dock är skönt!» — sa' krögarn, spelte tolfva.

498. »Saken är den . . .» — sa' han, som begärde ett ficklån.

499. »Sämre byxor kan man slita än de gröna!» — sa' Massman.

500. »Ödet har alltid varit min lott!» — sa' flickan, fann klädningen för trång.

Små Djurgårds-epistlar.

V.

På eftermiddagsqvisten.

En gång en prest, så tjock och varm och röd,
jag såg från skönfladt middagsbord sig resa;
och svetten dröp ifrån hans kind och näsa,
och pustande och matt hans stämma ljöd:
"Nu skall man späka sig en stund!" — Jag bocka'
mig vördnadsfullt och frågte: "På hvad sätt?" . . .
"Ack jo," — blef herdasvaret rätt och slätt —
"pris vare Gud! methoden är så lätt:
en konjak, en cigarr och en kopp mocca!"

Är det månne också den genuine Stockholmarens mening att *späka* sig, då han, varm och flåsande, nyss uppstigen från middagsbordet, ovilkorligen genast skyndar sig att, i en tropisk sommarhetta, ånyo svettas framför den ångande kaffekoppen? Eller ligger det någon verklig njutning uti att så der få sig ett dugtigt ångbad på eftermiddagsqvisten? Jag nödgas tro det senare.

Se bara vid de många borden deruppe på Hasselbacken, huru den bruna Moccaflodens vågor strömma öfverallt, och se på samma gång huru som den ena likörflaskan försvinner efter den andra, för att efterträdas af ett ännu mera oräkneligt antal punschbuteljer! — "Kypare!", "vaktmästare!", "garcon!" ropas från alla kanter, och de stackars tjensteandarne löpa med sina brickor och servietter i alla riktningar, besvarande hvarje reqvisition med det gamla vanliga: "kommer straxt!" — hvilket dock ofta nog kan öfversättas med: "om ni dröjer!" . . .

Hr Davidson har således all anledning att vara belåten med sin eftermiddagstrafik. Månn tro hr Mothander straxt bredvid också är nöjd — ja, jag menar egentligen den, som förestår "manége-schweizeriet"? . . . Aj, der är tyst som i grafven! Inte så mycket som en katt en gång! — jo, för katten, der ligger verkligen *en* och solar sig på den höga trätrappan!

Jag har god lust att göra en liten rond —
Bland ekar och lindar,
som famnas af vindar
med kärlekens ljufliga smek;
bland glas och bland brickor,
bland skämtande flickor,
som härma små vindarnes lek . . .

Först mötes ögat af Pohlsros nyreparerade framsida. Jo, jag tackar, jag! . . . inte lite vackert, det der! Jag kan dock icke underlåta att omnämna en viss skämtares omdöme om Pohlsros nuvarande utseende: "Det liknar en gammal mamsell på öfverblifna kartan: hon plockar fram ur byrålådorna alla möjliga gamla nipper och grannlåter, samt pyntar ut sig dermed, i det hon sätter på sig en söt min, som säger ungefär: "titta hit, jag vill så gerna!" — men ändå lyckas hon inte!"

Kanske det är trefligare på baksidan? Åhja, en och annan kaffegäst, ett dussin högst, tittar fram här och der i bersåerna. Minst lika många vaktmästare stödja sig mot väggarne, och en minst lika fulltalig orkester af stränginstrumenter, under hr Volters anförande, uppbjuder all sin för-

måga att kunna lösa den svåra gåtan: "hvem skall betala fiolerna?" — Jojo, det lär allt bli hr Vasseur sjelf; ty publiken tycks sannerligen, trots alla möjliga både för- och efterrätter, vara — oefterrättlig.

Nej, den stora allmänheten, liksom jag, håller sig troligen helst derute i skog och backar, i Guds fria natur!

Ohoj! der kommer en kunglig förridare galopperande! Efteråt rullar en öppen hofvagn, följd hack i häl af ett par tre andra dylika. Mjuka tjenare, det är enkedrottningen, som är ute och åker! Hon skall troligen fara hem till Rosendal, der hon för närvarande bor på sommarnöje. "Seså, af med hatten!" ... Nej, stopp! jag högaktar henne visserligen såsom en god och hjelpsam qvinna; men jag brukar aldrig helsa på personer, för hvilka jag icke blifvit presenterad.

Från Tivoli höres ett doft mullrande af kägelkloten och en "resares" gälla rop: "svinrygg!" skallar så högt öfver planket, att det till och med väcker uppmärksamhet hos en poliskonstapel, som står och gäspar nedanför Novilla.

Hvad är det? En klingande skrattsalfva! Ja, minsann, deruppe i backen under den lummiga eken sitter ett större fruntimmerskotteri kring en blankskurad kaffepanna, och pratar och skrattar af hjertans lust. Ett kafferep midt i skogen! Jag tycker, hvad echot på andra sidan skall ha att sqvallra om allt för fasansfulla händelser ...

"Jo, jag försäkrar att fröken Beata har en piga, som har en fästman, som har en kusin, som är gift med en madam, som har en syster, som tjenar i huset, och hon passade upp vid bordet och åsåg hela händelsen!" — sladdrar en något bedagad dam, utan att hemta andan ett ögonblick.

"Ja, det är visst värdt att rätta sig efter hvad hon säger!" — läspar en annan.

"Vet jag visst!" — tillägger en tredje — "jag bor ända uppe på Maria Högbergsgatan, och den enda känning jag hade af hela den der Vinterviks-explosionen, var att jag tyckte det lät som om en full karl skulle ha dunsat ikull på taket; för si, det är en sådan der fyllbult, som bor och ligger ofvanpå mej!"

"Det må vara, det" — återtager den första — "men med detsamma som knallen hördes, så hoppade kamrerskan så högt från bordet, så hon stötte chignonen i ljuskronan i taket och slog ner en ljusmanchett, som föll i filbunken för grosshandlarn och slog den i småbitar, så att mamsell Florentine fick en skärfva i ena ögat och skeden flög opp på kakelugnskransen och krossade handen på en Cupidobild, som damp ner i barmen på hofrättsrådinnan, så hon dånade och snuddade ikull en såskopp, hvars innehåll helt och hållet sköljde öfver den närsynta notariens svarta byxor, så att han i stället för servietten af misstag tog rektorskans hvita sidenklädning och torkade sig med, för hon satt bredvid, så nog fick hon den totalt förderfvad, det är lika säkert som att det här är den tionde kaffekoppen jag dricker i dag ... Jaha!"

"Äh, inte ska' vi gräla, flickor!" — afbryter skrattande en fjerde — "låt' oss ta' en "påtår" och sjunga i stället:

"Förutan kaffe — o, gudadryck! —
hvad vore menskliga lifvet?
Allt nytt, som ännu ej finns i tryck,
i pannans botten står skrifvet;
ty se'n man utdruckit sista slumpen,
stå lifvets gåtor i kaffesumpen!
Halleluja!"

Och i ett skallande "halleluja!" instämmer hela chören, och jag — fortsätter småleende promenaden framåt Bellmans byst.

Det förefaller mig alldeles som om det skulle sväfva ett satiriskt löje öfver läpparne på bronzgubben, och jag tycker mig höra honom hviska: "Kors, utan glas du ser ut, din kanalje, som ett rankigt skepp på böljan utan flagg!" —

Skall jag gå upp på Bellmansro och smaka på varorna? Nej, all aktning för bror Sundbergs goda punsch, men det ser så märkvärdigt dystert ut på den föröfrigt lilla trefliga verandan! Han får således ursäkta att jag, med en nick åt "vännen på kullen", tager den inbjudande genvägen midt igenom skogen till det förtjusande Sirishof.

Jag har alltid haft en viss försmak för det lilla grönmålade ståndet häruppe på backen. Troligen är det derföre att jag, under det jag smuttar på mitt glas, kan få sträcka mig hur jag vill i gröngräset. Också är här ingen brist på gäster, mest kaffedrickare naturligtvis. Deras ungefär enahanda fysionomier ha dock ingenting fängslande för mig, och jag fäster mig utesluttande vid ett par unga litteratörer, hvilka äro i en liflig diskussion om Svenska Akademiens senaste fördelning af statsanslaget åt förtjente författare.

Den ene påstår, att Ernst Wallmark, som i år lär ha kommit bland de utvalde, alls icke gjort sig berättigad dertill; hvaremot den andre försäkrar, att hr W. är den bäste dramatiska öfversättare vi för närvarande hafva, och nämner såsom ett bevis, att det är han som till svenska scenen öfverflyttat hela den nyare operalitteraturen, hvaribland: "Faust", "Afrikanskan," "Romeo och Julia", "Sköna Helena" (för Södra Teatern), "Storhertiginnan", m. fl. — Detta besvaras af den förstnämnde dermed, att från hr W:s penna ännu icke flutit ett enda originalstycke, och att, hvad öfversättare beträffar, ha vi flera som kunna mäta sig med honom.

Men hvad angår det der mig! Jag vill hoppas, att Wallmark, sedan han nu kommit att nämnas i jemnbredd med Elias Sehlstedt, F. Hedberg, m. fl., ämnar kläda om sin sångmö i mera nordisk drägt, och således göra heder åt svenska akademiens skarpsinnighet.

Eftermiddagsqvisten börjar nalkas sitt slut och det lider till toddydags. Djurgården får en allt liligare fysionomi, och visor och positiver ljuda lite hvarstädes. Men innan jag begifver mig ut att studera "aftonqvisten", måste jag uppfriska lifskrafterna inne hos min vän *Blag*. — Ja, nog känner ni "Blagen", han, som var på Mosebacke och på Södermalmstorgskällaren! Men så försvann karlen, och alla gamla toddykunder sörjde honom som död, då plötsligen från den goda staden Westervik ett telegram ingick af följande lydelse:

"Hvar gång ni minns ett år,
slån bränvin uti flaskan
och ställ'na bort i askan
i spisen, som der står!
Se då, så vet jag visst,
hvar gång jag går att spöka,
så får jag henne söka
precis der hon stod sist.
Chimèr, min bror, är att man tror,
den döda bor i griftekor,
och aldrig går att söka
den verld, der drufvan gror!"

"Han vill "gå igen!" — hip, hurra!" skreko alla nobisgubbar i chorus, och — hast du mir gesehen! — kort tid derefter dök vår vän Blag upp först på Humlegårdsgatan och sedan på Blå porten, och der thronar han nu i all sin glans bakom disken, såsom en värdig och högt skinande broder i Bacchus ... Skål! — *Fredman.*

Vanvettets "naturlagar".

Två själafränder till Knak (det finns många sådana).

N:r 1: Det var f-n till sol, som inte vill gå!

N:r 2: Det var dj—ln till jord, som inte vill stå!

I ett härvarande litterärt sällskap uppträdde nyligen en af våra mera bekante författare (representant i Andra kammaren för ***köping) och föreslog en skål för Pehr Thomasson i följande improviserade föredrag:

Jag älskar folket. Du är folkets man,
ditt hjerta och din lyra det förkunnar;
det språk, du talar, endast talas kan
af äkta fosterländska, svenska munnar.

Så skall det klappa i hvart bröst som ditt,
så skall hvar lyra klinga som *din* klingar;
när mannen talar så — är landet fritt,
när örnen flyger så — har örnen vingar.

Var stark i striden, enkel i din kraft,
af tronen ej, och ej af gatan bunden.
Den sanna styrkan alltid mod har haft
att höja sig ett stycke öfver stunden.

Tag detta uttryck, denna helsning nu,
grip den i vingen förrän den försvunnit!
Godt är ju, om i flygten jag och du
uti hvarandra tvenne hjertan funnit.

Ännu ett ord! Vi lefva ju uti
en bättre tid än Grekelands och Romas?
Pris ske derför! Vår tid är mensklighet fri...
Pehr Thomasson, du är ju ingen Thomas?

Så låt oss glädja oss åt tidens gång
och lugnt mot landets framtid äfven blicka...
För min del slutar jag min lilla sång
med att en skål för dig i botten dricka.

Tullstatens tjenstemän — hvilka, som man vet, »tära» betydligt på landet — ha af någon skämtare erhållit namnet: *Bennichemaskar.*

Som bekant, sammanvigas hvarje 19 Juni — det n. v. konungaparets bröllopsdag — 5 brudpar från Stockholms olika församlingar i Storkyrkan, och erhålla brudarna — hvilka af vördiga presterskapet med omsorg utväljas bland rena, värdiga jungfrur — sin utstyrsel från den s. k. "kronprinsessan Lovisas brudgåfvofond". Från vigseln nu i fredags berättas följande anekdot. När de 5 brudarna gingo fram, lär en liten flicka bland det närvarande folket ha ropat: "Nej, se der går *mamma!* Jag vill gå fram till henne!" — Barnets utrop lär hos de kringstående ha väckt besynnerliga tankar.

Utbjudes hyra.

Af en händelse ledigt:

Sommarnöje i närheten af Vinterviken,

med särdeles lyckligt och angenämt läge, förträfflig luftvexling, samt tyst och stilla omgifning.

Närmare underrättelse i huset n:r 8 vid Munkbrogatan, antingen å nedra botten: på Nitroglycerinbolagets kontor, eller en trappa upp: på Aftonbladets byrå.

På *Djurgårdsteatern* inbjuder i afton (lördag) "Storhertiginnan af Gérolstein" till en extra mottagning, hvilken är afsedd att bereda inkomst åt en familjefader, som sjelf varit en intresserad och lycklig amatör af den dramatiska konsten. Han har rätt att vid detta tillfälle räkna på att blifva ihågkommen af sina vänner.

Lannerska balletten, som snart afslutar sin sejour, ger i morgon söndag f. f. g. "Gisella eller Elfvorna, en stor ballet, som mycket berömmes.

Lokalpost. *S.:* Ni borde just blygas att tro, det Nisse skulle vilja frambära ert dumma "epigram" mot den så högt, och med rätta, uppburna författarinnan!

För redaktionen: J. G Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 26. Söndagen — **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** — **den 28 Juni 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor:
för Landsorten på
posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

nmälan.

Söndags-Nisses första hälft för i år slutar med detta nummer, och derföre ber han att få, i förbigående, rekommendera den instundande andra i vänners och gynnares hågkomst.

Från och med n:r 27 kommer Nisses läsares gamle vän **Trögelin** — Theologiæ Doctor vid senaste (Posttidningen skulle skrifva: sista) jubelfesten i Lund — att i dessa spalter skildra sina nöjen och intryck under **En sommar i Stockholm**, bland hvilka särskildt må nämnas hans redan förut utlofvade Vandringar genom Nationalmuseum, samt hans besök vid **Landtbruksmötet** i Augusti och **Kyrkomötet** i September, af hvilket senare han är sjelfskrifven ledamot.

Dessutom hoppas han att få sammanträffa med de vidtberyktade reseombuden för huset Kladderadatsch i Berlin, Herrar **Schultze** och **Müller,** hvilka nyligen — såsom allmänheten torde veta — offentligt tillkännagifvit sin afsigt att göra ett besök äfven i Sverige.

För den, som vill vara med om så mycket roligt och på förhand försäkra sig derom, är priset det vanliga, billiga:

I Stockholm:

för Juli—December . . . . Rmt 2: 50;
för Juli—September . . . » 1: 25.

I Landsorten:

för Juli—December . . . . » 2: 75;
för Juli—September . . . Rmt 1: 38.

Stockholm i Juni 1868.

Redaktionen.

Postgumman och pressen.

Hela verlden känner, hvem *Postgumman* är, och vet att hon är den oförargligaste varelse i verlden — hon kan hvarken förargas eller förarga. Om hon ser lite skröplig ut och ej har några tänder qvar i mun att visa, så är detta något som kommer sig af hennes höga ålderdom.

Men se, härom dagen hade gumman låtit sätta in ett par löständer — icke »vishetständer», utan riktiga betar — för att vinna mer respekt *»för dagen»*, ty hon ämnade hålla en moralpredikan för ungdomen.

Olyckligtvis voro de der löständerna ställda på skrufvar och en af dessa måtte ha varit lös; ty tänderna sutto ej bättre, än att de föllo ned och fastnade den beskedliga gumman i halsen, och der hade de väl suttit ännu, om icke en liten beskäftig ämnessven, *Lilla Rulle*, kommit tant till hjelp.

Hvad var det då som vållat gummans dåliga lynne och förmått henne att banna upp de unga? Jo, man hade varit stygg emot hennes »herrar», som hon städar och går med posten åt, och detta, i förening med hennes sjuka ben, som spådde oväder, gjorde att gumman var vid dåligt humör.

»Tiderna äro onda», det är nu en vanlig suckan hos alla gamla nuckor; men Postgumman, hon suckar: *»Tidningarna* äro onda!» . . .

Det var således för *pressen*, som hon hade föresatt sig att läsa lagen. Ingen kunde vara mera berättigad dertill. Hon står *utom* pressen, d. v. s.: *öfver* den... ja, man skulle kunna säga: *under*, såvida nämligen pressen är = kritiken . . .

Men låtom oss höra, hvad gumman hade att säga . . .

Gunås så visst, vi känna oss igen
i denna straffpredikningen.

»Hören på, I icke officiella tidningar», börjar gumman i sin akademiska stil, »I handlen icke efter *bestämda grundsatser;* I ären icke *sjelfständiga;* I söken icke edra ingifvelser ur sanningens källa, utan ur mindre rena brunnar; I begagnen ej eder makt (det kan förarga mig, att jag måste medge, att I hafven makt!) *mot*, utan *till* missbruk; I bemöden eder ej om att leda, utan att missleda opinionen! — o. s. v., o. s. v. Sen på mig deremot! Jag är ett mönster för eder!»

Ja, det är verkligen sannt. Ack, det der talet om »grundsatser» och »sjelfständighet» — hvad det tar sig bra ut i vår vördade tants mun!

»Man kan vara slaf» — fortfar hon — *»under publikens mångtal, några maktegande, ett politiskt parti,»* o. s. v.

Också sannt. Men vår vördade tant, hvars sjelfständighet vi beundra, är icke slaf, hon. Icke är hon det under något politiskt parti, ty vi ha hört henne ena gången tala om »äfventyraren» Garibaldis »röfvarehopar», och den andra sett henne röra upp himmel och jord, när man dristade sig påstå, att samhället var sjukt; vi hörde henne nyligen vilja rädda emigranter, genom att utmåla Amerika som en röfvarkula och visa, att i Sverige finnas alls inga onödiga skatter, och i förgår lexade hon upp Riksdagen för det den vågat minska på anslaget åt våra »diplomater» i utlandet (de, som göra oss så mycken nytta, t. ex. i Paris); *hon* är visst inte slaf af något parti . . . Lika litet är hon slaf af några maktegande: hon kan orera så vidt och bredt, som hennes spalter medgifva, om deras baler och andra fina nöjen; men när en s. k. kristen biskop försvarar *helvetets* tillvaro; när en ecclesiastikminister ingjuter en förfäande läsareanda i folkundervisningen; när en öfverståthållare vill påbjuda »husförhör» med enhvar, som tillbringar en natt der han icke bor; när en polismästare, genom sin dumhet, förskaffar några stackare, som hurrat, »fria husrum» för 7—8 år, och sjelf får en landssekreterareplats; när en oduglig föreståndare för ett stort landtbruksinstitut är på väg att, skyddad af en styrelse med förnäma ledamöter, totalt förstöra hela det dyra institutet, o. s. v.; i alla sådana och tusende liknande fall *kan* Postgumman tiga, ty hon är icke slaf af några maktegande. Och att hon slutligen icke kan vara slaf af *publikens mångtal*, det är en sanning, som lättast bevisas — med siffror från postkontoren.

Ack, den som kunde vara lika sjelfständig!

»Men I kunnen det icke» — säger den predikosjuka gumman. »I ären ingenting i och för eder, I lefven ett högst efemeriskt lif, och allmänheten, om den ogillar er, har det bästa korrektiv till hands, att nämligen icke läsa er! . . . I skullen lätt vara bortsopade ur vår publicitet, om man gjorde klart för sig, att det är ens egen nyfikenhet, som ger eder hela er existens» . . . Lyckliga Postgumma, som är allt i och för er, som lefver ett *säkert* lif (med 10,000 rdr i statsanslag!), som aldrig behöfver frukta det der förargliga »korrektivet» att ej bli läst, och som icke har för er existens att tacka en publikens nyfikenhet, hvilken ni icke kan framkalla!

Men, snälla rara tant — fråga vi — säg oss då: hur skola vi kunna bli så »sjelfständiga» som *ni* är? »Jo, det skall jag säga er», svarar den beskedliga gumman. »Sjelfständigheten består *icke* deruti, att man *angriper den eller de upphöjda i samhället och vid sina anlopp framkallar da-capo-rop från en mängd, som läser utan att granska hvad den läser!* — Och så skall man ej förvexla *sak* med *person*, utom blott i undantagsfall» . . .

Der ha vi det! Sålunda begick en viss tidning för tre år sedan ett stort brott, när den icke blygdes att beskylla en viss författare för att ha på det oförsyntaste plagierat (= stulit ifrån) ett par kända skalder och utgifvit deras tankar nästan ordagrannt såsom sina egna »smärre dikter»; och när dessa »anlopp» framkallade »da-capo-rop från mängden», så var det naturligtvis derföre, att äfven denna var osjelfständig och läste utan att granska, (ty *då* skulle den väl ha funnit, att den der tidningen för med osanna uppgifter?) När alltså dessa plagiater ansågos för de fräckaste och skamlösaste i sitt slag (Postgumman torde medge, att vi här tala om *sak*, ej om *person*) — då var det för innerligen väl, att hon kom och motade dessa ingifvelser ur lögnens »mindre rena brunnar» med sina egna »ur sanningens källa», när hon förklarade: »Går man att granska dessa dikter, så möter man i deras friska och vackra former en skaldesjäl, som med öppen blick uppfattat de skönhetsstrålar, som tillsammans bilda den lyriska poesiens färgrika prisma» *).

Så skrifver en tidning, som *icke* är »slaf af de maktegande», utan sjelfständig och sanningsälskande, med ett ord: ett mönster för andra! Ack, den som kunde vara sådan!

Låtom oss återkomma till dessa olyckliga misstag på *sak* och *person*, för hvilka Postgumman också varnar oss. Ack, vi veta det så väl, men, goda tant, hvar är gränsen? Och hvad menar ni med de »undantagsfall», i hvilka ni *nådigt* medgifver att äfven personer få »göras till anfallsföremål»? Om ni, oss emellan sagdt, vill vara uppriktig, så menar ni visst, att på sin höjd *saken* (förfalskningen, rymningen, skogstjufnaden o. s. v.) får nämnas, men *personen* bör förtigas, d. v. s. kallas X., Y. eller Z. . . . *såvida* denne är en Konungens Troman och riddare — eller hur? Får man döma efter eder sjelf, så torde det vara så.

Det ligger häri en stor — försigtighet af den hedersgumman. Man skall med hennes medgifvande möjligen ha rätt att förklara hvarje »renegat», d. v. s. hvar och en, som af de höges ynnest låter förleda sig att skändligt svika sin ungdoms idéer, för en niding emot friheten, för en föraktlig stackare — deremot, *mot saken*, skall sjelfva Postgumman icke ha något att erinra. Men man må icke understå sig att säga ett halft ondt ord om hr Talis Qualis—Strandberg, om *personen*, som för en plats bland de aderton förnekade hvad han i sin ungdom sjöng:

»Och nu, förrän mitt knä jag böjer,
med nacken sträckt åt maktens *band*,
förrän jag *vid dess tröskel dröjer*
och *bettlar bröd utur dess hand* —
förr går jag fattig kring all verlden
och sjunger mig till bröd på färden!» **) . . .

som, säga vi, förnekade detta och icke blott böjde sig för »maktens band» i form af en nordstjerna, utan äfven dröjer vid dess tröskel och tar sitt bröd ur dess hand — såsom redaktör af Posttidningen!!

Dit kommo vi således i konseqvenserna! Det bevisar naturligtvis blott så mycker mer, att Postgumman har rätt i hvad hon predikat.

Men — hur är det då fatt, att de andra tidningarne icke fäst någon uppmärksamhet vid hennes ord? (Dagens Nyheter är en elev, som ännu icke kan räknas med.)

Angår det dem icke? Eller bry de sig icke derom? Det torde vara båda delarne. Det är otacksamt att så der tala för döfva öron . . .

Men, kära Postgumma, så är det:

»Tidningarne *äro* onde —
och till *Dig* står landets hopp!»

*) Ordagrannt citeradt från Postgumman för d. 1 Juni 1865.

**) Dikter af *Talis Qualis*, Sthlm 1854, s. 4.

Bort med mustascherna!

Scen på den nya Skärgårdsflottan.

(Med anledning af nyligen ombord å "Sköldmön", vid en utfart till Waxholm, gifna Nådiga ordres.)

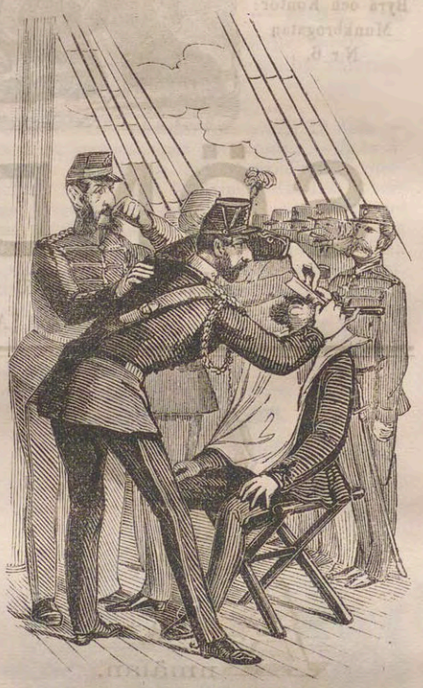

Krigsmaktens Högste befälhafvare (som barberare): Ingen officer får ha mustascher! Det passar inte för en sjöman!

Amiralen för flottan: Men *jag* slipper väl raka bort mina?

Högste befälhafvaren: Du? Åja, August lilla, du må gerna behålla dina! Du är ingen sjöman!

Vår tids ungdom.

Nisse!

Du beskref för någon tid sedan *Universitets-snobben* och uppgaf åtskilliga tecken, på hvilka man skulle kunna känna igen honom, såsom att han afsöndrar sig från sina kamrater, bannlyser den hvita mössan som för simpel, och på allmänna ställen (då han nedlåter sig att besöka ett sådant) uppträder med en viss »air», o. s. v. Tillåt mig gifva dig ett nytt bidrag till hans karakteristik.

Jag var nyligen i Upsala och besökte naturligtvis äfven Flustret (inom parenthes sagdt, ett förträffligt ställe, tack vare

hr Kalleberg, Upsalas Lagergren!) Kan du tänka dig, hvad jag der fick se?

Jo, ett par unga studenter — inom Upsala kända som »praktexemplar» af snobbar — utstyrda som veklingar i sammetsdrägter och den ena viftande med en *solfjäder!* Den andra hade för tillfället ingen, men han anhöll hos skänkmamsellen att få skicka en gosse hem efter den, emedan han råkat glömma den på sitt skrifbord . . .

Jag nödgades taga mig en konjak — så mycket äcklade mig hvad jag såg och hörde — hvarpå jag genast gick min väg, begrundande huru vår tids ungdom uppfostras och »snobbnar till».

L. W—w.

De bortkomna smågossarne.

(Läs en mycket rörande berättelse i Dagens Nyheter för måndagen den 22 dennes!)

Lördagen i förra veckan syntes två små gossar, lilla *Rulle* och lilla *Albert,* vandra hand i hand framåt Stora Nygatan. Den ene var mycket liten till växten, hans lekkamrat något längre. Deras barnkammare är i huset n:r 16 vid nämnda gata.

Barnen tultade och tultade i solskenet. De brydde sig hvarken om Iduna eller Norges Vapen. Herran vete, hvad det var som lockade med underlig makt deras håg. Så kommo de förbi Bagaregränd, men veko derefter in i den skuggrika och svala Jockum Bryggares gränd.

Vidare och vidare vandrade de bortåt Lilla Nygatan så glada, tills de fingo se Enskilda banken. Nära derintill mötte dem några kärringar. Den ena gick dem till mötes och sporde dem, hvad de hette och hvar de voro hemma. Det kunde de icke gifva tydligt besked om. Gumman — det var sjelfva *Post-gumman* — tog ömt vård om de små vilsekomna.

Under tiden gick deras pappa förtviflad och sökte sina barn. Han har många barn utom de saknade, men man vet, att ett faders-*hjerta* känner lika bitter smärta, hvilket af de små fåren som kommer bort.

Ändtligen lyckades han få reda på sina småbarn och blef underrättad om deras angenäma vistelseort. Han fann älsklingarne hålla på att trösta sig med munnen full af namnam, som den beskedliga Postgumman bullat upp af sitt förråd »för dagen». Postgumman gaf dem dessutom några aflagda kläder af sin publicistiska mundering att göra om, så att de små gossarne skulle kunna uppträda fina som hoffröknar. De hade kommit som riktiga litterära trasvargar . . .

Fruntimmers-mode.

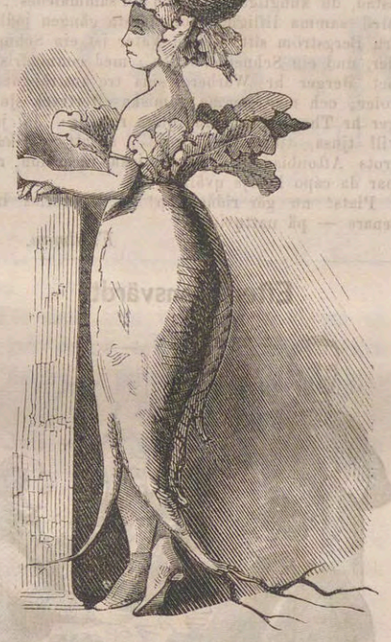

Sommardrägt.
Kostym à la rättika.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXVI.

501. »Bildnings-cirkelns näsduk!» — sa' han, som snöt sig i fingrarna.

502. »Der ha vi ägget!» — sa' bond', körde suggan ur sängen.

503. »Det blir inte vackert väder förr'n det onda kommer ner!» — sa' kärringen, ramla' ner från taket.

504. »Det felet var det inte!» — sa' Moberg.

505. »Det skulle inte förvåna mig, om jag fick hufvudvärk!» — sa' soldaten, när kulan gick honom genom hufvudet.

506. »Det var mej en hårdspelter dj—l!» — sa' organisten om psalmen.

507. »Det är af gammal vana!» — sa' skräddarn, hade »syndigt öga» till sitt eget kläde.

508. »Dumma hund!» — sa' Hultman.

509. »Gammal är du, men lunka ska' du!» — sa' pojken till far sin.

510. »Hoppfalleralla!» — sa' Petter Hallberg, föll i bäcken.

511. »Här ska' du få se på gnistor!» — sa' f-n, slog bond' på ögat.

512. »Jag genomskådar din sjukdom!» — sa' skomakarn, titta' genom hålet i stöfveln.

513. »Jag undrar» — sa' flundran — »om gäddan är fisk!»

514. »Kaffe och skorpor ä' väl bra, men nog vet jag, hvad som är bättre!» — sa' flickan, spetsa' mun.

515. »Klang i dukaten!» — sa' krögarn, slog kärringen i disken.

516. »Likt som slikt!» — sa' suggan till grisens mamma.

517. »Långsamhet gör ledsamhet, det är bäst att sluta!» — sa' presten.

518. »Religion är bra att ha!» — sa' han, som tog kyrksupen.

519. »Snabba äro lifvets stunder!» — sa' Napoleon på S:t Helena.

520. »Sof, oroliga hjerta, sof!» — sa' Grönlund, lugga' hustrun.

Små Djurgårds-epistlar.

VI.

På aftonqvisten.

Solen uppgick varm och glödande. Några strömoln, liknande dammet på en blåmålad glob, bortblåstes snart från himlakartan, och ung och gammal, liten och stor, skyndade sig utom hufvudstadens olika tullar, för att i det till hälften förbrända gräset fröjdas åt naturens öfriga herrligheter. Majstänger, utsirade på allehanda sätt, voro resta här och der, och kring dessa svängde höga och låga om med hvarandra utan den ringaste rangskilnad. I hvarje skuggrik backe framskymtade glada menniskogrupper kring inbjudande mat- och buteljkorgar; från höjder och dalar ljödo muntra sånger; i minsta lilla vrå kuttrade älskare med sina flammor; foglar sjöngo; träd susade; blomster doftade — det var Midsommardagen! Jag gick omkring från Uggleviken till Bellevue, från Bellevue till Haga, från Haga till Ulriksdal, från Ulriksdal till Carlberg; derifrån for jag med olika fortskaffningsmedel, alla för dagen förvandlade till löfsalar, ut genom Hornstull, vände sedan tillbaka och passerade Skanstull, praktiserade mig derefter öfver till Nacka, och slutligen hamnade jag på Djurgårdsslätten — på aftonqvisten.

Hvart jag kom, mötte mig idel glädje och gamman; men upptogs händelsevis någon allvarsam konversation, rörde den sig kring samma ämne: man längtade under all denna munterhet, besynnerligt nog, efter regn — ja, till och med damerna, i sina ljusa och luftiga sommartoiletter, voro benägna att utsätta sig för en riktigt genomgående blötning . . . blott för det allmänna bästas skull!

Som sagdt, jag hamnar på Djurgårdsslätten. Uret på Hasselbacken pekar på 7.

Nu är det lif i hvarendaste vrå:
hvad positiv-virtuoser der stå,
skördande *koppar* — för guld och för lagrar!
pigor . . . gardister . . . omfamningar . . . gräl! —
taflan för visso dock fängslar min själ;
ty jemte skuggor den också har dagrar!

Källare och schweizerier hvimla af gäster. Sjelfva Pohlsro företer en ovanlig rörelse på sin veranda, och den artige hr Vasseur ser så hjertans glad ut som helst. Mamsellen i det lilla cigarrståndet, tätt bredvid Manége-trappan, småmyser förtroligt åt de förbigående ungherrarne, och visar skalkaktigt på sin lockande skylt, hvarpå står att läsa: *"Probera!"* — Mångelskebordet, med sina smörgåsar och ölbuteljer, äro belägrade af hungrande och törstande. En kaffeförsäljerska har uppslagit sin butik på ett säte, men blir bortkörd af en raglande och nersmord målaregesäll, som, med en stekt strömming i näfven, tager sig en dugtig klunk ur en innan-

för västen medhafd bränvinsbutelj. Med en skara nyfikna pojkar omkring sig, står en tysk herre och bjuder ut "elektriska stötar" för 10 öre stycket. Några alnar längre bort rullar en akrobat ut sin matta på marken, och sedan han bedt den snart församlade publiken att beströ densamma (mattan) "med lika många slantar som det finns stjernor derpå", gör han åtskilliga halsbrytande kullerbyttor med en liten linhårig "snörhyfvel" i lappade tricoter och med trasiga guttaperchahasor på fötterna. Straxt bakom denna grupp förevisar en skelögd karl ett tittskåp, hvari man "får se sin tillkommande maka" för det oskäligt billiga priset af 12 öre "titten", under det han oupphörligt ropar: "Den, som inte har pengar, kan få låna af mej, för jag har inga heller!" ... Ett stycke derifrån accompagnerar en blind konstberidarenka sin dotter på harpa, och i en ynkelig visa får man veta att familjen blifvit "totalt brandskadad" vid senaste eldsvådan på Tjärhofsgatan. Nere i alléen sitter på en bänk en pojke utan armar, och visar en massa skådelystna, att han kan skrifva sitt namn med en blyertspenna mellan tårna. Och hvart jag kastar ögonen, resa sig stora stänger, hvarpå hänga allehanda kolossala taflor, föreställande en hel hop rysliga och fasansfulla saker, alla tolkade vid positivens ljufva toner.

På stora vägen rulla equipager och droskor, med den mest blandade publik, om hvarandra, och på gångstigen bredvid promenerar, knuffas eller tränges man, allt efter omständigheterna. Grefven med sin grefvinna, skarpskytten med sin marketenterska, grosshandlaren med sin älskarinna, sjömannen med sin krogpiga, gardisten med sin kokerska, arbetskarlen med sin madam, hamnbusen med sin "qvinnsperson" — alla anse sig hafva samma rätt att trampa den mark, som ännu lånar sin glans från tjusarekungens och Bellmans dagar.

Om jag följer med strömmen framåt, hör jag vid foten af bysten de sista tonerna från en vald dubbelqvartett förklinga af:

"Hur ibland Orphei söner,
af Bacchus krönt så sköner,
han utan like var!" —

Jag skuttar snedt öfver "Singelbacken" och inträder genom en liten bakport, som leder till Tivoli. Härinne upprullas ungefär samma tafla som derutanföre planket, med den skilnad likväl, att publiken, ehuru uteslutande representerad af de s. k. lägre klasserna, tyckes iakttaga ett mera städadt skick.

Efter att med en seydel bier hafva förfriskat mig inne i fru Lindbergs smånätta restaurationslokal, går jag vidare och kommer så att stanna framför en affisch, genom hvilken man inbjudes att beundra "Drottningen bland alla jättinnor, en af århundradets skönaste damer." Kors för attan böflar! den qvinnan måste jag se, isynnerhet som jag alltid varit en stark amatör af "könet".

Hvad kostar entréen? "50 öre första plats:"... Godt! jag klättrar upp till concertsalongen, fordom "Café Diana", och träder in bland en förut församlad åskådarehop af ungefär femtio personer Till höger i salen är upprest ett slags skåp, utpyntadt med allehanda tyger och täckt af en gardin. En herre ber oss, på bruten tyska, att taga plats. Hela publiken följer hans uppmaning. Man hör någon hosta i skåpet. Allmän tystnad i salongen. Tänk, man inbillar sig hafva hört jättinnornas drottning hosta! — Den nyss omnämnde herrn närmar sig draperiet, gardinen försvinner — och för mina häpna blickar visar sig "en af århundradets skönaste damer!"...

Skönaste! — ja, i sanning! Ansigtsfärg något blekare än mulattskans; ögon glasaktiga som porslinsdockans; näsan trubbig; och hela figuren för resten en enda stor klump. Med ett leende gör hon ett försök till nigning för publiken, och de artigaste bland den helsa igen naturligtvis. Herrn förklarar nu, att denna dam väger 340 skålpund, har ett utmärkt förstånd, samt eger samma vidd under armarne som två vanliga män tillsammans." Vidare framtager han ett måttband, samt mäter henne kring armar och midja, hvaraf de förra utvisa 19 tum och den senare 4 fot i omkrets. Slutligen börjar damen att så småningom höja på kjortlarne... Allmän sensation i salongen. Herrarna applådera och damerna slå ned ögonen! "Herrn" inbjuder nu hvar och en bland åskådarne, som vill, att stiga fram och känna, huruvida allting är riktigt. Alla tyckas tveka, hvarföre jag sjelf fattar mod, och, under den öfriga publikens fnysningar och småleenden, går jag fram och tager ett par dugtiga tag i den skönas former, hvarefter jag, fullkomligt öfvertygad, återvänder till min plats.

Damen gör en compliment... "au revoir, mesdames et messieurs!" säger hon, och drager sig tillbaka i skåpet. Förevisningen är slutad, och jag har studerat ett nytt sätt för utlänningen att ockra på "die dummen Schweden."

Men det lider till spektakeldags. Jag tränger mig igenom folkhoparne på slätten och riktar kosan — hvarthän? Till Manégen för att beundra Kathi Lanners oöfverträffliga dans och Bertha Lindas näpna ansigte?... Nej, jag har sett dem flera gånger förut, och uppskjuter derföre min visit till deras sista representation, som blifver i morgon söndag d. 28 dennes. Fröken L. har icke i Sverige dansat särdeles på rosor, det medgifves; men säkert är, att hon gjort sig förtjent af en vida större uppmuntran från allmänhetens sida än nu varit fallet och säkerligen hade denna också kommit henne till del, om hon förstått att ifrån början förena sig med ett *godt* skådespelaresällskap, i stället för att nyligen i sista timman associera sig med ett temligen underordnadt sådant, som till på köpet undfägnade publiken med mer än lofligt gammal "skåpmat".

Jag tror, jag kilar fram till Djurgårdsteatern och förskaffar mig en biljett till "Pariserlif". Får gå! Det är dock ena märkvärdiga sångare och sångerskor vid den der lilla anspråkslösa teatern! Aldrig ett enda fall af heshet, och likvisst uppträda de nästan hvarenda afton Gack åstad, du kungliga scen, och gör sammaledes!... Med samma liflighet som första gången jodlar fru Bergström sitt: "Mein Vater ist ein Schneider, und ein Schneider ist er"; med samma friskhet återger hr Warberg sina tre ansträngande roller; och med samma komiska eftertryck sjunger hr Thegerström sin roliga refräng: "Ja, jag vill tjusa, tjusa qvinnorna!", så att publiken, trots Aftonbladets superestetiska recension, ropar da capo hvarje qväll.

Plats! nu går ridån upp!... Vi träffas lite senare — på nattqvisten.

Fredman.

Efterföljansvärdt.

VICTOR RYDBERG: Tack ska' ni ha gubbar, men jag kan omöjligt ha den äran!

ERKEPAPPA: Hva-sa? Afs... afsäger du dig Akademiens lilla uppmuntran! Det är oerhördt!

V. R.: Ja, är det inte? Ni perukstockar kunnen ej fatta en sjelfständig karakter, och det kan man inte heller begära!

CARLSON: Och vi som tänkte...

V. R.: Binda mig, liksom ni bundit Talis? Lyckas inte, gubbar!

"Min dräng hade också en dräng,
och båda va' de lata."

Det finns saker, som äro så barocka, att alla utläggningar öfver dem, för att göra det barocka ännu mera i ögonen fallande, äro alldeles öfverflödiga. Till denna kategori hör otvifvelaktigt hofmarskalken af Edholms åtgärd att, förutom hr Wijkander såsom öfverregissör (redan det befängdt i och för sig), göra *fem* (5) af de framstående skådespelarne till regissörer vid Dramatiska teatern.

Den första repetitionslistan på första repertoiren för nästa spelår, sådan den redan är anslagen, ser ut så här:

Repetitioner.

Augusti. Fredag d. 21.	Kl. 10. Collationeras *Så kallad ungdom.* Kl. 1. *Den hvita halsduken.* (Regissör: hr *Fredrikson.*)
Lördag d. 22.	Kl. 10. *Morbror Pehr.* (Regissör: Hr *K. Almlöf.*) Kl. 12. *De Nygifta.* (Regissör: Hr *Elmlund.*) Kl. 5. *Shakespeare kär.* (Regissör: Hr *Elmlund.*) Kl. 6. *De båda döfve.* Regissör: Hr *K. Almlöf.*)
Måndag d. 24.	Kl. 10. *Den hvita nejlikan.* (Regissör: Hr *Elmlund.*) Kl. 11. *Axel och Walborg.* (Regissör: Hr *Elmlund.*)
Tisdag d. 25.	Kl 10. *Hon bedrar sin man.* (Regissör: Hr *Elmlund.*) Kl. 11. *Ungt folk.* Kl. 1. *De begge domestikerna.* (Regissör: Hr *K. Almlöf.*)
Onsdag d. 26.	Kl. 10. *Axel och Walborg.* Kl ½1. *Den proskriberade.* (Regissör: Hr *Fredrikson.*)
Thorsd d. 27.	Kl. 10. *Hertig Job.* Kl. 1. *En kopp thé.* (Regissör: Hr *S. Hedin.*)
Fredag. d. 28.	Kl. 10 *Axel och Walborg.*
Lördag d. 29.	Kl. 10. *Lilla svägerskan.* Regissör: Hr *Elmlund.*) Kl. 12. *Den proskriberade.*

Nya Riddarholms-bron har erhållit det passande namnet: *Nybrobacken.*

En korrespondent från Eskilstuna till Dagligt Allehanda berättar, à propos konungens besök vid Strömsholm, en anekdot om Gustaf III och biskop Serenius i Strengnäs. Biskopen hade nämligen på konungens reqvisition af en prestman, för att hålla en predikan för hofvet, först gifvit till svar: »The hafva Voltaire och Molière, höre the them», men omsider på förnyad uppmaning skickat en gammal komminister från Mariefred, som var en ytterst klen predikant. Konungen blef missnöjd och yttrade till biskopen: »Du har dåliga prester»; hvarpå Serenius svarade, att »alla *hans* prester vore bra, men Mariefred vore *regalt*.»

Historien är, som man finner, rätt rolig, men Nisse vill taga sig friheten göra korrespondenten, som tydligen varit i nära beröring med en viss hög person, uppmärksam på en sak. Gustaf III, som var uppfostrad af Carl Gustaf Tessin och sjelf en man med takt, vett och urskiljning, kunde det aldrig falla in att kalla en man, som den gamle ärevördige biskop Serenius, för *du*. Sådant skulle han ansett oförlåtligt. Det är först under ättlingarne af soldatkungen, som dylikt sker. Uppfostran har varit derefter.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 27. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 5 Juli 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Anmälan.

Söndags-Nisses första hälft för i år slutar med detta nummer, och derföre ber han att få, i förbigående, rekommendera den instundande andra i vänners och gynnares hågkomst.

Från och med n:r 27 kommer Nisses läsares gamle vän **Trögelin** — Theologiæ Doctor vid senaste (Posttidningen skulle skrifva: sista) jubelfesten i Lund — att i dessa spalter skildra sina nöjen och intryck under **En sommar i Stockholm,** bland hvilka särskildt må nämnas hans redan förut utlofvade Vandringar genom Nationalmuseum, samt hans besök vid **Landtbruksmötet** i Augusti och **Kyrkomötet** i September, af hvilket senare han är sjelfskrifven ledamot.

Dessutom hoppas han att få sammanträffa med de vidtberyktade reseombuden för huset Kladderadatsch i Berlin, Herrar **Schultze** och **Müller,** hvilka nyligen — såsom allmänheten torde veta — offentligt tillkännagifvit sin afsigt att göra ett besök äfven i Sverige.

För den, som vill vara med om så mycket roligt och på förhand försäkra sig derom, är priset det vanliga, billiga:

I Stockholm:

för Juli—December . . . . Rmt 2: 50;
för Juli—September . . . » 1: 25.

I Landsorten:

för Juli—December . . . . » 2: 75;
för Juli—September . . . Rmt 1: 38.

Stockholm 28 Juni 1868.

Redaktionen.

Akademiska täflingsämnen.

Med hänsyn till tidens realistiska riktning vågar man föreslå Svenska Akademien följande täflingsämnen — att börja med blott estetiska och litterärhistoriska — i stället för de i Posttidningen för den 30 Juni uppgifna:

1) I hvilket sammanhang har, under den mensklig ätningens särskilda skiften, den *grönsakliga* anrättningen stått med *köttvarorna?*

2) Hvilka äro hufvudkaraktererna hos den *Rydbergska matsedeln?* Hvilka voro de förnämsta anledningarna till dess uppkomst och utbildning? Och huruvida, eller under hvilken förändrad form, kan det gifvas en filialafdelning af Hotel Rydberg?

3) Jemförelse mellan de olika åsigter af *kägelspelet* och *biljardspelet* och de olika former af dess behandling, hvilka förekommit inom särskilda *dagdrifvares* eller *nattsölares* mästerprof, med afseende på deras inbördes företräden?

4) Om skiljaktigheten mellan den antika *osten* och den färska, sådan den skapats af Schweizare, Holländare och Österängare.

5) I hvad mån är den åsigt hos en del nyare smakdomare grundad, att den så kallade *potkäsen* icke egentligen tillhör den sanna ostens område?

6) Skildring af *kaviarens* uppkomst, betydelse i *smörgårdsbordet* och inflytelse på *nutritionen.*

7) Om *hazardspelens* olika verkan på bildningen och tänkesätten hos de gamle och unge kavaljererna.

8) Hvaruti bör orsaken sökas, att Stockholmare och Göteborgare företrädesvis skapat en egen *porterfabrikation,* under det andra landsändar tagit till bästa af dessa bådas tillverkningar?

9) Om anledningarne till den långvariga glömska, som träffat *Cajsa Wargs* verk inom hennes eget fädernesland, och om detta framdeles kan komma att inrymma åt henne främsta rummet bland kökssnillen.

10) Under hvad vilkor kan *svagdricka* anses som *bajerskt öl?*

11) I hvad mån är det påstående grundadt, att *pansarbåten Garmer,* eller den *monitoriska materielen* i allmänhet, tillhör ett *sjunkande* krigsväsende?

12) Om Posttidningens uppkomst och hennes förhållande till odlingen i allmänhet och särskildt till *nyodlingen i Amerika.*

13) Likören såsom eftermiddagsdryck, med en jemförande öfversigt af denna

drycks olika karakter, ifrån den af Bellman besjungna »rossolion» ända till den moderna, till 37 öre pr diminutivglas uppskattade »munken.»

14) Om uppkomsten och rätta betydelsen af benämningarne: »salta biten» och »kyrksupen».

15) Svar på frågan: Hvilka äro fordringarne på den fullkomliga stilistiska slarfsyltan? Med en jemförelse emellan de utmärkande egenskaperna hos Haqvin Bager, Hans Nicolaus Ris, Sophie Sager, J. E. Ahlstrand och Rudolf Wall.

16) Om laf-bränvinets uppkomst; jemte utredning i hvad mån dess införande skadar eller gagnar »de glada behofven» i *Idun*.

17) Skall den godtyckliga bildning af *matportioner*, som ofta hos nyare källarmästare eger rum, ej småningom utplåna känslan af det passande i portionsbildning, i fall icke, genom ett närmare iakttagande af det gastronomiskt och lukulliskt fulländade i *smaken*, man lockas att glömma, att en viss *begränsning* (i kubikinnehållet) eger rum?

18) Jemförelse mellan *Davidson*, *Vasseur* och *Blag* som sex-arrangörer.

19) Jemförelse mellan *Chateaubrianderna* å Hamburgerbörs och Skomakarkällaren.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

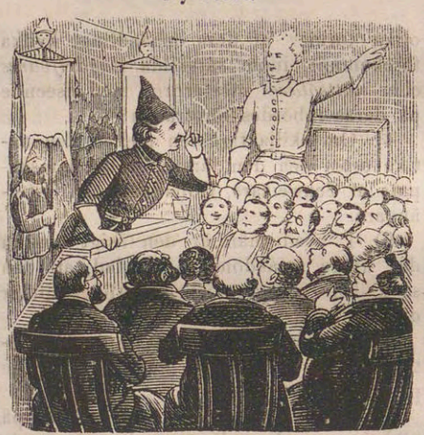

Carl XII:s historia.

Tjugondetredje Föreläsningen

När Carl fick veta sin Marderfelts öde (hvarom jag förra gången talade) och hur dermed hängde tillsammans, blef han likväl icke vred på August, ty han insåg, att denne icke kunnat handla annorlunda än han gjort, om Carl också möjligen bort misstänka, att hans beklagande af hvad som skett, var ungefär lika uppriktigt menadt som Aftonbladets förskräckliga fördömelse af »Pariserlif» var och *kunde* vara, när det uttalades af samme »sedlighetsdomare», som sjelf debuterat inom litteraturen med en öfversättning af och försvar för — *Decameron*, m. m. dyl. Men icke nog med att Carl sålunda förlät August: han t. o. m. gjorde honom ett besök i Dresden. För August, när han fick se Carl i denna stad, var öfverraskningen lika stor som de bättre tidningarnes, när de sågo Lilla Wall (Gud signe det söta kräket!) vilja närma sig till *dem*.

Om August nu verkligen ämnade taga sin f. d. fiende som god pris, så tappade han emellertid hufvudet liksom jernvägsbyggnadsstyrelsen, när den skulle bygga en bro öfver Riddarholmskanalen; och innan han hunnit fatta något beslut i afseende på sin gäst, var denne putzweg, hastigt och lustigt som en embetsman nu för tiden (helst om han är frimurare) är försvunnen just som polisen sätter sig i »rörelse» för att hugga honom.

August stod der sålunda lika snopen, som vederbörande härom dagen, när den der auditör Norén dristade svara Dem, att han gaf deras wasastjerna tusan.

Så tillbragte Carl 5—6 år i Augusts rike, och det tycktes ofta, som han ej haft mera bestämd plan för sina tåg fram och tillbaka, än den nuvarande direktionen för Kongl. teatern visar sig hafva för *sin* »verksamhet» — hvilken dock gått mindre framåt än tillbaka. Han satte emellertid skräck i Europa, der han stod midt i dess hjerta — man såg faror för verldsfreden, mera rysliga än de, som Dagens Nyheter ser i andanom följa för Sverige af prinsessan Lovisas giftermål med danska kronprinsen. (Dagens Nyheter föddes först mot slutet af 1864 och kan således icke minnas, hur stor hjelp Danmark det året fick af England för det att prinsessan Alexandra var gift med Englands kronprins.)

A propos!

Då Svenska Akademien såsom motivering för sin »uppmuntran» åt hr *Victor Rydberg* anfört hr R:s utmärkta »skildringar af tidsbilder och karakterer», lärer akademien särskildt ha fäst afseende vid den karakteristik af dess egna medlemmar, hvilken förekom i den af hr Rydberg för några år sedan utgifna skämttidningen »Tomtebissen».

Likaledes lärer Akademien, då den ansett hr Ernst Wallmarks arbeten för Svenska teatern vara »förtjenta af uppmärksamhet», synnerligast haft tanken riktad på den från i fjor för publiken välbekanta qvicka scenen i »Ziguenardrottningen», då »ett blad ur Svenska Akademiens ordbok går öfver bord.»

Modern Orthodox theologi.

»Huru kommer det sig då, att så mångenstädes finnas själar, som icke komma på det klara i afseende på huruvida Herren hörer deras böner, utan tveka, tvifla och sörja?

Det har ofta synts författaren till dessa rader, som om en hufvudorsak till detta sorgliga förhållande vore den, att dessa bedjare *icke förstå Hebreiska*.»

Frideborg "Christlig" folkkalender för 1867. Utgifven af *B. Wadström*. Sid. 27.

»Orsaken hvarför vi så ofta vänta förgäfves på bönhörelsen är den, att våra klockor gå icke lika med Herrens.

För öfrigt hör Herren vår bön just på klockslaget riktigt, icke en sekund för tidigt eller för sent.»

Samma arbete, sid. 35.

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Kort Monolog af Trögelin. Ankomsten till Stockholm.

Per Brahe är en ångbåt, som jag tycker om. Den har dessutom en kapten, som bestämdt är den trefligaste och hyggligaste i hela vår ångbåtsflotta. Jag far inte på jernväg, som jag gjorde för två år, när jag reste till expositionen i Stockholm, utan jag tar den här gången och går med ångbåt från Jönköping. Dessutom har jag lofvat Lovisa att hon skall få se kanalvägen; sagdt och gjordt! Till Jönköping och Per Brahe!»

(Utan anmärkningsvärda händelser — om icke att Hans (D:r Trögelins f. d. dräng, numera betjent, hvilken torde vara Nisses läsare bekant sedan expositionsresan 1866) haft lite sjögång på Bråviken, — har ångbåten hunnit till midtför Kungshatt.)

Trögelin: Kom Lovisa! Kom Hans! Vi ä' tvungna att helsa på Kungens hatt!

Fru Trögelin: Kungens hatt — hvar är den? Hvar? Anders!

Hans: Jag sir hvarken kungen eller hans hatt.

Trögelin. Titta hit uppåt berget till, der sitter den på en stång. Kan ni inte se den?

Fru Trögelin och Hans (med uttryck af den högsta förvåning). Ah-å-åh!

Trögelin. Ja, ser ni, den der hatten har tillhört en kung, som hette Väderhatt, derföre att han bara behöfde hänga ut hatten, när det behöfdes regn, som nu för tiden, eller någon annan väderlek. När en första gången far förbi'n, så ska' en helsa på'n — annars händer det en något . . .

Hans. Å-å-åh!

Trögelin. Nu kan ni också se Stockholm, om ni tittar ditåt — nej, ditåt ska'

du se, Lovisa! (Visar henne hufvudstaden, som alltmer framträder.)

Fru Trögelin (försänkt i namnlös beundran öfver allt hvad hon ser). Nej, Anders se, se bara så'na hus!

Trögelin. Jo, det är säkert! Der ligger Kungsholmskyrkan, hvad tycker du den ser ut som? Jo, det ska' jag säga. Ser du, när de skulle ha ritning till den, så satte de till en så'n der komité — för det ska' det vara med allting i Stockholm — och de herrarne fundera' och fundera', men kunde ändå inte få klart, hur kyrkan skulle se ut, fast de hade en stor bål punsch för att klara tankarna. Då var det en ibland dem, som fick en ljus idé, just när de hade druckit ur allt hvad som fanns på bordet. Han tog och vände opp och ner på bålen, och så tog han en butelj och ställde ofvanpå och sa': så här, gubbar, ska' kyrkan se ut! Det tyckte de andra var bra taladt och gjorde ritningen derefter, och det kan ni sjelfva se, att det är sanning!

Hans. Körs i all min dar, så okristligt märkvärdigt det var!

Trögelin. Jaha, och dermidtemot kan ni se Maria, hon är gjord efter en kikare, som är utdragen . . .

Fru Trögelin. Hvad i allan dar är det du säjer, Anders? Hvad är det för en Maria, som . . .

Trögelin. Kyrkan der, begriper du väl. Man säger så . . . Men det och mer till få vi nog tid med. Nu ä' vi framme.

(Båten lägger till. Sedan familjen lyckligt och väl kommit i land, och man fått fatt i en åkare, sitter man upp.)

Trögelin. Sätt dej till höger, Lovisa! Så brukas det bland fint folk! — Du, Hans, kan luffa bredvid.

(Man åker. Ankommen på »Nybrobacken», stannar Hans förvånad.)

Hans. Doktorn! Hva' i Helsingland ä' dä här för spetakel till bro! Den känner ja' ackerat inte igen se'n exposionen!

Trögelin. Det är något fint, ska' du veta, Hans! Det är en utaf sammanbindningsbanans många välsignelser för Stockholm.

Hans. Men den är ju åbäkeligt otäck att bara si på!

Trögelin. Det der begriper du inte, det är saken . . .

Hans. Nu vet jag, hvad den visst ska' vara till. Den ska' vara som fogelskrämma, så att fruarna på Munkbron får ha sina bär och andra varor i fred — eller hvad, doktorn?

Trögelin. Du är dum! Den ska' vara för att riksdagsgubbarne, när de sitta der oppe, ska' ha för ögonen ett bevis på, hur väl pengarne till sammanbindningsbanan ä' använda! . . .

(Man åker vidare till ett hotell. Uppgorelse med åkarn.)

Trögelin. Hur mycke ska' du ha?

Åkarn: En riksdaler person och en riksdaler för sakerna . . .

Trögelin. Hvad behagas? skäms du inte?

Åkarn. Skäms för er? Hvem tror ni skäms för er?

Trögelin. Tig karl! *En* riksdaler ska' du ha för alltihop — så står det i taxan! Hvasa?

Åkarn (i den tro, att han har en Stockholmsbo att göra med). Jaså . . . ja, ursäkta, jag trodde herrn va' resande . . .

(Familjen tar sina rum i besittning; och trött efter resan, föredrager man att stanna hemma den dagen. Fru Trögelin sätter sig ner och börjar sina dagboksanteckningar.)

Ur doctorinnan Trögelins dagbok.

Nära Stockholm helsade vi på kungens väderhatt, som han hänger upp på ett högt berg, när han ser, att landet behöfver regn, och han inte har tid att ställa till någon fältmanöver i stället. Så sade min man.

Det första jag anmärkte, när vi kom fram, var, hvad det finns förskräckligt många kyrkor i Stockholm. Det måtte vara mycket religiösa menskor i den staden.

Jag såg också en herre, som gick i en mycket fin uniform och som jag helsade artigt på, för jag trodde, att det var en mycket förnäm herre. Men min man upplyste mig, att det var en poliskonstapel. Sådant der folk kallas för »ordningens upprätthållare»; men hvad de fått det namnet ifrån, det kunde inte min man säga.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXVII.

521. »Den är gjord efter mitt hufvud!» — sa' Nisbeth om stekpannan.

522. »Det var väl att pipa 'öll!» — sa' masen, ramla' ner från kyrktornet.

523. »Du nådiga sol, du gassar min rygg!» — sa' tiggarn, när brödpåsen brann bak på ryggen.

524. »En man hit!» — sa' skepparn, tänkte på sin giftasvuxna dotter.

525. »Fort går det inte, men sakta går det!» — sa' Säther.

526. »Får jag lefva och ha helsan, kommer jag också hit!» — sa' Grönstrnad, gick på kyrkogården.

527. »Hvad är väl bättre?» — sa' pigan, tänkte på helt annat än kost och lön.

528. »Här ska' det gå i sken!» — sa' bond', spände kärringen för harfven.

529. »I brist på damer dansar man med skomakare!» — sa' Petter, dansa' med lästen.

530. »Ingen har lurat mig värre än just du!» — sa' Brännström, såg sig i spegeln.

531. »Jag synar vägen!» — sa' länsman, låg i diket.

532. »Jag vore olycklig, om jag inte kunde musik!» — sa' positivspelarn.

533. »Min harpas strängar ha brustit!» — sa' harpspelarn, när hustrun dog.

534. »Mitt guld!» — sa' Lasse-Maja om handklofvarna.

535. »Moj by!» — sa' skeppskocken, när kabyssen gick öfver bord.

536. »Måttliga korfvar ä' bäst!» — sa' major Sten, när Schampi sökte sig till stadssoldat.

537. »Nu kan det vara nog, mitt herrskap!» — sa' gardisten, fick prygel.

538. »Nu månde jag le!» — sa' bond', när han skratta', så pelsärmen sprack.

539. »Om jag såg rätt!» — sa' den vindögde.

540. »Sjungande pris!» — sa' gardisten, stal lakanen.

Små Djurgårds-epistlar.

VII.

På nattqvisten.

Tej, se på den då! . . . Är det inte du, Nisse? . . . Jo, visst tusan! — Jaså, du är ute och stiger så här dags på nattqvisten — bon soir, mon frère! . . , Hvarifrån kommer du? Från franska värdshuset . . . Hva'sa'? . . . Från schackklubben . . . Alldeles, jag kunde tro det! Hur många kungar har du mattat ut i qväll? Hihihi! du är mig en satans rabulist . . . Och jag se'n — hejsan! ser du inte så lifvad jag är! . . . Hva'falls? Går det inte an att få ett enda glas punsch till, bror Blag? — Inte? . . . Nå, så är det väl bäst att knalla sig af då, eftersom det verkligen finns så'na der dumma förordningar, som köra ut en hederlig källarkund på ett bestämdt klockslag Tacka vill jag de gamla goda dagarne: stångpiskans och stånkans tidehvarf — då kunde man, utan inblandning af någon polis . . .

"Supa klockan *öfver* tolf,
lefva bland förryckta!"

Men nu — se, här min arm! . . . Låtom oss göra en liten promenad i månskenet! Jag har för

resten ingen portnyckel på mig... Solen är mitt kammargolf... nej, månen är mitt... nej, jorden är det! — "Jorden är mitt kammargolf, solen är min lykta!"... Nej, måne måste det ovilkorligen vara på nattqvisten; annars förlorar taflan all effekt! — Mjuka tjenare! går det an att få litet eld på min cigarr?... Hvad behagas? Är herrn från Manilla, efter herrn tiger så der? — Jaså, för tusan, jag ber om ursäkt: det var bara en trädstam, som jag stötte emot. — Eleverna på Manilla ha minsann inte träskallar... det hördes vid deras examen helt nyligen. Jag kan likvisst inte förstå, hvarifrån jag fått den der vanan att alltid se figurer om nätterna... och mamma Natur sedan, som "gör gubbar" i månskenet! — Hihihi! skämtsamt är det i alla fall...

"Så lunkom vi så småningom
från Bacchi buller och tumult,
när döden ropar: Granne, kom!" — — —

Aj, hvad var det? En riktig grafkyla går genom märg och ben på mig... Du får ursäkta, min bror, att jag är så nervsvag; men jag tyckte precist att det var döden, som skrek, och så var det i stället åkarn derborta... Kör för fan i våld! inte vill jag fara till sta'n. — Seså, der kommer en till!... Nej, jag vill inte ha något åkdon! — Ännu en!... Sjuttifem öre för hela omnibusen till Gustaf Adolfs torg!... Mycket godt pris; men jag kan ändå inte ha den äran. Åter en!... Hv'sa'? Ämnar du exponera de der magra kamparne på landtbruksutställningen i Humlegården?... Håll! låter du bli att piska hästen så der, eljest anmäler jag dig för polisen!... Huru? Angår det mig inte?... Hvad nu! — Kors, en så'n kanalje, han snärtade till mig med piskan, och så ropade han: "Nu kan herrn ha rättighet att anklaga mig för djurplågeri!" — Ytterligare en... och så en igen... och så två... och så tre... Nej, kom, min bror, här börjar eljest att osa hett. Jag känner till hvad det vill säga att råka ut för en samling åkaredrängar så här dags på dygnet. Innan de ge sig i batalj, räkna de ut på öret hvad hvarje slag kan komma att kosta, ifall polisen skulle blanda sig i spelet, och det är temligen kinkigt att reda sig med sådana, som till och med "klå folk efter taxa".

"Framåt marsch! — gå på! —
jemna steg! — rätt så! —
Det var f-n till Ericsgata...

God afton, lilla sötungen! hur står det till?... Förlåt, bror Nisse, att jag, trots din kända sedesamhet, attackerar flickan; men du har sjelf skickat ut mig att studera folklifvet.

Hvad heter du, mitt vackra barn?... Jaså, Rosalie!... Nå, hur gammal är du?... Hvad för något? Tretton år, säger du? *tretton* år bara, och ensam ute så här sent på natten — det var tidigt!... Stackars flicka, det gör mig ondt om dig; men du får ursäkta att jag inte är din far, som med ett lämpligt björkris kan lära dig mores! — Se, här har du en slant! Gå nu hem, och om jag någon mera gång möter dig på mina nattliga vandringar, måtte dina afsigter åtminstone ännu några år vara renare än i natt är fallet!... Ohoj! se, hvilken sylphid, som der sväfvar oss till mötes!... Hva'ba? Jag tror, hon raglar! — Nej, det måtte vara *du* som.. eller också jag!... En qvinna, som raglar — fi donc!... Nog var Ulla i verlden en smula lätt på foten, och inte var hon heller rädd för att föra remmarn till sin lilla sockertrut; men ragla — aldrig!

Venus, som, mjellhvit, ur brusande hafsskummet steg,
eldar mitt blod, att i kärlekens idrotter segra;
men när i *sprit* jag får se henne badande — vägra
pulsarne slå till attack: jag blir modlös, ja, feg!...

Hon får således passera!... God natt, min sköna! dröm om mig, men ingenting vidare! — Håhå, ja, ja! jag börjar känna mig törstig — hur är det med *dig?* Om vi skulle försöka att komma in bakvägen till — hur skall jag nu uttrycka mig? — till — jag ber om tillgift, men jag har aldrig hört mera än ett namn på er, I lifvade Bacchi prestinnor här midt emot Hasselbacken — till: "Wildkattorna"... ja, så var det! — Ska' vi? Kör till!... En försigtig knackning på fönsterluckan... så der!... Flera röster höras skrika innanföre. Uff! nu går dörren upp. En mansfigur kommer utslungandes... så en till... ännu en — ja, ett helt sällskap dansar hufvudstupa ut, den ena efter den andra!... Knytnäfsslag till höger och venster... svordomar... qvinnoskrik... krossade glas och buteljer, med mera sådant. En af slagskämparne fattar slutligen posto mot en vägg, och, med en punschbutelj i hvardera näfven, proponerar han en allmän försoningsskål, och — hvad är det han säger? — "den, som inte vill tömma den i botten, får smaka buteljerna utvärtes!"

"Aldrig ett ord!
för, ta mig tusan, bänkar och bord
och solar och månar och himmel och jord
sku' darra
och knarra
för mig, om min vrede blir spord!"

Hahaha! en rätt lustig kurre!... Ska' vi blanda oss i hopen? Nej...

Låtom oss nu gå vidare! Men hvarthän?... Ska' vi vända om till "Fyllan" kanhända? Der är subskriberad bal i natt — och fin publik sedan! Bara löjtnanter och grosshandlare och hufvudstads-demi-mondens blomma!... Nej, fy fanken! hellre framåt slätten!

Hör, hvilken herrlig qvartett, som tonar på afstånd!... Seså, nu kommer en omnibus körande med ett sällskap skrålande eleganter... Tyst, för tysan, så att man kan höra sången derborta!... Nej, det var Lügen! de skråla lika tappert ändå. — Men hvad är det?... En herre i nattmössa, som är ute och går i alléen! — Mjuka tjenare!... Aj, för knäfveln, det är ett träd igen, som står i vägen, och den der hvita affischen, som är uppklistrad på stammen, tog jag för en nattmössa.. hihi!...

Hvad står det att läsa för slag? "Draktruppen" — jaså, de der japaneserna hos Mothander!... Måtte vara ena riktiga "öfverdängare"!*) — Hvad heta damerna nu igen? *La-hit-la-ha* — nej, *Tsing-la-la!* — nej... ja, det minns inte tusan!... Och lilla pysen se'n... Tjo,... Tjo... *Tjo-hopp-san*... ja, så var det visst! — Hur är det med dig, Nisse? Jag tror, du är inte riktigt säker på benen!... Hva' falls? Är det jag sjelf, som svigtar? — Äh, nu skämtar du bara!... Nå ja, hvarföre skall du också skicka ut en så svag stackare, som undertecknad, i ett så "qvistigt" uppdrag, som att teckna Djurgården vid olika tider på dygnet!... Jag har alltid för vana att studera mina saker praktiskt, och du ser nu sjelf hvad följden blifvit. "Qvista" hem du, så godt du förmår! Jag, för min del, tillbringar resten af "nattqvisten" här. - Uff! jag mår illa... jag dör!... Har du lust att göra sällskap, så mycket gerna. Men —

"Tycker du att grafven är för djup,
nå, välan, så tag dig då en sup,
tag dig se'n dito en, dito två, dito tre,
så dör du nöjdare!"

God natt — helsa hem! *Fredman.*

*) Här tillåter jag mig en vänlig protest. Herrar japanesare äro visst icke några "öfverdängare", tvärtom ganska vanliga "konstnärer" — isynnerhet om man har i minne t. ex. Rappos sällskap för 3 år sedan, med Lépomme, Manly, bröderna Milner m. fl. Men — nog kan man se den för *en* gång. *Teater-Nisse.*

Sista dagen på qvartalet.

Lundström: Det är då för väl, att man slipper vara ängslig för morgondagen... jag har redan fått min hyra!

Orvar Odds bekanta artikel i Posttidningen för sistl. fredag om *emigrationen* tillskrifver denna bl. a. den dåliga folkupplysning, som meddelas af en "lättsinnig och tanklös landsorts*prest*". Dagbladet, som i lördags aftryckte artikeln, rättade (Gud vet, af hvilken ingifvelse) sistanförda ord till: "landsorts*press*". Då ett fel i den *officiella* är otänkbart, måste man förvåna sig öfver att densamma vågat och tillåtits säder anfalla Statskyrkans Högvördiga presterskap. Anstår sådant en s. k. "bättre" tidning?

Posttidning! Jag erkänner mig öfverträffad i min berömda strid med väderqvarnen. *Don Quixote.*

Lilla Wall! Hvad var *jag* mot *dig!? Sancho Panza.*

I staden W—s sutto härom dagen f. d. majoren B. och musik-direktör N. samtalande om det senaste »stjernfallet.» N. yttrade dervid sin förundran, att slagtare W. i nämnde stad just blifvit wasa-riddare och ej fått svärds-orden. »Hvarföre just svärdsorden?» frågade B. »Jo, emedan han varit med i så många slagtningar», förklarade N.

Från våra dramatiska artisters besök i Christianstad berättar Skånska posten följande anekdot:

Man ger "De båda ungdomarne". Hr Fredrikson börjar pjesen; i andra scenen inkommer en oförskämd betjentslyngel. Dervid säger hr Fredrikson ungefär följande ord: "*Att en sådan lurk skall ha rätt att kallas menniska* — —" (repliken afbrytes af hr Almlöfs entrée, den första för aftonen; han helsas med en väldig och långvarig applåd; först sedan denna tystnat, kan hr Fredrikson fortsätta i sin rol:) — — "*ah, detta är en förolämpning mot oss andra*". Ett litet "fnissande" höres i salongen.

Humlegårdsteatern öppnas i morgon söndag af Hr C. Rohde med sällskap. Hr R. lär ha nedsatt priset på de dyrare platserna.

Under arbete är:

Walliana,

en samling af de befängdaste publicistiska barnsligheter, »ankor», slingerbulterier, stilistiska pekoralier, och tryckfel.

Ofvannämnda samling, hvilken utkommer fram på hösten och i pris ej skall öfverstiga 1 Rdr Rmt, kan med skäl rekommenderas hos alla vänner af ett godt skratt. Nisses läsare torde ha i minne mer än en af de befängdheter, hvilka han alltemellanåt citerat ur den outtömliga källan: "Dagens Nyheter". Sammanställda bilda de en i sitt slag och inom alla språk *ensam* rikedom af munterhet, hvilken det vore orätt att låta gå för efterverlden förlorad.

Då möjligt och troligt är, att en och annan rolighet kunnat undgå utgifvaren — ehuru han alltsedan "Nyheternas" framträdande i verlden (i Dec. 1864) oafbrutet hållit på med sin intressanta samling — emottager han med tacksamhet bidrag till den. *Dock bör, vid hvart och ett sådant, nummer eller datum af tidningen vara, för kontrolls skull, anfördt.*

Pris-Rebus.

Den första riktiga uttydning, som insändes före innevarande månads utgång, belönas med en prenumerations-sedel på Nisse för Juli—December detta år.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Calmar, Göteborg (1) Wexiö, Eskiltuna, Waxholm.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 28. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 12 Juli 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor;
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Akademiska täflingsämnen.

Nisse tog sig i förra numret friheten att föreslå Svenska Akademien ett utbyte af dess antiqverade täflingsämnen för innevarande år emot andra, af honom uppställda, mera tidsenliga. Då han förnummit, att Akademien funnit dessa förslag, till en början blott af estetiska och litterärhistoriska ämnen, röja en icke vanlig »bildningsgåfva» (som Akademien alltid säger, när hon ger mention), så har Nisse nu velat ytterligare visa henne sin välvilja genom följande förslag till ämnen

för den historiska framställningen.

Ur Fäderneslandets häfder.

1) Man har hos en del af Andra kammarens ledamöter trott sig finna en större benägenhet för sjö- än för jernvägs- och landsvägsresor. Är denna åsigt grundad? Och i sådant fall, hvilka äro orsakerna?

2) Om anledningarne till sinecuriatets uppkomst vid Kongl. teatern, beskaffenheten och gränserna af dess makt, samt det inflytande, som herrarne Hvassers, Dumraths och Wijkanders utöfning deraf egde på riksdagens behandling af teateranslaget.

3) Åsyftade den af finansministern frih. af Ugglas och hans trenne kamrater under riksdagen ingifna afskedsansökan från början någon förändring af ministèren eller endast en snärt åt Andra kammarens myndighet? Och hvad andel i ministrarnes beslut att tillsvidare qvarstanna egde Riksdagens visade likgiltighet, Dagbladets sorgehymn och den öfriga pressens munterhet?

4) Teckning af hofmarskalken af Edholms senaste dumheter, hans fullkomliga oduglighet och karakteren af hans tvååriga styrelse af teatern.

5) Stridigheterna mellan Landtmannapartiet och Royalklubben om »odalmännen.»

6) Undersökning af de orsaker, som föranledde hr L. J. Hierta till antagande af hr Leopold Alms erbjudande att genom sin penna rädda Dagens Nyheter.

7) Om beskaffenheten och syftningen af de hemliga underhandlingar, som efter Konung Fredrik VII:s död egde rum mellan August Sohlman och Carl Ploug.

8) Jemförelse mellan Örebro Enskilda banks kassa vid kamereraren Widestrands rymning år 1867 och Malmö diskonts kassa vid kamereraren Himmelmans afvikande år 1868, jemte en approximativ beräkning tillika af rymlingar under år 1869.

9) Framställning af de följder och den inflytelse, herrarne Dicksons »fria verksamhet» i Norrland haft, såväl i hänseende till firmans ekonomiska förhållanden, som äfven i afseende på den Norrländska nationalkarakteren, det framtida lefnadssättet, sederna, ederna.

10) Om de förhållanden, som förmodas hafva föranledt hr Sven Adolf Hedlunds trogna verksamhet för hrr Dicksons & C:o och Carnegies & C:o intressen.

11) Om den verkan, som de i borrhålet vid Osmundsberget af kapten Lundborg upptäckta tre petroleumdropparne samt den dermed följande lukten haft på bolagsmännens inbillning i allmänhet och deras tillskott isynnerhet.

12) Undersökning af de utländska lotterikollektörernas förhållande till hr Rudolf Wall vid 1868 års kris.

Midsommardansen.

Invid slottet, på den gröna planen,
ung och gammal samlat sig till dans.
Grann står stången. Den förgylda hanen
vill fördunkla solen med sin glans.

Med kanonskott gifves nu signalen,
allt är färdigt, men man dröjer än:
"Nådi' herrskapet" skall öppna balen! —
förr får Truls ej dansa med sin vän.

Se, nu syns herr grefven på altanen!
Prostfar följer fru grefvinnan ut;
fröken kommer efter med kaplanen —
Hurra-ropen vilja ej ta slut . . .

Fru prostinnan, förd af herr von Fjanten,
kammarjunkaren och husets vän,
frågar, med en blick på guvernanten,
om ej unga grefven kommit än.

Nådig grefven stundens värde känner,
harklar sig och höjer se'n sin röst:
"Angenäm och rolig helg go'vänner,
önskas er ur djupet af mitt bröst!" —

Till de sina vänder han sig sedan:
"Låt oss nu, mitt herrskap, stiga ned;
folket varit samladt länge redan,
allt bör tillgå efter öflig sed."

Snart de höga träda utom porten —
grefligt vapen prunkar öfver den;
sprucket är det, men så finns i orten
intet slött, som bygts så längese'n.

Halte spelman knäpper på fiolen,
och grefvinnan bjuder Pelle dräng,
se'n hon först med nålar fästat kjolen,
att med henne ta en liten sväng.

Festligt dansen nu sin början tager;
grefven nådigt gamla Lisa för;
tung och ovig, plågad af podager,
vid hvart steg en min, så ful, han gör.

Fröken Zelma följer söta pappa —
Trädgårds-Jan är hennes kavaljer.
Fru Prostinnan nära är att tappa
andan, ber att slippa dansa mer.

Herr kaplanen skyndar djerft att fatta
guvernanten, som hans hjerta vann;

foten slinter — och på gräsets matta
kullbyttera båda om hvarann.

"Zelma, Zelma! Se på din garnering!"
fru grefvinnan sötsurt förebrår,
bjuder sedan folket: "Er traktering
på den gamla platsen tillredd står".

"Kära du!" — så hviskar grefven sakta —
"Man på brödet bredt för mycket smör;
tag bort osten och bed rättarn vakta,
att man icke slut på ölet gör" . . .

Än ett lefverop af folket höjes,
barnen stämma opp en ömklig sång;
tvång och stelhet i det hela röjes,
dansen vill ej komma rätt i gång.

Men när herrskapsgruppen dädan troppar,
ökas glädjen uti hvar minut.
Par om par i munter ringdans hoppar,
och med natten först tar festen slut.

Isidor K.

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

D:r Trögelin får bevis på att Sveriges hufvudstad icke är en småstad.

(Doctorn har i den olidliga värmen tillåtit sig det rysliga brottet emot all anständighet: att taga af sig rocken och promenera, på öppna gatan, i sina fina hvita — skjortärmar. Personer, som höra till »bättre folk», stanna, somliga af Stockholmsk nyfik — nej: vetgirighet, andra åter för att få ropa på »skandal» — ett präktigt ord, som, efter tycke och smak kan tillämpas på allt, och i dessa dagar blifvit mycket modernt.)

D:r Trögelin träffar en bekant, som visar att han blifvit "en försigtig general."

Trögelin. God dag, bror, och tack för sist . . . Det var, tror jag, vid expositionen i Paris i fjor . . .

L. W. Nej, den var för två år se'n . . .

Trögelin. Ja, expositionen *här*, men i Paris var det . . .

L. W. Ja, det var för *två* år se'n . . . det vet väl jag . . . *Jag* misstar mig aldrig!

Trögelin. Hvem vet inte det? Men seså, inte groll mellan gamla vänner! Kom nu med ner i Strömparterren och drick ett glas!

L. W. Hvad pratar du för skandal? *Jag* skulle gå ned i Strömparterren — jag? — på en så'n der *lastens marknad*, som jag sjelf i fredags förklarade att den är!

Trögelin. Hvad säger publiken, som trifs så väl dernere, om en sådan dom?

L. W. Angår mej inte! *Kan publiken undvara mej, nog kan jag undvara publiken!*

Trögelin. Bra sagdt, lilla Rulle!

(L. W. ställer sig, vid ordet »lilla», på tåspetsarne. I detsamma kommer en gosse och bjuder ut Nisse.)

L. W. (Med en blick på »pöbeltidningskolportören».) Der ser du sjelf, bror Trögelin, ett bevis på att Strömparterren är, hvad jag sade lastens »marknad»?

Trögelin. Aha! Det är lördags-eftermiddag, och Nisse är ute! *Nu* begriper jag nog, hvarföre du inte vill gå med hitner! Adjö med dej då!

Bref från Doctorinnan Trögelin till Fru Kronofogdinnan Knipstrut.

Söta Malla!

Vet du, jag är redan liksom kånfys af allt hvad jag sett och upplefvat i den här staden, och hvad skall det då icke bli när Landtbruksmötet börjar! Jag har derföre svårt att i korthet skrifva ett par rader och låta äfven dig få njuta af min Stockholmsseschur.

Du får nöja dig med att jag undfägnar dig bara med mina dagboksanteckningar. Dom (i parenthes sagdt, har jag lärt mig det ordet här, det skall vara riktig Stockholmska, och jag tycker det låter mycke förnämligare än di, som det annars heter) *dom* ä' alltså det som sysselsätter mig, när jag kommer hem och min man lägger sig och läser tidningarna. Jag ämnar tillika att gifva ut dem — dom skulle jag säga — till julen, ty min man har rådt mig till det, ty han säger att till julen går allt möjligt skräp.

Det märkligaste, tror jag, som jag hittills sett här, så har det varit de japanesiska drakarna, som spelat på Manäschen. Di — dom skall sluta såsom i morgon och derföre ville min man och jag passa på; det var förskräckliga menniskor (om det bara var riktiga menniskor) till att vara lediga och kunna förvrida både sig sjelfva och Stockholmarne. Dom hade fullt hus hvarenda qväll, men min man visade mig en svensk bonddräng, som också var en sådan der krabat, fast han fick lof att hålla sig på slätten derutanför, och min man sade, att om han, d. v. s. drängen, kunde göra sig till japanes, med lite brokigt gardintyg och måla sig i synen, så skulle han också kunna förtjena mycket mer i Stockholm. Det der förstår jag mig nu icke på, men min man brukar alltid ha rätt.

När vi hade varit på japanesarne (det är också Stockholmska, i ställe för att säga, att vi varit och sett dom) så ville vi gå och hafva oss något till lifs. Och fast min man alltid, när han är på Djurgården, brukar gå till Hasselbacken, för der är finast, så beslöt han ändå för en gång, att vi skulle se hur det gamla Pohlsro tar sig ut, sedan det blef omdöpt och fick ett spanskt namn. Det var rysligt schangtilt, må du tro, måladt i blått och gult och rödt och alla möjliga färger. Betjeningen var också förträfflig. Du kan tänka dig: när vi var der — det var klockan 10 på qvällen — så var der lika många vaktmästare som gäster, och på Hasselbacken var det vid samma tid inte mer än en vaktmästare eller garsong på hvar 10:de gäst, eller så der.

— — — — — — — — — — —

Statskyrklig bedröfvelse.

(Vid underrättelsen om att *Victor Rydberg* sluppit in i Kyrkomotet.)

»Detta val har onekligen öfverraskat mig, och det är med ledsnad jag annoterar detsamma såsom ett dåligt tidstecken ur mer än en synpunkt.»

(Se *Wäktaren* för thorsdagen d. 9 dennes.)

De nya guldmynten.

Kära Nisse!

Hvarföre kan icke af de blifvande nya svenska guldmynten det ena få kallas »10 Mark», i stället för »10 frank»? Nog tycker jag, att det skulle — klinga bättre, om man t. ex. frågade: »hur många Mark väger herr N. N.?» i stället för: »hur många 'frank' är herr N. N. *värd?*» Likaså tycker jag, att det vore enklare och vackrare att säga: »Sveriges *Rikes* mynt», än: »*Kongligt* svenskt mynt». — Visst får kungen sin del ändå, om det just icke blifver i guld. För resten skola ju 20-marks- — jag ber om förlåtelse — 20-franks-styckena kallas för — »*Caroliner*», och *det* är ju kungligt nog — bara man får bra utaf dem. Nog är det bättre att ha ett »mark-värdigt» än — märkvärdigt mynt, synnerligast för vårt »fattiga»

Sverige; det är ej alla som, likt engelsmännen, kunna tala om »Pund» (såframt det icke gäller hufvuden, ty då hafva vi ej något att klaga på).

Således — du förstår mig nog!

Gammal Odalbonde,
som bygt på Svensk *mark.*

Dumrathiader.

Kontrollören D. hade nyligen, för ovanlighetens skull, läst en musikrecension i en af våra tidningar, i hvilken stod omtaladt, att hr Arnoldsons parti i *Romeo och Julia* gick upp till höga *h*. Detta satte vår kontrollör myror i hufvudet, och nästa gång han träffade hr A., sade han derföre: »Hör nu, hr A., det der *h*, det är väl mycket högt, det?» — »Åhja», svarade A. med ett fint småleende. — »Men *b*, det är väl ändå högre?» inföll kontrollören med fundersam min.

Statskyrklig bön och välsignelse.

Nisse!

I Söderhamn förrättades af kyrkoherden i Söderala, L. N. O., phil. d:r J. A. Dahlström sistl. 1 Juli val af lekmannaombud för Gefleborgs Län vid instundande kyrkomöte. Af protokollet, som finnes infördt i Gefle-Posten för den 7, ser man att förrättningen »afslutades med bön och välsignelse samt afsjungandet af psalm. 120, vers 8 och 9».

Nu vet jag icke, om du har någon psalmbok, och derföre vill jag citera *de föregående verserna* af psalmen för dig, såsom den står i min psalmbok, »af konungen stadfästad år 1819»:

— — — — — — — — — — — —

Nu är en fast bedröflig tid:
förskjut oss ej, o Herre blid!
Låt oss behålla, i vår nöd,
din nåd och sanning till vår död.

Helt syndigt går nu hos oss till;
Din kyrka hjelp, o Herre mild!
Gif ljus och anda med ditt ord,
så att dess kraft må varda spord.

Behåll oss vid ditt rena ord,
förhindra satans själamord,
så att din kyrka i all tid
må se, att du är henne blid!

Du värdes, Herre! se dertill,
att mången lärer som han vill:
ett sjelfklokt vett vill mästra Gud
och tadla på hans ord och bud.

De stolte andar dämpa ned,
som snabba, efter tidens sed,
att föra nytt på banan an,
förfalska så din lära sann!

I den nästföljande 7:de versen, liksom i 8:de och 9:de, har det statskyrkliga »theologiska hatet» något lagt sig, ehuru det ännu en gång ber Herren att »fria sin (!) kyrka från allt men».

Hvad tycker du emellertid?! Var det af en händelse denna psalm kom att sjungas, så var det åtminstone »en händelse, som ser ut som en tanke».

Fråga Doctor Trögelin, om han tror, att om »de stolta andar dämpats ned, som snabba, efter tidens sed, förde nytt på banan an» — om han tror, att den nya Lutherska läran då segrat öfver den katholska vid kyrkomötet i Örebro år 1529.

Peter Simpel.

Medel mot hemsjuka.

Sonen: Men pappa, säj mej, när vi nu ska' flytta till Amerika, hvarför packar du då ner en hop gamla tidningar, och till och med di som du annars minst tycker om?

Fadren: Jo, ser du, min gosse, det är för att inte derborta få lust att vända hit igen. Om hemsjukan skulle komma på mig, så tar jag fram en så'n här tidning och läser om en ordensutnämning, eller en kunglig bal, eller hur talmännen kyssa på hand — eller något annat i samma stil. Och då är jag säker på, att hemsjukan genast går öfver . . .

Sonen: Då, pappa, ska' du väl packa ner dina debetsedlar för de sista åren med?

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXVIII.

541. »Bjud de andra herrarna!» — sa' länsman om thevattnet.

542. »Bättre sent än aldrig!» — sa' gumman, gick till kyrkan, när gudstjensten var slut.

543. »Dask!» — sa' bonden, slog näfven i grötfatet.

544. »Det blir derefter!» — sa' presten, döpte barnet för tre skilling.

545. »Detta ska' vara en tupp!» — sa' han, som måla' en sugga.

546. »Det som vill följa, så följ!» — sa' drängen, åt ärter med afvig sked.

547. »Det var ett roligt dricka!» — sa' pojken, drack jäst.

548. »Hifva på varan!» — sa' fiskarn, fick kärringen sin i noten.

549. »Hårda tider!» — sa' tiggarn, fick stryk i stället för pengar.

550. »Jag känner, hvar skon klämmer!» — sa' bond', fastna' i räfsaxen.

551. »Kall vinter!» — sa' torparn, frös fast vid sängbrädet.

552. »Kostar det något, så smakar det något!» — sa' Adam, bet i äpplet.

553. »Kronans tjenst går framför gudstjensten!» — sa' skräddarn, sydde uniformen på sönda'n.

554. »Lifvet är en dröm!» — sa' han, som dog, innan han blef född.

555. »Nog ger vår Herre till en sup, men ta mej f-n, det räcker till ett förklädsband!» — sa' kärringen.

556. »Ombyte förnöjer!» — sa' skräddarn, kysste hustru sin.

557. »Skyldra rrr!» — sa' doktorn vid mönstringen.

558. »Skördetiden är snart inne!» — sa' tjufven, gick förbi kåltäppan.

559. »Svårt blir det!» — sa' sotarn, skulle äta med sked.

560. »Qvittar lika!» — sa' pigan till fröken.

Lite kallprat i sommarvärmen.

Om jag för en gång skulle aflägsna mig från mina kära Djurgårdslunder och, för ombytes skull, hoppa in på ett mera vidsträckt område? — *Om* jag, med mitt vanliga sätt att skämta öfver allt, skulle taga mig friheten att dyka upp "lite här och lite der", och således begagna mig af causeurens obestridliga rättighet? Frågan är väckt, och jag tycker mig se ett gillande svar i edra blickar, I Nisses trogne läsare, som alltid tagit skämtet sådant det bör tagas, och som icke kunnen annat än le åt vissa skräflande småkräk, hvilka, då de känna sig träffade, gripa till åsnehuden, troende sig i den ega en sköld mot satirens vapen — — — *).

Jag bryr mig således icke om att, annat än i förbigående, vidröra Djurgårdens små angelägenheter; ty nog vet ni, till exempel, långt före detta, att Pohlsro, som efter sin ombyggnad ser så okristligt vackert ut, nu också fått ett mera okristligt namn: Alhambra; nog fattar ni likaväl som jag, att det just kan vara detsamma, om man står under beskydd af drottningen af England och en mängd andra furstliga herrskap, eller ej, när de icke ens kunde beskydda den der japanesiska frun — hvilken både i helgdags- och hvardagslag bär det der förskräckligt långa namnet, som ingen menniska kan komma ihåg — ifrån att sistlidne lördag falla hufvudstupa ner från sin "telegrafträd"; nog känner ni till att i Küselska egendomen midt emot Hasselbacken en längre tid förevisats ett litet missfoster, "underbarnet Nils Edvard Nilsson, 8 år gammalt och 20 tum långt", och som således, enligt affischen, är "ett af naturens underverk", men hvarifrån vi dock helst böra bedja Gud bevara oss; nog har ni hört talas om att hr Thegerström härom aftonen, midt under det han höll på att sätta sig in i Pariserlifvets finesser, hastigt insjuknade, så att spektaklet måste inställas och publiken återfå sina penningar, men att han nu lyckligtvis är frisk och sund igen, och ånyo varit ute på äfventyr i den förtrollande verldsstaden — så att pjesen för närvarande upphunnit det märkvärdiga antalet af 30½ gånger. Ja, nog vet ni allt detta?

Men det var naturligtvis om sådana saker, hvilka *icke* hunnit till er vetskap, som jag skulle tala. Har ni nyligen varit i Humlegården? Inte? — Godt! Då kan jag upplysa er om att, ifall ni nu skulle få det infallet att begifva er dit, ni knappast kunde känna igen den — så fin och putsad börjar den se ut. Det är det tillstundande "komötet", nej, förlåt mig! — Landtbruksmötet, ville jag säga, som är orsaken till detta behöfliga uppsnyggande af den natursköna plats, som en gång var Drottning Christinas lustgård, men på senare tiden förvandlades till hrr generalfälttygmästares — sopbacke.

Om man går förbi den under arbete varande nya hvalfporten, som ligger midt för Norrlandsgatans mynning, och inträder genom de gamla jerngrindarne, upptäcker man till höger ett nytt staket och derinnanföre en vidsträckt plan, utsirad här och der med små friska och förtjusande gräsmattor och blomsterrabatter; och kastar man blicken åt venster, finner man rundt kring hela denna sida af parken en oräknelig mängd stall,

*) Med vännen Fredmans tillåtelse afbryter jag här. Det behöfs visst inte en *klubba* för att dräpa en. . Lilla Wall. *Nisse.*

bås och andra träbyggnader, alla byggda så propert och ändamålsenligt som möjligt. Midt i denna "djurgård" — det lär vara fråga om att Humlegården, så snart Landtbruksmötet börjar, skall omdöpas till "Djurgården", för hvilket namn den ovilkorligen gör större skäl än den vi redan ha: den kungliga Djurgården? man kan ju, för att skilja dem åt, kalla den förstnämnda för: den *folkliga* Djurgården! — midt i denna "djurgård", sade jag, ligger den gamla välkända Anderssonska teaterladan, och derstädes uppträder hr Rohde för närvarande med sitt verkligen goda sällskap.

Så snart "mötet" börjar, är det hr Rohde, som rycker fram med en passande repertoire, sådana saker som till exempel balletten ur *"Bockfoten"* m. fl., och, för att inte behöfva "plöja med andras kalfvar", har han åtskilligt nytt under inöfning. Men i förväntan på detta ha vi blifvit bjudna på sådant, som landtbrukarne visserligen oftare än stadsborna ha tillfälle att njuta af, men som icke uteslutande tillhör landtbruksafdelningen — jag menar: "Den lilla sångfogeln". Här uppträder den dock i mensklig skepnad, och, representerad af fru Cederberg, förstår den att "under sina vingars skugga" taga hela publiken. "Den lilla sångfogeln" är en allt för täck varelse, för att icke äfven, på samma sätt som Christina Nilsson redan eröfrat alla engelsmäns beundran i verkligheten, kunna besegra en på scenen så lyckadt och originelt af hr Caspèr framställd typ från det gamla Albion.

Om jag nu, med de bästa tankar om hr Rohdes arrangementer, lemnar teatern och går ner att helsa på fru Lundström i hennes inbjudande rotunda, finner jag att också hon vidtager sina mått och steg, för att på värdigt sätt kunna emottaga de många väntade gästerna. Bland annat har hon med en större utbyggnad tillökat sitt kök, och på detta sätt lär det gå för sig att under hela mötet få alla sorters landtbruksalster i flygande fart tillagade och serverade af minst ett dussin små välvilliga tjensteandar i qvinnoskepnader. Skulle någon, af hvad han lärt och sett på utställningen blifva så inspirerad, att han sjelf inte har emot att bli "djuret", förmodar jag äfven att fru L. har tillräckligt många "trolldaskor" till de besökandes disposition.

Fredman.

En artig valförrättare må man väl kalla den, som genom följande annons sammankallade de för kyrkomötet röstberättigade i Lidköping:

Tillkännagifvande.

För den händelse Lidköpings stads församling behagade utse en *Elector* för att i val, till Lekmannaombud under blifvande kyrkomöte, deltaga uti den staden Falköping *den 7 nästkommande Juli*; ega de vid kyrkostämma röstberättigade hos mig inställa sig, *Måndagen den 29 dennes* kl. 11 f. m.; då Kongl Maj:ts nådiga förordning af den 16 November 1863 kommer att till efterrättelse lända, för så vidt den handlar om kyrkomöte. Lidköping den 21 Juni 1868.

C. A. DJURBERG.

Westmanlands Läns tidning (hvars utgifvare är den frisinnade riksdagsmannen rektor Olauson i Westerås) besvarar på ett dräpande sätt Posttidningens välmenta försök att reformera pressen, äfven landsortspressen. Sålunda heter det i W. L. T., bland mycket annat, lika bra sagdt:

Detta nådiga besök i landsorten fägnar oss visserligen och mottages med den tacksamhet och den uppmärksamhet, man äfven derstädes, ehuru man icke gått i någon Stockholmspension, är van att egna *storfolk*, folk af qualité och edukation. Kommer dock sådant folk med rynkad näsa, med öfverdrifna anspråk, med otidiga yttranden, så må det förlåta, att äfven i landsorten ännu finnes den *svenska* urskillning, som kan skilja *vett* ifrån *ovett*, äfven om det senare är inlagdt i språkets allra finaste silkespapper, och den *svenska* sjelfkänsla, som visserligen höfligt, men med lugn bestämdhet, visar sitt hufvudstadsfrämmande, äfven klädt i hofdrägt och galakläder, hvad klockan är slagen och hvar dörren är.

I afseende på Orvar Odds svammel om bristande »fosterlandskänsla» hos utvandrare, yttrar samma tidning:

Till vår fägnad funno vi att hr O. O. nu blifvit uteslutande svensk, då vi mycket väl erinra oss, att hr O. O. för icke så många år sedan var kosmopolit af renaste vatten. Sverige var troligen då icke alldeles så bra: han måste flytta till främmande land för att derstädes lära sig litet bättre begripa och älska fäderneslandet. O. O. flyttade sedermera tillbaka och bor nu i sjelfva Posttidningen. Så kunna personer och förhållanden omgestalta sig.

Vänlig förmaning.

NISSE: Det säger jag dej, Rulle lilla, håll dej bara i styr! Om du inte tiger och är snäll, så får du »smällfikon» — jag tror visst, du vet hvad det vill säga?... Stilla, säjer jag! Ser du, hvad som hänger på väggen der, Rulle lilla, ser du det? Vänta bara, tills det riset blir färdigflätadt, så ska' du få en stut, som du ska' ha godt af långt in på nästa prenumerationstid!... Derföre, lilla Rulle, »tänk på *ändan*, så gör du aldrig illa!»

En i dessa dagar enstaka fallen vasastjerna — hvilken lär vara att anse som ett slags betalning för åt en Hög Person under ett öfningsläger serverad frukost — har allmänneligen erhållit namnet: *matpolletten.*

I Aftonbladet lästes härom dagen en dödsannons, som utgör ett vackert prof på en »ädlings» förmåga att skrifva svenska. Med uteslutningar af namn lydde annonsen:

Att
den nådige Guden, *efter ett mångårigt lidande*,
behagat *förlossa*
min älskade maka

den 3 Juli 1868, kl. 1 eftermidd.,

varder endast på detta sätt tillkännagifvet.

Allmänneligen efterlyses:

Afslutnings-nummer och Register till Svensk Bibliografi för åren 1862—65.

Under utgifning är:

Walliana,

en samling af de befängdaste publicistiska barnsligheter, »ankor», slingerbulterier, stilistiska pekoralier, tryckfel, m. m.

(Se den utförligare annonsen i förra numret.)

Dagligt Allehanda har "med en harm, som delas af hvarje rättänkande", sett, huru Nisse anfallit hr C. Strandbergs "enskilda personlighet". Om förlåtelse: det är hr S—s *offentliga* person, såsom utgifvare af Posttidningen, som Nisse då och då sysselsatt sig med. Och när Nisse visat att hr S—g, såsom red. af P. T., gjort Talis Qvalis till en föraktlig "renegat" (som dertill fordrar "sjelfständighet" af andra!) så har Nisse alls icke sagt annat än hvad som för 4 år se'n sades i Aftonbladets bekanta artikel: "Ett politiskt syndafall" — en artikel, som, om Nisse ej mins orätt, vann nåd t. o. m. inför Dagl. Allehs ögon.

Lokalpost.

Nisse har sällan plats för besvarande af ingångna bref, der icke sådant uttryckligen begäres. I dag måste han dock söka göra ett undantag. Vissa företeelser på senare tiden, i hvilka han »kommit med på ett hörn», ha nämligen beredt honom nöjet att få emottaga flera bref, innehållande mer eller mindre närgångna frågor, hvilka han, dels på insändarnes begäran, dels af egen drift, anser sig böra besvara.

L. H. frågar: "Ämnar Nisse verkligen genom utgifvande af "Walliana" ytterligare smutskasta Dagens Nyheters aktade hufvudredaktör?" — *Svar:* Det vet han ej. Han *skall* utgifva "Walliana"; men i denna samling kommer (såsom annonsen sagt) endast *ordagranna citater* ur D. N. att framkastas emot Lilla Wall; inte blir det Nisses fel, om det då är *smuts*, som han kommer att kasta?

A. E. frågar, hvad Nisse tyckte om sin karakteristik i D. N förra tisdagen. — *Svar:* Åhjo, det var ett litet nätt prof på en "bättre" tidnings skrifsätt.

C. H. A. frågar: Tror Nisse, han kan skada D. N. genom sitt evinnerliga käx? Eller vet han icke, att tidningen, *trots detta*, är en god affär? — *Svar:* Högst briljant affär, till och med. Nisse vet nog, att Lilla Wall framför allt är affärskarl. För närvarande "gör" han i rättfärdighet (äkta fariseisk vara).

P. E. S undrar, om Nisse någonsin i sina gemena utfall mot D. N:s utgifvare hållit sig till *sak* och icke till *person?* — *Svar:* Alltid till sak; ty Nisse har aldrig betraktat Lilla Wall som *person* (förnuftigt, sjelfständigt väsen) utan alltid som en sak, ett ting — för att icke säga: ett oting.

A—l frågar: Hvarför låter Nisse Posttidningen vara mer i fred, än L. W., för dess artikel emot Nisse? — *Svar:* P. T. har fått det svar, som Nisse ansåg den förtjena för en artikel, riktad emot *hela den liberala* pressen; den vände sig icke *särskildt* hvarken mot Nisse eller någon annan tidning, och då *lilla Wall* detta gjort och ej låtsat om att P. T:s orerande om "angrepp mot den eller de upphöjda i samhället", mot "det bestående" o. s. v., o. s. v., *gäller D N fullt ut lika mycket som Nisse och andra liberala tidningar* — då L. W. ej låtsat härom, utan ställt sig som ett litet dygdemönster, då är ju detta en naivete, som hos en mera tillräknelig vore ren oförskämdhet. Med samma älskliga naiveté har han aftryckt *en del* af en artikel i Lunds Veckoblad; hvarjemte han citerat Nerikes Allehanda på samma sätt som en viss annan notabilitet lär läsa bibeln: N. A. vände sig *mot P.-T.*, men Lilla W. vände genom nyssnämnda manöver, N. A. mot *Nisse;* d. v. s. svängde om dess artikel genom att blott aftrycka en del deraf... Men Lilla Wall går alltid, liksom de stora gåsungarna, för sig sjelf.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Marstrand, Westerås, Falköping, Malmö, Åmål, Söderhamn, Upsala (2), Sundsvall, Motala.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 29. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 19 Juli 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor; för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Till Söndags-Nisse,
den store syndaren. *)

Med ångest, bror Nisse, och bäfvan jag ser,
hur molnen tillhopa sig draga:
din fiende rasar — ack, hoppas ej mer! —
han svurit att ta dig af daga.
Se, allt hvad du skrifvit, skall brännas, min vän,
och sjelf skall du hängas bland missgerningsmän —
jag må väl ditt öde beklaga.

Ja, timman är slagen, det nalkas, ditt fall,
hvem förutsåg ej katastrofen!
En bulla mot dig har gått ut ifrån — *Wall,*
ack, hvarför ej hellre från — *påfven!*
Då hade du dock kunnat räddas ännu,
men nu ser jag re'n dina händer, uh, hu!
slås fast i den fasliga klofven . . .

O, hade du aldrig i harnesk dig klädt
mot honom, den rysliga bjessen,
och hade, förblindade, ej du gjort ett
med dem i den *dåliga pressen!*
O, hade din vinning du sökt deruti,
att *sjelfständig,* utan sjelfständighet, bli,
med nit för de Högas intressen!

Om icke du varit så rasande dum
att tränga DEM rakt in på lifvet,
då hade, måhända, du nu haft ditt rum
på höjden af tinnarna gifvet;
då skulle hos dig MAN ej sett någon brist,
ditt värde, det hade du funnit, förvisst,
af sjelfva herr *Talis* beskrifvet.

Men nu har du rusat, en galning, alltjemt framåt på förtappelsens bana.
Hvi skulle du såra hvar *narr* med ditt skämt,
hvi nämnde du om *Walliana?*
Säg hvarför du ej, uti *Wäktarens* spår,
en ulf, låt så vara, fast klädd som ett får,
gått under *rättfärdighets* fana!

Böj knä, broder Nisse, sänk hufvudet ner,
förr'n du under bilan det mister,
och lofva att aldrig försynda dig mer,
du fräckaste bland publicister;
begråt, att du *sanning* har talat ibland,
så kanske den räcks dig, förlåtelsens hand,
fast stort är ditt syndaregister.

Du ifrar för frihet . . . Nej, lär dig en gång
att lyda de mäktigas pipa,
att hyckla i handling, i tal och i sång,
så kommer du aldrig i knipa.
Blif läsare, Nisse! — en säker reträtt
för den, som så hufvudlöst djerft sig betett —
Sjung, botfärdig, psalmer och lipa!

ISIDOR K.

*) Nisse har på senare tiden haft nöjet att från olika håll emottaga bevis på allmänhetens sympatier — bevis, som han dock icke *behöfver* framlägga här. För efterföljande "straffepistel" från en värderad medarbetare torde han ej böra vägra plats.

Akademiska täflingsämnen.

Tredje och sista afdelningen.

Ur allmänna historien.

1) I hvad mån är den åsigt grundad, att diplomatiska corpens matsmältningsförmåga är förbunden med dess statskonst?

2) Om den verkan, som de nyare kappridnings-spelen, i Epsom, Boulognerskogen och Helsingborg, då de bevistats af furstliga personer, haft på nykterheten och sederna.

3) Hvad hufvudsaklig andel hafva olika folks modister egt i den efter krinolinens fall uppkomna demitermen? Och i hvad mån är den af åtskilliga mode-journalister gjorda förutsättning grundad, att den franska kejsarinnan gått i spetsen för densamma?

4) Teckning af den strid, som kämpades mellan Remingtonska gevärssystemet och Wredeska modellen, betydelsen af det tillfälliga välde, som af den senare grundats (svenska arméens beväpning), samt begges skiftande utsigter till öfvervälde inom Kongl. Svenska generalfälttygmästareembetet.

5) Om hr Sandströmers inflytande, såsom svensk-norsk minister i Berlin, på hr v. Bismarcks politik.

6) I hvad mån utgör Nisses penitentiärlagstiftning grunden för hans utgifvande af »Walliana», såsom åsyftande att genom straffet bereda bättring och försoning?

7) Om den verkan, som de från Frankrike utgångna Offenbachska operetterna egt på bildningen, den sedliga utvecklingen och den estetiska rörelsen hos Aftonbladets teaterrecensent.

8) Om det inflytande, som Nordsjöns egenskap af hval-rike egt på norska sillfisket.

9) Hvilka voro orsakerna till Preussiska pickelhufvans fall? Och i hvad mån var inflytelsen af den goda smakens och det sunda förnuftets makt för detsamma nödvändigt?

10) Man har på senare tider allmänneligen inrymt åt H. K. H. Prins Oscar ett försteg i vittra idrotter och lärda arbeten. Har detta vunnits *mer* genom salig Herman Bjursten eller genom löjtnant Prytz eller genom jubel-fakulteten i Lund?

11) Fråga: Om det måste medgifvas, att, i allmänhet taget, Posttidningen yttrade sig med en högre grad af liflighet och kraft under hr Björcks redaktion, än under hr Strandbergs, hos hvilken en mera »officiel» syftning tyckes sträfva att göra sig gällande; af hvilka orsaker måste denna olikhet mellan de båda redaktörerna hufvudsakligen förklaras? Utfaller jemförelsen till fördel för den förre eller den senare? Och huruvida låter sann patriotism förena sig med riddare-värdigheten, i detta ords i våra dagar vunna bemärkelse?

12) Om Stockholms Dagblads inflytande på de europeiska folkens politiska förhållanden.

Söndags-Nisses
offentliga föreläsningar.

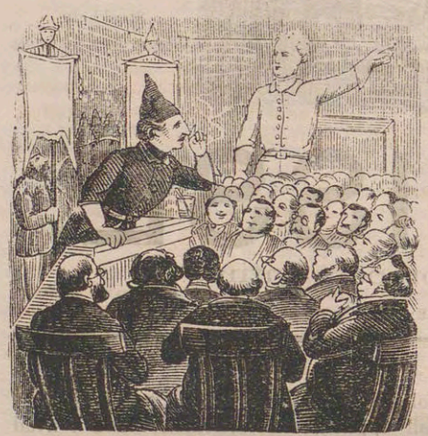

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tjugondefjerde Föreläsningen.

Om man under den tid af 5—6 år, som Carl tågade fram och åter i konung Augusts rike, icke kunde begripa hvad han egentligen hade för mening dermed, så blef nu detta snart tydligt för alla — liksom hvar och en tänkande nu icke kan misstaga sig om hvar man har vissa tidningar (t. ex. Dagens Nyheter, Lunds Weckoblad, Jönköpings Tidning), sedan de sjelfva, genom sina anfall mot den liberala pressen, visat sig vara *reaktionens* trogna vapendragare. Det var mot Ryssland, som Carl snart skulle vända sig; han hade näml. till denna makt redan ett djupt rotadt hat, liksom alla, som göra dumheter eller annars ha ondt samvete, hysa ett oblidkeligt hat till den skoningslösa satiren. (Nisse har nu på en tid fått erfara sanningen häraf.)

Innan vi nu följa Carl på hans nya tåg mot Ryssland, torde en liten blick på detta lands öden sedan Narva-slaget vara åtminstone lika nyttig som den franska återblick, Aftonbladet hvar tisdag bjuder publiken.

Czar Peter hade under den tid, han varit i fred för Carl, sannerligen icke sofvit såsom Aftonbladet nu alltemellanåt gör, medan Allehanda är vaket. Han hade skaffat sig en förträfflig här och fråntagit svenskarne den ena fästningen efter den andra. Men det vigtigaste af hans verk var dock det, som begynte 1703:

»Der låg re'n då på vunna stränder
czar Peters stad, dit nu en jord
de pantförskrifna kronor sänder.
Då var han ringa. I sin vik
han låg, en nyfödd drake lik;
men arten röjes hos den unga,
som ringlar sig i solvarm sand:
re'n kokar giftet i hans tand,
re'n hväser han med klufven tunga.»

Det var *Petersburg*. Det berättas, att omkring 200,000 menniskor omkommo under grundläggnings-arbetena; men czar Peter frågade icke efter några mennisko lif mera än vårt nitroglycerinbolag visar sig göra. Hans plan *måste* gå igenom. Innevånare skaffade han på ett mycket enkelt, men praktiskt sätt: han gaf nämligen sina undersåter i olika delar af det vidsträckta riket *befallning* att flytta till den nya hufvudstaden.

Carl — som nog sökte »mota Olle i grind», men kom för sent, liksom Stockholmarne i fråga om sammanbindningsbanan, hvilken de *nu*, när de ej kunna bli af med den, svära så mycket öfver — lät sig emellertid icke förbluffa. I augusti 1707 bröt han sålunda upp emot czaren. Trots sin nya armé blef dock denne så förskräckt, att han helst ville ha fred — alldeles som Lunds Weckoblad, när Victor Rydberg blef »kyrkoriksdagsman», i förskräckelsen . . . vädjade till hans ädelmod, huruvida han icke borde afsäga sig förtroendet!

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Vid Clara sjö.

D:r Trögelin. Du Lovisa, den här sjön ska' fyllas — för sammanbindningsbanan, begriper du!

Fru Trögelin. Ja, det är nog godt och väl, kära Anders; — men — känner du inte, hur förfärligt här stinker?

Trögelin. Nej, jo . . . jo, jag tror — fy tusan, det var otäckt! Men, ser du, det är något fint, det här, för en Stockholmsk näsa . . . det är den mycket berömda s. k. "nivellerande Stockholmsluften" . . .

Fru Trögelin. Jag har nog hört den här sjön omtalas, och derför tog jag en flaska eau de Cologne med mig . . . men jag tror knappt, det räcker . . .

Trögelin. Du bara inbillar dig så mycket! Att här är mycke sundt, det kan du genast se ett talande bevis på. Vet du, hvad det är för ett hus, det stora här bredvid?

Fru Trögelin. Nej . . .

Trögelin. Jo, det är *Seraphimerlasarettet!* Tror du, att luften kan vara förpestande i närheten af en sådan inrättning? Du känner inte visheten hos vederbörande i Stockholm, det hörs nog . . .

Fru Trögelin. Nej, men skall det här vara ett bevis på deras vishet, så *känner* jag den!

En tidvisare.

Doctorn har varit nog oförsigtig att lita på det s. k. "Lejas ur" vid Gustaf Adolfs torg och följaktligen blifvit narrad, emedan uret, som vanligt, *stått* (förmodligen af trötthet i den starka värmen). Han undrar, om det icke vore bättre att helt och hållet borttaga en dylik missvisare än att låta den sitta qvar och bara förarga folk — och häri instämmer säkert mången, som sjelf blifvit lurad.

Vid Vinterviken.

Trögelin. Hörde herr baron och öfverståthållarn smällen i morse?

B—ld—t. Ja, det gjorde jag visst . . . Jag höll som bäst på att vaka för hufvudstadens väl . . .

Trögelin. Och vaknade derunder? — Nå, som god patriot önskar jag nitroglycerinbolaget all den framgång det förtjenar, men . . .

B—ld—t. Hvad är det nu för men?

Trögelin. Jo, ehuru jag önskar detta "ej sjelfantändliga" sprängningsämne framåt, så . . .

B—ld—t. Hvad är det herr Doctorn

önskar? Har det ej gått både *uppåt* och *framåt* — törhända herr Doctorn vill förlägga fabriken uti Ålandshaf?

Trögelin. Nej visst icke det, men . . .

B—ld —t. Hr Doctorns men begriper jag inte . . .

Trögelin. Vänta då ett ögonblick! Herr baron och öfverståthållaren, som ju "vakar" för hufvudstadens bästa, *kan* visserligen ingenting direkt åtgöra härvidlag, eftersom Vinterviken ligger inom Stockholms *län*, men kan likväl, af omsorg för *staden*, laga så, att . . .

B—ld—t. Att?

Trögelin. Fabriken må gerna blifva der den är, blott med ett enda vilkor . . .

B—ld—t. Hvilket då?

Trögelin. Jo! Att alla Bolagsmännen *o ilkorligen skola hafva sina boningsrum ofvanpå fabriken.*

B —ld—t. Hr Doctorn är då åminstone icke afundsjuk, som önskar dem blifva så upphöjda, men troligen betacka de sig för en sådan välmening.

Trögelin. Och *troligen* blir fabriken qvar på sin gamla plats — tills en del af hr öfverståthållarens Stockholm ligger i ruiner! — 'ka tjenare!

De s. k. "bättre" tidningarna.

Nisse!

Du torde vara god och lemna plats för efterföljande rader, om de ock skulle förefalla dig mera allvarliga, än dina spalter anstår. De kunna emellertid måhända vara lärorika nog.

"*Ett Electorsval.* Under det att utgången af nu pågående Electorsval för Kyrkomötet kan sägas vara i allmänhet tillfredsställande, hafva vi likväl i dag att meddela ett sådant val *som utgör en skamfläck för de församlingar, inom hvilka det egt rum.*

Billinge och Röstånga församlingar hafva till elektor utsett klockaren — N. Lilja. Samma församlingar, som för några få år sedan på kyrkostämma afsatte bemälda klockare, under åberopande mot honom af de gröfsta förseelser i tjenst och lefverne, och som, då den annars välgrundade afsättningsåtgärden, till följe af formfel i ärendets handläggning, icke kunde af domkapitlet godkännas, hos K M:t bönföllo om att få sina kyrkor förskonade från den vanryktade tjenaren — samma församlingar hafva nu, när frågan gällde att låta representera sig vid en vigtig kyrklig förrättning, valt till sitt ombud samme afsatte klockare. Säkerligen kommer detta val att sakna motstycke i hela vårt land, och vi äro förvissade att ingenstädes skall upprepas hvad som här skett, eller att *en person, som inom en hel landsort fästat hvarje rättänkande man och qvinnas afsky vid sin person och alstren af sin penna,* blir hedrad med ett förtroendeuppdrag i en kyrklig sak. Den *skandal*, som nu timat, bör emellertid kunna blifva ett kraftigt gif akt till vederbörande kyrkoråd att klart fatta sin ställning till de kyrkliga frågorna inom församlingarna och för framtiden söka undvika en öfverrumpling vare sig af en person *så allmänt detesterad* som Nils Lilja, eller af hans likasinnade stallbröder".

Detta stod den 7:de dennes att läsa i *Lunds Veckoblad* — en tidning, som . . . utgifves i *Lund* och nyligen pratat vidt och bredt om »skandal» — hos andra. Det *aftrycktes* genast i *Posttidningen*, samma tidning, som anser sig kallad att reformera den »dåliga» pressen och lära den att ej anfalla *person!* *)

Gammal, opartisk tidningsläsare.

*) Jönköpingsbladet har om ofvanstående yttrat: "Lunds Veckoblad har med anledning af valet skyndat att utösa sin vredes skålar öfver hr Lilja och kallar valet en skandal. Vi befara dock, att äfven de, som till sina åsigter äro hr Liljas motståndare, skola, om de för öfrigt äro rättankande, *nödgas anse L. W:s sätt att yttra sig i ämnet för en långt större skandal.*" — Så torde det också vara; men hur går det då med Posttidningens och L. W:s reformatorskall? ?

(I parenthes sagdt, är Jönköpingsbladet en af våra bästa landsortstidningar och att väl skilja från Jönköpings Tidning, hvars redaktör, om vi ej taga fel, fått sin publicistiska uppfostran i — Lunds Veckoblad.)

Rector S. i L., f. d. riksdagsman, och en af De Fem i Borgarståndet den 4 December 1865, kom en dag in i en af skolans mellersta klasser, der man just för tillfället höll på att läsa Gamla historien. S. började genast på sitt vanliga sätt att, emellan frågorna, ömsom banna och ömsom berömma gossarne. Detta förtröt dåvarande adjunkten N., numera rector i L., hvilken, sjelf en lärd man, beslöt gifva S. en lexa.

— Hör du — sade derför N. till en af gossarne — när stod slaget vid Actium?

— År 29 före Kristi födelse — svarade denne.

N. låtsade om intet, utan vände sig med frågan till en annan af gossarna.

— Jo, du är god — började då rector S. med sin vanliga, kattlika, jamande stämma — du är mig just en ljus gosse, som ej kan svara på en så simpel fråga! Jag trodde aldrig, att du skulle vara okunnig om en sak, som hvarje gatpojke känner.

— Vänta lite — inföll nu N., vändande sig till den, som först erhållit frågan — hur var det du sade? När stod slaget vid Actium?

— År 29 före Kristi födelse — repeterade gossen.

— Det är rätt! — sade N., hvarpå S. skamflat lomade af.

Nisses aftonbön

i dessa förskräckliga ondskans tider.

Store stutar i en ring
hafva sig om mig begifvit;
feta oxar rundt omkring
stå mig efter lifvet;
som lejon vred,
gapa de med sin mun så bred.

(Gamla Svenska Psalmboken.)

Från Köpenhamn berättar en korrespondent till Lunds Weckoblad följande anekdot, som gjort mycken lycka i förstnämnde stad:

Björnstjerne Björnson, som har känt sig förnärmad af flera danska tidningars anmälan af hans »Fiskerjente,» utlät sig på ett offentligt ställe, att de danska kritici i allmänhet äro ena »kalfvar.» Dagbladets litteraturanmälare, professor Molbech, som händelsevis var tillstädes och fann sig stött af detta utlåtande, svarade emellertid så här: »ja, i Danmark bliver ikke enhver Kalv til en Stud!» och lemnade stället.

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXIX.

561. »Aldrig ur fläcken!» — sa' han, som låg i diket.

562. »Dä va ett uschlitt tug i den der!» — sa' vestgöten, tvätta' pappers-kragen.

563. »Ett underverk!» — sa' presten, fatta' bränvinsglaset.

564. »Finns inte i mitt hus!» — sa' frun om ordningen.

565. »Gjord gerning står ej att ändra!» — sa' han, som hängde sig i mastkorgen.

566. »Glädjens blomster i jordens mull!» — sa' Blomqvist, stod i myrstacken.

567. »Hårdt, men rättvist!» — sa' han, som stod i halsjern.

568. »Jag helsar dig, fredliga flagga!» — sa' presten, satte på sig prestkragen.

569. »Ju fler barn, ju mer välsignelse!» — sa' klockarn, stoppa' på sig pengarna vid barsölet.

570. »Lif mot lif!» — sa' skräddarn, slogs med ankungarne.

571. »Man lär så länge man lefver!» — sa' hållkarln, skulle dricka thé.

572. »Mitt hus är ett bönehus!» — sa' trädgårdsmästar Andersson.

573. »Mycket blir nyttigt efter döden!» — sa' presten om gödkalfven.

574. »Nog förstår jag det!» — sa' bond', när han frågtes hur lång vägen var.

575. »Rätt så!» — sa' bagarn, gjorde en kringla.

576. »Skym undan!» — sa' gumman åt flugan, som satt sig på glasögat.

577. »Skål på hälften!» — sa' pigan, drack ur mjölken för kalfven.

578. »Som folket ä' till, så ska' di få morötterna!» — sa' trädgårdsmästarn.

579. »Stig på, min vän!» — sa' räfven till korpen.

580. »Vi måste alla den vägen gå!» — sa' bond', när suggan dog.

Obs. Med nästa nummer kommer denna samling, som då hunnit till 600, att afslutas.

Lite kallprat i sommarvärmen.

2.

Hvad skall man taga sig till i denna tropiska hetta, när hvarken Strömparterrens s. k. "svala sommarkonjakar" eller "Dowes patenterade is-cream", det må serveras ur aldrig så dyrbara apparater, förmå att afkyla våra ångande synda-beläten? Hoppar man i och badar, tager man sig oftast vatten öfver hufvudet; sitter man inne i sina rum och slår upp dörrarna på ena sidan och fönsterna på den andra, utsätter man sig för "drag", d. v. s. att man drages hit och dit af olika åsigter, ty man blir aldrig riktigt klok på från hvilket håll vinden blå-

ser; och får man den sunda idén att gå ut och promenera i skjortärmarne, utan bonjour, så blir man sedd öfver axeln af sina nobla vänner och går på det viset miste om *deras* "bon jour!" —

Att hålla sig ute på Djurgården och försöka att andas *landtluft* lönar icke heller mödan numera, sedan hela parken, plus Lidingö värdshus, räknas till *staden*, och bjuder man till att få sig ett *svalt* sommarnöje annorstädes, låter detta icke heller göra sig, ej ens vid *Vinter*viken, sedan man kommit underfund med att der osar mera hett än på något annat håll. — (Det vore dock kanske skäl uti att pröfva en liten sejour vid Vinterviken, för att vinna erfarenhet, huruvida det under sommarmånaderna är mera behagligt att "gå i luften" än att gå på landbacken). Eller att hyra sig en båt för sommaren och inrätta sin bostad på sjön — hvad sägs om det förslaget?

Bäst vore kanske skutan föra
på vågen ut, så glad i håg;
men hvarför slikt besvär sig göra,
när hela lifvet är en väg?!

Nej, det finns ingen annan råd än att fortsätta som förut i vårt anletes svett! Och otaliga äro också de svettperlor, som i dessa dagar pressats fram — icke just så mycket i och för det storartade emottagandet af landtbruksmötets många får, oxar, svin, m. fl., ty allraminst lönar det sig att "kasta perlor för svin"; icke under trängseln i "Blanchs café", ty ännu är det för nytt, för att man skulle ha hunnit bli "varm i kläderna" der; icke under åskådandet af det Hinnéska konstberidaresällskapet — som enligt Dagligt Allehanda har 68 och enligt affischerna 75 hästar — ty, att döma efter första representationen, gick der mera elegant än hett till; och icke heller bland spektatörerna i sommarteatrarne, ty utrymmet är temligen stort, förutom när "Storhertiginnan" någon afton återupptages — men då är det åtminstone *luft i luckan!*

Men i Helsingborg, mitt herrskap, der är eller var det nyss hett om öronen!... Icke nog med att man seglat, ridit, dansat och lupit i kapp, utan man har äfven telegraferat i kapp med hvarandra, för att hastigt nog kunna meddela den vetgiriga allmänheten alla de högst vigtiga händelser, som under några dagar utvecklat sig i den goda skånska småstaden. Men så har också Hans Majestät Konungen varit närvarande vid högtidligheten. Att "blomman af den skånska adeln" äfven varit representerad vid de många festerna, är helt naturligt; men om man får tro en dansk korrespondent, var den "icke så talrik som vid jubelfesten i Lund." Helsingborgarne hafva dock den trösten att de likvisst kunna ligga öfver till och med en universitetsstad vid hvilken fest som helst, ifall det blir fråga om största antalet — professorer.

Och på Beckaskog sedan — tänk, hvad vår förhoppningsfulla unga prinsessa i denna stund måtte känna sig varm om hjertat, sedan förlofningsringen blänker på hennes höga venstra hand! Det är minsann inte alla flickor, som äro så lyckliga att få sig en fästman redan vid sjutton års ålder, och till på köpet en, som, enligt Dagens Nyheter, har "ett fördelaktigt utseende, churu, att döma af det yttre, hvarken synnerlig kraft eller genialitet." Det vill med andra ord säga, att han har ett vackert ansigte, men är svag och dum.

Och hvilken hustru kan väl önska sig en bättre man? Ty är han *svag* (här menas naturligtvis detsamma som: *eftergifven;* ty någon annan svaghet vill jag hoppas är en "fysisk omöjlighet!") och *dum* — så går han in på allting och gör sällan pretention på att vara "herre i huset". Jag kan således icke annat än gratulera prinsessan och önska att allt en gång måtte gå efter *hennes* hufvud, i synnerhet då man vet huru svårt det eljest är att råka ut för "*danska* skallar." Och vare allt detta sagdt med den varmaste öfvertygelse!

Från och med i dag, söndag, ha vi dock stora skäl att hoppas på ett behagligt ombyte i all denna hetta, ty fruntimmersveckan brukar sällan gå af utan tårar. Det är Sara, sam börjar, och det måtte väl inte vara mer än solens förbaskade skyldighet att gå och ställa sig bakom ett moln medan en dam af hennes qvalitet gör toilette, för att tala à la Knak. Föröfrigt vet jag icke, hvarföre ej den "Gudsmannen" skulle ha rätt i sitt påstående, att det är solen, som går! Det finns ju personer, som se *sju* solar på en gång, och dessa (solarne förstås) lära icke allenast gå, utan till och med "dansa ringdans".

En annan dans blir det återigen för lite hvar, om man någon aftonstund tager sig ledigt och helsar på hos hr Rohde i Humlegården. Der är det hr Ullberg, som "svänger sina lurfviga ben", så att han når högre med tåspetsarne än både solar och stjernor — ja, sjelfva himlen ibland.

På Djurgårdsteatern gifves om onsdag för första gången två nya pjeser: "Notariens frieri", och "En ryslig händelse" eller "Skolkamraterna", båda öfversättningar från franskan.

Fredman.

Edholmiader.

Hr Olle S. kom nyligen upp på teaterkansliet för att af hofmarskalken utbedja sig, det han i början af nästa speltermin måtte få sin afskedsrecett, och upplyste på samma gång att han till recett-pjes önskade operan *Joseph i Egypten.* »Bravo!» utropade hofmarskalken förtjust, »då skall förb—a mig Ambrosi få spela Benjamin!» *)

*) För dem af Nisses läsare, hvilka icke äro musikkännare, torde böra tilläggas den upplysning, att Benjamins parti är ett sopran-parti, då hr Ambrosis röst deremot är tenor.

Lycka till!

Svenska Nisse. Vi ska' således bli slägt?

Danska Nisse. Så lär det vara afgjordt af dem, som makten hafva!

Sv. Nisse. Bara jag nu inte får obehag af'et, ifall du än en gång skulle råka ut för Preussens "annekteringslust" . . .

D. Nisse. Åh, var lugn! Det är bara antiskandinaver — sådana som t. ex. . . . (hviskar honom i örat) — som inbilla sig sådant. *Du* minns nog, hvad nytta jag för 4 år se'n hade utaf att jag gift bort min Alexandra till England!

Sv. Nisse. Godt! Då är jag med om att hurra för de nyförlofvade! Lefve de!

Båda. De lefve!

Man tillåter sig upplysa Posttidningen om ett par saker, hvilka helt nyligen gjort sin vandring genom hela den öfriga pressen nämligen:

en notis, att auditör A. O. Norén i Westergötland undanbedt sig äran att bli Wasa-riddare; och

en protest af hr Th. Winborg med fru emot statskyrkans tilltag att truga sin vigsel på folk.

Dessa båda saker äro fullt *faktiska,* men *ändå har Posttidningen ej med ett enda ord omnämnt dem.* Törs hon icke, eller får hon icke? En tidning, som ger sig min af att vara så sjelfständig, borde ej genom tystnad ge allmänheten anledning till undran, huru med denna "sjelfständighet" egentligen hänger ihop.

En af våra Spetsbergsfarare — då Göteborgsposten, som är en "bättre" tidning, nyligen omtalade honom med det kända namnet *Flugis,* torde Nisse kunna våga detsamma — träffade ett par dagar före sin afresa från Stockholm en bekant, skräddaren H—m. Samtalet föll naturligtvis på den förestående expeditionen. "Nå — sade vår skräddare — nu far ni naturligtvis öfver Haparanda först och se'n vidare norrut?" . . . — "Nej, kära bror — genmälde den för sin träffande qvickhet välbekante vetenskapsmannen — så går det inte. Jag skall förklara det för dig, men då måste jag ta en bild ifrån skrädderiet, annars lär du inte begripa mig. Ser du, om du tänker dig, att här ligger ett par byxor på bordet, och att här är grenet, der Haparanda ligger, — så far *vi* här utefter yttre sidan af låret!"

Scen på ett annonskontor.

— Skulle herrn vilja vara så god och skrifva en annons åt mig, men det skall vara med stora stilar.

— Jabevars, men då kostar annonsen dubbelt eller så.

— Hvafalls, det står ju tryckt, att annonser skrifvas gratis?

Notarien S. gick härom dagen på Norr bro, då en rapphönshund med vänliga hopp sprang omkring honom. Han knäppte med fingrarne såsom man brukar göra åt vänliga hundar. Hundens egare, som kom efter, upptog likväl detta illa, gick fram till S. och yttrade: »Hur kan herrn ta sig för att locka till sig andras hundar?» — »Jag lockar honom inte, jag bara är artig mot honom tillbaka, då han är artig mot mig». — »Det är inte värdt att neka», återtog egaren, »jag såg ju, att herrn ville tillegna sig hunden!» — »Jag vill herrarne ingenting någondera», svarade notarien kallt. — »Hvad för slag, kallar ni mig för hund!» utbrast den hetlefrade mannen. —»Nej visst inte; tvärtom, jag kallar hunden för herre!» genmälde S. lugnt och gick vidare.

Under utgifning är:

Walliana,

en samling af de befängdaste publicistiska barnsligheter, »ankor», slingerbulterier, stilistiska pekoralier, tryckfel, m. m.

Då möjligt och troligt är, att en och annan rolighet kunnat undgå utgifvaren — churu han alltsedan "Nyheternas" framträdande i verlden (i Dec. 1864) oafbrutet hållit på med sin intressanta samling — emottager han med tacksamhet bidrag till den. *Dock bör, vid hvart och ett sådant, nummer eller datum af tidningen vara, för kontrolls skull, anförd*

De ärade kommissionärer, hvilka ännu icke insändt redovisning för föreg. qvartal, anmodas att ofördröjligen fullgöra denna skyldighet.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Linköping, Carlskrona, Hedemora.

Uttydningen af Nisses Pris-rebus meddelas, som redan bestämdt är, i första numret för augusti.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 30. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 26 Juli 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Utan laglig regering!

Det är förskräckligt för en god och laglydig medborgare i ett kristet samhälle att tänka sig, hvad ofvanstående tre ord kunna innebära!

»Nu, då alla lagar och förordningar äro upphäfda!» — började en gång för flera år sedan en riksdagstalare ifrån sin bänk. — »De äro så f-n heller,» afbröt honom temligen högt hans granne. — »Jaså», återtog den förre, märkbart öfverraskad, »då afstår jag från ordet» — hvarpå han satte sig.

Ungefär så der skulle man väl vilja afbryta Nisse, om han vågade komma fram med ett påstående, nära nog lika fräckt som vår riksdagsmans, och säga, att vi lefva *utan laglig regering.*

Nisse säger det icke heller. Han säger bara, att det ser misstänkt ut, att det ser ut som om vi för en vecka sedan *varit* försatta i den rysliga ställning att lefva — ja — lefva (hu!) *utan laglig regering!*

(I parenthes ber Nisse Posttidningen icke taga för illa vid sig, att han på detta kanske vanvördiga sätt talar om »den eller de upphöjda i samhället». För att visa den respekt, han hyser och alltid hyst för svenska pressens oldtmamma, skall Nisse för sin närvarande artikel hemta de erforderliga bevisen just ifrån — Posttidningen.)

Ha vi således varit *utan laglig regering?*

Låtom oss undersöka.

När H. M:t vår Allernådigst regerande Konung en dag i början på denna månad — förmodligen den 2 dennes*) — behagade finna, att Hans helsa lidit så svårt af de ansträngande regeringsgöromålen, att Han måste taga sig någon korttids permission i »Recreationsöiemed», (Dagbladet behagade erinra sig, att vi icke mena, att H. M. for på lustläger för »rekryters öfvande») — och när Högstdensamme i Nåder beslöt att anträda denna resa såsom den 6 dennes, så icke blott gaf Han oss Herr Ugglas såsom Riksföreståndare med Herrar Bredberg, Thulstrup och v. Ehrenheim till medansvarige, utan Han var äfven så mån om Sina trogne undersåters lugn och säkerhet, att Han i den nådiga Kungörelsen om Sin »resa till åtskilliga delar af Riket samt till utrikes orter och huru under Dess deraf föranledda frånvaro kommer att med Regeringen förhållas», särskildt stack in en punkt, som följer:

»Under den tid Vi på nämnda resa befinna Oss på utrikes ort, kommer styrelsen öfver Våra förenade Konungariken att i Vårt höga namn föras af Vår Kärälskelige Herr Broder — — —*) OSCAR FREDRIK, i egenskap af Regent» — — — o. s. v.

Hvem var nu lugn, om icke Nisse?

Samma dag *for* också Hans Maj:t mycket riktigt — men tack vare Hrr Ugglas & Comp. gick regeringen, om icke lika bra — det var ej rätt sagdt — åtminstone ej sämre.

Hans Maj:t for till Beckaskog (som Posttidningen skrifver, eller Bäckaskog, som det heter), förlofvade bort sin Dotter, the antiskandinaver till stor styggelse, såg på »jubeldagarne» (uttrycket tillhör Orvar Odd) i Helsingborg — och for så utur sitt land.

Och skedde detta Lördagen den 18 Juli i Nådens år 1868.

Den dagen visste Posttidningen *intet* att berätta om H. M:ts resa.

Men på Måndagen, den 20 dennes, fick Nisse i samma officiella läsa följande telegram:

»Från Berlin telegraferades den 18 d:s: DD. MM. Konungen och Drottningen af Sverige samt H. K. H. Prinsessan Lovisa, med suite, ankommo hit i dag, kl. 4 e. m., och hafva tagit bostad i Hôtel de Rome. De resa vidare till Muskau i afton, samt återvända hit nästa måndag eller tisdag.»

Detta telegram hade rubrik med fetstil: »H. M. Konungens resa», och föll således Nisse först i ögonen.

— Jaså, tänkte han, Majestätet kom i lördags eftermiddag till Berlin, var sålunda redan åtskilliga timmar förut »på utrikes ort» . . . Prins Oscar alltså i och med detsamma regent . . . ja, mycket riktigt, här står det ju öfverst under »officielt», att han för riksstyrelsen, medan *Han Selv* är ute och helsar på svärfar . . . här står till och med att han i dag (Måndag) hållit statsråd . . .

Men? . . . Men? . . .

Här i *samma* nummer står, att »H. K. H. Hertigen af Östergötland — — — anlände till Stockholm med snälltåget i går qväll» — d. ä.: *Söndagen den 19.*

Så var också förhållandet.

*) Den 1 förklarade nämligen P. T. ryktet om den Kongl. familjens utrikes-resa "sakna grund"; den 3 berättade samme "officielle", att samma resa var "bestämd"!

**) Här hoppar jag öfver lite skräp.

Sättar-Nisse.

— Men den »lagliga regeringen», hvart tog den vägen? — frågar läsaren.

— Ja — svarar Nisse — hvart tusan tog den vägen? Det är just det, som jag vill veta!

Saken tycks vara klar. På Lördags middag var Han Selv på Tysklands (alltså utrikes) jord. Då kunde icke heller hrr Ugglas & comp. vara våra ödens t. f. högste ledare (grundlagen förbjuder uttryckligen sådant); ty det var prins Oscar. — Men de nyssnämnde hade *icke* blifvit på vederbörligt sätt aftackade, ty »Regenten» (som, märk väl, skulle vara »Regent» och icke »Ordförande» i en s. k. tillförordnad Regering) hade icke »inträdt», utan kom först mer än ett helt dygn efteråt till hufvudstaden, och det ifrån Sophiero, som ligger nere i Skåne, dit Konungen sjelf, som man vet, aldrig flyttar sin »makt och myndighet».

Det frågas alltså:

Hvem regerade i Sverige från lördagen den 18 Juli 1868, till söndag afton den 19 i samma månad? Hade Sverige under nämnda tid en laglig regering, och hvilken — eller hade det ingen?

Nisse vågar icke sjelf så här öppet besvara frågan. Han nöjer sig med att till tröst för alla, som kunnat blifva uppskrämda af hans raisonnement, försäkra, att åtminstone i Stockholm allting gick sin gilla d. v. s. lagliga gång under hela den märkvärdiga tiden.

Lån.

(Efterföljande riksdagsvisa stod för jemnt på dagen 45 år sedan, den 26 Juli 1823, införd i tidningen *Argus*, men eger just nu, då nyligen ett stort nytt statslån afslutats, en märkvärdig tillämplighet "för dagen.")

Vet, broder, att sällheten lättast kan nås
genom lån!
Ty utan all möda kan allting ju fås
genom lån.
Må narren i mödor och sparsamhet tråna,
Jag flitigt vill sträfva att endast få låna,
och städse med styrka
hos ständerna yrka
på lån.

Den skandiska jorden ju odlas ej kan
utan lån,
och gräset på marken helt säkert försvann
utan lån.
Med lån bör man derföre åkrarne göda
och skaffa från Tumba åt landtmannen
gröda —
Ja, lån vill jag söka
och skördarne öka
med lån.

Ej slöjd och fabriker ju någonsin fanns
utan lån;
ej väfstol sig rörde, och silke ej spanns
utan lån.
Ty lån är den ånga, maskinerna kräfva;
med lån kan man sig med sitt land sammanväfva —
ja, land och fabriker
man säkrast förliker
med lån.

Nationen kan endast bli mäktig och rik
genom lån,
vår skulle bli riktigt stolts-Britterna lik
genom lån.
Men jag kan hos Britterna likväl ej gilla,
att de med *betalning* sin välfärd förspilla —
nej, jemt vill jag söka
vårt välstånd föröka
med lån.

Vid anslag till storverk man undgår allt
prut
genom lån;
sjelf Göta kanal *) föres lättare ut
genom lån.
Ja, må vi blott landet med lån genomgräfva,
så skall för vår makt hvarje fiende bäfva —
ja, gräfvas skall diket
till styrka för riket
med lån.

Af himlen ju menniskan lifvet blott fick
såsom lån;
det bör ju då hållas i tillbörligt skick
medelst lån.
Af lån vill jag lefva, af lån vill jag njuta,
och aldrig på skuldsättningsvilkoren pruta:
af mig utom lifvet
ej blir återgifvet
ett lån.

*) Jernvägen nu!

Dagen till ära.

En sommar i Stockholm

Af

TRÖGELIN.

D:r Trögelin får ett länge saknadt nöje.

D:r Trögelin. Nu har jag gått och kånkat på det här paraplyet, så det syns märken på't efter mina fingrar — *nu* har det ändtligen kommit regn, så jag kan få *spänna upp* mitt paraply!

Trögelin träffar ut för en "religiös" skomakare, som icke blifvit vid sin läst.

Trögelin. Kan herrn göra mig ett par stöflar, men det skall vara fysiologiska, för jag begagnar aldrig andra . . .

Skomakarn (med förskräckelse). Hva' menar herrn? Tror herrn, jag gör något så syndigt arbete . . . fysiken är djefvulens uppfinning, för den är stridande mot bibeln. För resten har jag inte tid. Jag håller på att författa . . .

Trögelin. Hvad då?

Skom. En bok om djefvulens yrke. Jag började på den för 2 år se'n, när expositionen var här. Vill herrn höra ett stycke? (Läser på ett papper:)

"Då Sverge första gången inbjöd sina närmaste grannar till uppvisning och åskådning af den menskliga förmågans alster i industri och konst, hade Styrelsen eller Central-Komitén som den kallades, bland annat föranstaltat eller medverkat om en serdeles storartad artikel, som i synnerhet skulle bidraga till den Svenska nationens heder och ära.

Det var en vattenkonst, omsirad af bilder, föreställande hafvets konung med sitt följe, och flodguden med sitt följe, dess rätta eller allmänna namn är sjöråd, eller näcken med sin omgifning."

Förstår herrn, att jag talar om den s. k. Molinska fontänen, som dom vill gjuta och sätta opp?

Trögelin. Jaså, var det herrn, som skref till expositionskomitén om samma sak? Jag läste det för ett par år se'n . . .*)

Skom. Jo var det så . . . Hör på vidare! (läser:)

"För någon tid sedan var en för sjukdomars botande namnkunnig qvinna, Ingeborg i Mjarhult i Wirestads socken af Kronobergs Län. Denna

*) i Nisse 1866, n:r 32 den 5 augusti, strax efter det den märkvärdige skomakarens ännu märkvärdigare skrifvelse ingafs till Centralkomitén . . . Se'n dess har icke heller Nisse hört ett ord om den, förrän han nyligen fick höra, att den var under tryckning. I dessa dagar har den också utkommit och annonserades i Dagens Nyheter för sistl. onsdag sålunda: "Af trycket har utkommit: Minne af Industriutställningen i Stockholm 1866. Pris 6 öre. Säljes i Lundbergs Skobod. Vesterlånggatan 58. Bokens innehåll är en öfversigt öfver djefvulens yrke och höga vederbörandes besynnerliga nit och omsorg, icke allenast om förevisning af hans konstproduktioner, utan äfven för uppehållande af hans ära och anseende bland de täflande konstnärerna. Berättelsen är en verklig sanning." — Nisse kan med godt samvete rekommendera den såsom en "uppbygglig" läsning, fördelaktigt vittnande om den folkupplysning, som en "statskyrka" skänker. De utdrag (trogna citater), som han här ofvan gjort ur boken, äro långtifrån det enda roliga i den.

qvinna påstod sig veta att när de fallna englarna utkastades från himmelen, blef deras tillhåll, dels i skogar under namn af Skogsråd, i sjöar under namn af Sjöråd, i uthus och bodar med namn af tomtegubbar, i ängar och lundar med namn af elfvor, det må väl vara hvars och ens rättighet att tro Ingeborg efter behag, men när Luther som i andeliga saker bör anses trovärdig, bestämt säger att sjöråd äro djeflar, så hafva vi ingen rättighet att bestrida det då vi kalla oss Lutherska trosbekännare, (se Luthers kyrkopostilla på 3:dje Söndagen i fastlagen) både Luthers och Ingeborgs påstående i detta hänseende blir helt trovärdig om vi erinra oss att vår Frälsare äfven omtalar detta förhållande så som alltid i korthet att mörkrets furste utkastades från himmelen och föll till jorden som en jungeld.

Det var således diabolis det är djefvulen med sitt anhang som fått ett så fördelaktigt utseende på den omnämnda vattenkonsten, icke med horn i nacken och nattlapps vingar utan i sköna menniskogestalter framställda."

Trögelin (för sig). Det var mig en förskräcklig skomakare!

Skom. (läser vidare:)

"Det var snarlikt, hvad Kammarherre Råfelt sa om vacker utsigt på södermalm att det var vackert utaf fan, likasom fan hade skapat verlden, vattenkonsten eller som den allmänt kallades den Molinska fontän, Berömdes nästan af alla som icke häri såg satans djuphet, och Central-komitén prisade den lyckliga tanke och snillrika ingifvelse som ledt konstnären till denna uppfinning hvars sjönhet de sade var hänförande; troligen tyckte djefvulen så med, och lät af sina gynnare placera sig midt i palatset".

Trögelin. Men hvad har ni för skäl emot . . .

Skom. Jo, hör på bara! (läser)

"Men icke nog härmed ty såsom Luther säger som en ko ledes med ett rep, så leder djefvulen menniskan efter sin vilja, då den icke vill låta Guds ord leda sig; den så kallade hafvets konung eller flodguden är en och densamma hade väl icke nyligen blifvit så hedrad i någon hufvudstad och ville väl icke hafva denna händelse öfverlemnad åt glömskan, och då han hade sin andeliga bildstod i menniskors hjertan, han också ville hafva sig en synbarlig bildstod bland de öfriga verldens konungar, förslag och beslut blef också snart fattadt, att den på sätt och vis väl passande Molinska Fontänen skulle omgjutas i någon varaktigare materiel och uppställas för godt på Carl den 13:des torg, man skulle väl kunna hysa den förhoppningen att Central-Komitén var i okunnighet om bildernas verkliga betydelse, och det var under denna förmodan som en skrifvelse till dem inlemnades om Luthers andeliga uttydning af dem att då vi visste att djeflarna var Guds fiender det var både orättvist och opassande att med dem pryda någonting som Gud gifvit förmågan till att verkställa att dessa andar var ett exempel för oss, de hade en tid lefvat under Guds nåd i lycka och glädje, men förlorat denna tid utan något hopp att någonsin mera kunna återfå den, så ock våra likställiga förfäder de hafva också haft en nådetid ämnade af sin välvilliga skapare att med honom få lefva i evighet, genom ledningen af hans ord var i så oumbärliga råd och nådefulla löften var gifna, men utan att begagna sig af dem hafva de gått härifrån med förlusten af den saliga bestämmelse hvartill de voro ämnade, utan att göra något afseende på dessa tänkvärda omständigheter fortfor Centralkomitén i sitt redan började företag att genom tidningarna uppmana sina samtida medvandrare att med penningar bidraga till denna Guds försmädelse en diabolisk bildstod, och bland andra som hörsammade uppmaningen var den studerande ungdomens sångkör från Upsala som i Industribyggnaden anställde en konsert hvars inkomst lades till det nämnda ändamålet; här har man tillfälle att se ett af den lede satans mest grymma och listiga prof medan icke någon värre emot den kärleksrika Guden mera smärtande synd lärer kunna upptänkas."

Trögelin (svettas, för sig). Jag önskade, jag hade fontänen här; den kunde svalka mig lite . . .

Skom. Ser herrn, om den blir upprest, så tar den lede hela Stockholm — det har jag sagt dem! (läser:)

"beslutat att uppresa, ja — — Så mycket mer som detta icke allenast rörer eder, utan så som det vore stadens öfriga innevånares ja och bifall till en sådan grymhet emot sig sjelf, ty om ifrågavarande arbete verkställes efter den modell som här är omtalad så måste det blifva ett begabberi emot den Lutherska trosbekännelsen, ett begabberi emot Christus som frälsat oss ifrån djefvulen, en osannfärdig och falsk antydning om Andarnas lyckliga belägenhet, de kunna icke vara lyckliga då de äro af Gud förbannade och jorden förbannad för deras skuld, och all den nöd som i verlden är en följd och ett bevis af denna förbannelsen, den som sluter sig till dem eller på något sätt umgås med dem i ord eller i gerning dem är Guds fiende, och om han icke öfverger detta farliga sällskap så skall han med dem fördömas lika säkert som Guds ord är sanning och lär oss att afsky dem."

Trögelin (pustar.) Nej, den skomakarn var för svår!

Skom. (går på och läser.)

"Vår Frälsare omtalar detta olyckliga förhållande att djefvulen är denna verldens gud, och hafver förblindat de otrognas sinne att dem kan icke lysa Evangelii ljus. Att så är märkes icke allenast af hvad som här blifvit anfördt, utan äfven vid Industriutställningen. Gud var der afbildad så som nämndt är, men litet eller intet inom de sköna konsternas område; det vill säga han skulle blott se, hur djefvulen var satt i hans ställe, och detta var intet något godt tecken för de Skandinaviers industri."

Trögelin. Nej, jag står inte ut längre med det här svafvelbadet! (Rusar på dörren.)

I Humlegården, vid det blifvande aqvariet.

D:r Trögelin. Du Lovisa, det här är något fint, må du tro! Jag såg maken i Paris i fjor . . .

Fru Trögelin. Men ser du, Anders, hur de der stora djuren far efter och äter opp alla de små?

D:r Trögelin. Ja, så går det ju till öfverallt här i verlden!

Ordstäf,

samlade af Söndags-Nisse.

XXX.

581. »Det går fäll' inte för hackor!» — sa' bond', tog till spaden.

582. »Det går efter gehör!» — sa' tornväktarn, tuta' galet.

583. »Det var ordet!» — sa' Moss.

584. »Det är f-n, hvad en menniska kan lefva vildt!» — sa' tuppen, flög på hufvu't i brunn.

585. »Det är som man tar'et!» — sa' Massman.

586. »Du är slagen till en usling!» — sa' tiggarn till 1-öringen.

587. »God båt tar törn sjelf!» — sa' rospiggen, styrde på land.

588. »Hugg in på konfekten!» — sa' f-n, for in i svinahjorden.

589. »Här ska' rappas på slutet!» — sa' murarn, gaf pojken stut.

590. »Inte för det är vackert, men det är fast arbete!» — sa' bagarn om snuten.

591. »Jag går snedt öfver Hötorget!» — sa' Mallén. *)

592. »Klart att vända!» — sa' båtsman, tappa' sista 50-öret på spel.

593. »Kommer på stund!» — sa' fanjunkar Lund.

594. »Det dröjer!» — sa' fanjunkar Höjer.

595. »Likvisst!» — sa' hökar Tvist.

596. »Nu kan man vara lugn!» — sa' Andersson, fick örfilen.

597. »Om du dröjer!» — stod det på Salboms slup.

598. »Skrifva kan jag inte, men liniera kan jag!» — sa' profossen.

599. »Ännu kan kon ta sig!» — sa' slagtarn, bar huden på ryggen.

600. »Ändan kröner verket!» — sa' bond', satte sig på ett nymåladt bord.

»Slutad bal!» — sa' Fristedt, dansa' i förstun.

»Slutad bal!» — sa' Fristedt, slog vantarne i bordet.

»Slutad bal!» — sa' Fristedt, dansa' utför trapporna.

»Slutad bal!» — sa' Fristedt, kasta' skjortan i raffellådan.

»Slutad bal!» — sa' Fristedt, satt sönder basfiolen.

»Slutad bal!» — sa' Fristedt, tog in skylten.

*) Mallén, den bekante "gångposten", var näml. låghalt.

Lite kallprat i sommarvärmen.

3.

»Å-hå, ja ja!» suckade landtbrukarne; — »gamla märken slå slint!» puttrade fattighusgummorna; — »tiden är ond!» försäkrade presterna; — »skyarna *stå!*» bedyrade pietisterna; — »vi resa till Amerika!» öfverenskommo paraplymakarne; — »inte ett dugg!» sa' Settervall; — och »hur är det möjligt att kunna skrifva annat än torra saker,» frågade undertecknad sig sjelf, »när till och med »fruntimmersveckan» går af utan en enda sqvätt?...» Allt detta måste *Emma* höra och smälta, i det hon förgäfves sökte frampressa en tår mellan de fina ögonfransarne. Men snart steg *Christina* upp ur dufna paulunen och, efter att ha ruskat litet på sparlakanen, skyndade hon sig genast att taga reda på hvarom fråga var samt häfda tvärt ditt gamla rykte, att — lägga näsan i blöt:

Glad och leende var *Sara*,
Greta glödde i sin barm,
solljus var *Johanna* bara,
Lena mild och ljuf och varm;
och för *Emmas* drag, så fina,
veko hvarje storm och larm. —
Tänkande härpå, *Christina*
fällde tårar — utaf harm.

Vi ha således fått ett efterlängtadt om-

byte i väderleken och komma följaktligen att sätta dubbelt så stort värde på solstrålarne, när de ånyo behaga peta oss i nacken. Återstår blott en from önskan, att himlen nu icke håller sina slussar för länge öppna; ty eljest kunna vi lätt få »vattuskräck», och slika symptomer lära icke vara särdeles helsosamma, i synnerhet nu under rötmånaden.

Läkaresällskapets veckorapporter trösta oss emellertid med att det för närvarande blåser ganska »friskt» genom samhället, och vi behöfva icke känna oss oroliga hvarken för koleran eller några andra »dunster, som ligga i luften», såsom det heter i »Den sköna Helena».

Derjemte har all fara för »boskapspesten» blifvit lyckligt och väl motad utom våra gränser, sedan den Hinnéska tjuren, som herr H. var nog »tjurskallig» att, oaktadt föregående varningar, föra med sig hit, blifvit instufvad ombord på ångaren Wiborg och återsändts till Ryssland, samt ångfartyget »Chapman», som från Riga öfverfraktat det celebra kreaturet, fått sitt däck med syror och andra mindre söta saker behörigen rengjordt från den gamla surdegen. Om man äfven användt »Riga-balsam», känner jag ej. Men hvad jag känner och vet, är: att »vederbörande» för 999:de gången gjort Sverige och sig sjelfva löjliga.

Skulle vi likväl, trots alla dessa hugnande underrättelser, blifva hedrade med en oväntad uppvaktning af »Döden fadder», för genomgåendet af ett behöfligt reningsdop i Stygens svarta böljor, så är detta numera en ganska lätt sak, sedan hrr Lundbergh och Malmberg vid Westerlånggatan öppnat sin begrafningsbyrå. Dessa herrar åtaga sig att, mot ett honnett pris, förskaffa oss allt hvad vi efter döden behöfva, undantagandes saligheten, och i händelse vi önska bli afkylda, sedan vi en gång redan »kallnat», kunna de äfven stå oss till tjenst med en sorts apparater, som heta »likkylare», eller något annat *lik*artadt. Det är att hoppas, att allmänheten icke med liknöje betraktar det nya företaget, utan öfverlemnar sina vänner och anförvandter, som verkligen äro »likgiltiga», åt byråns försorg, ithy att priserna icke äro likställda för alla, utan modererade efter de olika samhällsklassernas tänkbara råd och lägenhet. Och jag önkar således att herrar L. & M. måtte komma — för att begagna ett vulgärt, men träffande uttryck — att »hugga sig tjocka» på våra »köttruiners» bekostnad, och snart nog bli likformiga med det första experimentalfältet för den bekanta »köttkuren»: gubben Banting, som också var begrafningsentreprenör.

Men för att likvisst icke helt och hållet fördjupa oss i detta på sätt och vis sorgliga ämne, gör jag ett djerft hopp direkte in på teaterförhållandena i vår goda hufvudstad.

Djurgårdsteatern har några aftnar varit glest besatt, i anseende till Stockholmsbornas inrotade smak för att lefva »Pariserlif», så att de icke på länge kunna vänja sig vid något annat, utan afhålla sig helt förskräckta från att vara vittnen till »Notariens frieri», alldeles som detta skulle vara »En ryslig händelse».

Under inöfning på denna teater är en större operett, kallad »Riddarne af runda bordet», hvartill texten är öfversatt af Ernst Wallmark.

På Humlegårdsteatern har upptagits »Storhertiginnan af Gerolstein», med fru Cederberg i titelrolen, och gafs stycket första gången till förmån för hr Ullberg, som utför den lyckligt tecknade »karrikatyrprinsen» Pauls parti.

På Mosebacke nya sommarteater har lemningarne af det Lindmarkska sällskapet inom loppet af tre dagar »lyst och försvunnit», samt efterträdts af hr Hallberg, i sina gamla vanliga monologer, sekunderad af åtskilliga andra personer, om hvilkas artistiska verksamhet ryktet hittills icke haft något att förkunna.

I Mothanders manége appläderas alldeles förtvifladt åt såväl de två- som fyrbenta artisterna, bland hvilka senare, för att icke tala om de fyra utomordentligt dresserade hundarne, hvarenda en är »skicklig som en häst».

I morgon, söndag, förmå dock troligen icke teatrarne att locka många till att sitta ned på deras bänkar, ty de flesta föredraga då, med all säkerhet, att begagna sig af »mullbänkarne» och gräsmattorna i det fria, för att lyssna till de kända tonerna, som strömmafrån de i närheten af Bellmans byst, genom »Par Bricole» uppresta musikläktarne. Det är »Nordens Anakreon», hvars minne samlar alla trogna beundrare i Djurgårdens lunder, det är åt honom dessa toner egnas, och det är till hans ära, som Bacchi milda safter »i then natten» färga mången bricollistnäsa purpurröd, icke minst den, som råkar tillhöra vännen och glastrumpetaren

Fredman.

Enligt Nisse tillhandakommen direkt underrättelse från Berlin kan Stockholm hvilken dag som helst vänta besök af den beryktade presten Knak (han som vill hålla jorden stilla och tvinga solen att gå). Dr Trögelin lofvar att söka göra den ryktbare mannens bekantskap och presentera honom för Nisses läsare.

Fruntimmers-mode.

Chignon à la spindel,
(med thy åtföljande nät.)

Landtbruksmötes-toilette.

Rector S. i L. kom en dag in i en klass, der lector H. läste tyska. H., längesedan trött vid rectors käbbel under lectionstimmarna, lät aldrig något tillfälle gå sig ur händerna, då han kunde gifva honom en skrapa.

— Hur heter »jag har varit» på tyska? — frågade H. en af gossarna.

— Ich habe gewesen — svarades det.

— Det var snällt, min gosse lilla, — började S. genast. — Det hörs på dina raska och bestämda svar, att du läser flitigt hemma, och derföre att du det gör, kan du också någonting.

— Ja, det är tydligt! — sade H. med sin torroliga humor och gick öfver till en annan med frågan: — hur heter: »jag har varit»?

— Ich bin gewesen — svarade gossen.

— Ja, det är rätt — sade H., hvarpå rector S. förlägen lemnade rummet.

"Göteborgs-witzer."

I Göteborg, af gammalt kändt som en witzig stad, roade sig, berättar Göteborgsposten, nyligen ett sällskap med att söka finna diminutiver på olika ord. Bland annat föreslog en "witzmakare" såsom diminutiv på "mage" ordet "*buk*ett". — Ett sällskap i Stockholm, som ej ville vara sämre, företog sig härom dagen att söka diminutiver på några Stockholmstidningar, hvarvid man kom till följande förslag:

Ny Illustrerad Tidning	*planschett.*
Dagens Nyheter	*Rullett.* *)
Dagbladet (polistidn.)	*grisett.*
Nisse	*amisett.* **)
Fäderneslandet	*pudrett*
Wäktaren	*stöflett.*

För de öfriga tidningarne må läsaren sjelf söka lämpliga namn.

*) Ett hazardspel, liksom lotterier.
**) Båda passa bra på eftermiddagskaffet.

Lokalpost. *M. M., C. L., m. fl.:* Tack, men vi gifva tills vidare båd' Lilla Wall och hans tidning jemnt tusan; *han* är och blir, i alla fall oförbätterlig, det har hela verlden längesedan kunnat se. Dessutom vill Nisse icke minska intresset för "*Walliana*" — en samling (på åtskilliga hundra nummer) som sannerligen skall uppvisa fler både misstag och roligheter i D. N. än "3—4 på 2 år" och, framför allt vara *artigt* (ej à la D. N.) citerad. Till dess må den lille ostördt glädja sig åt att "*barn och stollar ha fritt språk*".

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Göteborg (2), Falun, Mariestad.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 31. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 2 Augusti 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Tal om satirens vederstygglighet.

Hållet i ett vitterhetssällskap.

Af J. H. KELLGREN.

(Utdrag.)

Mine Herrar! Mine Bröder!

— — — — — — — — — —

Känslan skall upplyfta min svaga hand att med sanningens vapen angripa det vilddjur, som så långliga tider härjat och blodat de parnassiska fälten; ett skadedjur, ett missfoster, som det högfärdiga lejonet för många tusende år sedan aflade med argheten; ett vidunder med horn i pannan, horn på knäna, klöfvar på fötterna, ett bittert smålöje på breda läppar; korteligen en varelse, som i det närmaste liknar den gamle draken, som strider emot vår salighet. I rysen, mine bröder! Ni igenkännen **Satiren.** Ja, blifve mitt föremål att i sanningens dag blottställa detta troll i all dess fulhet samt upptäcka den skada, det ofta ostraffadt tillfogar såväl det allmänna som enskilda bästa.

Redan hör jag invändas den så ofta påyrkade distinction, som bör göras emellan den allmänna och den personliga satiren. »Rätt och väl! — säger man — förföljen utan skonsmål den nedrige pasquillanten, som antastar personerna; men prisen och berömmen den nitiske skalden, som blottställer lasten och gör dårskapen löjlig!» Hvilken sofism! Hvad är då väl lasten annat än personen, som gör lastbara gerningar? Hvad är dårskapen annat än dårarne, som galnas? »Ja — svarar man — det är lofligt att smäda dårar i gemen, allenast ingen i synnerhet». Men sannerligen, om något tillfälle gåfves, då satiren vore mindre oförlåtlig, så vore det just då, när den vore mindre skadelig, det är: då den angrepe någon viss person allena. Ty antingen den då egde sin vanliga verkan, den påsyftades förvärring, så blefve det onda mindre — eller, om den tilläfventyrs, som satirskrifvare påstå, skulle kunna medbringa någon förbättring, så blefve den goda verkan så mycket säkrare, när den påsyftade personen uttryckeligen framkallades och då dess egenkärlek ej finge tillfälle, att misskänna målningen och leda tillämpningen på någon annan.*) Deremot är den allmänna satiren aldrig till gagn, men oftast till större skada än den personliga. Hvar och en, som ser den lastfulle och dåren beskrifvas i gemen, säger utan betänkande och med full trygghet: »Minsann är det väl träffadt; just sådan är min granne!» Och så lider oskulden det hugg, som den brottslige vändt ifrån sig genom fräckhet.

Det är derföre som man finner, att alla forna Satyrici uti smakens och hederns ålder, såväl som bland de nyare de af upphöjdt tänkesätt, aldrig kännt eller ock aldrig gillat någon annan slags satir än den personliga. *Lucilius* angrep öppet rådsherrarne i Rom: Scipio och Lælius; *Horatius* kallade öfverljudt Fabius för en stor pladdrare, Tigellius för en fantast, Nasidienus för en narr, Nomentanus för en liderlig persedel, Aufidius Luscus för en inbilsk dåre, och skrattar högt åt den uppblåste Alpinus, som i sitt poem stryper Memnon och porlar som en groda i Rhenströmmens gyttja; *Persius* gör åtlöje af Nero sjelf, *Catullus* af Julius Cæsar, *Seneca* af Claudius, *Juvenalis* af Codrus och Paris, *Virgilius* af Anser och Bavius och Mævius — att förtiga *Boileau*, *Pope* och *Voltaire*, som aldrig haft betänkande vid att nämna för hela verlden de hundradetals skurkar och dumhufvun de förkrossat. Det är intagen af detta tänkesätt, som den elake Pope med sitt fördömda snille endast vågar sig att försvara den personliga satiren.

Han skrifver således i ett af sina bref: »Att antasta lasterna i allmänhet, utan att vidröra personerna, är utan tvifvel det säkraste sättet att fäkta; men det är i och med detsamma att fäkta med skuggor.» Allmänna föreställningar äro mörka och ovissa i jemförelse med klara och otvifvelaktiga exempel. Lärdomar kunna endast fattas af förnuftet, och huru liten är dess gnista hos de flesta menniskor! Exempel äro målningar; de röra våra sinnen och uppmana lidelserna, våra starkaste motiver, att verka förbättring. Att således straffa är detsamma som omskapa tänkesätt», m. m. — Så mycket jag afskyr satiren i gemen, så måste jag dock gilla de visa gränser, inom hvilka denne skribent innesluter densamma, då han blott tillåter den mot vissa personer, ej mot hela stånd. Ty hvilket är väl värre: att säga om en enda prest att han är girig och okunnig, eller att säga det om hela det vördiga ståndet? Om en enda borgare att han är en blodsugare, än om hela borgareklassen?

Jag har aldrig älskat att säga om, hvad hela verlden redan vet. Derföre vill jag ej heller här söka onödigt bevisa satirens skadlighet emot dygd och religion. Mitt

*) Nisse kan inte låta bli att tänka på, huru väl detta och den närmast följande låter tillämpa sig på några (förut namngifna) tidningars sätt att läsa Posttidningens bekanta press-lexa af d 20 sistl. juni!

ämne är både nyttigare och nödigare: det gäller att visa, huru sjeltva lasten och dårskapen böra vara fredade för satirens anfall. *)

— — — Hvem har tillåtit, hvem tillåter att lasterna finnas i den bästa af alla verldar? Och hvad han nu sammansatt, denna eviga byggmästaren, hvem vågar att klandra, att mästra, att omskapa det? I sanning synes mig, att den, hvilken upphäfver sig att vilja utrota lasterna i ett samhälle, upphäfver sig med detsamma mot samhällets glans och ära. — — —

Hvad sagdt är om lasterna, gäller lika om dårskap och dumhet. Huru omenskligt är det ej att ställa till åtlöje en olycklig styfson åt den partiska naturen, för det hon med njugga händer tilldelt honom de gåfvor, som hon slösat på andra? Hvarföre ej med lika skäl utskratta en krympling, begabba en blind, försmäda en mållös?

Här är tid att bemöta ett inkast, som man gemenligen plägar göra till sin ursäkt. Man påstår, att Försynen, som jemnar allt i naturen, har gifvit åt dåren en fullhet af sig sjelf, som ersätter den tomhet, han eger i förståndet. Ingen — säger man — är starkare än en narr: »Illi robur et æs triplex circa pectus». *Pope* talar härom med en bitterhet, som förlorat sig i öfversättningen:

Tro ej, jag handlar grymt; ty dåren är ett djur,
som känner allraminst bland alla kreatur.
Förgäfves löjets skott i täta salfvor knalla,
vår Codrus oförskräckt hör luften deraf skalla;
fast loge och galleri till konvulsioner väcks,
han kall och orörd står, när verldens grundval bräcks.

Men hvem röjer icke falskheten af detta föregifvande? Och huru ofta ser man icke flatheten utbreda sin rodnad öfver den beledda dårens platta ansigte? —

Afsvärjen då för evigt, I gallsigtige skalder, denna blodiga vitterhet, så skadelig för eder sjelfve! Följen ej längre den machiavellistiska satsen: att hellre fruktas än älskas! I ären inga konungar. — Förvandlen ej längre eder penna till en stilett! Lemnen den förnäma lasten sin mask och dumheten sina långa öron! — — — Ja, jag säger eder, och åter säger jag eder: förqväfven edra snillen, förtorken edra hjertan, och sjungen med en af edra medbröder, som lyckligen blifvit bragt till ruelse och botfärdighet:

Jag skall då ändtlig få en styl, som, Gud ske lof,
skall vinna allmänt pris bland slödder och på hof.
Att lasten lastad blir, jag aldrig mer skall tåla:
jag skall en ethiop så hvit som dagen måla.
Rid på en vinglös märr i lunk, min skaldemö,
att rökverk öfverallt för höga näsor strö!
Säg barn, att deras mor (som var en gammal sköka),
att deras hulda far (som söp och slogs och svor),
stå nu bland helgons tal i serafimers chor —
så är satiren död! Tag, dårskap, fria tömmar!
Jag bjuder dig, mitt bröst, att du för packet ömmar.
Ja, må i Herrans namn hvar narr, hvar lastens slaf
i lifvet hedrad bli och prisad vid sin graf!!!

* "Läsare af förstånd kunna ej misstaga sig om rätta meningen af en i detta tal öfverallt rådande ironi."
Kellgrens egen not till ett ställe i förevarande tal.

En sommar i Stockholm

Af

TRÖGELIN.

Bellmansdagen.

Bref från D:r Trögelin till prosten Gnider.

På Bellmansro.

Min Högtärade Broder!

I går firade vi den s. k. Bellmans-dagen. Som kära bror kanske icke vet, hvad som dermed åsyftas, alltså tager jag mig den friheten att förklara sammanhanget. Bellmans-dagen är en dag, som firas till Bellmans ära. (Hvem Bellman var, förmodar jag att k. bror känner till.) Om det är hans födelse- eller dödsdag, skall jag låta vara osagdt, *) men en rolig dag är det. Då slå sig alla Stockholmare lösa, som äro lediga, och begifva sig i väg till Djurgården, på ångbåt eller i hyrvagn — den som så hafva kan — eller också till fots, det går också an.

Jag och Lovisa for med båt ifrån Strömparterren, men det var minsann inte så lätt att komma på, för Lovisa fick en rispa på sin klädning och höll på att tappa schinjongen; men till sluts så gick det ändå.

När vi kom fram till Alkärret — som för resten inte är något kärr alls — så gick jag först in och köpte mig några fina cigarrer hos fru Öhlin och se'n gick jag och lemnade min öfverrock i förvar för 5 öre, ty jag ville inte gå och kånka på den hela eftermiddagen.

Vi styrde genast våra steg fram emot Bellmans byst, genom en folkmassa, som var så stor, att Lovisa trodde, hela Stockholm var på benen — och förbi alla förförelseställen, som låga i vägen. Ju längre vi kom, dess svårare var det att komma fram — bland gående, åkande och liggande menniskor — men det gick ändå, fast Lovisa pustade och svettades.

Omkring bysten var det en förskräcklig hop med menniskor, och fler blef det med hvar minut. Se'n vi varit framme och helsat på gubben, som dagen till ära fått kransar och blommor, tyckte vi, det skulle vara skönt att få sätta sig.

Lyckligtvis har Djurgården ingen brist på »lokaler», och att man byggt en sådan i närheten af Bellmans byst, är icke att undra på.

— Kom, Lovisa! — sa' jag derföre — så går vi upp på Bellmansro och skaffar oss plats till klockan 6, då de öppna!

Jag hade nämligen, innan vi for öfver, nere i Strömparterren försökt att få bara en flaska sodavatten, men omöjligt! Så hygglig herr Lagergren än är och så gerna han gör hvar menska till viljes — så är han ändå laglydig; och lagen säger, att mellan 5 och 6 på e. m. (liksom mellan 11 och 1 på f. m.) fås det inte ens köpas ett glas sodavatten, om det också är 100 grader varmt. Det skulle naturligtvis störa »sabbatens helgd». Nå, tänkte jag, man får finna sig i sitt öde och vänta tills klockan blir 6. Det var derföre jag sa' till Lovisa, att vi skulle vänta och under tiden skaffa oss plats.

Vi knogade i väg åt Bellmansro till, men — har du sett på f-n . . . jaja, ursäkta mig, jag vet nog, att bror som prest . . . — men, som sagdt, på Bellmansro, der drack man inte blott sodavatten, utan till och med punsch, så friskt och ogeneradt som om ingen lag och förordning fanns.

— Hur kommer det till att här inte är stängdt mellan 5 och 6? — frågade jag en polis (sådana fanns der i massa.)

— Det är inte heller stängdt på Hasselbacken eller Alhambra, eller någonstädes på Djurgården.

— Ja, men — fortfor jag — hur kommer det till? Djurgården hör ju till *staden*, och alltså under Öfverståthållareembetet, från den 1 Januari i år?

— Ja — svarade han något flat — det är sannt, det . . . Ja, då vet jag inte, hur det kommer till.

Och inte vet jag. Får inte en värd i *en* del af staden under de »heliga» timmarne »utskänka» en bit mat eller någon annan »näring» — hvarföre skall en värd i en *annan* del af samma stad ha denna rättighet? Jag får visst be det Höglofl. Öfverståthållareembetet om upplysning i denna fråga . . .

Men åter till Bellmansro!

Att få ett bord der var svårt; att få en stol var ännu svårare; men att, sedan man fått båda delarne, få några varor — det var det svåraste af allt. Det var en högst »praktisk» uppassning.

Jag satte mig grensle öfver barrièren, och der hade jag, om inte just så beqvämt, åtminstone en plats. Värre var det för Lovisa. Slutligen närmade sig en liten treflig källarmästare, som jag blef bekant med när jag fick 13:de graden i »frimurarne», och frågte, om inte vi ville öfvertaga eller »hålla» bordet åt

*) Vår vän Trögelin gör här samma misstag som så många andra. Den 26 juli är hvarken Bellmans födelsedag (han föddes 4 febr. 1740 eller dödsdag (det var 11 febr. 1795), utan årsdagen af hans bysts aftäckande 1829.

honom och hans sällskap, medan de förde lite på sig. Sedan skulle de komma tillbaka om en stund och »aflösa» oss — o. s. v., o. s. v. Naturligtvis tackade både jag och Lovisa för detta anbud och slogo oss ned.

Klockan 6 började musiken (den var förmodligen för syndig för att få börja under gudstjensttimman) — och straxt blef det lif i spelet. »Movitz blåste en concert», att börja med — och se'n bara Bellmans-melodier hela tiden; det bästa är godt nog! Det var två musikcorpser, en bakom bysten och en oppi backen bakom Bellmansro; och när den ena slutade, tog den andra vid. Och när direktörns pinne hvilade, trakterades de flitiga musikanterna med »en liten pinne» i flytande form. P. B:s ledamöter hade visserligen icke gjort någon annan gemensam öfverenskommelse än att spisa middag — hvar och en för sig; men troligen skedde detta för att sedan på aftonen kunna vara så mycket mer tillsamman. Också samlades vid 9-tiden ett litet antal af deras sångare — svårt nog för resten att hopskaffa i denna resornas och mötenas tid — och afsjöngo framför bysten fyra Bellmanssånger.

När vi tyckte, att vi fått nog, så af det ena som af det andra, begåfvo Lovisa och jag oss i väg.

Väl ankomna till Strömparterren — jag skall snart beskrifva denna utförligare — var der också fullt med folk. Lovisa fick en kopp thé, och se'n följde jag henne hem, för jag sjelf hade lofvat bort mig på sexa med ett par goda vänner, och den skulle vi intaga i *Skrubben N:o 4* — har kära bror någon aning om hvar den finns?

I "Skrubben N:o 4".

Har kära bror hört talas om huruledes

"Movitz skulle bli student,
han Upsala betrakta",

men hur han snart ledsnade och »gaf lärdomssätet på båten»:

"Tre studenter, certim tre,
till Stockholm sig utstyra,
stanna på Tre Remmare
i Skrubben N:o 4."

Dit var det, som jag var inbjuden att afsluta min Bellmans-dag.

»Tre Remmare» ligger vid Regeringsgatan, men är betydligt finare nu än på Bellmans tid — och »skrubben» (ett mycket litet, men mycket trefligt krypin) skulle bestämdt hvarken han eller Movitz känna igen nu. Jag gjorde det inte sjelf, när jag först kom in dit.

Hr Sjöberg, värden på Tre Remmare, hade låtit feja upp skrubben och måla väggarna fulla med Bellmansgubbar. Förut hängde »gubben» blott i en stor medaljong och tittade ned på ett gammalt bord och fyra stolar, som han sjelf många gånger suttit vid och på. Gustaf III, i form af byst, var då hans enda sällskap. Nu hade han fått fler . . . Fredman — men jag låter Carlo tala — han är »kunnig om saken» . . .

— Der, käraste broder — började han — ser du Fredman, som ligger utanför »Krypin» och sjunger: »Ack, du min moder, säj, hvem dig sände»; der uppe står källarmästarn på Gröna Lund på sin trappa och ser på, hur Bacchus sjelf (det är porträtt af . . . nu tittade Carlo på den tredje i vårt sällskap, som bara sade »Godt!» *) dubbar bränvinsbrännarn Lundholm (det är en treflig aktör, hviskar Carlo — vid kongl. teatern, som heter Victor S). . . Riddaren framföres af en härold (det är Svante H., fast lite för fet) och efterst lunkar Magister Gåse (der har artisten, Oscar S., porträtterat sig sjelf) . . .

— Men — afbröt jag — se på den här väggen, der står du ju sjelf!

— Alldeles riktigt, käraste broder! Det är jag, och derbredvid står en, som du också känner **) . . . han skall visst föreställa Lidner. — Och här står Fader Berg och i hornet stöter, och Movitz drar på basfiolen, medan här under Bellmans-eken och under skaldens bild . . .

Se, hur lilla nymfen söter
svingar sig i en dans —

som dansmästar Mollberg, han der bredvid, håller på att lära henne. Ser du, käraste broder, fortfor Carlo, allt detta har källarmästarn bekostat af intresse för Bellmans minne, och i dag, Bellmans dagen, inviges Skrubben N:o 4 i sin nya prydno . . . Nu ska' vi ropa på kyparen Ede . . .

En liten uppassare kom in — klädd alldeles à la Bellmanian. Han såg mycket treflig ut.

— Ser du, käraste broder, det här är kyparen Ede, som alltid var med i Bacchi ordenskapitel. Han ska' ge oss tre »stånkor» öl — och så dricka vi *Bellmans* skål!

— Godt! — sa' Uddman.

Jag hade naturligtvis icke heller någonting deremot. Och bestämdt hade vi lika roligt som de tre studenterna. Men *hur* vi roade oss — ja, det har jag inte tid att berätta nu.

Kära brors
Trögelin.

*) Vår vän Trögelin gör här, för att skryta, en liten "anachronism", som dock kan förklaras så, att han för dagen *lånt* "Godt" af norrmännen.

**) Inga namn! — ber *Nisse*.

D:r Trögelin gör bekantskap med Pastor Knak.

D:r T. (för sig.) Den der ser ju riktigt ut som »Guds ord från landet!» (högt)

Sie . . . Herr Pastor . . . påstå . . . glauben . . . altso . . . att dass . . . die Jord . . Erde . . . stehen . . .

Knak. Gewiss doch . . . die Erde steht fest . . . so sagt die Bibel!

D:r T. Aber . . . der Bibel sagt . . . auchso . . . dass Bileams . . . åsn . . . Esel . . . gesprechen . . . habe . . .

Knak. Das muss auch wahr sein!

D:r T. Ist es nicht . . . möglich . . . das dieser Esel just so hat gesprechen . . . wie *Sie* nun . . . lehren . . . von die Erde . . .?

Knak (vänder honom ryggen.)

Lite kallprat i sommarvärmen.

4.

Hvad i all verlden skall väl *jag* skrifva om Bellmansdagen — jag, som dock är sjelfve Fredman — sedan Nisse låtit mig veta, att han redan af D:r Trögelin fått dennes »känslor och intryck» af nämnda dag? Jag kunde derföre måhända gerna inskränka mig till att med en känd vältalare säga: *»Dagen var glad»* — men det vet ju hela verlden ändå.

Men hvad bestämdt inte hela verlden vet, det är, hvilka underbara öden, som »Gubben Noach» (jag menar Bellmansvisan) varit utsatt för. Aldrig har jag hört den i något enda potpourri; men det är förmodligen derföre att melodien är så gammal och (med respekt till sägandes) »utsliten»; ty icke skulle väl våra herrar musici hysa samma åsigt om den, som Högvördiga Consistorium i Lund för 100 år sedan? Se här, hvad en gammal »krönika» derom förtäljer:

"Kyrhoh. Hofverberg öfversänder tre stycken här i Lund tryckta visor, nemligen den första Mökäringars visa, den andra Gubben Noach och den tredje Herr Otto han tjente m. m., hvilka till sitt innehåll och isynnerhet den om gubben Noach äro af sådan beskaffenhet at de bedröfva alla rättsinnade, och som exemplar deraf äfven äro komne i dess åhörares händer, så anhåller han at Consistorium ville skaffa bot häremot, samt tillika anhåller at Consistorium ville till sig kalla Hr HofCamerer. och Boktryck. Berling och föreställa honom at han hvarken sjelf eller genom sina gesäller hädanefter missbrukar tryckfriheten och utsprider sådana skrifter eller visor, som på något sätt kränka Religionen, bidra till förstärkande i syndasäkerheten och försmäda vår Frälsares Jesu trogna lemmar och at härom i Stiftet må circulera med mera". Konsistorium fann den förstnämnda liksom den tredje visan icke kunna "tjena till någon uppbyggelse" och den om gubben Noach, i hvilken "*denna heliga*

Gudsmannen föreställes som en extrem drinkare, som dageligen sofvit ut det ena ruset efter det andra", mycket anstötlig, hvarför boktryck. Berling uppkallades och erhöll lämpliga föreställningar; han uppgaf att visan om gubben Noach blifvit tryckt på begäran af stadskommunistern Barohn, men de öfrige utan Berlings egen vetskap, och lofvade han att samla och uppbränna de exemplar af dessa visor, som ännu kunde vara qvar i officinen. Vid nästa session inkom uppå kallelse andre StadsComministern och HospitalsPredikanten Magister Ola Barohn, då Consistorium underrättade honom hurusom HofCamereraren och Boktryckaren här i staden Berling, som sistlidne Consistoriidag var uppkallad angående några visor, som han eftertryckt, ibland hvilka en var om gubben Noach, berättat at han denna visa bekommit till aftryckande af bemelte StadsComminister och HospitalsPredikant, samt för den skull tillfrågade samma StadsComminister och HospitalsPredikant, hur härmed hänger tillsamman, hvarpå han yttrade, det han aldrig öfverlemnat till HofCamereraren och Boktryckaren Berling hvarken denna eller någon annan visa till aftryckande, utan vid efterfrågan har dess Svärmoder, som bekommit denna visa om Gubben Noach ifrån sin doterson i Landskrona, en liten gosse vid namn Schenmark, med begäran at hon ville låta den till honom aftrycka, anmodat HofCamereraren och Boktryckaren Berling vid tillfälle han varit uti dess hus och gjort besök, at sådant efterkomma samt då tillika öfverlemnat honom denna visa, den han ock emottagit och sedermera någon tid derefter aftryckt. Consist förestälte merbemelte StadsComminister och HospitalsPredikant det han förehåller sin Svärmoder, det hon ej befattar sig med slika visor, som tjena till ingen uppbyggelse, utan förorsaka sto förargelse hos alla rättsinta, hvilket han lofvade efterkomma; derjemte beslöt Consist. at låta till prästerskapet i Stiftet circulera, med anmodan och ärinran, at det genom tjenliga föreställningar söker till at förmå sina åhörare at frivilligt lemna ifrån sig dessa visor med flera förargeliga skrifter, om några skulle finnas, och samma sedan genom Probsten i häradet Consistorio tillsända*), samt derjemte flitigt åtvarna dem at ta sig noga till vara för sådant, som till ingen uppbyggelse länder, men väl till mycken förvärring.

*) Naturligtvis för att "å båle brännas"!

Nisse.

Men — för att återkomma till Bellmans-dagen — att hvarken gubben Noach eller någon annan »Bellmanian» i och för sig göra förargelse, det märktes tydligen i söndags. Så städadt allt gick till! Var det någon, som icke kunde just stå så rak och lyssna till musiken utan att fortsätta kryssningarna med en misstänkt dragning åt venster, så skedde detta icke för ro skull — utan blott för *Bellmans*-ros skull.

Och när »nattens drottning» steg upp på sin thron och äskade tystnad, fanns det ingen enda rabulist, som opponerade sig, utan allt aflopp i största lugn och frid. Huruvida polisen äfven förhöll sig stilla och hyggligt, känner jag icke; men det vet jag, att hvarje öfverkonstapel dagen efter erhöll en gratifikation af 3 riksdaler riksmynt, och hvarje konstapel en af 2 dito, för det att — alla andra menniskor hade kunnat sköta sig sjelfva.

Apropos det, är Kung Carl nu hemkommen från sin påhelsning hos svärfar och har åter tagit regeringstömmarne om händer. Så snart han steg ur waggonen, uppsändes en raket af en kanonier, posterad å slussplan, och vipps var det som att tända eld i krut på Skeppsholmen. Nästan hela onsdags-eftermiddagen hvimlade dessutom Götgatan af väntande undersåter, och en gammal madam från landet gick till och med så långt i sin underdåniga vördnad, att hon neg för — hotell Kung Carls omnibus, som fraktade ett par vanliga resande från jernvägen.

Lyckligtvis har sammanbindningsbanans öppnande ännu icke gått för sig; eljest hade Hans Majestät måhända fått det infallet att icke stiga af förrän vid norra bangården, och hade då möjligen kunnat bli ett rof för den skuldbelastade banken i Clara sjö, som just vid den tiden icke förmådde stå längre, utan blef *rasande* och »satte sig.»

Fredman.

Muntligt intresse för äktenskapet.

En herre omtalar i ett sällskap för några unga flickor, såsom något bestämdt säkert, att alla flickor, som ha liten mun, bli lättast gifta.

»E' de' mejligt!» utropa de i chorus.

»Ja — fortfar han — det är säkert; och de, som ha stor mun, bli gifta två gånger!»

»Da' va' markvardigt!» ljuder det nu.

"Kongl. Vetenskaps-Akademiens uteslutande privilegium."

Att detta, så grannt det ock låter, lika litet som privilegiet »med Guds nåde» medför någon ofelbarhet, derpå lemnar dess barn Almanachan årligen bevis. I år tycks det emellertid vara värre än annars.

Dagens Nyheter har nyligen anmärkt, hurusom på den s. k. lilla Kontors-almanachan den 13 Juli råkat komma, som Söndag, tvärt efter den 11 (Lördag) och den 12 först som Måndag. Detta är nu ett vanligt enkelt tryckfel och således mindre att fästa sig vid.

Betänkligare är då hela den nämnda veckan, sådan den förekommer i Akademiens »Calendarium och Annotationsbok.» Der ser den nämligen ut så här:

12 S. 5 e. Tref.
13 M. Joel.
14 T. Phocas.
15 M. Apostl. Deln.
16 T. Reinhold.
17 O. Alexius.
18 T. Fredrik.

Man brukar tala om »sju Thorsdagar i en vecka» såsom höjden af sällsynthet. Men inte är det väl stort vanligare att, såsom här ofvan synes sannolikt, i en och samma vecka ha, utom en Söndag, en Onsdag och en Thorsdag, *2 Måndagar och 2 Tisdagar — men hvarken Fredag eller Lördag!*

Men — om man äfven här lätt reder sig för att bli »veckvill», så är det i den *stora* Kontorsalmanachan en annan sak, som mera förtjenar en påpekning.

I densammas »Utdrag utur Kongl. Postordningarne» underrättas man nämligen om att afgiften för sluten rekommendation utgör 35 öre, *ehuru den genom Kongl. Brefvet af 18 maj 1866 är nedsatt till 24 öre.* Detta är ingen vanlig »almanachs-lögn»; den är så mycket svårare, som den förekommer just på en *Kontors*-almanach.

Man kan visserligen invända, att den stora allmänheten mest håller den lilla 14-öres-almanachan, eller någon annan af fick-formatet; men det inverkar ej alls på saken, då *alla* de olika upplagorna af almanachan bära skylten: »Kongl. Vetenskaps-Akademiens uteslutande privilegium», och följaktligen *ingen* af dem har det ringaste större auktoritet än någon af de andra.

Alltså, goda Vetenskaps-akademi! Då du förmodligen allaredan börjat på att trycka dina almanachor för nästa år — så skaffa dig för all del en ordentlig korrekturläsare!

Från Folkskollärareмötet i Örebro.

Dansken Erslev berättade under sitt föredrag i Thorsdags om geografiska undervisningssättet följande anekdot. I skolan uti en småstad i Danmark skulle en liten gosse intagas, och läraren höll med honom ett förberedande förhör. »Kan du säga mig, min gosse» — sade han — »hur många innevånare har den här staden?» »711», blef svaret. »Nej, det står i geografien, att det bara är 710», invände läraren. »Ja, men *jag* kom hit i går», förklarade gossen.

Ångfartyget Humboldt satte härom dagen på grund, oaktadt det hade lots ombord. Denne må dock vara ursäktad, ty det var på *sjusofvaredagen.*

Rörande teatrarne kan jag nämna, att Djurgårdsteatern, utom den förut omnämnda operabuffan: "Riddarne af runda bordet", har under inöfning en tillfällighetspjes i två akter, kallad: "Herr Larssons resa till Landtbruksmötet", som lär vara en fortsättning af "Herr Larssons Pariserfärd".

På Humlegårdsteatern kommer med snaraste att uppföras den i Göteborg med mycken framgång gifna operetten: "Den sköna Galathéa"; musiken af Souppé och texten öfverflyttad till svenskan af hr Jonas Philipson.

I Manégen på Djurgården gifvas dagligen representationer efter olika programmer, och har man bland annat nyligen fått göra bekantskap med "den fyraårige gymnasten Paul Petrowitsch, som i Riga gjort första stegen på sin nyss började konstnärsbana ... "Konsterna äro många", men konstnärerna — *legio!* *Fredman.*

Uttydning af Nisses Pris-rebus kan först i nästa n:r meddelas.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Jönköping, Skara.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 32. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 9 Augusti 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

PUBLICISTMÖTET.

»Det opublicerade publicistmötet» kallades det af någon »profan», derföre att det i början hölls så hemligt, att ingen mer än de »kallade» hade nys om att det var i görningen. Smädaren tyckte förmodligen — och var bestämdt icke ensam om den meningen — att *offentlighetens män* minst af alla borde sky offentligheten. Detta var dock blott en tyst öfverenskommelse, som hölls ända tills någon tidning en vacker morgon tog ett beslutsamt initiativ och sqvallrade om för den nyhetshungriga allmänheten, att äfven tidningsskrifvarne blifvit smittade af den allmänna mötes-febern.

Den tredje statsmakten — som den blygsamt kallar sig . . . blygsamt, emedan den i sjelfva verket torde vara den första — har alltså hållit sin första »riksdag». Och detta torde numera vara så pass kändt, att äfven Nisse bör kunna få tala om saken.

Att veteranen Hierta — »ålderspresident» äfven vid denna riksdag — var sjelfskrifven »talman», det är klart. Hvem skulle annars ha varit det, om icke den, som kan sägas ha skapat vår fria press? Att ödet, i form af lottdragning, gjorde hr Hedlund till vice talman, var alldeles i sin ordning. Herr Stockholm borde väl dela med sig lite åt Herr Göteborg.

Vare det nu långt ifrån mig att påstå, det vi publicister, när vi så der, bekanta och obekanta, stötte tillsamman ansigte mot ansigte, just betraktade hvarandra med en min sådan som en berömd målare gifvit ett par romerska augurer, hvilka träffas efter välförrättad offring inför folket. Tvärtom: när man fick se en dittills obekant medbroder — jag höll, Gud straffe mig, nästan på att skrifva: medbrottsling — inom publiciteten, så var den första tanken den: kors, ser X. Y. Z.-bladet ut på det viset! Jag tänkte, det var en gammal gråhårig gubbe, som skrifver så vist och allvarsamt, och det är ju en helt ung man!

På tal om denna personliga bekantskap — hvilken vid alla dylika möten icke är det minst vigtiga — så skulle jag visserligen också vilja nämna något om bekantskaps-festen på Hasselbacken i söndags och säga t. ex., att den var utmärkt treflig. Men — det skulle låta illa, eftersom jag sjelf var en ibland värdarne — och derföre säger jag det icke. Jag fick för resten vid den »förberedande» sammankomsten liksom en idé om hur långa »förberedelser» kunna blifva — och derför går jag genast *till saken.*

Tack vare vår komités (alltid en komités!) söndagsarbete — sjelfve voro vi naturligtvis för »kristligt sinnade» att »arbeta» på söndagen och fingo också beröm af Wäktaren för det — så funno vi på måndagsmorgonen våra två och trettio frågor vederbörligen grupperade och kunde således genast börja vår diskussion.

Om den vördade allmänheten är så god och inbillar sig, att *nu* kunde man ha fått höra ett ordentligt och efter alla konstens reglor arrangeradt »tidningsgräl», så kan detta antagande visserligen ha sina skäl, men är dock af verkligheten vederlagdt. Vi voro tvärtom riktigt älskvärda emot hvarandra — väl ihågkommande, att det kan gömmas klor äfven i den silkeslenaste tass.

Så kunde hr H. med den största artighet emot hr W. omtala, hurusom han nyligen i ett arbete om den tyska pressen läst om en inom densamma på senare åren uppstånden s. k. godköps-press, den der, utan tillstymmelse till egen redaktion, existerade endast genom att plundra, d. v. s. *utan citat* aftrycka, andra tidningar, hvilka deremot, för att kun. föda denna lilla »baggböling», måste hålla sig en ganska kostbar personal. Så kunde äfven hr G. tycka det vara tråkigt att först släppa till en notis, utan att ens få äran deraf, men sedan, när man erfarit och ärligt rättat en felaktighet i densamma, *då* blifva åberopad som sagesman, och det i uttryck, som visserligen icke innebära: »tack för lånet», utan snarare kunna öfversättas med: »var så god och ha riktigare notiser till hands nästa gång jag ämnar stjäla!» Hr S. sade också en mycket stor artighet, när han försäkrade, att A. B. alltid citerat D. N.

»Om uppkomsten och rätta betydelsen af orden *skandal* och *skandaltidning*» kunde just vara ett lämpligt täflingsämne för Svenska Akademien att utsätta, sedan den nu bortåt en 10—12 år fåfängt bedt allmänheten om att få veta, hvad som menas med *humor* och *humorist*. En definition på de två förstnämnda orden har på senare tiden blifvit högeligen af behofvet påkallad, och det låg en stor sanning i hvad en talare sade, att det ifrågavarande begreppet är så subjektivt och sväfvande, beror så mycket på »tycke och smak», att vi visst få anse

oss som skandalskrifvare allesammans. Han hade rätt. Om t. ex. Per bär sig mycket illa åt (»baggbölar» eller försnillar), så är det efter *hans* begrepp icke skandal; men om Pål talar om det i sin tidning, så är *detta* skandal — det säger icke blott Per sjelf, utan alla hans vänner och bekanta, fastrar och mostrar och alla andra sorters anförvandter, som sig faderligen om honom vårda.

Att få rätt emot en tidning påstås af försmädare vara mycket svårt, äfven om man *har* rätt; men det blir väl bättre hädanefter, sedan vi — mycket riktigt för resten — kommit öfverens om att icke vilja vara ofelbara, utan uppriktigt bekänna våra fel och godtgöra dem så snart man är så snäll och gör oss uppmärksamma derpå.

Misstag äro nu så grufligt lätta att göra — och lättast för en stackars tidningsskrifvare; men det är sannerligen icke lika lätt för honom att få veta sanningen — d. v. s.: *har* han redan försyndat sig, så får han minsann nog veta sanningen; men att förekomma försyndelsen, genom att gå honom till mötes med ett och annat, (den s. k. »höfligheten emot pressen»), derpå tänker man icke så mycket. Och derföre får han esomoftast, när han skall beskrifva t. ex. en jernvägsinvigning, göra på samma sätt som s. k. »tidningskorrespondenter» bruka: skrifva efter gehör.

Ja, de arma »korrespondenterna» och »causeurerna» skulle också bli antastade för sitt lofliga handtverk att »göra i» bref till landsortstidningar och beröra dagens frågor i lite lättare form än de *stora* bladen. Hr W. tål inga causeurer — utom såvida de fara i »omnibus» — men hr M. var för dem, som för många andra en beskyddande engel och bad t. o. m. att få taga N. I. T. — hr C. L. innesluten — i försvar emot hr W. (Han hade nyss förut, när hr B. talte om sina lidanden såsom sjelf ansvarig utgifvare, kärnat sig manad att taga Helsingborg i försvar emot hr B., och tyckte sannolikt, att denna idé var så rolig, att den kunde användas en gång till.) Nåväl, hr M. tog, som sagdt, de »lätta» pennornas parti, och det med en sådan ifver, att ordföranden, med blick på klockan, fruktade, att han (M.) »fördjupade sig sjelf alltför långt i causeri».

»Man skall få se, att t. o. m. de der små »Blandade ämnena», som vi tycka äro en rätt behaglig dessert på en lång kria, icke heller få vara i fred!» utropar ni harmset. Alldeles riktigt. Hr v. B. undrade, hvad sådana der roligheter hade att göra annorstädes än i Nisse. *Jag* borde visserligen vara tacksam för slik en omsorg; men jag är »frihandlare» i den vägen och tycker icke om »skydd». För resten håller jag med hr M., som tog äfven dessa små petit-stackare i försvar, och tyckte att ingen tidning borde förmenas vara *mindre* tråkig; i en tid, då det är så mycket trä i papperet, får man se till, att det icke blir för mycket äfven i innehållet.

Derföre tycker jag också, det vore tråkigt, om man sträckte den såsom nödig öfverenskomna censuren öfver annonser ända derhän, att t. ex. Dagbladet antingen rättade eller alldeles ströke en treflig giftermålsannons, eller en dylik. En sådan der annons (jag talar nu icke blott om D. B.) kan ofta vara roligare än hela tidningen för öfrigt.

Men *ansvara* sjelf för allt hvad som lofvas t. ex. i en giftermålsannons — det må hin göra, när sjelfvaste Wäktaren sätter en saluannons om *Bibeln* bland dem, »för hvilka redaktionen icke åkläder sig närmare ansvar» . . .

Apropos det, så vill jag icke ansvara för att vi icke gingo ifrån vårt beslut att ej bry oss om några stora politiska frågor. Var det t. ex. icke politik med i spelet, när vi kommo öfverens om att ej föra Danmark, Nordslesvig och Finland till Utlandet? Besitta, är det icke den öppendagligaste skandinavism!

Och nu kan det vara nog med detta causerie — jag ber min vän hr G., som ifrar så mycket för språkets rensning, om ursäkt för det jag använder ett utländskt ord och till på köpet icke skrifver: *kåseri*. Vill någon kamrat låna denna uppsats af mig, så håll till godo; den behöfver inte citeras; jag ber blott, att om den efteråt befinnes innehålla »skandalofog», man icke *då* skjuter skulden ifrån sig och på mig. Och vill någon skrifva ett genmäle, så skicka det då till undertecknad, och ej till någon annan, ty för den här biten sätter jag

Ansvarig utgifvare: *Nisse.*

Folkskollärareмötet i Örebro.

Underdånig berättelse till Nisses Ecclesiastik-Departement

af Trögelin.

Knappast hemkommen från Lund träffades jag af en bjudning, en speciel bjudning till Örebro. Det var min Örebrobroder i Apollo och i Doctorshatt, som bjöd. Hvad kunde jag annat än resa dit? Och nu har jag varit der, och nu bockar jag mig och säger Högvördiga Departementet prosit.

Ja, det var f-n till möte, skall Herr Ministern tro! Någon ordning bland trupperna kom aldrig till stånd, inte ens i sista ögonblicket. Allt gick på en slör. Gamle Gumel skötte alltihop. Allt gick efter hans pipa. Och den der kallar sig en frihetsvän! Jo, f-n ock!

Nog gick det an för mig alltid, ty jag är nu i stånd att kosta på mig lite för ro skull och för att kunna hafva den äran att få vara med lite hvar stans. Men för mina vänner herrar folkskolelärare var det minst sagdt bortkastade pengar. Det var nästan som om mötet icke gällt dem det allra minsta.

Men det får nu vara med det der som det är, det kan nu inte hjelpas. Det magen har, så har han — och dermed slut på de allmänna reflexionerna.

Följer så i ordningen att redogöra för detaljerna, jag menar naturligtvis diskussionerna. De räckte i tre dar; men om någon blef slugare för det, så vill jag vara af med min Doctorshatt, och lite till, sa' Schanzen, som också var med på mötet.

Det var alldeles sjelfva f-n, Herr Minister, hvad der pratades! Stat och kommun, och kommun och stat — det var alltihop för första dagen; och så kom småskolan och hemmet, och hemmet och småskolan andra dagen — och några beslut eller bestämda uttalanden kommo aldrig i fråga. Gud förlåte mig, men jag måste rent ut bekänna, att jag alltemellanåt satte min nya hatt för ansigtet och gäspade utan återvändo.

Tredje dagen blef det ändtligen lite bättre. Då talte man *om qvinnan*, och då blef det roligare utaf. I synnerhet utmärkte sig mina vänner presterna och framförallt bror Augustinas-son. Det var mig en satan att vara pigg utaf sig! Det var något helt annat det än den der danska begeistringen! En sådan knif borde hustru min fått till man i stället för mig, så hade hon fått se på annat! I allmänhet hade man numera svårt för att hålla sig utanför predikstolstonen. Nu är det kanske en egenhet för mig — men jag blir alltid sömnig, bara jag får höra aldrig så litet af den sorten, och så blef till och med *qvinnan* tråkig till slut.

Detta är nu hvad jag i allra första rummet har att säga om detta möte, som föröfrigt gynnades af godt väder. Det bästa af alltihop var, att man fick vara tillsammans litet, men det var ändå ingenting mot hvad det var i Lund, och ännu mycket mindre mot hvad det var vid kapplöpningen i Helsingborg. Skulle det tillåtas mig att göra en sista reflexion, så vore det den, att det såg ut som skulle de der skolmötena nu vara på vippen att bli sådana der allmänna samtalsmöten för kreti och pleti. Skulle detta inträffa — hvilket Gud förbjude — så är det förbi med de gamle folkskolelärarne.

Ödmjukast
Anders Trögelin,
Th. D:r.

En sommar i Stockholm

Af
TRÖGELIN.

Landtbruksmötet.

D:r T.: Det är bra utaf Bestyrelsen att arrangera så, att man på landtbruksmötet också kan få en aning om »landtlifvets behag» . . .

D:r T.: Åh, jag ser, jag behöfver minsann inte skämmas för mina »landsmän»!

Fru T. (till sin man): Se efter, Anders, hvad det är för nummer på den der grisen! (till poliskonstapeln, nigande): Jag menar den, som står innanför . . .

Kapplöpningen.

D:r T.: Jag undrar, hvarför det kallas för *kapp*löpning, när di ä' så *tunn*klädda . . .

Fru T.: Stå inte och gör »göteborgsqvickheter»!

Bref från Landtbruksmötet.

Osäker om mötet öppnades i Måndags enligt Dagens Nyheter, eller i Tisdags enligt Dagbladet, valde jag en af de blygsamma 50-öres-dagarne för att göra en titt i den gamla skräpiga Humlegården, om hvars nuvarande kejserliga snitt jag hört så mycket underbart förtäljas; och det är mina intryck derifrån, jag här önskar meddela.

Utan misstag passerade jag den nya trefaldiga porten på den *for the million* afsedda vägen. Först derinnanför senterade jag den snillrika mekaniken att på särskilda vägar föra hvetet och agnarne tillsammans, men beklagade inom mig ledamoten från Norr och betjeningen från Ladugårdslandet, hvilka i en brådskande stund riskera att stöta tillhopa så, att de få se flera solar än det lyser på Mosebacke en söndagsqväll.

Emellertid stod jag der inne och fubblade med mitt kontramärke, som jag måste fästa på lämpligt sätt, för att icke utsätta mig för att också bli exponerad — på gatan, allt under det jag lät mitt öga tjusas af den saftiga grönskan, som vi ha solen och vattenledningsstyrelsen att tacka för, denna trädlösa trädgård ur Tusen och en Natt, dessa brokiga blommor med fornromerska namn (en och annan dock »ny improved»,) dessa kolorerade sandgångar, fontäner, tempel, statyer, sjöar, och i jordens sköte en trollverld, der jag såg mig »omgifven af det vattnets tysta, men så oändligt rika och lifliga djurverld». *) Det var som en dröm; men jag fann på mina nyblankade stöflor bevisen, att jag varit — *djupt* nere i »Neckens gröna dal». *) Förmodligen berodde det på läran om idéassociationer, att jag i detsamma började undra, hvarföre hr Knut Forsberg är så förbittrad på arbetena »i Torget», då han likväl sjelf tycks ha så stor smak för — fantasier i lera.

Åter stod jag ute i Humlegårdens »eländiga sumpmark», kastade i förbigående en blick på den engelska ångplogen och kom snart till ett engelskt ångtröskverk, som försatte åskådarne i liflig förvåning. Men kommendanten log; ett rop till maskinisten, en kraftig sväng med armen — och farten ökades så, att halmstråna yrde i ögonen på de vetgiriga prisdomarena. Utom ett par plogar, som påtagligen långleddes i ensamheten, såg jag här i trakten ingenting annat märkligt än att det nya solida templet, som skulle pryda »Floras kulle», förmodligen genom opinionens påtryckning, skridit ner derifrån och stannat midt i bersån vid ändan af stora alléen.

Öfver den gamla igenväxta dammen ha ett par eleganta broar blifvit slagna, och derbredvid står en engelsk ångpump, hvars yttre företer en slående likhet med de små nyttiga tillflyktsorter, som numera finnas litet hvarstädes att tillgå för den nödställda menskligheten.

I backsluttningen gick jag förbi ett par engelska flyttbara torkrior och stod med ett par steg till midt i en rikhaltig samling af allehanda landtbruksredskaper och mindre maskiner efter engelsk modell. Jag måste ärligt beundra de lika prydliga och smakfulla som sinnrika apparaterna; men på samma gång insåg jag nu med ens orsakerna till jordbrukets låga ståndpunkt och betryck; ty icke högre folkbildningen hittills stigit, kan man omöjligt begära, att våra visserligen knipsluga men föga snabbtänkta bönder skola rätt förstå sig på en industri så konstig, att dess bedrifvande fordrar alla dessa konstiga maskiner. Med någon öfverraskning stannade jag framför en barnvagn, men trodde mig snart förstå, hvad den kunde innebära. Jag såg deruti på en gång en liflig protest mot den öfverhandtagande utvandringen, som beröfvar jordbruket tusentals armar, och en erinran att hufvudsaken för ett vinstgifvande åkerbruk är uppfödandet af icke blott oxar och kor, utan äfven af ett kärnfriskt och kraftfullt menniskoslägte. Ladugården och mjölkproduktionen äro således jordbrukets båda grundpelare, och det var derföre med sann patriotisk glädje jag observerade en naturlig mjölkkammare, som säkert skulle vunnit pris på en amerikansk — ammexposition.

De vidsträckta och prydligt konstruerade kreatursskjulen voro uppfyllda af utmärkta engelska racedjur. Korthorns-, Southdowns-, Ayeshires-, och hvad de allt heta, somliga höga som en karl, andra långa som en bryggarkärra, alla gödda så att de med möda orkade stå på sina ben; men bland alla dessa — *pecoralia* fanns icke ett prof på svensk fänad. Allting var engelskt.

Mera härnäst. *Landtbruks-Nisse.*

*) För att icke lysa med lånta fjädrar, utan samvetsgrannt hålla publicistmötets öfverenskommelse att citera, tillstår jag att orden äro lånade från D. N.

Lite kallprat i sommarvärmen.

5.

Är vem kan nu påstå, att menniskorna äro, som man säger, "ogena" mot hvarandra? Sällan, om ens någonsin, har man sett dem så "*tillmötesgående*", som i denna sommar. Jag vill icke tala om det myckna parlamenterandet i England, icke heller om de goda Wienarnes jubel-skytte-fest, hvarvid norrmannen Larsens bakladdningsgevärs träffsäkra kulor slagit ner som en bomb, och allraminst om de stackars "administrerade", såsom Laboulaye kallar sina landsmän, hvilka numera icke ens kunna infinna sig på enskilda bjudningar i sina vänners enskilda hem, utan att blifva skingrade af kejsardömets ärorika bajonetter. Nej, mitt kallprat sträcker sig icke utom gränserna för våra egna små ställningar och förhållanden.

Vi lefva för närvarande ett ganska bekymmerslöst lif, och ändå är det just hvars och ens intresse för dagens många frågor, som gör att vi "surra och snurra kring" alldeles som i en festcirkel. Stockholm, eller rättare sagdt: landtbruksmötet är centrum, och kärleksmötet på Bäckaskog, folkmötet i Attarp, skollärareмötet i Örebro, publicistmötet, landtmätarmötet, jernvägsmötet, forstmansmötet och "kapplöparemötet" på Ladugårdsgärdet, m. fl., m. fl., äro de många radierna, som löpa ut från den af de olika landsortspunkterna sammansatta periferien.

Hvad nu först landtbruksmötet beträffar, så har det ingalunda verkat förfäande på oss, utan

piggat upp lifskrafterna och gifvit anledning till åtskilliga fêter och tillställningar. Och om vi också ibland, under vandringarne i Humlegården, känt våra fina hufvudstadsöron mindre angenämt smekta af ett och annat fäs omusikaliska läte, så har i stället fru Lundström som en fée sväfvat omkring oss "vid glasens klang", samt tvingat oss att se glada ut och icke stå der och tillfånas längre. Till och med kungliga familjen har gjort en extra påhelsning i drottning – nej, numera *fru* Christinas rotunda, för att gifva ny historisk glans åt densamma; men derinne var icke mera gästfritt än att de höga personerna måste hålla sig på gräsmattan utanföre, naturligtvis skyddade af ett tält och en — talrik betjening, så att äfven å sin sida *folket*, bland hvilket särskildt må nämnas Aftonbladets referent, fick "hålla sig på mattan". Till all lycka för fru L. lär emellertid den frukost, som intogs, ha blifvit kontant betalt, så att hon åtminstone denna gång slapp undan — medalj för medborgerlig förtjenst.

På alla möjliga serveringsställen för resten har under denna vecka varit en sådan trängsel, att många stackars hungrande och törstande nödgats aflägsna sig lika tomma och torra som de kommit. Att tillfällighetsvis, just i följd häraf, en viss prest bland mina bekanta fått en någorlunda *sund* öfvertygelse, det låter väl litet besynnerligt — eller hur? Saken är likvisst den, att mannen i fråga — unter uns gesagt, en ifrig anhängare af tysken Knaks galenskaper, och som någon tid gått och fånat öfver huruvida jorden är *aflång* eller verkligen *rund*, såsom alla andra menniskor påstå — i förgår kom in i Humlegårdsrotundan för att få en portion mat, men kunde omöjligen bli serverad. Förargad häröfver vände han sig till mig med de förståndiga orden: "Låt oss gå på något annat ställe!" Och vi marscherade i väg till Djurgården. Men hvart vi än kommo: på Blå porten, på Hasselbacken, på Alhambra, på Franska värdshuset — allestädes blefvo vi afspisade med: "platserna äro upptagna" — "har inte tid att servera något!" — "det är slut med maten!" o. s. v. . . . Slutligen förlorade jag sjelf tålamodet och utbrast: "Nej, jag ger f—n jordelifvet, om det öfverallt är likadant som det var i rotundan!" – hvarpå min vän, presten, snusförnuftigt nog svarade: "Ja, jag medger verkligen, att — *terra est "Rotunda"* . . . åtminstone för i dag."

Äfven sjelfva utställningen i Humlegården har uppmuntrats af en så talrik publik, att till och med de stackars djurna med knapp nöd fått vara i fred för närgångna bekikare. Den söta mjölken har af amatörer betalts flera hundra procent öfver det verkliga priset, och man har riktigt bildat file, för att få sig en filbunke. På trädgårdsprodukterna har man varit alldeles gräsligt nyfiken, och mängen har sprungit så fort för att komma dit, att han "satt sig en liten rofva" i hastigheten. Bland ostarne har man särskildt utpekat en s. k bröllopsost från Hudiksvall, som är gjord af 110 kannor mjölk, och vinner icke den priset, så är den bestämdt ingen "lycklig ost". Vid maskinerna har det varit ett lif och en rörelse, som om allt skulle ha gått med ånga. Renhjorden, som förevisas mot en särskild afgift af 25 öre, har haft visit af så fina åskådare, att en arbetsklädd smed, som ville stiga in på samma gång som några eleganta damer, blef afvisad med de orden: "Gå hem först och laga så ni sjelf blir "rengjord"!" Och bland hästarne har det händt, att då ett mycket förnämt fruntimmer såg ett sto, iklädt ett större täcke med adligt vapen på, och hon dervid skrytsamt utbrast till sitt sällskap: "Det syns då tydligt, att det der djuret är af ädel börd, alldeles som vi!" — hon af kreturets vårdare, en säker bonddräng, fick till svar: "Ja, men om man tar af'na klädet, sir hon ut som en vanlig bondmärr!"

Men apropos det, var den der Anders Paulssons bruna sto, *Yrsa*, som vid kapplöpningen på Ladugårdsgärdet i onsdags tog priset bland allmogens hästar, minsann ingen vanlig bondkamp. Pojken, som red densamma, väckte också allmän uppmärksamhet, och fastän han red "barbaka", gick en enthusiast till och med så långt, att han påstod honom vara den mest *sadelfaste* af alla ryttarne.

I den sista löpningen deltogo blott två hästar, ehuru sex blifvit anmälda, och de båda ryttarne voro baron Kj. Bennet och löjtnant O. F. Harmens. Af tidningarne veta vi, att den förre tog priset. Medges måste också, att det skulle ha känts obehagligt för baron B., om han hade blifvit efter, om icke för annat, så för *harmens* skull.

Bland nyheter inom hufvudstadsteatrarne kan jag omförmäla, att "Storan" reengagerat signora Sorandi och att hrr Josephson och Ahlgrenson ämna öppna sitt nya tempel, "Mindre teatern" med en invigningspjes af hr Richard Gustafsson.

Bland de resande teatersällskaperna har hr Lundgréns nyligen gästat Carlstad och der rönt ett emottagande, som i "Wermlandsposten" concentrerar sig i sådana utgjutelser, som att t. ex. fru Julin — en af sällskapets medlemmar har ett utseende, som "ensamt skulle vara tillräckligt att till teatern locka både qvinliga och manliga beundrare af en verkligen junonisk gestalt, hvilken många af de största qvinliga artister ega skäl att afundas henne, liksom vi tro, att hon, oaktadt sin ungdom, kan i afseende på skådespelaretalang mäta sig med nära nog hvilken storhet som helst."

De öfriga sujetterna äro i förhållande derefter begåfvade med "idylliskt behag", "musikalisk bildning", o. s. v. *Fredman.*

Utanför Publicistmötet.

Allmänt mummel: Den som nu hade några skålpund nitroglycerin och finge spränga hela sällskapet deruppe åt h—e!

"Jag skall helsa så mycket från pappa!"

Hofsekreteraren C. var en aktad och rik man — rik på både egodelar och barn, hvilka senare uppgingo till sånggudinnornas respektabla antal, ehuru jag visst icke vill påstå, att dessa hade assisterat vid *alla* nios födelse, åtminstone icke vid *hans*, som gifvit anledning till den lilla anekdot, jag här vill berätta.

Han kallades allmänt: *»Jag skall helsa så mycket från pappa»*, derföre att han tagit för sed att vid inträdet i hvarje sällskap alltid begagna detta uttryck. Pappa, som förde ett strängt regemente inom sin familj, stod högt i sonens aktning. Denna helsning var derföre, i hans tanke, ett ofelbart inträdeskort till anseende och uppmärksamhet, och han försummade aldrig att begagna sig deraf.

Omkring ett halft år sedan pappa afsomnat, var den ifrågavarande sonen, tillika med den öfriga familjen, bjuden på en bal inom församlingen.

»Jag skall helsa så mycket från pappa!» började han, äfven denna gång, då han bockande åt alla sidor inträdde i förmaket, der den förnämsta delen af sällskapet befann sig.

Alla sågo förvånade och leende på denne budbärare från andeverlden, men ingen hade mod att göra honom en fråga i detta mystiska ämne.

— Nej, se! der ha vi: »Jag skall helsa så mycke från pappa» — utbrast ironiskt en af de unga tärnor, som voro församlade i kabinettet och hvilken nu, genom den öppna dörren sett den unge gentlemannens komplimenterande i förmaket, — men *nu* måtte han väl inte begagna sitt utnötta valspråk! — tillade hon leende.

»Jag skall helsa så mycket från pappa!» hördes i samma ögonblick i kabinettet, och framföraren af denna helsning stod tafatt bockande och leende framför de unga flickorna.

— Ack, hur befinner pappa sig? — frågade med ett diplomatiskt leende den skälmska flickan, under det hon i en hostattack gömde sarkasmen.

— Jag tackar mjukast, bra! mycket bra!

— Åh, det var intressant att höra! men . . .

I detta ögonblick ljöd ett oemotståndligt, klingande skratt från de unga flickornas grupper, hvilket plötsligt väckte andeverldens budbärare till besinning.

Flat och nedstämd lemnade han ögonblickligt kabinettet, och det påstås att han aldrig mer helsade ifrån pappa.

Carola.

Tacksamma för Publicistmötets beslut i afseende på geografiska namns stafning, få undertecknade för sin enskilda del särskildt framställa den enkla begäran att åtminstone hädanefter få — *behålla sina ärliga namn.*

Sverige. (ej: Sverge.) **Norge.** (ej: Norige l. Norrige.)

Göteborg. (ej: Götheborg.)

En annons om Landtbruksmötet, införd i Dagbladet för fredagen den 7 d:s, låter besökande bland annat veta:

"Såväl abonnementsbiljetter, som de kontramärken, hvilka vid köp af inträdespolletter erhållas, böra under vistandet inom Kongl. Humlegården ovilkorligen på lätt synligt sätt bäras. Uraktlåtenhet häraf *berättigar* till utvisning ur Utställningslokalen."

Djurgårdsteatern ger nästa tisdag eller onsdag f. f. g. den förut omnämnda nya pjesen: "Herr Larssons resa till Landtbruksmötet", af F. Hodell. Pjesen gifves då som recett för *Fru* Hodell — en omständighet, som publiken säkert icke skall vara nog otacksam att förgäta.

Uttydning af Nisses Prisrebus i n:r 27: Makulaturrulle.

Den förste insändaren af denna uttydning, hr M—z H—b—g, behagade för prisets erhållande gifva sig närmare tillkänna å Nisses byrå.

Ett *extra pris* (äfvenledes innevarande halfva årgång) har Nisse velat tillerkänna uttydningen:

*Dalkarlstruten *) står i vägen för . . .*

hvars insändare, hr E. W– t, också bör namngifva sig på ofvanstående ställe.

Dessutom torde Nisse böra nämna, att icke mindre än 85 personer, från Ystad till Haparanda, förklarat, att "struten är vriden i nedra ändan, men etc."; att en, jemte denna skilnad, äfven funnit en likhet emellan de båda framställda föremålen, näml. den, att båda behöfva fyllas af andra — m. m., som ej så noga kan eller behöfver specificeras.

*) En större strut kallas i Stockholm "dalkarlsstrut."

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Helsingborg, Halmstad.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 33. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 16 Augusti 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor; för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Ett och annat från s. k.

Folkskolelärare-och Missionsmötet

den 29—31 juli d. å. i den bekanta sjö- och stapel-staden Hudik.

Öfverläggningsfråga: Är det möjligt att med någon framgång åvägabringa undervisning i trädgårdsskötsel i denna landsända?

Unge prestmannen Kärf fann frågans författare hafva ställt sig på hednisk ståndpunkt, då uttrycket »landsända» otvifvelaktigt häntydde på den af »de Greker och Romare» hyllade åsigten, att jorden vore platt och egde en gräns. Och då den unge prestmannen fann det i hög grad okristligt att hysa något slags åsigt, af hvad beskaffenhet som helst, om densamma af hedningar hyllats, slutade han med en varm bön till Den, från hvars uppenbarelse ensamt all sann upplysning härflyter, att Han ville i sitt nådiga hägn taga de olyckliga Hudikarnes förvillade begrepp och dem pånyttföda.

Redlige Dannemannen Helsing (från gränssocknen Gnarp, läs: »Gnärschp») fann sin sockenpatriotism i hög grad förnärmad af antagandet, att Helsingland vore en landsända; väl hade talaren hört omnämnas General Pratzelii bekanta uttryck om svenskarnes likhet med skälhunden, såsom aflägsna från all ära och redlighet, men kunde, när frågan gällde hans egen provins, deruti ingalunda instämma. Alltför ofta hade han också — han visste ej, af hvilken anledning — mötts af det djupt kränkande uttrycket: »drag åt Helsingland»; kunde alltså nu (utan att i öfrigt fästa sig vid det med orden katastrof eller ända stundom förknippade förklenliga syftet) icke gilla frågans närvarande form, helst han vore i tillfälle intyga, att på andra sidan om hembygden Gnarp jemväl tillstötte land, nämligen »Mellpad».

Kyrkoherden Svadman från Bondånger förvånade sig isynnerhet öfver den förste talaren, med hvilken han i allmänhet plägade dela åsigter; fann det ganska klart, att jorden vore platt och stillastående. Han fästade sig härvid icke vid den omständighet, att solen synbarligen ginge upp och ned — någonting som kunde vara beroende på ett bedrägeri af menniskans *naturliga förnuft*, denna djefvulens uppfinning — utan derpå, att det uppenbarade ordet innehåller denna sålunda obestridliga sanning, för hvars försvar också nyligen den hjeltemodige pastorn Knak i Berlin gjort sig till martyr.

Unge prestmannen Kärf instämde med kristlig undergifvenhet med den senaste talaren hvad beträffade jordens af Ordet konstaterade stillastående. Men det vore ju ingalunda omöjligt, att en kula funnes stillastående, och äfven om detta vore omöjligt, antoge talaren icke destomindre såsom gifvet, att jorden, oaktadt sitt stillastående, är rund, enär Bibeln icke uttryckligen säger att jorden icke är rund, och, såsom bekant, är allt hvad Bibeln, vår enda kunskapskälla, icke uttryckligen säger, osannt.

En trädgårdsmästare älskade visserligen vältalighetens blomster, men hade likväl under diskussionen, likasom i verkligheten inom Helsingland, helt och hållet saknat trädgården. Frågan derom hade just hitfört talaren, som af Läns-hushållningssällskapet erhållit uppdrag och anslag att ordna provinsens obefintliga folkskoleträdgårdar. Frågan om trädgårdsodlingen syntes för den framställda thesen icke vara främmande, enär densamma afsåge undervisningen i samma odling.

Denna framställning, såsom alldeles omotiverad, emottogs med allmänt ogillande, hvarefter mötet, såsom sin åsigt om lämpligaste sättet att befordra trädgårdsodlingen i Helsingland, fattade den resolution, »*att ifrågavarande odling borde särskildt intagas i de vid den allmänna gudstjensten förekommande bönerna om god årsväxt.*»

Öfverläggningsfråga: Är det att befara, att allmogens sysselsättning med verldsliga kunskapers inhemtande försvagar intresset för det ena nödvändiga?

Landsrännmästaren Söder förmodade, att thesens författare förglömt det substantiv, hvartill predikatet »det ena nödvändiga» hörde, hvarigenom thesen blefve mera än lofligt sväfvande. Den vore derjemte haltande, ithy att uttrycket »det ena» utmärkte ett relativt begrepp, som jemte sig förutsätter ett »det andra». Thesen vore härigenom omöjlig att fatta.

Redlige Dannemannen Helsing instämde fullkomligt med den föregående talaren; fann thesen alldeles obegriplig. När talaren ville laga sina skor, vore för honom läder nödvändigt; ville han åter hugga och såga ved, vore yxa och såg nödvändiga. Om nu vedhuggning, sågning och skolagning på samma dag förestode och han då skulle tillsäga sin dräng att hemta »det ena nödvändiga», förmodade han, att denne skulle stanna i någon tvekan, huruvida dermed afsåges yxan eller sågen eller tilläfventyrs lädret. För drängen blefve sålunda en tidsspillande begäran om upplysning någonting högeligen »nödvändigt». Det var nu en sådan begäran om upplysning, talaren ville framställa.

Unge prestmannen Kärf förklarade, att de verldsliga kunskaperna äro ett ömkeligt och ynkeligt pjoller, som ej gifva någon näring åt själen. Sådan borde sökas endast i Bibeln med dess evigt gällande sanningar, och allt, hvad deri skrifvet är, är utan undantag sanning. Man får ej borttaga ett iota deraf. Allt annat är idel lögn. Det bibliska uttrycket: »det ena nödvändiga» vore alltså det enda riktiga. Den högre ingifvelsen hade kommit icke blott författarne till de heliga böckerna, utan ock deras öfversättare till del. Talaren visste ej, hvad han skulle mer beklaga: de föregående talarnes okunnighet härom, eller deras vanmäktiga försök att i diskussionen införa logik — detta tviflets förhatliga och förgiftade vapen. Dessa sina åsigter hade talaren haft tillfälle att utveckla vid sitt tillträde af befattningen såsom Seminarii director, dervid han på ett obehagligt sätt berörts af den massa oväsentligt och onödigt s. k. vetande i kemi, räkning, historia och slikt, hvarmed seminaristerna af den föregående directorn lärt sig att fåfängligt pråla, under det de — »kunnen I tro det?» utropade härvid talaren — saknade kunskap om Bileams åsna, hennes talorgan och öfriga beskaffenhet!

Redlige Dannemannen Helsing fann visserligen fortfarande thesen för honom obegriplig och hade, fastän den förre talaren talat så »okristeli vackert», icke kunnat få rätt på det »andra», som hörde till det »ena». Förmodade emellertid, såsom en hans granne, vid anmärkning mot en af denne i Hudik levererad timmerstocks något otillräckliga längd, skall hafva yttrat: »att hvad som fallerade i ena ändan, det mankerade i den andra.»

Borgaren och Fiskaren Storén ansåg sig som Baptist ha någon kännedom om »det ena nödvändiga», hvilket för honom såsom »fischare» och baptist vore förenadt med en så kallad kallsup. Deremot hade hvarken han eller hans hustru någonsin kunnat skrifva ens så mycket som sitt namn. Han kunde fördenskull intyga, att slika kunskaper vore onödiga, helst han blifvit vald till stadsfullmäktig.

Mötet stannade vid den åsigt, *»att den förda diskussionen angående denna fråga borde blifva af stort gagn för det uppväxande slägtet.»*

Öfverläggningsfråga: Hvilka iakttagelser har man rörande ändamålsenligaste undervisningen i a) skrifning, b) räkning, c) naturkunnighet, d) geografi, e) svensk historia, f svenska språket, g) sång, h) gymnastik?

Unge prestmannen Kärf fann visserligen lämpligt, att, till vinnande af tid och reda, samtliga dessa ämnen blifvit sammanförda under en punkt, hvarigenom denna syntes hafva erhållit tillräcklig omfattning, men ansåg med afseende å ämnenas oväsentlighet, att tiden ej borde upptagas med någon diskussion rörande denna fråga.

I öfverensstämmelse härmed beslöt mötet *»att hänskjuta frågans besvarande till något kommande möte.»*

Öfverläggningsfråga: Kan man förmoda, att nattlöpandet och qvinnokönets förnedring bland allmogen skall minskas genom qvinnans högre bildning?

Mötet ansåg *»önskligt, att konventiklar nattetid blefve mera brukliga än nu är fallet.»*

Öfverläggningsfråga: Hvilka äro orsakerna till de bildade klassernas likgiltighet för kristendomen?

Borgaren och Fiskaren Storén hemställde, huruvida presterskapet borde räknas till de bildade klasserna. Vore så fallet, syntes ett sådant förhållande talaren, i anledning af den framställda frågan, i högsta måtto betänkligt.

Landsrännmästaren Söder ville i förbigående framkasta den frågan: Hvad »bildning» vore? Hade länge förgäfves sökt ett nöjaktigt svar på denna qvistiga fråga.

Unge prestmannen Kärf fann föreg. talarens spörsmål mindre väsentligt, men ville deremot besvara Herr Storéns . . . Ja! Presterskapet hörde verkligen till de bildade klasserna; men förebråelsen om likgiltighet för religionen träffade dem likväl icke, af den anledning, att deras bildning omfattade endast »det ena nödvändiga».

Mötet stannade i den åsigten, *»att det der »andra» var orsaken till den beklagliga likgiltigheten.»*

Öfverläggningsfråga: Genom hvilka medel skall folkets intresse och förtroende för undervisningen bäst lifvas?

Mötet svarade enhälligt: *Genom folkskolelärareméter.*

Öfverläggningsfråga: Är en lifligare förbindelse mellan skollärarne önskvärd, och huru skall den kunna åstadkommas?

Mötet svarade enhälligt: *Genom Missionsmöten.*

P. S. Referenten, hvars uppmärksamhet riktats på mötet genom de i Hudiksposten intagna öfverläggningsämnen, hvilka härofvan återfinnas, anser sig böra nämna, att han i följd af resa till landtbruksmötet i hufvudstaden varit förhindrad att närvara vid förstnämnda möte, och att, efter senare ingången underrättelse, ingen af ofvan refererade diskussioner derstädes egt rum.

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Landtbruksmötet.

D:r T. (läsande på den öfver stora ingångsporten högt svajande flaggan:) »Allmänna Lan» . . . hvad för slag? L, a, n, t . . . ja, visserligen säger det: Lant . . . men . . . L, a, n, t, b, r, u, k . . . Nog har jag sett i Dagbladet, att Bestyrelsen annonserat, att ifall man inte bär kontramärket för sin pollett *på lätt* (göteborgswitz!) synligt sätt, så är man *berättigad* att bli utkörd . . . (en lagom treflig *rättighet!*) . . . men att en Bestyrelse för ett Land*t*bruksmöte *tillåter*, att det på flaggan står Lan*t*bruks . . . — det passar just i stycke med de vidtberyktade *»Stockholms* skyltar»!

Vid pristagningen.

(Sann händelse.)

D:r T., som af en föregående dags »ansträngningar» i *Hummelgården* är förhindrad att sjelf emottaga sitt pris (för en Smålands-prestost), har uppdragit detta åt Hans. Men Hans har icke riktig reda på saken, och derföre, när han träder inför Hans Majestät, framräcker han i sin landtliga enfald, för prisets emottagande Herr Doctorns — nattsäck.

D:r T. (till Landtbruks-Nisse: Jag skulle vilja skrifva något om det här mötet, men jag är så trött af mina vandringar här och har dessutom inte tid i dag, för jag måste naturligtvis vara med på mötets festmiddag.

Landtbruks-Nisse: Jag har skrifvit mitt andra bref, som jag utlofvade i förra numret. Farbror kan få bära fram det, så uppfylla vi båda allan rättfärdighet.

D:r T.: Godt! Jag skall i alla fall ge dig äran . . .

Bref från Landtbruksmötet.

En hederlig inspektor, som uttröttad slog sig ned på en bänk och torkade svetten ur pannan, beklagande att han behöfde »åtminstone ett par dar för att se det här», gjorde det med e. s klart för mig, att jag måste förnya besöket, helst första intrycket icke tillfredsställde mina patriotiska känslor.

Klockan slog 4; tretusen personer med hvar sin 50-öring stormade biljettkontoren; på ena sidan inrusa månghundra »ledamöter», på den andra en oräknelig massa »betjening», och publiken vältar framåt i djupa massor . . . Framåt! —

Omöjligt! En äkta man kan ej komma fram och beklagar sin oförmåga för sin bättre hälft; »du är ett fä, tag hit pengarne», svarar hon med smekande röst, »och kom med!» Det gick. Åter ett bevis på qvinnans öfverlägsenhet.

Men ingen politik bland oxar och kor! Hvar har jag katalogen? Låt se: Nötboskap, Tjurar, n:r 1 *von Düben* . . . häh? N:r 4 *Stael von Holstein* . . . hur hänger detta ihop? Skulle man ha registrerat utställarne i stället för kreaturen? Men nej, här står ju, att f. d. generalpostdirektören är 2 år gammal, och det är väl aldrig möjligt, så vidt han icke passerat igenom en sådan der qvarn, som jag såg afbildad i min barndom, dit fruarne körde sina gubbar att malas om till unga raska män. Allting är specialitet här i verlden; att gissa gåtor är också en, men det är icke min. Något är bestämdt på tok, här står ju taladt om en sugga Hamilton. *)

Hos svinen är det eljest mycket förnämt; der trängas damerna: Stockholmsfröken i sin största chignon och uppskörtad till knät, trippar så försigtigt, ty det är något — landtligt, men beundrar ändå de kraftiga formerna och den öfverlägsna, blaserade minen hos dessa storheter; och patronessan i sin brudklädning nickar så bekant åt den der fyrfotingen, svinet, som bara kunde ligga, utan att med ett ljud förmå tacka för de artigheter som bestods.

Fårafdelningen är alldeles här bredvid; der finns också ett och annat att se, ehuru icke *så* utmärkt, om man ej skulle göra ett undantag för — Hj. Hazelius, som dock enligt anslag träffas »för uppgörelse hvarje dag kl. 2 i fårafdelningen.» Jag har ej varit i tillfälle att se den nummern.

Nu står jag som Hercules vid skiljovägen. Skall jag vända mig till den märkvärdiga centrifugalpumpen, som kastar sitt vatten i himmelshöjd, eller skall jag gå längre upp åt dammen? Jag tror, att hönsen äro intressantast. Låt se: »höns födda och uppfödda af fröken C.» . . . Bevare mig! inte visste jag att det fanns så förnäma höns!

Känner ni till den ryktbara *canard automate*, som sam, snattrade, åt, smälte sin föda och — om förlåtelse — gjorde sig qvitt den i naturlig ordning? Nog var den märkvärdig; men jag tror, att hr Frögrens tupp kan göra samma konster, och litet dertill. Ankan kom aldrig så långt som att förrätta en ankbondes funktioner, men den här tuppen kan också göra nytta såsom höna, ty han värper ägg . . . åt hr Frögren; bevisen ligga ju för ögonen här i korgen; icke äro de mycket stora, men priset är väl derefter.

Historien har just aldrig varit min starka sida, ty den anstränger minnet så fasligt; och jag finner här, att jag begått ett plumpt misstag, då jag trott att Olof Trätälja vore död och begrafven. Storheten lefver länge; Wermland är färdigt, och Olof sitter nu i Stockholm vid Öfra Badstugatan och skär pappersknifvar af wermländska spånor — under lediga stunder, säger han sjelf. (Se katalogen s. 413 o. 513!)

Om det icke vore en så gammal nyhet, att en Stockholmare känner hufvudstaden långt mindre än mången resande, så skulle jag påpeka landtbruksskolan på Skeppsholmen som en nyhet, ty jag har aldrig sett den annat än i Landtbruksmötets katalog, en i sig sjelf mycket underhållande bok, som väl förtjenar att studeras — på lediga stunder.

Tillåt mig nu slutligen fästa uppmärksamheten på hr apothekar Askers pomeransbränvin, hvilket måtte vara oöfverträffligt, att döma af den beskrifning, uppfinnarn lemnat derom i katalogen:

Pomeransbränvin, dubbelt, 40 år gammalt; distilleradt, öfver behöriga ingredienser, af 50 år gammalt finkelbränvin. Utställaren har ett fat innehållande 140 kannor, som, då 15 20 kannor blifvit urtappade, åter påfylles med, efter noga pröfning, det bästa som kan erhållas. Utställaren anför rörande detta bränvin att det i hög grad blifvit lofordadt af alla, som smakat det och vunnit stor ryktbarhet, såväl för sin rena smak som välgörande verkan. Af åtskilliga läkare och andra kompetente domare har det blifvit ansedt ej blott såsom ett oöfverträffadt bränvin, utan äfven såsom konserverande medel för den, som har helsan, och ett af de bästa præservativer mot smittosamma sjukdomar. Benämnes ock med anledning häraf af utställaren: "Statt upp och gack."

Hvilken skada för den lidande menskligheten, att detta lifs-elixir icke blifvit långt förut upptunnet!

Landtbruks-Nisse,
gen. Trögelin.

I Strömparterren.

Fru T. (drickande sitt eftermiddagskaffe:) Gud, hvad den Strömparterrn är treflig! Maken till plats kan då väl inte finnas i hela verlden!

D:r T.: Det tror jag det! Och goda varor, och ferm uppassning se'n! Och folklifvet framför allt — en riktig folkvandring!

Fru T.: Ja, jag får lof att ha mej en påtår . . .

D:r T.: Och jag skall ha mig en »sval sommarkonjak» eller »skorpa» till kaffet . . . och ett par mandelbröd åt mina foglar.

(Det begärda erhålles. D:r T. matar sparfvarne.)

Fru T.: Det der måtte vara en modern sysselsättning härnere . . .

D:r T.: Ja, de här sparfvarne (det är en särskild familj, som håller till här) de ha riktiga »sötebrödsdagar» — så länge sommarn varar! (kastar ut ett helt mandelbröd.) Se nu bara, hur de huggs om'et! Det är just en trogen och lärorik bild af *embetsmännen* och *kronans kaka* . . . de bara hugger och hugger, utan att vårda sig om så mycke som att tacka folket, som matar dem!

Fru T.: Gud förlåte mig, tror jag icke, att du blifvit smittad här i Stockholm och blifvit rabulist!

Kupletter ur:

Herr Larssons resa till Landtbruksmötet.

Tillfällighetsskämt i 2 akter af F. Hodell.

Sjungas af:

Patron, tygstatsartillerist . . . . . Hr Hodell.

(Patron var med äfven i "Herr Larssons Pariserfärd", den senaste nyårspjesen på Södra teatern, men var då bara dräng och hette Petter. Sina vexlande öden sedan dess, medan han steg i graderna ända till tygstaten, är det, som han på följande sätt beskrifver:)

Mel.: "Mitt hjerta har rakat i klämma" etc.

Jag drömt — och det ingen kan klandra —
om Skåne i hvarje sekund;
men här jag så dyster måst vandra,
fastän man har jublat i Lund;
till hembygden fick jag ej fara,
och, tärd utaf längtan och sorg,
jag önskat *snabblöpare* vara
vid tanken uppå — Helsingborg.

Jag gick och bar ved ner' vid hamnar,
men fann att det ej var för fett,
när väl jag mätt upp några famnar,
att *mäta*, men sjelf ej blef *mätt*.
Då kom jag till sjön ner vid Clara,
och fyllde med sten och med grus;
men näsan kom dervid i fara,
ty hela min lön gick till — snus.

I "torget" se'n tog jag, med fler', hand
om gräfningsarbetet minsann;
men snart på den "Forsbergska leran"
jag tröttnade, jag som en ann'!
Då tänkte jag, listig som räfven:
jag hyr positiv . . gör i "spel"! . .
men, genom att ständigt dra vefven,
jag höll på att svälta ihjel.

Se'n fick jag ombord att beställa
på ångslupar små, kan ni tro;
men skorstenen glömde jag fälla,
när vi skulle under en bro.
För några hoteller se'n preja'
jag resande; men det gick klent,
ty lurad af klockan hos Leja,
till bantågen kom jag för sent.

Vid kongliga op'ran man sedan
en vaktmästarplats åt mig ger;
men snart får jag afsked, emedan
man anslaget prutade ner.
Procentare skickade då mej
till "Stampen" uti kommission;
men lungsot jag höll på att få mej,
när färdig blef — Riddarholmsbron.

Men nu mina bullar jag äter
bland knektar, hvars jordiska fjät
bestrålas af ljus och raketer —
men är ingen "ljusknekt" för det! —
Och ingen vår välmåga rubbar,
så länge som flickorna — ack! —
bland tygstaten tar sina "gubbar",
och vi i parad nyttja — *frack*.

---

*) Ja, det är verkligen sannt. Katalogens innehåll är näml.: "Förteckning öfver Utställningsföremål, Prisdomare, samt Täflingspris"; om Utställare nämnes ej ett ord, ej ens vid n:r 1, och hur skall man väl då tyda, t. ex.: "Grupp I. Afvelsdjur. — A Nötboskap — a) Herregårdsras. Klass 1. Tjurar från 2 till 3 års ålder. 1. Düben, von H., Friherre, Upsala. Elfgärde. Färg: Hvit. Ålder: $3^1/_2$ år, 180 d" — o. s. v.: ?

Lite kallprat i sommarvärmen.

6.

Landtbruksmötet är slut; bestyrelsens öfverläggningar inom slutna dörrar äro afslutade; Humlegården är icke så sluten som förr; och slutligen har man nu, såsom vid alla expositioner af fyrbenta kreatur, gjort den erfarenheten, att — "är *slutet* godt, är allting godt". De trettiotusen tecknade ha slitit bort sina gröna och röda band ur knapphålen och återknutit mera ömma förbindelser på de olika hemorterna. Och på promenaderna och förlustelseställena se vi icke längre några, som blifvit en smula "på röken" i glädjen öfver ett erhållet pris, utan endast *snusande* pristagare.

De öfriga mötena ha äfven hvart och ett på sitt vis tagit en ända, och om jag skulle våga påstå att det bästa ändamål, som vunnits med dem, är ett gemensamt *mål* mat, hoppas jag att herrar deltagare icke stå mållösa af harm för det, och allraminst vill jag tro att de mäta min lilla oskyldiga insinuation efter så strängt mål, att jag, i egenskap af ansvaring för den här biten, får mig ett mål på halsen.

Det återstår nu blott att bereda oss till det stundande kyrkomötet, och fastän halfva antalet valda ledamöter deraf utgöres af "lekmän", kommer säkerligen hela tillställningen att bli mycket allvarsam ändå. I alla fall tycker jag det är litet besynnerligt, att man gifvit oss, som icke bära prestkrage, en sådander skämtsam benämning, och det påminner mig just om en anekdot, som jag nyligen hört berättas. För kort tid sedan hände det sig, att en prestman tog sig före att från predikstolen i skarpa ordalag förebrå sina får för det att de, enligt hans förmenande, icke "vore af rätta ullen", utan mera lyssnade till hvad ogudaktiga fritänkare och lekmän tutade dem i öronen — ja, han blef så rörd af sin egen vältalighet, att han började snyfta och drog upp näsduken ur fickan, för att torka sig i ögonen, då med densamma olyckligtvis följde en kortlek, som regnade ner öfver den upptuktade församlingen. Härvid kunde en åhörare icke undertrycka den högljudda anmärkningen: "Jag tror, pastorn är lika stor *"lekman"* som vi!"

Men "den, som sig i leken ger, måste leken tåla", heter det; och så var det också med den der arbetskarlen, som härom dagen blef bajonettstungen midt på Lilla Nygatan — nej, midt i hjertat, ville jag säga, af den de dråpliga gardisten vid Svea garde. Han arbetskarlen, förstås kunde, gubevars, inte liksom de stora gåsungarne gå för sig sjelf, utan ville ovilkorligen titulera gardisten för "gåsunge", hvaraf följden dock blef den, att den förre aldrig antastar någon "gåsmarsch" mera och att den senare fick en gås oplockad med höga rättvisan.

Men apropos att blifva plockad, så kunde man icke annat än med beundran åse det ypperliga bergningsväsende, som hufvudstaden Stockholm bestod sig senast vid eldsvådan i Perlstickargränden. Det var riktigt uppbyggligt att betrakta huruledes möbler plockades ur icke antända rum och bergades på så sätt, att de kastades genom fönsterna, för att förtäras af lågorna utanföre. Det var minsann intet "perlstickararbete", som man säger, som herrar bergare hade för händer, utan allt gick så i klump som möjligt; och det besynnerligaste af alltsammans var, att begge de brinnande *trä*husen egdes af *murare*.

Af öfriga nyheter för veckan känner jag inga andra än "segelsällskapets stora kappsegling" och "Hinnés stora kappkörning". Begge två tillställningarne aflöpte under gynnsamma auspicier. Vid den förra var det "vind i seglen" och vid den senare "luft i luckan". När vid den förra kämpaleken den segrandes masttopp syntes vid målet, blefvo de öriga "topprasande", och när vid den senare den förstkommande svängde sin röda flagga, blefvo de andra "rosenrasande" Desslikes har man anmärkt att, om det vid kappseglingens början, när sluparne lade sig på en rad, var ett svårlöst *problem*, hvem som skulle vinna, så visste bestämdt hr Hinné på förhand, när äfven han å rad släppte fram sina romerska charer, lösningen på denna *charrad*.

På Humlegårdsteatern har hr Rohde upptagit den ifrån Göteborg berömda operetten: "Den sköna Galathea" och redan derpå skördat flera goda hus Handlingen i stycket rör sig kring den kända mythen om bildhuggaren Pygmalion, som blef förälskad i en af sina statyer, och har många komiska pointer, hvartill kommer en liflig och lättfattlig musik, som rycker åhörarne med sig. I synnerhet är detta fallet med "kyssduetten" mellan Gamymedes (m:ll Söderberg) och Galathea (fru Cederberg) — fast mången kanske önskar "duetten" vara en "trio" och att sjelf få exeqvera tredje stämman!... Samtliga uppträdande utföra sina partier på bästa sätt, och att i främsta rummet fru Cederberg spelar "staty" con amore, bevisas deraf att, då pjesen gafs första gången, undertecknad från parketten observerade huruledes en näsvis fluga under nära tio minuters tid, som fru C. måste stå orörlig, gjorde sin promenad fram och tillbaka på hennes vackra ansigte, utan att detta likvisst förrådde den minsta otålighet. Den som känner flugornas kittlande förmåga, fattar nog det svåra häri — isynnerhet som jag kan försäkra, att det var en *riktig* fluga jag såg. *Fredman.*

Folkets uppfostrare.

(Herrar folkskollärare Broddén, Zackrisson, Jakobsson, Erixon och Hartman, repeterande den *underdåniga* petition, hvilken den 5 d:s af de tre förstnämnde inlemnades.)

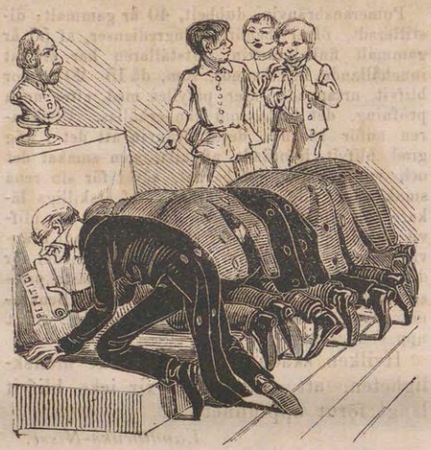

Folkets uppfostrare: »Stormäktigste Allernådigste konung! Församlade vid sjette allmänna folkskolemötet i Örebro, hafva Sveriges folkskollärare, i den djupt befästa öfvertygelsen, att Eders Majestäts hjerta står öppet för hvarje billigt och på goda skäl grundadt andragande, dristat att inför Eders Majestäts thron frambära sin *underdåniga* bön om löneförhöjning. *Allernådigste Konung!* *) — — — endast det bedja vi *i djupaste underdånighet* få nämna — — utbedja vi ock att *i underdånighet* få hemställa — — *att uppfostra folkets barn till fullt qvalificerade medborgare — — Stormäktigste Allernådigste Konung!* — — — ursäkt derföre, att denna *underdåniga* framställning just nu framkommer.

Stormäktigste Allernådigste Konung! Det är på grund af hvad sålunda i *djupaste underdånighet* blifvit anförd, som vi *lika underdånigt* våga utbedja oss, att Eders Kongl. Maj:t till instundande riksdag täcktes aflåta *nådigt* förslag — — *Allernådigste Konung!* — — styrkt oss i öfvertygelsen derom, *att svenska folkskolan och dess lärare i Eders Kongl. Maj:t hafva sitt fastaste stöd och sin verksammaste beskyddare.*

Med den djupaste undersåtliga vördnad, trohet och nit, framhärda, Stormäktigste Allernådigste Konung, Eders Kongl. Maj:ts underdånigste och tropligtigste tjenare och undersåter — — —

*) Jag har endast sett petitionen återgifven i tidningarna och der har stått: *A. K.!* Måhända står det i sjelfva skriften: *Allsmäktige* Konung!

Nisse.

Folkets barn: Hi, hi hi, så roligt! Se hur »magistrarna» kryper!

Nisse: Och det är sådana der servila fjeskar, som »uppfostra folkets barn»! Fy tusan! Nog unnar jag *skollärarne* all möjlig löneförhöjning, men — att desse här ge folkets barn ett sådant föredöme af underdånigt slafveri — tvi tusan!

"Mötenas tid."

Så har man roat sig med att kalla 1868 års sommar — företrädesvis framför föregående års. Huru många och hvilka möten ha vi då egentligen haft, eller vänta vi att få?

Det kan vara roligt nog att göra en »statistisk» öfversigt af dem.

Såsom goda royalister måste vi då skilja emellan:

Furste-mötena, på Bäckaskog,
Kärleks-mötet (
och de »simplare» mötena:
Naturforskare-mötet, 6—10 juli, i Christiania.
Baningeniörs-mötet, 11 juli, i Örebro.
Kapplöpnings-mötet, 12 14 juli, i Helsingborg.
Folkmötet, 26 juli, vid Attarp.
Folkskollärare-mötet (6:e allmänna), 29—31 juli, i Örebro.
Dito (enskildt svenskt), 30, 31 juli, i dito.
Publicist-mötet, 1—3 aug., i Stockholm.
Landtmätare-mötet, 3—4 aug, i d:o.
Veterinärläkare-mötet, 3, 4 aug., i d:o.
Landtbruks-mötet, 4—12 aug., i d:o.
Kapplöpnings-mötet, 5 aug., i d:o.
Skogs-mötet, 6 aug., i d:o.
Jernvägs-mötet, 7 aug., i d:o.
Målare-mötet, 7 aug., i d:o.
Tandläkare-mötet, 3—5 aug., i Christiania.
Missions-mötet, 11—13 aug., i Upsala.
Rektors-mötet, 13—15 aug., i Stockholm.
Skarpskytte-mötet, 16 aug., vid Rosersberg.
Fiskeri-mötet, 2—4 sept., i Lysekihl.
Kyrko-mötet, fr. 3 sept. i Stockholm.

På det viset fingo vi tjoget fullt — och då är listan ändå icke riktigt fullständig. Så att nog är det sannt, hvad man sagt, att vi svenskar äro i år ovanligt *tillmötesgående.*

Olika belöningar för dufvor.

I fjor fick en tysk »grosshandlare» härstädes M—r »6 månader» på Långholmen för stöld af dufvor. I år fick samme M. vid Landtbruksmötet första priset (silfvermedalj) — också för dufvor (kanske just desamma). Hur tiderna kunna förändras!

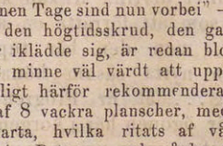

"Die schönen Tage sind nun vorbei" — i Humlegården, och den högtidsskrud, den gamla parken några dagar iklädde sig, är redan blott ett minne, men ett minne väl värdt att uppfriskas, och såsom lämpligt härför rekommenderar Nisse det lilla häfte af 8 vackra planscher, med åtföljande text och karta, hvilka ritats af vår skicklige litograf S. A. Peterson och på hans förlag utkommit under titel: "Illustration till den oumbärlige vägvisaren inom Humlegården Ett minne af det XII Allmänna landtbruksmötet i Stockholm 1868". — Priset är 2 rdr.

Från samme artists hand och på samma förlag ha äfven utkommit (för ett pris af 1 rdr) 4 vackra "Minnesblad från Hasselbacken", visande hur detta kända ställe är och, som vi hoppas, alltid skall förblifva.

Djurgårdsteaterns nyhet: "Herr Larssons resa till Landtbruksmötet" slår an: roliga kupletter, en massa af infall (en del måhända "sökta", men också "lyckligt funna"). Spelet naturligtvis förträffligt.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 34. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 23 Augusti 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Doktor Hjelplös,

eller

Teaterns emancipation.

Lustspel i så många akter man behagar.)*

Handlingen föregår i Kråkvinkel.

FÖRSTA AKTEN.

Första uppträdet.

Teatern föreställer ett rum hos teaterdirektören. Man har utsigt åt skyar, berg och backar. Insigten kan ej beskrifvas, emedan någon sådan ej finnes.

En nattmössa. En rökmössa.

Nattmössan. Soyons amis, Cinna!

Rökmössan. Hvad nu för tusan, hvad står på? *Vänner* vid teatern!

Nattmössan. Låt oss lägga bort vår lilla afundsjuka!

Rökmössan. Och skälet, om jag får be?

Nattmössan. Direktören har fått en idé.

Rökmössan. Nå det måtte jag säga! är det då på verldens sista tid?

Nattmössan. Nej, men på *teaterns.*

Rökmössan. *Det* har det ju länge varit. Men hur f-n gick det till att direktören fick en idé?

Nattmössan. Ja det vet jag inte, men han fick den i natt

Rökmössan. Under det han sof? det kunde jag tro.

Nattmössan. Han sofver numera så oroligt. Obehagliga drömmar störa jemt hans sömn.

Rökmössan. Han drömde således! nå det är ingenting nytt. Men hvad drömde han då?

Nattmössan. Det vet jag inte; men på en gång sprang han upp och skrek: sabrez les journalistes!

Rökmössan. Vidare!

Natimössan. Derpå började han mumla något om enighet . . . att man måste hålla ihop . . .

Rökmössan. Jag börjar förstå. Låt oss då vara vänner; på det vilkor likväl, att du erkänner mitt företräde.

Nattmössan. Det skall knäfveln göra. Om han inte har mig på sig, så får han inga lyckliga idéer.

Rökmössan. Hur så? för det du håller honom varm om hufvudet? det finns nog de, som göra det ändå.

Nattmössan. Tyst, han kommer.

Andra uppträdet.

Teaterdirektören. Ekonomiförvaltaren.

Direktören. Det här går rakt åt skogen, bror; knappast fjerdedels hus någon dag!

Ekonomiförvaltaren. Och våra skådespelare, som äro nog pedantiska att vilja ha ut sin aflöning! — Men hvad knäfveln! bror är hvit på frackskörten! jag tror, borgmästarn haft krita på tårna!

Direktören. Det är godt att ha krita någonstans. Men hur skola vi bära oss åt? jag kommer, som bror ser, ifrån borgmästarn . . . fåfängt, han vill inte ut med en skilling.

Ekonomiförvaltaren. Men om bror sade till på allvar . . . staden har ju nu i flera år erlagt sitt bidrag . . . *)

Direktören. Tyst! låt oss inte tala om den saken. Att vara envis i den punkten, vore detsamma som att begära sitt afsked.

Ekonomiförvaltaren. Det är sannt. Våra inkomster böra inte äfventyras, det må gå med resten hur det kan. — — Utgifterna äro för dryga; här måste ske indragningar.

Direktören. Har jag inte gjort i den vägen hvad jag kan? har jag inte afskedat de flesta af våra bättre aktörer?**)

Ekonomiförvaltaren. Det är inte nog; de måste afskedas allesammans.

Direktören. Men hvem skulle då spela?

Ekonomiförvaltaren. Det angår mig inte. Jag är blott förvaltare af teaterns ekonomi och måste reservera mig för alla öfverflödiga utgifter.

Direktören. Men min söta lilla bror! jag är föreståndare för det ästhetiska — ja jag tror, det heter så — och jag måste ha aktörer och aktriser och sångare och sångerskor och dansörer och dansöser — dansöser, bror, om jag skall ta dem ända in i . . .

Ekonomiförvaltaren. Så tag dem då! jag bara reserverar mig emot att de skola få några löner.

Direktören. Bror kan ha rätt. Jag vill göra ett litet försök och fråga dem, om de vilja tjena för *äran.* Det är alltid något, sa' han som fick se Åmål.

Ekonomiförvaltaren. Det är en ljus

---

*) Detta "lustspel" skrefs i början på 1840-talet under B—ns och S—bergs tid. Ehuru tryckt i 2 upplagor och det, o under, på sjelfva *Dagbladets* tryckeri!) är det ytterst sällsynt och obekant. Med den okände förf:s (J. M. Roséns?) tillåtelse, lånar Nisse ett utdrag ur detsamma till en välkomsthelsning, vid det nya spelårets början, åt en *nuvarande* direktör. Allmänheten torde häpna öfver den slående, att ej säga förkrossande tillämplighet, som stycket eger ännu år 1868.

*) Obs. Scenen är i Kråkvinkel. "Staden" torde motsvara staten, och borgmästarn, som anlitas i nödens stund, ja — gissa, hvem det kan vara!

** Motsvarighet i en senare tid kunde vara: fruarna S—r och H—n, hrr J—n, A—n, m. fl.

idé, bror! det var just att ta dem på den ömma sidan.

Direktören. Men tänk, om de skulle pretendera detsamma af oss?

Ekonomiförvaltaren. Åh de måtte väl skämmas. Dessutom veta de rätt väl, att hvad *oss* beträffar, så kan aldrig någon ära komma i fråga.

(Direktören tänker med vemod på den tid, då "Brasilianska apan" — motsvarad af senare tiders s. k. operamaskerader o. dyl. — gaf fulla hus; han omtalar vidare, huruledes en dröm gifvit honom den idén att spela en pjes, riktad emot tidningarna. *Prudens* (= den kloke) inkommer och tillfrågas, om han tror, att den pjesen skulle göra lycka.)

Prudens. Det tror jag visst, ty skandalen har många vänner, och det finns mången som väntar med otålighet att få hämnas på tidningarna.

Direktören. Bland dem är jag, det vet ni. Kan ni skaffa den pjesen?

Prudens. Jag har den just händelsevis med mig.

Direktören. Charmant! i original?

Prudens. Nej, i öfversättning.

Direktören. Det var bra, ty jag är ej rätt slängd i tyskan. Mina herrar! jag tror vi sätta oss. Vill ni vara god och läsa upp pjesen, herr Prudens? (Prudens läser; efter slutad läsning frågar:)

Direktören. Är den qvick?

Prudens. Herr direktören hör sjelf.

Direktören (afs.) Förbannadt dumt, att jag inte bad min sufflör komma upp! (högt.) Nå tror ni, att den kommer att dra folk?

Prudens. Det bör den göra, isynnerhet om den blir omarbetad med tillämpning på tidningarna i vår lilla stad.

Direktören (till ekonomiförvaltaren). Bror kollega! hvad är ditt omdöme?

Ekonomiförvaltaren. Det är inte min detalj.

Direktören. Att ha omdöme? Ursäkta, men hvar skall man få tag i någon, som gör den der omarbetningen?

Prudens. Det bör vara en riktigt ilsken penna — en orm som hväser.

Direktören. Bör han vara *qvick* också? Jag har alltid varit smått rädd för riktigt qvickt folk.

Prudens. Det är inte så nödvändigt; pjesen är tillräckligt qvick i sig sjelf och kan gerna blandas upp med några små dumheter, utan att det märks. *Lite* cichoria på kaffet är ju så vanligt.

Direktören. Hvad det skall bli skönt att få badda på tidningsskrifvarna! Låt oss gripa an verket ju förr dess hellre!

(Teaterpersonalen inkallas för att upplysa, om den har några betänkligheter mot saken. De flesta äro naturligtvis med derom. *Dr Hjelplös* har satt upp en nota i 7 punkter rörande planen för den tillämnade pjesen, emot hvilka alla Prudens har sina invändningar.)

Direktören. Men när inte *de* vilja göra våra fel till förtjenster, så måste *vi* göra deras förtjenster till fel. Vidare: 4:o böra de förlöjligas, emedan de *puffa* för oss.

Prudens. Men hvarför tigga vi dem då ständigt och jemt om puffar? hvad säger herrskapet, som äro recett-tagare, om den saken?

Direktören. 5:o böra de förlöjligas, för det att de taga emot *fribiljetter*.

Prudens. Men hvarför bjuda vi dem då fribiljetter? vi, som äro sådane kaxar, kunna inte svara, att vi ej *våga* annat. Nej, mitt herrskap! det är emedan vi ganska väl veta, att *ingen* i sjelfva verket betalar sina biljetter *så högt* som tidningsskrifvarn. Jag känner en och annan af dem, som mången gång önskat dessa fribiljetter så långt bort som pepparn växer, och blott af grannlagenhet tagit emot dem.

— — — — — — — — — — — — — —

Direktören. 7:o böra vi hålla efter dem, för det att de skrifva för *penningar*.

Prudens. Hvad vill det säga? har man då pretention på att de skola ge ut sina tidningar för *intet?* Vill då herr direktören ge sina *representationer* för intet, eller vill herrskapet samt- och synnerligen *spela* för intet?

Direktören. Det var väl knäfveln, hvad herrn har mycket inkast också; det är ju ingen enda punkt herrn i lag! Hur vill herrn då ha det?

Prudens. Jag ville ha en fin, en bitter satir. — Ack, mitt herrskap, jag skulle kunna sätta er vapen i händerna . . . det finns mera löjligheter inom en redaktion, än vi kunna drömma om, t. ex. när en aktör kommer upp och vigilerar för en puff, och tusende andra saker; men att, såsom här tycks vara fallet, gå på med idel grofheter, och idkeligen förråda ett passioneradt begär att hämnas, måste alltid i längd skada oss sjelfva, ty vi visa derigenom att vi äro *onda*, och den som inte kan vara satirisk med *kallt blod*, är redan på vägen att gifva sig tappt.

Direktören. Men herre! hur skola vi då få hämnd på dem?

Prudens. Genom att spela *goda* pjeser, och spela dem *väl!*

Direktören. Men om vi inte kunna det då?

Prudens. Ja, då är det väl bäst att tiga och tåla.

Direktören. Nej se, det skall nu inte bli af. Vi måste emanciperas.

Alla. Ja, vi måste emanciperas!

Prudens. Nå nå, jag bara varnar.

Direktören. Jag bryr mig inte om era varningar. Mitt beslut är fattadt, och ni känner mitt valspråk: *jamais sottise à demi!**)

*) Aldrig en dumhet till hälften!

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

En het dag.

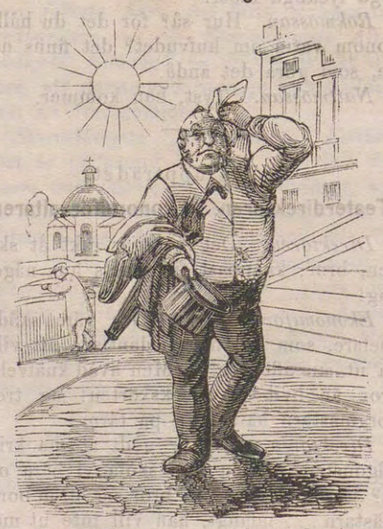

»Så hett skiner solen på hufvudsta'n ner», och konjak med vatten knappt svalkar oss mer . . .

Puh . . . puh! då griper oss längtan . . . puh, det är orimligt att begära, att en ska' kunna rimma i 40 graders värma . . . Men tyst:

Du, himmelens strålande sol, dig förmörke!
emellertid måste jag gå ned till Gjörcke!

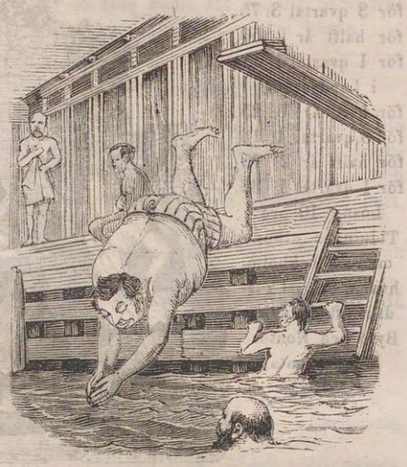

»Usch, hvad det går!» sa' herr Larsson.

Hvad det är skönt att så här blott och bar nyttja sin commodité! Om bara inte flugorna fanns! Hans, spring ner till Blanchs café, helsa ifrån mej och be att få låna en solfjäder! Du ska' få göra med mej som kyparne i Kungsträdgår'n häromda'n fick göra med aktören M—n. Men inte får du 1 riksdaler i qvarten, som di fick!

(Hans springer och är efter en stund tillbaka med en solfjäder.)

Se så, Hans, befläkta mej, befläkta mej!

Edholmiader.

I våras inträffade flera sön- och helgdagar, att spektaklerna på K. teatrarne måste inställas derför att det vackra vädret med oemotståndlig makt lockade publiken ut

i det gröna. En söndag, bland andra, blef det emellertid det ypperligaste spektakelväder, men just den dagen ville det sig så illa, att något spektakel ej var annonseradt. Denna förargliga omständighet kom andra dagen på tal uppe på kansliet och något hvar uttryckte sin undran öfver, hvarför det just den dagen icke skulle vara annonseradt, »då det råkade att bli så ypperligt spektakelväder.» »Ja, men det stod vackert väder i almanachan!» utropade förste direktören o. s. v., förargad och fiat.

Under förra spelterminen hade, såsom man torde erinra sig, skådespelaren S. afskedsrecett. Det väckte icke så liten undran, för att icke säga förargelse, att direktionen var nog litet grannlaga att låta hr S. uppträda flerfaldiga gånger *efter* det högtidliga afskedet från publiken. Under ett samtal mellan de styrande på kansliet någon tid efter recetten kom detta förhållande på tal och förre regissören J. uttryckte derunder sin förvåning öfver, huru direktionen hade kunnat lemna recettagarn tillstånd att sätta »afskeds-recett» på affischerna, då det redan förut var bestämdt, att han skulle uppträda i sina gamla roler till terminens slut. »Stod det afskedsresett?!» utropade förste direktören för o. s. v., förvånad.

Före generalrepetitionen till *Revanche*, som gafs på Dramatiskan, inträffade till de närvarandes outsägliga förnöjelse, följande lilla episod.

Då scenen, som föreställer ett rum i klosterskolan S:t Cyr i Frankrike, var ordnad, gick andre regissören H. fram till hofmarskalken af E. och frågade, »om de dekorativa anordningarna hade lyckats vinna hofmarskalkens bifall.» Den tillfrågade såg sig (naturligtvis för syns skull) omkring och nickade ett nådigt »Ahja! — Men», tillade han, »här fattas någonting.» »Och hvad?» frågade regissören. »Jo, herrn skall låta sätta en rökgubbe nere vid hvardera avantscenen. Det blir så bra, ser herrn. När ridån då går upp, så sätter man sig genast in i handlingen genom den der katolska doften».

Och att rökgubbarna verkligen stodo der, åtminstone första gången pjesen gick öfver tiljan, det kan intygas af en talrik publik, bland hvilken äfven sågs den der förarglige

Teater-Nisse.

Nedanstående bref, trolige. ämnadt att delgifvas genom *Wäktaren* eller någon annan »bättre» tidning, har, förunderligt nog, återfunnits i Nisses breflåda:

»Högt värderade Filipstadsdamer! Tagen, martyrer för edra stränga grundsatser, af underteeknad den fägnesamma underrättelsen, att de hos eder rådande upphöjda sedlighetsbegreppen göra sig, dessbättre, gällande på ännu en punkt inom vårt af det yttersta lättsinne nedsölade land! Veten, att i det samhälle, jag har den äran att tillhöra, sträcker sig de skönas motvilja för allt, hvad orent är, så långt, att, sedan en främling under ett kort besök glömt sig ända derhän, att han i deras närvaro och efter en glad middag visade sig något lifvad, kastade hvar och en af de närvarande damerna, som voro iklädda *bruna* handskar, dessa långt ifrån sig för att hädanefter aldrig återtaga dem.

Saken var nämligen den, att den oborstade manspersonens — vågar jag säga ut ordet? — *pantalonger* befunnos vara af samma färg. Detta är dock sublimt! . . .

En dygdens beundrare.

Prestafven.

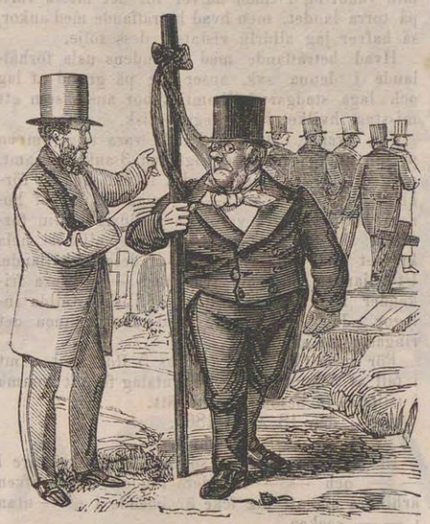

Det är ännu en vanlig sed inom några bland vårt lands småstäder, att vid begrafningar liket »prestafveras» till grafven af klockarfar. Så hände sig ock nyligen i den goda staden P., belägen någonstädes i mellersta Sverige, att klockarfar, en vördig och välmående man, med allvarlig min och prestafven i hand ställde sig i spetsen för processionen och styrde sina steg mot kyrkogården. Kommen ett stycke på väg, blef emellertid vår man störd i sin vigtiga förrättning af den alltid gladlynte och skämtsamme D:r X.

— Hvad kommer åt dig, bror? Hvarföre en så högtidlig min och gång — och denna långa promenadkäpp? — sporde doktorn.

— Tyst, skämta icke med lifvets allvar! — svarade klockarfar högtidligt.

— Är det verkligen på allvar du styrt ut dig så der komiskt? Seså, vänta, kära bror, det här är ju alltför galet! Folket skrattar ju åt dig. Tag då ditt förnuft till fånga!

— Tig och låt mig gå! Ser du inte, att jag prestafverar?

— En egen form af dille! Men hvilken prestafverar du egentligen?

Nu ser klockarn sig om och märker till sin stora förbluffelse, att han går ensam: processionen har tagit en annan väg!

Inseende det löjliga i sin tjenstgöring svär klockarfar inom sig sjelf att hädanefter aldrig mera prestafvera — utan procession.

Lite kallprat i sommarvärmen.

7.

Ja, *så* har nu en gång den *stående* rubriken, satt med *corpus**), som det heter på typografspråket, blifvit på dessa små causerier. Men att kunna "kallprata" i fyrtio graders värme, då man helst föredrager att i *liggande* ställning hvila sin egen "corpus", det är, vid min röda mössa, ingen småsak. Jag vill dock visa en förbluffad allmänhet, att jag icke är någon *petit*-maitre, som, i likhet med så många andra kroppar, utvidgas eller pöser upp af värmen så mycket, att jag finner mig för stor att uppfylla gifna förbindelser; nej, jag vill, ehuru under motsatt förhållande, vara lika sjelfuppoffrande som landsortsaktören, hvilken, då han skulle uppträda på en scen, der det snöade in, och direktören likväl uppmanade honom att spela sin rol med värma, svarade: "Nå ja, kör i kylan!"

"Kör i värmen!" får jag säga således; och detsamma skrek också hr Hinné, då han i söndags uti Hippodromen på Ladugårdsgärdet framsläppte sina begge kappkörare, hrr Hahneman och Salamonsky. Att narra hederliga Stockholmare att, utan det ringaste skydd mot solstrålarne, svettas och applådera åt dylika djurplågerier, är en mycket loflig spekulation, och har också lyckats en gång för hr Hinné; men i söndags måtte allmänheten redan ha fått nog dels af hr H:s *första* kappridning, dels af "kapplöparesällskapets" stora fiasco några dagar förut, ithy att åskådarnes antal, i synnerhet på de bättre platserna, var högst obetydligt. Medges måste också, att det icke kan vara särdeles behagligt att se och höra piskslängarne, genom hvilkas tillhjelp de stackars hästarne framdrifvas till målet. Och om det äfven för mången kan vara ett nöje att betrakta ett dresseradt djur, som till och med dansar "polska", så försvinner nöjet vid tanken på alla de "slängpolskor", som vankats förut.

Som jag likväl vet, att hvarje sann ädling anser kappridningar vara i högsta grad "ridderliga öfningar", vågar jag icke på allvar opponera mig deremot, utan förklarar härmed att hvarje sådan riddare, just i det ögonblick han pressar sporren i sin springares blodiga länd — har "gjort sig förtjent af sina sporrar" . . .

Bland de nummer på hr Hinnés program, som väckte största uppmärksamheten, var en kappridning af fyra "härvarande hästegare med egna hästar", hvarvid priset utgjordes af ett cylinderur. När stallmästaren ringde i sin stora klocka, satte också mycket riktigt tre af dem i väg såsom det anstår ursinniga kapplöpare; men den fjerde kunde omöjligt få sin häst i gång annat än uti vanlig skridt. Fåfängt smackade han med läpparne och fåfängt rappade han på djuret med piskan — ett barbari, som naturligtvis länder honom såsom urskuld, då det skedde för ett urs skull —; de andre hade redan hunnit två gånger kring banan, då han knappast kommit den halfvägs. Slutligen började han härma konstberidarnes kända skrik, men för hvarje gång han sålunda ropade: "hip, hip!", inföll publiken på stående parterr med gälla halsar: "hurra, hurra!"... och dervid lunkade han ut från arenan, om icke just med elegans, så åtminstone betydligt mindre "urmodig" än då han beträdde den. Underteckned tog sig friheten att, efter slutad representation, fråga den stackars kappridaren, hur han kunnat komma på den tanken att anmäla till täflan ett så tungfotadt kreatur, och erhöll då det naiva svaret: "Kors, jag tyckte det skulle passa så bra, eftersom hästkräket heter — *Urbanus*."

Men från hippodromen qvistar jag öfver till Djurgården, och detta går mycket lätt för sig, om jag blott ropar på en af de många roddbåtarne, som plaska fram och åter i kanalen. Sedan de små ångsluparne nästan öfverallt undanträngt roddbåtarne, hafva de senare, med sina vidtberyktade madamer ombord, dragit sig tillbaka till de allra kortaste passen; och fastän de morska gummorna förr i verlden gjorde sig kända för diverse bråk och försumligheter, visa de deremot numera en sådan ifver, att man får se dussintals trängas på samma pass — så hvem kan nu beskylla dem för att icke vara påpassliga?

Det är således ett slags "kapprodd", som de anställa med hvarandra . . . och det utan att "vända kappan efter vinden" för det; ty af färorna i deras solbrända anleten synes nogsamt, att de såväl i med- som motvind pröfvat på icke så få år-tag.

En annan kapprodd, ehuru mera *beprisad*, är den, som nu i dagarne anställts ute på Waxholmsfjärden. Att i detta slags rodd äfven *Roslags*-båtar deltogo, är helt naturligt, och att dessas

*) Häremot protesterar *Sättar-Nisse.*

roddare voro de mest pigga bland de täflande, faller af sig sjelft. De kallas minsann icke för roskull — *rospiggar*.

Men efter jag kommit på tal om den allmänna åtlan att göra allting "i kapp", som nu kommit på modet, skulle jag vilja föreslå en extra kapplöpning af hrr skarpskyttar till den utaf hr Hultman uti Blå portens trädgård anlagda skjutbanan. Den förtjenar sannerligen, just för idéns skull: att lära folk "*skjuta* i kapp", en liten puff; "piff" och "paff" består den sig nog sjelf.

Bland öfriga notabiliteter, som för närvarande göra "i kapp" med hvarandra, må förnämligast ihågkommas sommarteatrarne. Spelas icke "Storhertiginnan" både hos hr Zetterholm och hr Rohde, och ännu lärer det vara oafgjordt, hvem som kommer att vinna på kuppen, ithy att domarena just nu hålla på att fundera på saken, som efter hvad ryktet påstår, antagit form af *rättegångssak!* Båda två ha dock hvar för sig redan på förhand tagit sitt bestämda *pris* — i biljettluckan.

På Djurgårdsteatern har dessutom under de senare representationerna en fröken Nachmann, sedan pjeserna försiggått, trakterat med "*nach*spiel" på piano. Bifallet har dock varit temligen *forte*, och fröken N:s *finger*-färdighet har belönats med *hand*klappningar.

På denna scen, der för resten fortfarande "Herr Larsson" är ute och reser, kommer i början af nästa månad fru Gurli Palm, född Hjortsberg, att uppträda såsom hertiginnan Kunigunda uti "Riddarne af runda bordet". Lika nöjsamt det är att omtala detta, lika ledsamt är att förkunna, att den älskliga framställarinnan af en annan "hertiginna" (Storhertiginnan af Gerolstein), fru Bergström, är så illa insjuknad, att, fastän man har godt hopp om hennes vederfående, det likvisst dröjer ännu några veckor, innan hon åter kan visa sig på tiljan. Som man vet, äro båda dessa "hertiginnor" rätt goda koloratursångerskor, och det skulle ha varit ganska intressant för sångens vänner att få höra några "kapplöpningar" dem emellan.

På Humlegårdsteatern har nyligen gifvits hr Engströms bearbetning: "Skräddaren naturpoet", utan att dock kunna förmå publiken att springa i kapp till biljettkontoret. Stycket har likväl många roliga scener och flera ledigt skrifna kupletter, ehuru det på flera ställen omotiverade i handlingen hindrar åskådarens tankar ifrån att kunna skena i kapp med författarens. Hvad spelet angår, är hr Engström sjelf en ganska lyckad skräddare, och de öfriga synas alla vara på sina platser — en sak, som, unter uns gesagt, icke alltid inträffar på småteatrarne. Ty likasom det på värdshusen finnes middagsgäster, som omöjligt tro sig få en riktigt läcker diner, såvida den icke serveras efter fransysk matsedel och det just derföre, att de icke förstå hvad de få i sig — på samma sätt finnes det också skådespelare, som, när de få sig roller tilldelade i ett *svenskt* lustspel, känna sig främmande för karakterer, som de dagligen hafva för ögonen, men deremot inbilla sig vara fullkomligt hemmastadde, när de skola uppträda i en *pariser*komedi, om de än icke hafva den mest aflägsna aning om fransyska seder och bruk.

I stället för på Josefinadagen, då eljest alltid Humlegården brukat sträcka upp sig, ehuru den i år blifvit undanskymd af andra *Fina*-tillställningar, annonserar hr Rohde till i morgon söndag en storartad folkfest, hvarvid allt, som vankas, kommer att ske "i kapp" naturligtvis. Fiskarne i aqvariet skola simma i kapp; marionetter skola spela i kapp med hr Rohdes egna skådespelare; lindansare skola dansa i kapp; raketer skola segla genom luften i kapp med hvarandra; eldslungande solar skola snurra i kapp; och allmänheten skall trängas i kapp.

Ja, vi lefva i ett märkvärdigt tidehvarf! Men med så mycket kappseglare, kapproddare, kappkörare, kapplöpare, kappsimmare, kappdansare, m. fl., för att icke tala om alla "kapphandlare", både de som göra i fruntimmerskappor och i potatiskappar, är Sverige dock i jemförelse med andra ett mycket obetydligt land; det är ett... *kappland*.

Fredman.

En fjerdingsman, boende i ˙land inlemnade till Konungens Befallningshafvande derstädes en skrifvelse af följande innehåll:

(Inga namn!)

"Till Konungens höga Befallningshafvande i X.

Från en person med namnet — —, hafver jag denna dag haft äran få en inlaga, hvarpå jag skall till honom häffta i skuld för en af honom hållen auktion inropade varor, nemligen:

1 st. skänk	med	7 rdr.
3 st. ankor	,,	3,55.
		10,55.

får jag i allo afgifva följande svar:

Som nämt är, så henleder skulden sig på inropade varor.

Det låter sig konstigt nog att föra en rättegång om eller med ankor. Jag känner knappast — —, mycket mindre af honom inkjöpt några ankor eller någon annan persedel, som finnes på hjord eller i hafvet. Jag försäkrar att min vandring i tiden hafver för det mesta varit på torra landet, men hvad beträffande med ankor, så hafver jag alldrig vistats i dess följe.

Hvad beträffande med sökandens usla förhållande i denna sak, anser jag på grund af lag och laga stadgar fullkomligt bör anses som ett misstag, hvilket liknar egrimetisk.

Jag tycker, att det kunde vara nog, om en person finge föra rättegång med 3 ankor ensamt, utan att få den fjerde med i leken. Jag får förklara att: huru kan — — säga att jag af honom inkjöpt några varor, nej alldrig i min förflutna tid, jag bestämt förnekar ej allenast hela kraftvet utan hela rigtigheten af dess förhållande. Utbedjandes mig att från herr — — vara frikänder från några, troligen af illska ställda inlagor. Jag hafver icke med den mannen det ringaste att skaffa.

För min förklaring fordras 5 Rdr Rmt, samt i fall af befogenhet få lösa utslag för att komma i tillfälle få besöka högre rätt.

— — den 18 April 1867.

(Namn)

Erhindras att — — som är häradsskrifvare i — — och — — häraders fögderi, torde äfven ärhindra sig att jag icke är boende i — — utan i — — socken."

(Namn.)

En "inkompetent."

Mamma: Jo, se, fina fasoner har du just för dig, Josefina! Passar det sig för en bättre flicka att knyta sitt strumpeband så der, när en karl ser på...

Josefina: Söta mamma, det är ju bara en bonde — en, som är inkompetent...

Hvad är höjden af djerfhet?

Om någon upplyser svenska folket att sammanskjuta till en minnesvård öfver aft. »kungamakaren» C. O. Mörner.

Fröken ˙blad var för någon tid sedan i Upsala, då en royalistisk student ville anställa en serenad för henne och vidtalade derföre några sångare, som ock lofvade biträda, utan att de då visste, hvilken sången gällde. När de senare på aftonen fingo veta detta, rådslogo de huru de skulle göra. Beslutet blef, att de skulle sjunga, emedan de lofvat. Serenaden hölls också af utvalda röster och slutade med: »Bevare Gud vår kung!»

Herr Missions-Nisse!

I tidningarne är omtaladt, att en okristligt kristlig *Ulff* var närvarande vid missionsmötet i Upsala. Okunnig, som jag är, tager jag mig friheten fråga hr Missions-Nisse, om det var »en ulf i fåraklåder» eller en i herdedrägt.

Ödmjukast

En som kännt klorna af ulfvar utaf begge slagen.

I Dagbladet för sistl. thorsdag läses:

De som hos undertecknad äro bokförda*), uppmanas härmed att, till undvikande af lagsökning, innan denna månad**) inbetala sina skuldebelopp uti S. W. Holmbergs Butik, № 54 Drottninggatan.

Stockholm i Augusti 1868.

W. F. Djurström.

*) Vare sig de äro skyldiga eller icke?

**) D. v. s.: senast den sista Juli?

"Folkets uppfostrare."

Nisses skämt i förra numret med desse herrar lär ha väckt någon förargelse i lägret, hvilken gifvit sig uttryck i ett långt genmäle från en utaf "vederbörande". Det må förlåtas Nisse, att han icke har plats för ett fullständigt återgifvande af detsamma, men han torde få i korthet försvara sig mot den temligen lättsinnigt framkastade beskyllningen, att han har "*på det allra befängdaste sätt misstagit*" sig. Huru bevisar genmälaren detta?

Efter en lång inledning om nödvändigheten af löneförbättring åt folkskolläraren, på det han må erhålla en någorlunda sjelfständig ekonomisk ställning, "ty med ekonomiskt slafveri låter ej förena sig andlig frihet" — en inledning, som ej det allra ringaste rör saken, då Nisse i sitt skämt alls icke *bestridde* nämnda nödvändighet, utan tvärtom uttryckligen förklarade sig unna skollärarne så stor löneförbättring de kunna få — och jemte åtskilligt tal om de namngifne deputerades sjelfständighet — har genmälaren i följande ord berört sjelfva *saken*, hvarom ensamt fråga var och är:

"Och de formella underdånighetsbetygelserna! Nog föreföllo de oss fullt ut lika dumma som någonsin Nisse fann dem; men då fråga var om allvar och ej om skämt, så fanns ingen annan utväg än att följa det vanliga bruket. Detta om saken."

Tackar ödmjukast! *Funno* herrar deputerade verkligen det vara dumt att ställa sin skrifvelse till: "*Stormäktigste Allernådigste Konung!*" och sedermera *i början på hvarje särskildt stycke upprepa* denna ärklighet, eller att skrifva t. ex.: "Det är på grund af hvad sålunda *i djupaste underdånighet* blifvit anfördt, som vi *lika underdånigt* våga utbedja oss", o. s. v., o. s. v. — *funno* herrar deputerade detta så "dumt", och kände de tillika Konungens rättframhet så väl, som genmälaren påstår — hvad tvingade dem att "följa det vanliga bruket"?

Det hade just varit för folkets uppfostrare ett lämpligt tillfälle att genom ett initiativ ådagalägga sin "sjelfständighet" och sålunda ställa sin skrifvelse, liksom norrmännen göra, helt rätt och slätt: "*Till Konungen!*" — stryka hvarje den minsta antydning om "underdånighet" och "nåd", samt icke minst den der servila svansen i slutet: "Med djupaste undersåtliga vördnad". o. s. v., o. s. v. — uttryck, hvilka obestridligen äro i hög grad förnedrande för hvarje sjelfständig man och — Nisse upprepar det — *mest* för dem, som skola uppfostra andra till sjelfständiga medborgare.

Så att herrarne kunna gerna anse hvad de fått, "som behållen vara" och bereda sig på en ny dufning, ifall de ännu en gång skulle gifva det unga Sverige slika föredömen af en afgudadyrkande "underdånighet"

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 35. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 30 Augusti 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor;
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Frågor och ämnen,
framställda af
Anders Trögelin,
Th. D:r, sjelfskrifven ledamot af Kyrkomötet.

1.

Borde icke *alla* de bibelspråk, hvilka bevisligen antingen *icke finnas* i de allra äldsta *original*-handskrifter af bibeln (t. ex. 1 Joh. 5: 7), eller också äro falskt öfversatta, vara tryckta med fetstil, helst dessa språk, såsom kändt är, utgöra hufvudstöden för de vigtigaste kyrkliga dogmer (t. ex. »treenighetsläran»)?

2.

Om nyttan och vigten af att i den s. k. religions-undervisningen, för små barn utveckla och förklara sådana lärorika och uppbyggliga »bibliska historier», som Josephs förhållande till fru Potifar, Davids till Bathseba, de båda domarenas till Susanna — att icke tala om utläggningen af ett visst bud i katechesen.

3.

Om det inflytande, som theologiæ professor, D:r *Toréns* med bidrag af statsmedel företagna resa till utlandet, för kännedom om methoder för religionsundervisningen, utöfvat på denna inom Sverige, och särskildt på kateches-utanläsningen.

4.

Bör icke en *allmän religionsfrihet* stämplas såsom hädelse mot Gud, och bör icke följande tillägg, hvilket en nyligen i Göteborg afliden jude gjorde i sitt testamente (50,000 rdr till ett boningshus för fattiga judar):

»Då mosaiske trosbekännare här i landet erhållit fullt medborgerliga och politiska rättigheter i likhet med landets öfrige innevånare, bör den här stadgade inskränkning, i afseende å kostnadsfri upplåtelse af lägenheter uti ifrågavarande boningshus till medlemmar af mosaiska församlingen härstädes, upphöra samt förty sådan upplåtelse ega rum till medlemmar af kommunen utan afseende på deras trosbekännelse» —

bör icke detta tillägg anses såsom innebärande en förnärmande insinuation emot den allena saliggörande statskyrkan?

5.

Om den verkan, som *Evangeliska Fosterlandsstiftelsen* haft i och för utbredande af *sann* religiositet i landet, jemförd med hvad samma fromma stiftelse kan anses ha verkat och bidragit till osedlighet, skoj, läseri-vansinne, m. m.

6.

Hvilket bör anses som det största under: att Bileams åsna talade i de Moabiters land (4 Mose B., kap. 22) eller att prestmannen Wid(und)erström *icke* talade vid folkmötet i Attarp?

7.

Borde icke presterskapet, dels för att bidraga till folkets upplysning, dels för att gifva detsamma ett bevis på rent samvete, arbeta för att hvarje sockenbibliothek blefve försedt med ett (eller flera) exemplar af den högst märkliga boken: *Prestlistens historia?*

8.

I hvad mån är den åsigt grundad, att *prestkragarne* beteckna, det presterna hafva, som man säger, två tungor i mun?

9.

I hvad mån är den åsigt grundad: att gräla med prester är som att spotta i motvind: man får allting på sig igen?

(Forts.)

Collecter,

Mötets svarte medlemmar kärleksfullt tillegnade af A. Tr—g—l—n.

1.

Följande verser — hittills aldrig tryckta — äro skrifna af en svensk i Wien under Josef den andres tid, hvilken regent, såsom man vet, var temligen allvarsam mot presterna, drog in kloster o. s. v.:

Nu, Josef, jag din ära prisar:
af alla du dig älskad gör;
du hela verlden nogsamt visar,
hur satans anhang hållas bör!
Det var minsann ett mästerknep,
att, när en prest i dina länder
till statskonst eller krig sig vänder,
så hängs kanaljen i ett rep.

Ack, om den lagen finge lydas
uti mitt kära fosterland,
hur mången galge skulle prydas
med ordensstjernor då och band!
Jag hör all'redan korpars rop,
som fägnas åt den feta maten;
och Lucifer, att lindra staten,
ger gratis rep åt allihop.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tjugondefemte Föreläsningen

Mitt herrskap! Om ni under någon tid undrat på min frånvaro från denna plats och trott mig hafva glömt mitt påbörjade företag, så är denna eder tro lika naturlig och förklarlig, som om ni förmenar, att herrar deltagare i publicistmötet allaredan glömt de flesta af detta mötes »resolutioner».

Men — ingenting är så oförsvarligt, att det icke åtminstone kan vågas ett försök till dess försvar. Ni minns nog, huru nyligen, när hr Jöns Klen tog afsked, en insändare i Aftonbladet hade mod att taga honom i försvar emot den snygga orlofssedel, som samma tidning, å svenska folkets vägnar, gaf den »store» nationalbyggmästaren.

Nåväl, jag gör er nu till mitt försvar den frågan: hvem håller offentliga föreläsningar i en tid, då alla menniskor resa på möten, eller äro nära att upplösas i idel svettperlor? Att tala för tomma väggar, det må . . . Beckman göra, såvida man inte har statsanslag, som t. ex. Kongl. Teatern: den behöfver icke bry sig om tomma väggar! Men jag, som åtminstone ännu icke har statsanslag (måhända dock lite smått anslag *emot* staten) — jag hade sannolikt icke fått stort flera intresserade och uppmärksamma åhörare, än professor Lysander hade vid jubelfesten i Lund, när han höll sitt latinska festtal. Enligt hvad, jag tror, sjelfvaste Lunds Veckoblad berättade, fanns det nämligen *två*, som med synbar uppmärksamhet afhörde professorns ciceronianska föredrag, och desse två voro: H. K. H. Prins Oscar (som dagen efteråt improviserades till hedersdoctor) och den store latinaren Madvig: antagligen de enda i hela den lärda samlingen, som kunde »följa med.»

Men — inga långa inledningar! Det skulle då kunna gå mig som folkskolelärareмötet i Örebro: att jag ingen vart komme.

Jag slutade förra gången med att berätta, hurusom czar Peter, när Carl ryckte an emot honom, tvärt blef ödmjuk och ville ha fred. Härpå svarade Carl, att han skulle tänka på saken, men först när det nyanlagda Petersburg blifvit af Peter sjelf förstördt — en fordran, lika hård ungefär, som när man af en s. k. statskyrka fordrar, att hon skall förstöra, d. ä. rätta alla de förfalskningar och förvrängningar af bibelns text, hvilka hon gjort och bibehåller såsom »grund» för sina vanvettiga »dogmer».

I januari 1708 gick Carl öfver Weichseln och tågade mot Grodno, hvilken stad han intog genom en öfverrumpling, ungefär som hr Bildt genom en öfverrumplig intager Stockholms 100 Herrar Stadsfullmäktige så, att de votera några tusen riksdaler till — nya dumheter. Carl kom i skymningen dit med 900 man och förskräckte 2000 ryssar, så de flydde lika fort som hr F. F. Carlsons popularitet; de trodde nämligen, när de fingo se Carl, att hela svenska armén var med — ett misstag, visserligen ursäktligt, men dock lika svårt, som om en främling trodde sig i Svenska Akademiens tidnings osvenska kunna se ett bevis för hela svenska pressens okunnighet i modersmålet.

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

På en Alhambra-fest i Humlegården.

(Vid fyrverkeriet.)

D:r T. (till frun, i det han pekar på Hans:) Ser du, Lovisa, det der kallas för höjden af inbillning!

Fru T.: Hvad vill det säga?

D:r T.: Jo, ser du, Hans har fått en raketstång i »slutet», och nu springer han och inbillar sig, att han är en komet!

I Strömparterrn på Lovisa-dagen.

D:r T.: Det är med det här kalkljuset, som med kunglighetens andra »lysande» grannlåter: de göra ondt i ögonen på folk . . .

D:r Trögelin på väg till National-museum.

D:r Trögelin, som lofvat Nisses läsare att för dem beskrifva sitt besök i National-museum, begifver sig en vacker dag dit. Innan han träder in i det Klen'ska konst-templet, beslutar han att först taga i betraktande de berömda *Molins Bältespännare*, som han vet skola finnas i närheten; men hur han tittar och hur han kikar, så kan han omöjligt upptäcka dem. Felet är nämligen det, att Trögelin, i den landtliga tron, att ett konstverk, som star så högt, äfven bör vara synligt, *tittar alldeles för högt* — och följden blir den, att han stupar omkull just på det, som han sökte efter.

Förargad, mindre öfver sitt olycksfall, än öfver »vederbörandes» (Herrar Molins, Dardels, Wennerbergs, m. fl:s) besynnerliga idé att gifva ett under bar himmel ställdt konstverk en så låg fotställning, vänder D:r Trögelin om till Strömparterren, dricker en tuting, funderar på det blifvande Kyrkomötet, och ber Nisses läsare om anstånd, tills vidare, med sina utlofvade »Vandringar genom National-museum.»

Intet fjesk!

Kommers-Collegium kungjorde härom dagen, att koleran utbrutit på några orter, med hvilka vi stå i liflig förbindelse, men upplyste icke att det redan i Februari meddelat samma nyhet. D. N., som ej begrep, hur man kunde gömma så länge på en dylik sensations-underrättelse, blef mycket ond och slungade en väldig blixt mot »försumliga tjenstemän», men glömde i häftigheten, att Kommers-Collegium icke är någon notistidning och (hvad den minst bort glömma) att fem och en half rad för litet stundom är bättre än lika många rader för mycket.

Vi deremot hålla Collegium räkning för dess klokhet att först efter en tids förlopp låta den sorgliga sanningen bli bekant för en större allmänhet än P. T:s obetydliga läsarekrets; troligen hade vi eljest längesedan haft koleran här, ty »inbillningen är värre än pesten», som man vet. Collegium föreslog dessutom reda i Juli nödiga försigtighetsmått och råd bestämdt icke för att förordningen derom ej blef färdig förr än i Augusti. Collegium kan naturligtvis icke heller sätta

sig öfver de många omsvep och formaliteter, som betunga expeditionssättet i våra embetsverk; och synes derför, när man lägger allt tillhopa, gå med räddad ära från affären.

Saken påminner för öfrigt om en kommunalaffär, hvilken också visar, att både tid och rum, trots allt förnekande, verkligen existera i ångans och elektricitetens tidehvarf. De gamla biblisk-historiska urkunderna anföra såsom ett bevis på Babylons (eller Ninives) ofantliga storhet och makt, att när fienden en gång angrep staden, det drog om åtta dagar innan nyheten derom hann sprida sig från stadens ena ända till den andra. Det är onekligen rätt vackert, men hvad är det mot vårt Stockholm!

För tre eller fyra år sedan beslöts nämligen att inköpa plats till ett nytt salutorg. (Köpet blef också afslutadt, och torget planerades och trafikerades.) Först förliden vår hann första underrättelsen derom fram till Regeringen, som skyndsamt lemnade sitt »nådiga» bifall till saken; och sedan alla formaliteter blifvit lyckligt öfverstökade, förkunnade alla stadens tidningar för ungefär fjorton dagar sedan den pinfärska nyheten om torgets öppnande för trafiken. De hederliga »fruarna», som i två runda år i ur och skur der försett det vida Södermalm med dess förnödenheter, blefvo säkert icke litet förvånade, då de fingo läsa ofvannämnda notis.

Vi hafva dock både telegraf och tidningar, och säkert fanns ingendera delen i Babylon.

Högkyrkliga betänkligheter.

Den länge väntade, på statens bekostnad och under hr Carlsons »öfverinseende» utgifna, alltså officiela *Läsebok för Folkskolan* har nu ändtligen blifvit färdig. Bland de intagna styckena finner man äfven Runebergs »Sven Dufva». Detta poem har, efter hvad väl underrättade påstå, vållat rätt heta strider, innan det tilläts framträda i oförfalskadt skick. Sandels' ord till Sven:

»Släpp ingen djefvul öfver bron, håll ut
en stund ännu!»

föreföllo nämligen den »öfverinseende» alltför betänkliga — sannolikt emedan han ansåg det som en styggelse att så der, i en »profan» bok och i bildligt uttryck, *missbruka* Statskyrkans skyddspatrons namn (i *katechesen*, den s. k.» religions»-undervisningens grund, der sparar man minsann icke på att nämna djefvulen!). Han gaf derföre Sandels' uppmaning denna mera »städade» lydelse:

»Släpp ingen *enda* öfver bron — — —»

Lyckligtvis gick denna pietistiska vandalism på det klassiska poemet icke längre än till korrekturarket; i rentrycket ha Runebergs ord *af gunst och nåd* fått stå qvar oförändrade.

Själafränder.

Uti Pastors-adjunkten *G. E. Beskows* »Reseminnen från Egypten, Sinai och Palestina, 1859—1860» — en bok, hvars fadda innehåll föröfrigt knappt är njutbart för andra än »andligt sinnade» kristna — förekommer sid. 4:

»I Berlin, dit vi ankommo tidigt en söndagsmorgon, gingo vi att höra en berömd predikant, en pastor *Knak*,*) och sällan har jag hört en predikan sådan som den jag då hörde, så full af värme, lif och kraft.

Dagen derpå uppsökte vi Pastor Knak och tillbragte i hans sällskap många dyrbara timmar. Han föreföll att vara en typ för en äkta evangelisk lärare, hvars både ord och väsende var en lefvande predikan om den korsfäste. Med ledsnad och saknad sade vi honom slutligen farväl, och fortsatte vår färd.»

*) Densamme, hvars lära om solens gång och jordens stillastående nyligen gifvit honom en viss "orthodox" odödlighet. *Korrektur-Nisse.*

Pennstreck.

I.

Fredman är död! . . .

Han blef härom dagen trött på lifvets tvångströja och gick derföre in på Tre Remmare i skrubben N:o 4, för att lifva upp gamla minnen och skaffa själen en högre lyftning. Vid utgången derifrån raglade han hufvudstupa utför trappan och — gaf upp andan.

Hör, Nissar! när liket I nu stoppen neder,
låt Bacchus vid grafven tjenstgöra som prest;
och, om ni med sorgflor vill utpynta eder,
en rosenröd "florshufva" passar er bäst!

Att skrifva en nekrolog öfver karlen tillhör icke undertecknad, men, såsom ett litet bidrag till en blifvande karakteristik öfver hans litterära verksamhet, meddelas nedanstående anteckningar, som påträffats bland hans efterlemnade papper:

Korrespondens mellan mig sjelf och en annan förhoppningsfull pennsuddare.

Hans bref:

"Witzaren och bränvinsprofvaren, högädle herr Fredman!

Som ni vet, har jag i några år pröfvat min penna uti åtskilliga brancher inom litteraturen; men, drifven af håg och fallenhet, funderar jag nu på att egna mina krafter uteslutande åt det fack, i hvilket jag tror mig bäst och ärligast kunna verka — jag menar: publiciteten. Det må dock icke förundra er, att jag i en tid, då begreppen "skandal" och "skandalskrifvare" äro mera än lofligt sväfvande, har mina små betänkligheter; men alldenstund *ni* troligen varit med i elden, anhåller jag vänskapligen hos er om några goda råd. Slutligen täcktes ni ursäkta, att jag icke infinner mig personligen, ithy att vägen till er bostad är temligen lång att *gå*; det är följaktligen beqvämare att så här på ord *ride* till er, hvaraf ni finner att också jag kan vara ordryttare.

Högaktningsfullt
— — — — —"*)

Mitt svar:

"Unge vän!

Högst smickrad af ert stora förtroende, skyndar jag att genast gifva er del af mina iakttagelser i hvad begreppen "skandal" och "skandalskrifvare" angår, så mycket hellre som jag verkligen sjelf, för min djerfhet att med ett skämtsamt språk öppet tala hvad tusen andra tänka, undfägnats med ett och annat i lönndom afskjutet glåpord, hvilket väl understundom kännts såsom nålstygn i hjertat, men dock för det mesta, just genom skyttens klumpighet, gått öfver målet.

Af till och med mitt namn finner ni likväl, att jag vill gälla för en *fredens man* och att jag följaktligen helst önskar vara vän med hela verlden; men — gunås så visst —

"vänskap är en planta, allt för svår att finna" . . .

säger Wadman; och när han gjorde den erfarenheten i egenskap af skald, hvad får icke då en tidningsskrifvare röna!

*) Här står i manuskriptet ett namn, som jag dock af grannlagenhet utesluter.

Nemo.

En ärlig skribent skall dock stå öfver alla sidoinflytelser. Han skall likna klippan i hafvet, som, midt under vågornas raseri, efter hvarje öfverspolning höjer sin hjessa visserligen mera luttrad, men lika fast och okuflig som förut. Men ni, min herre, ni är deremot, som jag vet, bunden icke blott af vänskap, utan äfven af slägtskap, kamratskap, förmanskap, gynnareskap och mera sådant — ni passar således icke till publicist! . . . Ty ni bör veta, unge vän, att hvart och ett af dessa "skap" är ett slags förmyndareskap, och ve er derföre, om ni ej i hvarje ord, hvarje stafvelse, som ni öfverlemnar åt trycksvärtan, öfverensstämmer med era förmyndare i åsigter! Ni riskerar då hvilken stund som helst att bli utpekad som — skandalskrifvare.

Men icke nog härmed! Om ni också *är* oberoende och begagnar er af detta, skall ni ännu mera högljudt få höra ordet "skandal" tutas i öronen på er. Jag vill blott anföra några få exempel!

Påfven, kejsaren, kungen, prinsen, drottningen, prinsessan och hvad de allt kallas, dessa "Herrans smorda" — ropa på "skandal", om ni till belysning framdrager de våldsbragder, orättvisor och dumheter, m. m., som i alla tider utmärkt furstligheterna;

ministern ropar på "skandal," om ni icke är fullkomligt nöjd med hvilken regeringsåtgärd som helst;

knekten ropar på "skandal", om ni icke låter militärsnobberiet blomstra i fred, eller om ni uttalar er förkastelsedom öfver "stående arméer";

embetsmannen ropar på "skandal", om ni söker bevisa vådan af alla slags "sinecurer", eller om ni påpekar begångna orättvisor vid befordringar eller uppenbara försnillningar inom "verken";

rättvisans handhafvare ropa på "skandal", om ni vågar påstå, att lagen icke tillämpas lika för alla;

läkaren ropar på "skandal", om ni publicerar vid sjukdomsfall af medicinen begångna misstag;

presten ropar på "skandal", om ni bekämpar den s. k. orthodoxien, eller om ni afslöjar det skrymteri och den oförd ragsamhet, som äro så utpreglade egenskaper hos "andans män";

teaterdirektören ropar på "skandal", om ni älskar "patrias musas" mera än honom;

auktorn ropar på skandal, om ni icke uteslutande berömmer hans opus;

artisten ropar på "skandal", om ni icke finner hans eller hennes talang oöfverträfflig;

grossören ropar på "skandal," om ni företager er att närmare skärskåda börsvingleriet och de ofta "ingifna staterna";

tidningsskrifvaren ropar på "skandal", om ni klandrar edra kollegers pueriliteter och inkonseqvenser;

puttelkrämaren ropar på "skandal," om ni vidrör "varans förhållande till priset";

handtverksmästaren ropar på "skandal", om ni ifrar för den oinskränkta näringsfriheten;

protektionisten ropar på "skandal", om ni bekänner er till frihandlarne;

frihandlaren ropar på "skandal", om ni är protektionist;

kryparen ropar på "skandal", om hans "herrar" göra så;

dumheten ropar på "skandal", utan att veta hvarföre;

och slutligen ropar *afundsjukan* på "skandal", om ni berömmer den ena medmenniskan mera än den andra — allt detta, ehuru ni på *facta* stöder edra påståenden, de må nu uttalas i allvarlig eller humoristisk ton!

Och *satiren* sedan! — Behöfver jag väl nämna, att Molière, Shakspeare, Holberg, Göthe, Cervantes, Kellgren, Thorild, Bellman m. fl. — för att icke nämna den nyare tidens män — ha alla haft sina motståndare, af hvilka de blifvit hedrade med den generela benämningen: *skandalskrifvare?*

Ja, min herre, det finns till och med icke så få, som med den djupaste öfvertygelse söka försvara den märkvärdiga satsen, att satiren väl kan vara bra, blott den icke riktas mot *lefvande* personer. Men, som ni vet, finns det också en annan mera aktningsvärd sats, som lyder: *"De mortuis nil nisi bene!"* — Vill ni derföre undvika att stöta er med någondera, så ge för all del satiren på båten!

Af hvad jag nu haft äran säga, förnimmer ni således, att såväl *det på facta stödda referatet* och *det allvarliga yrkandet på reformer*, som *skämtet, humorn, satiren, kritiken* — ja, sjelfva *berömmet* äro idel "skandaler". Undras nu storligen, hvad som *icke* är skandal!

Det är visserligen sannt, att jag sjelf alltid *inbillat* mig att med *skandal* menas *den brottsliga handlingen* och icke *publicerandet af densamma*, samt att blott *den* förtjenar epitetet *skandalskrifvare*, som, i afsigt att skada, offentliggör personers helt och hållet enskilda familjeförhållanden och fridlysta hemlif, och likaså den, som i sina skrifter uppsåtligen far fram med lögner eller angriper den oskyldige till heder och ära; — men inbillningen och verkligheten äro alldeles fasligt åtskilda.

Återstår mig således tro, att menskligheten sedan årtusenden beryktade många fel och dårskaper icke äro annat än rama osanningar (fritt öfversatt: — skandaler), upprunna i satiristernas och tidningsskrifvarnes egna hjernor, och att sådana begrepp som: högfärd, dumhet, vårdslöshet, falskhet, egennytta, sjelfsvåld, orättvisa, tyranni, bedrägeri, skrymteri, öfversitteri, kryperi, m. m., m. m., äro tjocka plumpar i det sunda omdömets stora anteckningsbok. I alla fall, om det likväl, som ordspråket säger, icke finnes någon rök utan eld, måtte denna märkvärdiga flamma ha tillhört en mycket, mycket aflägsen forntid.

Tänk er då: när felen och dårskaperna tillhöra *perfectum* och endast englar och helgon befolka jorden i *præsens* — hvilket gudalif skall det icke då blifva i *futurum!*

Följaktligen, unge vän, hvad göres oss då behof af någon publicitet?

Blif således vid er läst, och när ni skrifver något, så skrif, i Herrans namn, ingenting annat än på sin höjd erotiska herdeqväden eller — kungliga namnsdagsgratulationer . . .

Och låt för resten ingenting er störa:
som ostran i sitt skal, lef still!
om någon slår er på ert ena öra,
vänd straxt, förnöjd, det andra till!
Er för ögonblicket fullkomligt nyktre vän
Fredman."

Och nu har jag äran rekommendera mig, fullt öfvertygad att det finns mera än en barnafrom själ, som, just derföre att ordet "skandal" så ofta förekommer i ofvan citerade brefvexling, så att den följaktligen icke är *skandal-lös*, skall finna densamma vara alldeles förskräckligt *skandalös*.

NEMO.

Orthodox religions-undervisning.

(Något för Kyrkomötet.)

I en folkskola, belägen en knapp mil från Göteborg, förekommo nyligen vid ett tillfälle följande fullt orthodoxa frågor och svar.

Läraren. Kan ett åtta dagars barn ha någon tro?

Barnet. Nej.

Läraren. Jo, det kan det. Kommer du inte ihåg något bevis derpå ur bibliska historien?

Barnet. Nej.

Läraren. Jo, när Elisabeth hörde Marias helsning, »sprang barnet af glädje i hennes lif». När tron kan verka så på ett *ofödt* barn, huru skall den icke då verka på ett *födt!*

Vid ett annat tillfälle, och i en annan skola, framställde läraren följande fråga:

— »Hvem är det odöpta barnet likt, innan det blir döpt?» — och då ingen af lärjungarne härå kunde afgifva något svar, upplyste läraren sjelf, att barnet då mest liknade — *»djefvulen»*.

Till Söndags-Nisse!

I n:r 33 roar sig Nisse öfver folkskolelärarnes kryperi för Kongl. Maj:t, och i n:r 34, i genmälet på en af "vederbörande" insänd uppsats, hvari Nisse icke blott försvarar sitt skämt, utan äfven hotar med "en ny dufning", om skollärarne "ännu en gång skulle gifva det unga Sverige slika föredömen af en afgudadyrkande underdånighet," påstår han tillika att "det hade just varit för folkets uppfostrare ett lämpligt tillfälle att genom ett initiativ ådagalägga sin sjelfständighet."

Detta bevisar blott, att Nisse icke har en riktig kännedom om skollärarnes *verkliga* ställning. Man vet ju, huru de underordnade tjenstemännen få krypa och krusa för att vara behagliga för sina förmän, och detta kanske mest i de senast inrättade embetsverken, der cheferna äro enväldiga, då de sitt embete utöfva. Det är icke något bättre förhållande med skollärarne; och då man nu jemför skollärarnes snart sagdt nödtvungna kryperi för sina enväldiga förmän — för att undvika trakasserier eller att rentaf blifva afsatte med det kryperi för Kongl. Maj:t, hvilket Nisse, låt vara med rätta, fördömer, så måste detta sista kryperi jemförelsevis vara alldeles för litet, alldenstund Nisse väl måste medgifva, att Kongl. Maj:t står vida högre i samhället, än någon folkskoleinspektör jemte skolråd.

Icke en af »vederbörande», men en Nisses prenumerant.

"En prest i sin prydno."

(Uppbygglig syn i S. kyrka nära S., isynnerhet de söndagar, då (hof)predikanten är "befalld" till middag hos *H. M. K.* på U.)

En fåfängelig man högmodas. Job 11:12.
Hvi hafven I fåfängeligheten så kär och älsken lögnen? Ps. 4: 3.

I den franska »Moniteur» har man läst:

»Den offentliga meningen i begge länderna har enhälligt uttalat sig till förmån för det förestående giftermålet mellan kronprinsen af Danmark och Konung Carl XV:s dotter. Tillfredsställelsen häröfver har visat sig på flerfaldiga sätt, *och begge konungarne hafva mottagit lyckönskningar från myndigheterna i alla städer.*»

Detta sista är icke blott, som hvar man vet, en osanning, utan tillika, rent ut sagdt, en förolämpning, hvilken vi dock ännu ej sett bemött af Posttidningen. Det tyckes annars vara den officielas tydliga skyldighet att vederlägga en slik beskyllning mot svenska folket för »underdånigt» fjesk.

Direktionen för Ultuna Landtbruksinstitut säges nu bestå af 3 knekt-stöflar, en stöfvel-knekt och skall snart bli förstärkt med en —stöfvel.

Svenska Akademiens tidning berättade i fredags, att ett *fiskmöte* snart kommer att hållas i Uddevalla.

Det lokomotiv, som förra thorsdagen, till följd af förarens tank-löshet, åstadkom en liten nätt olycka vid Alfvesta, var ett s. k. *tank*-lokomotiv.

En prestman i Stockholm, hvilken förliden söndag tillträdde en ny, mera inbringande befattning, hade till ingångsspråk för sin predikan valt följande vers (ur en psalm, hvars rubrik egentligen är: »En trogen själs glädje att skiljas hädan):

Lofver Gud, jag hamnen hunnit!
Ser på mig: en liten tid
har jag möda haft och strid,
och stor hugnad har jag funnit.
Gråt ej, efterblefne vän, *)
Gud förenar oss igen.

*) Predikanten hade förut tjenstgjort vid Dillstr ömska inrättningen.

Stockholms lazzaroner.

Uti trapporna vid Gustaf III:s staty lågo härom dagen tvänne trasiga och barfota ungar. Solen sken ihärdigt och brännande, såsom hon brukat under denna sommar, hvarföre ungarne valt sin plats så, att de hade skugga af trapporna öfver sig.

— Nej, nu tror jag, vi gå öfver med den der båten. Kapten släpper nog med oss, han brukar inte gräla. Kom, Oscar! — säger flickan, gäspande.

— Vänta en stund, Lina! — svarar Oscar — det kommer kanske snart nå'n vindpust, eller nå't moln, som skymmer solen, så ska' vi passa på!

Godt begrepp om Adresskalendern.

Under landtbruksmötet inkom en herre i en bod vid Stora Nygatan och bad att få se i en adresskalender. Sedan han erhållit en sådan, satte han sig lugnt ned och bläddrade i den — men icke för ett par minuter, utan bortåt en halftimma. Då bodföreståndarn ansåg sig hafva goda skäl till det antagandet, att den främmandes studium af adresskalendern skulle kunna räcka åtskilliga halftimmar till, vände han sig till denne med en höflig förfrågan, hvad den person egentligen hette, som han sökte efter adress på. — »Ja», — blef det landtliga svaret — »det är just *det*, som jag tycker att jag skulle få veta i den här adresskalendern!»

Mathematik.

Lektorn i mathematik vid W. läroverk blef några dagar efter sin förstföddes födelse frågad, hvilket namn den unge verldsborgaren skulle bära. Efter en stunds funderande svarade han: »Låtom oss tills vidare kalla honom för X.»

»Till förekommande af vargars skadliga utrotande.»

I Nerikes Allehanda för lördagen den 22 dennes läser man följande märkliga annons:

Italienskt
Fluggifts-Papper,
osvikligt medel mot flugors utrotande, säljes à 10 öre arket i
C. A. Rohloffs bokhandel.

Mindre Teatern öppnas tisdagen den 15 September.

Tredje och sista stora Alhambrafesten i Humlegården gifves af hr Rohde i morgon söndag.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 36. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 6 September 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Frågor och ämnen,
framställda af
Anders Trögelin,
Th. D:r, sjelfskrifven ledamot af Kyrkomötet.

10.

Bör kyrkomötet fästa någon vigt vid Aftonbladets skarpa anfall härom dagen emot statskyrkans förfalskningar af bibeltexten, då samma tidning i en föregående artikel om striderna på missionsmötet i Upsala citerar ett bibelspråk: »Om nu ett hus (menas: Statskyrkan) söndrar sig emot sig sjelft, huru varder då det huset beståndande?» — medan språket rätteligen lyder så: »Om nu *Beelzebub* (Statskyrkan) söndrar sig emot sig emot sig sjelf, huru varder då hans rike beståndande?»

11.

När vid det nyligen hållna missionsmötet i Upsala ordföranden, domprosten m. m. Torén gaf en tillstädesvarande, på utresa till »hedningarne» väntande missionär, mötets välsignelse — i hvad mån kan denna *välsignelse* anses ega större vigt och betydelse än t. ex. de *förbannelser*, hvilka den Helige Fadren i Rom alltemellanåt roar sig och verlden med att utfärda?

12.

Böra »orthodoxa» (rätt troende?) prester motsätta sig den reform, man inom Tyskland, reformationens hemland, tagit i afseende på *presteden*, nämligen, att presten förbindes bekänna och predika i enlighet med bibeln och ej med de s. k. symboliska böckerna? Och kan icke de orthodoxes ängsliga opposition häremot af den illvilliga otron med skäl misstänkas såsom ett indirekt medgifvande, att *de symboliska böckerna lära något annat än bibeln?*

13.

Huru stor uppbyggelse kan man antaga att den fromma hjorden i Östergötland hade, när den hörde sina herdar nyligen på prestmötet i Linköping diskutera frågan: »Kunna vi bevisa Guds tillvaro?», och huru de kommo till det resultat, att de i den saken platt intet bevisa kunde?

14.

Bör icke en sådan prest som kyrkoherde Östberg, hvilken på det i förra frågan nämnda mötet yttrade, att »i skriftens ord finnes intet stöd för statskyrkan; då Kristi kyrka blef statskyrka, blef den försämrad» — bör icke en sådan prest erhålla en »kärleksfull varning» utaf kyrkomötet?

15.

Böra icke presterna, när de, så att säga, aflägga sitt presterliga embete, eller (som de sjelfve säga om Kristus) »ingå i sin förnedring» — t. ex. när de sitta vid kort-leken, anse sig vara föga förmer än andra *lek-män?*

Förbehållande jag mig härförutom rättighet att, derest mötet dertill föranleder, under dess fortgång väcka ytterligare frågor.

Collecter,
Mötets svarte medlemmar kärleksfullt tillegnade af A. Tr—g—l—n.

2.

Kongl. Stora Teatern annonserade till i onsdags — då man kunde antaga, att »de der» voro församlade här — Molières *Tartuffe* (Gud vet, hvar hr af Edholm fick den idén ifrån!) Tyvärr lära flertalet af våra Tartuffer haft förhinder. Såsom en liten ersättning vill jag derföre här gifva dem, för hvilkas nöje pjesen var ämnad att spelas, men som gingo miste derom, en liten nätt scen att tänka på. Det är ur 4:de akten, då Tartuffe söker förföra sin välgörares maka Elmire:

Elmire.

Men vore jag så svag, hur kunde man bestå
för himlen då, hvarom ni talar oupphörligt?

Tartuffe.

Ah, är det himlen blott, som återhåller än,
då suckar jag ej mer... *nog blir det bra med den!*
Det hindret är mig lätt att häfva. . Hvilka dikter!

Elmire.

Men himlen, påstår man, skall hämnas brutna pligter...

Tartuffe.

Låt inte skrämma er för mycket, lilla nåd,
låt bara mig få bli ert ljus, ert samvetsråd!
Sannt är väl, himlens bud bör alltid heligt aktas,
men också lit på mig: *jag vet, hvad himlen tål,*
och då man rätt förstår att sköta samvetsmål,
hvad skäl, hvad undantag få vägas och betraktas,
och hur, alltsom behof och ställning ge vid hand,
man ser än sakers följd, än deras grund allena —

man ömsom knyter till och vidgar pligtens band,
och medger allt för den, hvars uppsåt äro rena . . .

— — — — — — — — — — — — — —

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Bref från D:r Trögelin till Kongl. Hofpredikanten Gnider.

Högtärade Broder!

Nu komma de, sa' Per Olsson om — ja, bror vet, hvad det var för några Per Olsson menade.

Det var i Onsdags, och jag menade detsamma. Himlen hade hela långa tiden bortåt varit leende och glad, men den dagen var det rent förgjordt: himlen grät och stormen tjöt, ja, hela naturen hade klädt sig i säck och asko. Och just den dagen kommo »de».

Dagen derpå, som var Thorsdagen, hade Erkepappa bedt oss vara så goda och råkas i Andra Kammaren. Man skulle visa, att man hade sina papper klara; men såsom sjelfskrifven behöfde jag inte göra detta, och inte biskoparne heller. Hela denna ceremoni ansågs så helig, att ingen profan skulle få åse densamma. Läktarne höllos stängda, och Gud vet, hur allmänheten skulle fått reda på hvad vi gjorde, om icke en af Aftonbladets referenter helt sonika spatserat in i salen. Som karlen var klädd i hvit halsduk, trodde vi, att han var en af de våra.

På Fredagen hade biskopen i Linköping lofvat att predika för oss, och klockan 11 spatserade vi till Storkyrkan. Då vi kommo fram, stodo härhöfvitsmän och krigsknektar uppställda med blanka mordgevär för att bereda fridens män väg in i fridens boning.

Predikan var både lärd och uppbygglig. Hans Majestät Konungen, som satt ensam i sin granna kyrkstol, nickade då och då, hvilket jag förmodar Högstdensamme gjorde derför, att han tyckte om predikan och ville tillkännagifva sitt nådiga bifall. Säkert är, att H. M:t vid predikans slut befann sig »väckt», likasom jag sjelf.

Från kyrkan skulle vi skynda oss till Andra kammaren.

Vi hade brådtom, men jag och ett par icke sjelfskrifna hade dock tid att slinka in på »Bacchi Tempel» och få oss kyrksupen.

Då vi så kommo till Andra Kammaren, voro alla tre läktarne fullpackade med folk, och man såg på oss värre än om vi varit exponerade på något landtbruksmöte. Hvar och en satte sig hvar han ville. Victor Rydberg kom af en slump att sätta sig på Jöns Pehrssons plats — en af de sjelfskrifna drog en suck och hviskade mig i örat: »det der är ett dåligt förebud!»

Erkepappa helsade oss nu *riktigt* välkomna och bad, att vi skulle förliks, fastän »nutidens fåkunniga och oroliga andar» kanske komma att drifva sitt spel på mötet. De sjelfskrifna vände blickarne åt den smärta, ungdomliga gestalten på Jöns Pehrssons gamla plats. Hvad de tänkte, vet inte jag; men jag tänkte på Esaie 11:te och 6:te: »*En ung dräng skall göra en drift af kalfvar och gödboskap*».

Sedan diskuterade vi ett par timmar och fördrefvo tiden ganska nöjsamt, isynnerhet sedan Ecklesiastikministern kommit med en hel gulddragarebutik på byxorna och frackkragen och lagt fram K. M:ts nådiga propositioner.

Och så valde vi sekreterare. Det var alldeles som en frimurarereception. Regementspastor Almqvist, som hela tiden fört protokollet, föreslogs af Erkepappa till sekreterare. Men först kördes hr Almqvist ut i förstugan och fick stå der tills vi enhälligt ropat »ja». Då öppnade den »gruflige brodren»-vaktmästaren dörren för hr Almqvist, och Erkepappa skakade hand med honom så gemytligt — och så var han upptagen i vårt helgamannasamfund. Hr Almqvist skall vara en treflig karl, och det skall bli angenämt att göra hans personliga bekantskap.

Nu började det lida framåt klockan 3, och litet hvar längtade efter att få gå till bordet, så det var väl derföre ropen »på bordet» började bli allt talrikare vid motionernas föredragande. Ändtligen, sedan han tackat biskop Bring för den vackra predikan, upplöste Erkepappa dagens möte med några ord, som voro glada nog, ehuru vi alla, i betraktande af middagstiden och en viss sugande känsla, helt säkert helst hört, att han slutat med samma ord, hvarmed han en gång slöt ett plenum i salig Presteståndet: »Jag hoppas, bröderna nu gå hem med mig för att äta korf!»

För öfrigt roar jag och Lovisa oss efter bästa förmåga och trifvas väl. I Onsdags voro vi på Dramatiskan och sågo »Tartuffe», och jag önskar att min högtärade broder varit närvarande. Äfven har jag varit och sett på fruntimmers-simpropromotionen. Lovisa tyckte det var fas-

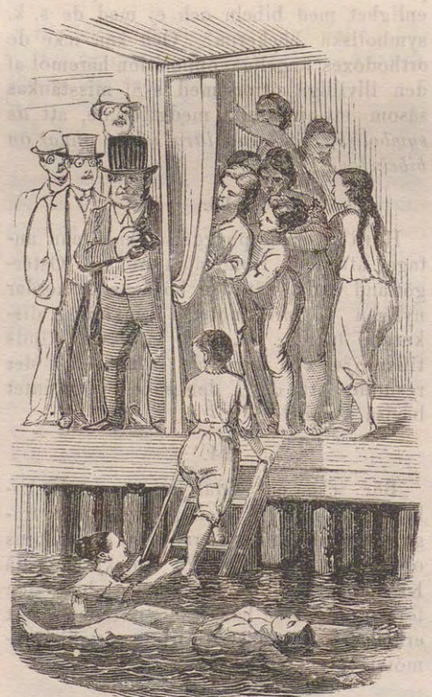

ligt, att de unga flickorna visade sig med bara armar och fötter, men jag sade: Sjåpa dej inte, vi ä' inte i Filipstad!»

»

Pastor Knak.

(Efter "Gartenlaube" *).

Knak går på 60-talet och är pastor vid Böhmiska kyrkan i Berlin. Vid Nya kyrkan i samma stad finnes en frisinnad predikant *Lisco*, hvilken är för de riktigt äkta genom-orthodoxe ungefär lika kärälskelig som Ignell var hos oss. På en synod (prestmöte) den 29 April d. å. anföllo de honom mycket skarpt för hans »irrläriga» skrifter. Lisco försvarade sin goda sak med talang och vände sig derunder bland annat till den närvarande Knak med orden: »Ni, herr pastor Knak, vill väl knappast med bibeln påstå jordens stillastående och solens gång omkring densamma?» Röd i ansigtet reste sig Knak och uttalade dessa odödliga ord: »*Jo, det gör jag! Jag känner ingen annan astronomi än den heliga skrifts!*»

Knak är en fanatiker i högsta grad och försvarar den själlösaste orthodoxi med alla möjliga medel. Denna hans inskränkthet, hvilken ofta förleder honom till påståenden, som komma t. o. m. hans eget parti att skaka på hufvudet, gör att han anses för detta partis *enfant terrible*. — På predikstolen *gråter* han ofta, gjuter i bokstaflig mening tårar öfver »den otrogna tiden» och dess »ondska».

Sommaren 1865 öfverlemnade Knak till konungen af Preussen en adress, hvari han, med anledning af den då rådande spänningen, gjorde preussiska representanthuset de svåraste beskyllningar för öfverträdelser af fjerde budet(!). Härför och för sin visserligen förtäckt, men dock tydligt nog, uttalade åsigt, att hela författningen borde upphäfvas, fick han i en kyrkotidning sträng upptuktelse af en frisinnad andlig, hvilken beskyllde honom för ingenting mindre än att ha rådt konungen till brott emot författningen och sin ed — en anklagelse, mot hvilken Knak försvarade sig mycket lamt.

Knak tillhörde, som Nisses läsare minnas, ett af de många tyska resesällskap, som denna sommar besökte Stockholm. Enligt enskilda underrättelser från Berlin till Nisse, skulle han resa under namnet Bach (hans odödliga ryktbarhet generade honom!) — och under detta namn träffades han också mycket riktigt af Nisse.

Huru många själafränder eger väl Knak t. ex. inom *vår* svenska Statskyrka!

*) Ehuru Nisse för någon tid sedan, under ofvannämnde märklige prestmans besök i Stockholm, meddelade hans bild, torde han dock just i dessa dagar kunna våga att komma "om igen med välsignelsen" jemte några biografiska upplysningar.

"Barbari i språket".

Under denna rubrik har *Förposten* följande egendomliga artikel (frågorna inom parenthes äro af Nisse):

"*Barbari i språket* är något som nästan ovillkorligen (ovilkorligen?) följer af en från främmande länder, tider och folk "importerad" *bildning*, (såsom man plägar kalla de lånade fjedrar (fjädrar), hvarmed man i våra dagar är så ifrig att bortskymma och undandölja den oförderfvade menniskonaturens gedigna guld). Värst blir det när tidningsskrifvare få makt med språket, som (språket?) i sin sjelfklokhet gjort sig främmande för allt hvad sann folklighet heter — d. v. s. hos oss *svenskhet* och *nordiskhet*. Huru man till slut blir faren(?), om man ej i tid stämmer i bäcken, det kan man klarligen se på *tyskarnas* alltmera depraverade (förstörda?) dagbladsspråk. Äfven vi äro i många fall på god väg att blifva dem häri lika. Hvad tycker man väl t. ex. om ett sådant ord som *landsmaninna* ("vår ryktbara l.... a Christina Nilsson", i G. P., H. T. o. s. v.. Vore ordet landsman ett *svenskt* ord, så skulle femininum deraf heta lands*qvinna(!?!)*; men nu är det, lyckligtvis hade jag (hvem?) så när sagt, ett importeradt tyskt ord, ett ord som aldrig *behöfver* begagnas hvarken i maskulinum eller femininum. Vi äro alla *småländningar* (småländingar, l. smålänningar?) inför vår herre, heter det på svenska, icke: vi äro alla *landsmän*. Den ryktbara svenska sångerskan Christina Nilsson eller helt enkelt Christina Nilsson, detta vore ren svenska, men *maninna, oxinna(!), hingstinna(!)*, gud (Gud?) bevare oss för slika *solœcismer!* (=*föråldrade* uttryck!!!)

Den stora solförmörkelsen

till Stockholms horisont.

Det ljus, som finns i förmörkelsen, är litet, men — bättre något än intet.

"Biskopen till morbror."

(Kotterispel i 2 små akter.)

FÖRSTA AKTEN.

(Efter en gammal teaterdirektörs död.)

Herr Tapperman. Hur ska' vi göra med salig gubbens bibliotek och garderob tycker du, min söta vän?

Fru Tapperman. Vi ska' låta Otto få öfvertaga dem. Han skall just sätta upp ett eget teatersällskap . . .

Herr Tapperman. Men, min söta vän, tror du, han är riktigt att lita på? Jag tror . . .

Fru Tapperman. Tig! Det lönar sig bättre att hyra ut skräpet, än att sälja det.

Herr Tapperman. Som du vill då, min söta vän!

ANDRA AKTEN.

(Några år senare.)

Herr Tapperman. Ja, nu är Otto cessionsmessig, och vi ha att fordra af honom, och det inte lite ändå . . .

Fru Tapperman. Ja, hvad var det jag sa'! Vi ä' nu ruinerade, bragta till tiggarstafven! Hvad ska' det bli af oss, arma, fattiga menniskor?

Herr Tapperman. Men, min söta vän, nog är du lite orättvis nu; nog stå vi oss . . .

Fru Tapperman. Tig, säjer jag! Det var *din* skull alltsammans!

Herr Tapperman. Ja, men det var du, som ville att karlen skulle få öfvertaga . . .

Fru Tapperman. Var det jag? Nej, du var det! — Men hur i Herrans namn ska' vi nu bära oss åt, för att få ut något af karlen! Han är utan ringaste resurser. Om vi skulle göra honom till regissör vid »inrättningen» — han finge då en god lön och kunde afbetala . . .

Herr Tapperman (ifrigt) Ja, det var en god idé! Låt oss säga till vår »vän i viken».

Vännen i viken (sedan han afhört projektet). Hm! *(Tar sig en pris snus och räcker dosan åt fru Tapperman, som inställsamt låtsar taga en pris.)* Regissör? Hm, vete tusan, om vi längre kan lura stormufti att sätta till regissörer! Men *kontrollant*, kanske! Hm! Ju fler sujetter gå ifrån, desto mera embetsmän behöfver verket. Hm! Ska' rådgöra med Dum—! Ja, vi ska' göra karlen till kontrollant öfver skurtrasor, viskor och damborstar.

Herr och Fru Tapperman. Tusen tack, hedersvän!

Vännen i viken. Ja, den här utnämningen gör jag och Dum— *endast för Er skull!*

Kongl. teaterns sinecuriatstat har i dagarne ökats med förre teaterdirektören C. O. Lindmark, hvilken, mot en lön af 1,500 rdr *), utnämnts till »kontrollant».

*) Större delen af hvad som "inbesparats" genom fröken Åbergs afskedande.

Apropos!

Hvad här uti dagarne hastigt blef kallt,
men också det regnat af »jordenes salt,»
och märkvärdig kyla det med sig ju förer,
när krusade »stormar» man ser eller hörer.

»Den makt har i vädret» är således här,
men strängt inviterad ock vara han lär;
det är väl hans hofstat med näsor så bjerta . . .
att se dem jag måst mina glasögon svärta.

Ett skämt infernaliskt derunder väl låg,
när gamle Tartuffe på affischen man såg;
men Kungsträdgårns nymfer, som jemt vilja skalkas,
de kuttrat hvar afton: välkommen, o Calchas!

Trots Fosterlandsstiftelse, »*Rydberg*» och kris,
de »spelade lekarne» stigit i pris,
alltsedan här kommo från öster och vester
på wira och priffe mång hungrande — gäster.

Och pressen har grumsat; man drifvit med Knak,
en tysk, som är galen; i tysken stor sak,
ty Nisse har väntat och får nog si gamman,
när fosterlandsknakarne väl kommit samman.

Och derför har Nisse ju rundiga skäl
att hjertligt dem helsa och motta' dem väl.
Gud signe er kräklor och er doktorshattar!
Ack, bara man ser er, man fromheten fattar!

Gud signe hvar Knak i sin svarta kaftan!
Det blir ett kapitel rätt helt, det om fan.
Stån på er, stån på er uti det besatta,
Jag fått reumatism och behöfver få skratta.

S. H. T.

Ett bondförsök.

"Det har varit i (prest)säck, innan det kom i påse".

Herdarne: Ni ska' bara säga som vi sagt och sedan skria dugtigt. Antichrist, den der sig ock V. R. kallar, gör annars skam och skada åt den rena evangelisktlutherska kyrkan och Er med! Se så, skria bara!

Hjorden: Jaa! . . . Bääh!

Pennstreck.

2.

Så har då kyrkomötet *öppnats* för *slutna* dörrar. Från och med fredagen blef dock öppningen fullständig, så att allmänheten nu eger rättighet att vara med på ett hörn — ett visserligen mycket litet hörn.

Intressant skall det emellertid blifva att följa med förhandlingarne, och hufvudstaden hvimlar för närvarande af en sådan mängd prester, att man ser fullt ut lika mycket »herdar» som »herdinnor» på våra offentliga promenadplatser. På schweizerierna får man på eftermiddagarne riktigt trängas bland biskopar om kaffekopparne och »munkarne», och hos hr Blanch, som nyligen fått *Dille* — musikdirektören, förstås — hörde jag i går en kokerska bedyra, att hon förut icke behöfde bränna mera än ett visst qvantum kaffebönor ett par gånger i veckan, men att sedan kyrkomötet öppnades, är det *bön*dag hvarenda dag. I Strömparterren drickes det deremot så »sakramentskadt» mycket viner, så att mera än en ledamot går salig derifrån, och på Djurgården hör man ofta nog »hallelujah!» sjungas på rak arm, såvida icke den exeqverande, tack vare vederbörandes uppmärksamhet, dessförinnan fått sig ett »döpelsens bad» i diket nedanföre Hasselbacken.

Hvad »lekmännen» beträffar, finner man, efter att ha genomögnat listan, högst få, med undantag af Victor Rydberg, som icke göra skäl för namnet. Hr R. är deremot med all säkerhet den, som icke låter leka med sig; men vi kunna också vara öfvertygade om att han icke ger spelet »tappt» i första kast och sätter sig nöjd

STÖLL

med hvad som helst, utan att han med mod och tillförsigt »går i leken».

Men från kyrkan till teatern är blott ett tuppfjät, och jag kommer derför att tänka på en annan intressant nyhet för dagen, »säsongens intressantaste nyhet till och med, som det heter i annonsen: *»Fall-luckan»*, en samling anekdoter och karaktersdrag, utgifna af Teater-Nisse. Detta lilla häfte lär om ett par dagar utkomma i bokhandeln och lär, efter hvad man berättat mig — ty jag har sjelf icke fått tillfälle att ännu taga notis om detsamma — innehålla en mängd högst pikanta belysningar af det förvända system, som på senare åren insmugit sig inom förvaltningen af vårt lands förnämsta konstanstalt, och tager jag mig derföre friheten att rekommendera skriften i alla teatervänners åtanka.

Besynnerligt nog har i denna »mötenas tid», då likväl den s. k. »teaterfrågan» fortfarande stått bland de främsta på dagordningen, ingen uppmaning utgått till något slags »teatermöte», om jag så får kalla ett möte mellan den dramatiska konstens vänner. Till en början kunde man ju öfverenskomma om ett möte mellan sjelfva artisterna, hvilket kanhända vore väl behöfligt i mera än ett afseende, och bland andra dertill hörande frågor, torde äfven följande förtjena att uppmärksammas:

Då en gardesöfverste, utan andra meriter än sin rang inom regementet, anses vara alldeles utomordentligt lämplig till att sköta en *teaterdirektörs*befattning, och då man alltid använder korporaler och gardister till *statister* på teatrarne — kan man icke taga för gifvet att alla de, som tillhöra garderna, mellan öfverste och korporal, äro i besittning af de mest utmärkta *skådespelare*talanger?

Ligger det någon sanning till grund för påståendet, att vid våra kongliga teatrar blicka för närvarande: direktören med bäfvan i *biljettluckan*, artisterna i *sufflörluckan* och ämbetsmännen i — *»Fall-luckan»?*

Hvad finnes väl för samband mellan den svenska skådespelarekonsten och de fransyska modejournalerna?

Huru stor talang behöfver en skådespelare, för att bli kallad »premier-aktör»?

Hvilket är oftast händelsen: att skådespelaren ger karakter åt rolen, eller rolen åt skådespelaren?

Hvaraf kan det komma sig, att sjukligheten bland våra lyriska och dramatiska artister är i allmänhet ganska betydlig under vintersäsongerna i Stockholm, då *friskheten* deremot är stor under de enskilda konstresorna i landsorten?

Huru många artister för scenen hafva blifvit uppfostrade af — *kritiken?*

Hvad hafva Sveriges skådespelare i allmänhet uträttat för att uppmuntra den inhemska dramatiken?

Kan man antaga, att orsaken till att vår svenska scen har så ondt om goda *älskare*, är den, att vi hafva så godt om dåliga *amatörer?*

Huru kommer det sig, att våra yngre aktriser uti sitt spel lägga mest an på »ögonspelet»?

Finnes det inom våra teatrar motstycken till den aktrisen, som, då hon skulle utföra en äldre rol och uppmanades att maskera sig gammal, svarade: »Nej, Gud bevare mig! då kunde det ju hända att publiken inte kände igen mig!»?

Ha Sjövalls ord: »Jag vill hellre vara den förste i Stockholm än den andre i Wimmerby!» för närvarande någon tillämpning bland hrr teaterdirektörer?

Men tiden skyndar och Sättare-Nisse väntar. Om det roar er, hoppas jag dock kunna uppställa ännu flera frågor i nästa nummer.

NEMO.

Den obotligt sjuka.

Statskyrkan, omgifven af sina »Doctorer», de der intet kunna hjelpa.

Vid kyrkomötes-predikan i fredags hade Victor Rydberg kommit att få plats bredvid theologie professor Cornelius från Upsala. (Slumpen har i dessa dagar varit skämtsam vid att ge hr V. R. platser.) En person, som kände endast C., men (som så många andra) gerna ville se V. R., vände sig till någon med frågan: »Hvem är den der lilla mannen, som sitter bredvid *Cornelius?*» — »Jag vet inte», svarade den tillfrågade; »förmodligen är det *Nepos*».

För en tio år tillbaka väckte prof. C. G. Malmström åtal emot kanslers-sekreteraren Nordström (riksarchivarien), för det denne vid utfärdande af adjunktsfullmakt åt M. beräknat sig för högt s. k. kansligebühr; N. fick också, om Nisse minnes rätt, återbetala hvad som var för mycket. — Vid kyrkomötets öppnande i fredags var det samme N., som satte i fråga samme M—s behörighet att sitta i mötet. — De båda herrarna kunna nu säga till hvarann: »Betalt, qvitteras», och derpå öfvergå till en »inbördes kärlek», hvarom Hans Helighet Erkebiskopen i sitt helsningstal talade så vackert och rörigt — *rörande* ville vi säga.

Andra kammarens lokal har för en månad erhållit namnet: *Camera obscura.*

En viss hög person vistades under sin ynglingaålder i en viss stad, der han skulle sköta sina studier. Dessa lära dock inskränkts till dem, han inom en viss »glad» krets inhemtade — och om Minerva i denna krets sköts åt sidan för Bacchus och Venus, så var ju detta fullkomligt i kostymen vis à vis den, hvars »moral» fått gifva vika för högstdensammes »faral.» I denna krets hade åtskilliga yngre studenter intagits, hvilkas funktioner inom sällskapet bestodo i att tjenstgöra som pajazzos eller *driftkuckar*. En af dessa pajazzos har *post varios casus* hamnat vid en viss »försörjningsanstalt», som ursprungligen egnad »Patriis Musis», numera tjenar till gödande af »Amicis suis«. Pajazzon brukar hvarje Carlsdag inviteras att infinna sig på den fest, som hans höge vän nämnde dag brukar gifva på ett visst slott. Hvarje sådan dag mötes hvarje person, som i ett eller annat ärende söker pajazzon, från kl. 11 på förmiddagen med följande svar af den instruerade hushållerskan: *»Herr intendenten kan inte ta emot i dag, för han är befalld till hofvet i qväll».*

I tidningarne annonseras med stora puffar en »Sicilian Hair Renewer» hvilken Herr Stockholm kan få köpa för 7: 50 flaskan! Enligt analys af undertecknad innehåller det undergörande hårväxtbefordringsmedlet:

Blyoxid.
Glycerin.
Fälldt svafvel.

Spår af en etherisk olja, antagligen Rosen-olja.

Om man tar bort lappen, på hvilken står: »Säljes hos J. Leja», så står innunder: *1 dollar.*

Med 50 öre är en sådan flaska öfverbetalt.

Analys-Nisse.

"Mjölkmötet."

(Samtal mellan 2 "kompanjoner").

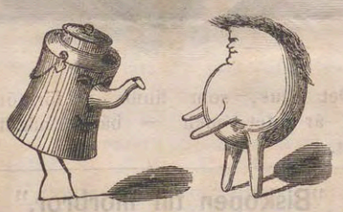

Mjölken (till vattenkannan): Nå, mina principaler, egendomsherrarne, ha möte i dag för att sätta upp priset på mig.

Vattenkannan: Ja; men tror du, att du blir *bättre* för det du blir *dyrare?*

Mjölken: Visst inte; *vi* båda komma ändå alltid att bli kompanjoner och göra affärer *tillsammans* . . .

Den franska hamn, i hvilken Napoleon I steg ombord för att fara till S:t Helena, heter *Rochefort.*

Detta namn tycks då vara rätt fatalt både för första och för andra kejsardömet.

På Blå Porten gifves i afton (lördag) kl. 8 e. m. en tillställning, anordnad af en välvillig författarinna till förmån för en fattig husfader med 9 barn, hvaraf 4 döfstumma. För 50 öre får man höra musik vid sken af kulörta lyktor och åse ett fyrverkeri af hr Törner — och får ändå på köpet medvetandet af att ha gjort en god gerning.

På *Circus Hinné*, der det ena öfverraskande programmet aflöser det andra, ges i afton en benefice-föreställning för de ypperliga "clowns", bröderna *Price* (danskar). Hvar och en, som sett dem i Circus, har att tacka dem för alltför månget godt skratt, för att icke i afton komma ihåg dem med ett besök.

Lokalpost *Nasus:* Tack, men så frestande det än är, kunna vi icke fylla ett helt nummer med bara "svartsoppa". Derföre: nästa gång. — *W—l:* Likaledes.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 37. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 13 September 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Frågor och ämnen,

framställda af

Anders Trögelin,

Th. D:r, sjelfskrifven ledamot af Kyrkomötet.

Jemte det D:r Trögelin till mötet inlemnat sina förut meddelade "Frågor och ämnen" i form af *motioner*, har han nu ytterligare väckt följande:

16.

Jag får vördsamt föreslå,
att en komité nedsättes för att undersöka, i hvad sammanhang Kristi benämning af Phariseerna: *ormar* och *huggormars afföda* (Matth. 3: 7. 12: 34, 23: 33, m. fl.) kan stå till det märkliga factum, att de *svarta* huggormarnes vetenskapliga namn är: Vipera *prester*.

17.

Då i Bibeln finnas, utom rena förfalskningar, åtskilliga bibelspråk, hvilka bevisligen *icke* finnas i de allra äldsta (och således tillförlitligaste) originalhandskrifter (codices) — jag har förut nämnt det vigtigaste stödet för den s. k. treenighetsläran: 1 Joh. 5: 7—; då alltså Bibeln innehåller flera språk än den rätteligen borde — så får undertecknad, för att utjemna förhållandet, i Prästerskapets eget intresse föreslå,

att vissa andra språk *borttagas*, t. ex. följande: "Detta folket (De Skriftlärde och Phariseer, d. v. s. Prester) nalkas mig med sin mun och hedrar mig med sina läppar; men deras hjerta är långt ifrån mig." Matth. 15: 8 — och dessa *Herrens* egna ord om prester: "Alle deras vaktare äro blinde, de veta allesamman intet; tyste hundar äro de, och kunna intet straffa; äro late, ligga och sofva gerna. Men de äro starke hundar till kroppen, så att de aldrig kunna mätta varda. Si, hundarne veta intet förstånd; hvar och en ser uppå sin väg; hvar och en girigas för sig i sitt stånd." Es. 56: 10, 11.

(Forts.)

Collecter,

Mötets svarte medlemmar kärleksfullt tillegnade af A. Tr—g—l—n.

3.

Ja, prester äro, jag det högt bekänner,
de sämsta trasor uti Satans byk;
och verlden aldrig lycklig blir, go' vänner,
förr'n man i tionde dem gifver — stryk.

W. v. BRAUN.

Petition till Kyrkomötet.

Ärevördigste, vid svenska kyrkomöten sjelfskrifne, Allerhöglärdaste Theologie Doctorer!

Församlade vid första svenska kyrkomötet i Stockholm, måge. I ej onådigt upptaga, att undertecknad, i den djupt befästa öfvertygelsen, att Eders Ärevördigheters hjerta står öppet för hvarje billigt och på goda skäl grundadt andragande, dristat inför Eders Ärevördigheter frambära sin underdåniga sats: *Om skilnaden i religionsundervisningen mellan en despotisk stat i Österlandet för sekler tillbaka och ett konstitutionellt konungarike, med religionsfrihet (!) och under civilisationens blomstring, i Europa i nittonde århundradet, samt i hvad mån »Guds barn» i detta afseende stå framför hedningarna.*

»Uti Österländerna, i de Despotiska Staterne, söker man inprägla i Hjertat Räddhoga, och i Förståndet en mycket löjelig kännedom af något hvad man der kallar Religion. Deruti består nästan hela Uppfostringen. Hufvudet fylles allenast med Dårskaper och Vidskepelser. Man anser utomdess Förnuftet för en vådelig Skänk af Gudarne. Man ärar fördenskull uti Österländerna Dårar såsom Försynens Älsklingar, hvilka denna farliga Gåfva blifvit förhållen; de blifva följaktligen ofta, medan de lefva, förklarade för Helgon.

»En Faquir tror sig hafva gifvit Barnet tilräcklig Undervisning, när han i 5 til 6 år inpräglat i des Hufvud, at Guden Fo synts människorna i en hvit Elefants Skapnad, och at Barnet, om det icke vil tro det, skal efter sin Död piskas i så många Tusen År. För Persernas Barn berättar man, at den store Hali kommit hit allenast för deras skull; att de otrogne Turkar och andra Religioners Anhängare måste på den ytterste Doms-dagen tjena Judarne för Åsnor, för att i fullt Traf föra dem till Helvetet. Desse samt flere dylike Lärdomar inplantar man hos Barnet såsom de förnämste Sanningar. Detta blifver den skickligaste Förberedelse til

Dårskaper, til dumma Förnuftsslut i framtiden.»*)

Ä. A. T. D.! Det tillkommer icke mig att antyda sättet, huru denna frågas utredande skall åstadkommas eller resultatet af densamma; endast det beder jag i djupaste underdånighet få nämna, att föga sannolikt är, det utredandet kan väntas genom presterskapets sjelfvilliga åtgärd.

Ä. A. T. D.! Undertecknad inser nog det i hög grad olämpliga att under den i många afseenden ogynnsamma tidpunkt, som är inne, gifva anledning till möjligen ökade — förödmjukelser för folk och stat; men den omständighet, att svenska folkets ombud (hvaribland åtskilliga med »sundt förnuft») nu äro från alla delar af riket talrikt församlade, torde jemte det, att vår religionsundervisning under denna tidpunkt kännes särdeles tryckande, lända till ursäkt derför att denna underdåniga fråga just nu framkommer.

Ä. A. T. D.! Det är på grund af hvad sålunda i djupaste underdånighet blifvit anfördt, som jag lika underdånigt vågar utbedja mig, att Eders Ärevördigheter till instundande riksdag täcktes aflåta nådigt förslag om skälig förbättring i — religionsundervisningen.

Ä. A. T. D.! De goda förhoppningar i afseende på religionsundervisningens förbättring, som jag och hela svenska folket, af alla omständigheter att döma, hafva att från Eders Ärevördigheter förvänta, styrka mig ytterligare i öfvertygelsen derom, att svenska statskyrkan och dess herdar i Eders Ärevördigheter hafva sitt fastaste stöd och sina verksammaste beskyddare.

Med den djupaste kristliga vördnad och tro framhärdar, Ärevördigste Allerhöglärdaste Theologie Doctorer, Eders enfaldigaste och mest troende ödmjuke tjenare och tillbedjare

En man af folket,
som af lärare med "det dyrbara förtroendet att uppfostra folkets barn till fullt qvalificerade medborgare" åtnjutit undervisning i religion och — underdånighet.

*) Ordagrannt citeradt ur "Den Philosophiske Läkaren" (tryckt 1798) af D:r M. A. Weickard, afhandlingen: "Om Upfostringens Werkan". Sid. 48.

Det låter!

Vet ni, mitt herrskap, hur en fourirsfullmakt lyder? Ni tror kanske, att den är mycket simpel, men deri bedrar ni er betydligt. Så här börjar den, åtminstone enligt ett prof, som Nisse haft nöjet att se:

Kongl. Maj:ts
till
Sverige och Norrige
Min allernådigste
Konungs och Herres
Troman
Öfverste, Chef för — — — och Riddare
af Kongl. Maj:ts Svärds-orden
Jag
Friherre
gör härmed veterligt, att Jag härigenom till Fourir vid Kongl. — — Regemente constituerat ynglingen — — o. s. v.

— Hvad sa' bond, när han trampa' i klaveret?

"Den stundeslöse".

Hans Maj:t Konungen har — enligt hvad H. H. Erkebiskopen i Kyrkomötets sammanträde sistl. onsdag upplyste — förklarat: att *hans tid för närvarande icke tillåter honom att emottaga Kyrkomötets uppvaktning,* *)

men tillika bedt mötet vara öfvertygadt om att Hans Maj:t *med lifligt deltagande följer dess förhandlingar:*

*) Som behöfver räcka en half timma. *Nisse.*

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Bref från D:r Trögelin till Kongl. Hofpredikanten Gnider.

Högtärade broder!

Jag kom i dag på morgonen att få tag i en af Palmærs små skrifter.

Min bror känner väl till Palmær, han, som var så stor »prestvän»? Jag har alltid tyckt om Palmær, alltse'n jag för många år sedan — det är väl sina tjugo — kom att göra hans bekantskap på en ångbåtsresa från Norrköping till Stockholm. Jag var då bara bruksförvaltare och reste upp i affärer för Stora Jernmalma bruk. Palmær reste till Stockholm såsom riksdagsman för Linköping. Det var en resa, som jag aldrig glömmer. Bland passagerarne var äfven Onkel Adam. Jag minns, huru han och P. skämtade med hvarandra. »Efter du nu blifvit riksdagsman, kommer du väl, i afseende på de kongliga propositionerna, att bete dig som bonden på kyrkostämman?» sade Onkel. »Hur gjorde han?» frågade Palmær. »Jo», sade Onkel, »i en församling, hvars prest stod i ogunst hos sina åhörare, skulle en gång en bonde, efter hemkomsten från sockenstämman, redogöra för grannen sin. — Hvad hade ni för er? frågade grannen. — Åhjo, sade bonden, prosten kom, som vanligt, fram med en hop förslager. — Hvad ville han då? frågade grannen. — Det tog jag ej reda på, svarade bonden. — Men du sade väl »nej»? frågade grannen. — Ja, det kan du lita på, sade bonden. — Och på samma sätt — så slutade Onkel — kommer du väl att bete dig. — På dessa stickord svarade Palmær blott med ett skratt, ty P. var — såsom han sjelf alltid sade — en man, som lät en centner ovett passera, om den var beledsagad af ett halft uns qvickhet, och då han hade med en gammal vän att göra, såsom nu var händelsen, fick ovettet passera för blott en skrupel qvickhets skull.

På samma ångbåt var äfven biskop Hedrén från Linköping, han som min bror minns var högstsalig Carl Johans själasörjare och emottog högstdensammes sista ord här i lifvet. Hedrén ville nämligen tala om Hans Majestäts salighet, men afbröts af denne med infallet: »mon cher Hedrén, parlons plutôt de la banque d'Ostrogothie» — biskop Hedrén var med, säger jag. Då framemot aftonen jag och Palmær hunnit vid en liten tuting knyta vänskapsbandet, pekade P. på biskopen och sade: »Der ser du, min bror, en man, som jag gjort stor orätt. Jag påstod för några år sedan, att han var en »ofjädrad tvåbening» af det vanliga, medelmåttiga slaget, samt att hans upphöjelse till en så vigtig plats inom stat och kyrka, som biskopsstolen är, blott kunde förklaras genom det antagandet, att han hade, likasom en luftballong, stigit för sin tomhets skull. Men nu inser jag mitt misstag, sedan jag fått veta att herr biskopen vid sistlidne riksdag sökt och funnit motiverna för spöstraffets bibehållande — i Kristi evangelium. Den som *der* kan söka och *der* finna dem, måste vara en utomordentlig man.» —

Alltsedan dess har jag tyckt om Palmær, och kommer jag någongång öfver en liten broschyr eller en gammal tidning, der jag upptäcker hans signatur P., läser jag den alltid med förtjusning.

Min bror torde nu kanske invända, att då jag lofvat meddela min bror mina intryck från *Kyrkomötet*, jag ej »håller mig till sak» — men jag ursäktar mig dermed, att jag i så fall gör som många andra mötesdeltagare.

Men, *revenons à nos loups* — hm! *moutons*, ville jag säga!

Vi ha valt utskott; men Victor Rydberg fick ej den äran att vara med — han är ett »utskott» ändå, sade en af de sjelfskrifna till mig, då jag yttrade min förundran häröfver.

Doctor Falck är, skall min bror tro, en äkta evangelisk-lutherska statskyrkans väktare. Han ville, att kyrkomötet skulle anse sig vara *en* man och såsom sådan svärja och förbanna sig på, att *den* kyrkan och dess »symboliska böcker» äro de enda riktiga här i verlden. Hur d:r Falck kunde vilja göra oss några och sextio till *en* man, förstår inte jag; men det är

väl ingen värre konst, förmodar jag, än att göra *en* till *tre* och *tre* till *en*. — Så dumma voro emellertid ej de andra presterna, att de öppet ville understödja detta förslag, fastän de nog annars gerna falka efter tillfälle att få sätta Victor Rydberg och de andra otroshjeltarne i trångmål.

Vi sitta nu på våra ordentliga platser och ej, såsom i början, huller om buller. Biskop Anjou ville ej sitta der de bespottare sitta, sa' han, utan föreslog, att presterna skulle sitta för sig sjelfva, till *höger*, och lekmännen också för sig sjelfva, till *venster*. Men det hade sett för galet ut i förnuftigt folks ögon, och presterna voro kloka nog att låta det der förslaget fara. Men vi sitta ändå efter den prelatensiska rangrullan: först biskoparne, så de andra presterna och sist lekmännen — alldeles tripp, trapp, trull.

Det var nu i Onsdags, och jag satt och hörde på motionerna, den ena efter den andra. Det var varmt och qvalmigt i salen, och då sekreteraren höll på att läsa upp professor Cornelius' motion om att i hvarje stiftsstad må upprättas ett prestseminarium för folkskollärare — somnade jag.

Och jag drömde — drömde att *Yttersta Domen* var när. Vår Herre satt uppe i himmelens sky och skulle döma rättfärdiga och orättfärdiga. Jordens slägter trängdes i ändlösa ringar kring hans thron, och vid skenet af flammande ljungeldar ordnades de af englarne till höger eller venster, alltefter deras gerningar.

Jag tyckte, vi tågade fram, hela kyrkomötet, och ställde oss framför thronen. »Åren I alla här?» sporde Vår Herre. »Ja, Herre», svarade vår ordförande, »alla, utom Doctor Falck, som går nere på kyrkogården och letar efter sitt hufvud.» »Hur kan han leta efter något, som han aldrig haft?» sade Vår Herre.

Och jag tyckte, att alla biskoparne, med herr Anjou i spetsen, sjelfmant spatserade fram och ställde sig främst på högra sidan. Men Vår Herre vände sig till dem med en röst såsom ett dån af mycket vatten och sade: »Hafven I icke läst, att de främsta skola blifva de yttersta? Då I voren herdar för min församling, hur gjorden I då? I hängden på er guldkors och kraschaner, men ödmjukhetens mantal läten I falla! I samladen kring Eder prebendepastorat och stora egodelar och lefden hvar dag kräseliga, men den af edra bröder, som förhöll er era gerningar, förkättraden I och förföljden! Era dagars frommaste man i ert land gjorden I all skada, läten honom med knapp nöd få sitt dagliga bröd och hans enka förnekaden I att få en enda af de smulor, som föllo från era rika bord! I byggden kyrkor och tempel, hvilkas torn och spiror reste sig stolt mot himlen, och likväl kunde den ringaste svala i min skapelse flyga öfver dem! Och de mångtusende som trängdes i dessa tempel, för att söka ljus och kunskap, I räckten dem stenar i stället för bröd! Och I skullen få stå vid min högra sida? Nej, *här* ären I långt ifrån sjelfskrifna . . »

Jag föll åt sidan, slog hufvudet mot pulpetkanten och vaknade. Hvad man kan drömma rysligt, då man nyss läst Palmær och sitter och somnar på Kyrkomötet!

Anders Trögelin.

P. S. Lovisa ber om sin helsning till min högt ärade broder jemte dess fru prostinna. Hon har hela veckan flackat från staden till Ulriksdal, från Ulriksdal till Drottningholm, från Drottningholm till Haga, och från Haga till tusan vete hvart — allt för att följa med och se på den »söte danske kronprinsen.»

Sköna utsigter.

Frun: Store Gud, hvad är det! . . . En full främmande karl i mitt rum — och det midt i natten!

Den främmande: Var inte ledsen, lilla frun! . . . Jag skulle bara säga till på förhand, att fruns man snart kommer hem lite lurfvig — så frun inte skulle bli så förskräckt . . .

Den orthodoxe.

En skön själs bekännelse.

Räknekonsten nog oss säger:
tre är tre och ett är ett,
men den satsen intet väger
mot *vår läras* högre vett.
Ah, den sköna dogmatiken! . . .
Den slår hufvudet på spiken,
när den påstår, att . . . låt se! . . .
tre är ett, och ett är tre.

Presten är ej nog förveten
att, i denna otrons tid,
tvifla på »treenigheten»,
om han *fördel* har dervid.
Nej, han bör ej tvifvel bära
emot kyrkans rena lära.
Sundt förnuft får inte bo
i hans själ, blott *tro* . . . blott *tro*.

Derför tror jag ock på *Satan*
och hans afgrundsapparat.
Ah, det vore dumt att rata'n . . .
Satan är en bra krabat!
Utan honom finge kyrkan
hvarken pengar eller dyrkan,
men nu går det för sig. — Ja,
Fan är f-n så bra att ha!

Men vår älskling får ej vara
ostörd i sitt mörka hus,
ty de arga lekmäns skara
tänder upp så många ljus.
Redan af en dödskall rysning
skälfver kyrkan, ty belysning
tåla ej dess dogmer vid
uti denna ondskans tid.
Solen går och still står jorden . . .
se, det är en afgjord sak!
(Dessa minnesvärda orden
läsa vi hos pastor Knak.)
Men på denna dogm, med flera,
tviflar nu vår tid alltmera,
se'n i mången hädisk skrift
«forskningen» har spridt sitt gift.

Skulle vi predika *sanning*,
ginge kyrkan öfver bord;
nej, en theologisk blandning
passar bättre för vår hjord.
Lögn och sanning i förening . . .
se, det är statskyrkans mening! —
Mycket mörker, litet ljus
höfves *hennes* dunkla hus.

Ljuset bör man sky som pesten,
ty den varan farlig är
för den orthodoxe presten
och hans dogmers hela här.
Blott med bindel för sitt öga
må man skåda mot det höga:
forskning hör ej hjorden till;
den skall tro hvad herden vill.

Men i dessa ondskans tider
man allt heligt störta vill:
kyrkan kämpar heta strider,
endast för att vara till.
Otroshjeltarne och pressen
blotta våra små . . . »intressen»,
och den förr så fromma hjord
tviflar nu på herdens ord.

Bröder, kyrkan är i fara! . . .
dragom derför andans svärd,
för att nederslå den skara,
som vill lysa upp vår verld!
Vi ska' segra . . . det är gifvet! —
Framåt! . . . på vår sköld står skrifvet:
Ingen annan religion
än den orthodoxa tron!

NASUS.

Pennstreck.

3.

Veckans märkligaste företeelse är — danska kronprinsen. Sällan har hufvudstadens qvinnliga befolkning visat sig vara så "lätt på foten" som under de senaste dagarnes många tillfällen att på närmare håll få taga i betraktande prinsessan Lovisas "söta fästman". Man har observerat riktiga "fruntimmersvandringar" till södra bangården, till Ulriksdal, till Drottningholm och till Svea gardes kasern; och detta regementes officerscorps, som naturligtvis öfverallt fått uppvakta sin hedersöfverste, har icke heller kunnat undgå att göra en massa eröfringar, fördelaktiga nog, för att visa att knekten fortfarande icke går af för hackor.

Vi må för resten uppbjuda all vår förmåga att införa hur mycken jemnlikhet som helst, genom att uppställa skarpskyttecorpser i hvar vrå — den privilegierade knektens tapperhet är nu en gång för alla erkänd af det svagare könet, och dermed punkt. Men apropos skarpskyttar så ser det ut som den förestående täflingsskjutningen skulle komma att antaga ganska vidsträckta dimensioner. Mera än 1000 deltagare äro redan tecknade, och insamlingen till priser uppmuntras fortfarande

genom frikostiga bidrag. I dag lördag har i drätselnämndens lokal, två trappor upp å Börsen, öppnats en klubb, der de olika corpsernas medlemmar, de må blifva pristagare eller ej för öfrigt, kunna sammanträffa och skaka händer samt bjuda hvarandra på en liten pris.

En annan prisskjutning, ehuru mera anspråkslös, har man redan nu tillfälle att hvarje eftermiddag klockan 4—6 taga i betraktande uti den af Nisse en gång förut omnämnda skjutbanan i Blå portens trädgård. Det är den bekante skarpskyttevännen, fabrikören Hultman, som derstädes på egen bekostnad uppsatt en paviljong, hvarest han inbjudit hufvudstadens folkskoleungdom att dagligen öfva sig i skjutkonsten. För saken intresserade personer infinna sig då vanligen att se på, huru de unga skyttarne oupphörligt förkofra sig i träffsäkerhet, och för att ännu mera väcka deras håg, göras ofta små insamlingar till priser, från riksdalern till tio-öret, hvilka sedan utdelas efter förtjenst. Två skottaflor äro uppställda, den ena föreställande "Sköna Helena" och den andra "Calchas", och det var minsann inte liten fröjd härom dagen, då en liten tolfårig pys träffade pricken på "Sköna Helena" två gånger å rad.

Såvida man icke föredrager att vara riddare af hr Blags *fyrkantiga* bord, går det så lätt att från Blå porten skutta in till Djurgårdens "Riddarne af runda bordet", och man ångrar sig troligen icke, på hvilketdera stället man kommer "om bord". "Riddarne af runda bordet" gifva alla skäl till den förmodan, att de, genom sina befängda idrotter, skola locka största delen af Stockholmspubliken, huru upplyst den än är, djupt in i "medeltidens mörker". Herr Wallmarks öfversättareförmåga är tillräckligt välkänd, och man kan svårligen tänka sig mera pikanta anspelningar på "dagens förhållanden", än om en "hofmarskalk, som förstår allt", en "öfverkontrollör", m. m., och framför allt, då hertigen Rodomonte, uti hr Bergströms genomkomiska skepnad, utropar: "Man har nedsatt anslaget till min hofhållning, derföre att jag en gång råkade yttra, att *den största sparsamhet bör iakttagas*; det kunde inte tusan tro, att detta sedan skulle komma att gälla mig sjelf!"*) — Mot musiken har jag verkligen hört någon anmärka, att den är för vacker för att vara satt till en text, passande för Offenbach. Stockholmspubliken har nu en gång för alla gett sig . . . Beckman på att dö med "tsing la la" på läpparne.

Om tisdag, den 15 september, öppnas Mindre teatern, under direktion af hrr Josephson & Ahlgrensson. Ett mera lockande invigningsprogram har sällan någon teater uppvisat, och det länder den nya teaterns ledare till så mycket större heder, som alla tre numren, hvilka komma att utföras, äro inhemska. Först skall gifvas en ny ouverture för orkester af Aug. Söderman; derefter följer en treaktskomedi: "Min hustru vill ha roligt", af Joh. Jolin, och slutligen ett tillfällighetsskämt i en akt, kalladt: "Lefve konkurrensen!", af Richard Gustafsson. Lokalen har undergått en fullständig reparation och rymmer nu 1000 åskådare. Parketten består af klaffstolar med rotting, i likhet med Dramatiska teaterns, och schweizerierna, som löpte på salongens begge långsidor, äro tillstängda och förvandlade till klädloger och garderober. Scenen är utvidgad och genom gräfning försedd med ett lämpligt maskineri, som tillåter uppsättandet af nästan hvilka pjeser som helst. Avantscener äro byggda, orkestern genom en särskild ingång afskild från parketten, och tak och väggar äro prydda med porträttmedaljonger och namninskriptioner af såväl svenska som utländska dramatiska författare och kompositörer. Bland sujetterna känner ni redan, att Fr. Deland samt fru Hedin och fröken Gurli Åberg m. fl. äro engagerade, och orkesterpersonalen, hvars direktör är hr Bernh. Fexer, utgöres af 30 medlemmar, bland hvilka finnas sådana förmågor som hrr Lindberg (från Helsingfors), van Eysden, Meissner, Andersén m. fl. För balletterna är hr Selinder ledare, och ett urval af hans bästa elever, samt andra från kongliga teaterns ballettstat, äro antagna. Biljettpriserna indelas i högre och lägre, de förra endast gällande för de aftnar, då lyriskt spektakel gifves af det italienska operasällskapet, bland hvilket märkas damerna Calisto, Cari, m. fl., samt herrarne Bentami, Paolo Lengi, Pantaleone, o. s. v. De högre priserna variera från 2 rdr till 50 öre, och de lägre från 1: 50 till 40 öre. Desslikes har den anstalten vidtagits, att öfverplagg få aflemnas i ett väl uppvärmdt kontor mot en afgift af 5 öre, så att publiken undslipper det ofta missbrukade anspråket på drickspengar med thy åtföljande obehag.

Spektakler komma att uppföras för *hvarje* dag ända till den 15 Juni, och under oktober månad börjas derjemte en serie s. k. Populära Sinfoni-concerter, som skola gifvas hvarje söndags middag kl. half 2 mot en entrée af 50 öre.

Lägger jag nu till allt detta, att underhandlingar äro öppnade för vårterminen med ett franskt opera-comique- och ett danskt skådespelare-sällskap, så tänker ni bestämdt på samma sätt som jag:

När en *Mindre* teater vidtager sådana anordningar, hvad måtte vi icke då komma att njuta af på den *Stora!?*

Nemo.

* Posttidningen har *ex officio* mäst "inlägga en bestämd protest" mot denna "fräcka och råa cynism"; och de sedesamma herrarne i A. B. och N. D. A. ha rodnat upp öfver öronen öfver pjesens oanständighet. — Dylika bevis på vår kritiks uselhet äro af stor fördel — både för pjesen, publiken och — teaterdirektören.

Not af Nisse.

Fruntimmers-mode.

Chignon à la Kyrkomöte.

Edholmiader.

Man torde erinra sig, att de Kongl. teatrarnes båda kapellmästare hrr N. och och S. vid förra spelårets slut uppsades. I anledning af denna uppsägelse infann kapellmästaren N. sig en dag på teatrarnes kansli, för att göra sig underrättad om, huruvida uppsägningen var allvarligt menad, eller om den endast var en fint, för att få tillfälle att sätta ner lönerna. På framställd fråga lärer han af Hofmarskalken erhållit följande diplomatiska svar: »Min bästa hr N., det kan ju inte komma annat i fråga, än att behålla herrarna vid teatern; hr N. är ju en capacité och hr S. — en célébrité.»

Karakteristiker.

Herr Kinmansson är, såsom man vet, just ej så ofta använd — hvarför, det vete himlen. En gång i början på förra spelterminen fick han emellertid en gång en rol, och bland åskådarne i salongen märktes den qväll, han första gången upp trädde i samma rol, en viss fru A—f, som, i motsats till hr K., brukar uppträda nästan hvarje afton. Vid herr K—ns första entrée i pjesen utropade fru A. förundrad till sin granne: »Kors, är den der här vid teatern!»

Sedan allmänheten länge och väl gått och förargat sig öfver det s. k. *Lejas ur* vid Gustaf Adolfs torg, emedan dess missvisningar visat sig vara rentaf olagliga, så har detsamma ändtligen i dessa dagar blifvit lagadt så, att det åtminstone icke mera kan narra folk att komma för sent till ångbåtar, bantåg, o. s. v. Det visar nämligen numera:

ingen tid alls.

Kongl. teaterdirektionen har denna vecka varit riktigt festlig: ena dagen gaf hon *gala*-spektakel för kronprinsen af Danmark, och den andra ett *galla*-spektakel för Kyrkomötet, nämligen: Tartuffe.

En scen ur hoflifvet.

"Prinsen af Athen" befinner sig vällustigt utsträckt på en elastisk bädd, njutande sitt prinsliga "dolce far niente" efter en väl intagen riklig frukost. Han uppvaktas af H. N.*), chefen för hans hofförvaltning.

H. N. Skulle det ej behaga Ers Höghet att för sitt nöje besöka Stockholm under nuvarande möte af E. H:s slägtingar uti Humlegården?

H. H. Prinsen. Buuh! Buuh!

H. N. Jag förstår! Ers Höghet menar, att resan skulle blifva mindre angenäm och föga lönande, då ej någon dekoration kan erhållas i följd af det förargliga stadgandet rörande åldern . . .

H. H. Pr. Muhuhu!

H. N. Mycket riktigt, E. H.! Det är ej utan exempel, att högtstående utmärktheter af en eller annan orsak uppgifva sig senare födda än verkligen är förhållandet. Napoleon och Carl Johan kunna i detta hänseende tjena som förebilder.

H. H. Pr. Bou-bou!

H. N. Lita på mig, Ers Höghet. Jag skall nog arrangera så, att den högsta utmärkelsen skall tillfalla E. H., och det skulle just vara vackert att till de öfriga dekorationer, som E. H. hittills bekommit, äfven erhålla denna. Ers Höghet kan vara försäkrad att jag skall göra allt, så att ingen förebråelse skall riktas mot Ers Höghet.

H. H. Pr. Uuh! Buhu! Buh!

H. N. Ers Höghet menar, att historien och genealogien förvara minnet af den minnesvärda dag, då Ers Höghet såg dagens ljus; men utan att såra Ers Höghet, så tror jag att detta är en sak, som packet föga tänker på, och den som vågar, han vinner.

H. H. Pr. Muh! Muh!

H N. Som Ers Höghet befaller! Jag skall aflägsna mig för att ordna allt till resan och beställa rum för Ers Höghet i Stockholm . . .

*) Hans Nåd, titel begagnad vid prinsens af Athén hof. Skulle någon vilja betrakta det som initialerna till Hjalmar Nathhorst, går det äfven an.

☛ I nästa nummer skall Nisse meddela sina läsare *porträtt och lefnadsteckning af* **Henri Rochefort**, den ryktbare utgifvaren af *La Lanterne*.

Undertecknads *enskilda* adress är numera: Stora Nygatan 37. Hans *post*-adress åter (för bref m. m.) är fortfarande som hittills: Munkbrogatan 6.

J. G. Schultz.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 38. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 20 September 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Motioner,

väckta af

Anders Trögelin,

Th. D:r, sjelfskrifven ledamot af Kyrkomötet.

18.

I sammanhang med min motion n:r 16 får jag vördsamt anhålla om Kyrkomötets åtgärd för utredande af frågan:

I hvad afseende må den på förfalskade bibelställens grund uppbyggda, med kuriösa symboler utstyrda, svenska statskyrkan kunna — med hänsyn till dess representanters hållning gent emot tidsandans *ström* och med särskildt afseende på det förstuckna spelet vid sista ståndsriksdagen — förliknas vid den till uppsynen mörka, men med grannlåt rikligt bemängda, ur stoftet uppåtsträfvande växt, som af lärde botanister erhållit det vackra och passande namnet *Ajuga pyramidalis*, men af den okunniga hopen kallas *kärringkruka?*

19.

Då ordet *prest* numera ej innefattar hvad det egentligen borde, och af allmänheten nästan börjat betraktas med s. k. sidvördnad, så får jag härmed hos mötet föreslå,

att Presterskapet hädanefter antager den mera uttrycksfulla benämningen: *Guds-ords-fodral.*

Collecter,

Mötets svarte medlemmar kärleksfullt tillegnade af A. Tr—g—l—n.

4.

Läsarpresten.

Ögonlocken heligt sänkas,
att ej se en syndig verld:
Här på jorden får ej tänkas
annat än på himmelsfärd.
Allting annat skall man låta
handlöst gå för vind och våg:
man skall läsa jemt och gråta,
som man i en störtsjö låg.

Läseriet bär som pesten
smittan öfver land och haf.
Hvarifrån kom väl läsarpresten,
som man förr ej visste af?
Han beskrifver, så det bränner,
helvetet och svafvel-ån;
då han dem så noga känner,
kanske kom han derifrån.

Hur vi till förnuftet vädje,
grips det af hans mörka lag.
Han har stulit lifvets glädje,
och han stjäl den dag från dag.
Ännu inga ränkor spunnits,
såsom *hans*, på lifvets ban:
ingen läsarprest har funnits,
som ej varit full med fan.

Skapa vill han blott betryckta,
mörda hoppets salighet,
och med namn af *"trones lykta"*
vill han gälla som profet.
Nej! han porten är och trappan
till förderfvets mörka borg;
han är född att mista kappan
och få stut på öppet torg.

Men han vakar, och I sofven —
Svea-folk! gör pinan kort!
Skicka sällskapet till Påfven,
blott att ligan kommer bort!
Låt oss värmas, som af solen,
fritt af religionen än:
rök med enris predikstolen
och gör kyrkan ren igen!

ELIAS SEHLSTEDT.

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Bref från D:r Trögelin till Kongl, Hofpredikanten Gnider.

Högt ärade Broder! Erkepappa ser just ej ut att vara någon profet, men en blick in i framtiden — ja, jag menar ej d:r v. Bergens tidskrift — kastade han, då han i sitt helsningstal yttrade, att "andarne skulle drabba tillsammans och tukta hvarandra." Nog ha vi drabbat samman både här och der, i Strömparterren och på Hamburger-Börs, men att tukta hvarandra har ej kommit i fråga, förrän i Onsdags.

Då skulle vi till att afgöra, om biskoparne, domprostarne och de teologiska lärarne skulle ha rättighet att bli tredubbelt så feta som öfriga presterskapet — d. v. s. om de skulle få behålla sina prebenden.

Alla de sjelfskrifna — utom jag, förstås — ansågo detta förslag vara hardt när likasom synd emot den Helige ande, och alla sade de, att prebendena voro oskiljaktigt förenade med hvad som tillkomme en biskop. En biskop skall vara *ostraffelig*, sa' Björck, han skall vara *ene hustrus man*, sa' Sundberg, *vakande*, sa' Bring, *nykter*, sa' Butsch, *sedig*, sa' An-

jou, *gästgifvare*, sa' Hultman, *läraktig*, sa' Björling, *ingen drinkare*, sa' Genberg, *icke bitter*, sa' Annerstedt, *icke sniken efter mera vinning*, sa' Flensburg, *icke girig*, sa' Beckman, och *icke trätosam*, sa' Erkepappa — och på alla dessa grunder (läs Paulus, 1 Tim. 3: 2, 3) ville de ha qvar sina prebenden, annars kunde de ej vara riktiga biskopar. Prof. Ribbing, rådman Björck och general Björnstjerna, de stora kättarne, sade, att innehafvarne ej kunde sköta sina prebendepastorater som de borde; men detta var en evinnerlig osanning, försäkrade biskop Bring. Förmodligen tänkte biskop B. dervid på sin farbror, prof. Ebbe Sam. Bring, som första gången han predikade i sin prebendekyrka, tilltalade de hedervärde Bjäreshög- och Axie-gubbarne med följande ord: "Posito, mina herrar, att det finnes en Gud,"—hvilket riktigt "tog" åhörarne, dels för det de fick heta herrar, dels derför att han sa', det var *tvärsäkert*, att Gud fanns — och en annan gång, en Palmsöndag, predikade öfver "Nattvardens dialektiska betydelse;" eller på professor Engeström, som trakterade Hardeberga församlings-boar med en utläggning af "några fel och brister å fariséernas rättfärdighet;" eller kanske på en viss annan professorlig prebendeinnehafvare — jag tror, han lefver ännu — som en gång hade till predikoämne: "Judas Iskariot, en rättfärdig man, men oförsigtig och således lika misskänd som olycklig," och i samma predikan använde det nätta komparationsexemplet: rättskaffens, rättskaffsnare, rättskaffsnast.

Min högtärade bror anser sitt pastorat nere i Småland vara godt, och det är det också, bevars, men hvad är det ändå mot de skånska prebende-församlingarne — och jag undrar aldrig på, att biskop Flensburg och professor Warholm ville ha dem qvar, denna »evangeliska institution», som den senare kallade dem för, (rådman Björck sade tvärtom och kallade prebendena för en *katolsk* institution) naturligtvis ej för sin egen räkning, utan för *kyrkans* skull. Och lilla doktorn från Wexiö, han, som engång botade Lovisa för tandfluss, bror minns, han höll med alla biskoparne och sa', att innehafvarne af prebendepastoraten mycket väl kunna sköta dem. Doktorn hade känt en lektor i grekiskan, sa' han, som i 20 års tid både predikat, döpt, vigt och begrafvit sina församlingsboar; men doktorn glömde att tala om, huru den der lektorn hunnit sköta sina grekiska lektioner.

I nära 6 timmars tid »tuktade» vi hvarandra, men se'n orkade vi inte med det längre, utan Erkepappa och vi alla voro belåtna med att komma till votering. Först skulle vi ha en kontraproposition, ty, ser bror, det ar alldeles nödvändigt, anser Erkepappa, och han lagar alltid att vi ha en sådan — men det var den här gången ej det lättaste att få tag i den rätta, ty Erkepappa tyckte alltid, att vi sa' *ja*, fast vi skreko *nej* så mycket vi orkade. Men till slut fingo vi en, och se'n började vi votera, hvilket går så till, att vi springa i skock rundtomkring Erkepappas stol och knuffa hvarandra i ryggen. Voteringen utföll — har bror sett på f-n förr? — så, att prebendepastoraten gingo all verldens väg, sörjda och saknade af alla biskoparne, landshöfdingen i Kalmar, lilla doktorn från Wexiö och ett par till, summa 17 reservanter. Ja, det var ju sjutton!

Vi fingo knappt tid att äta middag, förrän vi skulle på eftermiddagsplenum, men aldrig har jag med större nöje offrat upp lilla middagsluren, ty vid detta plenum var det som Victor Rydberg kastade in sin bomb (prestedens afskaffande) hvilken höll på att skrämma slag på allesammans presterna . . .

Biskoparne och många af de andra tyckte inte, att den dagen var »glad», och ville inte om aftonen drabba tillsammans vid virabordet — men jag hade lika roligt för det, ty hvart jag kom, fick jag skålar och tal, för det jag ej burit mig åt som de andra »sjelfskrifna».

Anders Trögelin.

Blås ut ljuset!

(En huslig scen.)

Grefvinnan vill gå till sängs och har gifvit sin kammarjungfru lof att göra detsamma. Ljuset står ännu och brinner på nattduksbordet; men då hennes nåd vill släcka det, för att sänka sig i armarna på en rosenskimrande dröm om den souper, hon nyss bevistat, märker hon med förskräckelse, att Lisette glömt bära in — ljussaxen.

— Den flickan är då alldeles oförlåtligt försumlig! — säger hennes nåd för sig sjelf. Hon förtjente verkligen, att jag väckte henne och lexade upp henne; men som jag i qväll är vid godt lynne, så får det vara . . . Men ljuset? hur skall jag bära mig åt för att släcka det? Med fingrarna? Fidonc! . . . Nej, jag skall *blåsa* ut det!

Hon blåser; men som hon har en s. k. karpmun, d. v. s. en sådan, der öfverläppen skjuter långt framom den undra, så går luftdraget nedåt i st. f. på ljuslågan.

— Puh, puh — det vill inte gå! — puh! — Nej, jag inser det klart, det der är ett göromål för sämre folk . . . men det är inte mer än rätt åt mig . . . jag hade inte bort nedlåta mig till att försöka . . . (ropar) Lisette! Lisette! (kammarjungfrun kommer) Hör på hon, slarfva, hur kan hon tourmentera mig och sätta mig i en sådan ovärdig situation . . .

— Jag förstår inte, hvad nådig grefvinnan menar . . . — stammar Lisette förlägen.

— Förstår hon inte, att hon glömt bära in ljussaxen? Hur skall jag nu få ljuset släckt?

— Jag skall genast springa ner i köket . . .

— Nej, hon stannar qvar här! Jag har föresatt mig, att ljuset skall *blåsas* ut . . . Var så god och blås, hon!

Lisette blåser; men som hon har en något »venstervriden» mun och håller ljuset midt för ansigtet, så går luften på sned, förbi ljuset.

— Puh, puh, det går inte! . . . men — det hör inte till min tjenst, och jag är inte van vid att stå och *blåsa* ut ljus . . . Jag ber hennes nåd att få gå efter en ljussax — eller också ropar jag på Johan . . .

— Ja, gör det, ty ljuset skall *blåsas* ut, och inte släckas med sax!

Lisette går efter Johan, betjenten, som inkommer.

— Kära Johan, blås ut ljuset! — säger grefvinnan. Lisette har glömt ljussaxen och kan omöjligt blåsa ut . . .

— Nej, det tror jag rasande väl! — säger Johan — hon är ju snedmynt!

— Åh, vet jag visst! — invänder Lisette harmfullt, med en knyck på nacken — snedmynt kan han vara sjelf! . . . Hm! . . . har en hört på maken! . . . Vet han hvad? Jag har tjent på så många ställen, och hos mycke finare herrskaper än han, och jag har varit kammarjungfru åt båd' fröknar och grefvinnor . . . och . . . och många slynglar till betjenter har jag också råkat ut för . . . men se, aldrig (gråter) har någon förut sagt mig sådan skandal, som att jag är snedm . . .

— Hvad vill det här säga! — utropar grefvinnan — Hvad är det för käbbel, och i min présence! Johan blåser genast ut ljuset!

— Ska' ske, fru grefvinna! — svarar Johan. — Blåsa ut ett ljus, hm, det måtte

vara en smal sak! . . . (Sätter ljuset framför munnen, men är olyckligtvis sned-

mynt, åt höger) Puh . . . puh . . . nej, det går inte! . . .

— Nej, det går inte! — infaller Lisette spetsigt — och vet han hvarföre? Jo, för det han är snedmynt . . . han, dumbom der!

— Men det *ska'* gå! . . . — puh, puh . . . nej, ljuset är som det vore förgjordt! . . . Om fru grefvinnan tillåter, så skall jag släcka det med den ljussaxen, som vår Herre gaf mej, när jag kom till verlden. (Gör en rörelse som för att släcka ljuset med fingrarna) . . .

— Vänta! — afbryter nådig grefvinnan lyssnande — jag hör grefven komma!

Grefven inkommer, klädd i nattrock, tofflor och en mun med ovanligt framstående underläpp: en s. k. »lifspust», som gör att vädret, som kommer ut genom munnen, går in genom näsan, och dymedelst gör sin innehafvare »odödlig.»

— Hvad står på? — frågar grefven.

— Åh — svarar grefvinnan — Lisette har glömt lägga fram en ljussax. När jag då vill, att ljuset skall *blåsas* ut, kan hon inte, och skyller se'n på att det inte hör till hennes tjenst; då jag naturligtvis sjelf inte kan befatta mig med något så simpelt, så skickar jag bud på Johan — men det är samma malheur . . .

— Jaså, ja jag ser nog, hvad det är för fel hos hvar och en . . .

— Comment? — utropar grefvinnan stött — du menar väl inte . . .

— Seså, hör, på mina barn! När man vill blåsa ut ett ljus, så kommer det an på, hur man håller det. Se på mig!

(Sätter ljuset framför munnen, men hans olycksaliga stora underläpp gör, att luftdraget går uppåt och ej kommer åt ljuset) Puh . . . Puh . . . nej, Gud hjelpe mig, det går att blåsa ut det!

— Visst ska' det väl gå! — Johan, spring efter Sara!

Sara, köksan, kommer.

— Vill Sara vara snäll och blåsa ut ljuset? Det är ett . . . ett vad, som vi hållit om att det inte *kan* blåsas ut . . .

— Kan då inte? Jo vasch, hva då kan! Si här! (Spänner ut kinderna och blåser ut ljuset.) Så ska' då tas!

— Tack, kära Sara! Gonatt nu, mina barn!

Fruntimmers-mode.

Toilette för Skarpskytte-skjutfester.

Edholmiader.

Den unge talangfulle kammarmusikus N—t hade, uppå derom af Kongl. teaterdirektionen framställd önskan, under sommarferierna dels komponerat, dels arrangerat åtskillig ballettmusik, hvilken han nu vid terminens början hembjöd direktionen. Herr af Edholm behagade emellertid finna det begärda priset alltför dyrt. Komponisten invände häremot, att det var precist detsamma, som han hittills städse erhållit för arbeten af lika art och omfång. Förste direktören förblef dock obeveklig och bjöd ett belopp, så ytterst lågt, att det knappast motsvarade kostnaden för notutskrifningen. Med skäl förtretad öfver en så långt drifven nidskhet, utbrast vår musiker: »I så fall kan ju herr hofmarskalken lika gerna hålla mitt arbete till godo för intet.» Förste direktören etc. etc. reste sig härvid helt hastigt, räckte komponisten handen och yttrade förbindligt: »Tack, tack, min bäste herr N.! Om alla visade sig lika oegennyttiga, så skulle teaterns affärer snart vara reparerade». –

Och hofmarskalken af Edholm behöll med god smak den present, kammarmusikus N. var nog obetänksam att erbjuda.

Nisse!

Uti ditt i föregående nummer gifna exempel på huru en Furirsfullmakt ser ut, borde, till undvikande af misstag bland Friherrar, efter: »Jag Friherre» ha stått:

Axel Gre:son L . . . . . *d.*

Då man från att icke kunna göra något, plötsligen sättes i stånd att göra Furirer, är det i sin ordning att man uttryckligen säger, att detta sker, emedan man är Friherre.

Pennstreck.

4.

Ett *pennstreck* kan ofta nog' vara ett *fult* streck, säger man; men att äfven *genistreck* förekomma i den vägen, kan ingen förneka. Hvad tyckte ni t. ex. om Victor Rydbergs motion i onsdags om afskaffandet af "presteden på de symboliska böckerna"? Känner icke hvarje för den fria forskningen öppet sinne sig liksom genomiladt af en frisk luftström midt i den orthodoxa qvafhet, som för närvarande råder, och månne man icke kan antaga, att det lugn och den humanitet, som genomgår den s. k. otrosstiftarens hela skrifvelse, är ett fult streck i räkningen för dem hvilka genast skulle ha önskat ett tillfälle att få sin egen galla i jäsning, för att med ett enda streck kunna öfverkorsa hvarje motion från det liberala lägret?

Det är dock för märkvärdigt, att på samma gång som det första kyrkomötet är samladt, ha vi äfven härstädes ett möte af skarpskyttar, dessa folkfrihetens män, till hvilka kyrkans tjenare, eller, rättare sagdt: *herrar*, alltid haft ett så skarpt horn i sidan. Men hur tiden gått, ha de senare likväl nödgats fila af *hornet* betydligt och stoppa *pipan* i prestsäcken, som, efter hvad det påstås, dock icke får någon botten, förrän "Gudsmännen" sjelfva krypa ned i den och ett starkt rep knytes till om öppningen. Ett sådant rep skulle måhända vara ett ännu värre *streck* i räkningen än det ofvan nämnda.

I morgon, söndag, försiggår den stora prisutdelningen och kommer troligen att öfvervaras af en ofantlig menniskomassa, såvida icke hösten, som, att döma efter åtskilliga tecken, redan tycks vara kommen, hedrar denna jemnlikhetens fest, der all slags börd bör åsidosättas, med en allt för stor *nederbörd*.

På aftonen har Stockholms skarpskytteförening inbjudit de främmande skyttarne till ett festligt samqväm på börsen, och det skall just bli roligt att se, om det dervid inträffar, såsom vid de föregående skyttefesterna, att "pristagarnes skål" kommer liksom "på sladden", som man säger. För ett par år se'n var denna skål till och med på vippen att blifva bortglömd för de andra högst vigtiga skålarne för "konungen", "hertigen", "arméen", m. fl., såvida icke en handlande, hr Rising, tagit mod till sig och tyckt det vara en temligen besynnerlig festtillställning, der egentliga föremålet för festen betraktades som en bisak.

Men efter jag kommit att tala om *priser*, kan jag icke underlåta att begagna mig af tillfället, för att uttala min stora aktning och beundran för de begge *Pricer*, som för närvarande locka hela Stockholmspubliken ut till Manégen på Djurgården. Sällan har man väl i en circus fått skåda tvenne sådana verkliga artister som dessa bröderna *Price* äro, och det förvånar mig sannerligen att pressen i allmänhet icke egnat dem någon större uppmärksamhet. Ingen, som bevistat en föreställning af hr Hinnés sällskap, kan bestrida att hrr P. alltid varit *pris*tagarne för aftonen, just derföre att de alltid förstå sättet att "taga *publiken*". Man vet icke, hvilket man mest skall beundra hos dem: deras utomordentliga mimik, deras plastiska akrobatik, deras sanna komik, eller deras originela sätt att göra musik. I korthet sagdt: hela deras teknik är alldeles för magnifik, för att jag icke härmedelst skulle vilja framställa en supplik, att den erhölle ett litet kapitel af vår

Mannen med Lyktan.

Det torde icke bland Nisses läsare finnas någon, som icke känner, på hvad grund den man, hvars bild han här ser, med ens — inom några veckor — blifvit dagens lejon i verldens stad; och de flesta torde genom utdrag i andra tidningar ha lärt närmare känna både mannen och hans lykta, hvars röda sken gör en Louis Napoleon så ondt i ögonen.

Henri Rochefort är född 1830, son af markisen Rochefort-Lucay. Ännu för icke så många år sedan hörde han — förunderligt nog — till tjenstemännen under Seine-prefekten Haussmann, och var derefter intendent vid ett konstmuseum, tills han kastade sig in på den publicistiska banan: först i »Charivari», så i »Nain Jaune» och sedan i Figaro, till hvars utmärktaste och bäst (med 2,000 francs i månaden) betalte medarbetare han länge hörde*). Kanhända skulle han ännu varit qvar i denna tidning, om icke dess redaktör, Villemessant, måst på grund af en s. k. varning uppoffra honom. Det är denna omständighet, som man närmast har att tacka för uppkomsten af Lyktan (»La Lanterne»)

Lyktan är ingen vanlig tidning. Den är ett häfte på 64 små, glest tryckta sidor med rödt omslag, och utkommer hvarje lördag i en upplaga, hvars storlek till en god del får tillskrifvas den kejserliga regeringens egna, ofrivilliga puffar derför. Innehållet utgöres af korta artiklar, åtskilda genom en liten lykta. På stilen torde följande lilla utdrag vara ett tillräckligt prof:

»Att lägga band på min personliga

Henri Rochefort.

frihet är detsamma som att släcka Lyktan, hvilken icke är något annat än jag sjelf. Regeringen har dock i sin makt ett osvikligt medel att förmå mig frivilligt släcka den. Må eder ärorike kejsare begifva sig af från Tuilerierna — och jag skall med egen hand slå min Lykta i kras!»

Han visar derpå, huru Lyktan, trots alla försigtighetsmått af den kejserliga polisen, skall, hvar den än tryckes, bana sig väg till Frankrike, till Paris — framförallt till soldaterna i kasernerna. »Ni må vända er till Europas regeringar och begära min förvisning» — tillägger han — »I skolen då bli tvungna att vända er till minst 15 olika regeringar, och af dessa skola bestämdt de 14 skratta er midt upp i ansigtet!»

Detta skref Rochefort i Lyktans n:r 14, som utkom i Brüssel den 29 aug. För de 13 föregående numren hade han blifvit dömd till lika många månaders fängelse jemte 10,000 francs i böter. På denna dom — öfver hvilken han sedermera besvärat sig, med Jules Favre till advokat — svarade han med sitt bekanta n:r 15, hvari han på det obarmhertigaste lät Napoleon III schavottera med sina egna tal och yttranden *före* den 2 December 1851.

Dylika motståndare äro, det måste man medgifva, mycket obehagliga. Och om vederbörande tappat hufvudet för dem, så är detta i sjelfva verket mindre att undra på. De bevisa, liksom andra »lyktgubbar», att *»det finns någonting ruttet»*.

*) Rochefort har äfven egnat sig åt dramatiken, dock, såvidt vi veta, endast såsom "medarbetare." Så är han t. ex. gemensamt med A. Wolff författare till skämtet *Mannen från Södern*, hvilket 1862—63 gafs på Södra Teatern.

charmanta konstkritik, sak samma under hvilken rubrik.

De egentliga teaternyheterna för veckan äro: Mindre teaterns invigning, Dramatiska teaterns upptagande af 'Didier" och — danska kronprinsens öfvervarande af 'Herr Perrichons resa". I "Didier" har hr Swartz ånyo häfdat sitt rykte som en utmärkt skådespelare, och det har han redan fått svart på hvitt på i tidningarne; men det hindrar likväl icke att hrr Josephson & Ahlgrensson stå fast vid sitt valspråk: 'Lefve konkurrensen!", som de nu i flera dagar haft uppklistradt på knutarne. De lära nämligen också ha för afsigt att gifva "Didier", som jag hört berättas, med hr Ahlström i titelrolen. — För öfrigt kommer 'Lefve konkurrensen!" — en pjes, som, trots sin goda tendens, är *illa skrifven* — att redan om måndag efterträdas af en fransk enakts-komedi: "Aurore's träskor."

I afseende på danska kronprinsens besök på Dramatiska teatern, skulle jag vilja göra den anmärkningen, att det inte är riktigt artigt af orkester och publik att så der drifva med en främling, genom att stämma upp: "Bevare Gud *vår* kung!"

Men bort med kungligheten — och lefve teatern!... Om jag icke missminner mig, råkade jag genom ett föregående "pennstreck" att föreslå ett s. k. "teatermöte", som i mera än ett afseende kunde vara af stor nytta. Jag uppställde derjemte några frågor att af mötet diskuteras och lofvade slutligen att till ämnet återkomma. I följd deraf har jag nu roat mig med att uppteckna några flera frågor i samma väg, och här följa de:

På hvad grund kan det märkliga förhållandet försvaras, att till och med de mest erkända sceniska artister, då de skola uppträda i olika karakterer, visserligen för hvarje rol förändra kostym, maskering, gång och åtbörder, men sällan eller aldrig — *rösten?*

När en scenisk artist, äfven i den mest uppsluppna farce, sätter sig öfver det s. k. hvardagsspråket, och aldrig säger till exempel: *å* utan: *och; vi ska'*, utan: *vi skola; vi kan*, utan: *vi kunna* o. s. v. — bör detta tagas såsom bevis på ett aktningsvärdt bemödande att höja språket, eller blott såsom en s. k. "dramatisk uppstyltning"?

I hvad mån kan den jemförelsen anses träffande, att en opera-sångare eller sångerska, hvilken betraktar den dramatiska aktionen såsom en bisak, är att likna vid en — uppdragen speldosa?

Är den s. k. rol-sjukan, som ofta röjes inom teatrarne, en följd af ett varmt intresse för konsten, eller månne den icke kan anses ha temligen lumpna orsaker?

Hvad uppoffring för konsten har kritiken rättighet att fordra af den skådespelare, som alltid utom scenen begagnar mustacher, och som just derföre aldrig uppträder *på* scenen *utan* sådana?

Inom hvilken klass af konstidkare råder den största rangskilnaden?

Då det finnes kritiker, som af skådespelarekonstens idkare ovilkorligen *alltid* fordra "idealisering" på scenen, men det likvisst för en dramatisk artist finnes uppgifter, som måste lösas sannt och *naturtroget* — huru månde konstnären då bete sig?

När således af en skådespelare yrkas "idealisering" äfven inom det rent hvardagliga dramat, skulle han icke kunna hemta någon lärdom af följande facta:

1) På en landsortsteater uppfördes "Rika morbror", af Blanche. Första akten var slut, och ridån skulle just gå upp till den andra, då teaterföreståndaren märkte, att en af matroserna ("rika morbrors" f. d. kamrater, som enligt författarens mening böra vara riktigt genomluttrade sjöbussar, klädda i höga becksömsstöflar, "sydvester", med mera dylikt) var iklädd fina blanklädersskor, hvita shirtingsbyxor, en elegant röd sidenhalsduk, sammansatt med en briljant kråsnål, en liten kokett halmhatt, guldringar på fingrarne o. s. v. — "Hvad f-n nu då!" — utropade direktören — "har herrn nånsin sett en simpel sjögast, som seglat verlden rund, utstyrd på det der viset?" — "Nej, men jag kan ju få föreställa en rik sjökaptensson!" — svarade aktören. — "Aha", — inföll direktören lugnad — "herrn vill *idealisera!*"

2) På samma teater spelade samme skådespelare en gång en poliskonstapel, som skulle arrestera någon. "Fy tusan!" — utropade direktören på generalrepetitionen — "herrn bär sig så rått och klumpigt åt som den der konstapeln — herrn, som eljest alltid bjuder till att idealisera!" — "Jaså, jag förstår", — svarade aktören — "herrn vill att jag ska' ta rolen som om jag vore *öfverkonstapel!*"

Huru förklara det fenomenet, att *blonda* aktörer och aktriser alltid på scenen uppträda med *svarta* ögonbryn?

Hafva de s. k. amatörsspektaklerna af *la haute volée* höjt eller i sjelfva verket sänkt skådespelarekonsten?

Om det påståendet, att "skådespelarekonsten är den svåraste bland all skön konst", är en sanning, kan väl detta vara orsaken till att det i den vägen finnes så godt om *dilettanter?*

Hvaraf kan det komma sig, att den sceniska artisten, ehuru bland alla slags konstnärer mest angelägen om att blifva föremål för den offentliga kritiken, likväl har lättast för att känna sig *"förolämpad"* af densamma?

NEMO.

Hans Maj:t Konungen yttrade i sitt bekanta svar på Kyrkomötets anhållan om audiens, att han med lifligt *"deltagande"* följer dess förhandlingar. Uttrycket är väl valdt; ty *deltagande* är just hvad man egnar olyckliga och betryckta.

Offenbachs bekanta operett: *Förlofningen vid lyktsken* lär på kejserlig »nådig befallning» vara förbjuden att uppföras i Paris.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 39. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 27 September 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan
N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm
på tidningens
kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

KYRKO MÖTET

Sedan mötet nu godhetsfullt lemnat sitt »bifall» till Riksdagens *beslut* om prebendepastoraternas försvinnande, lärbiskop *Flensburg* hafva erhållit mötets uppdrag att hålla en sorts begrafnings-predikan öfver de nämnda feta brödstyckena (hvilka emellertid vederbörande innehafvare naturligtvis icke släppa ifrån *sig*, d. v. s. i *sin* tid.) Till ingångsspråk vid denna predikan lär vara utsedt:

»Omgjorder eder, och gråter, I prester; jämrer eder, I altarens tjenare; går in, och ligger i säcker, I mins Guds tjenare; ty både spisoffer och drickoffer är borto af edars Guds hus». (Joel, 1: 13.)

Statskyrkan.

Parodi. *)

Jag bor i dystra salar,
rundt om på jorden,
dit sällan någon sanning
trängt med sin stråle.
Jag hatar dem som tänka:
förnuftets söner,
som böja knä för ljuset,
det jag föraktar.

Min glädje är att dväljas
i midnattsmörker;
jag trampar andens gröda,
jag kufvar själar;
jag leder folket vilse
från ljusets kungsväg,
och fröjdas, att det ryser
för mina dogmer.

Dock tål jag äfven dagen,
när »glad» han skiner
på mina svarta kämpars
tätt slutna leder.
När »andans svärd» de svinga,
flyr frihetshopen,
ty för det svärdet darrar
hvar »lekmans» hjerta.

»Hvad vill du med din renhet,
du milda lära?» —
se, uti mina armar
har re'n du vissnat! —
»Hvi forskar du i »källan», *)
förmätne yngling?» —
För sekler sedan har jag
den källan grumlat.

Der gick en man bland folket,
en otroshjelte,
som på Rénan sig stödde
och Parker äfven . . .
ett pastorat så präktigt
jag gaf åt tviflarn . . .
hur skönt! Han straxt förnekar
förnuftets välde.

Jag hatar filosofen,
ty med sin fackla
han söker att belysa
mitt dunkla tempel.
Jag kan ej rycka blosset
ur tänkarns händer;
dock . . . mot *mitt mörker* båtar
hans fackla föga.

Tidsandan vill mig störta;
jag ler åt sådant:
än sitter mitran stadigt
uppå min hjessa.
Låt otroshopen rasa!
Låt pressen larma! —
Det onda är odödligt,
liksom det goda!

NASUS.

*) Förf. menar naturligtvis: parodi på "Jätten" af Tegnér, och icke att t. ex. *Statskyrkan* är en parodi på *Kristi* kyrka — eller någonting ditåt? *Korrektur-Nisse.*

*) "Böckernas bok".

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Bref från D:r Trögelin till Kongl. Hofpredikanten Gnider.

Högt ärade Broder!

Nu skall jag säga, att på de här åtta darna så ha andarna riktigt drabbat tillsamman och tuktat hvarandra. Onsdagar och lördagar, som vi först kommo öfverens om, ha inte velat räcka till för oss.

I lördags så var det fråga om huruvida man skulle ha rätt att skicka en stackars prest hvilken församling som helst på halsen, alldeles som man skickar ett stadsbud hvart man behagar. D:r Widén tyckte synd om dem (de *andliga* »buden», förstås) och Ruus härifrån staden sa' rent ut, att han aldrig hade tagit någon »elfva» (så kallar man här prestkragarna) på sig, om han inte varit säker på att få lefva Herrans glada dagar just

i Stockholm. Lyckligt för honom så var Storkyrkoförsamlingen för en tre år sedan så lifvad, att större delen sjöng: »Jag vill ha Ruus!» — och så fick han sin vilja fram. Och nu höll han, som sagdt, med Widén om att det var synd och skam att *tvinga* en pastorsadjunkt (det högre presterskapet har sina köttgrytor fastare placerade) att fara och predika för hvilka bondsjälar som helst, långt upp i vildmarker till och med, der det kanske inte finns en enda treflig familj att umgås i och är långt till stad.

Dumt nog glömde han åberopa till stöd hvad sjelfve Petrus, som minsann inte hade för fet lön, sagt: »Presterna, som äro ibland eder, förmanar jag: föder Guds hjord och hafver akt på den, icke nödigt, utan sjelfviljande, icke för slem vinnings skull, utan af en god vilja!» (1 Petr. 5: 1, 2.) Det hade nog slagit an på församlingen och gjort en annan utgång på saken.

Min högtärade broder vet nog, att det finns *andliga* protektionister lika väl som »verldsliga», och att de förra också anse allt möjligt »skydd» för sig nödvändigt. Sandberg, han är protektionist han, och vill inte, att man skall ta ifrån statskyrkan »det lilla skydd», som hon ännu har qvar mot »frihandeln» med Guds ord. Jag tyckte, det var riktigt synd om gubben, när han talte om hur det en gång hade kommit en så'n der kolportör till hans församling i det fredliga Småland och tjusat till bönderna med sina predikningar, så att inte en »själ» ville gå till Madesjö kyrka och höra på doktorn, utan *han* fick predika för tomma väggar. Nog är slikt en styggelse, och detsamma tyckte bl. a. Ruusen med; men vi andre, vi sa' som så: »Lefve konkurrensen!» — den, som har så dåliga varor att bjuda på, så han inte tål vid den, han får skylla sig sjelf — och dervid blef det.

Jag vet inte, om min bror känner biskop Björck. Han synes så from och beskedlig, och aldrig ser man honom ute med de andra »sjelfskrifna» på verldsliga ställen. (Ja, bror ska' inte tro, att inte man kan få se dessa på dylika ställen; jo, bevars! Så t. ex. såg man härom dagen inte mindre än 4 guldkors omkring bränvinsbordet på Hamburger-Börs.) Biskop Björck sitter hemma hos sig, då han är ledig från mötet; men om man tror, att han då är försänkt i »hvilan i Gudi», bedrar man sig — han sitter i stället och förargar sig öfver skarpskyttarne, de ogudaktiga ynglingarne och männen, som lära sig om söndagarne att försvara fosterlandet, i stället för att supa och spela kort eller ligga och sofva. Vet bror, hvarföre han det gör? Jo, det skall jag tala om. Se, Björck tillhör den grad af vårt statskyrkliga frimureri, som kallas Schartauanism, och han lärer ha aflagt ett heligt löfte att skydda alla de bröder, som höra till den graden, och hämnas dem, ifall de få påskrifvet af verldens barn. En gång, vet bror, blef han af kungen ålagd att ge »den gruflige brodren» i graden, prosten Holmqvist, en skrapa, men i stället bugade han sig sju resor för denne och kysste på handen.

Nu har en af de förnämsta i graden, som är biskopens egen prebendepastor, fått plikta för det han inte velat läsa upp kungörelser om skarpskyttarnes söndagsexercis, och derföre blef han arg och hans biskop med, och så blef det som det står i visan: »Det var två... hm, hm, som lade råd» — och i lördags väckte biskopen motion om att »detta skarpskytteväsende, som är af djefvulen», såsom en annan broder i samma grad en gång sa' på ett prestmöte, skulle inskränkas.

Biskop Beckman tyckte, att det skulle vara ... så bra, om man bland alla andra komitéer i detta välsignade land också fick en korrekturläsare-komité, d. v. s.: en komité, som bara skulle läsa korrektur på alla katecheser, psalmböcker, o. dyl. Men det gick inte. Vi tyckte, det finns alldeles nog med komitéer ändå, och *läsare*-komitéer finns det också, utan att man särskildt behöfver göra en *korrekturläsare*-komité *).

Sent i lördags qväll gjorde vi 4 domprostar. Ser min högtärade bror, Kongl. Maj:t hade bedt oss göra om domkapitlen, och det gjorde vi också mycket riktigt. Nu hade vi förut tagit bort alla prebenden, men för säkerhetens skull så repeterade vi detta med hufvudstäderna i de 4 stiften, som stå sist på rangrullan — d. v. s. i Statskalendern — näml. Kalmar, Carlstad, Hernösand och Wisby, och lofvade dem, som skulle bli kyrko-

*) Den skulle väl i alla fall icke få använda t. ex. borttagnings-tecknet? *Sättar-Nisse.*

D:r Trögelin får ett nytt bevis på att Sveriges hufvudstad icke är en småstad.

(En person synes å quaien invid norra slussbron sysselsatt med draggning. Åskådare samla sig efter hand, och deras antal ökas minutligen.)

En mångelska: Hvad i Jesse namn, ä dä di draggar efter? dä ä väl en som hoppat i å dränkt sej, kan ja' tro! (Till Trögelin) Söta herrn lilla, hva' ä' dä' för'en?

D:r Trögelin: Jo, min bästa fru, förhållandet är nämligen, d. v. s. egentligen detta, att jag som nyligen är ankommen, icke kan hafva äran afgifva något bestämdt upplysande svar på fruns ärade fråga. Troligtvis är det något, som ska' opp, det tror jag mig med säkerhet kunna påstå.

En sjåare: Äh, dä' ä' nå'n kärng som dränkt sej, för att hennes gubbe inte vela' bestå henne med tockeu der kluns bak i nacken, kan jag tro! Sir ni inte, att dä' ä' någe' som sitter fast i kettingen? Dä' ä' krenolin, förstår ni! (till en person, som söker tränga sig fram) Vet hut, å buffas lagom, ni får nog ändå si like', när di får oppet.

En annan röst: Äh du min store, hva' han drar! Tänk om krokarna huggi' fast i hufve' på den arma varelsen!

En tredje röst (andäktigt): Ja, herre Gud, man vet aldrig sin ända här i lifvet!

Sjåaren: Den sitter innanför krenolin, å krenolin sitter i kettingen, dä' ä' hva' ja' säjer!

Tredje rösten: Å tig han, drulle! Ska' han stå å drifva med en ihjeldö' menniska!

Trögelin (medlande): Mitt herrskap, vi ska' lugna oss något litet; snart kommer det till katastrofen, och då få vi se. I Paris, mitt herrskap ...

En åkare: Äh håll mun, tjockis! Vi ska' si henne här, å inte i Paris! (till den draggande) Dra på han dernere, för ja' ska' strax köra!

Trögelin: Jag vill bara påstå, att i Paris, så .... nej si, nu syns det något svart ...

(Ett gemensamt »ah!» utstötes, blandadt med ett och annat »herre Gud!»)

Den draggande (som uppdragit en — råttfälla; till den församlade menigheten): Nå, har ni glott nog nu? Här har ni likkistan, men likena ligger qvar.

(Mannen hade gått ned för att dränka i sjön ett par råttor, hvilka om natten blifvit fångade i husbondens magasin. Under detta sitt bestyr hade han tappat fällan, som fastnat i den under vattnet spända jernkettingen — och detta hade under en halftimmas tid upptagit det vetgiriga Stockholms ögon och tankar).

herdar i de städerna efter biskoparne, att de också skulle få säte och stämma i domkapitlet. Men det tyckte inte Sondén var nog. »Ska' de der kyrkoherdarne sitta i domkapitlet, så ska' de, ta mej . . . bror B., *också heta domprostar*, liksom vi andra!» — »Äh, hvad ska' det tjena till? Det är bara att understödja titelsjukan!» mente vi andra. »Jo! säger jag!» »Och vi med!» instämde några. — »Nej! säger *vi!*» — »Votering!» — Och så voterade vi om det utomordentligt vigtiga ämnet, och med 33 mot 15 fick de der 4 städerna utsigt att också i framtiden få den stora äran att ega domprostar.

Kungörelserna ha vi tagit bort ur kyrkorna, så att hädanefter behöfver inte bror stå och predika om att Anders Persson vill sälja oxar eller att Per Anderssons Lotta tappat bort sin krinolin. Men hur man skall bära sig åt i stället, för att låta folket få reda på kungörelserna, det var en alltför verldslig sak för oss att bestämma — utan det får kungen hitta på. »All eder omsorg kaster på Honom», tänkte vi.

Delsboprosten Landgren ville, att kontraktsbibliotheker skulle finnas öfverallt i riket, så att de unga prestmännen skulle få studera, men detta ansåg mötet vara detsamma. D:r Landgren sa' inte, hvad det skulle vara för böcker i de der bibliothekerna, men det skulle väl vara lite af hvarje, kan jag tro, allt efter prästernas smak. Här i Stockholm finns en ung prest, som brukar i sina predikningar röra in »gröt och mjölk» och sådant der, och för hans räkning borde man då köpa in Cajsa Warg eller Gustafva Björklund.

Och bibelkommissionen, skall bror tro, fick sig i onsdags påskrifvet af Victor Rydberg, för det den låtit det förfalskade stället: 1 Joh. 5: 7 — (som jag nämnt i ett par motioner) — om de tre vittnena i himlen, stå qvar i sin öfversättning. Domprosten Torén och Erkepappa, som båda sitta i den der kommissionen, riktigt småskämdes. Den förre skylde på att han var »bortrest», när förfalskningen blef qvar i öfversättningen, den senare kom också fram med en dylik ursäkt.

Biskop Björck, liksom domprosten Torén, ville ha qvar den gamla (och som Torén så gerna brukar uttrycka sig) »kära, dyrbara, sanna, goda, sköna» mesopotamiskan i Bibeln: »lifsens ord» och »lagsens verk» och allt det der, för annars, sa' han, kunde inte gamla gummor förstå Nohrborgs postilla och Schartaus kateches. Det var väl en af biskop Björcks gamla gummor, hon som sa', när hon läst igenom hela Bibeln, att hon hade begripit alla ord, utom två; hon kunde nämligen omöjligt inte förstå, hvad »flintosten» var för en ost, eller hvad det kunde vara för en pels, den der »vidskepelsen».

Men mitt bref har blifvit så långt, att jag nu måste i största korthet omnämna: att pastoralexamen förklarats icke oumbärlig för kyrkans bestånd — sedan undertecknad erinrat mötet om salig Fahlcrantz' qvicka yttrande i samma ämne: »man läser till pastoralexamen på samma sätt som till maten: *fort och illa*» —; vidare att presterna i Stockholm inte behöfva gå omkring med påskböcker o. dyl., och ändå få mest bara »påskrifvet»; och att långkatechesen är på väg åt . . . Hernösand, alla landets drängar och pigor till ogemen förnöjelse.

Anders Trögelin.

På Myntet, efter gjutningen af Carl XII:s staty.

D:r T.: Hvad nu då! Ska' Carl XII vara klädd i *pelsrock!* Det tror jag inte att svensken kommer att tycka om. (Mengel förstås, som begriper allting bättre än »allmänna opinionen», kommer naturligtvis att försvara äfven detta) . . . Men Carl XII i *pels!* Nej, träffar jag min vän Molin, så ska' jag minsann fråga, hvar han fått det ifrån, att Carl XII var en frusen stackare! Långt inne i Rysslands vintrar, det må då så vara; men som staty i Kungsträdgården . . . nej, det blir en farlig bältespänning med allmänheten, är jag rädd . . .

På Patti-concerten.

D:r Trögelin, hvilken af sina »kära, dyra, sanna, goda, sköna» (skulle prof. Torén säga) pligter såsom ledamot af Kyrkomötet varit hindrad att i tid tänka på en bättre plats till concerten — och biljetter såldes, som man vet, endast på *ett* ställe — har icke lyckats erhålla annat än en ståplats i ett sidorum. Han hör visserligen föga och ser ännu mindre; men det kostar också icke mer än *två* rdr.

— Ah, Patti! — utropar han i alla fall förtjust.

— Hvad behagas? Har herrn apathi för det här? — infaller en lång, ljuslockig Göteborgs-witzare.

En jemförelse.

I en gammal Gustavians bref till en vän läses, med anledning af Carl Kullbergs då nyss utkomna roman: *Gustaf III och hans hof*, följande, som icke torde vara utan sin udd, då man jemför *förr* och *nu:*

»Som alla författarens målningar äro löjliga, framställer han kungen *duande* baron Armfelt, som han dock alltid kallade *baron.* Han duade endast unga pojkar, för hvilkas uppfostran han sjelf sörjt, för öfrigt ej ens sina lakejer. Jag hörde honom en gång, när kammartjenaren var borta, ropa åt en simpel lakej: »Vill ni vara så god och göra det och det!»

Men — Gustaf III:s tid var ju också belefvenhetens, äfven i hofcirklarne. Sedan den tiden har man »å högre ort» helt säkert gått betydligt — framåt.

Vår allbekante »professor» WyBromander har nyligen uppträdt i Westerås med sitt bokhålleri, åtföljdt, som vanligt, af de grannaste (för hr professorn sjelf naturligtvis främmande) tacksamhets-attester i tidningarna. Ja, sjelfva den annars sansade Länstidningen har blifvit smittad af förtjusningsfebern och utom en egen storståtlig eloge *) äfven framburit följande qväde, i hvilket Nisse tror sig, utan fara för misstag, men icke utan en viss sorglig känsla, igenkänna en i Westerås bosatt, välbekant skalds lifliga, stundom (såsom här) alltför lifliga fantasi:

Till Professor Wy Bromander.
(Från tacksamma lärjunginnor.)

I konstlös drägt går fram den blyga sången
och tackar Dig i dag uti vårt namn;
från varma hjertan, varma läppar gången,
den tömmer diktens rosor i din famn.
Ty Du förtjenar dem: Ditt nit, Din lära
mång' riklig skatt har åt vår ungdom skänkt,
och derför vi dig älska, vi dig ära,
som städse hugfullt verkat, ädelt tänkt.

Du öst utöfver oss med fulla händer
utaf din kunskaps, kärleks rikedom;
och så du verkat uti många länder,
med blicken blott mot målet. Stark och from,
du gått som en Apostel öfver jorden

*) Se här ett prof på den: "Till sist tro vi oss ega någon rätt att uttala vår kommuns innerliga och vördnadsfulla tacksamhet för hr Bromanders besök i vår stad och den goda gerning, det fruktbärande dagsverke han nedlagt på vår ungdoms förkofran och insigt i ett för dess eget och samhällslifvet så vigtigt kunskapsämne. Det är i sanning både i vår tid och vårt land en vacker, men sällspord, företeelse att se en man, redan långt öfver midsommarsolståndet i lifvet och som redan väl förtjent den hvila, som är det redliga arbetets lön, med ett sådant lif, en sådan värme och en oegennytta, som söker sin like, stå fram och verka, oförtröttadt verka, för det mål, han med djupaste allvar och kärlek sig föresatt. Så tjenar man ock bäst sin Gud. Ett sådant lif är en dagligen fortsatt gudstjenst. Vi för vår del känna ingen bättre, och i en sådan anda nedkalla vi Guds välsignelse öfver den ädle menniskovännens lif och verksamhet." (!!!)

och utsått nyttans frö i unga bröst,
och, fastän mången gång otackad vorden —
ditt arbets säde var din ålders tröst.

Din arbetsvecka ibland oss är slutad,
och resklädd, offerklädd i dag du står
mot hyendet af rena uppsåt lutad,
i morgon bort mot nya värf du går;
Du ädle menskovän! — hur verlden glömmer
och dömer omildt i sin sjelfviskhet,
Ditt namn bland sina skönsta minnen gömmer
det jungfruliga hjertats tacksamhet.

Pennstreck.

5.

Hör, stormen den hviner i knuten!
se, gräset blir gulblekt och skämdt!
man skiftar i blått omkring truten,
och hjertat det känns så beklämdt,
och vätan går genom surtouten —
det duggar jemt!

Och löfven falla; och solen är en riktig raritet, när den på några minuter tittar fram bakom molnen; och gatsmutsen sätter stora plumpar på damernas strumpor och på herrarnes pantalonger à la tricot; och vedskepparne höja "björken" med femtio öre pr famn om dagen; och stadsbuden ge gathörnen på båten och placera sig i stället i portgångarne; och flugorna sätta sig icke längre på våra näsor, utan krypa in i väggspringorna och taga sig en liten lur på åtta månader; och inga getingar dricka oss till ur punschkuporna; och inga blomsterrabatter dofta emot oss; och inga smultron finnas på matsedlarne; och det blir dystert både i Kungsträdgården och i sjelfvaste Strömparterren — hu! *det är höst!*

Lyckligtvis har herr Lagergren hittat på ett sätt att hålla oss qvar inom sin vackra anläggning; ty hur det än är, har väl sällan det "Drummondska kalkljuset" varit mera välkommet än nu under — kyrkomötet. Visst är det sannt, att det finnes en och annan bräcklig hjerna, som inte tål vid för mycket upplysning, och som, under inverkan af hr L—s åtta kalkljus, tycker sig se "sju solar på en gång"; det bör derföre icke förvåna någon, om man, efter slutadt plenum i andra kammarens lokal, från något af "parterrens" toddykotterier får höra utropet: "Gånge denna kalken ifrån mig!"

Man försöker emellertid att bortglömma höstrusket så mycket som möjligt. Om man inte längre kan göra den hygglige hr Blanch till viljes och sitta utanför hans kafé, för att lyssna på hr Dilles utmärkta orchester, så skuttar man in i Berns' salong, för att applådera "skånska husarsextetten", hvars medlemmar äro ena "huggare" att blåsa bra, och "svenska nationalsångarne", hvilkas repertoire dock, märkvärdigt nog, *minst* upptages af svenska nationalmelodier. Om man inte mera finner behag uti att sitta och spisa på Hasselbackens veranda, så går man upp till frimurarnes förgård, numera, efter källarmästaren på stället, omdöpt till "*Hummel*gården", och äter en af de omtyckta enriksdalers-middagarne. Och när man känner sig bedragen i hoppet, att hr Hinné, sedan han först gifvit sin *sista* och så sin *bestämdt sista* representation, skulle ytterligare gifva sin *oåterkalleligen sista*, tager man igen skadan i Mindre och (mindre) Kongliga teatrarnes salonger, samt framför allt på hr Ullmans Patti-concerter.

Det är också inga vanliga artister han presenterar för oss, denne hr Ullman; och fastän han, såsom en värdig elev af den store Barnum, på förhand låtit oss förstå, att Carlotta Pattis sångregister "börjar der andras sluta", innehålla hans puffar dock ej mera öfverdrift — än som lätt går i folk.

När dessa rader läsas af Nisses publik, har den tredje concerten redan försiggått, men att huset, såsom vid de två första, varit utsåldt, vågar jag på det högsta betvifla. Det är så nära flyttningen, då hyran skall betalas, skall jag säga, och i allmänhet ha vi stockholmare intet särdeles öfverflöd af det riksdalersspecies, som kallas specieriksdalrar. I värsta fall går det ju an, att hr Ullman, i likhet med hr Hinné, annonserar en recett för — *direktören*.

Direktörerna Josephson och Ahlgrensson hafva redan visat en aktningsvärd omvexling i repertoiren, senast genom upptagandet af komedien: "Vårt tjenstfolk", under titeln: "Herrskap och tjenstfolk" bekant från hr Roos' direktörskap på gamla Djurgårdsteatern. Pjesen innehåller lifliga musiknummer, samt är glad och skrattväckande — och det är ju alldeles i publikens smak.

På Djurgårdsteatern gifves om måndag sista spektaklet för denna saison: "Storhertiginnan af Gerolstein." I thorsdags firade "Pariserlif" sitt guldbröllop, och nästa söndag lär hr Zetterholm ämna börja sin vintersejour på Söder.

Om den stora skarpskyttefesten på börsen i söndags har ni troligen inhemtat fullständig kännedom genom de dagliga tidningarne. Smeden och pristagaren hr Lindberg skulle jag dock vilja tillråda att smida medan jernet är varmt och förena sig med de Göteborgsskyttar, som med första afresa till Danmark, för att deltaga i den täflingsskjutning, som der kommer att anställas. Hr L—s säkra bössa skall bestämdt blifva en god *sparbössa*

"Den största sparsamhet bör iakttagas!" är för resten fortfarande valspråket för dagen, och att det noga efterföljts, kommer nog att visa sig på de billiga kontributionssedlarne, hvarmed vi ungefär vid det här laget ha hopp att blifva undfägnade. Den olycksdigra tiden torde således vara förbi, när till och med de mest trogne och "underdånige" sällade sig till oppositionen, åtminstone en gång om året: den dag, då de uppvaktades med debetsedeln.

NEMO.

"Hvad säga de fredliga vårdar?"

Vid hvardera ändan af den nya vackra Riddarholmsbron ha i dagarna blifvit uppställda tvenne *grafkors*, som se mycket sorgliga ut. »Hvad skola de der betyda?» har man frågat sig,

— De ha naturligtvis kommit dit, för att påminna de svarte, när de gå till och från kyrkomötet, om alltings (således äfven statskyrkans) förgänglighet! — har en menat.

— Ånej; de stå ju här vid *sammanbindningsbanan;* förmodligen är det meningen, att det skall stå på dem: »*Här hvilar Stockholms handel.*» — sade en annan.

— Jaha — sade en tredje — så är det på det ena korset. Men eftersom de tillika stå på den här granna bron, ska' ett annat ha denna inskrift: »*Här hvilar den goda smaken*».

— Och eftersom sammanbindningsbanan är ett så billigt nöje — inföll en fjerde — så kan på ett kors sättas: »*Här hvila 6—7 millioner.*»

— Och — yttrade en femte — för att föreviga minnet af Rikets Ständer och vårt hundramannaråd, som också ha en del i »äran» af den här tillställningen, så sätta vi på det fjerde och sista korset: »*Här ha de vise tappat hufvudet.*»

Sedermera har man satt upp lyktor på korsen, troligtvis för att inbilla folk, att de skola vara lyktstolpar. Lyckas icke! *Grafkors* är det, det syns klart; lyktorna skola blott göra inskrifterna lästiga, när det »ser mörkt ut» för Herr Stockholm. Och hvad de än skola afse — Statskyrkan, Stockholms handel, vederbörandes smak eller förstånd — det blir ändå alltsammans aldrig annat än ett — *lysande elände.*

Bra ordineradt.

Damen: Ack, herr doktor, jag är så sjuk, så sjuk...

Doktorn (som känner sin patient): Bara hvila, min nådiga, ingenting annat än hvila behöfs...

Damen: Ack jo, herr doktor... det gör det visst... vill ni inte vara god och se på min tunga...

Doktorn: Ja, äfven den... fattas ingenting annat än hvila!

En korrespondent till *Aros* anför ett märkligt yttrande af enkedrottning Josefina om hennes söner, att nämligen »Carl gör allt för att bli impopulär och Oscar allt för att bli populär, utan att någondera lyckas». — Sannt till senare hälften, men visst icke till den förra.

Uti staden G. begrafde, för några dagar sedan, en fattig man sin hustru. Då efter begrafningen mannen frågade presten, som förrättat jordfästningen, huru mycket han begärde för sitt besvär, svarade denne i det han smilande klappade enklingen på axeln: »Jag vet, min bästa ni, att ni inte är snål; 5 rdr för mitt besvär, 4 rdr för graföppningen och 1 rdr till klockarn, summa 10 rdr, är den lilla skärf, hvarmed jag vill låta mig nöja.»

Rebus.

P Å

Uttydning i nästa n:r.)

SÖNDAGS-NISSE kostar i prenumeration för årets sista qvartal (Oktober—December):

i Stockholm . . . . . kr: 25;
i Landsorten . . . . . kr: 38.

Af årets föregående qvartaler, utom af det första, kunna fullständiga exemplar erhållas till vanligt pris, som ses vid titeln.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 40. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 4 Oktober 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor;
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

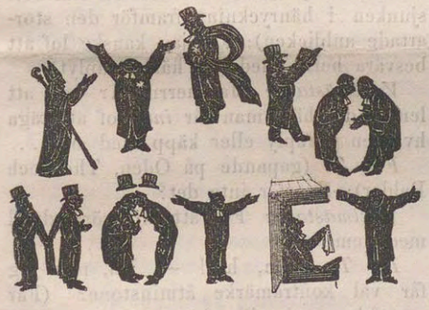

Motioner,

väckta af

Anders Trögelin,

Th. D:r, sjelfskrifven ledamot af Kyrkomötet.

20.

Då Kyrkomötet vid sin början förgäfves anhöll om nåden att få i underdånighet uppvakta Hans Maj:t Konungen, enär sådant tyvärr icke kunde af Högstdensamme beviljas, i anseende till de ytterst dyra och påträngande landsfaderliga omsorger, hvilka då och allt sedermera upptagit Hans Maj:ts tid; men då Kyrkomötet omöjligt kan skiljas hädan, utan att på ett eller annat sätt hafva gjort sin underdåniga afskedsuppvaktning; alltså får jag härmed vördsamt föreslå:

att Kyrkomötet behagade besluta om en underdånig adress till Hans Maj:t Konungen med lika underdånig anhållan att *fortfarande* få vara i Kongl. Maj:ts nåd och ynnest inneslutet.

Om remiss till mötets presterliga utskott — nej, medlemmar anhålles.

Collecter,

Mötets svarte medlemmar kärleksfullt tillegnade af A. Tr—g—l—n.

5.

Den heliga Brigittas omdöme om presterna.

»De äro som njuponrosens frukt: fager och röd utanpå, men inuti full af orenlighet och stickande fjun. — — Hellre gifva de hundra mark för verldens ära, än en penning för min skull; hellre tala de hundra ord för verldens heder, än ett endaste för min. Mitt lidande sky de som gift. Dock glömma de mig icke helt och hållet; nej, de göra mig till en afgud, de tillreda en guldkalf af hvad som hörer mig till. — — — Alla de 10 budorden äro sammanfattade i det ena: *hit med penningar!* — — — De äta draf af svintråget och trampa kronan under fötterna; de utspotta hveten och tugga kliorna; de lösa andra från rep och binda sig sjelfva med länkar. De äro de ödmjuka! Ja, ödmjuka som Lucifer; när de rida ut på stolta gångare, rida djeflarna på dem sjelfva och hånle. De hafva tappat den nyckel, med hvilken de skulle öppnat himmelriket för den eländige; men den, som öppnar helvetet, den älska de och gömma innerst på bröstet i den finaste sindal. Och dock, jag utvalde dem framför alla englar och älskade dem; jag böd dem stå tålmodiga som lam, fasta som murar, djerfva som riddare, snälla som ormar, blyga som jungfrur, rena som englar, brinnande i kärlek som bruden mot sin brudgums famn. Men de hafva vändt sig bort; de hafva blifvit vilda som ulfvar, vacklande som den lösa stenen; som tjufvar gå de i mörkret.»

Ofvanstående återfinnes i F. Hammerichs: »Den hellige Birgitta og Kirken i Norden», samt är dessutom intaget i prof. Gust. Ljunggrens arbete: »Bellman och Fredmans Epistlar.»

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Bref från D:r Trögelin till Kongl. Hofpredikanten Gnider.

Högt ärade Broder!

Bland oss andra gentila kyrkmötes-karlar, med eller utan teol. doctorshattar, sitter en bonde, en äkta skåning. Han har ännu inte ens lagt sig till bonjour, som eljest »landtbrukarne» alltid göra, då de komma hit upp till riksdagar och möten, och inte har han heller låtit mustacherna växa, hvilket annars också brukas. Han heter Ola Bosson Olsson och ser så from och beskedlig ut. Men ytan bedrager — ty, kan bror tänka sig, karlen har vågat motionera om biskops-embetenas indragning! Bror minns kanske, hvad det väckte för en uppståndelse, då en *grefve* för några år sedan vid riksdagen kom fram med samma hädiska förslag — och hvad skulle det inte nu blifva, då en *bonde* vågade detsamma! — Men inte blir det något af med denna motion, isynnerhet sedan domprosten Strömberg, som är måg till en biskop och sjelf tänker bli biskop, i måndags snäste till Ola Bosson för »det okyrkliga uti att framlägga en dylik motion för *kyrkomötet.*»

Tänk, om våra biskopar ej skulle finnas! Hur tror bror det då ginge med stiftenas själavård — isynnerhet med bi-

skopsvisitationerna, hvilka grefve Hamilton (som är den förnämaste af oss alla och aldrig räcker fram mer än två fingrar, ej ens då han helsar på *mig*) härom dagen försäkrade hade det mest välgörande inflytande på församlingarne? Jag minns nog biskopsvisitationen hos bror för tu år se'n med det hejdundrande kalaset, då H. H. biskopen släppte en stekt kyckling på fru hofpredikantskans gredelina sidenklädning, och konsistorienotarien tappade sina glasögon i såskoppen. Nog hade det ett »välgörande inflytande» på mig, fast jag hade digestion i 4 da'r efteråt och hade tappat 20 banko på vira.

Då *vår* biskop går till sina fäder — så sent som möjligt, hoppas jag — kan bror vara säker på att ha *min* röst till hans efterträdare; ty nu ha vi beslutat att låta äfven lekmän få någonting att säga vid biskopsval. Biskoparne tyckte, detta var rysligt — några af dem visste nog med sig sjelfva, att hade lekmännen haft röst då de valdes, kanske de inte nu burit sina gyllene kors.

Biskop Björcks begäran, att vi skulle förbjuda skarpskyttarne att exercera om söndagen, kunde vi inte gå in på alldeles. Victor Rydberg, Björnstjerna och jag bad mötet taga sitt förnuft i dess helhet tillfånga; men i detta fall voro Caiphas och Pilatus — orthodoxien och läseriet — vänner, och ett förslag af grefve Hamilton blef emottaget, att skarpskyttarne, om de äro ute på en söndag, inte få exercera under tid, då allmän gudstjenst hålles. Förmodligen komma gossarne att använda den tiden till frukostrast.

Vår psalmbok skall göras om, för den innehåller semipelagianska saker — hm! minns bror, att H. H. biskopen vid ofvannämnda visitationskalas kallade »halfvan» för en »semipelagianare»! — sade några, och rådman Torpadie höll med dem. Rådman Torpadie är så poetisk af sig, vet bror, och alltid då han talar om »kyrkan», talar han som en juvelerare, och han tyckte väl, att psalmboken var för litet grann, och ville ha en af de gamle psalmerna qvar, t. ex. n:r 131, v. 3 och 8:

"Efterlåt mig mitt hjertas sinn,
du klare *jaspis* och *rubin*,
din kärlek stor och blida:
och intryck honom, att jag är
en lem i din församling kär,
ett refben af din sida.
Efter dig
längtar mig,
Gloriosa,
Coeli rosa,
sjuk och sund,
min sår hela i alla stund.

"Gifver ock Gud den sköna skrud,
som han lofvar sin kära brud,
och Esaias skrifver:
Dermed hon honom täckes bäst,
som Aron, Guds öfversteprest,
den alltid stadigt blifver;
Saphir, Jaspis,
Amethister, Hyacinther,
ädla stenar,
dem då ingen kan förmena."

Jag sjelf yttrade mig ej i psalmfrågan, ty jag ville ej »upptaga tiden genom vidare diskussion»; men inom mig tänkte jag på Holbergs anmärkning, att, fastän man håller det för oanständigt att inför en verldslig herre andraga sitt åliggande i sång, sådant deremot anses för ganska passande med hänsyn till Gud, samt på H:s berättelse om huru en kammartjenare vid ett hof, hvilken yttrat ofvannämnda tänkesätt, blef af pagernas hofmästare klandrad, emedan hofmästaren höll psalmsång för en trosartikel och ansåg kammartjenaren, eftersom denne talade deremot, för en gudlös sälle. En morgon, då kammartjenaren hade ett ärende till hofmästaren rörande pagernas behof, framförde han detta ärende på följande sätt:

Högädle herr hofmästare!
Thig beder jag, att pagerne
med stöflar icke glömmas.
The gamle äro ve och ack! —
så slipade från tå till klack,
att nya måste sömmas.
Therföre,
herre, se
till the arma.
Thig förbarma;
ty på slute
sitter hela foten ute!

»Är han galen?» frågade hofmästaren. Den andre svarade: »Herr hofmästaren kan ej tåla, märker jag, att jag *sjunger* fram mitt åliggande; *men vår Herre, han får hålla sådant tillgodo.*»

Biskop Flensburg stod i thorsdags och höll tal en lång stund om att inte lekmän skulle få välja biskop, och sa', att han visste sig »stå i strid mot allmänna opinionens strömning», men som han sade det, började en hund uppe på läktaren skälla, och biskopen blef just som lite konsternerad. Detta påminner mig om en episod från senaste prestmötet i Göteborg, som jag hört berättas af en vän derifrån. Hunden Mufti, hvilken lärer varit inom sitt slägte lika förnuftig som hans husbonde är det inom sitt, bevistade i sällskap med nämnde husbonde detta möte. Mötet klagade öfver »tidens otro» och »tidens ondska»; Muftis husbonde svettades, och Mufti sjelf visade tänderna åt de svarta, men teg, ända tills en af dem skrek, att skarpskyttarne hörde djefvulen till — då upphäfde Mufti ett skall, som öfverröstade hela mötet, och det behöfdes 8 vaktmästare till att köra ut honom. — Mufti är nu död, men det var visst en kusin till honom, som apostroferade biskop Flensburg i thorsdags.

För öfrigt talar man om, att grefve Hamilton genom sitt uppträdande på kyrkomötets specimenerar till att — i någon tid, förstås! — bli erkebiskop. Bror kanske tror, att, fastän grefve H. varit ecklesiastikminister, det inte går för sig att han blir biskop, alldenstund han varit militär. Det betyder ingenting. I dagarne har en artillerilöjtnant fått tillåtelse att prestvigas, och han slutar väl som regementspastor, allraminst. — Den bekante grefve Fr. B. v. Schwerin hade i sin ungdom varit militär; men prestvigdes sedan och blef prost i Sala. Det hände sig en gång i nämnde stad, att några officerare varit på en glad middag och kommo att gå förbi kyrkan. Det var Lördag, och komministern hade något att syssla i sakristian, hvarföre kyrkdörren stod öppen. Officerarne gingo in och, uppspelta som de voro, togo de en sväng omkring i kyrkan. Prosten, grefve Schwerin, som fick höra talas om detta uppträde, kallade till sig komministern och gaf honom en allvarsam skrapa derför, att han ej afstyrt ett sådant oskick. »Men hvad kunde väl jag göra», ursäktade sig komministern, »de voro allesamman grefvar och baroner, och hur lätt kunde inte någon af dem i morgon eller öfvermorgon vara min förman!»

Vi ha i den här veckan drabbat mycket flitigt tillsamman och tuktat hvarann nästan hvarenda dag, och bara vi inte ville prata så mycket, säger Erkepappa, kunde vi få slut i nästa vecka. Vidare härnäst! Lovisa beder om sin helsning till bror jemte familj. Hon sitter nu, så ofta vi ha plenum, på diplomatiska läktaren och stickar strumpor, men att hon förstår något af allt det lärda, vi tala, derpå tviflar

Anders Trögelin.

Trögelins vandringar genom Nationalmuseum.

I vestibulen.

D:r T. (aflemnande sitt paraply till vaktmästarn, under det Lovisa står försjunken i hänryckning framför den storartade anblicken): Får jag kanske lof att besvära herrn med det här paraplyt?

Vaktmästarn: Ja, herrn får lof att lemna det här; man får *inte* lof att taga hvarken paraply eller käpp med sig . . .

Fru T. (gapande på Oden, Thor och Balder): Hvarför inte det?

Vaktmästarn: För att inte göra odygd med dem . . .

D:r T.: Hm, hm! — Nå, men jag får väl kontramärke åtminstone? (Får ett sådant och vill gå.)

Vaktmästarn: Ursäkta, men det ska' betalas entrée . . .

D:r T.: Hvafalls? Ska' folket *betala* för att få komma in i ett hus, som det sjelf eger?

Vaktmästarn: Ja, i dag är det 1 riksdaler — pr person, förstås!

D:r T.: Åh, det må jag då säja, är skamligt! Hm . . . Jag tycker sannerligen, att man fått betala så pass mycke till den här byggnaden, så man åtminstone

borde få gå dit *fritt!* Hm! Så'nt der knussel brukas då inte utrikes — det vet jag!

Fru T.: Söta gubbe, bråka inte! (pekande på Balder) Hvem är det der?

D:r T.: Det är oskuldens gud . . .

Fru T.: Oskuldens? Jaså, *Klen!* — han, som byggt muséet . . . jaha, jag ser: han står så artig, alldeles som om han sa': »var så god och stig på, mitt herrskap!»

Vid Endymion.

Fru T.: Hvad är det här för en, du, som ligger så der — usch!

D:r T. (tittar i katalogen): Jag skall se efter . . . n:r 1 . . . Endymion . . . (läser upp katalogens text) . . . Hör du, det var märkvärdigt!

Fru T.: Ja, men så »ovåligt» han ligger! . . . Men se, Anders! (pekar på ett å väggen öfver Endymion sittande oxhufvud) Hvad är det du, Anders?

D:r T.: Ja, det står inte i katalogen; men jag har hört, att det sitter här för att föreställa *den sansade kritiken* . . . den lär vara hitkommen från Filipstad . . .

I egyptiska afdelningen.

D:r T.: Ser du på dom roliga figurerna . . . ser du hvad dom har i nacken?

Fru T. (knäpper ihop händerna andäktigt): Ja, Herre Gud, så märkvärdigt! Tänk att dom hade skinnjong allaredan på den tiden!

D:r Trögelin får ett tredje bevis på att Sveriges hufvudstad icke är en småstad.

(Efter kl. 1 på natten.)

D:r T.: Förb— bra uppfinning, de här ficklamporna, som man får för 1 riksdaler! *) I den här sta'n *släcker* dom gasen på nätterna — bolaget förtjenar för lite, bevars, för sta'n betalar inte nog för gatlysningen — det syns på debetsedlarna! Och när jag kommer hem i trapporna, så har jag visserligen *haft* gas der till kl. 10 — men hvad har man för godt af det, när man aldrig kommer hem förr än vid den här tiden!

*) I hr Aug. Kjellgrens bod. St. Nyg. 6.

"Qvadratiskt."

I *Taxa och ordning för Norrköpings stads åkare,* af Konungens Befallningshafvande i Linköpings län fastställd d. 11 Juni d. å. och införd i Norrköpings Tidningar n:r 113 för 22 d:s, har § 1 följande märkliga lydelse:

»För körslor, som af stadens åkare förrättas, erlägges betalning med 4 öre Riksmynt för hvarje qvadrat *), förbi hvilken lasset framköres. Är qvadrat genomskuren af gränd, räknas densamma i allt fall icke förmer än en qvadrat. Bro, som öfverfares, samt torg anses lika med en qvadrat; och beräknas de qvadrater, vid hvilka på- och aflassning sker, tillsammans för en sådan. Uppstår tvist om åkarelönens belopp, varde den uträknad efter den farbara väg emellan på- och aflassningsställena som kostar minst. För minsta körning betalas 20 öre.»

Nog är denna anordning beqväm! Eller hvad säger borgmästare Eklund, såsom man påstår, författaren till *Stockholms* snillrika åkaretaxa?

*) Qvadrat — hvad man i hufvudstaden och alla andra städer benämner *qvarter.* — Förutom flera *månghörniga* "qvadrater", består sig det mathematiska Norrköping med en qvadrat af triangulär form, hvilkens officiela namn är "Trehörningen". — *Qvadraten Trehörningen!* . . . det är ju mathematikomen en styggelse och landtmätarenom en galenskap!

Ny stads-ekonomisk upptäckt.

Öfver våra hundrade tyranner och kommunalskatterna svär hvarenda menniska nu för tiden. 3 rdr 90 öre på bevillningsriksdalern nästa år, i st. för 2 rdr 5 öre — det blir nära dubbelt mot förut. Komma hvart man vill, så hör man klagovisor, och här och der mumlar en rabulist åtskilligt om *skattevägran, stadsbankrutt, rikscession* m. fl. dylika ruskiga saker.

Nisse har, som nog alla veta, en naturlig fallenhet att ta sakerna lätt. Det är dock icke sagdt, att man behöfver vara lättsinnig för det. Debetsedeln har säkerligen ännu aldrig kommit någon att dra på munnen, och tanken derpå, att nästa års griper ändå djupare tag i plånboken, än någonsin tillförene, kan göra den gladaste fysik i verlden surmulen. Sjelfva Nisse gick alltså och hängde läpp en tid bortåt. Men en dag i början af veckan fick han lyckligtvis se en lång »ledande» i Dagens Nyheter, under rukrik: »Stockholms stads budget för 1869», och döm om hans öfverraskning, hans förtjusning, då slutet af artikeln innehöll följande upplysningar, som på det mest slående sätt bevisa hufvudstadens finansers — *dåliga* ställning, tror läsaren kanske? nej, mitt herrskap, tvärtom: *blomstrande* ställning, och hvilka upplysningar — Nisse är derom lifligt förvissad — skola af hvarje skattdragande emottagas med jubel — (kursiveringen har Sättare-Nisse tagit sig friheten göra) —:

»Då under nu löpande år denna kommunalskatt *ej inbragt i Stadskassan mera* än omkring 296,000 rdr *för hvarje bevillningsriksdaler,* har för den beskattning, som nu skall beslutas, den år 1867 gjorda beräkningen måst *nedsättas,* så att *hvarje bevillningsriksdaler* af Beredningsutskottet nu antagits komma att inflyta med *300,000 rdr.*»

Nisse funderade några ögonblick, om allt detta icke kunde vara ett litet skämt af Dagens Nyheter. Men hvarje skymt af tvifvel om uppgifternas fullkomliga sanningsenlighet försvann, då han samma afton fick se artikeln aftryckt i det allvarsamma Nya Dagligt Allehanda, beledsagad af dennas egen redaktions ampla rekommendation.

300,000 rdr för hvarje bevillningsriksdaler! Summan af 2:dra artikelns bevillning utgjorde år 1867: 346,427 rdr 14 öre. Stockholms Stadsfullmäktige få alltså hädanefter att svänga sig med omkring 103,928,100,000 rdr rmt.

»Då må f-n gå sorgklädd längre!» säger Hamlet.

Pennstreck.

6.

Första oktober ingick med en hvirflande dans af snöflingor. Det kändes liksom litet besynnerligt, när man, efter väl förrättad flyttning, vaknade på sitt nya ställe och stack ut hufvudet genom fönsterventilen, för att inandas frisk luft, och med detsamma erhöll en ansenlig portion af det der hvita, kylande moset, som vår Herre i sitt stora laboratorium rör ihop åt oss ibland, när han vill hushålla med svafvelstickorna och inte tycker det löna mödan att hålla sina preparater i upplösningstillstånd, genom att längre elda på under ångpannan.

Emellertid ha hvarken vi eller gatstenarne blifvit "mosiga" för det, och vi skulle kunna ha hopp

att ännu någon tid få, blanka och skinande skutta fram på våra trottoarer, likasom på ett nybonadt golf, såvida vi nämligen icke hade att fröjdas åt en gatuförvaltning, som alltid passar på att under våra fotsulor lägga en hel hop besynnerliga, om icke just turkiska, så åtminstone grekiska (abderitiska) mattor, i form af grushögar, gyttjepölar o. s. v. — I synnerhet yppar sig denna artighet under flyttningstider, till stor fromma för alla dem, som ha någon förtjenst af kullstjelpta rustvagnar, sönderslagna möbler, förderfvade skoplagg och mera sådant.

Alla obehag å sido, kunna vi dock nu komma öfverens om att vi lyckligt och väl äro instufvade i våra nya lokaler och att vi skola känna oss alldeles utomordentligt "hemma" derstädes, ända tills — vi börja flytta igen.

Låtom oss således öfvergå till veckans öfriga företeelser!

Skall jag tala om våra Spetsbergsfarares lyckliga kryssningar bland ismassorna deruppe vid polen, eller om ryska fregatten Alexander Newskys strandning på danska kusten? Om "freds- och frihetsligans" kongress i Bern, eller om "svenska demokratiska partiets centralafdelning" i Stockholm och Dagligt Allehandas *hyfsade* sätt att skämta öfver dessa föreningar? Om kyrkomötets liberalitet, eller om hrr stadsfullmäktiges sparsamhetsfunderingar? Om vår odödlige landsman John Ericssons nya uppfinning att använda solens värme till drifkraft, eller om den stora driften med vår tidningsläsande allmänhet, att vår *döde* landsman Anders Lindbäck skulle ha upptäckts helt nyligen på Newyorks gator?*) Om den stora naturrevolutionen i Sydamerika, eller om det nu i det närmaste lyckligt genomförda folkupproret i Spanien?

Nej, allt det der känner lite hvar redan till, och om jag nu skulle peppra de allvarliga ämnena med en dosis skämt, så skulle jag på samma gång — i kraft af min stora förmåga, förstås! — fördunkla våra öfriga kronikörer, och då blefve ju för dem alltihop *skämdt* i stället

Hvad orolighetera i Spanien beträffar, så tillför oss telegrafen dagligen underrättelser om nya segrar för de revolutionära, och drottning Isabella har ändtligen, lika lätt på foten som vanligt, packat in och rest till en annan marknad. Det kan sannerligen icke vara för tidigt för ett folk, som under långa åratal ofrivilligt haft likasom en "spansk fluga" i nacken, att få rycka bort det giftiga dragplåstret och lägga en helande salva på såret i stället.

Någonting löjligare, än att kejsar Napoleon vid franska gränsen låtit uppvakta den afdankade "kusinen", kan man icke gerna tänka sig. Månne han, såsom verldens tongifvande monark, vill gifva "vederbörande" en fin vink om huru han sjelf en gång önskar emottagas, när han finner sig nödsakad att gå öfver gränsen? — Men att tro något sådant, tycker ni väl är gränslöst?

Unter uns gesagt, har jag verkligen inga gränser för min fantasi i den vägen. Lektor Waldenströms öfvertygande vältalighet på kyrkomötet om att vi böra ställa våra handlingar på rent biblisk grund, har kommit att bland annat i mitt minne återupplifva de heliga orden: "Förliter eder icke uppå furstar!"

Skulle icke, äfven *utan* stöd häraf, det vara önskligt, att kyrkomötet upptoge ttll diskussion, huruvida ej följande pompösa ord i Talis Qvalis' bekanta "konungahymn" är en hädelse mot Gud: "Och *all* din tro till honom (kungen) sätt, du folk af frejdad stam!"?

Att vår egen konung är ute och reser, det är nu en gång så vanligt, att det icke här behöfver omnämnas, och att han *kommer igen*, derom ha vi de största förhoppningar. Man kan väl icke begära, att han för alltid skulle draga sig undan till ett så ringa rike som "Ringerike" heller, om han än derstädes har de vackraste utsigter.

Att döma efter åtskilliga tecken, såsom att han har en målare i sällskap och att han gjort ett längre besök hos en annan dito i Kristiania, tycks det egentligen vara en "konstresa" som hans majestät företagit — han, såväl som våra andra "kungliga artister".

Derom är också ingenting att säga, ty en konung, som idkar de sköna konsterna, är just i min smak — blott den der bekanta "konsten i opinionen" icke äfven praktiserades.

En sådan "konst" är bibehållandet af hofmarsk — nej, ämnet är för mycket "omöjligt", för att icke Nisses läsare längesedan skulle ha tröttnat derpå!

"Elfjungfrun" på vår Stora tearter har icke förmått förtrolla någon större del af Stockholms allmänhet; men i stället hafva "Onda tungor" på Dramatiska teatern haft en särdeles tjusningskraft — någonting, som ju icke är ovanligt litet hvarstädes, ehuru sällan smickrande för åhörarne.

Mindre teatern gaf i thorsdags för första gången två nya pjeser: "Bal-skorna" och "En ung förmyndarinna". Den förra, en liten fin fransk produkt, är dock för innehållslös för att kunna intressera den stora allmänheten, och endast det utmärkta spelet af fröken Åberg och fru Boström afhöll publiken från att ha tråkigt. Sak samma om efterpjesen. I denna senare måste man gifva allt erkännande åt samtliga de uppträdande artisterna, bland hvilka hr Ahlström uppehöll sin ytterst svåra rol på ett sätt, som länder honom till största heder. Uti fröken Clara Rylander har Mindre teatern gjort en acqvisition. som få af våra dramatiska scener kunna uppvisa inom den s. k. "naiva genren". Skulle man vilja fästa sig vid småsaker, kunde man visserligen anmärka, att den unga herrn, som spelar betjenten, bör säga: "Bordet är serveradt!" och icke "sarveradt"; men Nisse brukar blott understundom rida upp på *ord* — aldrig på *bokstäfver*.

I morgon söndag ger samma teater *åter* en ny pjes: "Artikeln 213".

Södra teatern börjar i morgon med "Pariserlif".

NEMO.

*) Månne icke någon elak skämtare gjort ihop denna historia, såsom en liten — "collect åt kyrkomötets svarta medlemmar"? *Nemo.*

Guld!

Den nya tiden är mig kär,
den nya *Carolinska* tiden;
ty gyllne blir nu jemt liqviden,
och Sverige rikt som Peru är.
Snart ligger här i Nordanlanden
blott guld, blott guld på folk i handen,
och blanka Caroliner gå,
i stora massor, som förslå,
i folkets fickor upp och neder.
Med lystnad tänker jag på eder,
I gäster från en bättre verld:
o, ställen fort till mig er färd!

En af de nya Caroliner
jag egde i dess första dar;
i börsen låg han ensam qvar,
en liten Flensburg bland ruiner.
Med Kungens bild af Lea sken
den enda tröst, som då jag hade,
och klangen af min guldslant sade:
"hvad du är för en lycklig en!"
Väl var han liten, just en trogen
bild af den lilla "öringen",
men mycket mera *fin* än den,
ty *Wallenberg* i ljuset drog'en.

LOKE.

Fint väderkorn.

I Köpenhamn och Stockholm har den store impressarion Ullmann nöjt sig med 4 rdr biljetten till Patti-concerterna; i Göteborg tog han *fem*. — Men så var det också innevånarne i den »rika och mäktiga skandinaviska *kejsarstaden*» som fingo betala fiolerna.

Hvorledes Herr Sörensen udtrykker — sig.

En dansk tidning berättar, att Prins Fredrik varit på »Elddyrsjagt» vid Gripsholm, och att prinsen fick i »Dyrehaven» skjuta en »Hjort» eller »Elgoxe» — »som svenskerne udtrykke sig.»

Det säkraste och tillförlitligaste telegram, som hittills kommit ifrån Spanien, är det, som berättar, att H. M. Drottning Isabella uppnått sitt rikes gräns.

Revolutionen i Spanien smittar. I Stockholm sägas vederbörande ha gifvit de fredlige gardisterna skarpa patroner, och i Linköping har man *på landstinget* varit nära att utropa republiken... Hu!... Och Kungen och »dynastin», som inte äro hemma!... Huuu!

Allehanda har i thorsdags lemnat plats för ett af de från riksdagarne ökända »brefven från landsorten», hvilket gör sig ogement lustigt öfver »Svenska demokratiska partiet» och särskildt dess adress till fredskongressen i Bern. Vi undra mindre på att hr Key (som lär ega en mycket misstänkt frändskap med brefskrifvaren) är så grufligt ond på det nämnda partiet, som gjort hans eget skötebarn: »landtmannapartiet», till en skingrad fårskock utan herdar; och hvad Allehanda sjelft beträffar — ja, »hvad gör icke tysken för pengar»... eller Allehanda för sin »öfvertygelse»?

I ett sällskap, der man talade om John Ericssons nya uppfinning »solmaskinen», inföll ett ljushufvud: »Ja, men *det* är ju ingenting nytt; det är länge som man haft solglas!»

En akademisk lärare från Lund berättade vid ett besök i Upsala för professor P. såsom någonting särdeles »significativt», att Lunds akademi hade en uppstoppad Gorilla. »Det var väl ingenting så märkvärdigt» — svarade prof. P. — »vi ha en *lefvande* Gorilla vid vår akademi, vi.» Lundensaren såg förvånad på professorn, men måste ofrivilligt gapskratta, då denne visade på professor S., hvilken *går illa* och derföre fått detta namn.

Jag har i flera tidningar sett, att en s. k. korrespondent till tidningen *Aros* — som har sin egen hufvudredaktör här vid Kyrkomötet — omtalat, att »man har tyckt sig märka, att flera doktorshattar försvunnit från vederbörande hufvuden», och att skälet härtill skulle vara det, att Stockholmspojkar, som sett sådan hufvudprydnad på mig i Nisse, »förfölja dessa hattar med näsvis närgångenhet och tro sig se den verklige Trögelin under detta lärdomstecken».

Med anledning häraf anhåller jag, att de ärade tidningar, som återgifvit korrespondentens berättelse, äfven behagade upplysa sina läsare om att jag uttryckligen bedt mina vördade sidenhatts-kamrater vid mötet att *icke låta min doktorshatt på minsta vis genera dem.*

Trögelin.

Uttydning af rebus i föreg. n:r:
Svart på hvitt.

SÖNDAGS-NISSE kostar i prenumeration för årets sista qvartal (Oktober—December):

i Stockholm 1: 25;
i Landsorten . . . . . 1: 38.

Af årets föregående qvartaler, utom af det första, kunna fullständiga exemplar erhållas till vanligt pris, som ses vid titeln.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Upsala (1), Göteborg (1), Malmö, Laxå, Waxholm.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 41. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 11 Oktober 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Finis Bourboniæ.

Historisk Revolutions-roman i bref.

1.

Eugenie till Isabella.

Goda Isa!

Louis är utom sig! Du vet, att han ville besätta Rom med dina trupper och derigenom tvinga Italien till neutralitet, för att ostörd kunna kasta sig på Tyskland; och nu ser det ut som alltsammans stode i vida fältet. Du kan icke tänka dig, hvad jag dagen i ända får höra af honom för din skull, och i hvilka förnärmande uttryck han talar om oss spaniorskor. Jag besvär dig derföre, goda du, gör dig qvitt Marfori! Lef några veckor utan honom — så blir allt godt igen. Betänk blott, att dina trogna undersåter icke blott räkna på dig såsom landets moder, utan också räkna de gunstlingar, som du tills dato underhållit. Och Marfori är den *åttiondesjunde!* Alltså låt honom gå, och trotsa icke längre den kränkta sedlighetens ovilja! Din

Eugenie.

2.

Isabella till Eugenie.

Kära Genie!

Jag har just nu erhållit ditt bref. Du begär omöjligheter af mig. Du känner icke min Marfori, annars skulle du begripa o. s. v. Åh, det är en för söt karl! Slutet af ditt bref har jag hjertligt skrattat åt. Genie, Genie lilla! Har du alldeles glömt vissa castagnette-aftnar, och i hvilken kostym vissa damer (inga namn!) dansade fandango och bolero? Din

Isabella.

3.

Eugenie till Isabella.

Louis skummar af raseri! Jag vågar icke omtala för dig hvad han sagt om ditt förhållande till Marfori, om din behandling af din gemål, den beskedlige Don Francisco, och isynnerhet om den vigda *rosen*, hvilken den Helige Fadren skickat dig såsom den högsta jordiska lön för kristlig dygd och qvinnlig sedlighet. Du ruinerar icke blott Spanien, menar Louis, utan äfven Frankrike, Italien, Påfven, Kristenheten och vår lilla kära Lulu! Alltså, än en gång: låt Marfori fara! Din

Eugenie.

P. S. Hur må dina nio barn?

4.

Isabella till Eugenie.

Älskade Eugenie!

Din Louis röker för mycket! Men derföre låter *jag* honom icke slå blå dunster i ögonen på mig; och jag ämnar amusera mig med Marfori, så länge jag vill, fastän han, som du vet, icke talar ett ord spanska. Han är en rå, obildad tysk — men en engel. Mina nio barn äro i Madrid. Din lilla Lulu är mig temligen likgiltig; och om spanska revolutionen hotar kristenheten, så måste just Påfven göra ett underverk; hvarföre är han annars Helig Fader? Din

Isabella.

5.

Eugenie till Isabella.

Dyra väninna!

Jag fattar din ställning; ty jag vet, hvad det vill säga att vara gift med en gammal gubbe. Men betänk blott, att de flesta nationers uppfostran i det öfriga Europa ännu är, tack vare odugliga skolor och universiteter, så bristfällig, att man icke ens om man blir förklarad för helgon, har något skydd emot den s. k. allmänna opinionen!

»Dåliga exempel förderfva goda seder»! — menar Louis. Och om fransmännen bara få se, att spaniorerna kunna göra processen så kort med *sin* regering, så kunde det snart nog hända, att äfven *vi* droge det kortaste strået. Derföre, tag ditt förnuft till fånga, Bella lilla! Din

Eugenie.

6.

Isabella till Eugenie.

Trogna väninna!

Allt är förloradt, utom min *ära* — och min *skatt*, både den, som hvilar i Londons bank, och den, som hvilar hos mig.

Jag skall emellertid högtidligen *protestera* mot revolutionen. Och jag har dessutom den trösten, att om jag också aldrig mer kommer tillbaka på min thron, jag ändå får heta *regerande* drottning, om icke i »Almanach de Gotha», så åtminstone i Sveriges-Norges statskalender, liksom min frände Frans i Neapel och de tyska dussinfurstarne. Din olyckliga, men icke ledsna

Isabella.

7.

Juntan till Carlo.

Själsfrände!

Vi hafva segrat! Revolutionen har segrat! Finis Bourboniæ! Jorden har en monark mindre — en republik mer!

Men vi behöfva en president. Icke såsom skulle vi vara utan kandidater till denna plats. Långt derifrån! Men vi

förutse, att en president, tagen inom landet, icke skulle mäkta besvärja stormarne omkring honom.

Derföre kom! Blif vår! Din

Junta.

8.

Carlo till Juntan.

Käraste Syster!

Bra gjordt! Lefve republiken! Lefve Exaltados! Lefve Mazzini! Lefve konkurrensen! Lefve Kloka Gubben!

Ni får ursäkta, om jag kallar Eder bröder, men så kallar jag alla medborgare. Lefve jemnlikheten!

Edert bref har jag mottagit . . .

Gerna skulle jag vilja antaga Edert ärorika anbud, helst som brodren Ulrich i dagarne tagit ifrån mig Barthélémy, der jag eljest ämnat inrätta en mönster-republik; men olyckligtvis kan jag icke uppfylla min och Eder önskan, emedan jag för närvarande håller på med Wadman.

Jag följer er emellertid, käraste bröder, med varma sympatier. Alltid Eder

Carlo.

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Bref från D:r Trögelin till Kongl. Hofpredikanten Gnider.

Högt ärade Broder!

Det är slut — vi äro såsom får, de der ingen herde hafva. Öfver den vackra Riddarholmsbron styra vi ej mer våra steg till plenisalen, och inte mera sjunga vi tillsammans om morgnarne: »Min gerning nådigt skåda» och om aftnarne: »Hvad jag i dag har syndat». Ja, vi äro skingrade: några ha rest åt öster, andra åt vester.

Emellertid vill jag, efter löfte, meddela bror, hvad senast tilldrog sig på Kyrkomötet. Det blir mitt sista bref.

Sista Fredagen, vi drabbade tillsamman, ville Rydberg, Ribbing, Björck och några andra förnuftiga »andar», att vi skulle ta bort det rysliga svärjandet hos svenska presterskapet. Rydberg sa', att ett löfte är lika bindande som en ed, ifall den, som aflägger löftet, är hederlig karl, men det tyckte inte Annerstedt, Flensburg och Beckman. Och de flesta andra höllo med dem om att bibehålla presteden.

Jag vill nu inte tala om att hvarenda prest sålunda fortfarande nödgas blifva menedare, då han dyrt svär på att försvara »*Rikets ständers* fri- och rättigheter». Hur skall han göra det *nu?* (Det nya formuläret af 1866 angående *andra* embetseder har ändringen: *Riksdagens,* och tvingar alltså icke folk att svära på hvad de omöjligen kunna hålla) . . . Jag vill blott bedja min högtärade broder besinna, att hvarenda en prest fortfarande måste heligt svära på att *»upptäcka samt i tid tillkännagifva, om han finner något å färde vara till ändring eller upphäfvande af thenna lyckliga Fundamental-Lag* (Regeringsformen), then Riksens Ständer för sig och sina efterkommande *till evärdliga* tider antagit — — —»

Enligt denna punkt är således hvarenda en, som svurit presteden, förpligtad att »upptäcka och i tid tillkännagifva», hvarmed uppenbarligen ej kan menas annat än: varna land och kung för hvarje försök till förändring af Regeringsformen, hvilken enligt presteden gäller för *»evärdliga tider»* och alltså ej *får* ändras — en uppfattning fullkomligt i öfverensstämmelse med den öfriga orthodoxa förstelningen. När nu för tre år sedan dylika förändringar voro »å färde», i sammanhang med representationsreformen, då hade det alltså ålegat *hvarenda en* prest (då väl ingen fanns, som icke »upptäckt» anslaget) att uppträda deremot. Ingen kunde — tycker jag — anse sig sjelf löst från *sin* enskilda ed, derföre att *kyrkan* hade sina ombud vid *riksdagen,* ty detta var en sak för sig.

Således äro de flesta prester i vårt land — ja, bror vet hvad jag menar!

Om Lördagen gjorde biskop Beckman allt för att få f-n in i döpelseritualen, och mötets majoritet släppte också in honom; men Erkepappa ställde till ett litet hocus pocus, så att »den orene anden» åter måste fara sin väg.

Nu hade vi »tuktat» hvarandra i öfver en månad under Erkepappas kommando, men till slut förliktes vi och kommo öfverens om att »drabba tillsammans» vid en kärleksmåltid på *Phoenix.* Mamsell Hellström hade gjort sitt allra bästa, och Erkepappa var så glad, och alla vi andra voro glada, och dagen var glad. Vid bränvinsbordet ville rådman Torpadie, att vi skulle sjunga den der visan, som börjar: »Kristallen den fina» och slutar: »förgyllande skrin», men majoriteten var för den »gamla, kära, sanna, sköna, dyrbara» hymnen: »Halfvan går!» — Huru vi dinerade, kan lättare tänkas än beskrifvas. Ingen af de sjelfskrifna gick dock öfver mig, då det var fråga om *svartsoppan,* och i afseende på *mergpudding med brinnande sås* öfverträffades jag endast af biskop Beckman.

Och så är vårt möte, som sagdt, slut. Jag har hela tiden hållit god min, eftersom jag inte velat så att säga göra kyrkobuller; men bror kan aldrig tro, hvad jag haft att utstå, då jag sett hur allmänna opinionen varit, och då till på köpet folk stannat på gatan och pekat finger åt hvar doctorshatt. Och är det nu slut med mötet, kan det också vara slut med hatten! Hans må få'n och sita'n med helsan!

Anders Trögelin.
Patron, f. d.: Theol. Doctor.

"Har den äran!"

(Den 4 Oktober.)

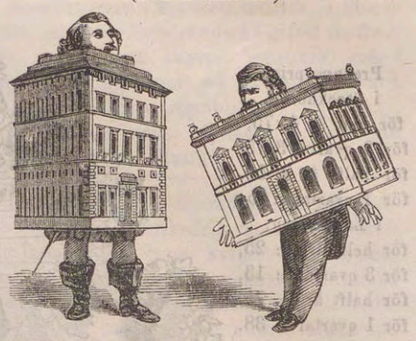

Ensk. B.:

Hell dig, du Statsmajor!

R.-B.:

Hell dig, grosshandlare!
Den äran är för stor . . .

Ensk. B.:

Ödmjuka tjenare!

"Medaljens frånsida."

Riksbanken fick i måndags, med anledning af dess dagen förut firade andra sekularfest, af hr A. O. Wallenberg emottaga en längre skriftlig gratulation.

Denna gratulation utgjordes af en i Aftonbladet under ofvanstående rubrik införd artikel, som innehöll dels påminnelser om åtskilliga i förflutna tider af Riksbanken vidtagna liqvidationer och realisationer, dels äfven vinkar derom att ett nytt tvångsaccord kan inträffa — och det när som helst.

Som man finner, var gratulationen just icke af den sötaste sorten.

Det lär ha ifrågasatts att till middagen, bland s. k. »honoratiores» (hör! hör!) inbjuda äfven hr Wallenberg. Någon invände då, att i så fall blefve fullmäktiges vördade Ordförande alldeles »undanpetad», att icke tala om herrar Deputerade, emedan hr Wallenberg naturligtvis skulle anse *sig* ensam berättigad att hålla festtalet.

Enär alla erkände invändningens fulla befogenhet, så afstod man från herr W—s inbjudande.

Men öfver en slik vanvördnad harmades denne högeligen och beslöt taga en lysande hämnd. Ett sätt att verkställa denna, icke blott billigast, utan till och med så, att den genast renderade något, var att skrifva en ekonomisk artikel i det undergifna Aftonbladet — och så skedde derföre.

Nisse anser emellertid, för sin del, att hr A. O. Wallenberg, såsom Stockholms Enskilda Banks Förste Verkställande Direktör, har så många och så stora anledningar till djup tacksamhet emot den genomhederliga, fast, tyvärr, alltför beskedliga Riksbanken, att hr W. bort uppvakta denne med en *riktig* medalj: en medalj, som haft både åt- och från-sida, och som varit slagen, icke, såsom nu, i *ädel,* utan i *ädel* metall.

Men förmodligen hade det frikostiga priset till skarpskytteskjutfesten, de bekanta 5 Carolinerna (Riksmynt 35: 75) totalt länsat hr Wallenbergs förråd af **rent** guld.

Konsten, gudaktigheten och rättvisan i — Borås.

För någon tid sedan gåfvo tvenne af lyriska scenens artister, fröknarna Memsen och Jacobson, en concert i Borås, men som »konstens tempel» derstädes *) — en skön förening af loge, stall, fähus och . . . — är det erkändt uslaste i hela riket, höllo de, med vederbörligt tillstånd, sin concert i stadens kyrka.

Så till vida var allt godt och väl; men Borås skarpskyttesångare, som vid tillfället biträdde med några qvartetter, voro nog gudsförgätna att bland annat sjunga Otto Lindblads bekanta ångbåtssång: »Sätt maskinen i gång, herr kapten!» — Höga vederbörande intogos af en »helig vrede», ty kyrkan var naturligtvis »profanerad». Man skulle gerna ha brännt »kättarne» — om man bara hade vågat för »de förb. tidningarne». Ett exempel måste dock statueras, och derföre fattades det beslutet, att inga lekmanna-concerter vidare skulle få ega rum i kyrkan.

"Vi sångens unga söner,
vi dra från tjäll till tjäll" —

sjöng emellertid en afdelning af våra »nationalsångare», och intågade i den lilla staden för att concertera.

Men *hvar* skulle de sjunga?

— I kyrkan . . . *naturligtvis!* — sade stadens innevånare.

— A la bonne heure! — tänkte qvartetten och drog till templet, bultade på och sjöng: »Låt dina portar upp!»

— *Non possumus!* — ljöd det inifrån.

— Hvarför det då? — sporde den lilla sångareskaran.

— Tiden är ond . . . och »dagen är alldeles för glad» — svarade rösten — derföre må ni dra för . . . Beckman i våld!

— Hvar tusan ska' vi då sjunga! — utropade »de unga musikanterna». — Ah, der ha vi ett tvåvåningshus! **)

"Vinkar oss ett prydligt hus,
gå vi in förutan krus" —

sjöngo de och bankade dristeligen på.

Ett äldre fruntimmer öppnade genast porten. Hon hade en vågskål i handen och såg ganska fryntlig ut.

— Mjuka tjenare! — sade första tenoren.

— Tjenarinna, tjenarinna! — svarade damen — hvad önska herrarne?

— Hm! . . . vi äro sångare . . . ämna ge en concert i Borås . . . äro på jagt efter någon passande lokal . . . och som det här huset inte såg så oäfvet ut, så . . .

— Skulle tro det! Rättvisans tempel bör väl vara lite hyggligare än de andra träkåkarna.

— Hvaba? . . . *Rättvisans tempel?* — Med hvem ha vi den äran . . .

— *Justitia* . . . fru Justitia, till herrarnes tjenst — sade gumman och slamrade lite grand med vågskålen.

— Åh f-n! — utbrast tenoren — då kör väl frun bort oss? — »Höga rättvisan» lär inte vara god att handskas med.

— Köra bort er . . . nej, hvarför det? — sade rättvisans gudinna. — Stig på, go' herrar, stig på och var som barn i huset. — Ja så, en concert! — Åh ja, det går för sig.

Hvilka blefvo nu glada, om inte våra sångare? De uppstämde genast: »Nu vele vi begynna en domaredans», under det fru Justitia gjorde sin lokal i ordning.

Dagen derpå gåfvo de också mycket riktigt sin concert på — rådhussalen i then staden Borås.

*) I nästföregående årgångs n:r 23 har Nisse lemnat sina läsare en trogen bild af den storartade byggnaden.

**) Den goda staden Borås eger blott *tvenne* tvåvåningshus, nämligen Rådhuset och Banken. Alla de öfriga bestå sig endast med bottenvåning.

Rent hus!

Kör af Nissar:

Skyndom, Nissar, fram med aska,
Riddarholmens ur slår tolf;
vatten hit, vi måste vaska
hurtigt Andra Kammarns golf!

Första Nissen:

Brrr! hvad här det luktar svafvel,
hvilket inpyrdt »prestabol»!
Upp med dörrarne på gafvel,
rök med enris B—ns stol!

Andra Nissen:

Ja, det känns, Statskyrkan varit
här en tid som patient;
(fast doktorerna ha farit,
plåstringen blir permanent).

Tredje Nissen:

Detta är, så sannt jag lefver,
riktigt att förstöra rum;
uff! hvad finns det väl, som qväfver
så, som detta *odium* . . .

Fjerde Nissen:

Sannt! för mindre har man schappat,
ty den luften var infam.
Men hvad ser jag! Hvem har tappat
denna vackra spaderdam?

Femte Nissen:

Om vi skulle börja titta
nogare i alla vrår,
efter herdarne vi hitta
kanske ännu flera spår.

Sjette Nissen:

Hoppas, att ni mygg ej silar . . .
Skåden hit likväl, små troll,
här en snöhvit «elfva« hvilar
i ett viraprotokoll.

Sjunde Nissen:

Och i manuskript rangerad
ligger här en dum motion . . .
Här en chlorisbild logerad
i en bok om religion!

Första Nissen:

Nog, vi ha ej tid att leta
flera helgonminnen opp;
märken väl, vi måste streta
under midnattstimmans lopp.

Kör:

Skyndom, Nissar, fram med aska,
här vid månans bleka sken;
märken väl, vi måste vaska
Andra Kammarn åter ren!

N. N.

En omtänksam godsegare.

Generalmajoren, sekundchefen för Lifgardet till häst, kommendören af Kongl. Svärdsorden, m. m. m. m., egaren till Stäket med många flera egendomar, har uti ett den 8 December 1862 upprättadt arrendekontrakt angående Stäkets värdshus, bro med tillhörande, i 5:te punkten stadgat som följer:

»Inga andra tidningar få vid värdshuset eller krogen hållas, än de af gårdsegaren godkända.

Hvarje öfverträdelse af ofvanstående punkt anses som contractsbrott, och är arrendatorn skyldig att i sådant fall sex månader derefter afflytta, om egaren så fordrar.

— — — — — — — — — — —

Stockholm den 8 December 1862.
C. M. Björnstjerna.»

Hvad säger du om slikt, Nisse?

Nisse säger ingenting annat än: godt! Med erfarenhet af grefve Björnstjernas frisinnade uppträdande nu vid Kyrkomötet, der han vid flera tillfällen (t. ex. i fråga om prebendepastoraterna, skarpskyttarnes söndags-exercis, m. m.) gaf presterna så dugtigt på pelsen, kan Nisse icke annat än högeligen loforda hr grefvens omtanka såsom godsegare att, i hvad på honom ankommer, förhindra insmuggling bland hans underlydande af sådana ogudaktiga tidningar som t. ex. *Wäktaren.*

Omaka makar.

Andersson: Har du hört, att fru Petterson inte vill ha sin man längre?

Lundström: Nej. Hur kommer det till? Dra' de inte riktigt jemnt?

Andersson: Inte alldeles. Hon vill inte ha honom längre, för hon tycker att han är — mer än tillräckligt lång ändå . . .

Pennstreck.

7.

Kyrkomötet är afslutadt. "Pennstreck" hafva korsat hvarandra såsom åskstrålar; voteringssedlar hafva regnat såsom manna i öknen; "andarne hafva drabbat tillsamman och tuktat hvarandra"; "kärleksmåltiden" hafver "fullkomnat köttsens begärelse"; samtliga ledamöterna hafva naturligtvis bjudit till att vara iklädde *"rättfärdighetens kräfveto"*; erkebiskopen har skakat hand med församlingen; alla, utan undantag, hafva, för reseräkningarnes skull, rest hem den *genaste* vägen; och — *deras gerningar följa dem efter*.

En annan af veckans märkligaste företeelser är Riksbankens tvåhundraåriga jubileum. Om någonting gör skäl för benämningen "bankett", så är det väl en sådan tillställning. För rätternas skull hade mera än en ostronbank blifvit plundrad, och såsom dessert serverades glace, försatt med litet "pepparmynt". Verser utdelades, som troligen författaren sjelf ingalunda ansåg vara af högre valör. Skålar druckos i viner, sedan man först undersökt, om sedeletiketterna voro äkta. Sång tonade, och att den var "bankmessig" — det är klart!... Tal höllos, hvaruti icke blott myntvärdet, utan äfven menniskovärdet påpekades, så att man kan taga för gifvet, att icke hvarje menniska är blott "slagen till en slant". Åtskilliga hedersgäster voro inbjudna, men Aftonbladets ekonomiske författare lär förgäfves ha stått utanföre och bankat. Nog af: hela tillställningen bar prägeln af en uppsluppen glädje, under hvars inflytande många värderika tankar riktiga *guld*korn — vexlades; men alldenstund ett ofantligt stort antal *"silfver*halsar" gingo förlorade, må det icke förundra någon, att den följande dagen erbjöd en särdeles liflig verksamhet af — *kopparslagare*. Till sist bör omnämnas, att telegrammer afsändes till alla sjelfständiga Riksbanker; någon "Polsk bank" kunde således icke komma med i spelet.

Men apropos spel, så tycks våra teatrar utveckla en särdeles verksamhet under denna speltermin.

Mindre teaterns sujetter spela i dag lördag, och i morgon, söndag, både här och i Upsala. I morgon middag gifves den andra populära concerten, som, att döma efter den första, säkerligen kommer att tillvinna sig stora sympathier. Under inöfning på denna teater är en tysk komedi, kallad: "Tidningsskrifvarne", uti hvilken det varit meningen att hr F. Deland skulle ha visat sig för första gången, ehuru en tillfällig opasslighet nu kastar detta öfver ända. Komikern hr Hallberg har i stället öfvertagit rolen.

Södra teaterns direktör och sujetter förbereda till om tisdag en soirée "för ett välgörande ändamål". De pjeser, som skola uppföras, äro den från förra vintersejouren bekanta, småningom nätta komedien: "Blommans spådom", och vådevillen: "Drilléns operett". Jag tror mig icke öfverskrida grannlagenheten, då jag nämner att soiréen är ämnad att med reskassa bispringa en af våra mera bekanta landsortsaktriser, som i de närmaste dagarne tänker begifva sig öfver Atlanten, för att slå ner sina bopålar i Chicago. Att hennes resa har något samband med den i nämnda stad nyligen byggda skandinaviska teatern, vågar jag dock icke svära på.

De resande teatersällskaperna (som det i parenthes och till min ursäkt sagdt, är temligen svårt och ibland omöjligt att hålla reda på) vistas f. n.: *Elfforss'* i Lund (slutar i veckan); *Caspérs* i Kalmar; *Lundgréns* i Nyköping (slutar i morgon); *Rohdes* i Norrköping far om tisdag till Örebro); *Roos'* i Jönköping.

NEMO.

Samtal i en jernkramhandel vid Westerlånggatan.

(Upptecknadt af ett öronvittne.)

En gardist (inkommer i boden, »något full, men dock städad»): Ä' dä här som kapten handlar?

Bodegaren: Ja.

Gardisten: Då ska' ja' be' te få tolf öre te en besk...

Sveas prydnad.

Recitativ.

Jag vet en segerhymn till tidehvarfvets ära,
ett lofpris åt dess dygd, ett bifall åt dess lära,
en sång, på tonfall rik, hvars sköna melodi
med hjertats känslor står i trogen harmoni.

Hvem hörde dessa ljud och kände ej dem tränga
så djupt i själen in, som om de ville spränga
med styrkan af sin klang hvart känsligt menskobröst,
som sökte och som fann i tonerna sin tröst!

Jord, som mig fostrat har! Se, ur ditt sköte springer
(hur väl jag spårar här Guds omsorgsfulla finger,
hans visa ändamål i stort som smått!) den stam,
hvars grenar en musik, så ljuflig, mana fram.

Och *Hassel* är dess namn. Hvad kan jag säga mera!
dess nämnande är nog att allt elektrisera —
ack, skalden stannar, stum, se'n detta ord han sagt,
ty, känslofull, han har ej språket i sin makt...

Folk, som ärft fädrens dygd och deras fel förkastar,
hur orättvist ändå man ofta nog dig lastar!
För dig, du hjelteslägt, du barn af höga Nord,
är menskovärdet ej ett obegripligt ord.

Låt prygelstraffet stå, en heder för nationen,
sjung *Hasselkäppens* lof från hyddan upp till thronen;
tag qvistarna af den och fläta fort en krans
kring *Sveas* tinning se'n, att höja hennes glans!

Aria.

(Den 8 oktober*).

(Mel. ur "Pariserlif".)

Men ingen fröjd för evigt varat:
och Hasseln snart sin ända nått.
Blott trenne måna'r har man sparat —
det gör ändå mitt hjerta godt.
Ack, under denna korta tiden
tillfälle ej försummas må,
så att, när fristen är förliden,
man stolt från Hasseln skiljes då.
Ja, jag vill passa på och rappa på :,:
Ännu är det qvar tre måna'r...
jag vill passa på och rappa på! :,:

ISIDOR K.

*) Den dag, då K. M:ts nya "Strafflag för Krigsmakten" utkom, förordnande bl. a., att prygelstraffet upphör med samma lags tillämpande, d. v. s. från 1 jan. 1869.

Apropos prestexamen erinrar Nisse sig en liten oskyldig anekdot om framl. professor Knös i Upsala.

En gammal »öfverliggare» hade i många Herrans år förgäfves sträfvat att komma igenom sin prestexamen. Karlen hade ett mycket klent hufvud, och examinatorerna skulle gerna ha släppt honom igenom, ifall det varit möjligt. En gång infann sig H. till tentamen hos prof. Knös, men hade ej mäktat med mer än ett högst otillräckligt pensum. »Men, bästa hr H.» sade professorn, »hvad tänker herrn på, som kommer med ett så'nt litet pensum?» — »Jag tänker, att Guds nåd är stor!» svarade studenten. — »Ja, det är den visst, det», återtog gubben Knös, »men pensum är ändå alldeles för litet.»

Ny Illustrerad Tidning berättar:

»*Den allra nyaste uppfinningen,* säger en amerikansk tidning, är tillverkningen af skrifbläck af kautschuk; man antager, att fabrikatet skall få strykande åtgång bland romanförfattare, som ha böjelse för att draga ut på längd och bredd.»

Det finnes »onda tungor», som påstå, att åtskilliga herrar i sjelfvaste N. I. T. icke äro så alldeles obekanta med ifrågavarande uppfinnings praktiska användbarhet.

Tillkännagifvande.

Undertecknad emottager fortfarande beställningar på opposition emot den s. k. »allmänna opinionen», rentvättning af herrar embets- och tjenstemän, ovett emot frisinnade åsigter och personer, *sqvaller*, m. m., som till mitt yrke hörer. På sanning göres mindre afseende.

De vackraste betyg, t. ex. af Kyrkomötet, Jernvägsbyggnadsstyrelsen, Kongl. Teaterdirektionen, m. fl., kunna företes.

M. Engel,
Adr.: Göteborgs-Posten.

En korf, som har många ändar.

I Dagbladet för sistl. fredag annonseras:

☞ Den så mycket omtyckta Kross- och Risgrynskorfven tager nu sin början hvarje Tisdag och Fredag kl. 10 f. m. uti Charcuteribodarne, Regeringsgatan № 18 och № 41 samt Kungsbacken № 81 och Bröboden, Karduansmakargatan № 4 B samt hemma, Öfra Bangränd № 4, 2 tr. upp öfver gården.

Rebus.

(Westgöta-dialekt.)

(Uttydning i nästa n:r.)

SÖNDAGS-NISSE kostar i prenumeration för årets sista qvartal (Oktober—December):

i Stockholm . . . . . kr. 25;
i Landsorten . . . . . kr. 38.

Af årets föregående qvartaler, utom af det första, kunna fullständiga exemplar erhållas till vanligt pris, som ses vid titeln.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Eskilstuna, Örebro, Falun, Linköping, Åmål.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 42. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 18 Oktober 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor; för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tjugondesjette Föreläsningen

Sedan, såsom jag i min föregående föreläsning nämnde, Carl år 1708 tågat emot czar Peter och denne förgäfves visat sig långt mindre stursk än Ultuna-styrelsen, när både Civilministern och Landtbruksakademiens direktör (att ej tala om »de förb— tidningarna») ryckte an emot densamma — stod i juli s. å. det stora slaget vid Holofzin. Ehuru ryssarne der bakom floden Beresina ansågo sig lika oåtkomliga som direktör Améen bakom skyddet af nyssnämnda styrelse (och sin slägtskap, som måg, med ett krigsråd), blefvo de likväl slagna, och det riktigt ändå.

Carl sjelf vadade öfver floden, följd af hären, och snart kastade ryssarne sina vapen ifrån sig, för att kunna rädda sig (d. v. s. fly) så mycket lättare — ungefär som Kongl. Teatern, för att så mycket lättare kunna sätta upp en ny dekorations-pjes, kastade bort Ahlgrensson.

Också kom himlen Carl till hjelp med ett regn, som framkallade dessa ord af honom: »Skälm den, som skjuter, gossar!» Han ansåg nämligen krut vara lika förspildt, som många nu för tiden anse ropet på utsträckt rösträtt vara, så länge det är faktiskt, att t. ex. vid riksdagsmannaval den allaredan befintliga »per-capita»-rösträtten gemenligen begagnas af 100 personer bland 4—5000.

Striden afgjordes sålunda nästan utan bly och hagel, hvilket låter så otroligt, som att t. ex. Carl XV skulle affärda en egyptisk »stallmästare» (som hitfört några hästar till present) med mindre än *tre* ordnar.

Men vid Holofzin, kan man säga, var det slut med Carls lycka, lika visst som det är slut med en framstående aktör från en »småteater», såsnart han kommer till de kongl. Folk, som förstå sig på saken, mena derföre, att Carl bort i tid draga sig tillbaka; men han skydde allt, som stötte på återtåg, liksom Prins Oscar skytt alla tåg, som kunnat föra honom åter till Stockholm under danske kronprinsens härvaro.

Till Moskwa kunde han icke komma, ty ryssarne hade gjort vägen dit lik en ödemark, der ingenting växte — precis som i Kungs-»trädgården», när Öfverintendentsembetets snillrika planteringar derstädes skola börja visa sig.

Nu fanns det långt nere i ryska stepperna i Ukraine — heter *icke:* Ukrän, såsom man brukar säga, när man vill tala fint; ty hur svaga ni, mitt herrskap, än mån vara för allt utländskt, enkannerligen franskt, så måste jag dock försäkra er, att detta namn *icke* är franska — i Ukraine således, bland kossackerna, fanns en s. k. hetman vid namn Mazeppa, hvilken erbjöd Carl sitt förbund, mest för att sjelf slippa längre krusa för czar Peter. Carl gick in på förslaget, men af detta förbund hade han icke mera fördel än Allehanda lär komma att få af sin förening med Wäktaren.

Till råga på olyckan ville Carl, som befallt Lewenhaupt komma efter ifrån Liffland, icke invänta denne, trots sina kloke rådgifvares tillstyrkande — i envishet öfverträffade han, som man vet, sjelfve riksarchivarien Nordström. Det var gunstlingen Rehnsköld, som dervidlag inverkade på Carl, med intriger, som skulle väcka t. o. m. en primadonnas beundran; han fördröjde nämligen i tre dagar de bref, hvari Lewenhaupt underrättades om Carls afmarsch till Ukraine — något som påminner om huruledes Eric Sparre vid 1867 års riksdag lät ett Lagutskottets utlåtande, med tillstyrkande af slut på adelsmäns »forum privilegiatum», spårlöst försvinna.

Följden blef, att Peter hann anfalla Lewenhaupt vid Liesna (sept. 1708). Visserligen segrade den senare, men det var också icke stort mera; ty af hans artilleri och förråder togo ryssarne brorslotten, så att, när han sent omsider hann fram till Carl, var han lika illa tilltygad, som många af våra allmänna verk skulle *blifva* — *om* herrar statsrevisorer utan alla slags »konsiderationer» ville härja lite mera med dem.

Fasansfull jemförelse.

Straxt efter Isabellas afresa — »med Guds nåde», naturligtvis — från Madrid fanns, den 29 september, ett plakat anslaget å kongl. slottet derstädes, af följande lydelse:

Esta casa se alquila.
(Detta hus är att hyra.)

Nisse kan — så förskräckligt det låter — omtala, att man bortåt ett halft års tid kunnat (och ännu kan) på Kongl.

Slottet i *Stockholm*, vid Mynttorget, läsa, med *röd* krita skrifna, motsvarande orden:

Rum att hyra.

Lyckligtvis är detta, som man vet, den enda — och en *yttre* — likhet emellan konungaborgarne i Madrid och Stockholm.

Märkvärdigt ställe hos den gudsmannen Mårten Luther. *)

»Då jag en gång midt i natten uppvaknade, begynte djefvulen att disputera med mig, som han ofta gör, ofredandes mig derigenom ej sällan, helst om nätterna.

Hör på, sade han, högvise doktor, har du någonsin tänkt på den saken, att du tillförene under femton års tid nästan dagligen hållit messa? Hvad skulle du säga, om nu så begaf sig, att du vore den största afgudadyrkare under solen, och att du, i stället för att dyrka din Frälsares kött och blod, i sjelfva verket icke lemnat denna gudomliga vördnad åt annat än bröd, taget hos bagaren, och elakt vin, köpt hos vinhandlaren?

Jag svarade honom: Satan, du har orätt. Jag var på den tiden en tjenstgörande prestman, lagligen vigd af biskopen; jag uppfyllde mitt kall af lydnad och pligt, och då jag verkligen haft en uppriktig mening att consacrera brödet och vinet, så finne jag intet godt skäl att tvifla, hvarföre jag ej skulle hafva verkligen consacrerat det.

Bra sagdt, svarade djefvulen, likasom i alla turkiska kyrkor och alla hedniska allt icke gjordes på samma sätt, enligt pligt och lydnad; men deras gudstjenst, är den derföre Gudi mindre misshaglig? Nå, om jag då säger dig det som ännu mer är, min goda Mårten? Om jag bevisar dig, att din mening att consacrera var äfven så dum och fruktlös som turkiska presternas är det i deras religionsöfningar eller som fordom Jerobeams presters?

Det var här, tillägger Luther, som stora svettdroppar begynte att komma mig i pannan och som jag fick en förskräcklig hjertklappning. Djefvulen är den finaste logicus man vill höra. Han sammanbinder sina argumenter med förundransvärd spetsfundighet och går på i slutsatser med en förfärlig styrka. Ja, han tränger så starkt på, med bevis på bevis, invändning på invändning, att han knappt ger anderum. Också har jag deraf begripit, huru det kommit till att man så ofta om morgonen träffat folk döda i deras sängar. Ty först och främst kan han rätt lätt strypa dem, och för det andra kan han också genom sjelfva dispyten försätta själen i en så stor förskräckelse, att hon finner sig nödsakad att på fläcken flykta ur kroppen. Detta har ofta varit på vägen att hända mig sjelf, så att jag deraf har en ganska klar erfarenhet.» — —

Efter detta företal framställer den gudsmannen fem särskilda skäl, hvaraf djefvulen i sin dispyt med honom betjenade sig — skäl, hvilka Luther fann så goda och billiga, att han måste medgifva dem och bifalla satans mening i detta theologiska ämne. Han tillägger, att om de, som kunde finna besynnerligt, att han på sådant sätt gick in i samma tankar med djefvulen, hört honom, satan, resonnera med all den grundlighet, som han vid detta tillfälle gjorde, skulle de nog akta sig för att från den stunden oupphörligt åberopa sig kyrkans myndighet och den heliga ålderdomens antagna bruk, emedan de visserligen skulle finna sådana skäl vid jemförelsen ganska lösliga.

*) Denna artikel eger ett särskildt intresse derföre, att Leopold såsom ansvarig redaktör af tidningen Extra Posten, deri artikeln stod d. 7 Sept. 1795, blef åtalad af d. v. Förmyndareregeringen "för vanvördnad mot vår religion och dess stiftare". — Målet blef dock på höga vederbörandes befallning nedlagdt, då inför domstolen presenterades det band af Luthers skrifter, hvarur artikeln var tagen. Emellertid hade samma vederbörande vunnit sin hufvudafsigt, ty bladet upphörde att utgifvas. Det slutade med n:r 204, den 8 Sept. 1795, således numret efter det, som innehöll den åtalade artikeln.

Det skulle ha varit intressant att inhemta Kyrkomötets tanka om denna artikel!

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Man betraktar arbetena "i" Carl XIII:s torg.

Hans (som, bäst han gått och gapat, trillat ner i en grop): Hjelp! Hjelp!

Patron T.: Skrik då inte så förb—! Du stör gardisten i hans drömmerier! (Räcker honom sitt paraply och hjelper upp honom.)

Fru T.: Tänk, så bra det här är uträknadt ändå!

Patron T.: Jo, det kan du lita på! Här har dom gjort sådana der kloaker, ser du, om du vet, hvad det vill säga. Dom är byggda på den nya principen, att smutsen är lättare än vattnet, och således skall rinna uppföre ända tills den kommer i jemnhöjd med Norrström.

Hans: Åh, då hade dä väl va'tt bättre å ha di gamla rännstenarna qvar; di kosta la mindre.

Patron T.: Nej, ser du, då hade man inte fått experimentera i detta nyttiga ämne. Det är ingenting som hindrar, att man gör med dom här kloakerna liksom med dom i Berzelii park och lägger igen dom, när dom förpestat tillräckligt under några tiotal af år och under några år till och med varit lifsfarliga att beträda.

Fru T.: Det der begriper jag inte.

Patron T.: Det behöfver du inte, för det här är gjordt utaf visa herrar, som varit ute i Petersburg och der hemtat qvickvett. Se, om man inte hade gjort just så som man gjort, då hade man varit 50 år före sin tid i Sverige, och det hade naturligtvis inte dugt!

Fru T.: Men hvad det ska' bli gudomligt här, när här blir planteradt på torget!

Patron T.: Och när dom här granna trä'na hunnit dö ut, se'n!

Fru T.: Usch, den der otäcka Nisse har gjort dej till en riktig rabulist!

Trögelins vandringar genom Nationalmuseum.

I Lifrustkammarn.

Hans profvar Gustaf II Adolfs hjelm (vigt: 2 lispund).

Fruntimmers-mode.

Chignon för Oktober (slagtmånad).

Carolinerna.

Dessa små stackare ha då riktigt kommit till i en olycklig stund.

Innan de ännu sett dagen, fanns det folk, som höjde på axlarne och mente, att hela tillställningen med dem alls icke var något annat än fåfänga, för att få skryta med ett svenskt mynt, som hade

Teatern och Tidningarna

eller:

Den stora tuppfäktningen.

Förste Direktörn: Förbannadt god idé med det här tvisteäpplet! Hur är det man säger på latin? Devidera och imponera . . .

Litterära biträdet: Divide et impera — d. v. s.: söndra och herrska!

Förste Direktörn: Riktigt. Nu har jag *de der* i lufven på hvarann; då kan jag sjelf vara lugn för dem — tills vidare!

Kontrollörn och *Biträdet* (bugande): Din vishet är stor!

en fransk valör. Visserligen skref *den ekonomiske* långa spalter, för att visa fördelen af mynt på 10 francs; men de tider, då denne penningmenniska (märk skilnaden mellan detta begrepp och penningkarl!) kunde »göra en opinion», äro längesedan ohjelpligt förbi. De slutade med samma som allmänheten började gäspa öfver hans måndags-artiklar.

Så kommo de, bebådade — à la Patti-concerterna — genom en storartad skylt: hr Wallenbergs frikostiga pris *(fem* Caroliner) vid skarpskytte-skjutfesten i september. Herrarne i Banken hade ett fasligt göra de första dagarna i oktober; jag har hört sägas, att förrådet tvärt upprymdes. Den, som varit så lycklig att få en sådan der liten en tingest, bar den innerst vid sitt hjerta; han skulle hellre ha svultit ihjel än gått och vexlat den.

»Hur mycket gå de för?» var den första frågan. Få kunde i början besvara den, tack vare Bankofullmäktiges idé att *taga* 7: 20, men ej *gifva* mer än 7: 15 för dem. Man skulle således för blotta nöjet att få stoltsera med gyldmynt betala 5 öre, och detta var mer än mången ansåg nöjet vara värdt.

Det var emellertid icke mer än rätt och billigt, att de, som först haft lyckan att kunna vexla sig till Caroliner, derföre fingo vidkännas de der 5 örena; 7: 15 vardt emellertid »kursen».

Men då var det en hel mängd enskilda banker och bankirer, som »för att underlätta rörelsen» erbjödo sig att åtminstone tills vidare vara gentila mot allmänheten och betala fulla 7: 20. Öfverallt, der man har en så artig bank, ha således Carolinerna fått 5 öre högre värde. Går man t. ex. till Enskilda Banken vid Lilla Nygatan, så betalar den 7: 20; men ger man sig tid att gå ytterligare några steg till Riksbanken vid Jerntorget, så får man nöja sig med att få 5 öre mindre för det besväret.

Det är både ömkligt och löjligt — anmärkte också härom dagen en tidning — att det sålunda just är de *enskilda* bankerna, som gentemot *riksbanken* uppehålla värdet på ett *riksbanksmynt.*

Och så förskräckligt *fula* de äro sedan, dessa Caroliner! Ett vanligt 1-öre är då lika många gånger vackrare, som det är ringare till valör. Jag hörde berättas en anekdot, hur en person härom dagen kom in på en källare och visade fyra Caroliner för några bekanta der. En af dem inföll då: »Hvad är *det* att komma med! Se här!» Med detsamma tog han fram en hel näfve full med likadana småbytingar och skramlade med. Det var emellertid bara blanka 1-ören, som han nyss vexlat sig till. Derpå tog han de 4 Carolinerna och lade ibland örena, slog ut alltsammans på bordet, och det var endast med möda som man åter kunde skilja de 4 förnäma aristokraterna från den öfriga, plebejiska hopen.

Jag tror nu visserligen icke, att detta deras fula yttre kan inverka så menligt på Sveriges kredit i utlandet, som Allehanda härom dagen inbillade sig. Men i den goda smakens namn — och för att rädda Fru Lea Ahlborns välförtjenta namn som gravör — hemställer jag, om icke herrar Bankofullmäktige ville vara så utomordentligt hyggliga att *i tid* vexla in hela »upplagan» — om också till 7: 20 — *makulera* den, och genast föranstalta om en ny, »öfversedd och förbättrad.»

Caroline Frank.

Pennstreck.

8.

Hvarthän man går, hör man icke talas om något annat än billigaste sättet att inhösta hushållsartiklar för vinterbehofven, "Onda tungor" och – spanska revolutionen.

Om det verkligen är samt, hvad ryktet påstår, att spaniorerna, med Prim i spetsen, alls icke äro böjda för "republiken", utan fundera på att ånyo göra sig till slafvar under en sådan der märkvärdig vampyr, som bär s. k. kungligt blod i ådrorna, undras storligen, hvartill alla deras sträfvanden egentligen ha tjenat? Och om de nu nödvändigt vilja ha en monark, hvarföre då icke taga en man af sitt eget folk, utan ovilkorligen leta upp någon af dessa afdankade äfventyrare, som jag skulle vilja kalla för: parasiter på de civiliserade folkens stora frihetsträd?

Det tyckes mig likväl, som skulle Prims svenska vänner kunna inverka betydligt på hans tänkesätt, i synnerhet då man känner det äfventyrliga sätt, hvarpå han ett par gånger smugglats in i Spanien. Grefvinnan Barck, som var med bland frihetshjeltarne vid Alcolea, för att ingifva dem uppmuntran och tröst, skall ju ha yttrat, under det hon förband en sårad soldat, att "om hon finge i uppdrag att uppsätta en monarkisk konstitution, ville hon deri föreskrifva, att konungarne och drottningarna skulle hafva till åliggande att bortbära de döda och förbinda de sårade efter en batalj." Detta yttrande kommer troligen att en gång förknippas med ett af spanska historiens mest betydelsefulla minnen. Försök sedan, den som kan, att bevisa verlden, att svensken är i själ och botten — royalist!

Det är skada, att Augustenburgaren "Primke", som för några år sedan hade så märkvärdiga pretentioner på Slesvig-Holstein, icke skall finnas till hands mera. "Primke" har allt för stor likhet med det spanska namnet Prim, för att detta icke skulle vara en mycket giltig orsak till någon sorts — annektering.

Det var dock ett religiöst land, detta Spanien, under sin drottnings anspicier. Hon hade en biktfader, som införde "predikningar för fruntimmer", och sjelf utdelade hon "nattvarden åt herrar". Ja, religion är stundom bra att ha! — sa' han, som tog kyrksupen.

I en republik, Amerika till exempel, har mången ärrbeprydd hjelte, utan att ega några förnäma anor, banat sig väg till statens högsta värdigheter. Så ock i Spanien, ehuru monarki. Marfori är koppärrig.

Då spaniorerna önskade sin drottning dit, der pepparn växer, gjorde de naturligtvis ett undantag för spanska pepparn.

Fastän Isabella gått förlustig om sin krona, har hennes beskedlige man, don Francisco, dock ingenting att beklaga sig öfver. Han är fortfarande krönt.

Påfven skickade Isabella "gyllene rosen" såsom ett erkännande af hennes dygd. Hon har lidit mycken smälek för denna ros; men oaktadt hennes motståndare offentligen sagt, att hon borde blygas att emottaga en sådan gåfva, har hon icke ett ögonblick skiftat färg. Man måste sannerligen vara bra fräck, när man icke ens rodnar, fast man lider af rosen.

Men tyst nu, min "onda tunga"! . . . Du kunde eljest lätt komma in på skandalens område; ty som vi af dessa dagars tidningspolemik erfarit, är det ingen bland oss publicister, som riktigt vet, hvar det der området egentligen finns.

Riego-hymnen. (Spaniens Marseljäs.)

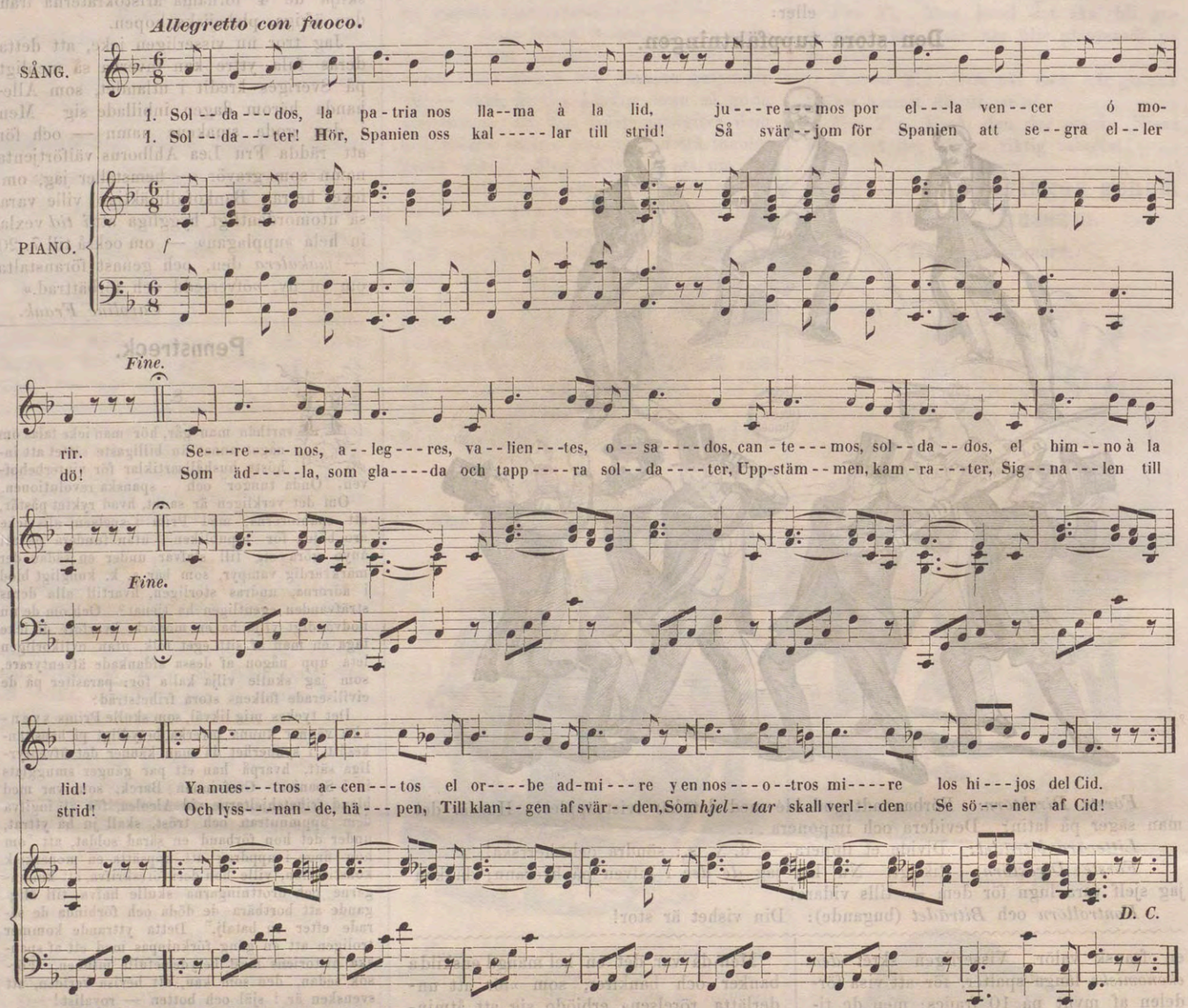

Riego-hymnen, den sång, som för närvarande sjunges och spelas öfverallt i Spanien, har fått sitt namn efter general Riego († 1823), h vilken 1820 ledde resningen emot den usle Ferdinand VII († 1833), fadren till den nu bortkörda Isabella (hon har godt att brås på). Hymnens ord äro af dåvarande öfversten *Evaristo San Miguel*, chef för Riegos stab och bepröfvad från spanska revolutionen af 1812; musiken är komponerad af *Huerta*, då 17 år gammal. Hela hymnen – ord och musik (de förra i 9 verser, af hvilka vi här blott meddela den första) — är en natts verk... San Miguel dog som hertig; Huerta lär ännu lefva i Paris, i den största fattigdom.

Jag kan dock icke förneka att denna polemik på visst håll förts med en särdeles talang; och oaktadt "signaturen Kalle" fruktar att allmänheten redan tröttnat på hans ordande i "skandalfrågan", hör jag till desse, som våga påstå att saken ännu icke på långt när blifvit fullkomligt utredd.

Skulle jag, enligt min åsigt, få gifva en definition på ordet "skandal", då detsamma riktas mot pressen, så är det ett beqvämt skällsord, som den genuine snobben griper till, då han i sanningens spegel känner igen sig sjelf. Den, som sålunda råkar i raseri mot sitt eget jag, den är sannerligen att beklaga.

NEMO.

Sedan nu Norrström synes vilja åtaga sig vederbörandes pligt att bortskaffa kongl. stallet, lära herrar Stadsfullmäktige, för att på *sitt* sätt befordra Helgeandsholmens planterande, vara betänkta på att låta strömmen dela Nybrovikens öde.

Nisse!

Man har efter Riksbankens »bankett» hört sägas, att Talis Qvalis ämnar komplettera sitt namn med ändelsen »libet», således: *Talis Qualislibet* (= hurudan som helst), hvilken komplettering man velat tillskrifva hans smak för att jubla, och för att kunna jubla ännu mer. Men månne icke deruti, ifall det är sannt, är någonting underförstådt med hänsyn till dagens tilldragelser — t. ex. det ombyte af »hållning», som iakttagits hos hans officielle kollega i Spanien?

W—l.

En »advokat» i Malmö, Persson, har blifvit till dervarande rådhusrätt instämd af en handlande Svensson för någon sorts sak. I stämningen heter det bland annat:

"Så snart mannen varsnade mig, lågade hans känsla, hans åtbörder blefvo allt lifligare och då jag omedelbart efter min ankomst ödmjukt och stilla redogjorde för mitt ärende — — gnistrade hans ögon och hans stämma skallade allt högre och högre. Ansigtets gulbleka färg låg som falaska öfver våldsamma lidelsers glöd och åskor af de hårdaste uttryck samt för mig högst kränkande tillmälen liksom rullade fram ur det bredaste, djupaste, mörkaste svalg och tycktes, blandade med de gräsligaste eder, liksom genljuda i rummets alla fyra hörn."

På *Mindre Teatern* har — omvexlande med den vanliga tal-repertoiren och hr Selinders vackra nationaldivertissement — den *Italienska Operan* gjort sitt inträde och vunnit bifall, isynnerhet fru Guadagnini.

På Södra Teatern lefva "Riddarne af runda bordet" fortfarande "Pariserlif."

Till Kongl. Teatern har "Gubben Noach" förf. till det å Södra Teatern i vintras gifna folkstycket: "I Helsingland") nyligen inlemnat ett folkskådespel i 4 akter, benämndt: "Fjellrosen" Pjesen spelar i Ljusnedals lappmark.

Om Ap-teatern i Berns' salong skola vi tala härnäst.

Följande småklassiska annons stod sistl. lördag att läsa i Göteborgs-Posten:

Tillvarataget.

Ett snusedose af silber er opfgefundet på Sillstrasse liggend utti en rennestein. Ett sanskyldig besitzer wil wiederfå sitt dose wenn anmeldung blifver gemacht ved detta annonskontoir.

Uttydning af Rebus i föreg. n:r:
Kyrkomöte.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Jönköping, Ranten, Motala, Sundsvall, Gefle, Wexiö, Norrköping, Hedemora.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 43. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 25 Oktober 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tjugondesjunde Föreläsningen

Äfven andra omständigheter, än Lewenhaupts missöde vid Liesna, stötte till och gjorde, att Carl blef illa narrad på frukterna af sitt tåg åt Ukraine — alldeles som svenska allmänheten nyligen blef på frukterna af grefve Mörners s. k »ransakning» om förhållandena vid Ultuna. Innan Carl hann sammanträffa med Mazeppa, hade czar Peter förekommit honom; och hur han »hjelpte» Mazeppa, det kan man begripa. Också hade dennes undersåter, af fruktan för ryssarne, visligen dragit öronen åt sig, såsom Kyrkomötet, af fruktan för »allmänna opinionen», visade sig så förträffligt liberalt — hvarför det ju också fått mycket beröm . . . (men hvad var det biskop Brask sade?) — Derjemte var det icke utan, att den otur, som på senare tiden börjat förfölja svenskarne, minskat deras kredit hos kossackerna; och icke heller var deras under den långa frånvaron från fäderneslandet illa medfarna yttre just egnadt att höja deras anseende, lika litet som våra *nya* Caroliners fula yttre synnerligen bidrager till *deras* kredit.

Liksom icke Carl redan hade tillräckligt med fiender, fick han nu en ny: 1708—1709 års vinter. Det var också under det senare året, som han »fick på pelsen» — vid Pultava, och det är förmodligen på grund häraf, som han i sin blifvande staty har pelsen på.

Pultava belägrades af Carl i april 1709; men att intaga denna stackars fästning var, liksom det för Herr Stockholm är att intaga Helgeandsholmen — lättare sagdt än gjordt. Nöden inom svenska hären var ytterst stor, ehuru Carl sjelf uppmuntrade sina soldater genom sitt föredöme och visade sig lika gemen, som någonsin Carl XV gjorde hos svärfar och svärmor i Muskau, när han åkte på kuskbocken bredvid gubben Hammelmann, sjöng visor för denne och bjöd honom på cigarrer.

Stanislaus i Polen hade lofvat komma Carl till hjelp vid belägringen, men hördes ej mera af än danska kronprinsen hördes af, sedan han for till Norge: här lyste han och försvann. Vidare voro Carls krigare mindre hemma i detta slags krigskonst; och till råga på allt blef Carl sjelf, under en recognoscering, illa skjuten i foten, så att han, i stället för att vara ute och höra på hvad han kallade *sin* musik: kanonerna, fick ligga inne och höra på historier af sin gamle taffeltäckare Hultman.

Pultava ligger vid floden Worskla, och denna gingo ryssarne öfver — svenskarnes motstånd var lika fåfängt som Herr Stockholms försök att hindra skatterna gå öfver . . . gränsen af rättvisa — hvarefter Carl icke hade annat val än att våga ett slag, huru illa utrustad för ett sådant han också var; svenskarne hade t. ex. så uselt krut, att man dermed ej kunde skjuta längre än 30 steg, hvadan deras beväpning då var ungefär i samma förhållande till ryssarnes, som deras beväpning under Wredens tid var till — hvad den borde vara.

Slaget vid Pultava stod i juli 1709. Carl var af sitt ofvannämnda sår förhindrad att sjelf taga öfverbefälet — han lät dock bära sig omkring på en bår — hvarföre han lemnade detta åt Rehnsköld. Men denne, hvars ärlighet (enligt hvad jag förra gången nämnde) var lika misstänkt — »suspect» sade man vid Kyrkomötet, när det var fråga om understuckna bibelställen — som hr Hjalmar Nathhorsts i fråga om »Prinsens af Athén» ålder, ledde striden så, att det uppstod en oordning och villervalla, starkt erinrande om hur det går till vid en eldsvåda i en viss hufvudstad.

Förgäfves sökte Lewenhaupt godtgöra hans fel, ehuru han å sin sida stridde så tappert, att ryssarne en stund ansågo sig redan förlorade; men olyckligtvis var detta icke händelsen, utan blott en rädd inbillning af dem — liknande en debutants, som anser sig förlorad, derföre att »folk ser på honom». Striden vände sig också snart, och Carl led ett nederlag så stort, eller åtminstone för Rysslands bestånd så vigtigt, att det, som ni vet, mitt herrskap, ännu, ensamt bland alla ryska segrar, der firas med mycken högtidlighet. — Bland de tillfångatagne voro Rehnsköld och Piper. Den senares öde anföres af Carl von Linné bland hans bekanta märkvärdiga anteckningar om »Nemesis Divina», och jag kan icke neka mig att här återgifva den store mannens ord derom:

»Boëthius, prost i Mora, predikar (vid K. Carl XII:s anträde till regeringen) emot suveräniteten: »Ve det land, hvars konung ett barn är!» och klagar på premierministrar, som missbruka sin makt och illa råda. Piper, Carl XII:s favorit, låter anklaga honom och döma honom att sättas på Nöteborgs *) fästning i all sin tid.

*) Numera: Schlüsselburgs.

Ryssarne intaga Nöteborg; släppa Boëthius ur fängelset hem till Sverige — och segra vid Pultava, der Piper blef fången och sattes i samma fängelse, der han eländigt förgås.»

Att de andra fångarne, »gemenskapen», skickades till Siberien, är lika litet egnadt att väcka förvåning, som att en syndare, den der råkar ut för Stockholms ryss — skyldigt eller oskyldigt — skickas i häktelse.

Bernhard v. Beskows

kupletter i »Nya garnisonen, eller Karnevalsskämtet» *).

(Kommendanten i fästningen "De förfallna Tornen", Briquet, läser upp fästningens reglemente för den nya garnisonen:)

(Mel. En rätt och äkta svensk soldat.)

Första Artikeln.

För en och hvar, som vederbör,
jag härmed veterliget gör:
soldatens pligt mot min person
är subordination.
Vid ansvar det förbudet är
sin käresta att hysa här.
Jag sätter den, som det ej lär,
i fästningstornet der.

Andra Artikeln.

Men har nu hit på något sätt
en flicka sjelf sig väg beredt,
hon pröfve, utan all pardon,
vår subordination!
Det är ej stort! Hon endast har
arrest derför på fjorton da'r,
men lider eljest ingen nöd
på vatten eller bröd.

Tredje Artikeln.

I stränghet syns den nog befängd:
en hvar förrädare blir hängd;
den, som från fästningen går ut,
kan vänta ett skott krut.
Men attrapperas han derför,
så anses han som desertör;
och finns der nog ammunition,
så skjuts han, den patron.

Tjugonde Artikeln.

Om nya trupper tas emot,
de må åtnöjas utan knot
med hvad i fästningen kan fås
och vanligen bestås. — — —
Här är artikeln lite sträng;
ty dela sällskap, bord och — säng,
det får den nya garnison
med gamla bataljon.

(*Alla flickorna* utropa härvid: Det var en vacker historia! Gud bevara oss! Hvad skall det här bli af!)

Slutkupletterna.

Första kupletten.

Henrik.

Amor alla fästen tvingar,
gäckar och besegrar oss;
han har pilar, han har vingar,
han har bindel, han har bloss;
knappt har han ett hjerta sårat,
lekfull, dristig, öm och yr,
förrän från det bröst, han dårat,
som en nyckfull dröm han flyr.

Sophie.

Egde alla verldsmagnater
stridsmän af vår tappra art,
skulle nog i alla stater
krigets skick förbytas snart.
Kärlek bjöd — och ingen flydde,
fienden blef älskare;
blomsterbojor honom prydde,
hjertat blef hans fängelse.

Sansquartier.

Krigarn är, när mod han eger,
ett bland verldens största ting;
utan vapen — som man säger —
mäktar han dock ingenting.
Flickan har i Amors läger
blickarnes ammunition,
och med dem hon — som man säger —
tar hvart hjertas bastion.

Julie.

Ett oskyldigt skämt vi drifvit,
Amor klädt oss till parad,
och i fastlagen vi gifvit
här en liten maskerad.

Briquet.

Om den lyckats er behaga,
gif ett litet tecken än —
och att ledsnans stund förjaga,
kom och se den omigen!

*) För att äfven, i sin mån, få påminna om den stora förlust, som träffat svenska vitterheten genom dess Nestors bortgång d. 17 d:s, anser sig Nisse kunna här meddela dessa nätta kupletter ur den sedan 1831 omtyckta vaudevillen, *helst som de aldrig förut varit tryckta.* (Den lilla romansen i samma pjes: "I tornets djup" deremot är mera allmänt känd.)

Musiken till alla kupletterna valdes af v. Beskow och arrangerades af J. F. Berwald. Texten till pjesen öfversattes (ifrån Heibergs danska bearbetning) af J. W. Bergman, minister-resident i Spanien 1852—1865. — Den är icke att förvexla med E. W. Djurströms öfversättning: "Sju flickor i uniform", med musik af J. N. Ahlström.

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Framför Helgeandsholmen.

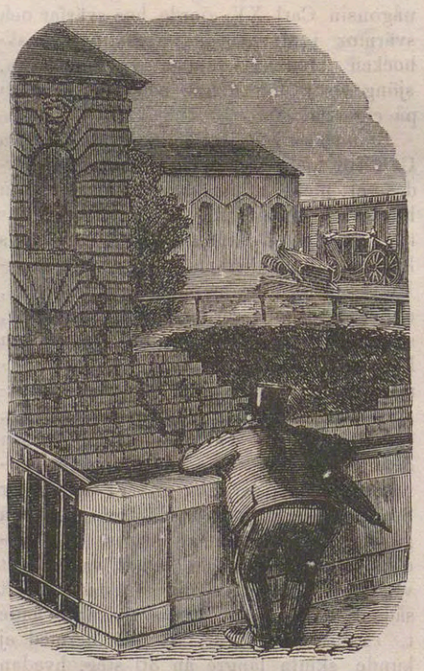

Trögelin står en natt och betraktar Norrströms brusande förbi den gamla Helgeandsholmen. Midnattstimman slår, och han tycker sig förnimma följande samtal:

Strömmen.

Kära holme, tag reson!
skaka af dig, nu jag säger,
allt det skräp, som på dig väger —
du är lik ett fattighjon!

Holmen.

Om du visste, hur jag lider:
bara smälek, intet hopp;
bit för bit utaf min kropp
rycker du — aj! så det svider.

Strömmen.

Jemra dig, det kan du göra;
men ta bort en gödselhög,
eller en förgylder drög,
derpå vill du icke höra.

Holmen.

Att en sådan sak begära,
då du vet, jag kunglig är,
stallet i mitt sköte bär
det är lustigt på min ära!

Strömmen.

Gyckel jag mig undanbeder.
Jag dig känt i tusen år,
men framåt ett enda hår
du ej gått i goda seder.

Holmen.

Svårt humör jag kan förnimma
hos min vän och broder ström;
du har haft nå'n dålig dröm
uti denna sena timma.

Strömmen.

Kunde draga dig i fallet,
men nu vill ag nådig vara,
med förakt förbi dig fara
men förlåt, — en bit af stallet!

Trögelins vandringar genom Nationalmuseum.

I klädkammaren.

Trögelin: Ser du, Hans, det här är Carl XII:s stöfvel . . .

Hans: Nej, men si, han hade ju alldeles likadana stöflar såsom patron!

Trögelin: Alldeles ja — s. k. fysiologiska! Den här stöfveln ska' jag slå doktor Nyström i halsen med, när jag träffar honom!

Djurens konung.

Läraren: Kan du säga mig, hvad det är för ett djur, som kallas för »djurens konung»?

Gossen: Elefanten.

Läraren: Åhnej. Elefanten är visserligen ett mycket *stort* djur, men ändå inte det, jag menar. Detta är mindre, bekant för sin blodtörstighet och för styrkan i sina språng . . . Nå?

Gossen: Nu vet jag! Det är . .

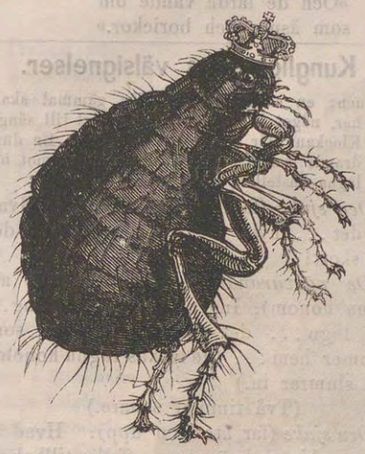

Cancan i Lund.

Man skrifver till Nisse från de »unga gubbarnes» stad:

Den 21 oktober 68.

Hit till staden anlände i söndags ett litet fransyskt ballettsällskap, som förhyrt Akademiska föreningens teater för att gifva två representationer (söndag och måndag). Söndagens representation försiggick också till allmän belåtenhet; men ett par timmar innan måndagens skulle börja, hade Akademiska föreningens sociala utskott haft sammanträde och — förbjöd representationens gifvande, af den orsak, att den sista dansen på programmet utgjordes af *Cancan*, hvilken ansågs vara oanständig och derföre kunde vanhelga föreningens teater. Artisterna tillbjödo sig att utföra dansen uti civila kläder (damerna med långa klädningar) och *moderera* den så mycket som möjligt; men omöjligt: ett anslag uppslogs vid teateringången, att spektaklet inställdes.

Då detta blef bekant uti staden, blef der en allmän rörelse, ty publiken tog artisternas parti och ansåg dem hafva rättighet att gifva sina representationer med de från början bestämda programmen, *alldenstund Föreningens ordförande ej vid teaterns borthyrande gjort något förbehåll angående repertoiren.* Hela staden ansåg artisterna hafva blifvit orättvist behandlade och lidit stor ekonomisk förlust, och alla ville se Cancan utföras af verkliga fransmän. Nog af: Tegnérsplatsen utanför Föreningen fylldes efter hand med öfver 1000 personer, hvilka önskade biljetter; men omöjligt att beveka direktionen. Här var en liten tillstymmelse till ett verkligt uppror.

De, som äro egentliga orsaken till detta ogrannlaga uppförande mot främlingarne, äro kamrer N. och en student E., hvilken senare — »studerar till prest».

På Opris.

— Är Fürstenhoff anställd vid Kongl. teatern?

— Ja visst.

— Nå, men hvarföre uppträder han aldrig då?

— Nej, han spelar bara *Om våren* — aldrig om hösten.

— Hvarför har Mindre teatern så stor förkärlek för pjeser med sådana namn som: »Aurores *träskor*,» »*Bal-skorna*», och nu senast: »Hvem står under *toffeln*»?

— Förmodligen för att med dem komma på säkra fötter.

— Du vet, att hr Edholm, med iakttagande af den största sparsamhet, indragit Dramatiska teaterns kapell och att musiken derstädes nu utföres af en dubbel-stråkqvartett, under anförande af hr Lindholm?

— Ja.

— Vet du, hvad denna orchester kallas?

— Nej.

— Jo, den kallas: Lindholmens mekaniska verkstad.

Stockholms-jungfruns afundsjuka.

(Scen utanför *Stockholms Rådstuga* tisdagen den 20 okt. 1868, kl. 6 e. m.)

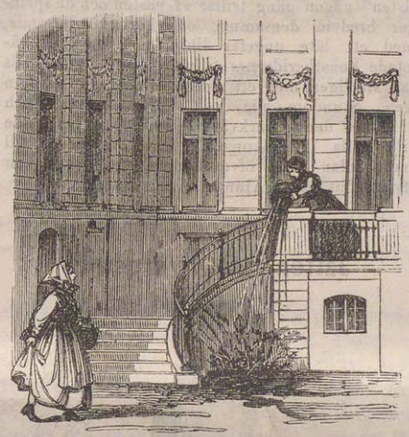

Stockholms-jungfrun (nedanför Rådstun): Herre min jemine, den som tjente på rådstun ändå! Der kan dom få göra tocke' der ostraffadt! En ann fattig stackare får plikta fem riksdaler för'et!

Ekonomiskt.

Kretus. Hur kommer det sig, att öfverallt priset på penningar fortfarande är så billigt?

Pletus. Detta har Aftonbladets ekonomiske författare redan förklarat.

Kretus. Hvad är då anledning till att Enskilda banken i Stockholm tar högre ränta än andra Banker?

Pletus. Detta kan *icke* Aftonbladets ekonomiske författare förklara.

Kretus. Hvarföre har Stockholms Enskilda bank en månad tidigare, än påkalladt var, kungjort den af »Herr Finansministern» föreskrifna månads-rapporten?

Pletus. Emedan den skall tjena till mönster för alla de andra Bankerna, huru uppställningen skall göras — när man ingenting vill upplysa.

Kretus. Har icke »Herr Finansministern» fastställt formulär för dessa rapporter?

Pletus. Jo — efter »vederbörandes» hörande.

Pennstreck.

9.

Circus och Apteatern i Berns' salong.

Kan någon säga mig, hvad som egentligen menas med djurplågeri?

När "aristokratiens blomma" arrangerar en kappridning och låter tusentals personer bli vittne till hurusom den i täflingen tappande, under inflytelsen af sin ädla vrede deröfver, på det mest obarmhertiga sätt piskar sin springare till målet — då hör man icke talas om djurplågeri.

När en full åkaredräng, under inflytelsen af sitt rus, klatschar på sin stackars kamp — då hör man talas om djurplågeri.

När den förnäme lättingen till eget tidsfördrif dresserar sina hundar — då hör man icke talas om djurplågeri.

När den i sanning ömkansvärde positivspelaren eller kringresande konstmakaren för pengar förevisar en markatta, som gör grimacer eller en björn, som dansar, o. s. v. — då hör man talas om djurplågeri.

När en framstående konstberidare, med så och så många dussin hästar och så och så många tjog menniskor, ger representationer i "den högre skolan", då får han medaljer af furstarne, applåder af folken, och — man hör icke talas om djurplågeri.

När en "loppteater-direktör" ger allmänheten prof på loppornas ovanliga akrobatiska färdighet; när en "professor" låter oss skåda kanariefoglarnes sällsynta skicklighet att leka soldater, m. m. sådant i den lägre stilen — då hör man alltid talas om djurplågeri.

Bästa sättet härvidlag, så väl som vid alla möjliga tillfällen i lifvet, är således att göra saken i stort.

Jag var härom aftonen inne i Berns' salong och såg m:r François Liphards "afrikanska circus och apteater". Och jag applåderade, så att handskarne sprungo i bitar, och jag skrattade, så att tårarne flödade längs kinderna och ner i mungiporna. Men plötsligt antog jag ett allvarsammare skick och satt helt tyst och fundersam på min stol. Jag hörde nämligen ett mycket fint fruntimmer, som hade sin plats framför mig, under representationens lopp oupphörligt utropa till sin bredvid sittande ännu finare man: "O, min Gud! ett sådant ohyggligt djurplågeri!" — Och han höjde medlidsamt på axlarne.

Detta har gifvit mig anledning till ofvanstående reflexioner.

Bäste m:r Liphard! Er trupp är alldeles för liten... Jag syftar nu icke på edra sujetters kroppsstorlek, utan på deras antal. Blott "fyrtio olika fyrfota konstnärer" — hur kan ni komma till ett så civiliseradt land som Sverige med ett så obetydligt konstnärssällskap? Sjuttiofem är det minsta antal, vi hafva rättighet att fordra — hvad derunder är, det är syndigt! Fråga bara hr Hinné. Hela Stockholm visste, att han icke hade flera än 68 hästar; men ändå stod der för hvarje dag, "för jemnadens skull", 75 i annonserna.

Och så en annan sak: Lägg för all del af er de der ljusa pantalongerna och tag på er ett par svarta i stället!... Vi nordbor äro nu en gång för alla öfverens om att se det högtidliga och imposanta uti uniformer med ordnar på brösten, eller uti svarta kläder med band i knapphålen. En liten bandstump på fracken skulle således icke heller skada. Om ni rätt betänker, att en teaterdirektör måste kunna imponera minst lika mycket på publiken som på sina sujetter, så skall ni visst icke taga illa upp, att jag varit

nog prisnosig att, med permission sagdt, lägga min näsa i edra pantalonger.

Men för tusan, det var om de fyrfota konstnärerna jag skulle tala!

Ridån går således i höjden, och för våra nyfikna blickar uppdukas ett litet småtrefligt afrikanskt måltidskalas. Gästerna bestå enligt programmet af "en arrangeur", "en tillfällighetspoet", "en adlig dame" och "en inbjuden gäst". Eftersom blott denne sistnämnde är inbjuden, får man således antaga, att de tre första äro objudna. Men allt går så städadt och ordentligt till, att man icke kan upptäcka en skymt af någon sorts "våldgästning", med undantag möjligen af en slyngelaktig uppassare, som i smyg passar på och stjäl sig en klunk ur hvarje butelj, han serverar. Detta sätt att bryta mot européernas begrepp om eganderätten vinner stor anklang hos publiken och belönas alltid med applåder. Vore icke samtliga uppträdande i verkligheten blott apor, så skulle man ha åtskilligt att invända mot detta publikens sätt att uppmuntra "de dåliga passionerna"; men nu kan man hoppas, att hvad som framställes på scenen, icke af åskådarne — efterapas.

I det hela företer detta "afrikanska gästabud" just inga afvikelser från vårt bruk att kalasa. Det enda anmärkningsvärda är, att afrikanarne, icke ens tillfällighetspoeterne undantagne, måtte bättre än vi förstå konsten att "låta maten tysta mun", ty ingen af de uppträdande yttrar ett ord under hela måltiden; de visa blott understundom tänderna åt hvarandra. Ridån faller dock, innan slagsmålet börjar. Att bland apor aptiten är stor, behöfver väl icke omnämnas.

Kommer så numro två på programmet. Ett par vackra pudlar springa i kapp och visa de mest förvånande gymnastiska produktioner. Jag tror mig icke gå för långt, då jag påstår att jag med större nöje åser detta slags dressur än huruledes våra moderna akrobater vrida och böja små barnkräk, samt hvarje ögonblick utsätta dem för lifsfara.

Kan man sedermera tänka sig något mera komiskt än denna "Madame Pompadour", med sin lilla betjent, som bär upp släpet! Madamen är en hund och betjenten en apa. Så snart den nobla damen gjort ett slag omkring scenen, tycker betjenten att det kan vara nog, och stretar af alla krafter för att komma ut emellan kulisserna; men "madame Pompadour" är icke den, som låter annat än bättre karlar leka med sig, och betjenten måste således följa med, löpande fara att stupa på näsan på det långa släpet.

Och den der stackars "desertören" sedan, som ställes inför "ståndrätten" och dömes att arkebuseras! — Offret, en tragikomisk representant af hundslägtet, inträder, klädd som soldat. En annan soldat, med ett par apklor, som sticka fram nedanför permissionerna, aflossar ett skott och desertören är död. Effekten förminskas icke deraf, att den aflifvade — sin natur trogen — tittar efter en beqväm plats på golfvet, innan han lägger sig ned.

Akrobater har jag visserligen haft tillfälle att se på både styfva och slaka linor. Jag har sett dem hoppa, dansa, stå och slutligen, liksom en af Japaneserna på manégen i somras, falla. Ja, jag läste till och med för ett par år sedan ett rättegångsreferat om en akrobat, som öfverfallit och slagit en Lina på en krog i staden... men maken till m:r Liphards "lindansare" har jag dock aldrig skådat. "Undergeten Esmeralda" — så heter "konstnären" — är ett vackert exemplar af dessa oskäliga kräk, som af vår religionsstiftare nyttjats till symboler för osaligheten på den yttersta dagen. Att getterna skola kastas i den "evinnerliga elden" — det vete... Beckman — men säkert är, att den här ifrågavarande geten tycks ha särdeles smak för det "som brinner", alldenstund hennes första sysselsättning, då hon inträder på scenen, är att smyga sig fram till rampen och nosa på lampglasen, och det så näsvist, att m:r Liphard stundom måste tillrättavisa henne. En gång var hon till och med nära att sveda sina långa polissonger, hvilka mången engelsk lord skulle afundas henne.

Om således "lindansaren" är något ovanlig, så är dock sjelfva "linan" ännu mera besynnerlig, ty den utgöres af — en stång. Detta ger dock ingalunda vår get anledning till att falla in i hvardagslifvets prosa och — stångas, utan hon genomför sin rol efter alla konstens reglor. För dem som önska skingra sina bekymmer och tillbringa en nöjsam afton kan det vara upplyftande nog att se denna get, i synnerhet i dessa svåra tider, då en annan "get" känns temligen tryckande... jag menar — "budgeten". Hvad m:r Liphards hästdressur beträffar, så har jag hundratals gånger förut sett ungefär samma "konststycken" bättre utföras. Det kan dock för resten icke begäras mera af en häst, han må vara aldrig så liten, än att han är skicklig — som en häst. Sak samma om "Dofhjorten", som väl icke måtte få ett horn i sidan till mig för det. Denna hjort aflossar en pistol, och då dånar det visst inte doft, utan tvärtom som åskan i hela salongen. Han heter minnsann inte "Jupiter" för ro skull.

Slutligen måste jag, ehuru mina "pennstreck" för i dag redan antagit allt för långa dimensioner, med några ord omnämna ännu ett "underdjur": "den fyrfotade konstberidaren Robinson".

Om med parodi menas förlöjligande, aldrig har jag väl då skådat en större parodi på dessa i våra manéger så enformigt återkommande hopp igenom tunnband, öfver schalar, öfver barrièrer o. s. v. — "Det var mig en hund att vara bra!" hörde jag en jovialisk herre utropa i min närhet, och dermed upptog han en applåd, som återskallade bland hela publiken. Det var en fröjd utan like; men, olik alla andra konstnärer, uttryckte den fyrfotade konstberidaren sin tacksamhet med att högljudt skälla på sina beundrare, och nu blef det en riktig "hundfröjd". Det löjligaste af allt är likväl, när "artisten" någon gång trillar af hästen och då springer bredvid densamma, oupphörligt gläfsande, med ett läte ungefär likljudande med de tvåfotade konstberidarnes: "häpp, häpp!" ända tills han slutligen med ett skutt befinner sig i sadeln igen. Stundom blir dock skuttet för högt, och då sätter denne märkvärdige pudel, som jag skulle vilja kalla "Pudelkungen", öfver hästryggen till andra sidan en "öfversättning, som endast kan öfverträffas af hr Ålunds "Kung Pudel".

NEMO.

Jätten och dvergarne.

A. B. Aha, du har skrifvit några reverser i din ungdom — och så har du schappat för du inte kunde betala — det har jag fått reda på, och det skall jag ta fram... det är någonting pikant!

N. D. A. Jag instämmer! Förb— pikant! En stor skald, som skrifver reverser och rymmer — det der är *»några minnen«*, som ska' intressera publiken i dessa magra tider . . .

Lilla W.: Jag vill vara med och smeta . . .

(De smeta på skaldens minne.)

Bysten: Gå på ni, gubbar! Men laga, att ni får en hederlig karl, som gillar hvad ni gör! Mitt minne lefver allt lite längre än edra tillsammans. Vet ni, hvad jag sjunger, när ni gå häriträn och tycka er ha gjort er sak så bra:

»Och de lärde vände om
som åsnor och borickor.»

Kunglighetens välsignelser.

(Scenen: en sängkammare. En gammal skald har, något illamående, gått tidigt till sängs. Klockan slår tre qvart till 10. En dundrande salut höres ifrån det midtemot belägna kastellet.)

Den sjuke (far förskräckt upp): Hvad är det... hvad är det... hvad är det för skott!

De närvarande (skynda till, för att lugna honom): Ingenting... ingenting... var lugn... det är bara kungen, som kommer hem... (de lyckas lugna honom; han slumrar in.)

(Två timmar senare.)

Den sjuke (far återigen upp): Hvad är det... skjuter de ännu... (faller tillbaka.)

(*De närvarande* skynda till, som förut, för att lugna honom, men finna honom — död af hjertslag.)

(Ryktet om den närmaste anledningen till dödsfallet sprides genom staden, och det befinnes vara sannt. Men — ingen »bättre» person tror derpå; ingen »bättre» tidning talar derom; den förre skulle genast räknas bland »onda tungor», den senare vore naturligtvis en »skandaltidning». Ännu mindre tänka Höga vederbörande på borttagande af den lifsfarliga saluten midt i natten; ty kunglighetens glans måste upprätthållas framför allt — och att dö för den, det är ju för en undersåte en af de största kunglighetens välsignelser.)

Från Spetsbergen.

(Pr telegraf.)

Nisse!

Bland de första tidningar, som vi fingo hit under expeditionen, var äfven en norsk, som med anledning af prinsessans förlofning lyckönskade henne »til den udmærkede Mage, hun vil komme at faae.» Vana att anse norska som svenska, fingo vi vid läsningen häraf ett riktigt godt skratt, som icke lade sig äfven sedan vi erinrat oss hvad verkliga meningen var.

Spetsbergs-Nisse.

Det berättas, att Svenska Akademien lär komma att utsätta ett extra pris för tydande af meningen i följande ord af hr Axel Krook i Göteborgs-posten, med anledning af Bernhard v. Beskows död.

"Har du sett en stilla flod, som med sin lugna, klara yta sakta flyter fram i dalen, återspeglande i sig mycket, men derför likväl med vanligt jemnmod skridande fram mot sitt mål — du kan då göra dig en föreställning om detta tänkarens, diktarens, filosofens och minnestecknarens lif, hvilket döden nu ändat, i det han afklippt Bernhard von Beskows lifstråd.

En lefnad i inre och yttre harmoni leder till en timlig död i leende och lugn, och den högt aktade bortgångne har på ett enkelt blad tecknat med inre frid sin dödsstund, om vi få begagna ett sådant uttryck" — o. s. v.

I »Bogense Avis» föreslår en insändare kommunen att spela på lotteri, för att få pengar till flera inom densamma nödvändiga förbättringar — Nisse törs icke säga, hvilken annan kommun han skulle vilja gifva samma råd.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:

Eslöf, Strengnäs, Borås, Skara, Nyköping, Upsala (2), Kalmar, Göteborg (2).

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 44. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 1 November 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor: för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tjugondeåttonde Föreläsningen.

Segrade czaren vid Pultava, så hade han minsann också icke sparat sina tillrustningar derför. Sjelf red han under slaget omkring på sin häst, allestädes närvarande som gamla kommendanten i Stockholm; och hans gemål Catharina nedlät sig att »idka utskänkning» af bränvin m. m. åt soldaterna.

När Carl hade lidit olyckan vid Pultava, må man tro, att hans fiender jublade, liksom några tidningar nyligen jublade öfver fyndet af en lagsökning på Bellman. August af Sachsen förklarade, att hans afsägelse utaf polska kronan var af lika liten betydelse som ett kungligt valspråk nu för tiden; han inbröt i Polen och dref både svenskarne och Stanislaus derur; den senare tog vägen till Sverige. Men icke nog med August. Äfven Fredrik IV i Danmark — hvilken endast af respekt för Carls hjeltebragder hållit sig i styr — blef nu morsk igen och förnyade sitt gamla förbund med August. Det påstås, att hufvudskälet härtill var det, att en poet råkat kalla Carl XII för »Nordens beherrskare» — och detta var naturligtvis för Fredrik, såsom dansk, lika stor styggelse, som det *nu* är för hans landsmän att höra talas om Sverige såsom hufvudmakt i en skandinavisk förening. Naturligtvis var icke czar Peter emot förbundet med de båda andra; det faller af sig sjelft, att alla tre höllo ihop, som »de tre sinecuriatierna» (Hv—ss—r, Dumr— och Wi—k—der) vid en viss kongl. teater. Liffland och Estland och en god del af Finland knepos af Peter lika lätt och ledigt, som en gammal knekt kniper ett postkontor.

Fredrik IV å sin sida inföll (nov. 1709) i Skåne och hade den turen att finna provinsen lika blottad på försvar, som de under »försvarslöshets-stadgan» lydande stackare äro blottade på försvar — mot våld på deras personliga frihet. Han intog också, på fästningarne när, hela Skåne. Lyckligtvis fanns der en man, som hette *Magnus Stenbock*, provinsens guvernör — hvilken Carl i förtroliga bref brukade kalla »Måns Bock» eller »Måns Lurifax» (annars brukar en kung endast ge dylika »smeknamn», t. ex. »Frippe», åt sina hofnarrar). Stenbock var visserligen icke rustad att genast möta danskarne, men han begaf sig norrut, och der erhöll han god hjelp af de tappre smålänningarne. Kring Wexiö fick han ihop en här af unga bondgossar på omkring 8000 man, hvilka visserligen skulle ha tagit sig mindre ståtligt ut bland nutidens parad-hjeltar; ty de hade så liten »respekt för uniformen», att de sutto till häst i träskor och skinnpelsar; derföre gjorde sig också de danske herrar officerarne lustiga öfver dem och talade med förakt om »Bukken og hans Gedepåge». Men smålänningen var aldrig ledsen; »getapojkarnes» antal växte, ty »bocken» var ingen pedantisk exercisbuse, som lät det vankas prygel, om en knapp fattades. Gamla krigare stötte också till, och snart hade Stenbock en här på omkring 14,000 man. Med dem körde han danskarne undan ända till Helsingborg, der de fattade mod, stannade och (för att begagna ett »significativt» uttryck) »tiggde stryk». Stenbock måtte icke ha haft stort mer respekt för deras tapperhet, än »Kalle» för general J. A. H:s; ty han uppmuntrade sina unga krigare så här: »*Se ond ut*, min gosse, så *springer* dansken för dig!»

Hvad under då, om de modige gossarne blefvo lifvade för att våga en dust med »söndagsmännen» — så kallade de danskarne, derföre att desse voro »helgdagsklädde», d. v. s. bättre utrustade än de sjelfve. Denna sin önskan fingo de också uppfylld den 11 mars 1710. Visserligen gick det i början lite skralt för Buhrenskiöld, hvilken förde venstra flygeln; han blef nämligen tagen till fånga och kunde sålunda göra svenskarne föga mer nytta än nu för tiden åtskilliga af dessas dyra ministrar och konsuler i utlandet (t. ex. Hochschild, Sandströmer, Sterky) göra dem. Lyckligare var då Meijerfeldt på andra flygeln: efter att ha slagit danskarnes venstra, kom han Stenbock, som förde midten, till hjelp, och det lyckligtvis fortare, än Aftonbladet, enligt löfte, »återkommer till en utförligare granskning» af t. ex. en ny teaterpjes. När slutligen Cronstedt kom med artilleriet, var danskarnes nederlag lika afgjordt, som Svenska Akademiens fall (åtminstone i allmänhetens anseende) är, sedan döden kom och tog bort v. Beskow. De råkade i den största villervalla, och detta var svenskarnes lycka — alldeles som Kongl. teaterdirektionen vann på det stora inbördes-kriget i Allehanda om »Onda tungor».

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Liktjufven.

Första Scenen.

(Utanför Rådstun.)

— Godda', madam! . . . Hvad hon ser förskräckt ut!

— Ja, kan jag väl annat! . . . Så'na tider vi lefva i! . . . Tänk sej, kära fru: ja' va' nyss oppe i råssturättens sjette afdelning å hörde på mål, å der va' en, som stuli' ett lik . . . Åh du min store, hvad dom tar sej till!

— Ett lik!? . . . Hva' i Herrans namn skulle han med de' å göra?

— Ja, inte förstår ja't . . . Ja' tänkte först, att han stuli'et för att sälja't åt di der anatomisterna, men tänk sej, min bästa fru, han hade sålt'et åt en — *lumpsamlare!* . . . När ja' fick höra det, sprang ja' min väg, ja' kunde inte stå ut längre.

— Kors i Jese namn, ett så'nt odjur! . . . Nej, ajö, söta madam, ja' får lof opp till min kamrerska!

Andra scenen.

(Hos kamrerskan.)

— Se, god dag, kära frun! Har frun i ordning min nya hårklädsel nu?

— Åh, nådig kamrerskan! . . . Ja' vet inte hvar ja' är hemma! . . . Ja' har fått höra något så rysligt, så det riktigt gått mej genom märg och ben . . . Di har tagi' en karl, som har stuli' flere stycken lik, å di håller nu på att ransaka med honom i råsstun.

— Stulit lik!? . . . Och sålt till någon anatom då?

— Åhnej, det hade vari' någorlunda menskligt! . . . Kan nådig frun tänka sej en så'n bof, han har sålt likena, flera stycken, till en lumpsamlare — för benas skull och efter vigt, förstås.

— Åh, det är fasaväckande, att något sådant kan passera! . . . Adjö, kära frun; vi få talas vid om det andra sedan . . . Jag har lite främmande. Gå ut i köket, så får hon sej en kopp kaffe.

Tredje scenen.

(Kafferepet.)

Kamrerskan (inrusande): Mina vänner, nu s'a' ni få höra något förfärligt! . . .

Alla kaffesystrarne på en gång: Hvad är det? Hvad är det?

Kamrerskan: Min sömmerska var nyss här och berättade, att polisen tagit en karl, som stulit dussintals med lik och se'n sålt dem till lumpsamlare efter vigt.

Kaffesystrarne (i chorus): Oh! . . .

Fjerde scenen.

(På Norrbro dagen efteråt.)

En Fru: Nej, se patron Trögelin! Vet patron, jag är så alternerad, att jag knappt vet, hvar jag är hemma . . . Har han inte hört den förskräckliga händelsen?

Trögelin: Nej, min nådiga, jag vet om ingenting, såvida frun inte menar . . .

Frun: Nej, mycke, mycke värre än det! Polisen har taji fast på en karl, som heter Löf, för det han sålt lasstals med lik, som han gräft opp ur nya kyrkogården! . . .

Trögelin: Åh! . . .

Frun (ifrigt): Och'så har han sålt liken till en lumphandlare på söder, å . . .

Trögelin: Förfärligt!

Frun (ännu ifrigare): å mest har han fått för benrangel, för på så'na ha' dom inte behöft skafva af benen . . . Nej, ajö herr Trögelin; ja' får lof helsa på en bekant här i närheten . . .

Trögelin (för sig): En så'n historia har jag inte hört i Paris en gång. Hemskt det der! Jag får lof att gå in på schweizeriet och ta en absinth; för visserligen var det här magstarkt att höra, men inte var det magstärkande.

Femte scenen.

(På schweizeriet.)

Trögelin (inkommande): Mamsell, får jag en absinth! (tar en tidning och sätter sig att läsa.) Hu! här ha vi det! (läser) »*Stöld af lik.* Vid samma afdelning hölls härefter ransakning med en arbetskarl vid namn Löf, hvilken är anklagad för stöld ombord å en skuta, tillhörig en skeppare Ersson. Det väckte en viss sensation hos åhörarne, då, bland annat, inför rätten upplystes, att den anklagade äfven begått stöld af *lik*, men bestörtningen lade sig genast, då man fick veta, hvad slags lik det var» . . . Jaså, här är en not . . . (läser) »Lik: så kallas af sjömän de tåg, med hvilka hvarje segel är kantadt» . . . (för sig) Hm, var det inga andra »lik»? Det här var ändå värre än hvad de prata i Paris! (högt) Hör på, mamsell! Ge mig en kopp kaffe i stället för absinthen!

Apropos "Onda tungor".

Ty det finns verkligen — lustigt nog — sådana, som förebrå Nisse, att han hållit sig alldeles för tyst i den strid, som nyligen rasat inom den "stora" pressen. Hans skäl härtill ha dock varit: 1) att han icke kunnat begripa, hvarför visst folk nödvändigt velat söka lokaliseringar i en pjes, som dock uppenbarligen, och enligt sin förf:s eget företal (till en del öfversatt i Aftonbladet) spelar i Tyskland, i Wien; 2) att ändå tillräckligt många publicister, alldeles obefogadt, "tagit sak på bak", då de t. ex. alls icke låtsat om den ifall pjesen skall "tillämpas") högst ärekränkande teckningen af en kongl. polismästare; och 3 att Nisse ej velat, genom att inblanda sig i polemiken, bära på sitt samvete att ha bidragit till pjesens framgång — ehuru han å andra sidan gerna medger, att man ej bör missunna kongl. teaterdirektionen, lika litet som hvarje annan "moraliskt förderfvad" usling, de styfrar, den möjligen kan förtjena till sitt dagliga uppehälle.

Förhållandena ha emellertid, sedan Nisse, på dessa grunder, fattade sitt beslut att tiga, väsentligen förändrat sig. Efter att ha muntligen (från scenen) delgifvits publiken, har pjesen tryckt utkommit, derpå blifvit läst utom Stockholm, och lär i dagarne börja att gifvas i landsorten af icke mindre än 3 olika sällskaper, af hvilka de 2 begagna kongl. teaterns öfversättning. Det är till upplysning för den publik, som hädanefter skall få njuta af "onda tungor", som Nisse nu bryter sin tystnad Han skall dock icke tala om pjesens (originalets) tendens — blott ett par ord om öfversättningens. (Denna säges vara verkställd af hr K. Almlöf.)

I 3 akten, 1 scenen, t. ex., säger Meno: "Med ett ord: denna pikanta historia stod redan i morgse i vår elaka skämttidning*) "Morgonstjernan" (öfvers. sid. 51). Hur säger han i originalet? Jo: "Kurz, diese allerdings pikante Geschichte steht heute Morgen schon in unserer boshaftesten Zeitung, im Morgenstern". ("Böse Zungen", sid. 90).

I 3 aktens 6 scen utropar presidenten von Zech (till Ferdinand, när han ber denne stanna qvar,

*) Detta blef af Allehanda (med känd ärlighet) förbättradt till: "en liten illustrerad skämttidning" (!!)

för att hindra honom (v. Z.) att förgå sig vid samtalet med Pranger): "Jag är i en uppretad sinnesstämning efter morgonens skandalhistoria! Om dessa tidningar kunde begripa, huru de skada det yppersta af allt godt: den offentliga meningens värde! Om de kunde ana, hur våldsamt de skaka tryckfrihetens heliga grund, skulle de kanske besinna hvad deras frid tillhörer! Jag kunde förgå mig" o. s. v. (Öfvers. sid. 57. Låt se, hur detta heter i originalet: "Ich bin sehr aufgeregt, dass er meine Nichte — Oh! diese Journalklatschereien sind mir ein Gräuel! sie vernichten in so bubenhafter Weise den Werth öffentlicher Stimmen, und ich könnte mich in meiner Erbitterung fortreissen lassen"... ("Böse Zungen", sid. 103). Här har således öfversättaren, för effektens skull, tillagt en hel punkt, och lite till, hvaraf i originalet icke finns ett spår!

Vi skulle kunna framdraga flera exempel på öfversis kunnighet i tyskan, men det roar oss inte.

Må man dock icke tro, att Nisse anser slikt för hvad man kallar skandal! Långt derifrån! Han skulle på sin höjd vilja kalla det för: "öfversättning — med modifikation."

En »ladufogde» på ett skånskt herresäte, hvilken funnit sig utpekad af en korrespondent till Fäderneslandet, har i Kristianstadsbladet skrifvit ett genmäle, hvari det bland annat heter:

»Att den värde författaren tror sig vara gömd under anonymphen deri har han låtit sin månlika hjessa för mycket framsticka mellan kulisserna. Att anonymphen har af ett besvuret hat och icke af sanningskärlek försökt att inför min principal, genom anonympha bref och sedan med nämnde tidningsartikel på allt upptänkligt sätt sökt att tadla min person».

Biskopen i knipa.

(Sann händelse från konungens senaste besök i Carlstad.)

I biskops-palatset blir brådt i en hast,
att feja med trasa, med viska och qvast:
Hans Majestät Kungen i Nåder vill gästa
hos herden, den gode, den trognaste, bästa.

Bland pigor och drängar, i rök och i dam
herr biskopen sjelf springer åter och fram,
att visa sig värdig besöket, det Höga. . . .
och ingenting undgår hans spanande öga.

Men plötsligt, som träffad af blixten, han står
och stirrar på väggen. Han rifver sitt hår:
»Allt har jag, men ett — o, du himmelske herre!
men *Kungens porträtt* har jag icke, dessvärre» . . .

»Hvad skall den Stormäktigste säga derom?
Försyn, som kan hjelpa, till bistånd mig kom,
så att jag ur klämman kan vackert mig draga!» —
så höres den rådlöse ropa och klaga.

Och bispen, han hastar från hus och till hus,

han luffar vid solens,

vid stjernornas ljus;
de glesnade lockarna fladdra för vinden,
och svettdroppar bana sig väg utför kinden.

Med flämtande stämma han stönar så vild:
»Ack, käraste! lånen mig Konungens bild!
O, frälsen mig, frälsen mig! Sjudubbla värdet
betalar jag gerna, om så man begär det» . . .

Men icke hos *en* — hur skall detta förstås? —
i hela den sta'n kunde afbilden fås.
Och bispen, han trodde, han skulle bli galen,
när Kungen fann väggarna tomma i salen.

Hans Majestät låtsa' visst ingenting om,
och likaså nådig Han for, som han kom —
dock vågar jag vadet, helt viss att ej tappa:
den bispen blir aldrig vår erkepappa! —

ISIDOR K.

Kärlekens grader.

Han: Jag är förtjust i er — jag älskar er i högsta grad.

Hon: Efter Reaumur, Fahrenheit eller Celsius?

Löjtnant B. vid X regemente beslöt en dag att bege sig ut på en liten promenadridt. Men som soldaten, hvilken sadlade hästen, vid tillfället var något mosig, råkade han, förlåtligt nog i ett så rörande ögonblick, att vända sadeln oriktigt, så att den kom att ligga bakfram. Då herr löjtnanten skulle sitta upp på gångarn gode, märkte han ej, att sadeln låg oriktigt, förrän han väl satt sig deri. Förargad såväl häröfver som ännu mer öfver sitt eget fel att ej märka att sadeln låg orätt, förr än han redan suttit upp, stiger herr löjtnanten hastigt af hästen och utbrister förgrymmad till karlen: »Hör du ditt förb. (läsaren behagade tänka sig ett vanligt militär-höflighets-uttryck) hvad vill det der säga? (visande på sadeln). Du har ju sadlat rakt åt h—te!» — »Ja», svarade karlen helt kort, »jag tänkte ock, att löjtnanten skulle rida den vägen».

Pennstreck.

10.

Under de närmaste dagarne har hufvudstaden ånyo varit scenen för ett af dessa tillfällighets-divertissementer, som uppföras två gånger om året, när "tjenstfolk" spela "herrskap" och tvärtom. De små fröknar, som händelsevis fått passera för jungfrur, ha dock nu lyckligtvis öfverstått alla dermed förenade obehagligheter, och jungfrurna å sin sida ha återigen trädt till regementet inom de resp. kastrullkompanierna. De stackars tjenstehjonen ha likväl icke haft så lätt att erhålla lämpliga platser, och detta har bäst bevisats deraf, att enskilda personer, såväl som kommissionskontoren, dagarne igenom varit fullständigt belägrade af ofantliga "hjonelag".

Jag känner till exempel en handlande i staden, som hade annonserat efter en ung flicka med fördelaktigt utseende, till biträde i en butik, och att närmare underrättelse kunde fås dersammastädes hvarje eftermiddag emellan 4—6. Men redan tidigt på morgonen uppfylldes boden af tjenstsökande, och på så sätt gick det en folkström hela dagen ut och in genom dörrarne. Att alla deribland voro "unga flickor med fördelaktigt utseende" betviflar ni naturligtvis på det högsta, och ni gör rätt deri, ty nog är Stockholm kändt för sina vackra flickor, men något öfverflöd finns det likväl icke. Nej, bland de sökande funnos, oaktadt den tydliga annonsen, både vindögda, halta och puckelryggiga. Icke heller saknades gamla gummor och — hvad tycker ni väl? — två stycken bonddrängar. — Att fruntimmer i allmänhet vilja vara unga så länge som möjligt och att de ha sina egendomliga skönhetsreglor framför spegeln, är allom bekant; men att det finnes karlar, som tro sig tillhöra "det täcka könet", anser ni måhända som en något djerf dikt af undertecknad. Jag kan dock försäkra, att förhållandet är ett factum, ja, ett så komiskt factum, att jag icke dragit i betänkande att dermed upptaga en bit i Nisse.

De, som icke erhållit några tjenster, söka likvisst att fördrifva tiden på bästa sätt. Antingen gå de arm i arm genom gatorna och stanna här och der, beundrande skyltar och butikfön-

ter, eller också stå de och sola sig nere vid hamnarne. Solen skiner lika för alla både med och utan tjenster. Äfven "herrskaperna" söka så mycket som möjligt profitera af det vackra höstvädret, som mera lockar till promenader i det fria än till familjecirklar framför eldbrasan. Många drömma sig till och med tillbaka till högsommaren, och för att göra illusionen fullständig, sätta de sig på en bänk i Kungsträdgården och betrakta de gröna qvistar, som sticka upp här och der i de nya planteringarne utanföre Blanchs café, eller också fara de ut till Djurgården och smaka på hr Vasseurs halfportioner, med smultron, plockade på kall jord, till efterrätt.

Denna ovanliga blidhet i väderleken har naturligtvis inverkat förmånligt på ved- och matvarupriserna, så att en och annan, hvars kassa eljest skulle ha varit temligen plockad, oförhappandes fått några riksdaler öfver och genast skyndat att förvandla dem i glänsande Caroliner. "Men det är en lycka, som endast räcker några timmar, ty lyckan är alltid så kort!" säges det i någon komedi. Debetsedlarne äro under denna veckas lopp utdelade, och 3 riksdaler kommunalskatt för hvarje bevillningsriksdaler, förutom dryga summor till presterskap, folkskolor, kyrkor, hvilka senare i år upptaga en splitter ny post: s. k. "håfgångsafgift", samt slutligen lösepenning för det man får det stora nöjet att emottaga sin debetsedel — det kan sanuerligen förmå den lyckligaste själ i verlden att för ett ögonblick visa tänderna och knyta näfven — i byxfickan. Man tänke sig blott, att oaktadt den dryga vapenskatten, som i fjor utgick med hälften af andra artikelns bevillning, nu är borta, har likväl summan af våra kontributioner blifvit betydligt förstorad i år.

Min bäste vän! hvad pratar ni
om att ni icke längre i
ert fosterland kan lefva —
och att ni far endera da'n
till andra sidan ocean',
att efter skatter gräfva?
Nej, stanna ni i Sverige qvar:
här utaf skatter nog ni har!

Men i alla fall böra vi ännu en stund skatta oss lyckliga, så länge vi inte behöfva lägga oss till med vinterplagg och kunna undvara innanfönster. Snart nog kommer den dagen, då värdinnorna köra ut oss ur våra kammare och börja täppa till alla springor och lufthål med klistrade pappersremsor och stora vaddrullar. Till all lycka ha vi inte på länge haft någon uniformsförändring och icke heller äro de korta kjortlarne mycket använda bland damerna, så att vadden icke står så särdeles högt i pris. Likväl måste jag bekänna, att jag tycker det ligger något kusligt i de vadderade fönstren. Jag föredrager litet mossa mellan rutorna; ty när Bore närmar sina isiga läppar intill dem, inbillar jag mig alltid att hans kalla andedrägt betydligt förmildras af de små konstgjorda knopparne och stråna.

Och för resten, om man också skaffar sig litet rheumatism på halsen — hvad gör det? Numera kureras den saken på ett par timmar. Man går bara in i hr Nilssons hattstofferarbod vid Mynttorget och köper en flaska af "Schives rheumatiska essence" och smörjer in sig med. Skulle man händelsevis vara så illa plågad, att man nödgats intaga sängen, så har det ingen fara heller, ty efter en kort stund kan man följa etikettens råd, som lyder: "Tag din säng, statt upp och gack!"; och räkar man dessutom ha varit flintskallig, så skall man på köpet, vid en titt i närmaste spegel, upptäcka att en hel skog af hår håller på att spira upp på den förr så kala hufvudknoppen.

Se der en ny lycka till de många andra, hvarom jag haft att förtälja! Och ändå klagar man — fy skam...

Vill man slutligen veta hvad höjden af lycka är, så tänder man en af Schmidt & c:nis tioörecigarrer och sträcker ut sig i en hvilstol, samt låter fantasien sväfva i kapp med rökmolnen, hvilka man till sist tycker sig se förvandlade till icke mindre än 42,600 riksdalerssedlar, vunna den första november på en svensk jernvägsobligation, som man hyrt för två riksdaler riksmynt hos hr Fahlstedt vid Stadssmedjegatan, oaktadt man icke behöft ge mer än 1: 50 i hyra hos andra kollektörer.

NEMO.

Konstnärs-jubileum.

I morgon, den 2 November 1868, firar NILS WILHELM ALMLÖF sitt 50-åriga jubileum vid Kongl. teatern — något som, såvidt Teater-Nisse kan erinra sig, aldrig förr händt någon. Han blir då, efter spektaklets slut, af kamraterna inbjuden till en enkel festlighet på K. Stora teaterns scen. För 10 år sedan firade man, såsom väl lite hvar minns, hr Almlöfs 40-åriga jubileum, hvarvid han blef Wasariddare — också något, som aldrig förr händt någon svensk skådespelare. Vid den då för honom gifna festen hade en af kamraterna skrifvit följande verser, hvilka Nisse, som han tror, till glädje för mången, här tillåter sig att i minnet återkalla:

(Mel.: Säg, Mowitz, hvi står du och gråter?)

Kom, sätt dig, bror Almlöf berätta,
hvad är det för nytt, som har händt?
Hvem drömde väl nå'nsin om detta
i Thule bland allting förvändt?
Hvem trodde, att så'na patroner,
ett sällskap, så ståtligt och skönt,
med lagrar en medlem bekrönt
af "the Histrioner"?

Nu blir du väl ärligt begrafven,
får ligga i kristelig jord,
fast "prosten" bröt öfver dig stafven
med riksdags-historiska ord,
och klagade öfver att brödet
från allmogens barn innan kort
för "hundarne" kastades bort
af Riksöfverflödet.

Men säg du den antagonisten:
det hände sig dock i Athén,
att Aristodemus, artisten,
sin tids och sin scens fenomen,
blef ambassadör, trots aktören....
De kände nog mannen, min själ,
och rolen han spelade väl,
den ambassadören.

Och Roscius Cicero lärde
sin utmärkta deklamation;
Napoleon Talma begärde
som lärare för sin person!
Leham och Voltaire voro vänner
med Fredrik den store, de två;
Lars Hjortsberg och Gustaf — nå nå,
den saken man känner!

Molière, liksom Shakspeare, på scenen
gaf kropp åt idéernas själ,
och Garrick så full var i benen,
att England blef rusigt jemväl;
bland furstar och grefvar, baroner
konstnären framlefde sitt lif...
Ja, snillet har blankt kreditiv
hos stora nationer.

Att ställas bland "hundarnes" skara
med sådane "hundar", går an;
det är inte småsaker bara
att kopplas med Shakspeare, minsann!
Fritt sjunge vår ovän "Te Deum"
för mörkret på tidernas elf;
Nils Almlöf nog räddar sig sjelf
i vårt Prytaneum.

Eliter af Stockholms förnämste
ha bjudit dig in till sitt bord;
i dag är du främst bland de främste —
exc'llenser, ej jäfven mitt ord!
Att så en af oss blifvit hedrad,
tack, Almlöf! ja, tack skall du ha!
Du blir ej — fast lurfvig ä' ja' —
af sången förnedrad.

Kanhända dock minskas ditt rykte
af svagheten hos en kamrat?
Jag drack för din ära — och tyckte,
att vin borde skölja ner prat.
Men så går det till här i lifvet:
man förebrår corporation
ett fel hos en enskild person —
ja, de' ä' ju gifvet.

Dock, Almlöf har bröst till att möta
hvar smädelsens giftiga pil;
i häfderna skall han sig sköta:
historien har lösliger stil.
"Gu' signe dej!" ropa vi alla,
Thalias svårt agade barn...
Ja, bara jag ser på den karln —
straxt tårarne falla.

Nu bär jag min bål bort i hörnet
och super mig anständigt full,
tag rosorna, du, jag tar törnet,
jag tar det för högtidens skull!
Vaktmästarne fjeske och kälte —
jag sitter nog qvar i min vrå,
och lipar och smuttar ändå
för Almlöf, min hjelte!

JOH. JOLIN.

På Opris.

— När Göteborgs-postens Stockholmskorrespondent heter *Paul Fritz*, hvarför kallar han sig då *Göran?*

— Derföre att han är en sanningsvän.

— Nå, såg du, att samma dag — nu i Lördags — som Nisse berättade, att hr Fürstenhoff bara spelar »om våren», så stod det annonseradt i aftontidningarne, att han skulle vara med och spela *Om kronan?*

— Jaså, hvad spelar han der då?

— Grefve Orloff.

— Nå, det passar ju alldeles förträffligt, att man på den 24:de oktober får sin Orloffs-sedel.

En bekant »direktör med professorstitel» vid ett på senare tiden lika bekant landtbruksinstitut yttrade nyligen i ett sällskap, der man talade om behofvet af en landtbruks-minister: »Ja, i Frankrike der har man en sådan.» — »Hvad heter han?» frågade någon. — »Cultusminister» blef »direktören-professorns» upplysande svar.

Mindre Teaterns nyhet: "Tidningsskrifvarne" framställer ett par af denna sorts menniskor alltför hederliga, för att den skall kunna slå rätt an på en publik, som är van vid "Onda tungor". Nej, som odjur skola tidningsskrifvarne utmålas — se, då gör en pjes lycka! Italienska operan och de Populära concerterna hålla sig fortfarande uppe i publikens gunst.

Södra teaterns senaste nyheter: "I damkupéen" och "Fettisdagsbruden", äro, isynnerhet den senare, just sådana, som man så gerna ser på denna teater med dess jemnspelta och lifliga sällskap. För "Fettisdagsbrudens" öfversättare gör Nisse sin kompliment — så ledigt språk och så roliga, osökta infall borde både den ene och andre af hrr teateröfversättare taga till mönster. Våra "konstberidare", som naturligtvis aldrig kunna dra på smilbandet, måtte väl ändå för den hyper-tragiska figur, hr Thegerström framställer, skona stycket. Och så "artistiskt" hr Thegerström blåser kornett sedan! Hofmarskalken af Edholm skulle bestämdt uppväga honom med guld, om han kunde få honom till Dramatiska teaterns kapell!

Nya Elevteaterskolans hittills gifna 3 representationer å Ladugårdslandsteatern hafva rönt ett uppmuntrande bifall. I dag söndag gifves den 4:de.

Redovisning för föregående qvartal, hvilken härmed qvitteras, har inkommit från:
Carlskrona, Mariestad.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 45. Söndagen SJUNDE ÅRGÅNGEN. **den 8 November 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Tjugondenionde Föreläsningen.

Jag lemnade Carl efter slaget vid Pultava, för att se, hur det stod till här hemma, och går nu att åter uppsöka honom.

Han började helt naturligt att finna det tråkigt i Ryssland och kände sig å egna och sina Caroliners vägnar ungefär så till mods, som hr K. P. A. bör känna *sig* efter de uppmuntrande recensioner, han fått i Allehanda och Lunds W:blad för *sina* Caroliner. Efter åtskilliga öfverläggningar beslöt han sig ändtligen för att följa Mazeppas råd och begifva sig — hemåt? ånej, reträtten var för honom icke lättare, än det blir för De Geer att nu, efter dödsstraffets faktiska afskaffande, få en hygglig reträtt från sin gamla (att ej säga: föråldrade) ståndpunkt i denna fråga.

Carl begaf sig nedåt Turkiet. Förfärlig var marschen dit: hunger, törst och hetta följde svenskarne lika troget, som höga skatter och allt annat möjligt elände följa monarkien åt. Lyckligtvis kom han dock fram till Bender, der han som först fick reda på Stenbocks bedrifter och der vi nu åter lemna honom för en stund.

Här hemma såg det sorgligt ut. Finanserna voro ungefär i samma skick, som Riksbankens skulle vara, om hr A. O. W. finge råda. Ständerna åtogo sig visserligen (april 1710) nya skatter i och för landets försvar; men att *bestämma* skatter är ingen konst (fråga t. ex. Hr Stockholms Stadsfullmäktige och taxerings-komité!) — värre är att *uttaga* dem, der ingenting finnes att taga.

Med Fredrik ville Carl visserligen ha fred, men detta ville czar Peter deremot icke tillåta, och det var helt naturligt. Ett krig emellan dem båda var för honom lika kärt, som krig emellan det offentliga ordets män är för reaktionen och byråkratien. Han förenade sig derföre med Fredrik och August, och de kommo öfverens om att vända sig åt Sveriges tyska besittningar. Snart voro de i Pommern (sommarn 1711) och intogo nästa år Bremen. Men den, som icke dröjde att komma efter dit, det var Stenbock. Visserligen gick det icke särdeles fort, till följe af den allt annat än krigiska sinnesstämningen här hemma — det fanns t. o. m. de, som icke brydde sig mera om eller hyste större sympatier för Carl, der han låg borta från Sverige, än regeringen nu har för dem, hvilka hon sjelf, på ett eller annat sätt, tvingat att lemna sitt fädernesland.

Men Stenbock fick ändå sin vilja fram, och i sept. 1712 for han öfver till Tyskland. Han blef således ändå färdig med sin utrustning mycket fortare än »December-männen» (jag menar: »December-fonds»-komité-herrarne) blefvo det med sin redovisning.

I Mecklenburg stötte han, vid Gadebusch, ihop med danskarne (dec. 1712) och slog dem i grund. Men att, öfvermodig öfver denna seger, genast rusa på ryssarne och sachsarne, dertill var han för klok, ehuru det nog kunnat lyckas — en vishet hos Stenbock, bra olik kongl. teaterdirektionens beteende, när denna, derföre att »sköna Helena» gjort lycka, trodde sig kunna komma fram äfven med »Riddar Blåskägg».

I stället vände sig Stenbock åt Holstein till. Der uppbrände han Altona — en grymhet, hvartill han lät förleda sig af general-guvernören i Bremen, Wellingk, en »tvetydig» person, för att välja det lindrigaste uttryck, såsom Posttidningen alltid brukar, när hon t. ex. talar om f. d. drottning Isabella och hennes regering.

Det bör dock rättvisligen erkännas, att Stenbock, innan han följde detta råd, hyste större betänkligheter än Upsalas studenter (Lunds vill jag inte tala om) tyckas ha hyst, innan de följde »professor» Wy-Bromanders inbjudning att för ingenting (d. v. s.: för samma summa, som hr Sander + hans Musei-kataloger, är värd efter hr Dietrichsons behandling) åhöra hans föreläsningar om »An» och »Pr». Det bör vidare erkännas, att Stenbock sedan han följt Wellingks råd, icke visade sig så fräck som Styrelsen för Ultuna; tvärtom: när nyssnämnda förstörelsehandling väckte allmänt ogillande, liksom »vederbörandes» (jag rår icke för att jag måste sätta detta ord = Stadsfullmäktiges) förstörelse af Rudberg, hvilkens snillrika, välberäknade plan till »stadens» ombyggnad de icke kunde fatta — då ångrade sig Stenbock och lär till och med ha förklarat, att han aldrig sedermera hade en glad dag . . .

Helt annat med en kung, som ogeneradt låter sin återkomst midt i natten till sina trogna undersåter förkunnas genom dundrande salut, som skrämmer, om icke döden, åtminstone slag på folk!

Lefve vigilansen!

En tapetserare i — Abdera, hvilkens mamn börjar med S., hade, på grund af slägtskapsförhållanden till regentens »gemål till venster», fått verkställa åtskilligt arbete på Kongl. Slottet — i Abdera, förstås. Då han nu en vacker dag i det embetsverk, som närmast motsvarar vårt Riksmarskalksembete, presenterade en räkning på en summa, som i svenskt mynt motsvarar 900 rdr rmt, funnos der — såsom icke sällan lär vara fallet — inga penningar inne. Vår tapetserare lät emellertid icke nöja sig med detta besked.

— Då går jag till regenten! — sade han kort och godt. Sagdt och gjordt. Men — samma otur, d. v. s. kassabrist, äfven der.

— Skulle icke Ers Nåd — sade tapetseraren, hvilken, lätt nog, förutsett allt — vilja acceptera denna vexel?

Han framräckte en sådan.

— Jo, det går, förb— mej, an! — svarade den höge gäldenären. — Men, ser du — tillade han efter ett ögonblicks funderande — *Wi skrifva dit en nolla till, ty Jag är också pank!*

Detta var pointen i denna, fullt sanningsenliga, historia; men den är icke slut med det. Vexeln, med regentens nolla tillskrifven, såldes sedermera i en bank. Bankdirektören och kamreraren blefvo riddare, och denna värdighet kostade nämnde herrar således 4,050 rdr pr man, notabene, ifall acceptanten icke på förfallodagen förmådde inlösa sitt namn — något, som Nisse ännu icke känner.

Onda Tungor.

Den ene för den andre.

Nisse!

Hela verlden undrar — och jag undrar allramest — du skall få höra, öfver hvad.

Vi ha, som du väl vet, två »rättvisans vårdare». Den ene tillsättes af Kongl. Maj:t och heter *Justitie-kansler*, den andre af Riksdagen (d. v. s.: Folket) och heter *Justitie-ombudsman*.

I Skåne pågå nu som värst heta strider emellan skånska frälsebönder och godsegare. Hvilkendera parten som har rätt, hör icke hit, ty här är det nog, att en af de båda nyssnämnde »rättvisans vårdare» funnit sig af sitt embete manad att resa ner till orten och taga reda på förhållandena.

Men *hvilkendera* är det, som har rest?

— Justitie-ombudsmannen, *folkets* ombudsman — svarar naturligtvis den, som i sin enfald tycker, att *denne* just i *denna* sak — der personer af *folket*, till följe af okunnighet om »laga former», så lätt kunna göra sig sjelfva och sina familjer olyckliga — borde vara rätte mannen att öfvervaka rättegångarne.

Jo vackert! Det är *Kongl. Maj:ts embetsman*, som tagit hand om saken (och det, som det vill synas, mycket samvetsgrannt). Men *folkets* tjensteman — den *ende*, som Svenska *folket* tillsätter — han . . . ja, han ligger qvar i Stockholm och »vakar» på *sitt* vis öfver rättvisans skipande — d. v. s.: sofver.

Nu är det just det, som hela verlden och jag allramest undra öfver: hvarföre har justitie-kanslern fått åtaga sig besvär, som justitie-ombudsmannen icke brytt sig om?

Frågvis.

Kära Frågvis!

Jag har sannerligen ingen annan förklaring att gifva dig, än att — justitie-ombudsmannen heter Fröman, Nils Abraham. Blott det namnet synes mig förklara allt.

Nisse.

Den bespottade chignonen.

En liten apostill till chignonernas krönika.

På gränsen mellan två af vårt fäderneslands sydliga landskap hade en ung och vacker fru den oturen att under en resa med sin man tappa sin chignon. Denna dyrbara skatt hade nyligen anländt från hufvudstaden, hade på landsbygden tilldragit sig många både undrande och beundrande blickar genom dessa storartade, kastrullformade dimensioner, hvilka en gång kunna gifva efterverlden ett begrepp om damernas upphöjda smak och skönhetssinne i det nittonde århundradet.

Förlusten upplästes i häradets alla kyrkor, belöning utlofvades — men till egarinnans sorg kom ingen att uttaga densamma.

Några månader hade förflutit, då en ung resande, på väg till en af sina ungdomsvänner, passerade samma trakt, der olyckan timat.

— Hvad är det? — jag tror, min själ, att det är en chignon, som hänger på gärdsgårdsstören? — utbrast den resande, vänd till sin skjutsbonde.

— Ja, hvad herrn kallar dä otyget för, så ä dä bara trulldom! — bara trulldom! — sputt på'et, kära herre! Så gör vi jemt, när vi åker förbi! Så sputt! sputt! for hellest kommer herrn aldrig väl förbi otyget!

Och i detsamma flödade besvärjningens snusfluidum öfver skjutsbondens darrande läppar.

Den resande blickade ömsom på den bleke, förskräckte körsvennen och ömsom på »otyget», hvilket verkligen vid närmare påseende befanns vara denna de skönas prydnad, som benämnes chignon, — ehuru nu, oaktadt hans upphöjda plats, i ett sorgligt förnedringstillstånd. Han tillsade skjutsbonden att hålla, och under dennes förtviflan och oupphörligt upprepade: »Från satans list och snara, dess påhitt och illfund oss nådelin bevara!» — nedtog han den nu, icke i figurlig, utan i verklig mening bespottade chignonen.

— Ja' arma karl! bå' märra å ja' bli förgjorda! — skrek den förtviflade bonden, då den resande med trofén i sin hand åter satt vid hans sida.

Emellertid hade den resande upphunnit sitt mål, som var ett trefligt och gästfritt hem, beläget i en af de vackraste trakter inom Sveriges landamären. Med den röfvade skatten i sin hand inträdde han i salen, der han fann sin ungdomsvän och hans unga fru trefligt språkande vid skymningsbrasan.

— Hvad i all verlden är det för en pjes, du håller i handen? — frågade värden den nykomne gästen, sedan de ömsesidiga och hjertliga helsningarne voro utbytta.

Denne berättade då skrattande chignonens historia, under det han höjde honom mot den flammande brasan.

— Jag tycker verkligen, att detta osköna, besatta mods rättvisa hatare, bland hvilkas antal jag öppet bekänner mig, icke skulle kunna önska en ljufvare hämd, en mera tillfredsställande triumf, än att få presentera denna bespottade trofé, hvilken — icke underligt — tros hafva sitt ursprung från trollens fader, för den sköna, som en gång på sin hjessa burit den. Jag undrar, om hon icke vid denna åsyn skulle tappa smaken för en dylik prydnad och föredraga de naturliga lockar — de må vara mer eller mindre rika — hvarmed skaparen prydt hennes hufvud!

På värdinnans kinder brunno rodnadens flammor nästan mera röda än kolen på härden, och hon kunde icke taga sitt öga från föremålet för den resandes utgjutelse.

— Skulle det verkligen vara ett nöje för dig att få göra bekantskap med egarinnan och få presentera henne sin borttappade chignon? — frågade värden, skälmskt leende.

— Ja, i sanning, ett stort nöje!

— Nå, då . . . Nej, gå icke ut, Emelie! Du skall väl vara med om slutscenen! — inföll mannen, afbrytande meningen, då han såg den unga frun närma sig dörren, och han fattade hennes arm och förde henne åter fram till kakelugnen.

— Söta Gustaf! — hviskade hon bedjande . . .

Men »söta Gustaf» var döf för den bönen.

— Här har jag den äran att presentera för dig chignonens egarinna! — utbrast han storskrattande — nu är det din tur att presentera henne sin chignon!

Den resande hade icke mod härtill. Han lät oförmärkt chignonen falla på golfvet.

— Kuren var bra! tack! tack!... Nu är jag säker, att du icke mer gömmer din vackra fläta under en dylik vanprydnad! — tillade mannen och kysste leende sin förlägna hustru.

— Detta vore en liten bit för Söndags-Nisse, som så träffande återgifvit alla variationer af detta galna mode! — tillade han skrattande.

— Ja, med högvederbörlig tillåtelse så . . .

— Men inga namn! — inga namn! utropade bedjande den unga frun med en blick, som kunnat besegra ett marmorhjerta. *Waldemar.*

Festen för Nils Wilhelm Almlöf.

Hvarföre skulle icke också Nisse kunna kosta på sig ett referat öfver denna fest?

Han vill gifva ett sådant, men han vill gifva ett sanningsenligt. Att brodera är icke att referera. Denna lilla erinran rekommenderas härmedelst vänligen isynnerhet till Dagbladets teaterreferent, hvilken, ehuru han blifvit framför alla andra sina kolleger försedd med en passepartout till de åt Patriis Musis helgade båda templen, likväl icke synes vara i besittning af den, som öppnar ens ytterporten till Sanningens.

Att klandra bouljongen och pastejerna skulle vara att följa herrar Sodas & Prangers dåliga exempel i "Onda Tungor", och det kan naturligtvis aldrig falla Nisse in, så mycket mindre som båda delarne — och hela den "substantiella" delen af festen för öfrigt — voro förträffliga, och icke blott det, utan äfven rikligt tilltagna.

Scenen var "festligt dekorerad", påstodo de stora tidningarne. Nej, säger Nisse, för så vidt icke tvenne i fonden anbragta sköldar med årtalen 1818 och 1868 finge anses tillräckliga såsom "festliga" dekorationer. Annorlunda och bättre skulle Fritz Ahlgrensson hafva dekorerat teatern. Men det hör nu icke egentligen hit, likasom han icke heller längre hör dit . . .

Punschbålarne vinkade, och nu uppträdde grefve Manderström i tribunen och föreslog skålen för dagens hjelte i ordalag, värdiga, men kalla, och hvilkas glättade elegans erinrade på samma gång om akademisten och om diplomaten. Likasom talet åhördes, så tömdes äfven skålen, ic ke under jubel, såsom D. B. fantiserat, utan med en tystnad så allmän och så djup, att man kunde hört en flugas surrande — om någon sådan funnits i lif så sent på hösten. Festsången af Bartholdy åhördes med beundran, men applåderades icke. Jolins verser förmådde lika litet lifva pupliken, och först efter det Hedberg deklamerat sitt poem, hördes ett *sakta* sorl af bifall. Hr Almlöfs svar var kort, enkelt, varmhjertadt, och med glädje såg hvarje konstens vän den vördnadsvärde veteranen så godt som oberörd af tidens hand.

En teaterfest utan hr Fredrikson bland värdarne vore naturligtvis otänkbar. Denna gång uppträdde han äfven såsom talare — d. v. s.: han upläste ett från Göteborg ankommet telegram och föredrog af signaturen Edv *a* rd —*B*(ae)— *C*(kström) författade verser, rätt nätta för öfrigt.

Härmed var den egentligen officiella delen af festen slutad, men senare på natten höll Georg Dahlqvist till Almlöf på egna och kamraternas vägnar ett tal, som förhända var det bästa och bestämdt det *varmaste*, och hvilket slutade med följande kraftiga och trohjertade försäkran: *"Du är och blir ändå kuku bland oss alla!"*

Hela festtillställningen bar alltigenom en pregel af högtidlighet, som aldrig ett ögonblick upphörde att erinra derom att man befann sig inom "Konungens Borg" och hur många hundrade gånger *salongen* än genljudat af publikens jubel — denna gång var det *tyst på scenen*.

Sedan f. d. drottning Isabella tagit sin tillflygt till *Pau*, lära herrar apotekare i Göteborg, på förslag af Göteborgspostens chroniqueur, hafva omdöpt »spanska flugan» till: Paufogel.

En stadsfiskals-examen.

Nisse!

Vill du veta, huru mycket »sens commun» det i kung Orres tid erfordrades för att bli stadsfiskal, så hör på!

En väluppfostrad och välgödd länsmanskandidat, hvars blotta namn smakar något af »trä», skulle en vacker dag upp på landskansliet i W—g, för att genom undergående af den förfärliga länsmansexamen förvärfva sig en eklöfsbekransad hufvud-»beteckning». Sagdt och gjordt! Examinatorerna voro, som vanligt vid dylika examina, rysliga med sina frågor, hvaribland äfven förekom denna:

— Kan Ch. säga, hur allmän vinterfarväg öfver sjö bör behandlas?

— Dikas! — ljöd det lakoniska svaret.

— Nej, bästa Ch. — återtog examinatorn — kom ihåg, att här gäller frågan om farväg öfver is!

— Ja, dä va sannt, då ska' de grusas! — svarade det snillrika stadsfiskalsämnet.

Examen var härmed slutad, Ch. approberad och erhöll icke så långt derefter — förmodligen som en liten uppmuntran för den stora förtjenst, han genom dessa svar inlagt om sitt fosterlands anekdotliteratur — en stadsfiskalssyssla i en af länets mindre städer.

»Ändå något!» sa' fan fick se — Åmål. *Lurifax.*

Ödmjuk anhållan.

Nisse har icke velat vägra plats för efterföljande anhållan, ehuru den synes honom innefatta ett något blodigt hån, ungefär som om man ville bedja en blind dansa på lina:

Söta goda Kongl. Teaterdirektion!

Var så innerligen rar och låt oss ännu en gång till i tiden få se *Afrikanskan!* Både fru Michaeli och fru Stenhammar finnas här nu. Labatt är visserligen borta, men nog är Arnoldson så hygglig och hjelper till med Vasco. Att Ahlgrensson och Lindström också fattas, är nog sannt; men att *det* är skälet till att operan icke kunnat gifvas — hvilket »Onda tungor» med en viss skadeglädje påstå — synes oss otänkbart. För Gud och hofmarskalken af Edholm, understödd af hrr Hvasser, Dumrath och Wijkander, är ingenting omöjligt.

Derföre, söta, rara, snälla, goda Kongl. teaterdirektion! Stoppa de smädare munnen till och gif oss *Afrikanskan!*

Vänner i viken.

Herr Stockholm, den beskedlige!

Vid Debet-sedelns erhållande.

— Dj—r anamma så'na påhitt! Så'na skatter! Dom växer nu med hvart år, så man skall nödvändigt bli ruinerad!

Vid uppbördsstämman.

— Jag skulle allraödmjukast be om lof att få betala mina kontributioner . . .

Pennstreck.

11.

— Hvad nytt?

— Jo, spanska revolutionen . . .

— Ah, tyst! den börjar bli utnött i rappet.

— Om en revolution kan man aldrig tala för ofta.

Min Gud! hvilket pöbelspråk!... Tag hit Posttidningen, kypare, så att jag kan få läsa något uppbyggligt.

— Nå, hvad nytt der?

— Hans majestät konungen har på förmiddagen hållit statsråd.

— Ingenting annat? Det var tarfligt.

— Hvilket?

— Nyheten, förstås! Nå, vidare?

— Hans Majestät konungen har i extra ordenskapitel behagat utnämna till riddare af...

— Runda bordet!

— Hvad säger ni?

— Jo, jag bad kyparn servera min châteaubriand vid ett annat qord.

— Och hvarför det?

— Emedan det finns tillgång på bättre tidningar der.

Och så flyttade jag mig till ett annat ställe i salen, och den artige hr Berggren — jag brukar stundom, som annat gentilt folk, titta upp på Hôtel Suède — lät uppstapla en hel tidningspacke framför mig. Och jag åt, och jag dracк, och jag läste, och jag läste om igen — allt för att få ett ämne till några pennstreck i den skämtsamma stilen!... Förgäfves!... Att fru Hansén, som fick det der vådaskottet i somras, har dött — det är, tvärtom, mycket beklagligt!... att ogifta qvinnspersonen Flodin tagit in svafvelsyra i sin älskares åsyn — det är tragiskt!... att kungliga stallet på Helgeandsholmen sättes i stånd i stället för att rifvas ned — det är sorgligt!... att ungherrar föra oljud på schweizerier — det är ledsamt!... att jag inte fick högsta vinsten på jernvägslotteriet — det är tråkigt!... att baptisternas sätt att gifta sig vinner anklang hos allmänheten — det är ett allvarligt tidens tecken!... att arbetsinrättningen blifvit bestulen på en hel liten förmögenhet — det är besynnerligt!... att gasbolaget inte vill sätta ned sina pretentioner — det är nedrigt!... att posten vid Carl XIII:s staty blifvit flyttad in i alléen — det är... det är skämtsamt! — Der har jag ägget!... det skämtsamma, det löjliga är funnet! — hip... nej, f-n! jag tror, jag aktar mig för Carl XIII!... Hela karlen är ju ett ämne för skandal — det har nog Richard Gustafsson fått veta af. "Skandal i den lätta stilen", som det heter om causeurerna, och skandal med tonvigt, som det framsäges på dramatiska teatern .. oj, oj, jag tvår mina händer! —

Tänk om jag, med anledning af den nyss firade och beskjutna föreningsdagen, skulle lägga beslag på Carl XIV och undra hur mycket en rubel gäller nu för tiden och... nej, det var då en märkvärdigt ful mani jag fått att vilja vara elak mot kungligheten! Det kan anstå "sämre folk", men inte passar det om man vill vara tillsammans med kammarherrar och andra royalister... för si, republikaner — det är då bara simpla menniskor, hur man än vänder saken. Hvarifrån ha vi väl fått det der uttrycket att "spanska sig", om icke i anledning af spaniorernas kända högfärd — icke, som mången tror, af deras ibland visade oppositionslusta — ; men den, som "spanskar sig", är vanligtvis en fin karl, och är man en fin karl, så är man royalist... följaktligen vilja spaniorerna ha sig en kung på thronen. Seså, för tusan, nu har jag kommit in på den utnötta spanska revolutionen igen!...

Festen för Nils Wilhelm Almlöf — se der ett ämne, som redan upptager en god bit i dagens nummer af Nisse, och som jag derföre får lemna

Apropos! Finns här icke en mycket bildad och mycket stor skådespelareveteran, som heter Olof Ulrik Torsslow? — Jo, jag tror väl! — Har icke den mannen uträttat något för svenska scenen? — Åhjo, visst är det väl något. — Hva' falls? — Men han förtjenar väl icke att ihågkommas, han!... han har väl förbrutit sig på något sätt, kan jag förmoda!... Det tyckes mig likväl som om svenska publiken icke borde ha glömt honom helt och hållet. Redan 1816 kom Torsslow till kongl. teatern — således för 52 år sedan — och ännu lefver visst en reslig gubbe, med vördnadsbjudande hvitt skägg och ett par ögon, blixtrande af genialitet — någonstädes på Ladugårdslandet.

Och nu till sist — förlåt, bror Nisse, att mina pennstreck i dag ha sträckt ut sig! — ett par ord i sinom tid, som man brukar säga, då någonting verkligen behöfver påpekas!

Mera än en gång har jag hört den och den författaren och den och den öfversättaren för scenen beklaga sig öfver att deras arbeten uppföras af en del mindre teatersällskaper, utan dertill erhållet tillstånd, och det har då alltid förvånat mig, hvarföre de bedragne litteratörerna icke gjort sak deraf och tillämpat den förordning, som finnes till beskyddande af teaterförfattares och öfversättares eganderätt. Ett sådant tillämpande lär emellertid icke alltid vara så lätt att genomföra, och erfarenheten har visat mångfaldiga prof på huru samvetslösa teaterdirektörer och aktörer bära sig åt i ofvannämnda fall, för att undgå både honorarier och ansvar.

Det är nämligen ingalunda ovanligt, att dessa herrar, så snart en öfversättning blir för några öre tillgänglig i bokhandeln, helt enkelt taga och omändra titeln, eller också här och der några ord i dialogen, hvarpå de helt ogeneradt uppföra densamma föregifvande att det är en annan öfversättning, gjord efter samma original. Men icke nog härmed! Afven med svenska originalarbeten ha flera sådana förfalskningar egt rum, och jag skulle kunna nämna åtskilliga exempel derpå, hvilka väl vore värda att offentliggöras, men hvarmed jag dock, i hopp om bättring å de felandes sida, tills vidare låter det anstå.

Orsaken till ofvanstående rader är nu den, att jag härom dagen, vid ett hastigt ögnande i "Gefleposten", öfverraskades af den nyheten, att den bekanta pjesen: "Andersson, Pettersson och Lundström", bearbetad af herr G. Engström, som bäst gör sin rund i landsorten. Som alla veta, har hr Hodell under denna titel bearbetat och klädt i svensk drägt den Nestroyska pjesen: "Der böse Geist Lumpazivagabundus". Nu inträffar således det märkvärdiga fenomnet, att tvenne olika bearbetare ha fått samma idé att omdöpa samma pjes, som på tyska heter: "Der böse Geist Lumpazivagabundus", till samma svenska namn: "Andersson, Pettersson och Lundström". Förbluffande!

För min enskilda del tror jag dock icke mycket på underverk, utan får jag bekänna, om ock med fara att anses misstrogen, att min öfvertygelse är den, att den ene stulit sin titel af den andre, eller också — hvilket jag helst vill hoppas — att den på någondera pjesen blifvit nedskrifven under inflytelsen af någon sorts oskyldig distraction. Troligast är dock, att hr Engström hade sin bearbetning färdig för flera år sedan och att hr Hodell då begaf sig ut i landsorten, samt i något obevakadt ögonblick passade på och knep hr Engströms idé.

Det är likväl icke vackert och allraminst gentlemannalikt att så der lägga sig till med andras egendom, om den också blott består uti en stämpel. Det var icke längesedan ett handelshus blef dömdt till höga böter, derföre att det på en falsk vara hade satt en stämpel, som var förvillande väl efterapad den äkta.

Kanske vore det bäst, såvida icke hr Hodell finner sig föranlåten att resa till Gefle, att den grymt bedragne hr Engström stoppar sin pjes i fickan och reser till Stockholm, när "Andersson, Pettersson och Lundström" upptages igen på Södra teatern, för att jemföra huruvida icke äfven uppställning och dialog äro genomströmmade af samma tankar. Eljest finnes Södra teaterns pjes att köpa för 50 öre i hvarje bokhandel.

NEMO.

Blindt allarm.

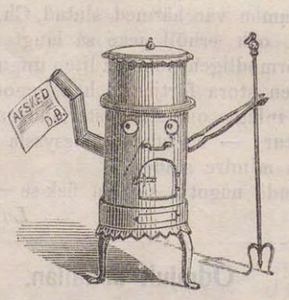

— Hvad nitton tusan tunnor cokes, är det åt moster Dagbladet, som vill ge mej afsked — och det just när gubben Bore är på väg hit! Antingen pratar gumman i nattmössan, eller också har någon Spefogel varit framme och drifvit med henne... Eller kanske det bara är en fint för att skaffa lite extra sportler åt hennes vänner i Handelscollegium!... Men se, Aftonbladet kommer med!... och Allehanda!... Och Dagens Nyheter... ja, det är som jag alltid sagt, när jag stått i mina tankar: när *en* tidning får fatt i en dumhet, så jamar hela raden efter...

På Opris.

— Är signora Dalti-Guadagnini gift?

— Ja.

— Är hennes man också vid teatern?

— Nej.

— Hvad är han då?

— Han är hennes .. chaeli.

Edholmiader.

Sedan den s. k. officiella delen af festen för N. W. Almlöf i måndags å Kongl. stora teatern var slutad, d. v. s. efter sången och verserna, framställde åtskilliga personer till hr hofmarskalken af Edholm förfrågan, huruvida icke det kunde låta sig göra att få lite dans i gång. En butter skakning på hufvudet blef svaret.

— Men nu börjar först det roliga, och vid nachspelet borde väl damerna få sig en sväng-om! — sade flera.

— Kära bror, var icke så obeveklig! yttrade helt godmodigt regements-skrifvaren H—s, en gammal teaterhabitué och valsör.

— Hvad f-n nu! — utbrast hr af Edholm förtörnad och såg på klockan. — Hon är half tolf. De ha fått i sig maten och druckit skålen, nu måtte de väl veta att gå sin väg!

Flera krönta hufvuden, hvilka fått anbud att tillträda arfvet efter f. d. drottning Isabella, lära hafva yttrat: »Vi frukta, att processen kommer att kosta mer, än hela arfvet är värdt.»

Jönköpings tidning menar, på tal om att dansk "Illustreret Tidende" nu i lördags hade porträtt af B. v. Beskow, att nämnda tidning "alltså kommit vår "Illustrerade" i förköp". — Nisse tillåter sig härvid upplysa, att skälet, hvarför vår "Ny Illustrerad Tidning" nu icke meddelat och icke kan meddela Beskows porträtt, är helt enkelt det, att hon gaf detsamma för 2 år sedan: 1866 n:r 16.

Hr K. Almlöf har önskat få den förklaring införd, att han *icke* är öfversättaren af "Onda tungor". Vi ha intet skäl att betvifla hr Almlöfs försäkran och vilja dervid endast anmärka, att våra ord (i förra numret) lydde, att nämnda öfversättning *"säges"* vara verkställd" af hr A. således långt ifrån ett bestämdt påstående, att så verkligen var fallet.

Signe Hebbes concert har blifvit uppskjuten till nästa tisdag, den 10 dennes. Den väntar aldrig för länge, som väntar på något godt.

Nya Elevteaterskolan ger i dag söndag och i morgon tre muntra pjeser: "Min vän löjtnanten", af Hedberg, "Jag ber tusen gånger om förlåtelse", af Bögh & Hedberg, samt "Hon är från Grenna." Det lilla sällskapet förtjenar det bifall, det fortfarande röner.

Rebus.

(Af *Bröderna Berg.*)

(Uttydning i nästa n:r.)

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 46. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 15 November 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

"Snille och smak."

Jag satt i min hvilstol och hade i handen Bernhard v. Beskows »vitterhetsförsök». Ögat flög fram öfver raderna, och jag läste:

"Den första stjernan rädd ur molnet skådar,
se'n solen skridit till en annan zon,
och skymningen med skuggans enfärg bådar,
att natten stigit på sin ebenthron.

Och månan ser, i fönstrets brutna rader,
den sal, med inhemsk marmor tungt belagd . . .
— — — — — — — — — —
der mången eldig sven och blygsam fröken,
förtjusta, svängde om på granna golf;
nu sitta, varnande, kring väggen spöken
och stiga upp till dans med slaget tolf."

Jag vet ej, hur det kom sig. Ögonen slötos . . . och på drömmens gycklande vågor vaggades jag bort, bort till — *Stora Börssalen.*

— — — — — — — — — — —

Kring bordet suto de 17 med hvar sitt tända ljus framför sig. Den 18:de stolen stod tom och ljuset hade slocknat. Värdigt och högtidligt tog excellensen Manderström till ordet:

»Mine Herrar! Den djupa förlust, Akademien lidit, bör ej afhålla henne att, med dess Högste Beskyddares, Hans Majestät Konungens nådiga tillåtelse, fylla denna förlust. Mine Herrar! I veten, att Akademiens Höge Stiftare, Högstsalig Hans Majestät Konung Gustaf III, till uppgift för Akademien förelagt att understödja och uppmuntra skaldskap» . . .

Talarens ord afbrötos af vaktmästaren, hvilken anmälde »ett främmande fruntimmer». En hög, ädel gestalt, klädd i fotsid hvit drägt och med ett strålande stjerndiadem om pannan, inträdde. Grefve Manderström skyndade artigt till mötes.

— Min bästa mamsell, hvad förskaffar oss äran? . . .

— Jag är *Poesien* — svarade gestalten — och då I skolen välja efterträdare åt den man, som var min varmaste vän, tänkte jag, att äfven *min* röst skulle få något att säga vid afgörandet. Se der, hvarför jag kommit hit.

— Hm! — grefve Manderström bugade sig smått förlägen — det är med den största tillfredsställelse, Akademien finner sig hedrad af Ert besök . . . hm . . . mademoiselle! Tillåt mig presentera: grefve Hamilton, erkebiskop Reuterdahl . . .

— Känner icke de herrarne!

— Hm!

— Hans excellens friherre de Geer, bibliotekarien Rydqvist, riksantiqvarien Hildebrand, statsrådet Carlson, expeditionssekreteraren Wennerberg . . .

— Åh, vi ha råkats förr.

— Hm, ja, jag vill minnas — i min ungdom, hm! — svarade hr Wennerberg.

— Professor Fryxell —

— Åh, också en gammal bekant. Tack, gamle Fryxell, för längesedan! Ännu skola vi väl i lifvet råkas — »om än jag komme midt i det förlofvade land, till Wermeland ändå jag återvänder!»

— Literatören, hm, *philosophiæ doctor* Strandberg —

— Tack, Talis, för din cantat i våras; vet du, den var både mig och dig värdig! Men, bäste vän, hvad i Apollos namn skulle du sedan upp på Riksbankens middag för?

— Hm — sade grefve Manderström — vi kanske skulle, med Er tillåtelse, mademoiselle, skrida till pröfvandet af de kandidater, Akademien anser sig hafva att välja mellan. Vaktmästare, kalla in kandidaterna, en i sender!

— Javäl — sade Poesien, stödjande sig mot den lediga stolen — äfven jag har mina kandidater, som jag kallat hit och skall låta uppropa.

Vaktmästaren införde en tjenstgörande kammarherre, hvilken hviskade några ord i grefve Manderströms öra. Hastigt reste den ädle grefven sig, skyndade med ryggen i 45 graders vinkel och öppnade dörren på vid gafvel för en lång figur i amiralsuniform, prestkappa (à la Tartuffe) öfver axlarne och lagerkrans på hufvudet.

Samtliga akademiens medlemmar reste sig upp och bugade.

— Hvad är det der för en *Ornithorhyncus paradoxus?* — frågade gudinnan, småleende.

Grefve Manderström knuffade henne förskräckt i ryggen. — Kära Ni, det är ju . . . och han hviskade ett namn i gudinnans öra.

— Jaså, det är han — svarade Poesien. Ja, vi ha haft ett par små affärer med hvarandra, men då var salig Herrman Bjursten chargé d'affaires, och nu, se'n han är borta, är det väl dock ej värdt att tänka på honom der som kandidat. — Jag har den äran!

»Öfverståthållaren friherre *Bildt*», anmälde vaktmästaren.

Friherren inträdde.

— Nej, mina vänner — sade Poesien — inte känner jag den herrn — adjö med honom!

»Hofmarskalken *af Edholm!*»

Hofmarskalken marscherade in. Öfver gudinnans anlete for ett drag af förakt.

— Jaså, *du* ser ut på det viset! —

sade hon. — Hvad anser du berättiga dig till inträde här?

— Jag är hofmarskalk.

— Ja, vid Carl XV:s hof.

— Och så är jag direktör för Konungens hofkapell och spektakler.

— Konungens spektakler, var det!

— Och så har jag skrifvit ett par bref i »Svenska Tidningen»!

— Det kan du inbilla herrarne i »Idun». Nej, försvinn!

»Presidenten *Thyselius!*»

Hvad kan han?

— Han är president.

— Adjö, adjö!

»Friherre *Knut Bonde!*»

— Bevare oss väl!

— Men — invände grefve Manderström — med all aktning för mademoiselles smak för öfrigt, tycker jag att här går något »summariskt» tillväga vid utvisandet af våra kandidater. — Men hvilka kandidater har då min nådiga mademoiselle? — frågade han i en halft försmädlig ton.

Gudinnans anlete strålade och hon vinkade åt dörren:

— *August Blanche,* vår populäraste vådevillist, vår mest glänsande talare, vår elegantaste novellförfattare.

Hr Blanche helsade den vittra areopagen på sitt som vanligt älskliga sätt, och gubbarnes ansigten uttryckte någonting liknande sympati; men hr Blanche — vände olyckligtvis ryggen åt kongliga läktaren, anletena förmörkades, och på en vink af grefve Manderström öppnade vaktmästaren dörren åt hr Blanche.

— *Per Wieselgren,* den snillrike estetikern.

— Opponerar mig! — förklarade hr Reuterdahl.

— *Victor Rydberg,* »Den siste Athenarens» författare.

— Vade retro! — skrek hr Carlson och gjorde korstecknet.

— *Arvid August Afzelius,* han, som ur skogarnes natt och dalarnes famn räddat så många af mina skönaste smycken.

— Nej, nej! — ropades i korus.

— *Elias Sehlstedt* — hans friska sångmö kunde behöfvas att rensa luften härinne.

— En *tullinspektor!* Fi donc, min bästa! — sade grefve Hamilton.

— *Frithiof Grafström,* »Fjellappens» skald.

— Han är icke biskop ännu.

— Nå, gamle *Orvar Odd,* då? Fast den skalken engång sagt om mig:

"Fru Poesia, så fin och rar,
sitter i gudarnes kretsar,
likt hjerterdam med en tulpan
mellan tvenne fingerspetsar" —

så känner han mig tillräckligt för att ej här blifva en min bäste riddare.

— Omöjligt! — menade grefve Manderström.

— Hvarföre då?

— Hemligheter, akademiska hemligheter!

Gudinnan höjde tonen: — Det tycks som om akademien ogillar *mina* kandidater!

Äfven grefve Manderström höjde något rösten.

— »Ni, min nådiga — sade han — tar er en viss ton här. Ni har egentligen okallad kommit hit. Redan förut var samlingen fullt besatt —

— Ja, nog märker jag, att Svenska Akademien är *besatt!* Är det kanske er mening att visa ut mig, visa ut Poesien?

— Det har jag aldrig sagt — svarade grefve Manderström med en något nonchalant bugning — men tiden är redan langt liden på aftonen, och Novembernattens luft blir kanske ej helsosam för en dam, så subtil som ni . . Ni förstår?

— Ja, mycket väl! Men är det ingen af er, som tar mitt försvar, ingen, som önskar att jag stannar qvar? Du Kullberg, eller du Böttiger, eller du Talis?

Hr Kullberg såg åt taket, hr Böttiger åt golfvet, och hr Strandberg åt venstra sidan af fracken, der den lilla stjernan dinglade. Men ingen yttrade ett ord.

— Jag märker nu — sade Poesiens gudinna — att jag i den nyss bortgångne förlorat min ende vän inom er krets. —

Hon försvann. Vaktmästaren anmälde: Justitierådet *Strandberg.*

— — — — — — — — — — —

Jag vaknade. Lampan brann ännu med halfmatt sken, och boken låg qvar i mitt knä. Jag tog upp den och fortsatte den afbrutna läsningen:

"Men styrkans tid är flydd, och modets slafvar,
med halfspänd kraft och hvarje dygd så sval,
stå undrande på sina fäders grafvar,
som barn uti en åldrig vapensal."

En sommar i Stockholm.

Af

TRÖGELIN.

Trögelins vandringar genom Nationalmuseum.

I Gips-afdelningen.

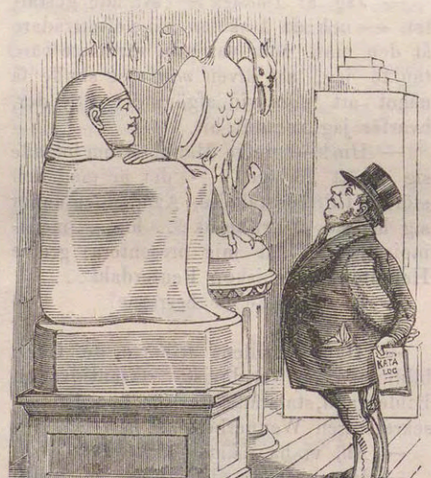

(Framför n:r 704: »*Petamoun,* prest.»)

Patron T.: Det var mej en treflig prestfigur! Han ser så välmående ut, der han sitter med armarne i kors, säkert efter en väl intagen god middag! Om jag inte visste, att bror Flensburg i Lund är en flitig läsare af Nisse, skulle jag säga, hvem den här figuren påminner mig om . . .

Jag såg ej mer.

När efter höstregnet solen lyser,
en vacker fröken på gatan går;
och ögat strålar, och munnen myser,
och foten sväfvar — och hjertat slår.

Se lilla foten i guttapercha,
och korta kjolen med hyskor i!
(Jag står i gränden och tror mig märka,
att snart hon råkar i bryderi.)

När öfver rännsten på tå hon dansar
och lyfter kjolen till figurée,

mot vinden fåfängt hon sig förskansar . . .
är det blott foten, som jag får se?

Så sött hon rodnar och slår sitt öga,
med blixtens snabbhet, till gatan ner.
Än ser jag bara den vristen höga . . .
kan ni nu gissa, om jag såg mer?

"Fy då, min herre, om ni törs ljuga!
Jag er befaller: var tyst! — jag ber!"
— "Min sköna fröken! Jag kan ej ljuga:
nej, på min heder, jag såg ej mer!

Jeppe.

Väntadt Regeringsbeslut.

Man väntar, på goda skäl, att i dagarne få i vår *Officiella Sanning* läsa ett Regeringsbeslut af ungefärligen följande innehåll:

»Sedan bevisadt blifvit, att det hittills, efter Tokiske ministern baron Pleurards mönster, följda systemet *): *»att man, för att få folket att gå rakt fram, behöfver två embetsmän för hvarje individ, den ene för att tvinga honom att arbeta, den andre för att tvinga honom att tiga»,* icke längre är tillfyllestgörande för att styra *»detta folk af egensinniga barn, så lättjefullt, motsträfvigt och illfundigt *);* alltså skall hädanefter, för att förebygga sådant störande af landets lugn och ro, som vid Dannemora och i Skåne — i hvilken sistnämnda ort bönder och torpare underlåtit arbeta, för det de funnit sig icke vara »tvungna» — tillsättas, utom de förutvarande embetsmännen, ett kompani soldater för hvarje familj, för att sålunda tvinga dem att både arbeta och tiga».

Denna visa åtgärd kan hvarje trogen undersåte icke nog prisa, men icke heller fatta, hur ett Majestät kan vara så nådigt mot detta revolutionära slägte och icke med ens tillsätta ett kompani för hvarje individ; ty — som baron Pleurard säger — *»derhän skall man äfven komma en dag. Gifve Gud, att det då ej måtte vara för sent och att revolutionen . . .»*

*) *Kung Pudel,* sid. 27.

Forntida dansundervisning.

Huru danslärare i början af 1700-talet plägade inplanta hos det uppväxande slägtet Terpsichores ädla konst, inhemtas af följande anteckningar, som häfden ifrån »then tiden» förvarat:

»Under ferierna reste akademi-dansmästaren ut på landet för att lära de der boende ståndspersoners mera fritt uppfostrade barn att buga, niga och dansa. De redskap, han dertill använde, voro, utom det muntliga föredraget och sina ben: en fotskruf, en rotting och en fiol. Med fotskrufven, som var ett ganska pinsamt instrument, började undervisningen, för att ge åt fötterna en sådan ställning, att de kunde inträda på danskonstens gebit, der stortårna ej mera, som i det fria landtlifvet, fingo sammanträffa. Sedan eleverna svettats i denna skruf, der de hvarje dag stodo en timma, raka som ljus, och nego — med tillstånd likväl att under detta arbete hålla fast med båda händerna i ryggstödet på någon stol — skulle de fram på golfvet och, på fri hand och raka i ryggen, niga med utåtvända tår, utan att vid denna öfning vrida, hvad de så fasligt gerna ville, armar och tummar åt samma håll som fötterna. Vid denna lektion applicerades rottingen än på tår, än på fingrar. Mycket hade de att genomgå, innan fiolen anlitades och tillämpningen af hvad de lärt tog sin början. Sedan de kunde niga i dansattitude, började inöfningen af de fem positionerne eller af de förhållanden, i hvilka deras ben på golf eller i luft fingo under dansen komma till hvarandra. Härefter vidtog inöfningen i *pas de rigardon, chasséer, glisséer* m. m. ända till enkla och dubbla *battementer* och deras användande i sammansatta steg och vid öfvergångarne från ett steg till ett annat. Sedan detta var genomgånget och de samlats till ny lektion, sågo de med förnöjelse dansmästaren inträda med fiol i hand. Om de förut verkat hvar och en isoleradt, skulle de nu börja att sammansätta de inöfvade partierna till något helt. Först skulle dock eleverne undervisas i att buga och niga och bjuda upp och ge svar. Flickorna placerades nu på stolar längs väggen, och gossarna instruerades nu, huru de skulle bära sig åt för att få en moitié. Dansmästaren tog nu gossen i hand — i den andra hade han rottingen — och avancerade med honom mot en flicka. När gossen kommit henne på tre steg nära, gjorde han ett ställningssteg och skulle, i samma stund venstra foten slöts till den högra, göra en djup bugning, med båda armarne hängande lodrätt ned och lediga. Flickan steg nu upp, förde sin högra fot en half aln åt sidan och gjorde en djup nigning, i det hon satte andra foten i första ställningssteget. Gossen tog nu ett steg framåt; förnyade sin bugning, i detsamma flickan gjorde nigningen åt venster, och sade: *»får jag den äran att dansa denna quadrille med mamsell? — (»med fröken»* lärde de sig sällan att säga, emedan dansmästaren ej supponerade en sådan casus möjlig.) Flickan skulle nu svara: *»jag tackar ödmjukast»* eller, i händelse hon redan var uppbjuden: *»jag tackar ödmjukast, jag är redan engagerad»;* hvarefter gossen bugade sig, gick tre steg baklänges och aflägsnade sig. Hvad ej dansmästaren, men naturen lärt flickan, var att hon ibland tyst tillade: *»men nästa dans kan ni få dansa med mig.»*

Obestridligt framåtskridande.

Hur ofta hör man icke utropet: »den gamla, goda tiden!» Men den gamla tiden var icke den goda, och om vår också icke alltid är så god, så är den åtminstone mycket bättre än den gamla. Ett exempel!

I »den gamla, goda tiden» lefde en konung, som var mycket from och sjöng många andliga sånger. Denne fromme konung lärde känna en stabsofficer, hvilken hade en fru vid namn Bathseba. Hvad gjorde nu den fromme kungen? Jo, han tog och ställde stabsofficern, hvilken hette Uria, midt i striden, der det var som

hetast, så att han blef ihjelslagen, och gifte sig sedan med enkan.

I våra »dåliga» tider, då »verlden är så förderfvad», var det en furste, som var icke from, utan tvärtom mycket elak. Denne furste lärde också känna en officer och förälskade sig i hans fru. Hvad gjorde nu den elake fursten? Han tog icke och ställde officern der striden var som hetast, på det han måtte varda ihjelskjuten; utan han gick till honom och sade: »Gif mig din hustru, så vill jag gifva dig gods och guld!» — Då sade officern:

»Kör till!» — tog gods och guld, och gaf den elake fursten sin hustru till gemål.

Således finner man, hurusom tiderna betydligt förbättrats. H. S. B.

Svar, afgifna i en folkskola i Westmanland.

(Upptecknade af ett öronvittne.)

Fr. Hvad hette Isaacs söner?
Sv. Luden och Slät.

Fr. Hvarför böra vi då bereda oss dertill?
Sv. Emedan vår oskuld då i synnerhet behöfver förföras.

Pennstreck.

12.

Du torde ursäkta mig, min bästa Nisse, att jag känner mig liksom litet "omorgnad" efter "bäyerska ölets tjugufemåriga jubileum" i tisdags. Ännu i denna stund finner du din arme causeur liggande utsträckt på sin causeuse, för att söka reda sina tankar och sedan, om möjligt, öfverflytta dem på papperet; men sannerligen, sannerligen säger jag dig — det är omöjligt! Icke som jag dermed skulle vilja påstå, att hela tillställningen kommit, liksom *Arboga-ölet*, "efter"... nej, gubevars! jag minns mycket väl, att både Blanche och Sohlman uppträdde som talare, och jag kommer också ihåg, att jag sjelf ämnade vara med på ett hörn, men drog mig tillbaka, derföre att jag redan i förstugan tappade concepterna. Vid aftagandet af ytterrocken märkte jag nämligen, att jag förlorat några "enkla och hjertgripande" verser, som jag dagen till ära författat, och ser du, bror, — det är just det, som förargar mig!

Håll!... nu kommer jag på första versen!... ja, sannerligen!... och andra med!... och tredje ... och fjerde ... hejsan! fram med bläck och papper!... Efter tre dagars förtviflade ansträngningar kan jag ändtligen i minnet återupplifva de borttappade concepterna. Ehuru de således komma betydligt post festum, vågar jag likväl hoppas, att du icke tvekar att upplåta en vrå i dina spalter för min påtänkta:

Skål för löjtnant F. Rosenqvist.

(Mel: "Jag minns ett land, der tysta stjerneqvällen o. s. v.)

Jag minns en stad med många näringsställen,
der smala talgljus spredo dunkel prakt;
der krögarmor och pigan och mamsellen
i finkel-ångor stodo jemt på vakt;
der ifrån morgonen till sena qvällen
det skrålades vid glasmusikens takt;
der menskoanden, dränkt i brännvinsvågen,
såg alltid solar sju på himlabågen.

Jag minns den staden — just i qväll på dagen
ha 5 och 20 år se'n dess förgått! —
Men se nu blott, hur den förändrat dragen,
hur den att gradvis höja sig förmått;
hur de, som vakta, kärleksfulla, lagen,
de gamla krogarne ha snygga fått!...
Dock, om man skådar närmare på tingen,
man märker genast skälet... Ut med ringen!

Man varseblifver då "den gode anden,"
hvars verksamhet förtjent vår hyllningsgärd.
Han ej förbjöd oss ta en tår på tanden —
men utaf honom är den satsen lärd:
Har du ett glas med *bäyerskt öl* i handen,
och så en "bit" — är *supen* aktningsvärd!

Om ock du i repriser då förtär den,
du anses som en "bättre karl" af verlden!

Så var hans lära, *ljuflig* till att höra
(jag tycker så, och äfven ni förvisst!) . . .
men en reform är ej så lätt att göra,
om ock med seger den blir krönt till sist!
Dock öfver slikt vi väl ej undra böra,
ty törnen växa på hvar *rosengvist* . . .
Och hvarje menska någon gång i lifvet
tar "öl för ärende" — det är ju gifvet!

Men hur idén i folkets ådror jäste,
blef ölet brygdt och föll på läppen snart,
och uti muggar och i glas det fräste
och puttrade ett språk så underbart —
och ej med "*dåligt* ölsinne" man snäste
hvarandra mer . . . nej, allt var godt och klart!
och ingen blef "kapten," när ölet lifva' —
nej, på sin höjd man *löjtnant* kunde blifva!

Och "Beyers trädgård," der den låg på Söder,
belägrades af törstande hvar dag,
och de sin skatt betalte såsom *bröder*
till bryggarstaten enligt *billig* lag;
men, fastän nu republikan så röder,
jag tömmer muggen i ett andedrag
och ber få "underdånigt" skaka handen
med "Kung Gambrinus" uti Nordanlanden!

NEMO.

På Opris.

Trögelin. Hvad heter den der långe bassångaren vid Italienska operan?

Konjander. Colon.

Trögelin. Nå, hvad heter den lille italienske tenoren vid K. teatern?

Konjander. Ambrosi.

Trögelin. Då kunde ju han i stället kalla sig Semicolon?

Konjander. Ja, om han ens räcker till det!

Konjander. Vet du, hvad fru Michaeli härom dagen sjöng i 2:dra akten utaf »Regementets dotter» — du vet, i pianoscenen, der sångerskan sjelf får välja ett nummer?

Trögelin. Nej.

Konjander. Jo, hon sjöng Julias vals i »Romeo och Julia» — den, som man aldrig förut kunnat få höra här.

Trögelin. Men det är ju på sätt och vis en elakhet emot den sångerska, som här spelar Julia?

Konjander. Visst inte. Men *fiffigt* är det!

Trögelin. På tillställningen för gubben Almlöf kom Manderström, sedan han hållit det s. k. festtalet, fram till »förste direktören» och sade, skämtsam, som vanligt: »Nå, herr hofmarskalk, ni, som är svag för unga debutanter, hvad säger ni om *min* debut på scenen?»

Konjander. Och derpå svarade väl hr Edholm någonting qvickt; det tycks ha varit ett godt tillfälle.

Trögelin. Visserligen; men hr Edholm »är inte på det viset.» Han — teg och såg dum ut.

Konjander. Det var kanske det bästa han kunde göra; ty nog skulle sådana debutanter, som Manderström, snart visa honom, att han sjelf är tarfligare än en elev att styra rikets första scen.

Konjander. Har du sett, hur man hotar vår kära »salta bit»?

Trögelin. Nej. För ett par år se'n minns jag, hur en herre sökte införa den i Göteborg, men det gick inte!

Konjander. Naturligtvis! Nu annonserar en herre i Upsala detsamma — går heller aldrig! — och nu senast i går såg jag, att »s. k. salta biten» serveras på källaren vid nya badinrättningen.

Trögelin. Jaså der! Men att flytta salta biten från Opris, det är som att, i Stockholm, vilja fira Bellmansfesten på Gustaf Adolfs torg — »den går inte, Granberg!»

Urna eller vas?

(Grupp från Nationalmuseum.)

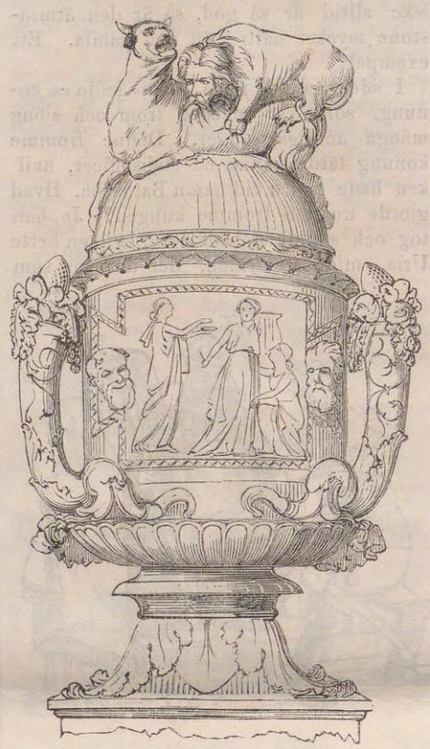

BAUTASTENIUS (till L. D—TR—CHS—N och F. SDR):

Du säger, att det är en urna . . . alldeles, alldeles . . . Och *du* säger, att det är en vas . . . alldeles, alldeles . . . Jag tycker, skilnaden ingenting är att bråka om . . . ingalunda, ingalunda!

Prins Oscar gjorde i söndags ett besök hos baron Adelsköld på Steninge i Upland. På förmiddagen lät H. K. H. — hvilken, såsom bekant, är *sannt religiöst* sinnad — hålla en enkel gudstjenst för sig.

H. K. H. är således, som man kan förstå, fortfarande ute på sin bekanta »jagt».

Af en teater-annons utaf hr Elfforss, hvilken f. n. ger »Onda tungor» i Kristianstad, finna vi, att den ärlige öfversättaren af nämnde pjes heter — *Oscar Wijkander.*

Eftersom Nisse sålunda kommit att ytterligare omnämna denna öfversättning, kan han gerna till de exempel, som han i n:r 44 framhöll lägga följande:

I 4 akten 1 scenen säger Gottfried:

Das erfinden sich die Buben, und erzählen's mit ihrer bösen Zunge einem armen Schreiber wie eine hübsche Geschichte, und für einen Thaler schreibt der arme Tropf die Geschichte nieder. Husch in die Druckerei!"

Hur har hr Wijkander »öfversatt» detta? Se här:

»Hvilken smädare som helst kan gå och duka upp en sådan der vacker historia för en fattig tidningsskrifvare, *som inte har minsta reda hvarken på saken eller personerna; men hvad skall han göra?* För en thaler skrifver den arme satan den *roliga* historien, *glad på köpet att få ställa till lite oreda.* Och så — husch hvad det går! ner på tryckeriet!

En jury i Frankrike har nyligen frikännt en soldat, hvilken i rusigt tillstånd ganska svårt sårat en borgare. Frikännandet skedde likväl med det uttryckliga förbehåll, att skulden till dylika händelser träffar *den*, som tillåter soldaterna att äfven utom tjensten bära vapen. Månne nu kejsaren, som är den verkligt skyldige, drages inför rätta? Troligtvis icke — tillägger en tidning.

Ledsamt, att den krigsrätt, som icke länge sedan här i Stockholm dömde gargisten Zetterström, för ett liknande våld, till några månaders fästning, begagnade det lämpliga tillfället att gifva ett prejudikat.

Den välbekante grosshandlaren och kommendören S . . . . n hade en afton mött en af sina unga kontorister på Fredsgatan arm i arm med en af hufvudstadens finaste »camelior». Antingen den guld omkring sig ströende Jupiter var afundsjuk på kontoristens eröfring, eller ville förhålla honom det orätta i att på qvällarne gå med sköna hetärer, nog af: hr grosshandlaren sade: »Hör på, herrn är ung och bör akta sig för att gå i sällskap med sådana damer, som jag såg herrn härom qvällen med.» — »Ja, men», menade kontoristen, »jag trodde inte att det gjorde något, och dessutom har jag ofta sett hr grosshandlaren sjelf med . . .» — »Jag förstår, hvad herrn vill säga», afbröt hr S. honom, »men det är något helt annat, ty, ser herrn, *mitt rykte är redan stadgadt!*»

Mindre teatern har upptagit Shakspeare's: "*Så tuktas en argbigga,*" och det har visat sig att den gamle mästaren ännu i nittonde århundradet har en ganska stor publik. Hr Pousette och fröken Hammarstrand förtjena allt erkännande för uppfattningen af sina resp. roler.

Södra teatern ger om onsdag tre nya komedier: "*Romanhjeltinnan,*" 1 akt, "*Kyrkoherden i Pomponne,*" 2 akter, och "*Fru Patapon,*" 1 akt. Till Carl-XII:s-festen äro under inöfning två nya pjeser af hr Hodell. Den ena: "*Kungens dom,*" är en dramatisk skizz i 3 akter; den andra: "*Folkets dom,*" kallas "fantasibilder i 1 akt," och rör sig kring aftäckningen af hjeltens staty.

Beyerböckska kapellet, det välbekanta, har flyttat till La Croix' salong och ger derstädes hvarje afton "Familjeconcert."

Lokalpost. Nihil: Alldeles för långt! — Gf.: Uppsatserna äro öfverlemnade till den nämnda tidningen.

Uttydning af rebus i föreg. n:r:
Fantasi.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 47. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 22 November 1868.**

Prenum.-pris:
i Stockholm:
för helt år 4: 75,
för 3 qvartal 3: 75,
för halft år 2: 50,
för 1 qvartal 1: 25;
i Landsorten:
för helt år 5: 25,
för 3 qvartal 4: 13,
för halft år 2: 75,
för 1 qvartal 1: 38.
Lösn:r 10 öre.
Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag.
Byrå och Kontor:
Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration:
för Stockholm på tidningens kontor:
för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer.
Stockholm,
Bergström & Lindroth.

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Trettionde Föreläsningen

Efter Altonas förstöring samlade sig Stenbocks fiender omkring honom till ett antal nära fem gånger så stort som hans egen här. Denna försigtighet tycks visa, att fienderna ansågo »Bocken» och hans »getapojkar» vara lika farliga som Landshöfdinge-embetet i Malmö ansåg de 2 (två) skånska frälsebönder vara, för hvilkas vräkning den reqvirerade 2 (två) sqvadroner hussarer — att ej tala om ett annat Landshöfdinge-embete, nämligen det i Upsala, hvilket också fann sig behöfva en hel liten armé krigsmän (med »spel»!) för att hålla 1 (en) upprorsmakare vid Dannemora i styr.

Också blef Stenbock så omringad, att det var honom lika omöjligt att komma ut ur Holstein, som det nyligen var för Dagbladet att svänga sig ifrån sin förlöpning i »kaminfrågan».

Han lyckades visserligen uppnå fästningen Tönningen, men då de förbundne snart kommo efter och inneslöto honom der, så var detta skydd föga bättre för honom än den beväpning, regeringen förlänar våra skarpskyttar, är för dem och landet. *)

*) Hurudan den nämnda "beväpningen" är, må här, vid detta tillfälle, förvaras åt efterverlden i följande sanningsenliga upplysning:

Mälilla skarpskytteförening har nyligen från Wisby förråd fått låna 50 "till krigsbruk" användbara gevär. Det vid deras utlemnande uppsatta besigtningsprotokoll upptager bland annat: N:r 1044: svanskruf fattas; eldstål fattas; hane med mule och skruf och stångfjeder fattas; nöten försliten; eldstålsfjeder af; 2 låsskrufvar förslitne; 2 rembyglar med skrufvar fattas; aftryckare fattas; 1 bygelskruf fattas; stocken sönder; näsblecket fattas; laddstock för kort; laddstocksfjeder fattas. — Samtlige bajonetterna mer och mindre spräckta på hylsorna och grafrostige.

Den 16 maj 1703 måste Stenbock gifva sig fången. Visserligen förbehöll han sig i sin kapitulation, att fångarne skulle få utlösas eller ock utvexlas — något, hvarpå också danskarne gingo in. Men med deras uppfyllande af detta löfte gick det precis som med preussarnes uppfyllande emot *dem* af den omskrifna § 5 i Pragerfreden 1864: det torkade in. Man skulle nästan, om man ville, kunna anse detta senare såsom en »nemesis divina».

Hela svenska armén hölls alltså fången. Stenbock sjelf blef förd till Köpenhamn, der han visserligen i början fick röna ett temligen hyggligt bemötande; men snart fann han att detta tog slut liksom en thronföljares popularitet hos personer, som icke låta slå sig med blindhet. Danskarne började ledsna vid hans eviga klagomål öfver deras beteende — man skall också heta t. ex. Jöns Klen eller H. Améen eller slikt, för att slå döförat till för alla befogade klagomål! — hvarjemte de misstänkte, att fångenskapen lika litet hindrade honom att stämpla till Danmarks förderf, som Kongl. Teaterdirektionens egenskap af *kunglig* hindrar *den* att stämpla till Mindre Teaterns förderf. *)

*) Ett exempel, mitt herrskap! För någon tid sedan skulle Mindre Teaterns sällskap, såsom det några gånger gjort, gifva ett par representationer i Upsala. Knappt hade detta kommit till tvenne hrr W—rs och F—ns öron, innan desse (om på egen eller teaterdirektionens bekostnad, känner jag icke bestämdt, men vill icke just betvifla det förra) lära hals öfver hufvud hafva begifvit sig till Upsala, der de lyckades med en fin middag öfvertala den bokhandlare, som åtagit sig biljettförsäljningen för M. T., att afstå derifrån — hvaraf följden blef den åsyftade, eller att, när M. T:s sällskap på dagen för representationen anlände till staden, icke en enda biljett var såld.

Efter vanvårdnad och misshandlingar af åtskilliga slag — så fick han t. ex. vistas i ett fängelse, bygdt öfver en pöl af vatten, så stinkande som om det varit taget ifrån Clara sjö — utandades Stenbock sin hjeltesjäl 1717.

Nu skola vi uppsöka Carl. Han låg, såsom jag redan nämnt, i Bender, och det såg ut, som om Sverige och dess öde ej rörde honom mer än grudlag och ansvarighetslag tyckas röra hr ecclesiastikministern Carlson vid de befordringar, han gör.

Också, när man såg hur han fortfarande vände ryggen åt fäderneslandet, var missnöjet hemma lika stort, som det skulle bli, om Högste Vederbörande skulle, såsom det varit satt i fråga, låta hjeltens staty vända ryggen åt strömmen, dels för att icke vända den åt Carl XIII, dels, och framförallt, för att — icke peka åt Östern! Man ansåg hans uppehåll i Bender lika ändamålslöst, som vi anse baron Adelsvärds vistelse som svensk minister i Paris.

Men Carl hade nog sina planer. Han ville förmå Sultanen till krig mot Ryssland. Olyckligtvis var Achmed III en svag regent, hvilken ombytte ministrar lika ofta som Carl XV förändrar uniformer.

Bref från Göteborg.

En Februaridag skred ett sorgetåg genom våra gator ut till Svenska kyrkogården. Det var ett ovanligt tåg, ej blott genom det stora antal män ur alla samhällsklasser, som bildade dess mörka leder, utan mest för den oförställda sorg, som tog sig uttryck i vänskapsfulla omdömen, skimrade i fuktiga blickar. Den man, som fördes till »det lilla, trånga, mörka huset», var också värd denna sorg, ty en vidsträckt vänskapskedja hade i honom förlorat sin bästa länk, samhället en anspråkslös hedersman och fosterlandet en framstående skald. Det var *Johan Anders Wadmans* stoft, som skulle invigas till den eviga hvilan. *En* man gick dock i tåget, som ej delade de öfriges känslor. Han hörde till dem, om hvilka den glade sångaren sjungit:

"Mörksens ufvar
äro, käre broder,
stora lufvar" . . .

och vid grafvens rand, der annars blott försoningens och fridens ord borde ljuda, hördes nu det teologiska hatet tolkas i uppläsandet af 4:de versen af n:r 499 i psalmboken:

"Helig vandel, salig ända,
det har Gud tillsammansatt.
Den sig här ej vill omvända,
Stannar der i evig natt!
Ja, förlorad är förvisst
all den nåd, som Jesus Christ
mände oss så dyrt förvärfva,
när vi sjelfve oss förderfva!"

Den tjenstförrättande presten var d. v. domkyrkoadjunkten *G. D. Björck!* — Hans råa, fanatiska uppträdande väckte den största harm och förtrytelse.

Trettioett år derefter stod här också en sörjande hop kring en bår, hvarpå hvilade det jordiska af en skald, såsom få älskad i lifvet och saknad i döden. Och äfven vid denna bår hördes ord af oförsonligt hat till det ädla och höga, ord af andlig högfärd och rå dumhet. Det var återigen åsnan, som sparkade på skaldelyran!

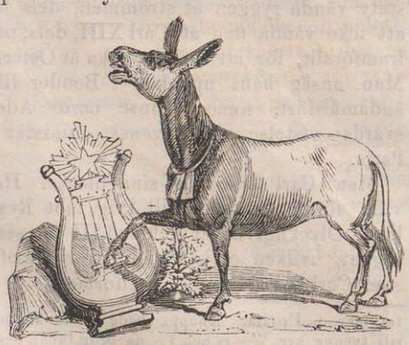

Det var den bekante pastor Hallén, som denna gång var framme, och den skald, hvars minne han sökte smutskasta, *var en son af den prestman, som förrättat Wadmans jordfästning!* Nemesis!

Detta hr Halléns senaste uppträdande har naturligtvis väckt stor harm, och om äfven det här gängse rykte ej skulle vara sannt, som förmäler, att mag. Hedlund ämnar inför vederb. domstol åtala hr Hallén för förargelseväckande beteende vid tjenstutöfning, kan hr Hallén dock vara säker på, att hvarje bildad och sannt religiös person fått — om möjligt — ännu större förakt för honom än förut.

Broder Nisse! »Har Du sett en stilla flod?» — ja, det var sannt, det såg du härom dagen i Göteborgs-postens (eller hr Axel Krooks) vältalighetsflöde öfver Beskow; men kan Du då säga mig, om du sett något mera snobbigt än följande:

»Det är få qvinnor, som ha mod att förnya Eos' lott med Tithmos, hvilken, såsom bekant, älskades ännu, då af honom endast förnams en sakta susande cikade.»

En välsignad sak är det, att man i dessa sorgliga tider har Göteborgs-postens befängda teaterkritiker att skratta åt, ty på *teatrarne* är det ej öfver höfvan roligt, fastän hr Roos, förstås, bjuder till på vår »Stora.» På vår »Mindre» har hr Caspèrs sällskap fem gånger räckt ut sina »onda tungor» åt publiken, som första gången fyllde hela salongen, andra halfva, tredje tredjedelen, och så i proportion nedför. Straxt före 3:dje representationen inträffade, att hr Schwartz, presidenten, blef sjuk, och hans rol utfördes af *4* s. k. skådespelare. Att *en* person spelat *fyra* roler på en qväll, är väl ej så ovanligt vid våra små landsortssällskaper, men *en* rol delad på *fyra* personer — har Du hört något dylikt omtalas förr? På denna teater säges d. 30:de November skola gifvas ett slags dramatisering af något poem i Pehr Thomassons »Kung Carl och hans bussar.» Först skall likväl denna teater bjuda på komedien »Cendrillon.» Kyrie eleison!

Hr Roos skall till Carl-XII:s-dagen uppföra ett nytt svenskt originalstycke af hr Martinsson, ha vi sett uppgifvas i »Dagens Nyheter.» Här har man annars sagt, att till denna dags representation hr Sigfrid Nyberg lofvat släppa ut sin Pegas, som nu i ett par runda år varit instängd i »Amors paviljong.» — Hr Roos bjuder om några dagar på »Mer än perlor och guld», hvartill hr Rubenson målat en dekoration, föreställande Göteborg i fogelperspektiv.

Om du händelsevis råkar redaktören för Ny Illustr. Tidnings schackafdelning, så helsa honom och säg, att vår nya Schack-klubb frodas och tillväxer i sin anspråkslösa lokal hos den snälla fröken Adla, och att, om någon utmaning kommer från Stockholms Schack-klubb, den icke skall finna Göteborgs — Wærnlös.

Du påstod, Nisse, härom dagen, att »salta biten» aldrig skulle vinna burskap i vår stad. Misstag! Det kan den visst, bara man ordentligt sköter affären. Att de två försök, som i Göteborg gjorts i den vägen, misslyckats, var väl ej underligt. Hr Hessler, som först ville införa »salta biten», skötte sin restauration lika bra (d. v. s. lika illa) som han skötte sin teater, och att taga biten hos *Cornéer* — nej, *det* gick inte!

Nu gå vi här, hundratals personer, om Söndagsmiddagarne, och fast vi äro äkta Göteborgare, och således tycka oss ha det mycket bättre än Stockholmarne, är det dock en sak, vi då afundas hufvudstaden: — »salta biten».

Hr Andersson på Logen vore rätte mannen att på allvar servera den. Men han har för inskränkt lokal, säger han. »Ett konungarike . . . nej, ett kejsardöme för en större lokal!» ropar hr Andersson.

Men hr Grischotti skulle kunna rädda oss — bara han ville. Och om han vill det — då blir han inom 5 år millionär och . . . stadsfullmäktig och . . . allting!

Göteborgs-Nisse.

Backlundiana.

För några decennier sedan grasserade, som vi nogsamt minnas, en gammal major — en verklig hederspascha för öfrigt — i alla landsändar och på alla landsvägar i synnerhet; hvarhelst en *backe* fanns, var han dess oförsonligaste fiende, och folket öfverallt på landsbygden trodde, att han »skälldes» för Backlund blott för sitt utrotningskrig mot allt hvad backar hette i Sveriges, Götes, Norrlands, och jag hade så när sagt Wendes rike. Alla *den* tidens skjutskampar utstötte också väldiga tacksamhetspustar för hvad den ädle mannen verkat till deras *lättnad* och bästa.

Men gubben *Back*lund är för längesedan död. Stockholms åkare och hyrkuskkampar fingo aldrig glädjen att njuta af hans nivellerande förmåga. Andra tider — andra seder. Ånghästarne kommo, och backarna fingo stå qvar; man tog sin väg *under* dem — tunnelarnes tid var kommen; Nils Ericsons och öfverste Beijers skapande snillen nöjde sig icke med att gå i engelsmannen sir Brunels fotspår; deras ärelystnad stod högre. Hvad Gud Fader sjelf brustit i — att göra Stockholm till en af verldens mest pittoreska städer — det skulle fullbordas af herrar Ericson & Beijer. Och sålunda gjorde man två backar, der sedan urminnes tider blott funnits *en*, om hvilket allt vittna de *båda* backarne *i* Peter Myndes backe, de *båda* backarne *i* Brunnsbacken, och slutligen de *båda tillärnade* backarna på Vestra slussgatan — passet öfver f. d. jernvågen — hvilket allt man tar sig friheten uppmana en och hvar sannskyldig Stockholmare att på ort och ställe, somvederbör, taga i närmare skärskådande. Dessutom rekommenderas till benäget påseende den vackra och särdeles smakfulla »Nybro*backen*», som leder öfver Riddarholmskanalen, äfvensom de nya, sköna och prydliga *back*anläggningarna i Stadsgården — o. s. v.

I betraktande af allt detta, och när en gång i tidernas längd öfverste Beijer ärligt och troget förtjent sina sporrar i Göteborgspatronernas tjenst samt erhållit sina modiga 15,000 i årlig statspension, jemte utsigt att blifva baroniserad, skulle vi vilja föreslå den nye baronen att antaga namnet: *Backlund* — d. v. s. i något *olika* bemärkelse mot hvad det hade, gifvet åt den salige hänsofne; ty hvad *vi* vinna genom den förträffliga sammanbindningsbanan, det förlora vi på de *beijerska backarna.*

Åkis, Kampis & Komp.

Söndagsjägaren.

Jägarlifvet är så herrligt —
Tatterata! tattata! —
och dessutom ej besvärligt —
Tatterata! tattata! —
Låt oss derför oförsagdt
hvarje söndag gå på jagt! —
Tatterata! tattatara!
Tatterata! Tattata!

Men förutom kraft i armen
fordras äfven mod i barmen;
ty i skogen går på lur
en och annan — ilsken tjur.

Dock, i honom kan man strunta,
blott man har en liten "plunta",
fylld med någon Bacchi-saft,
ty *den* ger oss mod och kraft.

Ve er, fjellets djerfva örnar!
Ve er, skogens vilda björnar! —
Söndagsjägarns säkra lod
vill sig bada i ert blod!

Allt för söndagsjägarn bäfvar:
rådens, harar, darren, räfvar.
och till benen tag, du varg,
ty vår Nimrod kan bli arg!

Och i sån't fall — det är gifvet —
mister hela bundten lifvet.
Lejon, tigrar!... ha ni mod
att stå stilla för hans lod?

Sa' jag *lod?* — Ack, hvilken yra! —
Åh nej, *hagel* (n:r 4
eller 5, 6... på sin höjd)
skänker skytten större fröjd.

Tyst, der är han! — Söndagsjägarn
hemtar först courage ur bägarn,
laddar sedan sitt gevär...
Hu, så barsk hans uppsyn är!

Der i tallu en bofink sitter.
Nimrod hör hans glada qvitter,
och sin kosa genast styr
bort till trädet. Fort!... ge fyr!

Pang!... och *bom!* Den lilla finken
"ville inte"; spelevinken
flög sin väg. — Med näsa lång
laddar Nimrod än en gång.

Krax!... derborta är en kråka.
Henne bör du kunna råka.
Kære Nimrod, var ej feg!...
hållet är blott tjuge steg.

Nimrod, tänk på dina fäder! —
Pang!... der ryka dun och fjäder! —
Glädjebägarn genast töms,
och i väskan kråkan göms.

Nimrod, hej!... der är en skata;
henne bör du inte rata.
Ladda genast ditt gevär,
ty hon flyger straxt, mon frère!

Aj, fru skata åt dig nickar
och med stjerten spefullt vickar.
Nimrod, om du skjuter bom,
blir din väska alltför tom.

Det blef bom, och skatan skrattar;
Nimrod vred sin bössa fattar,
skyndar till en annan trakt,
mera gynnsam för hans jagt.

Mu-u-u-uh!... för f-n, der ha vi tjuren! —
Som på stormens vingar buren
rusar Nimrod bort och svär,
tappar kråka och gevär.

Ännu värre skatan skrattar:
Ha-ha-ha-ha! ha-ha-ha!
Ah, jag hennes gyckel fattar —
Ha-ha-ha-ha! ha-ha-ha! —
ty det var ju blott en *ko*,
som kom jägaren att gno. —
Ha-ha-ha-ha! ha-ha-ha-ha!
Ha-ha-ha-ha! ha-ha-ha!

NASUS.

Anekdoter om Rothschild.

Om den i dessa dagar aflidne penningfursten baron James Rothschild finnes en hel mängd anekdoter. Se här ett par!

Heine, skalden, var en af hans förtrogne vänner, hvilken ofta fick taga hans kassakista i anspråk, hvadan Heine också sade, att han stod på en mycket »tamillionär» fot med Rothschild. En dag erhöll denne från skalden (ej, som det sägs från Saphir) en biljett af följande lydelse:

»Lieber Freund!

Borgen Sie mir 1000 Thaler, und vergessen Sie mich!

Ihr Heine.»

Med omgående erhöll denne den begärda summan, jemte följande svar:

»Ich borge Ihnen 1000 Thaler und vergesse Sie und sie.»

När den rike bankiren Aguado dog och man berättade Rothschild, att hans efterlemnade rikedom belöpte sig till 12 millioner, svarade Pariserbörsens Crœsus, med en skakning på hufvudet: »Jaså, inte mer? Jag har alltid ansett honom för en förmögen man!»

Marquisen af Algier, hvilken lemnade efter sig omkring 80 millioner, säges Rothschild hafva förklarat för en *temligen* förmögen man.

Hvad skulle han väl då ha kallat *våra* penningemagnater: en C. de Geer, en Carnegie, en Dickson, m. fl.!!

Då notisen om den stora faran af jernkaminerna nyligen lästes i Dagbladet, blef en skomakare å Ladugårdslandet så förskräckt, att han, som hade sitt lösörebo brandförsäkradt, skyndade anskaffa ett stadsbud, som i närmaste lumpbod försålde den farliga värmeapparaten för — Rmt 1: 50.

Den kloke dåren.

En hospitalsläkare mötte en dag vid sin rond en af dårarne, hvilken utstyrt sig på det präktigaste med en krona af

halm och nu inbillade sig, att han var en mäktig konung.

— Tag bort det der, min vän! — sade läkaren till honom. — Inte ser ni någon klok menniska gå på det viset!

Dåren greps ögonblickligt af detta vädjande till hans ambition och tog af sig kronan.

Någon tid efteråt kom läkaren till ho-

spitalet klädd i en mängd ordnar. Han mötte samme dåre.

— Hör på, herre! — sade denne, pekande på ordnarne — tag bort det der! Inte ser ni någon klok menniska gå med sådant?

Doktorn hade ingenting att svara härpå, men aldrig visade han sig mera med sina ordnar för *den* »dåren».

Sens moral:

En dåre kan fråga mer än tio kloka kunna svara.

Pennstreck.

13.

Bjellror klinga, och skolpojkar "åka kana" i rännstenarne; hundar välta sig i snödrifvor, och åkardrängar slå armarne med kraftiga tag i kors öfver brösten, för att hålla sig varma; mångelskor gnida nästibbarna mot hemmaväfda yllevantar, och Bore målar rosor på fönsterrutorna; bundtmakare lefva upp "noch ein mal", och "egna stadsbud" kasta snöbollar i flinten på "bangårdsservisen"; älskare och älskarinnor göra små partier utom tullarne, och vanligt prosaiskt folk sätter rofvor på trottoirerna i staden inom broarne; hr Eckert beställer gardes-

musik till Novilla, och hr Lagergren funderar på att stänga Strömparterren, för att med första öppna sin nyreparerade lokal vid Jakobs torg; solen drager sig tillbaka, och kaminerna komma fram igen; "schweizarne" draga in isen till kaffekopparne, och varma punschen blir modern; Stockholmsborna i allmänhet draga in hakan; hästarne draga sina lass lättare; gräset får en dragning i svart; blommorna draga för hin i våld; svalorna draga åt södern (det kan nog vara svalt ändå!); och causeurerna plågas af golfdrag.

Men jag har fördragsamhet med vinterns små besynnerligheter, och jag vill alls icke begagna mig af min rättighet att, å dragande kall och å embetets vägnar, draga mitt ljungande artilleri mot en årstid, som så många flyttfoglar draga sig för, men som ända sedan pojkåren, då jag ansåg en af lifvets största njutningar vara den att bli dragen på en kälke, haft mycket större dragningskraft på mitt friska sinne än sommaren med dess blomstersmyckade föredrag, svettbefrämjande uppdrag, flåsande andedrag, tålamodspröfvande gädd-drag och förrädiska vattendrag, der man under badning så lätt kan få sendrag.

Uff! Skulle jag ännu en stund låta mina anspråkslösa penndrag blixtra af sådana osökta snilledrag, som de här ofvan andragna, fruktar jag att få se allt för stor missbelåtenhet afteckna i mina läsares anletsdrag. Likväl tror jag mig ha visat ett tillräckligt eklatant prof på den moderna witzen, för att väcka eder afsmak för densamma — och det var just dit, jag ville komma, och det i draget ändå!

Om jag således skulle försöka att draga er uppmärksamhet åt annat håll?

Kände ni baron James Rothschild? Ja visst! Han är död nu, den märkvärdige penningfursten, och har ändtligen såsom ett godt "Israels barn" uppnått det förlofvade landet. Att det gick någon särdeles nöd på honom under den långa vandringen, har jag ingen anledning befara; ty fastän också "lifvet är en öken", som skalden säger, nog har det regnat tillräckligt med manna i munnen på Rothschild; men så hade han också godt om afundsmän, icke minst inom franska pressen. När någon mer eller mindre framstående samhällsmedlem aflider hos oss, bruka vi alltid säga: "Frid öfver stoftet!" — men fransmännen afsluta nu sina nekrologer öfver Rothschild på detta sätt: "Rothschild är död!. . Lefve Rothschild!"

Det påminner mig om en anekdot från den rysligt tillämnade revolutionen 1848. När kung Oscar fick höra, att en större folkhop hurrade och förde väsen i Storkyrkobrinken red han ner bland massan och frågade: "Hvad vill ni, mina vänner?" — "Jo, vi vill ha republik!" skrek mängden. "Ja, det ska' ni få, bara ni ä' tysta!" genmälde kungen. "Lefve konungen!" jublade genast republikanerna i chorus.

Nu — 1868 — är naturligtvis den politiska öfvertygelsen ofantligt mycket mera stadgad hos både högre och lägre — javisst!... Men icke förthy har hela landet kommit öfverens om att åtminstone för en dag kasta alla stridiga tänkesätt öfver bord och låta ådrorna svälla af uteslutande royalistiska känslor. Denna märkvärdiga dag är den instundande 30:de november, då vi ändtligen få det efterlängtade nöjet att se upprest en staty af Carl den tolfte, och en som till på köpet vänder ryggen åt Carl den trettonde.

Kors, jag tycker hvad det skall komma att "festas" öfverallt! "Lejonet vaknar" på Dramatiskan; "Ur Carl den tolftes ungdom" på Mindre teatern; "Kungens dom" och "Folkets dom" på Södra teatern; "Carl den tolfte vid Fredrikshald" på Ladugårdslandsteatern; sångare från Upsala, från P. B., från skarpskyttarne, och Gud vete allt, vid statyn; fackeltåg genom gatorna; gardister i björnskinnsmössor, lifgardistkorporaler i drabantuniformer; folk, fän och kungliga personer, förutom messingsinstrumenter, hurrarop, kanonskott, raketer, svärmare, gaslågor och bengaliska eldar... Hujdå, hvilket lif här skall bli! — Bara inte vår Herre behagar ställa in festligheten i anseende till yrväder?

Skulle dock verkligen det senare inträffa, hvad skola vi göra? Jo, krypa inomhus och dricka hjeltekungens skål i långa klunkar samt reflektera öfver huru lätt det är för den store konstnären deroppe i det blå att göra alla våra sträfvanden härnere till en enda stor "humbug".

Apropos! har ni läst en i bokhandeln nyligen utkommen liten bok, som heter: "Vår tids Vagabonder"? Jag har verkligen läst första häftet af densamma och deraf funnit, att "ingen humbug är större än den, som söker förklara hvad humbug är". Skulle ni till exempel önska vilja göra bekantskap med sådana remarkabla personligheter som Lola Montez, Julia Pastrana, "Damen med dödskallen", m. fl., m. fl., så sök efter dem bland "Vår tids Vagabonder"; men om ni på samma gång får höra talas om Garibaldi, direktör af Edholm, Richard Gustafsson, Mina Gelhaar, drottning Isabella, Victor Rydberg och biskop Beckman, så tappa icke humöret för det, utan fortsätt att bläddra igenom häftet, och när ni hunnit till slutet, skall ni ropa: "Humbug, bara humbug! — men jag kan inte neka till att jag är rysligt nyfiken på fortsättningen!"

NEMO.

På Opris.

Konjander. Har du hört extra-spektaklet härom qvällen på Mindre Teatern?

Trögelin. Nej. Är det någon s. k. teaterskandal, så berätta! Dom ä' alltid så rysligt roliga!

Konjander. Saken var den, att signora Cari fick ett anfall af en sjukdom, som plågar många artister och primadonnor isynnerhet, nämligen nyckfullhet. Hon skulle spela Gaston i Traviata, men kort innan ridån skulle gå upp, förklarade hon helt bestämdt, att hon *icke* ämnade uppträda! Och hon gjorde det heller icke, utan signor Emanuele fick stå i kulissen och sjunga hennes parti.

Trögelin. Och skälet till denna strike var naturligtvis rysligt vigtigt?

Konjander. Det är klart. Hon vardt topp rasande för det — ärmpuffarne i hennes kostym icke voro af riktigt siden, utan bara af linne!

Trögelin. Det var besynnerligt! Jag tycker annars, att hvarken signoran eller någon af de andra italienarne ha det ringaste skäl att vara missbelåtna med de puffar, de få här i Stockholm.

Stående frågor i telegrafexamen på en viss station.

1. Är det tillåtet att skingra telegrafverkets medel?

2. Hvad är förbjudet på stationen?

Intet svar. — Direktören svarar sjelf: Att röka.

3. Hvad skall man göra, då man kuverterat ett telegram, skrifvit utanskrift och qvitto, och står i begrepp att utsända telegramet åt budbäraren? — Direktören nödgas sjelf svara: Känna efter, om gummit tagit.

Anm. Det bör icke upplysas, att direktören i fråga tjenstgör å Jönköpings station.

Rossini hade en egenhet: han åkte aldrig på jernväg. Också har han, föranledd af de förbi hans villa i Passy farande bantågen, komponerat ett slags galopp, hvari han på det mest snillrika och originella sätt i toner karrikerat jernbantågens rasslande och buller.

— Ni skulle således icke våga stiga upp i en af dessa vaggoner? — frågade honom en ung flicka, just som de från ett fönster på hans landtställe sågo ett tåg brusa förbi.

— Nej, mitt barn — svarade maëstron — jag vågar mig visserligen upp i en fiacre, men jag öfvertygar mig alltid på förhand, om hästarne äro trötta.

Sedan hr Hallén härom dagen i Göteborgs Handelstidning erhöll (af Victor Rydberg?) en förfärlig upptuktelse för sitt riksberyktade begrafningstal öfver Ernst Björck, har nu i samma tidning för sistl. thorsdag en insändare kommit och, under sken af försvar för hr H., »lagt lök på laxen». I detta »försvar» (om hvilket tit. H. kan säga det bekanta: »Gud bevare mig från mina vänner!») bevisar ins. t. ex., att de värsta galenskaperna i liktalet stå i fullkomlig öfverensstämmelse med bibelns lära om hvarje menniskas syndfullhet, om syndafloden, o. s. v.!! — hvilket netopp är det värsta man kan säga om detsamma, hvarjemte ins., med blodig ironi, fruktar, att mången skall anse den minneskrans, hr H. »framkläckt» (!) icke bestå just af »eterneller» (*etterneller*?) och att ins. är »dum», »oredig», »osund», »befängd», o. s. v.

Hr Hallén tycks efter allt hvad han fått uppbära för sin fullkomligt *andliga* vältalighet, kunna uppstämma den för honom säkerligen ej obekanta visa, som börjas så:

»Adjö, min far och mor!»

En stalldräng i hufvudstaden hade köpt en lottsedel till vårt svenska jernvägs-lotteri. I den fasta öfvertygelse, att han skulle vinna, byggde han — förlåtligt nog — hvarjehanda luftslott.

Sålunda gick han en dag uppe på höskullen och talade med sig sjelf:

»När jag nu blir rik, så köper jag mig en gård på landet och blir patron. Då kommer prosten och bjuder mig till sig; men för att icke visa mig ohyfsad, så bockar jag mig, att börja med, och säger: »nej, jag tackar, den dagen är jag verkligen hindrad; nej, jag tackar så mycke, jag kan verkligen icke komma!» —

Under denna monolog gick han steg för steg baklänges under idkeligt bockande, tills han ett-tu-tre föll hufvudstupa utför trappan ned i stallet. Hans husbonde, som under tiden kommit dit och lyssnat till den blifvande patronens samtal med sig sjelf, inföll dervid leende: »Du sade, att du inte skulle komma, men du kom ändå!»

Jönköpingsbladet! Var af den godheten och håll lite bättre styr på er extra Stockholmskorrespondents skrifklåda! Ni har sannerligen för godt namn inom publiciteten för att låta narra er till förlöpningar utaf hvilken publicistelev som helst! När vi hänvisa er till Nisse n:r 42—46, så torde vi få hoppas, att ni upplyser edra läsare om att korrespondentens pladder om "vissa håll" är något fult försåtligt, som rätteligen betecknas med ett på senare tiden mycket afhandladt ord.

Af *Södra teaterns* nyheter (se föreg. n:r) är "Romanhjeltinnan" ej utan tendens, "Kyrkoherden i Pomponne" ej utan rolighet, och "Fru Patapon" ej utan anspråk på att anses oöfverträffligt återgifven. Nåhå, det är också hrr Bergström och Thegerström, som tagit hennes presentation om hand!

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 48. Söndagen — SJUNDE ÅRGÅNGEN. — den 29 November 1868.

Prenum.-pris i Stockholm: för helt år 4: 75, för 3 qvartal 3: 75, för halft år 2: 50, för 1 qvartal 1: 25; i Landsorten: för helt år 5: 25, för 3 qvartal 4: 13, för halft år 2: 75, för 1 qvartal 1: 38. Lösn:r 10 öre. Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag. Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor: för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer. Stockholm, *Bergström & Lindroth.*

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Söndags-Nisses offentliga föreläsningar.

Ny serie.

Carl XII:s historia.

Trettiondeförsta och sista Föreläsningen

Carl hade, såsom jag förra gången nämnde, mycken möda att vinna ändamålet med sin långa vistelse i Bender: krig af Sultanen emot Czaren; han lyckades dock slutligen förskaffa sig ett parti inom sjelfva seraljen — likväl icke bland odaliskerna, ty, som bekant, hade han icke gjort sitt namn, trots dess kungliga klang, så »förföriskt», som en senare bärare af detsamma. Det var sultanens egen moder, som han vann på sin sida, och derigenom lyckades han också få dennes storvizir afsatt, hvilken dittills hållit igen och visat sig lika svag för ryska rublar, som våra vederbörande i dessa dagar visa sig vara för ryska örons känslighet, då de förbjudit sången: »Kung Carl, den unga hjelte», derföre att denne säger: »Ur vägen, moskoviter!» Sedan nu sultanens rådgifvare var borta, blef krig förklaradt mot Ryssland. Czaren blef deri slagen så grundligt, att han ej hade större utsigt till räddning, än H. K. H. prins Oscar (trots alla enfaldiga »kannstöpare») *kan* hafva att med sitt namn rädda Svenska Akademien.

Till lycka för czar Peter var hans gemål med äfven i detta krig. Hon kände, att den nye viziren, i fråga om guld, liknade sin företrädare, som hr Wennerberg, i fråga om pietism, liknar sin förman, hr Carlson. Hon samlade ihop allt hvad det fanns af dyrbarheter i lägret och skickade till viziren, hvilken bländades af glansen, liksom godtroget folk låtit blända sig af Posttidningens granna fraser härom dagen, att vi i Sverige icke hafva den ringaste tillstymmelse till s. k. byråkrati. Allt gick också mycket riktigt så, som den sluga Katharina beräknat. Ryssarne, hvilka Turkarne lättare kunnat taga till fånga, än Kongl. teaterdirektionen sitt förnuft, fingo en fördelaktig fred, och Carl — ja, han fick den harmen att se dem aftåga fritt, onäpste som hrr Dardel & Bildt, hvilka gifvit sitt bifall till uppförandet af ett skjul, som från en folkfest utestänger — folket.

Men härmed voro icke Carls motgångar slut. Sultanen började finna sig besvärad af Carls gästbesök hos honom. I början gjorde man »vänliga föreställningar» — förmodligen på diplomatisk väg, d. v. s. man försäkrade honom om hur kärt det var, ifall han ville stanna qvar — men då detta icke hjelpte, tänkte man att med våld tvinga honom till afresa. Att börja med indrogs det underhåll och den hedersvakt, man gifvit honom. Det förras förlust var visserligen kännbar; hvad den senare beträffar, så var Carl ingen sådan dussin-monark, hvars värdighet behöfde några »hedersposters» bajonetter till stöd. Också inverkade hvarken allt detta eller hans förtrognas uppmaningar på honom, och man skred derför till en ordentlig stormning af hans hus.

Det var den berömda **Kalabaliken i Bender** (1 febr. 1713), hvilken gaf Carl tillfälle att lägga sin personliga tapperhet i dagen. Men jemförelsen emellan antalet af Carls »bussar» och motståndarne visade alltför stort missförhållande, alldeles som emellan Dagens Nyheters anspråk och dess förmåga (t. ex. i bedömande just af Carl XII!). Visserligen räddades han af sin trogne drabant Axel Roos, hjelten i Tegnérs »Axel» (och bland hvars ättlingar för resten en ännu lefver som kammarherre och »Gohjertefar», t. ex. såsom fängifvare åt skarpskyttecorpsen i Borås och betalare af 1000 rdr för en liten roman af Dickens, annat att förtiga). Men utgången af Kalabaliken känner ni. Carl snafvade slutligen, efter tappert motstånd, omkull på sina sporrar, och nu må man tro, att turkarne kastade sig öfver honom med samma glupskhet som våra tidningar, äfven de s. k. »liberala», kasta sig öfver en notis från hofvet.

Carl blef tillfångatagen och förd till slottet Demotica. För att slippa sammanträffa med Sultanen, låg han der i 43 veckor till sängs, låtsande vara sjuk, och sysselsatte sig endast med regeringsärender och med schackspel — således med vida bättre än den, som icke »hade tid» att taga emot kyrkomötets uppvaktning, derföre att han hade så brådtom med att — äta, dricka och jaga harar.

Huru länge han kunnat dröja qvar här, är lika svårt att säga, som hur länge hans bildstod kunde ha dröjt, om komitén alltid hushållat lika *ärligt*, som när den af de insamlade medlen betalte ut 1000 rdr för att — godtgöra en dumhet, som öfverintendentsembetet begått.

Om det återstående af Carls historia skall jag, för att kunna i dag afsluta den, fatta mig kort, äfven med fara att den beskylles för samma fel som vår officiella tidning: brist på innehåll.

Rådet här hemma sände till Carl ge-

neral Liewen, hvilken i de bevekligaste ord uppmanade honom att vända hem. Carl, som väl insåg, att han i Turkiet icke hade mer att göra, beslöt också att resa hem. Han for förklädd och under namnet Carl Frisk — en i sanning passande pseudonym, men som bestämdt skulle fördömas af hr Siljeström såsom icke varande hans rätta namn, alltså en osanning. Den 13 december 1715 var han i Trelleborg, eller Treleborg, som köpingen nu heter, se'n den blef stad och fick sig en tidning.

Illa såg det ut här hemma; men Carls återkomst spridde ändå allmän glädje, likasom framträdandet af hans bild skall täppa både små och stora smädare munnen till.

Carl underhandlade nu om fred med czar Peter, hvilken för tillfället var i Holland och lefde operatext åt den, som i framtiden skulle komponera »Czar och Timmerman.» Men dessa underhandlingar, hvilka leddes af Görtz, förde ej till stort resultat.

Efter att hafva förlorat Sveriges tyska besittningar samt Finland, vände sig Carl 1716 mot Norge, för att i ersättning taga detsamma från Danmark. 1718 gjorde han ett nytt anfall, men råkade då sjelf ut för ett, mot hvilket han icke kunde värja sig. Det var dödens.

Vid frågan, om den dödande kulan kom från väns eller fiendes hand, skall jag icke nu uppehålla mig, utan hänvisar er, mitt herrskap, för detta som för andra fall, till republikanaren Carléns intressanta »blad» om Carl XII, såvida ni ännu lyckas få något af de blott 10,000 exemplaren, hvilka hr C. låtit trycka.

Jag skulle till slut nämna litet om den ugglelåt, som här och hvar förnimmes såsom ett störande missljud i festens jubel. Jag lånar dervid en annans i dagarne sagde ord, hvilka uttrycka just hvad jag menar:

"Bättre sent än aldrig!" Låtom oss derföre — så har man på vissa håll resonnerat — låtom oss ändtligen, några dagar eller veckor före aftäckningen af Carl XII:s stod, grundligt diskutera lejonkungens betydelse för vårt folk, i vår historia! Han var icke i minsta mån lik hvad vår tid så oändligt mycket tycker om: en "konstitutionell" kung. Det är ett betänkligt fel, och han skall sannerligen år 1868 ansvara derför! Han kände icke heller den högst nödiga och nyttiga teorien om våra "naturliga gränser". Det kan lika litet förlåtas honom. Och slutligen, han hade intet öga för den ryska civilisationens välsignelser; han utsträckte mot "nos amis les ennemis" en ohöfviskt behandskad hand. Allt noga öfvervägdt, blir det mer än tvifvelaktigt, hur man rätteligen bör bete sig den 30 November. Deltaga vi i festligheterna, så ser det ju ut som vi skulle hylla enväldet, älska krigets fasor och hysa ovänliga känslor mot våra vänliga grannar. Bort det!

Dock, månne det verkligen är så svårt och så tröstlöst tankeansträngande, det försöket att lösa denna fråga? Skulle det ej till äfventyrs vara riktigt att bedöma hvarje tid och generation, med deras verksamhet och deras "representiva personligheter", först och främst från den tidens egen ståndpunkt, så att man undviker att från nutiden till det längese'n förflutna öfverflytta synpunkter och dermed följande anspråk, som ingen föregående tid känt, således ej heller varit pligtig att hylla och göra gällande? —

Och om man fruktar att på den vägen komma till en alltför mild dom om forna tider, så tage man alltför gerna till måttstock det, som vi nu fatta såsom statens och nationens mål, såsom en styrelses högsta uppgift, såsom en regents sanna värf. Men må man då tillika icke glömma, att *våra* idealer kanske ej äro de absolut bästa, att de måhända, när åter hundra och femtio år ha gått, skola underkännas så, som det nu är en ringa konst och en lättköpt ära att mästra våra fäders bragder i Carl XII:s tid!"

"Ur vägen, Moskoviter!"

Stockholms nya örtagård
(den der ock Kungsträdgården heter).

Denna utomordentliga ögonfägnad för både menniskor och djur har hos åtskilliga stackars ålderstigna, medellösa qvinnovarelser väckt den åhågan att få deltaga i göromålen och utgöra dagsverken der, då arbetet synes vara af en särdeles lätt beskaffenhet. Många fattiga qvinnor nödgas medelst ok bära murbruk i ämbaren på sina svaga skuldror, många släpa andra tunga bördor af alla slag, för att kunna lifnära sig och sina — hvarför då icke lika gerna unna dem det lättare arbetet i *statens* tjenst, hvilket i förhållande till dess indrägtighet ofta kunde, med förlof, kallas ett riktigt latmansgöra?

Man öfvetygar sig utan svårighet härom. Man sätte sig blott på en bänk i den nya anläggningen, såsom Adam i lustgår den, och betrakte det hela: de nitiska uppsyningsmännen bland grupper af idoga, fulltägande arbetare; *der* fyra sådana i färd med att draga upp eller sätta ned en pinne; *der* lika många om att för en trädtelning gräfva en grop, knappast hälften så stor, som den en vanlig dödgräfvare ensam gräfver till 4 alnars djup för en full- och 3 dito för en halfvuxen menniskotelning, som presten sedan affärdar i tre spadtag; *der* ett halft dussin, som peta ned buskar bland en skock hundar, (hvilka ränna omkring och tillkännagifva sitt ogillande på det mest otvetydiga sätt) — för att icke tala om dem (karlar, förstås) som rota i grushögarne efter tryffel, eller dem, som der och hvar draga några spräckliga stenar, stora som strutsägg, på en skottkärra. Det höll på att bli kravall af för några dagar sedan, då en dansk matros »spyttede i trillebøren» och åt de »dovne drænge.»

Hvad sjelfva plantaget angår, så torde gamle åkermannen Noach, som för åtskilliga tusentals år sedan spatserade ur arken och planterade på marken, hafva haft lika mycken insigt och varit lika slängd i yrket, som 19:de århundradets agronomer, helst hvad valet af legumer beträffar; ty en sådan kuriös samling, som här i det nya plantaget förekommer, ser man icke ens vid Munkbron, hvarest symmetrien i allt fall tyckes vara strängare iakttagen — för att icke tala om det pittoreska i grupperingen af sjelfva madammerna. Hvad alla dessa stripiga pilar, fnaskiga hagtorn, snöbär och ligustrer eljest hafva att göra i en så aristokratisk park och dertill i en så lucker jordmån, som åtminstone i närheten af lejonen aldrig ens torde behöfva »med konst» göras fruktbarare, det är svårt att förstå. Nog hafva vi litet hvar sett vackrare platser om våren klädda med blandad timothej och hvit, röd och gul väppling, omgifna af rabatter, fulla af rosor, violer, heliotroper, nejlikor och resedor, hvilka doftat och lyst som lefvande juveler, med andra, bevingade juveler, hvilka dansat sin fandango öfver dem. Men busksnår hafva vi i allmänhet icke lagt märke till. Skulle dessa frodas så som man har anledning tro, åtminstone i närheten af lejongården eller den s. k. »Trädgårdsmästaren», så uppstår der i längden en sannskyldig kronopark, der unga Adamer och Evor kunna osedda vandra och sjunga sitt: »Låt oss i mörka lunder gå,» o. s. v.

Hvad den stackars posten, som väl är sjelfskrifven skogvaktare på stället, skall komma att utstå för att freda planteringen för små okynniga Baggbölingar, som otvifvelaktigt i framtiden komma att göra i buskar, liksom de i dessa dagar gjort i afsågade grenar och rötter, detta kan man lätt tänka sig.

Att planteringen skulle bli färdig till den utsatta dagen, derom är tu tal, ehuru hvad lusthusen eller läktarne beträffar, dessa torde bli icke allenast färdigbyggda, utan ock, till allmänhetens tjenst, nymålade.

Nu gäller det emellertid att få vattnet till att gå uppföre mellan f. d. Katthafvet och Norrström; men vattnet är en genspänstig sälle; det hjelper hvarken lock eller pock: den vagabonden skyller på tyngdlagarne och blir qvar der den är, till icke ringa förfång för de stackars fotvandrarne. Det hade nog måhända varit ändamålsenligare för kungar och folk, om man i stället för skjulen byggt en ark och låtit göra ett antal vattenskidor — enär det liknar sig till att lustgården kommer att stå under vatten — och låtit ett allmänt fotbad utgöra en del af festprogrammet. Emellertid får man väl, i fall man vill undgå vattenprofvet, hålla sig ifrån den lågländtare delen af skådeplatsen, till exempel i den närbelägna Sånggudinnornas eller, som är detsamma, Hofmarskalken Edholms lilla söta täppa, hvil-

ken också är en rätt vacker lustgård, med endast det felet att hafva bocken till trädgårdsmästare.

Studenterna lära komma att ändra litet i sin text och sjunga:

Kung Carl, den unga hjelte,
han står i stöp och slamm,
han drar sitt svärd från bälte
och går i mörjan fram — —

Det är i allt fall ingen nöd med honom, som har kragstöflor på och dessutom är van vid lergrafvar; icke heller generar det kamraten, hvilken, som hvar man vet, icke är så noga — — men folket! Hoppoms emellertid, att både Israeliter och Pharaoner komma, om icke torrskodda, så atminstone odränkta igenom, helst dagen icke är någon Tycho-Brahe-dag; en sådan infaller först söndagen derefter, eller Nicolai-dagen, då man icke bör fresta ödet och gå till sjös.

Hr Lundströms fantasier på 'Medborgarekronan" en novemberafton anno 1868.

Ja, böfveln ska' ta vid de store . . .
'ka tjenare, lilla mamsell!
Som drottning af Spanien hon vore,
så spansk tycks hon vara i qväll.
Men nu är jag torr som en sticka,
och dricka jag ska' som en — sik;
och vet hon väl hvarför, min flicka?
Jo, Spanien ska' bli republik!

Si, kungar jag hatar som pesten,
för det hör till min politik . . .
Men ge mig nu lite i västen,
pro primo en kyss som replik . . .
Hon nekar! men vänta, min sköna,
tills jag börjar min revultion,
om inte hon en gång skall röna
respekt för min ringa person!

Ja, ned med de dyrbara hofven,
för det är just det, som jag vill:
ska' folken gå tomma i skråfven? . . .
mamsell! noch en påfyllning till!
Ska' kungar och kejsare åka,
när jag går i trasiga skor?
Man kan ju i gallfeber råka!
hvad, har jag ej rätt, som jag tror?

Gutår, Garibaldi, Mazzini!
Nej Prim vill jag dricka för nu.
Hvad skåltal beträffar ej fin i,
jag dricker i stället för sju. —
Hör, hon bakom disken, så glader,
se så, litet närmare stig!
visst tycker jag om barrikader,
men ej mellan flickor och mig.

Om Spaniens drottning blott varit
så söt och så älskvärd som ni,
från thronen hon ej behöft farit
så flux som hon tog sitt parti;
och det är då säkert att, egde
jag Spaniens krona i qväll,
jag, hin ta' mig, länge ej vägde,
förrän jag den gaf åt mamsell!

Det "renade" är ändå präktigt . . .
Si, bildningen sprider sitt ljus;
jag tror, jag blir stämd rent andäktigt —
ska' jag göra throner till grus?
Fast stöfveln är sönder, jag går i,
jag ändrar, tror jag, polit'k . . .
Mamsell! får jag bli er Marfori,
så krossar jag all republik!

Samiel.

Ett hittills gällande förbud.

Vid föredragning härom dagen af Öfverståthållare-embetets framställning rörande ett möjligen tillämnadt fackeltåg vid Carl-XII:s-festen, har Kongl. Maj:t i nåder medgifvit, att, *»utan hinder af stadgadt förbud mot facklors nyttjande»* (se vidfogade illustration!)

Embetet eger att uppå ansökan, s. k. fackeltåg tillåta.

En skomakarepojke kom en dag till den vid rådstugan posterade stadssoldaten och frågade:

— När går du åf?

— Hvarför frågar du det? — sade soldaten.

— Jo, jag vill veta det.

— Nå, det är klockan 6.

— Det var bra, då ska' jag komma hit och plocka upp grynen — ropade pojken glad och sprang sin väg.

En räkning.

Straxt i början af U.—H.-jernvägens tillvaro, för omkring ett år sedan, ingaf en hattmakare, hvars hus var beläget i närheten af U.-banken, följande räkning till jernvägsstyrelsen:

		Debet.
Synkretsen skymmes	Rmt	15:
Mörker intager rummen	„	25:
Huset darrar i sina grundvalar	„	10:
Murarne skakas i sina fogningar	„	18:
Folket oroliga	„	90: 70.
	S:a	158: 70.
Tillkommer:		
Hyresgästerna knota	„	12: 30.
	S:a	171:

N. N.

Stilprof.

"På begäran af musikaliska sällskapets musikchef, i samråd med vice musik-chefen, att, med anledning af inträffade sjukdomsfall och till följe deraf af omöjligheten att värdigt kunna fira högtidsdagen i morgon, uppskjuta densamma — en omtänksamhet, för hvilken sällskapet helt visst kommer att stanna i förbindelse — får jag härmedelst äran meddela, att firandet af musik. sällskapets högtidsdag kommer att uppskjutas tillsvidare.

Wisby den 17 november 1868.

Å musikaliska sällskapets vägnar
P. FR. IHRE.
v. ordförande."

"Små krukor ha också öron."

En liten mycket språksam flicka plägade ofta förorsaka modren bryderi genom sina anmärkningar öfver personer, som kommo på besök i huset. En dag då en herre väntades, hvars näsa genom någon olyckshändelse hade blifvit tillplattad, varnade modren särskildt den lilla flickan att

icke göra någon anmärkning om hans näsa, när hon fick se honom. Man föreställe sig hennes bestörtning, när flickan kort efter den främmandes ankomst utropade; »Mamma, du sa' åt mig att inte säga någonting om herr Smiths näsa, men han har ju ingen!»

Pennstreck.

14.

Hvarthän man än stretar i väg i vår goda hufvudstad, hör man icke talas om annat än Carl den tolfte och den förestående aftäckningen af hans staty. Sjelfva mamsell Julia Carlsson, unga herr Romeo-Bomans älskarinna, har fått träda i bakgrunden för hjeltekonungen, och hennes tapisserihandel vid Regeringsgatan har under de sista dagarne icke uppmärksammats hälften så mycket som den af byggmästaren hr Nilsson längs Arsenalsgatan uppförda läktaren. Rossinis begrafning och den till maëstrons förherrligande af hrr Josephson & Ahlgrensson arrangerade minnesfesten har man alldeles förgätit vid tanken på det tillämnade fackeltåget af mera än 1000 Upsalastudenter. Och inom litteraturens område ha såväl "Vår tids Vagabonder" som "Blodbadet på Sicilien" fått stryka fot för "Carl XII och hans bussar", med mera sådant.

Säkert är, att den 30 November kommer att förete ett lif och en rörlighet på våra gator, som sällan haft sitt motstycke. Och icke allenast gatorna, utan troligen äfven hustaken och fönstergluggarne, för att icke tala om Norrström, som, efter hvad det förljudes, lärer komma att öfverbyggas af en bro, bestående af hela vår tillgängliga ångbåtsflotta, blifva förvisso så tätt befolkade, som det är enligt med en fest, hvari hela svenska folket, äfven utan någon påstötning från vederbörande, känner sig manadt att taga del.

Hvad skall man då tänka om det nu till en del omintetgjorda tilltaget att uppbygga en läktare, som, om den i oförändradt skick fått qvarstå, hade för största delen af allmänheten bortskymt hela aftäckningshögtidligheten? . . . Jo, man skall icke tänka annat än godt, säger Dagligt Allehanda, ty den så mycket klandrade läktaren har tillkommit af ren välmening. Herre Gud, så vackert! . . .

Men hvaruti består den der vackra välmeningen? Jo, man ville genom ett skrank söka förebygga en allt för stor folksamling, som skulle nedtrampa de å den norra delen af torget anlagda planteringarne. Så berättas det. Jag för min del vill dock tro, att vederbörande varit besjälade af mycket, mycket ädlare motiver: att skymma bort Carl XIII, så att högtidligheten skulle kunna befrias från hvarje obehagligt intryck

Stackars karl! han får då aldrig vara i fred

heller. Om någon haft skäl att utropa: "Gud bevare oss för våra vänner!", så är det sannerligen Carl XIII, då han, genom sin adoptivsons försorg, tvingades att, omgifven af fyra lejon, bli odödlig i bronz. Sjelf rår han icke derför. Om den saken äro vi fullkomligt ense — eller hur?

När hr Siljeström höll sin föreläsning om Sanningen, gick han ganska djupt i sitt ämne och skonade icke ens den af vissa "förnuftsmenniskor" gillade "nödlögnen". Hvarföre vidrörde hr Siljeström icke med ett enda ord — Carl XIII:s staty? Jag skulle just vilja fråga, huru mycket sanning, som ligger till grund för det äreminne, man upprest öfver Carl XIII. Också svarar alltid den utlänning, som känner Sveriges historia, när man berättar för honom att Stockholms vackraste plats är prydd af Carl XIII:s staty: "Det är icke möjligt! det är icke sannt!"

Men alla dynastiska dumheter å sido! "Den skägglöse dunderguden" tager i närvarande stund nästan hela vår uppmärksamhet i anspråk.

Jag tycker mig se, hvad det skall komma att klättras i master och tåg på vedskutorna nere vid Blasieholmshamnen. Högsta platsen, der vimplarne sitta, blir säkert betalt med en carolin minst. I Jakobs kyrktorn får man väl se hela kyrkorådet med hr Lundberg i spetsen. Skada bara att inte "skorstenen" finnes qvar! Eljest kunde den ha utarrenderats för tillfället och således gjort någon nytta under sin tillvaro. I stora teaterns fönster, som vetta åt "torget", sitter hr Edholm, omgifven af sina gossar: Hvasser, Dumrath och Wijkander. I Dramatiska teaterns vindsglugg tittar hr Stjernström fram, och jemte honom mamsell Dytz, samt herrar Sjöberg och Albion. I enkhusets ena flygel visa sig borgerskapets enkor i all sin glans. I Atelierbyggnadens luftiga fönsterkarmar thronar konstföreningen på sina lagrar. På taket till Mindre teatern står hr Hammer omgifven af Italienska operasällskapet. På de officiela läktarne sitter allt som är officielt, och på Nilssonska läktaren sitter hr N. "tutt solo". Men på torgen och på gatorna — der är det folklif, der är det enthusiasm!...

Men hvarifrån skola de på aftonen spelande teatrarne taga sin publik? Icke må man tro, att allmänheten försakar nöjet af ett fackeltåg af 1,000 studenter, om ock med fara att bli trampad på liktornarne eller att få ett och annat ytterplagg uppbrändt af kringflygande gnistor, för att i stället sätta sig inne i en teatersalong... Nej, dertill hafva Upsaliensarne förvärfvat sig allt för varma sympathier!... Det finns dock en otalig mängd menniskor, som troligen icke komma längre än till bigatorna, hvilka gränsa till de platser, der fackeltåget skall framgå, och som följaktligen icke kunna komma att få se en skymt af hela ståten. Men denna del af publiken behöfver likväl ett par timmar på sig, innan den tröttnar på att knuffas och trängas, och kan således först senare på aftonen vara att påräkna för teatrarne. Det är dock att hoppas, att hrr teaterföreståndare icke heller skola bli lottlösa, i synnerhet som de stycken, hvilka komma att uppföras, öfverallt äro af fosterländsk natur och röra sig kring hjeltekonungens bild. Att börja spektaklerna klockan åtta i stället för sju skulle måhända icke skada.

Emellertid kan hr Molin fröjda sig åt, att sällan hnr någon idkare af de sköna konsterna på förhand kunnat vara så säker på en tacksam och så stor åskådarehop första gången ett nytt verk framträder, som han har att vänta den 30 November. Hans namn skall tillika med Carl XII:s upprepas från tusentals läppar, och då gör det ingenting, om det blifvit utstruket ur hr Hodells nya pjes: "Folkets dom", af det enkla skälet, att "öfverståthållaren föresatt sig, att inga namn på lefvande personer få sägas från scenen". Hr H. har då en märkvärdig otur att jemt råka ut för vår opartiska och högst välsignelsebringande teatercensur! *Nemo.*

Efter en middagsbjudning i somras på ett landställe nära hufvudstaden gick en af gästerna, en äldre man, ut i trädgården och lade sig der. Några yngre officerare ditkommo äfven, och en af dem vidrörde honom med foten, i det han sade:

— Se, ligger hr T. här?

— Ja — svarade denne — men jag gick hit och lade mig, för att inte ligga för fäfot.

Vid Carl XII:s staty.

Herr Svensson: Ack, hvad det här blir vackert!

Herr Stockholm: Vackert? Det hörs, du är från landet! Det är ju tvärtom det nedrigaste man kan tänka sig, att med ett så'nt här skjul utestänga båd' mig och dig ifrån att se något!

Herr Svensson: Ja, men...

Herr Stockholm (morsk): Du är alltid en mes, som låter vederbörande göra med dig som de vilja! Men vänta! Har jag betalt till statyn, så skall jag också se när den aftäcks — och jag rifver ner hela det här skjulet!

Trögelin (elakt): Minns du, när Nisse ritade af dig med debetsedeln? Då var du också så morsk och skrek öfver dina höga skatter, men när det kom till kritan, d. v. s. till uppbörden, så kom du så ödmjukt fram med plånboken och bad om äran att få betala. Prata mindre och handla mer!

Herr Stockholm: Du är dum!

Trögelin: Ja, men nu är ju läktarn till en del nedrifven?

Herr Stockholm: Det är inte nog! Dom har tagit bort så mycket, så Aftonbladet får rum på ena sidan och Dagbladet på

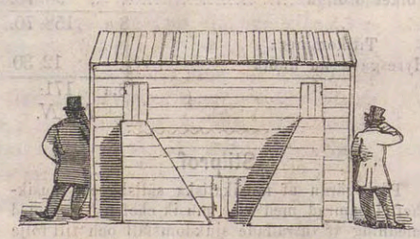

den andra — det var visst något att tacka för!

Trögelin: Det är sannt! Och derföre få vi lite hvar *betala* för det lilla nöjet!

Hr Svensson: Det är omöjligt. Det ska' väl inte vi betala vederbörandes dumheter heller! Jag har gett mina pengar till *statyn* (och till de nödvändiga omkostnaderna för aftäckningen), men alls inte till sådant onödigt, som att betala en herre för det han ska' taga bort en del af något, som han aldrig bort få uppföra!

Hr Stockholm: Jag säger rent ut, att det är en **stöld** af folkets medel, och jag stämmer komitén!

Trögelin: Seså! Minns jag inte orätt, så är 1000 rdr just hvad John Ericsson gaf till statyn, och det blir således *han*, som får betala öfverintendentsembetets dumhet!

Hr Stockholm: Det är bara fraser! Jag säger hvad jag sagt!

Trögelin: Ah, jag är säker på att ni båda glömmer all förtret, när ni om måndag få höra folksången uppstämmas. För *den* skall naturligtvis vara med i tid och otid, fast utlänningarna skratta åt oss för det vi aldrig kunna företaga något utan att bedja Gud för *kungen*... Och när Sprengtporten stiger fram och begär »nådig befallning» att få aftäcka statyn... hvad ni ska' bli rörda då!

Hr Stockholm och *Hr Svensson:* Jag tror du står och drifver med oss! Nej, vi gå inte hit om måndag! Vi ge f-n alltsammans! Det är säkert! Vi gå hit, som *folk*, den 12 december, som är 30 november efter gamla stilen, och fira Carl XII *utan* folksång och *utan* »nådig befallning» — jaha!

Nisse (innanför »läktaren», uppstämmer):
Be——va——re——

Hr Stockholm och *Hr Svensson* (aftaga ögonblickligt hattarne och infalla):
Gud——vår——Kung!

Det berättas, att samtlige poliskonstaplar komma att, på allmän bekostnad, turvis afhöra hr Siljeströms föredrag *om sanningen.*

Då länsman T—g i M—stads län, med anledning af ingångna klagomål öfver vägarnes dåliga beskaffenhet i hans distrikt, af landshöfdingen tillfrågades, huru härmed var förhållandet, svarade T. mycket naivt: «Vägarne, de ä' så dåliga, så dem ska' vi inte tala om!«

Samme T. hade erhållit flera bref från Konungens Befallningshafvande i den för honom ömtåliga vägfrågan, utan att afgifva svaromål. Då han härför inkallades till kansliförhör, frågade landshöfdingen honom, hvarföre han ej svarat, tilläggande förargad, att, om han underlåtit svara första gången, borde han alltid hafva gjort det den andra. »Ja visst, ja visst, men jag ville vara konseqvent«, var T—gs svar.

CARL XII:S
Rebus

tapp SAR

Lokalpost. *Prenumerant*, Wenersborg: Något bref från eder med penningar har *icke* kommit oss till handa.

För redaktionen: J. G. Schultz. *För illustrationerna:* G. Wahlbom. *Förläggare:* G. Wahlbom.

N:r 49. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 6 December 1868.**

Prenum.-pris i Stockholm: för helt år 4: 75, för 3 qvartal 3: 75, för halft år 2: 50, för 1 qvartal 1: 25; i Landsorten: för helt år 5: 25, för 3 qvartal 4: 13, för halft år 2: 75, för 1 qvartal 1: 38. Lösn:r 10 öre. Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag. Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor: för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer. Stockholm, *Bergström & Lindroth.*

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

AUGUST BLANCHE.

"Men är det då så lyckligt att lefva länge; att blifva trött på verlden, som kanske längesedan blifvit trött på oss? Är det icke bättre och lyckligare att stupa som man står, gå som man kommer, att, med andra ord, försvinna innan lockarne hvitnat, innan snillet tappat sin eld och hjertat sina rosor?"

Blanches slutord i lefnadsteckningen öfver J. Foroni.

Hvad var August Blanche, att hans bild i dag pryder äfven Nisse?

Han var en skämtets och humorns mästare som få, en föresyn för oss andra fattiga skämtare. Om humorn — det svårbestämligaste af alla begrepp — är, som några säga, ett löje i tårar, då måste August Blanche ha varit humorist. Och han har äfven meddelat rikligt af detta goda åt andra, åt alla dessa tusenden och åter tusenden, dem han rört till tårar — men till tårar af löje.

Hvad var August Blanche? Känner ni Hyrkuskens Berättelser? Minns ni Kalle Utter, som halfva Sverige lärde sig utantill? Eller jernkrämare Ek, som gjorde polisen yr i hufvudet, om den icke var det förut? Eller de båda vännerna, originalerna, hvilka i 20 år, hvarenda qväll, som Gud gaf, på slaget 6 gingo tillsammans för att dricka sin aftontuting, och gingo hem, utan att på de 20 åren någonsin säga så mycket som god dag åt hvarandra? Eller värden på »Gyllne Citron»? Eller någon annan af dessa otaliga tusen, som dött lekamligen, men af ett trollspö, af August Blanches penna, erhållit odödligheten?

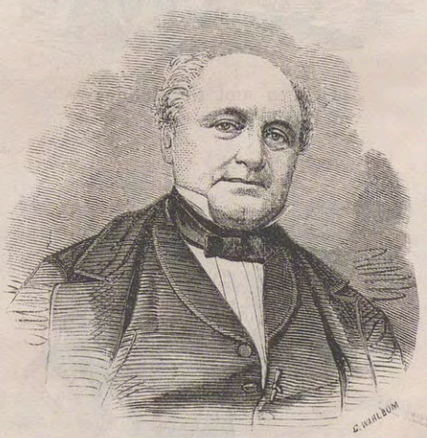

Hvad var August Blanche? Huru har ni icke skrattat åt Bautastenius, åt Bläckstadius, åt Dardanell, åt Filman, åt Fårvalla-borna, åt Konjander, åt Propp och Knäcksell, Sjövall och Ölander — åt dessa hans »välskapade» och nu ganska försigkomna »barn», hvilka alla, huru olika än inbördes, bära samma gemensamma slägtdrag?

Hvad var August Blanche? Har ni hört, nej *känt* honom tala?

Hvad var August Blanche? Se på dessa unge män i vapen och med mod i barm, frivilligt redo till Sveriges försvar! De äro till stor del *hans* verk; det är en *hans* tanke, som tagit denna manliga mandom.

Hvad var August Blanche? Berördes ni någonsin af en fläkt från detta ädla vänhjerta? Hörde ni honom sjelf föredraga sina kupletter, så som kanske ingen skådespelare kan göra det? Eller samla kring sig en lyssnande krets, hvars tystnad endast afbröts af skrattets oemotståndliga utbrott?

Hvad var August Blanche? Ack, det skulle vi teckna mästerligt, om vi egde den penna, som ristat så många minnesrunor: öfver Albano, C. H. Anckarsvärd, Bjursten, Braun, Crusenstolpe, Pierre Deland, Johan Johansson, Karl Kullberg, Limnell, Anders Retzius, Roberg, Theorell, Widmark, och så många andra.

Hvad var August Blanche? Han var en man, om hvilken gälla hans egna ord om Axel Emanuel Holmberg: »Öfver ett redbarare bröst, öfver en manhaftigare karakter restes ännu aldrig bautasten. *Men hvem skall nu föra våra runor så väl med den äran?*»

Populära föreläsningar i historien år 2868, höstterminen.

Fragment, hittadt af Framtids-Nisse i en folkskollärares pulpet.

— — — — — Ehuru fjerran från vår tid, ega dock det 19:de och 20:de århundradena för oss ganska mycket historiskt intresse. De utgöra nämligen, så att säga, sjelfva öfvergångsperioden till den nyare tiden. Medeltidens gamla samhällsskick stod ännu till stor del upprätt i Europa. Personlighetsprincipen, nu längesedan en grundsanning i statsläran, uppställdes då först som samhällsmål och hade ännu så litet hunnit förverkliga sig, att en gammal författare vid namn Geijer, som beskrifvit svenska folkets tidigare öden, klagande måste erkänna, att begreppet menniska varit ett sent begrepp i historien. Anmärkas bör ock, att det var en med honom samtida fransk författarinna, som lärer för första gången hafva begagnat ordet *nationalité*. De 19:de och 20:de seklens tänkare blefvo ifriga banérförare för dessa båda idéer, personlighetens och nationalitetens; ja, i sin ifver att häfda nationaliteternas rätt emot de bestående onaturliga statsbildningarna, gick man ända derhän, att man satte nationaliteten såsom högsta uttrycket och normen för de stora samhällenas fördelning. Också får man icke förtänka den tidens menniskor, som icke ens anade vår utbildade federalism, denna öfverdrift, alldenstund förbindelsen och beröringen folken emellan var jemförelsevis ringa mot nu, och de ömsesidiga fördomarna så mycket större. Hvart och ett höll strängt på sin nationalitet; ja, äfven närslägtade folk voro hvarandra afvoga. Så t. ex., sedan det gamla grollet mellan Svenskar och Danskar småningom lagt sig, hyste dessa af politiska anledningar fortfarande ett bittert hat mot deras stamförvandter Tyskarna. Likaså sågo Irländarne uti Engelsmännen sina naturliga fiender. Men allt detta låter förklara sig vid en blick på den tidens kulturförhållanden och politiska ställning.

Vi räkna 19:de och 20:de århundradena efter Kristus till medeltiden, emedan man under dessa ännu skönjer tydliga drag af hedendom uti inrättningar, lagar, seder och grundsatser. Kristendomen hade utan tvifvel till namnet redan länge bestått i vissa delar af verlden, såsom i det lilla Europa och Amerika; men dess yttre form var i allmänhet till den grad ännu bemängd med hedniska tillsatser, att den gudomlige stiftaren, om han åter uppträdt på jorden, väl knappt skulle i samhällsföreteelserna igenkänt ens spåren af sin höga lära, om han ej läst dem i en och annan troendes eget hjerta. Man lefde ännu i den patriarkaliska tiden, då staten drog försorg om individens salighet, i det han icke erkände någon som aktiv medborgare, utan att denne redan vid födseln inmönstrats i den oktrojerade kyrkans sköte. Denna för oss sällsamma, ja narraktiga inrättning, som med erkebiskop och biskopar i spetsen kallade sig »ren» och «evangelisk» och förklarade sig ensam besitta sanningen, lysande bann öfver alla andra trosformer och religiösa åsigter, stod, som sagdt, under statens synnerliga skydd på så sätt, att hvarje statens embets- och tjensteman, från konungen till kronans lägste vaktbetjente, knekten och renskrifvaren, måste *bekänna* sig tro och aflägga ed på hvarje sats i hennes s. k. symbola, för att kunna utöfva sitt respektiva kall. Ett dylikt bekännelsetvång förefaller oss ej blott onödigt, utan orimligt och vidrigt, men den tidens menniskor fördrogo det i allmänhet beundransvärdt tåligt. En och annan protesterade väl deremot, men de ansågos för fantaster och brushufvuden. Hvad *vi* anse för en bland individens axiomatiska rättigheter: friheten att dyrka Gud efter bästa öfvertygelse, utan att befara att bli beröfvad sina medborgerliga rättigheter eller att blifva skild från embete och tjenst, det var en okänd sak i Sverige ännu på 1800-talet. Och dock hade denna frihet redan då blifvit erkänd hos flera af Europas folk, ja till och med i medlet af århundradet hos Turkarna; och i Sveriges då bestående grundlags 14 § förefanns, eget nog, ett erkännande af denna oförmenliga rättighet; men dels hade presterna, till sin oförvanskliga heder, velat utstryka hela denna paragraf vid 1809 års riksdag, dels upphäfdes den de facto genom bestående kyrko- och kriminalförfattningar. (Forts.)

Carl XII:s bussar och Carl XV:s.

»Och *en* mot *tio* ställdes
af retad Vasa-son».

Nu *en* af *tio* fälldes . . .
ett bättre lärospån!

1838 och 1868.

En jemförelse.

Båda dessa år tala om blodiga uppträden, det förra visserligen mest, men det senare icke heller så litet.

Vi kommo i dessa dagar att erinra oss en af *August Blanches* många älskliga »taflor», en af hans äldsta, såsom vi tro. Den heter »Peter Myndes Backe». Den skildrar, huru en yngling om aftonen den ödesdigra 21 juli 1838 — den dag, då man väntade Crusenstolpes afförande från Stadshuset till Waxholms fästning — på Riddarhustorget tager afsked af sin mor och sin fästmö, för att begifva sig till sitt hem på Söder, men, kommen i närheten af Stadshuset — der »upproret» hade sin »härd» — plötsligt stupar för en kula. — En fiendtlig? Nej, värre: för en af regeringen sänd.

Vi kommo att tänka härpå just i dessa dagar, då Stockholms gator också bevittnat prof af »mandom, mod och morske män». Vi läste omigen den lilla taflan. Se här, hvilka jemförelser vi kunde göra!

"Affärden — Crusenstolpes — hade kunnat och bort ske denna dag, och man måste beklaga att så ej skedde. Stora olyckor hade derigenom undvikits".

I stället för »affärden» sätte man: »läktarens nedrifvande», och i stället för »denna dag»: »den 28 november 1868» — och jemförelsen är slående.

Vidare:

"— oaktadt arresteringar och andra ofredanden hörde till ordningen för dygnet, hade ännu helt säkert, med undantag af dåvarande regeringen, ingen med sundt förnuft begåfvad kunnat annat än skratta åt hela spektaklet. Det var berörda styrelse förbehållet att genom några sönderslagna fönsterrutor kunna, liksom genom förstoringsglas, skåda förfarliga revolutioner, till oundviklig olycka för dynasti och land. Och likväl satt en "hjeltekonung" på Sveriges thron; likväl hade högstdensamme under en tjuguårig regering, hugnad af freden, haft tillfälle bedöma, huruvida svenska nationen verkligen var af så upproriska elementer sammansatt, som han ansåg den vara under dessa dagar."

»Mutatis mutandis» — d. v. s.: med utbytande af ordet »tjuguårig» emot »nioårig» (att ej tala om »hjeltekonung») slå alla reflexioner här ofvan till punkt och pricka in på 1868.

Om de egentliga upprorsmännen säger Blanche bland annat:

"Det faller af sig sjelft, att någonting så ovanligt, som dessa gigantiska militärdemonstrationer emot barfotade hamnbusar, hvilka ej voro försedda med andra vapen än sina infernaliskt hvisslande läppar, skulle erbjuda hemska uppträden och reta nyfikenheten till en förvånande grad. Också utgjordes det ojemförligt största antalet af de utevarande af åskådande, under det att aktörerna, *med undantag naturligtvis af den beväpnade styrkan *)*, voro högst få. — — — Såsom vanligt, var det några pojkar ur den lägsta folkklassen, som började ofoget med hurrarop och stenkastning, denna senare icke ännu riktad mot vakten, utan emot fönsterna i stadshuset (1868 d. 28 nov.: emot läktaren). Det hade varit den lättaste sak i verlden att skingra denna ringa och illa beväpnade hop; men hvarken polismästaren eller ens en polisbetjent fanns på stället för att, medan tider ännu var, hejda oväsendet och derigenom förekomma uppträden af allvarsammare art. — — — En sjöman, helt säkert med många sönderslagna rutor på sitt samvete, hoppar emot vakten. Hans grimaser äro förfärliga, och han svänger de väldiga armarne liksom till boxning. Förmodligen är det genom grimaser och pantomimiska armrörelser, som ett uråldrigt rike bringas till branten af sin undergång — — Då smattrade en gevärssalfva ifrån Peter Myndes backe (1868: anryckte en choc af hästgardister), *så mycket mer obehöflig, som folket redan af alla krafter hastade ifrån tummelplatsen och densamma utan motstånd blifvit af trupperna intagen*" *).

I sanning, aldrig kunde den ädle man, som tecknat denna tafla och som af »mars-

*) Kursiveradt af *Nisse.*

dagarnes» historia m. m. manades att kalla *Samhället sjukt*, ana, att hans stoft knappt skulle hinna kallna, innan samma uppträden — låt vara med dragna sablar i stället för skarpa patroner, hvilka senare dock (såsom t. o. m. en »garnisonsofficer» i Dagbladet upplyst) voro utdelade! — skulle, med högst oväsentliga olikheter, förnyas på samma Stockholms gator! Men — det var nu, 1868, som förut (vi citera ännu Blanches ord):

Statens öfverhufvuden voro hufvudlösa i det ögonblick, då de minst af allt bort vara det.

Kupletter ur "Folkets dom."

Personerna:

En Gasmätare ..... Hr F. Hodell.
Folkeson ..... „ Warberg.

Gasmätaren.

Stunden bortilar, men inte min smärta —
elaka tungor ha velat mig svärta.

Folkeson.

Ja, den malheuren, den undvika få;
men se glad ut ändå!

Gasmätaren.

Tänk er min fröjd, om man, utan kabaler,
hade bränt upp några tusen riksdaler!

Folkeson.

Jag nog er brännheta tår kan förstå;
men se glad ut ändå!

Gasmätaren.

Länge jag var såsom herre på täppan,
om jag ock satte mitt ljus under skäppan.

Folkeson.

Jo, jo, den konsten förstår ni er på;
men se glad ut ändå!

Gasmätaren.

Nu simpel talg föredrar man i huset;
gasen, gunås, den blir — förd bakom ljuset!

Folkeson.

D'ä' konkurrensen, som gör'et ... håhå!
men se glad ut ändå!

Gasmätaren.

Också man har andra lysämnen funnit,
och jag får otack för allt hvad jag brunnit.

Folkeson.

Jo, jo, vår lön här i verlden är så;
men se glad ut ändå!

Gasmätaren.

Nu är jag ledsen och arg på allt klander,
på fotogén och — professor Wilander. *)

Folkeson.

Tattale liten! var arger för två —
men se glad ut ändå!

*) Denna vers ansågs samhällsvådlig, derför att professor Wilanders namn förekom, och ströks af censuren. Versens ordalydelse blef i stället:

"Nu är jag arg — och det blott mig charmerar,
hvar gång Wilanderska lampan creverar."

Nu är versen icke det ringaste farlig! ...
o Gudar! en sådan censur!

Samtal.

(På Drottninggatan.)

Löjtnant G.: »Vet ni, min fröken, jag kan omöjligt se mig mätt på er!

Fröken S.: Det tror jag nog: löjtnanten har ju inte ätit middag ännu!

Ny-Carolinerna.

Hjeltedikt i en sång.

"Sanningen är historiens moder, historien bedrifternas försvararinna, ett vittne om det framfarna, en varnerska för det närvarande och undervisande för det tillkommande."

Cervantes (Don Quixote, cap. IX.)

Jag sjunger den bragd, som förvånat oss nyss:
om ny-caroliner och pack;
om strider, der ej man såg till någon ryss,
nej, strider blott om en barack;
om modet hos Konungens lifvakt till häst,
när blott några supar den får —
ett förspel till Nordiska Lejonets fest
den sista November i år.

Så följ mig, du sångmö, till Carlarnes torg,
låt sången gå lätt som på hjul!
Belägringen börjat. Här stod ingen borg,
nej, endast ett eländigt skjul;
ett skjul, men som borde stå fredadt och tryggt
trots allmänna opinion' —
det var ju af lagliga enfalden bygdt! —
men fienden tog ej reson.

Herr Ö—d stod re'n i sin mörka kapott
och tolkade lag som en gud,
bad ligan besinna sitt gräsliga brott;
förgäfves han äskade ljud.
I högvakten svek telegrafen, man svor,
man såg position' utan värn;
dock vågar i sporrsträck en modig major
med bud från kasern till kasern.

Och, väpnadt med sablar och kulor och krut,
kom Konungens lifgarde blå;
det bäfvade ej, ty det stärkt sig förut,
åtminstone säges det så.
En syn för Carl Johan här varit att se,
den choc'en han prisat minsann;
Men Plomgren och Beck-Friis och Harmens, de tre,
nu förde de modiga an.

Hvem trodde väl desse om dylikt ett mod?
Gud signe de hjeltarnes sinn'!
Hur vågade de ej sitt anborna blod,
när spridda de djerft höggo in!
Du Plomgren, du Beck-Friis, du Harmens, o säg,
hur tordes ni färdas så der?
Väl var det mest qvinnor och barn i er väg,
men slikt ej att lita på är.

En pojklymmel kunde ju haft en pistol —
ett paff! och ni funnit er graf;
en gumma ju kunde haft dold i sin kjol
en sax och ert snörlif klippt af. —
De trotsade detta, de trotsade allt,
som berserkar höggo de nu,
de rensade gator och torg med gewalt,
der en stod emot tjugusju.

Det är då en trupp, detta lifgarde blå,
gemene såväl som befäl;
när »spring era dj—r» den ropar, hu! då
man stannar ej gerna, min själ. —
Mitt epos är slut, men må ryktet ej dö
om ny-carolinernas mod!
De ristat sitt namn: var det än blott i snö,
det var dock vid Lejonets stod!

SURTUR.

Pennstreck.

15.

Svårt är det att skämta i en stund som denna, då en smärtans tår ofrivilligt sipprar fram i ögonvrån och droppar ned på papperet, för att blanda sig med bläcket. August Blanche den ädle patrioten, den oförskräckte medborgaren, den sanne folkvännen, den snillrike författaren, den hänförande talaren, den angenäme sällskapsmannen, den trofaste brodren — har slutat sin jordiska bana.

Carl den tolfte och Blanche två anslående och likväl hvarandra så olika typer för den sanna svenskheten! Jag är öfvertygad om att, i händelse uppmaning till en nationalsubskription för en minnesvård öfver August Blanche utginge bland svenska folket, den skulle proportionsvis väcka lika stort bifall, som då stoden öfver Carl den tolfte föreslogs ... Den fredlige medborgaren kan på sitt fält vara lika stor som den dödsföraktande krigaren. Och så högt var denne Blanche älskad, att jag icke tvekar påstå, att den förlust, vi genom hans bortgång lidit, är oersättlig.

Att han var misshaglig på högre ort, det är naturligt och fullt i stycke med vår prunkande monarkiska regime. Man vet dock icke, om man skall skratta eller förarga sig, när man händelsevis kommer att reflektera öfver detta lysande elände, som kallas "kungliga riddareordnar", och jemför alla dessa oduglingar och halffånar, som dingla med stjernor och band, med den enkle och hjertegode August Blanche. Om I hafven något hjerta i kroppen, I höge herrar, som balanceren deruppe på tinnarne, så ber jag er, i den aflidne folkvännens namn: hånen icke menniskoslägtet längre med ert fördömda lullull! gören icke hela Sverige till ett enda Conradsberg!... Ty om I inbillen er, att det ligger något värde i ert ordensskräp, hvarföre blef aldrig Blanche en af de "utvalde"?... Jo, emedan I visste, att han var en alldeles för bra karl, för att det ens skulle löna mödan att göra ett försök. En gång liknade han kungen vid "styrmannen på skutan" och slutade då sin kuplett så här:

"Den satsen jag derför vill yrka,
i land som på stormande haf:
Min kung kan jag älska och dyrka —
och likväl ej vara hans slaf."

Han var icke heller kunglighetens slaf; ty han var folkets vän. Och derföre var han misshaglig på högre ort, men älskad af folket. Och det är just detta folk, som nu står sörjande vid hans bår, undrande hvem efter detta "skall så föra våra runor med den äran."

Nu står han emellertid väl på högsta ort, och det är också den enda lön han eftersträfvat. Presidenten deroppe i det blå tycker om frimodiga själar, och åt dessa delar han ut sina tindrande stjernor att bygga och bo uti. Kryparne hänvisas till kometsvansarne. Visste jag nu, ge-

nom hvilket himlafönster vår käre August Blanche blickar ned på oss, skulle jag bestämdt ge mig till stjernkikare.

Ja, funne jag stjernan, som Blanche bor uti,
då funne jag nyckeln till all poesi
och kraft till att upphinna målet;
och lunka jag kunde min bana, så lugn,
förbi både f-n och hans brinnande ugn,
till himmelska portnycke hålet.

Man har berättat, att en minnesfest öfver Blanche kommer att firas på samtliga våra teatrar. Detta lär också vara sannt. På Mindre teatern är "Läkaren" under inöfning, och på Södra teatern påstås nästa nyårspjes bli en uppvisning af alla de typer, som Blanche skapat för svenska scenen. Hvad vår s. k. nationalteater funderar på, känner ingen mera än hr Edholm och hans "gossar."

Om de sorgliga händelser, som vidare inträffat i denna vecka, är redan så mycket ordadt i de stora tidningarne. Fåfängt, att den så omskrifna och nu lyckligt och väl nedrifna läktarn omgafs af vakt, så att den såg ut ungefär så här:

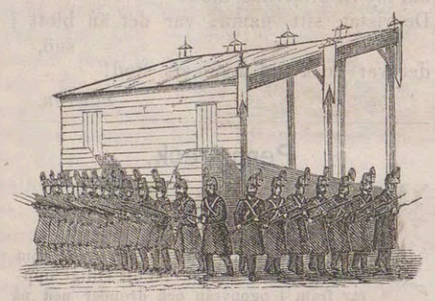

Kom läktarn ej när — gif på faran akt!
Der stå tappre män, der står Nilssons vakt!

Lifgardet till häst, med den bekante kappridaren löjtnant Harmens i spetsen är det, som nu har skurit sig en lager, hvilken icke så lätt skall förvissna. Löjtnant Harmens har uttänkt ett mycket vackert sätt att bli populär. I somras väckte han uppseende på "gärdet" för sitt djurplågeri; nu ville han topprida menniskor. Jag undrar just, hvad det var för en märkvärdig "Storhertiginna", som natten emellan den 28 och 29 Nov. gaf honom vapen i hand och eldade hans mod med sången: "Tag denna sabel, tag sabeln!" o. s. v.; ty modig var han verkligen, och högg omkring gjorde han alldeles rysligt tappert. Ibland högg han visserligen i sten, d. v. s. i trottoirer och husväggar; men en huggare var han i alla fall.

Likväl försiggick aftäckningen af kung Carls staty med all den enthusiasm, som man hoppats, och hela landet simmade som i ett jubelhaf. Löjtnant Harmens var visst den ende, som var trött, och låg förmodligen hemma och hvilade på sina lagrar. Folksången sjöngs med betäckta hufvuden; musikcorpserna blåste "Stenbockens marsch"; trupperna gjorde en rask defilering, med undantag af lifgardet till häst, som skämdes; folket hurrade; de kungliga hörde på, och täckelset föll.

En stund senare började stenkastningen på Gustaf Adolfs torg, och polisen drog blankt. För effektens skull stod prins Oscar i ett fönster uti "sitt" palats (Gud vet, hvem som rår om det egentligen!) — och beklagade djupt "de upphetsade passionerna." På aftonen kommo studenterna med sina facklor, och herr Blanch gjorde en storartad recett i sitt café. Det öfriga vet ni redan, utom det, att det finns en och annan otacksam "förståsigpåare", som icke är fullkomligt nöjd med statyn. Vet ni, hvad jag hörde ett par sådana yttra, som stodo och betraktade konstverket? Jo, den ene sade:

"Nej, se bara! Molin har glömt att ge kungen någon värjslida vid sidan."

"Hvad du är dum!" — svarade den andre — "det står ju tydligt uttryckt i sången: han drog sitt svärd från bälte."

NEMO.

Farväl till Strömparterren.

(Sjunges som: "Knappt Jeppe hann ur gluggen gå in.")

Du är då kommen, smärtsamma stund,
som Stockholms glädje skakar i grund!
Hvar f-n skall nu *en* tuting man få,
så god som två?

Hvar skall man få en konjak så fin,
en doftrik mocca i sin mandarin,
i punsch från Högstedt, Grönstedt och Berg
topasens färg?

Inunder pomeransen så skön
och lagerns krona, prunkande grön,
man mata' små sparfvar, som lekte i sand,
med gifmild hand.

Fontänen med kaskaden så rik,
ett evigt guldregn just var den lik...
men midt i strömmens brusande fors
man håfva' nors.

Musiken blåste "Pariserlif"
och "Hvita frun" som till tidsfördrif,
"Ulfåsa", Bellman, så mången qväll,
och "Wilhelm Tell".

Der talte män om vår tids politik,
och gummorna om brudar och lik;
vaktmästarne dagligt, med fart så stor,
slet' ut två skor.

Farväl nu, Strömparterr, med din glans,
en bättre plats i verlden ej fanns...
Farväl — vi träffas, om rätt jag spår,
till nästa vår!

Murre.

Grund och följd.

Grund.

Hurra—a—a...

Följd.

»Skingra sej, herre!»

På den tid (29—30 år sedan) då August Blanche, redan »extraordinarie i verken», »låg» i Upsala och läste på juris-kandidat-examen, gällde ännu, som säkerligen mången erinrar sig, ett förbud mot teaterrepresentationer, icke blott i städer med elementarläroverk, utan till och med i universitetsstäderna. Man vill nu, 1868, knappt tro något sådant vara möjligt; det är likväl sannt.

I sammanhang dermed — och det var den naturligaste konseqvens — funno de »akademiska fäderna» alla s. k. sällskaps- eller studentspektakler högst menliga för vetenskapernas grundliga bedrifvande.

För August Blanche, med hans lynne och böjelser, måste detta förhållande vara olidligt. Han åtog sig den lands- eller rättare: stadsförvista Thalias sak.

— Ers magnificens — sade han till rector — den der förordningen är abderitisk. Konsten, den himmelska, den höga, Gustaf III:s och Hjortsbergs vän, skulle vara fiendtlig emot vetenskapen? Bort det!

Och han talade med rector, talade med »fäderna», och han bevisade dem — han kunde bevisa — det enfaldiga i ett slikt förbud och nödvändigheten af dess afskaffande. Hur det var, så fick han dem på sin sida. Kanske var det också i sjelfva verket endast *formen*, som stod i vägen.

— Pierre Deland med sitt teatersällskap — upplyste han — ligger för närvarande i Carlskrona. Jag skrifver till honom. Han inlemnar sin ansökan att få spela här; consistorium remitterar den till kanslern, med utlåtande, att det för sin del icke finner hinder möta; kanslern tillstyrker den hos Kongl. Maj:t — och förordningen upphäfves.

Detta var på våren. Deland antog naturligtvis med nöje ett sådant anbud af en god sejour. Med förordningen gick det som Blanche sagt; och på hösten samma år gaf Deland sina representationer i en maltlada någonstädes i närheten af Islandsbron.

När Blanche tenterade i mathematik till »juridikofilen», erhöll han af professorn en mycket svår algebraisk eqvation att lösa. Tentatorn lemnade honom för en stund ensam framför taflan och gick in i ett annat rum. Under tiden bråkade B. förfärligt sin hjerna med lösningen af det förelagda problemet — men omöjligt. Då fick han en präktig idé: han gjorde ett »streck i räkningen», d. v. s. han strök ett streck öfver ett — och gjorde det till ett +. Eqvationen förvandlades härigenom till en mycket lättlöst, och Blanche afbidade lugn professorns inträde.

— Nå, hur är det? Har herrn löst det? — frågade denne.

— Ja — svarade Blanche — men förlåt mig, herr professor — tillade han — har inte herr professorn möjligen skrifvit fel här och satt ett plus i stället för minus? Eqvationen förefaller mig bra lätt...

Tentatorn såg på taflan, fann ögonblickligen det befogade i tentandens anmärkning, blef förtjust öfver dennes mathematiska hufvud och klappade honom på axeln med de orden:

— Det är bra! Herrn behöfver inte tentera mer. Herrn har betyg!

På Opris.

Trögelin. Hvarföre blefvo jemförelsevis få öfverridna under »Harmens dagar»?

Konjander. Det var *hästarnes* förtjenst, och icke gardisternas. En häst trampar, som bekant, icke gerna på en menniska.

Trögelin. Herrar gardister, de »gemene», såväl som de högre »gemene», stå således under de s. k. oskäliga djuren?

Konjander. Hvilket skulle bevisas!

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 50. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 13 December 1868.**

Prenum.-pris i Stockholm: för helt år 4: 75, för 3 qvartal 3: 75, för halft år 2: 50, för 1 qvartal 1: 25; i Landsorten: för helt år 5: 25, för 3 qvartal 4: 13, för halft år 2: 75, för 1 qvartal 1: 38. Lösn:r 10 öre. Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag. Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor; för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer. Stockholm, *Bergström & Lindroth.*

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Populära föreläsningar i historien år 2868, höstterminen.

Fragment, hittadt af Framtids-Nisse i en folkskollärares pulpet.

(Forts. från n:r 49.)

Lutherska statskyrkan i Sverige bar ännu i 19:de århundradet den oegentliga benämningen af protestantisk. Det var först i början af det följande som hon, till skydd mot den växande opinionsstormen, i likhet med den engelska högkyrkan återförenade sig med den romersk-katholska och ställde sig öppet under påfvens beskydd. Skilnaden mellan den svenska statskyrkan och katholicismen var i sjelfva verket blott en formel: fetischen representerades i den senare af en menniska, i den förra af ett gammalt kyrkomötesbeslut, jag minnes ej från hvilket århundrade. Huru det slutligen gick med alla dessa för sin tid väldiga bålverk, med hvilka hierarkien sökt hejda tidens ström, det veten I alla. Man hade allt för mycket glömt, att det är anden som skapar former, och icke tvärtom. Men om I häpnen öfver denna blindhet att låta staten reglementera något, som ju är den enskildes angelägenhet, så vidt denne ej störer allmän ordning eller förargelse åstadkommer, så ber jag blott få erinra eder, såsom betecknande för tidens anda, att det var en af då lefvande biskopar, som till bekämpande af religionsfriheter framkom med argumentet om statskyrkans berättigande såsom »publikt samvete». Man ville således till och med af vidundret göra en *personlighet:* en annan Moloch, blott gräsligare.

Men i denna mörka tafla skönjas dock redan ljuspunkter. Midt i denna fördomarnas, samvetstvångets och sofismernas tid framstå behjertade karakterer, som i sanningens tjenst oförskräckt sträfva att sprida ljus bland de i andlig träldom fjettrade massorna och på sanningens altare underhålla den heliga eld, hvars strålar nu ej blott klart belysa, utan värma lyckligare slägten. De gamle kämparnes stoft har längesedan multnat, men på deras grafvar lefva en tacksam efterverld och ett oförgätligt minne.

Det genom sammanparningen af kyrka och stat uppkomna vidunder, som benämndes statskyrka, hade till sin spets monarken (kungen): en individ, som skulle vara cæsar och papa, verldsligt och andligt öfverhufvud, i en person, med ett ord: en tvehöfdad fetisch.

Jag nämnde ordet monark. Det betyder *allena styrande* och betecknade således ett attribut, som det i våra dagar skulle vara otänkbart och rent ut hädiskt att hänföra till en mensklig varelse. Men man lefde då i symbolismens tid, och denna föreställning var en bland de många qvarlefvorna af hedendomen. Dessa jordiska gudar hade så många tjensteandar, att sjelfvaste Gud Fader i himmelen ej troddes hafva flera. De tillbådos i somliga länder med knäfall, i andra med hand- eller fotkyssning. De ansågos icke för menniskor i egentlig mening, utan förklarades för »heliga». De voro sjelfve lagen eller stodo fastmera *öfver* lagen. Det enda sättet att stundom hindra dem från att föra spiran alltför strängt eller från att bereda statens undergång var att begagna våld för att aflägsna dem, ty åtkommas af mensklig rättvisa kunde de icke. Från deras höga personer utstrålade en sfer af jordisk nåd, och de gjorde allting »i nåder». De hette under lifstiden: »allernådigste», efter döden: »högstsalige.» Ett tidehvarf karakteriseras ej minst af sin officiela stil. — Vid högtidliga statsceremonier buro dessa »allernådigste» en krona af guld och ädelstenar, i handen en spira och på ryggen en guldstickad sammetsmantel, omgåfvos af sin ungefär på samma sätt utstyrda familj jemte en glänsande hofstat; och då jublade folket åt all denna herrlighet och kallade den med barnsligt välbehag för »royauténs imposanta emblemer.» — I sina gömmor hade den jordiske guden en stor hop små och stora stjernor samt smalare och bredare band af olika kulörer, och fägnaden bland menigheten var icke liten, då »Högstdensamme» (också ett karakteristiskt uttryck) roade sig med att dermed »i nåder» lyckliggöra några eller flere af sina *undersåter*. I förstån kanske icke detta sistnämnda ord. Nå väl, jag skall förklara det. Den tiden funnos inga medborgare: man nöjde sig icke med att aflägga ed på lagen och konstitutionen. Hvar och en var förbunden att svärja »tro och lydnad» åt sin »allernådigste» suverän och herre och skref sig sedan Dennes »tropligtigste och underdånigste» (tyskarna: allerunterthänigste) »tjenare och undersåte.»

I all hedendom ligger ett behof att för sig åskådliggöra idén genom ett sinnligt föremål och att taga detta för saken sjelf. Då den tidens menniskor underordnade sig statens idé, skedde det genom att egna sin dyrkan och hyllning åt en af sina likar, åt hvilken de godvilligt och naivt öfverläto statens rättigheter öfver dem sjelfva. Dessa rättigheter gingo sedan i arf i monarkens familj, och liksom man hos oss ärfver oxar och kalfvar, så ärfdes då för tiden milliontals »undersåter.»

Och denna menniskornas förgudning af den jordiska högheten var så stor, att man af en simpel familjeangelägenhet gjorde en statsaffär. Man läste i alla rikets kyrkor förböner för kungliga hafvandeskap, sjöng te deum vid en slik gudaättlings födelse; ja, gammalt folk gladde sig som barn åt förlofningar mellan höga personer, som kanske ej gjort menskligheten annat gagn än det att hafva låtit sig födas. Det goda, men fattiga folket offrade pligtskyldigast, till det unga parets ära, i hemgift många tusental riksdaler, hvilken summas storlek »i nåder» föreslogs af Högsta Vederbörande; och denna dotation (man vågade ej kalla det *skänk*, än mindre *syndapenningar)* kändes så mycket ljufvare, som den var med arbetarens svett och möda sammanskrapad åt ett redan med rikt underhåll försedt herrskarehus. Ofta hugnades ock härvid de mest nitiske »i nådigt vedermäle» med vackra och prydliga stjernor eller band. Dessa förbeböllos dock åt s. k. »bättre» personer. Arbetaren liksom landtmannen ansågs på den tiden som en »sämre» person. Graderna af de s. k. hedersteckнen voro många, men åt honom dugde det ej att gifva något så praktfullt som en stjerna. Simpelt folk fick nöja sig med en penninggratifikation eller i bästa fall en medalj. Också var det naturligt, att begreppen om politisk heder och medborgarvärde under dessa tider måste vara ansenligt grumliga och sväfvande. Institutionerna skapa menniskan. Man stod för nära menskligheten barndom, för att icke älska leksaker. Man var i 19:de århundradet ännu ej så pass kommen, att man insåg, det en god medborgare ej behöfver yttre utmärkelser framför sina likar derför att han gör sin pligt, och att samhällets förtroende är den enda offentliga ära, hvaröfver han må visa sig stolt. (Forts.)

Tankar af August Blanche.

Samlade ur hans verk och tal.

En militär utan uniform är oskadlig som en geting utan gadd.

*

När man för främlingen, som besöker Stockholm, visar hufvudstadens märkvärdigheter och monumenter, är man säker på att få höra den frågan: »Men hvar står den tolfte Carls staty? Hvar?» Den frågan jagar blygselns rodnad fram på ens kind, isynnerhet om man står framför bronsen på Carl XIII:s torg.

(1862.)

*

Att tro, det hela nationers framtida lycka ligger i ett furstligt spenbarns vagga, det är väl ändå ett riktigt spektakel, ett riktigt gäckeri mot en allvis försyn.

*

John Ericsson egnade sig först åt militärståndet. Men *den* mekaniken tycktes han bestämdt icke ha sinne för; och att sjelf vara en maskin, när man är född för att uppfinna och tillverka sådana, det går väl icke heller gerna för sig.

*

Oftast ser man stora dramatiska konstnärer uppnå en hög ålder, fast man lätt kunde föreställa sig, att de starka karakterer och våldsamma passioner, de immerfort måste framställa, borde fräta på deras egen lifskraft. Men säkerligen ligger konsten just deruti att kunna känna sannt utan att känna djupt, eller så att man sjelf lider af alla dessa vexlingar mellan kärlek och hat, förtjusning och förtviflan, som man skall återge med all den kraft, naturen eger. Man måste på samma gång vara uti och utom sin rol, eller, för att begagna en bild, liksom hafvet bära stormen på ytan, men lugnet på djupet.

*

Jag spelade sådana roler, som mera fordra figur än aktion, såsom t. ex. konungar, som hade litet att säga, följaktligen blott sannt konstitutionella konungar.

*

Det snillrika borde aldrig fjeska för det fadda, det odödliga aldrig buga sig för det dödliga.

*

Kongl. teatern åtnjuter förmåner, hvarom de andra teatrarne säkerligen aldrig drömt och dem de också i evighet torde få vänta på. Men det oaktadt söker man derstädes numera fåfängt efter ett enda bevis på deltagande för något, som ligger utom teaterreglementet. Förr kunde dess sujetter få följa sitt hjertas böjelse och offentligen uppträda äfven på andra ställen, vare sig till understöd för andra artister, eller för allmänt välgörande ändamål. Numera, sedan några år tillbaka, är äfven detta dem betaget; de äro klafbundna vid sin tilja och slippa, så länge spelterminen varar, icke derifrån, om också hela menskligheten ropade på deras hjelp. Tacka Gud, att icke kongl. teatern sjelf vill bli föremål för allmänna välgörenheten!

Följaktligen kan man väl säga, att kongl. teatern är den personifierade, eller rättare: den dramatiserade egoismen. Äran och välsignelsen blifva också derefter.

(1862.)

*

Okunnigheten profeterar och fördomen himlar sig. Begge resa hinder i snillets väg, mellan begge klämmes det som mellan sköldar. Men snillet har, likt diamanten, ej sin skönhet blott, det har äfven sin fasthet. Hindren, i förstone höga som berg, grusas småningom och varda slutligen till stoft. Det är framåtskridandets vanliga historia.

*

Små, många små och inga stora (pansarbåtar)! det bör vara vår lösen vid vårt sjöförsvar. När skatorna komma i svärm, taga sjelfva örnarne till flykten.

*

Ingen general har så talrik stab som en ung vacker generalska; och blir hon enka, växer staben till i oändlighet, en hel verld blir hennes militärdistrikt.

*

Barnafromhet och oskuld finner man ofta hos dessa tänkande andar, som upplysa och gagna verlden; och så bör det vara kanske. När konstnären på duken framställer Guds bevingade budbärare, ger han dem barns anleten.

(Forts.)

Stamfadrens uppenbarelse.

Var det nattvindens sus, som kom den slumrande att spritta upp? Var det varnande röster från några af våra gamla, äkta, *svenska* konungar, som förnummos i midnattens stund?

Nej! Det var »familjepolitikens» stamfader, som hviskade sina råd i ättlingens öra:

Mon petit-fils! Hvad du är barnslig . . . tala om »den största sparsamhet»! . . . kurtisera för 1:sta hufvudtiteln! Tänk på Åbo-traktaten, på skeppshandeln, på »kabinettskassan»! De äro exempel att följa! — Och detta folk, som talar om sin frihet! Ingen fara! Bara choc'er, bajonetter, kartescher och tryckfrihetsåtal! Jag känner hvad det här packet tål! Fortsätt bara som du börjat: *la conséquence* af: »Jag gör en konst i opinionen» blir alltid: *Sabrez la canaille!*

Två begrafningar.

I.

En sanningens tolk och en frihetens man,
en ande, hvars like väl sällan man fann,
mot ljusare rymder nyss lyftade vingen
och sörjdes, I veten det, sörjdes som ingen.

Man följt honom förr uti diktningens land,
nu följde man honom till griftkumlets rand;
för sorgfesten kom intet påbud från thronen,
men såg du väl, såg du väl den processionen?

Väl ingen kraschan på sitt hyende låg
i spetsen för detta frivilliga tåg,
för hvilket, om gatorna eljest tyckts långa,
de nu voro märkbart för korta och trånga.

Men främst gick vårt fosterlands blifvande stöd,
och vemodigt tonen från sorgtrumman ljöd;
den döde på vänskap haft vexlar à vista,
de inlöstes utan protest vid hans kista.

Hvar hade den skaran väl samlat sig från?
Der syntes båd' konstens och mödornas son;
hvad högtidligt allvar uti dessa leder!
de visste att göra sin älskling all heder.

Vid grafven ej lyste prestafvar och band,
der glänste blott runor af vänskapens hand;
och kransar, af saknadens tårar bestänkta,
som tackoffer blefvo åt stofthyddan skänkta.

Man skildes vid stoftet på grifternas gård,
men när oss han blir dock i minne och vård,
en vän, som han varit det för sina vänner,
en man såsom få ibland samtidens männer.

II.

Kung X. låg i nåder på lit de parade,
med häpnad stod slagen hans gunstlingarad,
och nyfikne trängdes i konungaborgen,
och alla de hade stor lust i den sorgen.

Ty om man i krusflor och svart än kröp in,
likväl man sig kände rätt glad i sitt sinn;
det blef ju så mycket att se och att höra,
och sysslolöst folk fick ju något att göra.

Och hjelten begrafdes med pomp och med ståt,
och furstligt betaltes all klagan och gråt:
cypresser belöntes med vackra kontanter,
för finare lager gafs ur med briljanter.

Man ringde och plingde, man r'ngde ett år,
och stater och corpser uppträdde en corps,
på nådig befallning att sörja så mycket,
som de kunde tycka det passa i stycket.

Och ordenshärolder med glans trädde fram
i kåpor och spiror med mångårigt dam;
en måttlig förfriskning man gaf åt de arma,
och trohet och nit genom tal höllos varma.

På Wasarnes grafvar stod Clio och log,
när till om bedrifter i växten man tog,
och andakten steg emot Riddarholmshvalfven,
men föll som en skinnpels för gyllene kalfven.

Dock några beundrare vid Odinslund,
man påstår ha stiftat ett heligt förbund
att, gent emot glömskan, förtalet med mera,
högstsalige konungen glorifiera.

S—r.

Stockholms-posten har, med en blygsamhet, som är erkännande värd, förklarat, att den ej gör anspråk på någon af de nu brukliga parti-benämningarne på tidningar. Stockholms-posten har dermed icke undanbedt sig en benämning, som en lång tid, ända till dess eget framträdande, varit ur bruk, nämligen: *grå.*

Högmålsfråga.

A.

Säg, hvarför kallar sig en Kung för WI, då en han är — hur det förstå?

B.

Min vän, det finns ju intet hinder i, att Han kan vara dum som två.

W. v. BRAUN.

Bilder från Julbazaren.

1.

Signora Nioli med »frivillig» orkester.

2.

Hund- och Ap-teaterns publik.

3.

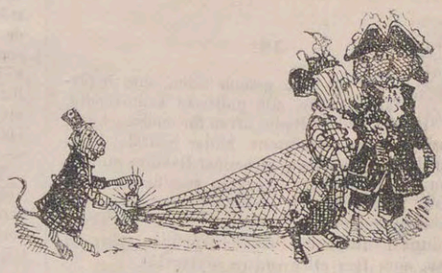

Scen från Ap-teatern.

Dygdens belöning.

Vår svenske *Marfori* — för att tala Bildtligt — säges, för sina vid åtskilliga tillfällen ådagalagda förtjenst om säkerheten på Stockholms gator, komma att upphöjas från friherrlig till greflig värdighet. Den nye grefvens vapen torde komma att få detta utseende:

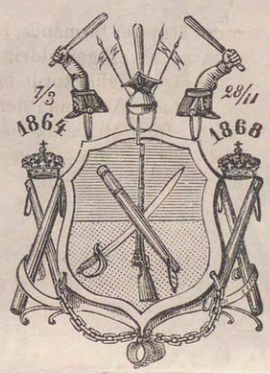

Nisse i Boklådan.

I.

Re'n stundar den herrliga kärlekens tid: vildgässen och fogdarne komma — sjunger Wadman om Första Maj. Med tanken på en årstid, som ligger oss närmare, vill jag i stället qväda:

"Nu stundar den herrliga Julenes tid:
kalendrar som myggsvärmar komma".

Det der är nu "en gammal historia, dock blifver den alltid ny".

Och derföre, samt eftersom jag ej på rätt länge befattat mig med litteratur — ett par ord i dag derom!

Apropos Wadman. Han håller för närvarande på att presenteras för allmänheten utaf allas vår vän Carlén, ni vet, han som förr utstyrt Bellman och Fru Lenngren. "Göteborgs Bellman" har Wadman fått heta. Jag tycker i allmänhet icke om slika jemförelser, ty de halta; den här tycker jag ännu mindre om, ty — Wadman i all ära, men att kalla honom Bellman, låt vara också Göteborgs — aldrig!

Hr Carléns upplaga är emellertid vacker, hedrar "utgifvaren" och alla andra, "som till ha hjelpt".

Ja — vill man se, hur folk kunna "hjelpa till" att få ihop något — då tage man i hand våra julkalendrar! Bevars, det finns nog bra saker äfven i dem! *Norden* t. ex. innehåller, bland annat, ett stycke "Ur 1868 års Riksdagsbeslut", och jag kan icke annat än lyckönska hr J. Flodin till hans goda idé att gifva publiken icke blott lös mat, utan något mera *ordentligt* till lifs. Det skadar icke att äfven i en julkalender försöka lära allmänheten, äfven damerna, något, som den alltid har nytta utaf. Till den "lösa maten" räknar jag dock icke Svantes text till Fagerlins porträtt eller samme författares — nej, jag menar Hallbecks teckningar. Snarare räknar jag då till det lösa — eller rättare till det, som skall lösas — de bidrag, som lemnats af en god vän till mig, hvilken gemenligen hus rar i sista spalten af Ny Illustrerad Tidning. Jag har, för det ovanligas skull, om icke för annat, lofvat honom denna "puff" Nisse.

Valkyrian heter en kalender. Den är utgifven till förmån för 9:de kompaniet af Stockholms skarpskytteförening, och hvar och en, som känner detta kompani och dess medlemmars vackra verksamhet samt aldrig slocknande ifver för att hålla folkbeväpningsidén vid lif, skall säkert icke draga i betänkande att kila in i första boklåda och med en af riksbankens minsta sedlar bidraga till ett vackert ändamål.

Svea, som nu firar guldbröllop, har högtiden till ära sträckt upp sig med stålstick, af hvilka prinsessan Lovisas porträtt alldeles förtjust vår officiella, ehuru det torde vara mera vackert än likt. Fru Schwartz, som för några år se'n började på i Svea med s. k minnesblad, har för den här gången "gjort i" Thomées minne. Jag riktigt ryser, när jag tänker på det öde, som nästa år efter all sannolikhet, träffar vår älskliga August Blanches minne . . . Håkan Röde har skrifvit om Fosterlandet ett poem à la C. Så här lyder t. ex. en bit:

"O nej! Det land, der ingen ovän funnit
ännu en annan fristad än sin graf;
och der han aldrig andra byten vunnit
än ärren, som det svenska stålet gaf".

Sannerligen Beskow gjorde det bättre, när han i "Sveriges anor" sjöng:

"Det är ditt land, der ingen ovän funnit
ännu en annan fristad än sin graf;
ej på din jord han andra byten vunnit
än ärren, som det svenska stålet gaf".

Svensk Teaterkalender, utgifven af Kongl. teaterns sufflör, hr Björklund, är i en annan stil än de båda föregående årens, under all kritik redigerade teaterkalendrar, af hvilka, i förbigående sagdt, allra största delen nu ligger på hr Oscar L. Lamms förlagsmagasin. Hr Björklunds deremot har allt för sig att gå åt intill sista exemplaret. Den bjuder på *fullständiga* teateruppgifter, ej blott från kongl. teatern, utan från de öfriga svenska teatrarne, hvilka hr Oscar Wijkander var för förnäm att låtsa om. Vidare mötas vi i hr Björklunds kalender af namnen: Jolin, Hedberg, Hodell, Ulrik Uddman och a—B—c, hvilka lemnat poesier och berättelser, samt af qvicka "Fragmenter af ett förkommet Teater-Conversations-Lexikon".

Omvända förhållanden.

En kruka mellan fyra lejon.

Ett lejon mellan fyra krukor.

Pennstreck.

16.

Det går ett lugn genom tiden, som är förfärande för alla politiska kannstöpare, och följaktligen äfven för undertecknad. Bismarck tiger; Gladstone håller valtal; Prim stiftar lagar; Napoleon förbannar Baudins minne; påfven "leker röfvare"; czaren russificerar; och Johnson fattar tag i skräddarsaxen igen. Allt detta sammanlagdt är, politiskt taladt, "ett skenbart lugn", hvarunder det ovilkorligen rasar en vulkan, som förr eller senare bryter lös.

Har icke redan Porten, understödd af England, Österrike och Frankrike, till Athen afsändt ett mycket betecknande ultimatum? Har icke prinsen af Wales afrest, under vissa förevändningar, till det afvaktande Danmark? Ha icke Brasilianarne beslutit sig för att taga en sista afgörande dust med Paraguiterna? Ha icke Stockholms gatpojkar, minst trettio till antalet, blifvit bötfällda eller arresterade för delaktighet i upplopp? Ha icke 40 tappra soldater, 1 löjtnant, 1 furir och 1 häst af ofvannämnda stads garnison, känt sig sårade af detta gatpojkarnes beteende? Och var icke hela garnisonen, belöpande sig till flera tusen man, strängeligen beordrad att icke lemna sina kaserner, under det att den allmänt älskade medborgaren August Blanche affördes till sitt sista hvilorum? Hu! det måtte vara hemska saker i görningen, och jag ryser vid blotta tanken derpå.

August Blanche's begrafning! — ja, hvilken Stockholmare, som har ett ädelt och fosterländskt hjerta, och som icke för tillfället hade oundvikliga förhinder, var ej närvarande vid denna sorgefest! "Den Blanche, han fick då en riktigt kunglig begrafning!" hörde jag på hemvägen från kyrkogården en borgare yttra till en annan. Men det var just allt annat utom kunglig, som den var; den var folklig. Inga andra uniformer än de enkla skarpskyttedrägterna och herrar Egerströms, Adlersparres och v. Franckens (denne senare utstyrd med en mängd ordenslullull, som han borde ha blygts att bära, om han jemfört sig med den, hvars stoft han åtföljde) syntes till.

Då var det bättre hvad jag på Drottninggatan hörde en dalkarl yttra till en annan: "Hvar ä' de kungliga?" Se, det var, om också omedvetet, hvad man kallar äkta Volkshumor!

Emellertid passerar vår vän Blanche nu det rike, hvars förgård han en gång så mästerligt skildrat. En af de lågor, som, enligt den aflidnes egen beskrifning, hållas vid stånd genom ständig putsning af Glädjen och Måttligheten, är slocknad. Det var icke en af de der dunkla lågorna, som representera hvardagsmenniskorna; icke heller någon af de tjocka och feta, som tillhöra biskopar och domprostar; och allraminst någon af dem, som flämta nere vid marken och ibland rulla sig i stoftet, och som, för att rätt kunna begripas, böra ses genom kronglas. Möjligen var det en af dem, som spraka så lifligt och som beteckna rabulister och publicister; men jag för min del tror, att det var en af de der klart lysande, som tillhöra snillena, och som äro så fåtaligt representerade, att Döden sjelf förvånar sig deröfver, i synnerhet som ensamt i Sverige bör finnas minst aderton sådana... Nej, det det är sannt — för tillfället var det blott sjutton!

Men frid nu öfver vännen! Under mitt enfaldiga prat har han säkert passerat både förgård och hela dödsriket för resten, samt håller nu som bäst på att sola sig i Odödlighetens lunder —

"Der evighetens dager
firas;
der kransar utaf lager
viras."

En besynnerlig tillfällighet var att Rudolf Walins likbegängelse firades samtidigt, i följd hvaraf många af våra framstående artister naturligtvis uteblefvo från processionen efter folkvännen (artistvännen häri innesluten), för att följa kamraten. Att hofmarskalken af Edholm icke på något sätt kunde inverka på de båda begrafningarnes samtidiga tillställande, är det min pligt att tillkännagifva, förnämligast derföre att det finns en mängd misstänksamt folk, som i tid och otid kasta fram otäcka insinuationer. Usch, tocka ena!

Emellertid stötte processionerna ihop vid Malmskilnadsgatan — och dermed är den saken slut.

En minnesfest öfver Blanche är redan firad på kongl. stora teatern. Jag vill återigen ta hr Edholm i försvar mot dem, som ansett det oanständigt af honom att vid ett sådant tillfälle taga de högre biljettpriserna. Med den fina takt, som är honom så egen, har han omöjligt kunnat vilja utestänga folket från minnesfesten. Att de förnämsta platserna voro tomma, förvånar ingen; att kongl. logen var det, gläder en hvar, som med smärta skulle ha sett Blanches minne "i nåder" — "hedradt".

Ett par dagar till, och våra stora tidningar innehålla nästan ingenting annat än annonser om artiklar, som äro "passande till julklapp". Bara förledande artiklar. De ledande artiklarne inställas tills vidare.

NEMO.

Fruntimmers-mode.

Kostym för vintern 1868—1869.

Politiska Snobbar.

Tecknade efter verkligheten af KOSCZIUSKO.

I. Militär-Snobben.

Med oskyldigt hjerta och ren i sitt sinn'
sänds gossen att komma vid krigsskolan in.
Han gläds, som ett barn, åt den krigiska stå't,
men glädjen förvandlas helt hastigt i gråt.

Som glupande ulfvar der komma med hast
kamrater och taga den nykomne fast;
med stryk så begynnes hans edukation,
att bibringa grundligt den snobbiga ton.

Med namn uppå Kungar och Prinsar och "band"
belastas hans minne. Så tätt såsom sand
der följa Gen'ralers och Öfverstars med,
och sviker hans minne, blir *stryk* med besked.

De half-gudar glänsa med strålande sken,
och mest glänser *thronen*, den gyllene se'n;
men *fäderneslandet* det flammar så matt,
der, nytänkt begrepp, det i gosshjernan satt.

Och skulle den ringaste gnista bli qvar,
det bort på historie-lektionerna far;
ty *kungen* der strålar i klaraste ljus;
men män såsom *Engelbrekt* — kräla i grus *).

Den *verkliga* staten Regeringen är,
och knekten och presten ä' väktarne der;
men folken, de födas att — pungslagna bli,
att göda båd kungen och dess "dynasti".

Hvad icke är knektar, det nämnes för "Fisk" **)
och "bracka" är allt — så vid plog som vid disk.
Knappt känner man mera sin far eller mor,
och skäms gå i sällskap med "fisken" sin bror.

Så pilten fulländar sin edukation:
han blifvit en snobb uti hållning och ton,
och när så *uppfostran* har tagit sitt slut,
en *samhällets fiende* träder han ut.

Och är han bekajad med snobb-ande, värst,
då klifver han in vid — ett garde till häst;
och är han "plebej" — utaf "ofrälst" natur —
han tror sig ha blifvit ett "välboret" djur.

Och hvad som af urgamla anor ej fanns,
det skall då ersättas med *penningens* glans;
Och så af "vanbördingen" spåret ej finns,
och ingen hans pappa, kryddkrämaren, minns.

Men är han "välboren" från topp ned till häl,
han glömmer, att adel finns *endast* i själ:
och ha ock hans fäder för *friheten* blödt,
det arfvet för ättlingen evigt är dödt.

Men lärt har han böja för förmän sin rygg —
då är han dresserad, och ödmjuk och skygg;
och får han en bandstump — ett *lysande* skäl —
som pris han nog sloge sin broder ihjel.

Hvad sådant ett garde är bra till att ha!
Det "packet" kan piska så innerligt bra;
en konst kan man göra i opinion,
ty folket då vågar ej höja sin ton.

Och gör man en bock, *om än aldrig så dum*,
så gör det ju intet — blott massan är stum.
Och skulle den våga att knysta, nåväl —
så kan den af hästgardet trampas ihjel.

Då blir det för snobben en gyllene tid,
och lagrar han bryter, mot — qvinnor i strid;
Och sabeln han höjer mot vapenlöst folk,
som äkta kossack, utaf Ryssland en tolk.

Gå på då, herr snobb, emot qvinnor och barn,
höj modigt din sabel — så länge du har'n!
Det finnes nog den, som din hjeltedat minns,
som lönar den bättre än Kung eller Prins.

*) Jfr Nisse 1868 n:r 21.

**) Carlbergs-term.

På en källare, der den af gästerna reqvirerade maten räckes genom en dörr in till uppasserskan, yttrade härom dagen en herre, förtretad öfver att hans portion

oxtunga alltför länge lät vänta på sig, när denna ändtligen serverades honom: »det var f-n hvad det dröjde länge, innan dom räckte ut tungan åt mamsell!»

Signe Hebbe ger i dag lördag kl. 7,30 e. m. en afskeds-concert i Jacobs kyrka. Trots det synnerligen vackra programmet, har sångerskan ställt biljettpriset så lågt som 1 rdr rmt.

På flera uppmaning har Nisse tagit särskilda aftryck, å tjockare papper, af

August Blanches porträtt,

med facsimile, och finnas exemplar deraf *till 10 öre*, att erhålla på de större tidningsutdelningsställena i Stockholm, äfvensom hos Nisses kommissionärer i Göteborg, Upsala, Norrköping och Jönköping.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 51. Söndagen **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 20 December 1868.**

Prenum.-pris i Stockholm: för helt år 4: 75, för 3 qvartal 3: 75, för halft år 2: 50, för 1 qvartal 1: 25; i Landsorten: för helt år 5: 25, för 3 qvartal 4: 13, för halft år 2: 75, för 1 qvartal 1: 38. Lösn:r 10 öre. Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag. Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor; för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer. Stockholm, *Bergström & Lindroth.*

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Populära föreläsningar i historien år 2868, höstterminen.

Fragment, hittadt af Framtids-Nisse i en folkskollärares pulpet.

(Forts. från n:r 49 o. 50.)

Det monarkiska systemet har utan tvifvel fyllt en stor uppgift i historien. Det har haft den förtjensten att genom sitt eget centraliserande intresse hafva gjort slut på feodalismens och småpotentaternas välde samt deras för kommunernas lif oroande kif och qväfvande tyranni; att hafva sammanfört rikenas söndrade delar till ett helt; att hafva deri ingjutit en gemensamhetsanda och gifvit de stora samhällena en fast organisation; det har ock genom sina konstitutionela former, med alla deras för oss och vår tids åskådning besynnerliga motsägelser, beredt öfvergången till federativ-republiken. Det har, med ett ord, haft en stor tjenande funktion; men *ett* ondt har det haft med sig, och detta onda ligger i sjelfva monarkismens natur.

Ingen annan styrelseform har till den grad förmått depravera menniskonaturen. Och märken detta väl! Vår tids menniskor hafva svårt att fatta, hurusom något så enkelt som den politiska hederskänslan kan förändra valör eller uttryck i olika tidsåldrar. I monarkismens dagar hette det: »jag tjenar troget min allernådigste Herre» (ich dien'); nu: »jag gör min pligt som fri medborgare». Föreställen eder blott monarkiens oundgängliga tillbehör: ett hof af smickrare och lättingar; dertill en adel, en privilegierad klass och en betitlad svärm af lycksökare, fikande efter indrägtiga poster, ordnar och band — och I kunnen förstå hurudan, med detta bländande föredöme, den politiska moralen skulle vara hos massorna *). Man må snarare förvåna sig öfver att folkets kärna ändock kunnat bevara sig jemförelsevis ringa anfrätt. Slafsinnet och flärden, denna ihålighetens gyllene fernissa, spredo dock sitt gift till samhällets lägsta regioner; ty hvad monarkismen må hafva uträttat, icke har den fostrat några Catoner.

Monarkien var till sitt egentliga begrepp en kast-stat; ty liksom kungen föddes att styra, så var folket till för att lyda, men i olika grader. Man kunde likna dess inrättning vid en chinesisk pagod, der den ena afsatsen höjer sig öfver den andra, tills man når spetsen. Man föddes till adelsman, till ofrälse, liksom man föddes till kunglig person. Endast de sistnämnde fingo i vaggan bära alla samhällets hederstecken — dock ej medaljer: det hade varit för simpelt. De adliga fingo nöja sig med titlarne »baron» eller »grefve», som i den tidens öron lära ha klingat förträffligt, eller ock skaffade de sig namnet »kammarherre», det är uttydt: Konglig Portvakt. Desse buro en guldbroderad frack och en nyckel bak. Man fäste ett barnsligt värde vid praktfulla offentliga drägter, kallade uniformer, och det berättas, fastän det låter allt för narraktigt att vara sannt, att man uti den tidens historiska samlingar förevisade rockar och byxor, broderade skjortor, lintyg och blöjor efter kungliga personer, ja att man nödgades hålla vakt vid dem, för att de ej af besökande skulle sönderskiftas till reliker.

Ståndsskilnaden var så starkt utpräglad, att kungliga personer endast kunde omgifva sig med folk som var försedt med pergament på sin fullblodighet, och att t. ex. ogifta qvinnor, efter olika rang, titulerades Hennes Höghet, fröken, mamsell eller jungfru; och då man i tidningarne tog sig för att utbyta det osvenska ordet »mamsell» mot »fröken», väckte detta en liflig protest från många adliga damer. Också togo två adliga redaktörer deras parti och sökte i det längsta bibehålla rangskilnaden. Deremot föll det icke den tidens publicister in att utsträcka fröken-benämningen till den tjenande klassen. Detta är dock förklarligt, då vi ihågkomma, att denna ej blott i antiken utan ock i medeltiden, dit vi räkna 19:de århundradet, ansågs som ett slags parias.

(Slut n. g.)

*) Vi hafva qvar från den tiden en s. k. folkhymn med följande fras: "Var Honom trofast och Hans ätt, gör kronan på hans hjessa lätt, och all din tro till Honom sätt, du folk af frejdad stam". Sällan har man i färre ord sett mera afguderi, slafviskt kryp och på samma gång skryt. Men sådana voro den tidens menniskor.

Tankar af August Blanche.

Samlade ur hans verk och tal.

(Forts.)

Icke är krigaräran den, som vi skulle sätta främst på vår rangrulla, i fall vi hade någon. Men om, när det gäller, man skall kunna emottaga fienden med varma serveter, nog är det af vigt att ha duktygen i ordning.

*

Näst Gud har ingen så furstarnes lif i sin hand som deras kockar.

*

Försigtighet och ungdom passa lika litet i stycke, som gubbens rynkor på ynglingens panna. Men det har verkligen uppkommit ett försigtighetsmanér nu för

tiden, som, om det än längre får fortfara, slutligen skall qväfva allt ungdomssinne, all natur. Vill man då verkligen förvandla alla vårens blommor till höstliga stockrosor?

(1862. Om den "försigtighet", som var anbefalld med afseende på talen vid studentmötet i Kjöbenhavn s. å.)

*

Det är endast medelmåttor som tänka på allt.

*

Den, som i en handvändning kan få både sorgen och glädjen till bundsförvandter, vinner merendels spelet.

*

För den, som väntar intet, blir äfven det minsta stort.

*

Stormhvirfveln, som rycker med sig grus och damm, rycker med sig mången blomma ock, hvilken kunnat bli menniskans fröjd och ljusets ära, om hon fått växa på fridlyst mark och vårdats af lenare händer.

*

Kanske har hästen, liksom menniskan, ur tårarnes källa fått sitt förråd med sig för lifvet. Han kan behöfva det, men skulle behöfva det mindre, om menniskan förstode det mer.

*

Bland baler tycker jag mest om barnbaler. Den tid man dansar på rosor, dansar man också bäst.

*

Det är ibland med skämtet som med guldslagarhinnan: den täcker icke sällan ett sår.

*

Om, såsom man tror, hvarje menniska har en skyddsengel, ehuru osynlig, med sig genom lifvet, så borde en vacker qvinna ha minst två och en vacker värdshusflicka minst tjugo, utan att man ändå vågar påstå att sviten eller bevakningen är för stor.

*

Obegripligt är, att menniskor i allmänhet så litet bemöda sig att närmare lära känna hvarandra. Ofta behandlas de ungefär på samma sätt som mången behandlar böcker, hvilka kringskickas till »benäget påseende», men läggas olästa, ja ouppskurna på bordet. Sällskapslifvet, enkom till för att ge menniskor tillfälle till menniskokännedom, uppfyller sällan sitt ändamål. I sjelfva dansen, som mer än andra sällskapsnöjen närmar ungt folk af begge könen till hvarandra, är det egentligen foten som agerar, medan munnen, själarnes språkrör, endast tyckes vara till för att flåsa ut efter den starka kroppsansträngningen utefter golftiljorna.

*

Timmar, hvarunder man kunnat utbyta så många ord och vexla så många tankar med hvarandra, klämmas till döds emellan ett par kortlekar. Visserligen åstadkommer spelet en viss jemnlikhet, men en jemnlikhet mellan talangen och talanglösheten, mellan geniet och dumhufvudet, och ger icke sällan det senare företrädet framför det förra.

*

Pressen, en lefvande protest mot allt murket, blir alltid anstötlig för detsamma. En nagel i ögat på despoterna, är den sjelfva ögat för folken. Det ligger måhända något af lodjur i dess blick; men hur skulle den väl annars kunna genomtränga mörkret! Också är den endast förskräckande för dem, som vandra deruti.

*

Jag har ångrat mycket, som jag gjorde i min ungdom, men aldrig något så mycket, som när jag i barnsligt oförstånd hjelpte till att släpa fram stenar till fotställningen åt Carl XIII:s staty.

(Yttrande i Borgarståndet vid 1863 års riksdag.)

*

Det är icke alltid så gifvet, att kronpretendenter äro så förfärliga för folken. De väcka ibland hoppet på något bättre, under ett tillstånd af något sämre. Man vet, att för en krona gå de in på allt, och man glömmer att de vanligtvis hålla sina löften ungefär så som Carl Johan höll sina efter thronföljarevalet i Örebro.

*

Med kärlek vinner man vänner, med stolthet fiender.

*

Teatern, så skiftande till sitt yttre, är till sitt inre ganska enformig. Samma jagt efter Junos moln *på* scenen; samma lilla afundsjuka och små intriger *utom* den. Ofta blir en halfqvarters-hög stöfvelklack liktydig med kothurnen.

(Forts.)

Jul-tiggerier.

(Stockholms-scener.)

En sotarmurre med sin sparbössa.

En »Dillströmmare» med sin trälåda.

En ringare, som icke vill vara sämre.

»Till ett dyrkadt och älskvärdt föremål.»

Karakterer.

Teckningar i La Bruyères manér. *)

3. Skådespelaren på moden.

Om *Fredrik* hade haft den olyckan att födas tusen år tidigare i det land, hvars vällust han nu är, skulle han ha spelat en dålig rol. De gamle Svears och Göters konstsinne var föga utbildadt, och deras behandling af konstnärerna nog hårdhändt. Man tänke sig honom såsom skottafla vid en måltid för alla de kraftigt slungade benen, eller på språng utför en brant backe och sökande att hålla fast i den med fett besmorda svansen på en kesande stut! Det var på det sättet artisterna på den tiden ibland måste uppträda.

Ännu för några år sedan räknades skådespelarnes hela klass af den fina verlden för ett slags parias. Man gjorde stundom undantag för aktriserna, för deras personliga älskvärdhets skull, men att en manlig skådespelare skulle kunna besitta lika intagande egenskaper, hade man då ännu icke drömt om. Det är *Fredrik*, som lagt motsatsen i dagen genom sitt exempel.

Af alla landets offentliga personer är han för närvarande den mest uppburna. »Nästan bror» med Kongl. Maj:t och kronan, ser han hof- och stallstaten jemte samtliga regementen och corpser för sina

*) 1. *Anekdotjägaren:* n:r 9, d. 1 mars.
2. *En liten klippare:* n:r 17, d. 26 april.

fötter. Han kan räkna sina beundrare kompani- och sqvadronsvis. Likasom de vilda djuren tämjdes och lyssnade till Orfeus' lyra, så får *Fredrik* alla de moderna centaurerna att dansa efter sin pipa. Hans tjusningskraft är lika stor åt hvad håll han vill använda den. Den verkar lika oemotståndligt på den obildade, hvilken ännu ej ens vet så mycket som skilnaden mellan masculinum och femininum, som på den lärde, hyper-estetiske recensenten. Publiken och kritiken ha för honom endast blommor; blott i det enskilda lifvet blir han någon gång sårad af taggar.

Antalet af hans imitatörer börjar bli oräkneligt. Eleganta bodbetjenter sätta en ära uti att kunna (om Söndagarne) föra sina armar i hans manér — à la vattenhink, och hela verlden skall bära fysiologiska skodon, derför att han låtit konstruera sådana efter sina fötter.

Besynnerligt nog är det qvinnorna, som till någon del göra opposition mot den rådande *Fredriks*-kulten, blott derföre att han icke bryr sig om att, vidare än hans roler föreskrifva, egna dem sin hyllning. Behöfver det sägas, huru han äfven skulle kunna tjusa, tjusa, tjusa qvinnorna — om han vore på det viset! Af pur förargelse klandra de nu honom med och utan skäl som skådespelare.

Är han då en utmärkt konstnär? Beror på hur man tar det. Onekligen finnes det hos honom drag af grekisk konst, men man söke icke hos honom något Titanmessigt eller ens det lifliga och sanna uttrycket af varma känslor. Men han har en vacker garderob och klär om sig mellan hvarje akt. Sådant har man aldrig förr sett hos oss. Och likväl var hans verkliga talent lika stor, innan han vårdade sig så mycket, som han nu gör, om accessoirerna. Han spelade förr i verlden markis i blanka guttaperchagaloscher med samma värme och nobless som nu i *bottes vernies*. Man skrifver pjeser enkom för honom och för att han skall ha tillfälle att, såsom ung ädling eller ung hög embetsman eller ung rik bankir (han spelar icke lägre roler), få visa en ny frack. Det fosterländska dramat och hans skräddare göra derpå årligen en vacker vinst.

Tvenne drag af honom måla honom bättre än många ord.

Han är uppfinnare till västen med blott två knappar. En dag, då han kom upp på scenen och, som vanligt, helsades välkommen af några bland sina kamrater och kulissernas habituéer, såg man plötsligt hans ansigte vexla uttryck och färg. Han rodnade för första gången på många år. Sinnesrörelsen höll på att qvälva honom, han vacklade och stödde sig på en framskyndande kabinettskammarherres arm. »Min Gud!» utbrast denne, full af bestörtning, »hvad är på förde? tala, jag besvär dig!» — *Fredrik* visade med handen på en af sina kamrater, den unge *Victor*, som han hållit kär. »Den eländige!» hviskade han, »se, huru han söker beröfva mig min ära!» — *Victor* bar en ny väst med blott *en enda* knapp!

En annan dag utbrast han med ädel konstnärsstolthet vid anblicken af de kungliga logerna, hvilka stodo tomma, utom att några grefvinnor från landsorten på »hög» inbjudning der fått taga plats: »Gode Gud! för hvilket *pack* man i dag måste uppträda!»

Fruntimmers-mode.

Två murrar (vid åsynen af det nya modet): Äh hörru, si på den! Nu börja dom å apa efter våra mössor också!

"För ett välgörande ändamål."

Herr Stockholm: Skall jag skrifva på?... Hm, jag tror, man drifver med mig! Men — till detta ändamål ger jag gerna: blir alltid billigare i längden!

Ett Bidrag,

storartadt och — s a n n t.

En brudpresent till "våran sessa" —
och raskt till handling från beslut!
Det är ej frågan om att pressa
i skatter denna gåfvan ut;
nej, den skall ges med fria händer
af kunglighetens såta fränder.

Och fjorton fruar stå i tåten
för denna präktiga idé;
den är för kär, den kungligheten,
blott den skall man sin hyllning ge —
O, gudars tanke! Jag vill lofva,
det blir en oförgänglig gåfva!

Snart öfverallt i hufvudstaden
anteckningslistor fram man lagt;
och namnen komma, hela raden,
så har man *trott* och tänkt och sagt.
Det är för lyckligt, kan man tänka,
att få en *sådan* gåfva skänka!

Nu blir det på en gång så brådtom
ibland det *trogna* folket... Nu
har man så obeskrifligt godt om
pecunier: "Bror Krypstedt, du!
för allt i verlden låt oss gifva
en tia minst!... Se så, vi skrifva!"

Bäst som de stå så der och tvista,
så kommer in ett stadsbud dit
med en biljett till "Sessans lista"...
"Jaså, till listan här! ta hit!" —
Så hörs en röst, och budet gifver
fram sin biljett och namnet skrifver.

Herr Snobblund tar den, ögat glänser:
"Tyst, hvad är det?" — han tummar den —
"bestämdt en *Carolin*, som käns här"...
och så biljetten brytes — men...
hvad nu? han bleknar, och hvarföre?
Jo, i biljetten låg — *ett öre!*

Mores Naralis.

Pennstreck.

17.

Julen nalkas, och hvarje menniska har brådtom på sitt sätt. Tidigt om morgnarne, då eljest ett egyptiskt mörker brukar vara rådande på våra gator, ser man nu "ljus och lampors sken" litet hvarstädes tränga sig fram genom fönsterrutorna, och lutade öfver stickbågen eller broderiet upptäcker man hela kotterier af trägna qvinnofigurer, som dels för bröds skull, dels för att bereda i ro snarkande fästmänner eller äkta makar, m. fl., en angenäm öfverraskning till julafton, anströnga sina små fingrar så ifrigt, att det väcker en ensam nattvandrares hela beundran.

I butikerna skyltas allt hvad skyltas kan, och många af herrar handlande, som för ett par veckor sedan voro beredda att hvilken stund som helst slå vantarne i disken, inbilla sig nu att på ett par dagar kunna "sauvera apparencerna". Ofta nog slår äfven detta slint, och ett factum är, att de flesta konkurserna inträffa framme i Februari eller Mars; ty hvar och en vill naturligtvis söka hålla sig uppe öfver julen.

På salutorgen granskas redan lutfisken af omtänksamma matmödrar, och nere i fiskaregången ser man fiskköperskorna sysselsatta med att plaska och röra i stora byttor och baljor. "Ska' det bli lutfisk af det der?" frågar man i förbigående. "Jo, ditåt lutar det!" blir genast det färdiga svaret.

Mjölkmadamerna stegra så småningom priset på sin vara, och de, som hafva ingredienserna till gröten om händer, äro flitigt sysselsatta med att göra strutar i förlag. Bagarne anströnga sig både nätter och dagar, för att visa allmänheten, att nu skall det bli andra bullar utaf, och slagtarne presentera sina skinkor i den mest fördelaktiga dager.

Största lifligheten råder dock inom bokhandelsverlden. Det är för märkvärdigt, hvad menniskorna i allmänhet bli vetgiriga, när det lider till julen, och hvad författare och författarinnor bli lätt inspirerade sedan!... Som jag såg i förra numret, är också du, bror Nisse, ute på språng i boklådan, hvarföre jag öfverlemnar åt dig ensamt att närmare skärskåda hvad du kommer öfver. En tingest, som jag dock, för det skämtsammas skull, vill taga på min räkning, är — "Rudolf eller "Blodbadet på Sicilien" eller "Den förlorade Diamanten" eller "Hat utan kärlek", med soli eller melodramer eller marscher eller Fäktningar eller Bengaliska eldar eller Magnesiumtråd eller Drummondskt kalkljus, m. m., utgörande en tragedie i 5 eller 6 akter, efter hvars make man får leta.

För dem, som icke voro i tillfälle att njuta af detta mästerverk, då det uppförde på några soiréer såväl å Södra som Ladugårdslands-teatern, torde få nämnas, att det varit särdeles freqventeradt under en längre tid vid studentspektaklerna i Upsala, och kan med allra största lätthet uppföras inom familjerna. Den glade Måns Månsson har till pjesen skrifvit några "betraktelser", hvilka kunna användas i stället för den sedvanliga entreaktsmusiken, isynnerhet som de innehålla många beaktansvärda sanningar, hvaraf jag tager mig friheten att citera en:

"Ve den, som ej förstår bli sina lustars herre! Ve den, som i sitt bröst ger snikenheten rum: att *stjäla* går väl an, men *gömma*, det är värre!" —

Musiken är arrangerad af hr Oscar de Wahl och förråder djup känsla. En passage, som i sanning är mer än hänförande, är den, då hertig Rudolf i fängelset sjunger följande takter:

"Men fast jag sitter inne,
skall man dock uti mig finna
en lifvets pojke på en pinne!" o. s. v.

Hvad pjesens innehåll för öfrigt angår, torde vara nog nämna, att sedan alla i pjesen uppträdande stuckit ihjel hvarandra eller mördat sig sjelfva, kan man på dekorationerna tydligen förmärka att "aftonklockorna ljuda på afstånd; en dödstystnad råder öfver hela nejden; det stilla vattnet är färgadt af de fallnes blod; och kring de "döda likens" redan vanställda kroppar flaxa glupska roffoglar".

Shakspeare skulle svårligen ha kunnat tänka sig någonting hemskare. Blanche deremot har tecknat någonting ditåt uti sorgespelet: "*Pylax eller den döende hunden*", som så innerligen roligt beskrifves i "En skådespelares äfventyr".

Blanche!... ja, det synes nu bäst, hvad vi i honom förlorat, då det blir fråga om att få hans efterträdare på representantbänken. Må de, som finna nöje deri, sysselsätta sig med att gräla på den hädangångnes mull! Jag styr min kosa dit, der fridens ande herrskar och der minnet slår upp sin innehållsrika bok.

På Ladugårdslandsteatern firades i går en enkel minnesfest öfver Blanche, och hr Fröbergs elever uppbjödo alla sina krafter, för att göra aftonen så angenäm som möjligt.

På Mindre teatern ges i morgon söndag "Läkaren", och på "Dramatiskan" är "Döden Fadder" utdelad. Hr Stjernström kommer att spela sin gamla rol (kolaren Knut) och hr Sandstedt blir Döden. De begge stråtröfvarena, Hagel och Träff, innehafvas af hrr Norrby och Lagerqvist.

På Södra teatern blir nyårsdagen: "Positivhataren", som icke gifvits i Stockholm sedan 1844. Den upptogs först 1843 på dåvarande "Nya teatern" och gjorde en stormande lycka, förnämligast genom det sätt, hvarpå Jean Högqvist Emelies bror) och hr Zetterholm utförde källarmästaren Propp och kyparen Knäcksell. Begge imiterade nämligen ett par den tiden mycket bekanta originaler. Hrr Thegerström och Bergström skola nu återgifva rolerna. Pigans rol, som nu spelas af m:ll Modén, gafs först af en syster till Blanche, numera fru I. — Till efterpjes kommer att gifvas ett nyårsskämt i en akt, kalladt: "Odödlighetens tempel", och hvari en hel mängd af Blanche's typer för scenen förekomma. Sålunda spelas Bautastenins af hr Nilsson; Bläckstadius af hr Zetterholm; Engelbrekt af hr Rådeström; Filman af hr Hodell; Konjander af hr Bergström och fru Wahlström af fru Hodell; Job Kurk af hr Brundin; Sjövall af hr Lindström och Ölander af hr Thegerström.

Apropos "Döden Fadder", som jag nyss nämnde, påminner jag mig en händelse, som på sin tid väckte ett stort uppseende. En teaterdirektör skulle i Jönköping gifva denna pjes och, som alltid vanligt är vid landsortsteatrarne, fick "affichörskan" i uppdrag att hos stadens familjer anskaffa till låns en hel hop effekter, som skulle användas i pjesen. Bland annat förekommer i sista akten, som föregår vid en badort, att ett par lithografiporträtter skola hänga på väggen, emedan de utgöra signalementer på de ofvannämnde stråtröfvarena, som efterspanas. Tvenne taflor lånades också mycket riktigt, i sista stund, då de visserligen befunnos mindre lämpliga, men hvad var att göra? Pjesen gick. Men det var hardt när att länets höfding, hr B., i sitt tjenstenit åtalat direktören för — "högmålsbrott". Och hvarföre? Jo, de begge bilderna, hvilka flera gånger under aktens lopp benämnas skurk- och banditfysionomier, m. m., voro helt enkelt porträtter af — konungarne Carl Johan och Oscar I.

NEMO.

Besynnerligt, att de beryktade »November-hjeltarne» hafva alldeles samma initialer som Carl XII:s största drabbningar:

Plomgren — **P**ultava.
Beck-Friis — **B**ender.
Harmens — **H**olofzin.

Lägger man härtill egarn af den olycksaliga läktarn, roten och upphofvet till upproret, så får man ytterligare:

Nilsson — **N**arva.

Hvem skall bli riksdagsman efter August Blanche?

Se här *min* kandidat:

Hvarför just han? Derföre, att han är den, som Blanche sjelf, efter hvad han ofta sade, helst önskade till sin efterträdare, när han, om han lefvat, nästa år hade undanbedt sig att bli omvald — således derföre, att redan pieteten mot vår bortgångne väns minne bör föreskrifva just detta val och intet annat. Vidare derföre, att Stockholm då skulle få den äran att gifva riksdagen dess största parlamentariska förmåga.

— Men det der är ju bara att splittra! Vi liberala ha redan en kandidat, om hvilken vi böra förena oss! Man måste underordna sina enskilda sympathier...

— Alldeles! Hedin föreslogs offentligen den 14 dennes, Mankell den 16, alltså *senare!* Hvilke parti tillkommer det då att ge vika? Hvem är det som vållar splittringen? Jag har aktning för Mankell, och nästa år skall jag rösta både på honom och på Lindhagen med, om ni vill! Men *nu* — till efterträdare åt August Blanche — ingen annan än *Sven Adolf Hedin* får någon röst af

NISSE.

Nisse i Boklådan.

II.

Bland mycket annat godt, som julen för med sig, äro glada teckningar öfver årets händelser. För i år finnas icke mindre än 6 samlingar — man har således att välja på. Hvilken skall jag rekommendera? Jag vågar icke gifva den ena företräde framför den andra. Jag skulle kunna åstadkomma ett inbördes krig emellan herrar T., X. Y. Z. (honom borde jag väl egentligen vara partisk för:), Eskil, Conny, M., och hvad de allt heta.

Såsom ett praktverk annonseras "Upsalasångarnes Pariserfärd". Anspråken på "prakt" kunna nu vara olika. Jag för min del finner bokens typografiska utstyrsel ganska litet praktfull. Det bästa, i afseende på trycket, äro titeln och omslaget till de häftade exemplaren. Porträtterna — ja, om originalerna äro nöjda med dem, så inte vill jag säga något. Innehållet åter — det är af Måns Månsson, och då är det godt, det kan man vara viss på, äfven om man icke gjorde denna erfarenhet, när han skref det i form af bref till Allehanda.

Af jultidningarne ser jag i år icke till mer än "Stjerngossen", som nu presenterar sig häftad till bok ("häftig" skulle kanske hans witzige pappa säga) och "Litterära Julbladet", hvilket med sådana medarbetare-namn som Blanche, Carlén, Hedberg, Hodell, Lea, Thomasson, nog går, min puff förutan.

Bland arbeten, som visserligen icke höra till den egentliga jul-litteraturen, utan ha ett mindre efemeriskt värde, vill jag räkna Ekbohrns "23,000 främmande ord" m. m., en bok, som kan vara oss lite hvar till hjelp. Särskildt vill jag såsom en förtjenst framhålla den friskhet, som här och der, när tillfälle gifves, utmärker hr E—s ordförklaringar. Har han t. ex. icke fullkomligt rätt, när han vid ordet *dressure* säger: "Dressyr är af mångahanda slag. Så t. ex. dresseras rekryter i vapenöfningar, ställning, hållning, gång o. s. v.; falken dresseras till jagt; hunden att dansa och göra andra "konster"; hofmannen (genom vana och andras föredöme) att noga ställa sig till efterrättelse sin regents vilja, äfven om denna uttalar sig blott i nycker, infall, hugskott, eller annat dylikt". — Sjelfve hr Bildt skulle icke kunna ha något att invända emot denna definition.

Wäktaren yttrar om Blanches begrafning, att menniskor gerna må utströ *sina* blommor vid en graf, men att en »ordets tjenare» bör afhålla sig derifrån. Der ha vi således ett erkännande, att prester icke äro menniskor — något, från *det* hållet temligen oväntadt.

Lustiga annonser.

En herre med läge.

En tarflig ungkarl, med 1 à 2,000 rdr, kan få ingå Kompaniskap med en äldre man, som drifver i fyra olika näringsfång, *och innehar ett högst fördelaktigt läge.* Svar afvaktas i biljett till "Läge 2,000", på Dagbladskontoret.

(D. N., 16 Dec.

Musik

utföres hvarje afton i undertecknads nedre lokal.

Sophie Laman.

(Aros, Westerås, 12 Dec.)

SÖNDAGS-NISSE ämnar fortfarande vara med och börjar derföre med nästa år sin *åttonde* årgång.

För att icke komma med alnslånga puffar (de, som det behöfva, må göra det!) nämner NISSE helt enkelt: att han fortfarande blir densamme. Må detta vara hans vänner en glädje, men alla jesuiter och snobbar en förskräckelse!

Oförändradt blir också hans pris:

I Stockholm:

helt år	Rmt	4: 75;
3 qvartal	»	3: 75;
halft år	»	2: 50;
1 qvartal	»	1: 25.

I Landsorten:

helt år	Rmt	5: 25;
3 qvartal	»	4: 13;
halft år	»	2: 75;
1 qvartal	»	1: 38.

I Stockholm blir han fortfarande, som hittills, en dag före sin tid, d. v. s.: utkommer hvarje helgfri lördags-eftermiddag.

Nästa n:r af Nisse, n:r 52: det sista för i år, utkommer i Stockholm om Thorsdag (Julafton) kl. 12 middagen.

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.

N:r 52. Julafton **SJUNDE ÅRGÅNGEN.** **den 24 December 1868.**

Prenum.-pris i Stockholm: för helt år 4: 75, för 3 qvartal 3: 75, för halft år 2: 50, för 1 qvartal 1: 25; i Landsorten: för helt år 5: 25, för 3 qvartal 4: 13, för halft år 2: 75, för 1 qvartal 1: 38. Lösn:r 10 öre. Tidningen utkommer i Stockholm hvarje helgfri lördags-eftermiddag. Byrå och Kontor: Munkbrogatan N:r 6.

Prenumeration: för Stockholm på tidningens kontor: för Landsorten på posten; för Utlandet genom Svenska Postamtet i Hamburg. — Lösnummer säljas: i Stockholm på utdelningsställena och genom kolportörer; i Landsortens flesta städer hos tidningens kommissionärer. Stockholm, *Bergström & Lindroth.*

SÖNDAGS-NISSE.

Illustreradt Veckoblad för Skämt, Humor och Satir.

"Alla sätt äro bra — utom det tråkiga." VOLTAIRE.

Populära föreläsningar i historien år 2868, höstterminen.

Fragment, hittadt af Framtids-Nisse i en folkskollärares pulpet.

(Slut från n:r 49 51.)

Qvinnans ställning i samhället har i allmänhet varit en god gradmätare på dettas odling i andra afseenden. I det nittonde århundradet, då personlighetsprincipen ännu befann sig i sin linda, saknade den svagare hälften af menniskoslägtet alla politiska rättigheter. Ja, i Sverige fick den till myndiga år komna qvinnan först i senare hälften af detta sekel tillåtelse att förfoga om sin egendom. Hon skattade till kommunen och staten, hon betalte riksdagsmansarfvode, men hon egde med undantag af prestval alls ingen röst i kommunens eller statens angelägenheter, ej heller vid riksdagsmannaval. Hon egde blott skyldigheter, men inga egentligen medborgerliga rättigheter. Den tidens manliga lagstiftare voro åtminstone icke artige. Också var qvinnans uppfostran ej litet förvänd. I saknad af nästan alla praktiska kunskaper, sattes hon vanligen ur stånd att genom eget förvärf bidraga till sin familjs uppehälle. Det fanns på den tiden knappt en enda qvinlig lärd, läkare, embets- eller tjenste-innehafvare. Man hyste den löjliga farhågan, att hon skulle komma att begagna en utvidgad frihet till men för det manliga könet, icke inseende, att i ett väl ordnadt samhälle förtjensten och skickligheten till dettas egen båtnad böra kunna öfverallt göra sig gällande, och att möjligheten för qvinnan att ega tillträde till alla befattningar ingalunda behöfver medföra det resultatet, att alla eller ens de flesta af dessa någonsin komma att af henne beklädas. Men man lefde ännu i reglementerandets tidehvarf, och man ville icke tro, att man just stjelper hvad man vill hjelpa, då friheten ej får vara sin egen regulator inom ett af de många områden, der hon bäst corrigerar sig sjelf. Flere af tidens upplyste män vindicerade i detta afseende qvinnans rätt, men det var först de följande tidehvarfven förbehållet att tillgodogöra sig den rika insats af andliga krafter, hvarmed qvinnan alltsedan i så många olika yrken befordrat civilisationen. Långt ifrån att genom sin fordom s. k. emancipation urarta till ett oqvinligt mellanting eller ett slags amazon, såsom våra förfäder fruktade, har hon genom att sjelf blifva fullt delaktig af sin tids odling och fördomsfriare verldsåskådning, blifvit hvad hon borde vara: en tänkande och verksam medlem i samhället på samma gång som en öm och allvarlig fostrarinna till republikanska dygder.

I en tid af så stor politisk omyndighet var det ej underligt, om folkens och staternas internationella förhållanden, frågorna om krig, fred, förbund och fördrag, så godt som helt och hållet undandrogos folkens eget afgörande. Skulle Ni väl, mina åhörare, utan det föregående ens kunna föreställa er, att dessa vigtiga statshandlingar, som naturligtvis voro af natur att inverka på millioners väl och ve, kunde uppgöras och afslutas i den s. k. monarkens kabinett på tu man hand med en efter behag tillkallad minister? Ja, det var till och med, hur otroligt det än låter, i statsförfattningen uttryckt, att mål rörande förhållandet till utrikes makter och krigshären ej ens behöfde meddelas statsrådet annars än då man allernådigst redan beslutat sig för att börja krig eller sluta fred. Folkets egna representanter, hvilka ovetande allt detta kunde företagas, hade blott sig tillerkänd den tvifvelaktiga »rätten» att, *sedan* t. ex. krig var förklaradt, betala fiolerna med sina och sina kommittenters pengar och blod. Detta hemlighetsmakeri, då det gällde folkets allmännaste och djupaste intressen, denna upp- och nedvändning, ej blott på billighet, men på all rim och reson, hvarthän måste den leda? Detta är lätt att inse. Det var och måste vara de dynastiska intressena, de lumpna sidoinflytandena och sängkammarpolitiken, som den tiden till största delen ännu ledde och bestämde folkens öden. — — — —

Tankar af August Blanche.

Samlade ur hans verk och tal.

(Forts.)

Att låta allt, hvad man ser och hör, oanmärkt ila förbi och försvinna, det är att lefva och dö inom den inskränkta cirkeln af sitt eget jag; det är att ha lefvat förgäfves.

Man borde alltid tänka som doktor H**, tänka på den tråd som, lik den elektriska, genomlöper hela skapelsen, medförande både glädje och sorg, samt framför allt undvika allt som kan lifva den senare. Ty hvem svarar oss för att vi kunna läka de sår, vi gifvit, eller till fröjd förvandla den smärta, vi väckt?

Hos verkliga snillen finner man ofta nog mycket ojemnt; det är merendels hos dem någon sträng som, klangfull och skön i och för sig sjelf, likväl ljuder på

de öfrigas bekostnad, ett förhållande, hvaraf icke sällan de sjelfva och äfven andra någon gång lida.

*

En stor hufvudstad är ett haf, hvars djup ingen känner. Alltid finnes det deri något rum fyldt af perlor eller af — vidunder.

*

Det är väl knappast något så mycket omskrifvet som bildningen och förmögenheten eller deras ömsesidiga inverkan på hvarandra. Man anser dem begge förenade utgöra sjelfva gräddan af samhället; men det är en grädda som lätt skär sig, efter min och säkerligen många andras erfarenhet af lifvet. Säkert är, att de två ganska litet komma öfverens eller akta hvarandra, och den som aktas minst, det är bestämdt bildningen. De bildade, betraktande förmögenheten såsom ett medel, söka densamma såsom vilkoret för ett sjelfständigt och bekymmerfritt lif; men jag har känt och känner ännu rätt många förmögna, som, om de just icke rent af förakta bildningen, åtminstone sätta den bra lågt på priskuranten, och det änskönt de sjelfva ha nytta eller nöje af densamma. Det förstås, att jag här endast menar rikt obildadt folk, ty, märkvärdigt nog, är det visst icke samma förhållande med obildadt och fattigt.

*

Bördshögmodet visar sig åtminstone artigt nedlåtande och nådigt förekommande. Det älskar, åtminstone låtsar det älska bildningen, emedan det inbillar sig ha uteslutande privilegium på den. Men penningdrygheten förstår sig icke det ringaste på sådant. Öfverallt framtittar myntet, och på samma gång äfven ärgen. Den bryr sig icke ens om att visa något annat. Att icke vårda sig om att inför verlden dölja sina brister eller svagheter, det är första beviset af brist på bildning. Det andra är förakt för bildning hos andra.

*

Den olyckliga kärleken räknar dagar, liksom en annan räknar år. Så blir man lätt en Methusalem midt i våren af sitt lif, midt i blomman af sin ålder, och man dödar sig kanske af fruktan att eljest icke kunna dö.

*

Troligen är det alltid något, som i det längsta håller oss tillbaka från förderfvet, som lurar under oss. Ingen stupande klippvägg är så hård, att icke på dess kant något grässtrå, kanske en blomma slagit rot, kallande oss till lifvet igen och, hvem vet! måhända äfven till lyckan.

*

Alla vilja hellre vara den vackrare blomman, som brytes, än den fulare som lemnas qvar på sin rot. Ingen betänker, att långt efter sedan den förra plockats sönder, står den senare ännu qvar, njutande i fred af dagens ljus och af nattens daggdroppe; och när hon dör en gång, dör hon den naturliga döden.

*

Sverige skall aldrig få någonting, om icke på den yttersta dagen en belöning för sitt himmelska tålamod.

(I Borgarståndet vid 1859 års riksdag.)

*

Afunden är icke alltid så mörk som man föreställer sig. Den har, liksom molnet, den också, sitt purpurbräm och sin gyllene rand. Den inrymmer icke allenast bitterheten öfver *det sämre*, man har, utan äfven någon gång en ädel längtan efter *det bättre*, man saknar. Denna känsla har blifvit Sveriges mot Norge.

(I Borgarståndet vid 1859 års riksdag.)

*

Vi menniskor, vi yfvas och kalla oss skapelsens herrar. Till Guds ära bygga vi kyrkor och tempel, hvilkas tinnar och torn stolta höja sig mot skyn — och dock kan den ringaste svala i Guds skapelse flyga öfver dem!

Riksdagen 1868, Blanchs *sista* anförande.)

Julvisa.

Jag satt försjunken, hardt när att rimma
om mulna dagar med rusk och dimma
och alla snedsprång af lyckans hjul;
men hin må sitta med sinnen tunga,
när barnen glada som lärkor sjunga:
»ack ack, så roligt, nu är det jul!»

Fast Akademien var på det viset,
att hon i söndags ej gaf mig priset,
törs jag väl fram med en visa dock;
till jul man plär poesin ej väga,
och om en dumhet jag råkar säga,
jag ber om ursäkt och gör en bock.

Till jul jag hade en kutting gömder,
men i går afton den re'n var tömder,
och derför är nu ej lyran smord.
Jag sitter nykter och slut är ljuset,
likväl i andanom ser jag huset
med små och stora kring julebord.

Der ha vi pappa! Det kan ej fela,
att han i afton sig tar en hela
och prisar fisken och halfvan tar;
der ser jag mamma och ett par tanter
och informator och kärlekspanter,
en två tre fyra och än ett par.

Och julgran tändes och namnam delas,
och utanföre en trähäst selas,
som mellanpojken till skjuts skall ha;
det går en tryckning af hemligheter,
men modet stärkes på små trumpeter;
en pys har tandvärk, för resten bra.

Och gröten ryker och ljusen glimma,
och alla svettas att kunna rimma,
och litet hvar finnes deri klen;
den äldsta dottern till rim på »bristen»
så gerna ville ha *gymnasisten*,
men törs ej — rimmar med: »högg i sten».

Och »klappar» brytas och blickar stråla;
mig saknas pensel all fröjd att måla,
nog af att glädjen står högt i tak.
Men herr »magistern» jag dock beklagar,
som håren rifvit i flere dagar,
att få devis till hvar lapprisak.

Väl intet missljud bör störa festen,
men pappa rycker sig lätt i västen
och tror att mamma dock missnöjd är:
den kunde varit mer dyrbar, sjalen,
men man får tänka på »kommunalen»,
på »landets dotter» och tocke der . . .

Men om ock »tiden en suck föranlät»,
i qväll må glädjen på hvarje anlet'
oblandad vara och hjertligt ren;
må ingen svälta och ingen frysa,
och må Försynen den arme lysa,
som ej har råd att ha fotogén!

I tärnor, unga och älskansvärda,
må många »klappar» bli er beskärda,
båd' med och utan en nätt devis!
Må ni få dansa på nyårsbalen,
och någon Rothschild i er bli galen,
och edra pappor få slippa kris!

Må frid och glädje från himlen falla,
på små och stora, på alla, alla,
ifrån palatser till lägsta skjul! —
Men nu en Nisse på dörren gläntar

och ger mig bud om att grröten väntar —
jag ber så mycket: en treflig jul!

Zéro.

Inställdt spektakel.

Ingen af de kungliga »hedrade» med »hög» närvaro den på stora teatern arrangerade minnesfesten öfver August Blanche — nå, derom har nu hela Stockholm talat ett par dagar, och då är det icke värdt att Nisse så här långt efteråt gör någon affär af en sak, hvarför vederbörande sjelfva vid närmare eftersinnande antagligen känna sig smått generade. Hvem vet för resten, om det var så illa ment? Man tänkte ju på att fira begrafningsdagen med både handgevärssalvor och kanonskott — skarpa patroner voro utdelade och artilleriet stod färdigt att rycka ut! Och om man ville ära den aflidnes *politiska* verksamhet så högt, är det då tänkbart att man kunde vara likgiltig för hans värde som dramatisk författare? Omöjligt.

Också tror sig Nisse kunna omtala, att det varit starkt ifrågasatt att af amatörer inom hofkretsen låta spela ett af Blanches stycken, och man hade, likasom Kongl. teatern, med sitt val stannat på »Engelbrecht och hans Dalkarlar». Åtskilliga af rolerna voro redan besatta. En Gustaf III:s efterträdare på thronen och i vården om de fosterländska sånggudinnorna behöfver naturligtvis icke genera sig att, likasom denne, personligen iföra sig kothurnen, och man hade således genast i första hand en representant för konung

Erik XIII att tillgå. Bengt Podebusk, konungens gunstling, skulle spelas af frih. *Bildt*, hvilken äfven benäget åtog sig att dubblera Jösse Erikssons, den grymme ståthållarens, parti. En »hofman» skulle gifvas af den nyutnämnde adjutanten, ryttmästaren *Jockum Beck-Friis*, och en trubadur af hr *E. v. Qvanten*, hvarjemte *prins August* ingick på att spela en af dalkarlarne (stum rol). De begge svenska rådsherrarna Carl Knutsson Bonde och Erik Nilsson Puke skulle löjtnanterna *Gyllenram* och *Harmens* utföra. Monseigneur *Studach* hade, nödd och tvungen, åtagit sig »munkens» parti; och för Cecilia, drottningens hofjungfru, hade man påtänkt att skrifva efter fru *Josephine Stang*, född Sparre, från Christiania. Men det värsta var, att man icke kunde finna någon lämplig Engelbrecht. Ett ögonblick hade man ämnat derom anmoda frih. *Johan Liljencrantz*, men man befarade, att han förr eller senare skulle falla ur rolen och skämma bort det hela.

Så står saken för närvarande, och om ingen kan uppge någon lämplig person för hufvudrolen, måste väl hela det vackra projektet gå om intet. Vi beklaga detta uppriktigt och det af flera skäl.

Tänk hvilken effekt det skulle ha gjort att höra t. ex. följande scen (akt. 2, scen 6) mellan konungens gunstling och Engelbrecht:

Bengt Podebusk (till Engelbrecht): Drottningens och mina förenade böner hafva varit fruktlösa; men du är lika ihärdig, min vän!

Engelbrecht: Det behöfs mera ihärdighet för att kunna neka en billighet än att fordra den.

Bengt Podebusk: Du vet ju att kungen har sitt hufvud för sig.

Engelbrecht: Må han hafva det; men sina öron måste han hafva för folket.

Bengt Podebusk (halfhögt till Engelbrecht): När har en konung i dessa tider öron för folket?

Engelbrecht: När? — jo, när folket hunnit fläkta bort vissa giftiga insekter, som svärma deromkring och suga kraften ur den goda viljan!

Familjen Lutfisk,

bestående af herrn och frun, favoriten (en lång slyngel till pojke) samt dessutom fyra mindre barn (Nisse, Nasse, Kuse och Kaka), äro ute på besök, önskande sig kunna i afton vara allestädes närvarande.

Hvad skall jag köpa för slags galoscher åt min gumma? — frågade en person i Göteborg den välbekante skräddaren J. — »Gummigaloscher, naturligtvis», blef det korta svaret.

"Patriis Musis".

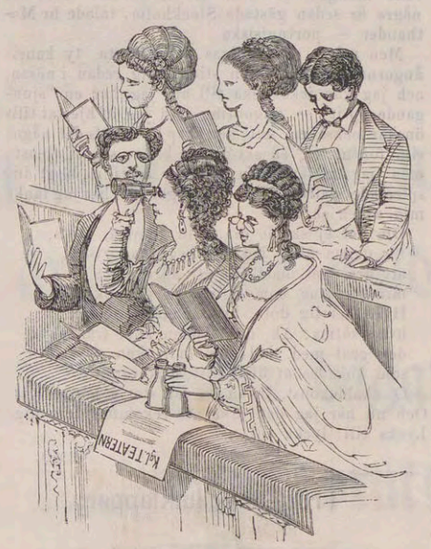

Sedan nu under hr hofmarskalken af Edholms vård af de fosterländska sånggudinnornas tempel, deras *svenska* prester och prestinnor lemna sin tjenst för att flytta utomlands och, till ersättning, *utländska* anställas — allt med den följd, att »verkets» musikaliska representationer vinna en i öronen fallande likhet med Babyloniska språkförbistringen — så finnes för publiken, om den vill begripa något af operornas innehåll, ingen annan utväg, än att allmänt sitta med text i hand.

Ekonomiskt.

Slädparti utan före.

Man sätter sig, lätt klädd, och sedan man öppnat dörrarne, för att åstadkomma ett friskt drag, i förstugan; ställer fötterna i isvatten; låter drängen draga portnyckeln, bunden vid en tråd, upp och ned på bara ryggen; tager så en istapp i vänstra handen och en bjellerkrans i den högra — och blundar. Det är under dessa förhållanden alldeles omöjligt att känna någon skilnad från ett verkligt slädparti — och är dessutom mycket billigare.

Fragmenter af ett förkommet

Teater-Conversations-Lexikon.*)

Abonnement. Abonnementslistor (mest i svang vid hofteatrar) anteckningslistor, der man gifver den »finare» publiken tillfälle att på förhand försäkra sig om biljetter till de föreställningar, då Kongl. Maj:t och kronan uppträder.

Amphiteater (Parkett). Bästa platsen i salongen, derföre att man derifrån har den beqvämligaste öfverblicken öfver scenen.

Anslag. Statsanslag = årligt bidrag af staten till »de fosterländska sånggudinnorna». Ställes på förknappning, då teaterstyrelsen saknar representationens förtroende; efterlemnar en obehaglig tomhet, då det rent af indrages.

Ballettmästare. En befattning, hvartill erfordras att kunna svära på minst 3:ne språk. »Goddam — Sacredieu! — Schrecklich!» — Införskrifvas alltid utifrån.

Embetsmän. Se: Drönare.

Flitpenningar. Dickspenningar, som, utom lönen, af de spelande uppbäras för hvarje akt, hvari de uppträda. — Existera endast vid genomförmögna teatrar.

Galaspektakel förekomma blott vid Hofteatrar, vanligen då man har någonting extra i *prins-väg* att komma med; dylika föreställningar annonseras äfven någon gång: *»på nådigste befallning»*, när vederbörande anse nödigt använda riktigt grofva metkrokar, för att »knipa» publiken. Det bör anmärkas, att medlet hittills visat sig osvikligt.

Hofmarskalk. Hofmarskalk?! — Ja, det vet då fan, hur det ordet kommit i ett teaterlexicon!

Oxöga direktörsbås.

Rol-komité. En högtidlig församling, som besannar ordspråket: »ju flere kockar» etc. Den ene talar för sin fru, den andre för sin dotter; efter många »om» och »men» tycks man ändtligen vara öfverens, men dagen derpå utdelas pjesen rakt i strid mot hvad som blifvit beslutadt, och således är hela konferensen -- ett gyckel.

Samspel. Konsten att under utförandet af sin rol, till det helas bästa, lämpa sig efter och understödja sina medspelande. Många skådespelare förstå sig bättre på *utspel* i ett gladt lag än samspel på tiljan.

Spektakel. För den stora massan är allting spektakel. En högtidlighet af hvad slag som helst, en glädjefest, ett liktåg, en folkförsamlig, en apteater, vaktparaden, såväl som dramatiska skådespel. Herre gud, bara höga vederbörande ville låta bli att konkurrera — och arrangera spektakel!

Strykning. En operation, som man företager med dramatiska foster. Fadren är den rätte att utföra den, men regissörerna ingripa ofta i hans rättigheter; ja, äfven en och annan skådespelare tager sig samma

*) Med allt erkännande af den förtjenst, som Svensk Teaterkalender inlagt genom *sina* fragmenter, kan Nisse dock icke neka, att han bland dem saknat åtskilliga, om hvilkas tillvaro kalendern, förunderligt nog, tycks ha varit okunnig. Som Nisse eger ett fullständigare exemplar af det förkomna lexicon, har han ansett sig ej böra undanhålla teater-litteraturens vänner ofvanstående fragmenter.

frihet, för att icke behöfva öfveransträngа sitt minne. Desse senare karfva i nio fall af tio helt trankilt — i köttet.

Öfre Amfiteater eller »Gräddkoppen». Den *allra* bästa platsen derföre att den är — den dyraste. »Gräddkoppen» är en enkom inrättad presenterbricka för teatervännen »comme il faut», der denne sitter skyddad för »mobben». Man har anmärkt att vid representationer af högre värde och större, djupare betydelse gräddan med den takt, som är henne så egen, låter koppen stå tom; dylika föreställningar bevistas nämligen uteslutande af »mobben».

Pennstreck.

18.

Hvilket lif på gator och torg! Hvad brådska och spring inomhus! Matmödrar och pigor, för att icke nämna alla andra qvinnliga lemmar af familjerna, feja och skura och sömma och stryka och ha tusen jern i elden, och händerna röra sig som lärkvingar, för att få allting på klara fötter till helgen. Vi — skapelsens herrar, gubevars — vi ha våra kassahvalf öppna på vidan gafvel, men kunna icke underlåta att skicka en suck till sällskap för hvarje gång ett sådant der älskligt och vattenstämpladt barn lemnar boet och emigrerar till dessa besynnerliga stater, der herrskaren heter: "Gammal sed" och der hoffjeskarne benämnas: "Julklappar".

Nej, tyst min mun; kom icke och likna julen vid någonting så förhatligt som en envåldsherrskares hof!... Minns den tid, då du sjelf smackade af förtjusning vid åsynen af gröten och fisken och "kusarna" och kakorna, och då du med kärlekens och tacksamhetens hela glöd var färdig att kyssa i bitar söta mammas och snälla pappas leende läppar! Glöm icke barndomens sällaste ögonblick, som ej allenast kom alla pulsar att klappa i galopptakt, utan äfven göt i ådrorna en ström af heligt allvar!... Ack, hvem förmår att ge en tillfredsställande teckning af de känslor, som bemäktiga sig det fullvuxna menniskobarnet vid tanken på den julfröjd, som är, och den julfröjd, som *var*?

Att nu i dessa "pennstreck" påpeka allt, som äfven härnere på jorden är värdt att tagas i betraktande, isynnerhet på julaftonen, skulle med säkerhet trötta Nisses läsare. Jag är förvissad om att de, utan mitt åtgörande, hitta vägen till våra julbazarer ändå. Om det likväl skulle inverka något på varornas qvalitet, att prinsen af Wales uppträdt såsom köpare af åtskilligt, så hänvisar jag till de stora tidningarne, hvilka bestått sig med referenter enkom för att taga reda på den resande höghetens affärsgeni, antingen det uppenbarat sig kring hr Dufvas pomadburkar eller hr Vallentins fruntimmerskappor. Besynnerligt nog ha de flesta uppköpen utgjorts af fruntimmersartiklar, hvilka till största delen lära ha qvarstannat inom vår goda hufvudstad. Ni får derföre icke tycka illa vara, mitt herrskap, om jag misstänker att prinsen icke är likgiltig för "könet" och att han varit, såsom norrmannen säger, ute — "paa kommers".

I Berns' salong var han dock icke. Hvad skada för hr Berns och hans konstnärer, som på det sättet gingo miste om "en nådig blick" och ett tänkbart perspektiv i form af — strumpebandsorden! Ja, hade prinsen bara fått se fru Beyerböcks vackra ögon, så skulle han bestämdt ha kunnat svära på att han många gånger känt sig varm om hjertat för mycket, mycket mindre!

Hr Berns' "flugmenniska" var ingen tur med. Meningen var naturligtvis att få publikens glädje att stå högt i tak; men det misslyckades totalt. Sista gången den märkvärdiga flugartisten uppträdde, kunde han icke taga ett enda steg, utan föll ouphörligt ned i den inunder anbragta "håfven".

Få se om icke hr Berns genom sina arrangementer gör sig förtjent af ett rum i "Vår tids Vagabonder", hvarat i dessa dagar andra häftet utkommit. Det är en märkvärdig bok, den der. Lätt, ja, kanske till och med lite lättsinnig stil och pikanta saker från början till slut; men en besynnerlig sammanblandning af maskulinum och feminiaum är det likvisst. Ibland tycker man till och med att driften är något för tydlig. En intressant upplysning, och som säkert skall förvåna mången, är den, att då Stokes circus för några år sedan gästade Stockholm, talade hr Mothander — portugisiska.

Men nej... nu nödgas jag afbryta, ty kanelångorna från sötgröten sticka mig redan i näsan, och jag kan icke neka till att jag har en "sjungande aptit" — någonting som jag af hjertat tillönskar också er, mitt herrskap! Behöfs det något rim för maten, så skulle jag kunna stå till tjenst; men jag gissar att ni känner er tillräckligt inspirerade sjelfva. För min egen del har jag tänkt mig saken så här:

Om det ej skulle dig, min gumma, stöta,
för denna gång jag vill begagna *gröt*,
att dra "det onda" ur ett ädelt nöt:
min Pegasus, som sällan jag plär sköta.
Hvad herrlig doft! hvad gudaläcker syn!
hvad sötma! Ah, den tanken kom från skyn:
den gröt med skäl man kalla kan *den söta*,
som kokades af dig, mitt sockergryn!
O, skaldekonst, hvad du är stor i norden!...

Och nu har jag den äran att rekommendera mig. Lycka till! lycka till!

NEMO.

Trögelins Julklappar.

Små skänker underhålla vänskapen, säger ordspråket. Emottagen derföre, I mina ärade »vederbörande» några visserligen små, men så mycket mer välmenta »klappar» af

Eder alltid uppmärksamme
Tr-g-l-n.

Jag ger med varmt hjerta:

åt *Ham selv:* en upplaga af Sveriges Grundlagar, med behörigen iakttagna ändringar och uteslutningar af en del ur bruk komna paragrafer i Regeringsformen äfvensom af konungaförsäkran. Devis: »Ludvig Filips tron var skör, den var af glas; men glaset duger förträffligt till spegel.» August Blanche (i »Sonen af Söder och Nord»);

åt *H. K. H. Prins Oscar:* en liten, liten, mycket liten smula popularitet. (Naturlig storlek.)

åt *frih. Bildt:* ett serafimer-band med devis: »läktare skall med lag byggas»;

åt *herrar Plomgren, Beck-Friis och Harmens:* hvar sin hederssabel med inskrift: »I gränderna grö ärans lagrar» (fritt efter Tegnér);

åt *Herr Stockholm:* »Hvarföre äro de svenska nationalfärgerna just blått och gult?» Afhandling med illustrationer, som lättare kunna kännas än beskrifvas;

åt *Justitie-ombudsmannen:* en nattmössa;

åt *Kongl. teatrarnes chef:* piller fö trögt begrepp;

åt *deras kassör:* perpetuelt sjukbety för tiden närmast före jul;

åt *hr Wijkander:* något att göra;

åt *lyriska scenens artister:* en italiens glosbok;

åt *Posttidningen* (Svenska Akademien tidning): en svensk språklära;

åt *Aftonbladet:* en notisjägare;

åt *Aftonbladets teater-recensent:* Ett e af Decameron, med öfversättarens porträt och derunder devisen: Sedlighetens vårdar

åt *Dagens Nyheter:* ett gross olyck händelser, sorterade och med rubriker fö sedda;

åt *Stockholms-posten:* en million prenu meranter — på några hundratusen när;

åt *Wäktaren:* en ny fårpels;

åt *Göteborgs-postens Stockholms-korr spondent:* rektor Siljeströms föredrag: o *Sanning*;

åt *f. d. sjömannen, numera ekonomisk bankdirektören A. O. Wallenberg:* u derstöd från nya »Rydbergska stiftelsen

Lyktan är namnet på ett häfte om 36 sid gult till det yttre, rödt till det inre. Framtr dande blygsamt, innehåller den likväl tillräckl med skarpa saker för att vara väl värd sina öre.

Qvitto.

Att undertecknade äfven under år 18 af Nisse erhållit hvad vi förtjent, det vi härmed, utan löfte om framtida bä ring, tacksamligen erkänna.

Nisses passive medarbetare.
(Inga namn.)

Rebus på Julafton.

(Af *Bröderna Berg.*)

ANMÄLAN.

SÖNDAGS-NISSE ämnar fortfara vara med och börjar derföre med nä år sin *åttonde* årgång.

För att icke komma med alnslånga pu (de, som det behöfva, må göra det!) n ner NISSE helt enkelt: att han fortfara blir densamme. Må detta vara hans ner en glädje, men alla jesuiter och s bar en förskräckelse!

Oförändradt blir också hans pris:

I Stockholm:

helt år	Rmt	4: 75;
3 qvartal	»	3: 75;
halft år	»	2: 50;
1 qvartal	»	1: 25.

I Landsorten:

helt år	Rmt	5: 25;
3 qvartal	»	4: 13;
halft år	»	2: 75;
1 qvartal	»	1: 38.

I Stockholm blir han fortfarande, hittills, en dag före sin tid, d. v. s. kommer hvarje helgfri lördags-eftermi

För redaktionen: J. G. SCHULTZ. *För illustrationerna:* G. WAHLBOM. *Förläggare:* G. WAHLBOM.